

PAR
DIEVIŠĶO GĀDĪBU

EMANUELS SVEDENBORGS

SAPIENTIA ANGELICA
DE
DIVINA PROVIDENTIA

Amstelodami: MDCCLXIV

ENĢELISKA GUDRĪBA
zīmējoties uz
DIEVIŠĶO GĀDĪBU

Amsterdamā, 1764

No latīņu valodas tulkojis R. Gņava

Izdevusi
Latvju Jaunā Baznīca A.S.V. 1969. g.

Šajā izdevumā saglabātas visas oriģinālā izdevuma rakstības un stila īpatnības arī tur,
kur tās neatbilst mūsdienu latviešu valodā pieņemtajām normām.

*

Garīgums.lv

Šo grāmatu varat lejuplādēt lapā www.garigums.lv
E-pasts: garigums@gmail.com

SATURS

PAR DIEVIŠĶO GĀDĪBU	1
Saturs	3
Tulkotāja priekšvārds	4
I — Dievišķā Gādība ir Kunga Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības Valdīšana	6
II — Kunga Dievišķās Gādības mērķis ir Debess no Cilvēku Dzimuma	13
III — Kunga Dievišķā Gādība ikvienā lietā, ko tā dara, raugās uz bezgalīgo un mūžīgo	18
IV — Ir Dievišķās Gādības Likumi, kurus cilvēki nezina	24
V — Dievišķās Gādības Likums ir, ka cilvēkam būs darboties brīvi saskaņā ar prātu	24
VI — Ir Dievišķās Gādības Likums, ka cilvēkam it kā pašam no sevis būs atstādināt ļaunumus kā grēkus ārējā cilvēkā, un ka tā, un ne citādi, Kungs var atstādināt ļaunumus iekšējā cilvēkā, un līdz ar to arī ārējā	34
VII — Dievišķās Gādības Likums ir, ka ar ārējiem līdzekļiem cilvēku nebūs spiest domāt un gribēt, tātad ticēt un mīlēt reliģijas lietas, bet ka cilvēkam pašam sevi pie tām jāved, un dažreiz arī jāpiespiež	43
VIII — Dievišķās Gādības Likums ir, ka cilvēkam jātop vadītam un mācītam no Kunga iz Debess ar Vārdu, mācību un sludināšanu no tā, un proti, pilnīgā šķītumā it kā pašam no sevis	52
IX — Dievišķās Gādības Likums ir, ka cilvēkam nebūs ne jaust, ne just kaut ko no Dievišķās Gādības darbošanās, bet būs tomēr to zināt un atzīt	59
X — Pašprātības nekādas nav, un tā tikai šķiet esam, un tai arī jāšķiet itkā esam; bet Dievišķā Gādība, būdama vissīkākās lietās, ir universāla	64
XI — Dievišķā Gādība raugās uz mūžīgo, un uz laicīgo vienīgi par tik, cik tas saskan ar mūžīgo	71
XII — Cilvēks tiek ielaists ticības patiesajā un labprātības labajā ne iekšējāk par to, cik viņu var tajos paturēt līdz mūža beigām	77
XIII — Pieļaušanas likumi arī ir Dievišķās Gādības likumi	86
XIV — Ļaunumi tiek pieļauti glābšanas nolūkā	101
XV — Dievišķā Gādība ir tāpat pie ļaunajiem, kā pie labajiem	107
XVI — Dievišķā Gādība nepiespiež nevienam ļauno, nedz arī labo, bet pašprātība piespiež sev tos vienu un otru	117
XVII — Ikviens cilvēks var tapt reformēts, un nav nekādas Predestinācijas	125
XVIII — Kungs nevar darboties pret Dievišķās Gādības likumiem, tāpēc ka darbošanās pret tiem būtu darbošanās pret savu Dievišķo Mīlestību un pret savu Dievišķo Gudrību, tātad pret Sevi Pašu	133

TULKOTĀJA PRIEKŠVārds

AUTORAM BEZ ŠĪ IR VEL OTRS nedaudz isāks Apcerējums ar līdzīgu nosaukumu: “Eņģeliska Gudrība, zīmējoties uz Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību,” kas uzrakstīts papriekš un uz kuru Autors šajā Apcerējumā daudzkārt atsaucas. Tādējādi, lai gan loģiski būtu bijis sniegt arī latvju lasītājiem to Apcerējumu papriekš, esam tomēr izvēlējušies šo aiz sekošiem iemesliem:

1. Apcerējums “Par Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību” ir gandrīz tīri filozofiska un abstrakta rakstura un tādējādi ar vairāk specifisku vērtību; bet pašreiz sniedzamais ir vairāk praktiskas dabas, atbildēdams uz daudziem svarīgiem jautājumiem, kuri nodarbina domājoša ticīga cilvēka prātu, rada šaubas agnostiķiem un noder par šķietamu pamatu neticīgiem Dieva noliegšanai.

2. Kreiz, atsaucoties uz pirmo Apcerējumu, ir ne tikai norādīta attiecīgā vieta tajā, bet ir citēts īsumā arī tās saturs, tā ka lasītājs no atsauksmē ietvertās domas neko tomēr nezaudē.

3. Interesentiem pirmais Apcerējums ir viegli pieejams citās valodās, sevišķi vācu un angļu.

Un 4., mēs ceram, ja būs vēlēts, ar Kunga Dievišķo Gādību kādreiz sniegt arī to.

Šo Apcerējumu, ko īsumā mēdz apzīmēt par “Dievišķo Gādību” (D.G.); uzrakstījis Kunga Jēzus Kristus kalps Emanuels Svedenborgs latīņu valodā un izdevis to Amsterdamā 1764. gadā bez sava paraksta. Otrreiz tai pašā valodā tas izdots 1855. g. Dr. Jo. Fr. Im. Tafela redakcijā, un ir tulkots angļu, dāņu, franču, itāļu, japāņu, poļu, tamiņu un vācu valodās. Pašreizējais latviešu izdevums ir tulkots no minētā otrā latīņu izdevuma.

Turoties pie principa, ka tulkotāja uzdevums ir attiecīgo darbu tikai pārtulkot, un ne iztulkot, esmu centies veikt to ar vislielāko rūpību, pēc iespējas vārdiski, izvairoties no brīva tulkojuma, lai ar to kaut kā nesagrozītu Autora domu, bet atstātu tās izpratni katram lasītājam pašam.—ar to esmu centies paturēt arī Svedenborga īpatnējo stilu, piemēram — tamlīdzīgi kā Bibelē vietām katrs teikums iesākas ar saikli ‘un’ — tā še gandrīz katru teikumu iesākt ar saikli ‘ka’, kurš saiklis šajā tulkojumā izlaists tikai virsrakstos.

Tā kā pilnīgi vārdisks tulkojums no vienas valodas citā nemaz nav iespējams, tad iekavās atrodamas piezīmes, kuras sniegtas šādos gadījumos:

1. kad attiecīgajam latīņu vārdam nav atrasts pietiekami atbilstošs latviešu vārds;
2. kad kāda vārda precīzais tulkojums tekstā likās nepiemērots;
3. kad attiecīgais oriģināla vārds lasītājiem pazīstams arī kā svešvārds;
4. sinonīmu gadījumos, kad attiecīgo vārdu iespējams tulkot dažādi; vai kad dažādi oriģināla vārdi tulkojami latviski ar vienu un to pašu vārdu;
5. kad kāds vārds (sevišķi mitoloģiski termini, kā arī daži personu vārdi) vienam otram lasītājam varētu būt sveši. Parasti piezīmes attiecas katra uz vienu vien vārdu, bet kur tās attiecas uz vairākiem vārdiem kopā, tur pirms attiecīgās vārdu grupas ir likts šāds simbols: ◇. Paturams vērā, ka visas piezīmes nav oriģinālā, bet ir no tulkotāja.

Teksta vārdi, kuru oriģinālā nav, bet tulkojumā likās vajadzīgi vai noderīgi ir vai ieslēgti taisnās iekavās // . Apaļajās iekavās () ieslēgtie ir oriģināla vārdi.

Citāti no Veeās un Jaunās Derības Vārda ir sniegti tā, kā tie ir Svedenborga Latīņu tulkojumā.

Interpunktijas ziņā esmu centies pieturēties, cik vien, iespējams, pie oriģināla; kapēc arī komats bieži likts tur, kur to mūsdienu latvju rakstībā nelieto. Atšķirībā no oriģināla, bieži komata vietā likts semikols, un kola un semikola vietā punkts. Jautājuma un izsaukuma zīmju oriģinālā nav.

Lielie burti lietoti gandrīz gluži kā oriģinālā.

Visi atsevišķie paragrāfi jeb nummuri oriģinālā iespīati katrs vienā nepārtrauktā rindkopā. Pašreizējā tulkojumā daži labākas pārskatāmības dēļ sadalīti vairākās rindkopās vai atsevišķās tēzēs.

Atšķirībā no agrāk izdotajiem Svedenborga Rakstu tulkojumiem latviešu valodā, esmu rakstījis ‘Jehova’ vietā ‘Jehovah’ — kā to raksta latīniski un kā tas pareizāk atbilst ebreju oriģinālrakstībai. Der ievērot, ka šo vārdu balsī lasot, tas izrunājams kā trīs atsevišķi vārdi: ‘Je-Ho-Vah’, nevienu no tiem īpaši neakcentējot. Vispār svešvārdi (gan tikai tādi, kas gandrīz katram pazīstami) šai tulkojumā lietoti biežāk nekā agrāk tulkotajos Svedenborga darbos.

Apzinoties savu necienību šī tik gaužām svarīgā darba veikšanā un neizbēgamos trūkumus un varbūtējas tulkojumā ielaistās kļūdas, lūdzu lasītājus mani par visu to atvainot, un izlūdzos mūsu Kunga apgaismību un vadību katram īstas patiesības meklētājam, lai varbūtējas manas vainas pēc nevienam še

sniegtās patiesības gaisma neietu zudumā.

Iespēšanu un visus pārējos tehniskos darbus (atskaitot ievākošanu) pie šī izdevuma ir veicis Jānis Kreicbergs — par ko viņam lai pateicība. Grāmata izdota pašu spēkiem un līdzekļiem.

1969.gada vasarā

R. Gņava
tulkotājs

Piezīmēs lietotie saīsinājumi:

v. = vārds

gr. = grieķiski

lt. = latīniski

angl.: = angļiski

vāc.: = vāciski

Ev. = Evaņģēlijs

dsk. = daudzskaitlis

vsk. = vienskaitlis

sal. = salīdzini

ENĢELISKĀ GUDRĪBA, ZĪMĒJOTIES UZ DIEVIŠĶO GĀDĪBU

I — DIEVIŠĶĀ GĀDĪBA IR KUNGA DIEVIŠĶĀS MĪLESTĪBAS UN DIEVIŠĶĀS GUDRĪBAS VALDĪŠANA

1. Lai saprastu, kas ir Dievišķā Gādība, un ka tā ir Kunga Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības Valdīšana, ir svarīgi zināt, kas par Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību iepriekš teikts un rādīts Apcerējumā par tām, proti, sekošās lietas: Ka Kungā Dievišķā Mīlestība ir Dievišķās Gudrības, un Dievišķā Gudrība ir Dievišķās Mīlestības piederums (34.–39.nr.); ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība nevar citādi, kā būt un izpausties citos, kas no tās radīti (47.–51.nr.); ka visas lietas Universā ir Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības radītas (52.53.151.–156.nr.); ka visas lietas Universā ir Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņēmējas (54.–60.nr.); ka Kungs Enģeļu priekšā parādās kā Saule, un ka no tās izejošais Siltums ir Mīlestība, un no tās izejošā Gaisma ir Gudrība (83.–88; 89.–92; 93.–98; 296.–301.nr.); ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā gudrība, kas iziet no Kunga, izveido vienību (99.–102.nr.); ka Kungs no mūžības, kas ir Jehovah, ir radījis Universu un visas lietas tajā no Sevis Paša, nevis no nekā (282.–284; 290.–295.nr.). Šīs lietas iztirzātas Apcerējumā, kas saucas “Enģeliska Gudrība, zīmējoties uz Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību”.

2. No šī kopsavilkuma līdz ar to, kas tajā Apcerējumā rakstīts par Radīšanu, var gan redzēt, ka Kunga Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības Valdīšana ir tas, ko sauc par Dievišķo Gādību; bet tā kā tur ir runa tikai par radīšanu, un ne par radīto lietu stāvokļa uzturēšanu pēc radīšanas, un šī ir Kunga valdīšana, tad šē nu ir jārūnā par to; bet šinī Posmā runa būs par Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības, jeb Dievišķā Labā un Dievišķā Patiesā, vienības uzturēšanu radītās lietās — kas pasakāms šādā kārtībā:

I — Ka universs ar visām un katru atsevišķo lietu tajā ir radīts no Dievišķās Mīlestības ar Dievišķo Gudrību.

II — Ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība iziet no Kunga kā vienība.

III — Ka šī vienība zināmā attēla ir ikvienā radītā lietā.

IV — Ka Dievišķās Gādības nolūks ir, ka viss radītais vispār un daļēji būtu tāda vienība; un ja nav, tad lai par tādu taptu.

V — Ka mīlestības labais ir labs ne vairāk par to, cik tas ir vienots ar gudrības patieso; un ka gudrības patiesais ir paties ne vairāk par to, cik tas ir vienots ar mīlestības labo.

VI — Ka mīlestības labais, kas nav vienots ar gudrības patieso, nav labais sevī, bet ir šķietams labais; un ka gudrības patiesais, kas nav vienots ar mīlestības labo, nav patiesais sevī, bet ir šķietams patiesais.

VII — Ka Kungs necieš, ka kaut kas būtu dalīts, kālabad tam jābūt vai nu labajā un reizē arī patiesajā, vai jābūt ļaunajā un reizē arī nepatiesajā.

VIII — Ka tas, kas ir labajā un reizē arī patiesajā, ir kaut kas /reāls/; un kas ir ļaunajā un reizē arī nepatiesajā, nav nekas /reāls/.

IX — Ka Kunga Dievišķā Gādība liek ļaunajam reizē ar nepatieso noderēt līdzsvaram, attiecināšanai un tīrīšanai, un tādējādi labā un patiesā saistīšanai citos.

3. I — **Ka universs ar visām un katru atsevišķo lietu tajā ir radīts no Dievišķās Mīlestības ar Dievišķo Gudrību.** Ka Kungs no mūžības, kas ir Jehovah, Būtības ziņā ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība; un Pats iz Sevis ir radījis Universu un visas lietas tajā, ir rādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*; no kā izriet tas, ka universs ar visām un katru atsevišķo lietu tajā ir radīts no Dievišķās Mīlestības ar Dievišķo Gudrību. Minētajā Apcerējumā aprādīts arī, ka ne Mīlestība bez gudrības, nedz arī Gudrība bez mīlestības spēj kaut ko veikt; jo mīlestība bez gudrības, jeb griba bez saprāta, nespēj neko domāt, un nespēj pat neko redzēt un just, nedz arī kaut ko runāt, kālabad arī mīlestība bez gudrības, jeb griba bez saprāta, nespēj neko darīt; tāpat arī Gudrība bez mīlestības, jeb saprāts bez gribas, nespēj neko domāt, nedz kaut ko redzēt un just, un pat neko runāt; kālabad gudrība

bez mīlestības, jeb saprāts bez gribas, nespēj arī ne kaut ko darīt; jo, atņemot tam mīlestību, nav vairs nekādas gribēšanas, tātad nav arī nekādas darbošanās. Ja tā notiek ar cilvēku, kad tas kaut ko dara, tad jo vairāk tā ir noticis ar Dievu, kurš ir Pati Mīlestība un Pati Gudrība, kad Viņš radīja un taisīja universu ar visu tanī esošo. Ka universs ar visām un katru atsevišķo lietu tajā ir radīts no Dievišķās Mīlestības ar Dievišķo Gudrību, to var apstiprināt ar visu pasaulē redzamo. Ņem tikai jebkuru priekšmetu atsevišķi un aplūko to kaut cik gudri, un tu pārlicināsies. Ņem koku, vai tā sēklu, vai tā augli, vai tā ziedu, vai tā lapu, un saņemies gudrībā (sakopo sevī gudrību), un apskati to ar stipru mikroskopu, un tu redzēsi brīnumlietas; un iekšējāk, ko tu neredzi, ir vēl brīnišķīgākas. Apskati kārtību tās secībā, kā no sēklas izaug koks līdz pat jaunai sēklai, un apsver, vai visā tajā secībā nav pastāvīgas dziņas turpināties tālāk, jo pēdējais, uz ko tā tiecas, ir sēkla, kurā par jaunu ir tās vaislības dziņa. Ja gribi tad vēl garīgi padomāt — to tu vari, ja gribi — vai tad neredzēsi tanī gudrību? Un vēl, ja gribi tiktāl garīgi padomāt, ka šī dziņa nenāk no pašas sēklas, nedz arī no pasaules Saules, kura ir tīra uguns, bet ir sēklā no Dieva, Radītāja, Kura Gudrība ir bezgalīga; un ne tikai tad, kad tā tika radīta, bet arī nepārtraukti vēlāk — jo uzturēšana ir pastāvīga radīšana, tāpat kā pastāvēšana ir pastāvīga tapšana. Tas ir tamlīdzīgi kā, atņemot gribu no darbības, darbs apstājas; vai, atņemot runāšanai domāšanu, apstājas runāšana; vai, atņemot kustībai dziņu, apstājas kustība; ar vārdu sakot, atņemot sekām cēloni, zūd sekas, un tā tālāk. Ikvienā tādā radītā lietā ir gan ielikts spēks, bet spēks neko nedara no sevis, bet no tā, kas to spēku ielicis. Paraugies arī uz kādu citu priekšmetu virs zemes, piemēram, zīdkāpuru, biti, vai kādu citu dzīvnieciņu, un aplūko to papriekš dabīgi, pēc tam racionāli, un beidzot garīgi, un tad, ja vari dziļi padomāt, tu būsi pārsteigts par visu redzēto; un ja tu ļausi gudrībai sevī runāt, tu pārsteigumā sacīsi: Kurš neredz šajās lietās Dievišķo? jo tas viss ir Dievišķās Gudrības darbs. Vēl vairāk, ja tu raudzīsies uz visu radīto lietu noderību, to secības kārtībā līdz pat cilvēkam, un no cilvēka līdz Radītājam, no kā tā ceļas, un ka visu lietu sakars atkārtas no Radītāja saistības ar cilvēku; un, ja gribi atzīt, arī visu lietu uzturēšana. Ka visas lietas radījusi Dievišķā Mīlestība, bet nekas nav radīts bez Dievišķās Gudrības, būs redzams turpmāk.

4. II — Ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība iziet no Kunga kā vienība (viens), tas arī ir skaidrs no tā, kas rādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, sevišķi no tā tur, ka Esme un Izpaušme Kungā ir atšķirīgi \diamond viena vienība (viens) (14.–17.nr.); ka bezgalīgas lietas Kungā ir atšķirīgi \diamond viena vienība (viens) (17.–22.nr.); ka Dievišķā Mīlestība ir Dievišķās Gudrības, un Dievišķā Gudrība ir Dievišķās Mīlestības piederums (34.–39.nr.); ka Mīlestība bez laulības ar Gudrību nespēj neko darīt (401.–403.nr.); ka Mīlestība neko neveic citādi, kā saistībā ar Gudrību (409.410.nr.); ka garīgais Siltums un garīgā Gaisma, iziedami no Kunga kā Saules, izveido \diamond vienību (vienu), tāpat kā Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība Kungā ir \diamond viena vienība (viens) (99.–102.nr.). No tajās vietās rādītā ir skaidra \diamond augšējā teikuma (šīs lietas) pareizība. Bet tā kā neviens nezina, kā divas savstarpēji atšķirīgas lietas var darboties kā viens, tad gribu še rādīt, ka nav vienības bez kādas formas, bet ka pati forma izveido vienību (vienu); un tad, ka, jo atšķirīgi citas, un tomēr vienotas, ir kādā formā ietilpstošas lietas, jo pilnīgāku vienību tā izveido.

Nav vienības bez kādas formas, bet pati forma izveido vienību. Ikviens, kas intensīvi ar prātu domā, var skaidri redzēt, ka bez formas nav vienības, un ja ir, tad tā ir forma. Jo kas tik vien eksistē, tam no formas ir tas, ko sauc par kādību, un arī tas, ko sauc par izteikumu (praedicatum), tad vēl tas, ko sauc par stāvokļa maiņu, kā arī tas, ko sauc par attieksmi (relativum); un vēl citas tamlīdzīgas lietas; kālabad tas, kam nav nekādas formas, nerada nekādu iespaidu (affectio), un kas nerada iespaidu, tas nav arī nekāda /reāla/ lieta; visu to piešķir pati forma. Un tā kā visām /daļām/ kādā formā, ja tā ir pilnīga, ir savstarpēja attieksme, tāpat kā atsevišķiem gredzeniem ķēdē, tad izriet, ka pati forma izveido vienību, un tādējādi priekšmetu, par kuru var izteikt kādību, stāvokli, iespaidu, tātad kaut ko, skatoties pēc tās formas pilnīguma. Tāda vienība ir viss, ko pasaulē acīm redz, un tāda vienība ir arī viss, ko acīm neredz — vai nu tas ir iekšējākā dabā, vai garīgajā pasaulē; tāda vienība ir cilvēks, un tāda vienība ir cilvēku sabiedrība; un tāda vienība ir Baznīca, un tāpat visa Eņģeļu (Eņģeliskā) Debess Kunga priekšā. Ar vārdu sakot, tāda vienība ir radītais universs ne tikai vispār, bet arī ikvienā daļā. Lai visas un atsevišķās lietas būtu formas, tad Tam, kas visu radījis, nepieciešami jābūt pašai Formai; un visām lietām, kurās formās radītas, jābūt nākušām no pašas Formas. Tas nu ir, kas rādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, proti, ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir substance un ir forma (40.–43.nr.); ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir forma sevī, tātad tā ir pats un vienīgais esošais (44.–46.nr.); ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība Kungā ir \diamond viena vienība (viens) (14.–17.nr. un

18.–22.nr.); un ka tās kā \diamond viena vienība (viens) no Kunga iziet (99.–102.nr. un citur).

Ka, jo atšķirīgi citas, un tomēr vienotas, ir kādā formā ietilpstošas lietas, jo pilnīgāku vienību tās izveido, to grūti aptvert, nepaceļot saprātu augstāk, tāpēc ka pēc šķituma forma var izveidot vienību ne citādi; kā no formā ietilpstošo lietu vienveida līdzīgumiem. Par šo lietu bieži esmu runājis ar Eņģeļiem, kuri sacīja, ka tas esot noslēpums, ko gudrākie no viņiem jaušot skaidri, bet mazāk gudrie neskaidri; un ka ir tiesa, ka forma ir jo pilnīgāka, jo to izveidotājas daļas ir atšķirīgi citas, bet tomēr īpatnējā kārtā apvienotas. Apstiprinājumam viņi minēja biedrības debesis, kuras, kopā ņemtas, sastata debess formu; un arī jebkuras biedrības Eņģeļus, ka biedrības forma ir jo pilnīgāka, jo ikkurš no tās locekļiem par sevi ir atšķirīgāks, tāpat brīvs, un tādējādi it kā pats no sevis, un savas rosmes pēc mīl savus biedrus. Vēl viņi ilustrēja to ar labā un patiesā laulību, ka, jo atšķirīgāki divi ir, jo pilnīgāku vienību viņi var izveidot; tamlīdzīgi arī mīlestība un gudrība; un ka neatšķirīgas lietas ir juceklis, no kā rodas ikviena formas nepilnība. Bet kā pilnīgi atšķirīgas lietas ir apvienotas, un tā izveido vienību, arī to viņi ar vairākiem /piemēriem/ apstiprināja; sevišķi ar to, kas ir cilvēkā, kurā ir neskaitāmi daudz tādu atšķirīgu lietu, kas tomēr ir apvienotas: ar apvalku palīdzību /cita no citas/ šķirtas, un ar saišķaudiem apvienotas; un ka tamlīdzīgi ir ar mīlestību un visiem tās piederumiem, kā arī ar gudrību un visiem šās piederumiem, ko nejauš citādi kā vienu vienību. Vairāk ko par šīm lietām skaties Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (14.–22.nr.) un Darbā par *Debesi un Elli* (56. un 489.nr.). Tas te pieminēts tāpēc, ka tas pieder pie Eņģeliskās Gudrības.

5. III — **Ka šī vienība zināmā attēla ir ikvienā radītā lietā.** Ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, kas Kungā ir viens, un kā viens no Viņa iziet, ir zināmā attēlā ikvienā radītā lietā, var redzēt no tā, kas Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* bieži rādīts, un sevišķi no tā, kas tur teikts 47.–51.; 54.–60.; 282.–284.; 290.–295.; 316.–318.; 319.–326.; 349.–357.nr.; kurās vietās rādīts, ka Dievišķais ir ikvienā radītā lietā, tāpēc ka Dievs Radītājs, kas ir Kungs no mūžības, no Sevis Paša ir radījis (produserat=izvedis) Garīgās Pasaules Sauli, un ar tās Saules palīdzību visas lietas Universā; tāpat, ka tā Saule, kas ir no Kunga un kurā ir Kungs, ir ne tikai pirmā, bet arī vienīgā substance, no kuras ir viss; un tā kā tā ir vienīgā substance, tad izriet, ka tā ir ikvienā radītā lietā, bet bezgala dažādi, skatoties pēc noderības. Tā kā nu Kungs ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, un tanī Saulē no Viņa ir Dievišķa uguns un Dievišķs spožums, un no tās Saules ir garīgs siltums un garīga gaisma, un šie divi izveido \diamond vienu vienību (vienu), tad izriet, ka šī vienība zināmā attēlā ir ikvienā radītā lietā. No tam nākas, ka visas lietas universā attiecas uz Labo un Patieso, un pat uz šo divu saistību; jeb, kas ir tas pats, ka visas lietas Universā attiecas uz Mīlestību un Gudrību, un uz šo divu saistību, jo labais ir mīlestības, un patiesais ir gudrības piederums; jo mīlestība visu savējo sauc par labu, un gudrība visu savējo sauc par patiesu. Ka šo divu saistība ir ikvienā radītā lietā, būs redzams turpmāk.

6. Daudzi atzīst, ka ir kāda vienīgā substance, kas ir arī pirmā, no kuras ir viss; bet kāda tā substance ir, to nezina. Domā (tic), ka tā esot tik vienkārša, ka nekā vienkāršāka par to neesot, un ka to varot pielīdzināt punktam, kam nav nevienas dimensijas, un ka no bezgala daudziem tādiem punktiem radušās dimensionālās formas. Bet tā ir maldība, kas cēlusies no telpas priekšstata; jo no šī priekšstata tāds vismazākais punkts izliekas esam. Bet patiesība tomēr ir tā, ka, jo kaut kas ir vienkāršāks un tīrāks, jo tas ir kaut kas vairāk un pilnāks, aiz kura iemesla, jo iekšējāk kādu priekšmetu aplūko, jo brīnišķīgākas, pilnīgākas un skaistākas lietas tanī saskata; un tādējādi, ka pirmajā substancē ir visbrīnišķīgākās, vispilnīgākās un visskaistākās lietas. Ka tā ir, tas tāpēc, ka pirmā substance ir no garīgās Saules, kura, kā teikts, ir no Kunga un kurā ir Kungs. Tādējādi pati tā Saule ir vienīgā substance, kura, tāpēc ka tā nav telpā, ir viss visās, kā lielākajās, tā arī mazākajās radītā Universa lietās. Ja nu tā Saule ir pirmā un vienīgā substances, no kā ir visas lietas, tad izriet, ka tanī ir bezgala vairāk, nekā var parādīties no tās cēlušās substancēs, kuras sauc par substanciētām, un beidzot par materiām. Ka tās /bezgala daudzās lietas/ šajās parādīties nevar, tas tāpēc, ka tās nonāk no tās Saules pa divējādām pakāpēm, kurās visas pilnības mazinās. No tam nākas, ka, kā iepriekš teikts, jo iekšējāk kaut ko aplūko, jo brīnišķīgākas, pilnīgākas un skaistākas lietas saskata. Tas teikts apstiprinājumam, ka Dievišķais zināmā attēlā ir ikvienā radītā lietā; bet, pa pakāpēm nolaizdamies, tas arvien mazāk un mazāk redzams; un vēl mazāk, kad zemāko pakāpi, kas no augstākās pakāpes šķirta, ieslēgdamas apsedz zemišķas matērijas. Bet šie sacītais nevar nelikties neskaidrs, ja nav lasīts un saprasts, kas Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* rādīts par garīgo Sauli (83.–172.nr.); par Pakāpēm (173.–281.nr.); un par Universa Radīšanu (282.–357.nr.).

7. IV — **Ka Dievišķās Gādības nolūks ir, ka viss radītais vispār un daļēji būtu tāda vienība; un**

ja nav, tad lai par tādu taptu, tas ir, lai ikvienā radītā lietā būtu kaut kas no Dievišķās Mīlestības un reizē arī no Dievišķās Gudrības; jeb, kas ir tas pats, lai ikvienā radītā lietā būtu labais un patiesais, jeb labā un patiesā saistījums, tāpēc ka labais ir mīlestības, un patiesais ir gudrības piederums — kā iepriekš (5.nr.) teikts. Tāpēc turpmāk 'mīlestības un gudrības' vietā bieži būs teikts 'labais un patiesais'; un 'mīlestības un gudrības vienības' vietā — 'labā ar patieso laulību'.

8. No iepriekšējā Posma ir skaidrs, ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, kas Kungā ir viens, un no Kunga kā viens iziet, ir zināmā attēlā ikvienā Viņa radītā lietā. Tad nu arī par šo 'vienu' jeb vienību, ko sauc par labā un patiesā laulību, vēl kaut ko īpaši pateiksim. Šī Laulība ir: I. Pašā Kungā; jo, kā teikts, Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība Viņā ir viens. II. Tā ir no Kunga; jo visā, kas no Viņa iziet, mīlestība un gudrība ir visnotaļ vienotas; tās abas iziet no Kunga kā Saules: Dievišķā Mīlestība kā Siltums, un Dievišķā Gudrība kā Gaisma. III. Eņģeļi gan uzņem tās kā divas, bet Kungs viņos tās vieno; tāpat arī Baznīcas cilvēkos. IV. No vienotas mīlestības un gudrības ieplūsmas no Kunga Debess eņģeļos un Baznīcas cilvēkos, un no to uzņemšanas eņģeļos un cilvēkos, nākas, ka Kungu Vārdā sauc par līgavaini un Vīru, un Debesi un Baznīcu — par Līgavu un Sievu. V. Par cik tad nu Debess un Baznīca kopēji, un debess eņģelis un baznīcas cilvēks daļēji, ir šajā vienībā, jeb labā ar patieso laulībā, par tik viņi ir Kunga attēls un līdzība, jo tie divi Kungā ir viens, un tie pat ir Kungs. VI. Mīlestība un gudrība Debesī un Baznīcā kopēji, kā arī debess Eņģeļi un baznīcas Cilvēkā daļēji, ir viens tad, kad Griba un Saprāts tātad labais un patiesais, izveido vienu; jeb, kas ir tas pats, kad labprātība (darbīgā mīlestība — izd.) un ticība izveido vienu; jeb, kas vēl ir tas pats, kad mācība no Vārda un dzīve pēc tās izveido vienu. VII. Bet kādā kārtā tie divi cilvēkā un visās viņa daļās izveido vienu, ir rādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, Piektajā Daļā, kur ir runa par cilvēka Radišanu, un sevišķi par gribas un saprāta Atbilstību sirdij un plaušām (385.–432.nr.)

9. Bet kā tie divi izveido vienu tajās lietās, kuras ir zem jeb ārpus cilvēka, tiklab dzīvnieku Valsts, kā arī augu Valsts priekšmetos, tas turpmāk būs bieži teikts; papriekš tomēr jāpasaka šīs trīs lietas: Pirmā, ka universā un visos un atsevišķos tā objektos, ko Kungs radījis, ir bijusi labā ar patieso laulība. Otrā, kāpēc radišanas šī laulība cilvēkā ir pāršķirusies. Trešā, ka Dievišķās Gādības nolūks ir, ka tas, kas ir pāršķīries, taptu atkal viens, un tādējādi, lai labā ar patieso laulību tiktu restaurēta. Šīs trīs lietas ar daudz ko ir apstiprinātas Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, kāpēc tās vēl tālāk apstiprināt nav vajadzīgs. Katrs arī ar prātu var redzēt, ka, ja labā ar patieso laulība no radišanas ikvienā radītā lieta bijusi, un ja tā vēlāk ir pāršķirusies, tad Kungs nepārtraukti darbojas, lai to restaurētu; tātad, ka tās restaurēšana, un tādējādi radītā universa saistīšana caur cilvēku ar Kungu, ir Dievišķās Gādības nolūks.

10. V — Ka mīlestības labais ir labs ne vairāk par to, cik tas ir vienots ar gudrības patieso; un ka gudrības patiesais ir patiess ne vairāk par to, cik tas ir vienots ar mīlestības labo. Šī īpašība labajam un patiesajam ir no to cēloņa, jo labais savā cēlonī ir Kungā, tāpat arī patiesais, tāpēc ka Kungs ir pats Labais un pats Patiesais, un šie divi Viņā ir viens. No tam nākas, ka labais debess Eņģeļos un zemes cilvēkos nav labais sevī, ka vien par tik, cik tas ir vienots ar patieso; un ka patiesais nav patiesais sevī, kā vien par tik, cik tas ir vienots ar labo. Ka viss labais un viss patiesais ir no Kunga, tas ir zināms. No tam — tāpēc ka labais ar patieso, un patiesais ar labo izveido vienību — izriet, ka, lai labais būtu labais sevī, un patiesais lai būtu patiesais sevī, tiem jāizveido vienība uzņēmējā, kurš ir debess eņģelis un zemes cilvēks.

11. Ir gan zināms, ka visas lietas universā attiecas uz labo un patieso, tāpēc ka ar labo domāts tas, kas vispār aptver un ietver sevī visu pie mīlestības piederošo; un ar patieso domāts tas, kas vispār aptver un ietver sevī visu pie gudrības piederošo; bet vēl nav zināms, ka labais ne kaut kas nav, ja nav vienots ar patieso, un arī patiesais ne kaut kas nav, ja nav vienots ar labo. Gan izliekas, it kā labais būtu kaut kas arī bez patiesā, un ka patiesais būtu kaut kas arī bez labā, tomēr tā nav; jo mīlestība, kurai piederošo visu sauc par labo (dsk.), ir lietas Esme, un gudrība, kurai piederošo visu sauc par patieso (dsk.), ir lietas Izpaušme no tās Esmes — kā tas Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (14.–16. nr.) rādīts. Tāpēc, kā Esme bez Izpaušmes ne kaut kas nav, nedz arī Izpaušme bez Esmes, tā arī labais bez patiesā, un patiesais bez labā ne kaut kas nav. Tāpat, kas ir labais bez attieksmes uz kaut ko? Vai to var saukt par labo? jo ne tas ko ierosmina, nedz ir kaut kā jaušams; bet kopā ar kādu labo kas ierosmina, un kas liek sevi jaust un just, tas attiecas uz patieso, tāpēc ka uz to, kas ir saprātā. Pasaki kādam tikai 'labo', un ne, ka šis vai tas ir kas labs — vai tad 'labais' ir kaut kas? Bet no šī vai tā, ko jauš esam vienu

ar labo, tas ir kaut kas; šis kaut kas nepievienojas labajam nekur citur kā saprātā, un viss, kas ir saprātā, attiecas uz patieso. Tamlīdzīgi ir arī ar gribēšanu: gribēšana bez zināšanas, jaušanas un domāšanas par to, ko cilvēks grib, ne kaut kas nav, bet kopā ar šām par kaut ko top. Visa gribēšana pieder pie mīlestības un attiecas uz labo; un visa zināšana, jaušana un domāšana pieder pie saprāta un attiecas uz patieso — no kam ir skaidrs, ka gribēšana vien ne kaut kas nav, bet gribēt šo vai to ir kaut kas. Tamlīdzīgi ir arī ar ikvienu noderību, tāpēc ka noderība ir labais. Noderība, ja tā nav determinēta uz kādu zināmu lietu, ar ko tā ir viens, nekāda noderība nav, tātad nav ne kaut kas reāls; noderība savu realitāti (kaut ko) gūst no saprāta, un kas no tā ar noderību saistās vai tai pievienojas, tas attiecas uz patieso, no kā noderība gūst savu kādību. No šī mazuma var redzēt, ka labais bez patiesā ne kaut kas nav, un tāpat arī, ka patiesais bez labā ne kaut kas nav. Teikts, ka labais ar patieso, un patiesais ar labo ir kaut kas reāls, no kam izriet, ka ļaunais ar nepatieso, un nepatiesais ar ļauno ne kaut kas reāls nav, jo šie divi ir to divu pretstati, un pretstats izposta — šinī gadījumā tas izposta realitāti (kaut ko). Bet par šo lietu runa būs turpmāk.

12. Bet ir labā ar patieso laulība cēlonī, un ir labā ar patieso laulība arī no cēloņa sekās. Labā ar patieso laulība cēlonī ir gribas un saprāta, jeb mīlestības un gudrības laulība. Ikvienā lietā, ko cilvēks grib un domā, un ko viņš no tam lemj un nodomā, ir tā laulība. Šī laulība ieiet sekās un tās rada, bet sekas radot, tie divi rādās atšķirti, tāpēc ka reizē kopā esošais (simultaneum) tad rada cits citam sekojošo (successivum). Piemēram, kad cilvēks grib un domā par savu uzturu, apģērbu, mājokli, par veikala lietām vai darbu, par sarunāšanos, tad papriekš viņš to reizē grib un domā, jeb lemj un nodomā, bet, determinējot to sekās, viena lieta seko otrai, lai gan gribā un domāšanā tās pastāvīgi veido vienu. Noderīgais (dsk.) tajās sekās ir mīlestības jeb labā piederums, un līdzekļi noderīgā radišanai ir saprāta jeb patiesā piederumi. Šos vispārīgos formulējumus katrs var pats apstiprināt ar specifiskiem piemēriem, ja tikai viņš atšķirīgi jauš, kas attiecas uz mīlestības labo, un kas uz gudrības patieso, un tāpat atšķirīgi, kāda ir attieksme cēlonī, un kāda sekās.

13. Vairākreiz jau teikts, ka cilvēka dzīvību veido mīlestība, bet ar to nav domāta mīlestība, kas cēlonī būtu šķirta no gudrības, jeb labais, kas būtu šķirts no patiesā, tāpēc ka šķirta mīlestība, jeb šķirts labais, nav ne kaut kas reāls; kālabad mīlestība, kas veido visiešķējāko cilvēka dzīvību, kura ir no Kunga, ir mīlestība līdz ar gudrību. Arī mīlestība, kas veido cilvēka kā uzņēmēja dzīvību, nav cēlonī šķirta mīlestība, bet sekās; jo nevar iedomāties mīlestību bez savas kādības, un tās kādība ir gudrība; un kādība jeb gudrība nevar būt citādi kā no savas Esmes, kas ir mīlestība, no kam nākas, ka tās ir viens; tamlīdzīgi arī labais un patiesais. Tā kā nu patiesais ir no labā, tāpat kā gudrība ir no mīlestības, tad tos abus kopā ņemtus sauc par mīlestību jeb labo, jo mīlestība savā formā ir gudrība, un labais savā formā ir patiesais, un no formas, ne no kā citas ir visa kādība. No sacītā nu var redzēt, ka labais ne drusciņ nav labais vairāk par to, cik tas ir vienots ar savu patieso; un ka patiesais ne drusciņ nav patiesais vairāk par to, cik tas ir vienots ar savu labo.

14. VI — **Ka mīlestības labais, kas nav vienots ar gudrības patieso, nav labais sevī, bet ir šķietams labais; un ka gudrības patiesais, kas nav vienots ar mīlestības labo, nav patiesais sevī, bet ir šķietams patiesais.** Patiesība ir tā, ka nav nekāda labā, kas būtu labais sevī, ja tas nav vienots ar savu patieso; nedz arī ir kāds patiesais, kas būtu patiesais sevī, ja tas nav vienots ar savu labo. Ir tomēr kāds no patiesā šķirts labais, un no labā šķirts patiesais; bet šis ir liekuļiem un lišķiem, jebkuriem ļaunajiem, un tiem, kuri ir dabīgā, bet nekādā garīgā labajā. Šie, kā vieni tā otri, spēj darīt labu Baznīcai, Tēvijai, Sabiedrībai, Otram pilsonim, Trūcīgiem, Nabadzīgiem, Atraitnēm un Bāriņiem, un spēj arī saprast patiesības, ar saprātu tās domāt un, domājot tās, runāt un mācīt. Bet tas labais (dsk.) un patiesais (dsk.) viņos tomēr nav iekšēji, tātad sevī, labais un patiesais, bet ārēji labs un paties, tātad tikai šķietams, jo tiek darīts tikai sevis un pasaules, nevis paša labā un patiesā labad, tātad ne aiz labā un patiesā rosmes, kālabad tas ir tikai mutes un ķermeņa, nevis sirds piederums; un to var pielīdzināt zeltam un sudrabam, kas pārvilkts pāri sārņiem, satrunējušam kokam vai sūdiem; un viņu izteiktās patiesības var pielīdzināt izelptam gaisam (vējam), kas izklist, vai maldugunij, kura pazūd, kuras lietas ārēji tomēr izliekas it kā īstas. Bet tādi tie viņos izliekas, un pat var izlikties citādi, nekā īstenībā ir, tiem, kuri, to nezinādami, dzird viņus runājam un saņem viņu labdarījumus, jo ārējais ikvienu ierosmina, skatoties pēc viņa paša iekšienes, jo patiesais, jebkura mutes izrunāts, ieiet otra dzirdē, un tā sirdsprāts to uztver, skatoties pēc sava stāvokļa un kādības. Tajos, kuri aiz iedzimta mantojuma ir dabīgā labajā, bet nav garīgā labajā, lieta ir gandrīz tāda pat; jo viss labais un viss patiesais savā iekšienē ir garīgs, un šis nepatieso un ļauno izklidina, turpretī dabīgais vien to lolo; bet ļaunā un nepatiesā lološana ar labā darīšanu nesaskan.

15. Ka labo no patiesā, kā arī patieso no labā, var šķirt, un tas, kad ir šķirts, tomēr pēc labā un patiesā izliekas, tas tāpēc, ka cilvēkam ir spēja darboties, ko sauc par Brīvību, un ir spēja saprast, kuru sauc par Racionālu domāšanu (Rationalitas). Nelietīgi šīs spējas lietodams, cilvēks var ārēji izlikties citāds, nekā viņš ir iekšēji, tā ka ļauns cilvēks var darīt labo un runāt patieso, jeb velns var izlikties par gaismas eņģeli. Bet par šo lietu skatīties Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* sekošās vietās: Ka ļaunums ceļas, nelietīgi izlietojot cilvēka īpatnējās spējas, kuras sauc par Racionālu domāšanu un Brīvību (264.–270.nr.); ka tās divas spējas ir tiklab ļaunajiem, kā arī labajiem (425.nr.); ka Mīlestība, nelaulāta ar gudrību, jeb labais, nelaulāts ar patieso, nespēj ne kaut ko darīt (401.nr.); ka Mīlestība neko neveic citādi, kā saistībā ar gudrību jeb saprātu, un liek gudrībai jeb saprātam no savas puses saistīties ar mīlestību (410.411.412.nr.); ka gudrība jeb saprāts ar tam no mīlestības doto spēju var pacelties un jaust, kā arī uzņemt. lietas, kuras pieder gaismai no debess (413.nr.); ka arī, mīlestība var tāpat pacelties un uzņemt lietas, kuras piederi siltumam no debess, ja tā mīl savu laulāto — gudrību tanī pakāpē (414.415.nr.); ka citādi mīlestība novelk gudrību jeb saprātu atpakaļ no tā augstuma (pacēluma), lai tā darbotos vienoti viņai līdzās (416.–418.nr.); ka mīlestība saprātā netop tīrāka, ja abi kopā nepaceļas (419.–421.nr.); ka mīlestība, ko gudrība saprātā attīrījusi, top garīga un debešķīga; bet mīlestība, kas saprātā aptraipīta, top jutekliska un ķermeniska (412.–424.nr.); ka ar labprātību un ticību, un šo divu saistību ir tāpat, kā ar mīlestību un gudrību, un šo divu saistību (427.–430.nr.). Kas ir Labprātība debessīs (431.nr.).

16. VII — **Ka Kungs necieš, ka kaut kas būtu dalīts, kālabad tam jābūt vai nu labajā un reizē arī patiesajā, vai jābūt ļaunajā un reizē arī nepatiesajā.** Kunga Dievišķās Gadības mērķis un darbošanās nolūks galvenokārt ir, lai cilvēks būtu labajā un reizē arī patiesajā, jo tā viņš ir pats savs labais un sava mīlestība, un arī savs patiesais un sava gudrība; jo ar to cilvēks ir cilvēks, jo tad viņš ir Kunga attēls. Bet tā kā cilvēks, kamēr viņš pasaulē dzīvo, var būt labajā un reizē arī nepatiesajā, un tāpat var būt ļaunajā un reizē arī patiesajā, un pat ļaunajā un reizē arī labajā, un tādā kārtā būt it kā divkāršs radījums, un tā kā šāds pārdalījums to attēlu, un tādējādi cilvēku izposta, tad Kunga Dievišķā Gādība visos un katrā atsevišķā savā momentā raugās uz to, lai tāda pārdalījuma nebūtu. Un tā kā cilvēkam labāk ir būt ļaunajā un reizē arī nepatiesajā, nekā labajā un reizē arī ļaunajā, tad Kungs to pieļauj, nevis gribēdams, bet nevarēdams novērst (pretoties) sava nolūka labad, kurš ir cilvēka glābšana. Ka cilvēks var būt ļaunajā un reizē arī patiesajā, un ka Kungs nevar to novērst (pretoties) sava nolūka labad, kurš ir cilvēka glābšana, tas tāpēc, ka cilvēka saprāts spēj pacelties gudrības gaismā un redzēt patiesības, vai dzirdēdams tās atzīt, viņa mīlestībai tomēr paliekot apakšā, jo tā cilvēks var ar saprātu būt debess, bet ar mīlestību ellē; un cilvēkam nevar liegt tādām būt, tāpēc ka nevar viņam atņemt tās divas spējas, ar kurām viņš ir cilvēks un izšķiras no kustoņiem, un ar kurām vien iespējams viņu atdzemdināt un tādējādi glābt — kuras spējas ir Racionāla domāšana un Brīvība, jo ar tām cilvēks var darboties saskaņā ar gudrību, un var darboties arī saskaņā ar ne gudrības mīlestību; un var no gudrības augšā redzēt savu mīlestību apakšā, un tādējādi arī savas domas, nolūkus, rosmes, tātad ļaunumus un nepatiesības, tāpat arī savas dzīves un mācības labo un patieso (dsk.) — kuras lietas nepazīdams un neatzīdams, nevar tapt reformēts. Par šīm divām spējām ir teikts jau iepriekš, un turpmāk būs sakāms vēl vairāk. Aiz šī iemesla cilvēks var būt labajā un reizē arī patiesajā, un tāpat ļaunajā un reizē arī nepatiesajā, un arī pārmaiņus tajos abos.

17. Vienā vai otrā saistībā jeb vienībā, tas ir, labā ar, patieso, vai ļaunā ar nepatieso, cilvēkam, pasaulē dzīvojot, grūti nākt, jo, kamēr viņš tur dzīvo, viņš tiek turēts reformēšanas jeb atdzemdināšanas stāvoklī; bet vienā vai otrā ikviens cilvēks nāk pēc nāves, tāpēc ka tad viņu vairs nevar reformēt un atdzemdināt, un tad viņš paliek tāds, kāda bijusi viņa dzīvība (lt.: vita=dzīvība=dzīve) pasaulē, tas ir, kāda bijusi viņa valdošā mīlestība. Tāpēc, ja viņam bijusi ļaunā mīlestības dzīvība, tad viņam atņem visu patieso, ko viņš pasaulē ieguvis no skolotāja, no sludināšanas, vai no Vārda; un kad tas atņemts, tad viņš, tikpat kā sūklis ūdeni, uzsūc ar savu ļaunumu saskanīgo nepatieso; un otrādi; bet ja viņam bijusi labā mīlestības dzīvība, tad tiek atstādināts viss nepatiesais, ko viņš pasaulē no dzirdētā un lasītā bija nesis sev līdzī, bet nebija sevī apstiprinājis, un tā vietā viņam tiek dots patiesais, kas saskan ar viņa labo. Tas domāts sekošos Kunga vārdos: *“Paņemiet no viņa to talantu, un dodiet tam, kam ir desmit talantu. Jo ikvienam, kam ir, taps dots, lai tam būtu papildnam; bet no tā, kam nav, paņems arī to, kas tam ir”* (Mt.25,28,29; 13,12; Mr.4,25; Lk.8,18; 19,24.–26).

18. Ka ikvienam pēc nāves jābūt vai nu labajā un reizē arī patiesajā, vai ļaunajā un reizē arī nepatiesajā, tas tāpēc, ka labais ar ļauno nevar saistīties, nedz arī labais ar ļaunā nepatieso, nedz ļaunais ar

labā patieso, jo tie ir pretstati, un pretstati savā starpā cīnās, tiekams viens otru izposta. Tie, kas reizē ir ļaunajā un labajā, ir domāti šajos Kunga vārdos Laodiķiešu Baznīcai Apokalipsē: “*Es zinu tavus darbus, ka tu neesi ne auksts, ne karsts! Kaut jēl tu būtu auksts vai karsts! Bet tā kā tu esi remdens, un ne auksts, ne karsts, tad Es tevi izsplaūšu no savas mutes*” (3,15.16); tad vēl šajos Kunga vārdos: “*Neviens nevar kalpot diviem kungiem, jo vai nu vienu viņš ienīdēs un otru milēs, vai vienam pieķersies un otru pame-tīs*” (Mt.6,24).

19. VIII — **Ka tas, kas ir labajā un reizē arī patiesajā, ir kaut kas /reāls/; un kas ir ļaunajā un reizē arī nepatiesajā, nav nekas /reāls/.** Ka tas, kas ir labajā un reizē arī patiesajā, ir kaut kas reāls, skaties iepriekš (11.nr.); no kam izriet, ka ļaunais reizē ar nepatieso nav nekas reāls. Ar kaut ko ne reālu domāts, ka tam nav nekādas varas un nekādas garīgas dzīvības. Tiem, kuri ir ļaunajā un reizē arī nepatiesajā, kuri visi ir ellē, ir gan vara savā starpā, jo ļaunais var ļaunu darīt, un tūkstoš veidos ļaunu arī dara, tomēr no ļaunā viņš var ļaunu darīt vienīgi ļaunajiem, bet ne drusciņ nevar ļaunu padarīt labajiem; un ja viņš labajiem ļaunu dara, kas dažkārt notiek, tad tas notiek, saistoties ar viņu ļauno. No tam ceļas kārdinājumi, kas ir ļauno uzbrukumi viņiem, un tā izceļas cīņas, ar kurām labie var tikt atbrīvoti no saviem ļaunumiem. Tā kā ļaunajiem nav nekādas varas, tad visa elle Kunga priekšā ir ne tikai kā nekas, bet ir arī varas ziņā itin nekas. Ka tā ir, tas man daudzkārtīgā pieredzē ir apstiprinājies. Bet brīnumaini ir tas, ka visi ļaunie tic sevi esam varenus; un visi labie tic sevi esam nevarīgus (ne varenus) — kas nākas no tam, ka ļaunie visu piedēvē paši savai varēšanai, un tādējādi savai viltībai un ļaundabībai, un neko nepiedēvē Kungam; kurpretī labie neko nepiedēvē pašprātībai, bet visu piedēvē Kungam, kurš ir Visspēcīgs. Ļaunais līdz ar nepatieso nav nekas reāls vēl tāpēc, ka tajos nav nekādas garīgas dzīvības, aiz kura iemesla ellišķo gara dzīvību nesauc par dzīvību, bet par nāvi; kālabad, tā kā \diamond visa realitāte (viss, kas ir kaut kas) ir dzīvības piederums, tad nāvei tās būt nevar.

20. Tos, kas ir ļaunajā un reizē arī patiesībā, var pielīdzināt ērgļiem, kuri gan augstu laižas, bet, atņemot tiem spārnus, krit lejā; jo tamlīdzīgi dara pēc nāves par gariem tapuši cilvēki, kas ir sapratuši patiesības, par tām runājuši un tās mācījuši, un tomēr savā dzīvē nebūt nav raudzījušies uz Dievu. Ar savām intelektuālajām patiesībām viņi paceļas augstumā, un dažkārt ietiek pat debesīs un izliekas par gaismas eņģeļiem; bet, atņemot viņiem patiesības un viņus no turienes izraidot, viņi nokrīt ellē. ‘Ērgļi’ arī nozīmē laupītājus (laupīšanas) cilvēkus, kuriem ir intelektuāla redze; un ‘spārni’ nozīmē garīgas patiesības. Teikts, ka tādi ir tie, kas savā dzīvē nebūt nav raudzījušies uz Dievu; ‘raudzīties dzīvē uz Dievu’ nozīme neko citu, kā domāt šo vai to ļauno esam grēku pret Dievu, un tāpēc to nedarīt.

21. IX — **Ka Kunga Dievišķā Gādība liek ļaunajam reizē ar nepatieso noderēt līdzsvaram, attiecināšanai un tīrīšanai, un tādējādi labā un patiesā saistīšanai citos.** No iepriekš teiktā var redzēt (konstatēt), ka Kunga Dievišķā Gādība pastāvīgi darbojas, lai cilvēkā patiesais savienotos ar labo, un labais ar patieso — aiz tā iemesla, ka šo (tā) vienotība ir Baznīca un arī Debess; jo tā vienotība ir Kungā, un ir arī visās lietās, kas no Kunga iziet. No tās vienotības nākas, ka debesi un tāpat Baznīcu sauc par laulību, kālabad Dieva Valstība Vārdā ir pielīdzināta laulībai. No tās vienotības nākas, ka sabats Izraēliešu Baznīcā bija vissvētākais kulta iestādījums, jo tas to vienotību nozīmēja. No tam nākas arī, ka Vārdā, kā arī visās un katrā atsevišķā tā vietā, ir labā ar patieso laulība — par ko skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (80.–90.nr.). Labā ar patieso laulība nākas (ir) no Kunga laulības ar Baznīcu, un šī — no Mīlestības un Gudrības laulības Kungā; jo labais ir Mīlestības, un patiesais ir Gudrības piederums. No tam var redzēt, ka Dievišķās Gādības pastāvīgais objekts ir pievienot cilvēkā labo patiesajam un patieso labajam, jo tā cilvēks tiek pievienots Kungam.

22. Bet tā kā daudzi šo laulību ir pārrāvuši un pārrauj, sevišķi šķirdami ticību no labprātības — jo ticība ir patiesā piederums, un patiesais ir ticības piederums; un labprātība ir labā, un labais ir labprātības piederums — un ar to saista sevi ļauno ar nepatieso, un tā ir tapuši un top par tās laulības pretstatiem, tad Kungs ar līdzsvarošanas, ar attiecināšanas (per relationem) un ar tīrīšanas procesiem gādā, lai arī šie tomēr noderētu labā un patiesā saistīšanai citos.

23. Kungs gādā par labā un patiesā saistīšanu citos ar **Līdzsvaru** starp Debese un Elli. Jo no Elles pastāvīgi dveš ļaunais līdz ar nepatieso, no Debess turpretī pastāvīgi dveš labais līdz ar patieso. Šajā Līdzsvarā tiek turēts ikviens cilvēks, kamēr viņš dzīvo pasaulē, un ar to viņš tiek turēts domāšanas, gri-bēšanas, runāšanas un darišanas brīvībā, kurā ir iespējams viņu reformēt. Par šo garīgo Līdzsvaru, no kā cilvēkam ir Brīvība (Brīvais), skaties Darbā par *Debese un Elli* (589.–596. un 597.–603.nr.).

24. Kungs gādā par labā un patiesā saistīšanu ar **Attiecināšanu**. Jo labo pazīst, kāds tas ir, ne citādi,

kā attieksmē pret kaut ko mazāk labu, un pretstatījumā ļaunajam. No tam rodas (ir) visa jaušana un jušana, tāpēc ka no tam ir redzama to kādība; jo tā jauš un jūt visu patikamo pēc mazāk patīkamā, un pretstatot nepatīkamajam; visu skaisto pēc mazāk skaistā, un pretstatot neskaistajam; tāpat arī visu labo, kas ir mīlestības piederums, pēc mazāk labā, un pretstatot ļaunajam; un visu patieso, kas ir gudrības piederums, pēc mazāk patiesā, un pretstatot nepatiesajam. Dažādībai jābūt ikvienā lietā no vislielākā līdz vismazākajam momentam tajā; un kad dažādība ir arī tās pretstatā no vismazākā līdz vislielākajam, un iestājas līdzsvars, tad, skatoties pēc pakāpēm katrā pusē, rodas attieksme (relativum), un lietu jauš un jūt vairāk vai mazāk. Bet jāzina, ka pretstats jaušanu un jušanu (dsk.) atņem, un tās arī izceļ: atņem, ja tas ar savu pretstatu sajaucas; un izceļ, ja nesajaucas — kālabad Kungs rūpīgi šķir labo no ļaunā, lai tie cilvēki nesajauktos — tāpat kā Viņš šķir Debesi no elles.

25. Kungs gādā par labā un patiesā saistīšanu citos ar **Tīrīšanu**, kas notiek divējādā kārtā; vienā — ar kārdinājumiem, un otrā ar Fermentācijām (t.i., rūgšanas procesiem). *Garīgi kārdinājumi* ir nekas cits kā cīņas pret ļaunumiem un nepatiesībām, ko izdveš elle, un kas cilvēku ierosmina. Ar tiem cilvēks tīrīts no ļaunumiem un nepatiesībām, un viņā tiek saistīts labais ar patieso un patiesais ar labo. *Garīgas fermentācijas* notiek daudzējādi, tā debesīs, kā arī zemēs; pasaulē tikai nezina, kas tās ir un kā tās notiek. Jo tās ir ļaunumi un reizē arī nepatiesības, kas, Biedrībās ieviesti, darbojas līdzīgi raugam, kurš iejaukts miltos un augļu sulās, no kam nošķiras svešādās un saistās viendabīgās vielas, un top tīrs un skaidrs. Tās fermentācijas ir, kas domātas šajos Kunga vārdos: “*Debesu Valstība ir līdzīga raugam, ko sieva ņēmusi paslēpa trijos mēros miltu, tiekams viss uzrūga*” (Mt.13,33; Lk.13.21).

26. Šos noderības veidus Kungs sagādā no ļaunā un nepatiesā saistības, kāda ir ellē esošajiem; jo Kunga Valstība, kas ir valdīšana ne tikai pār debesi, bet arī pār elli, ir lietderības Valstība; un Kunga Gādība ir gādāšana, lai tajā nebūtu neviena un nekā, no kā un caur ko nebūtu nekāda lietderīguma.

II — KUNGA DIEVIŠĶĀS GĀDĪBAS MĒRĶIS IR DEBESS NO CILVĒKU DZIMUMA

27. Ka Debess nesastāv no kādiem iesākumā radītiem eņģeļiem, un Elle nav cēlusies no kāda Velna, kurš būtu bijis radīts kā gaismas eņģelis, un no debess nomests, bet ka gan Debess, gan Elle ir cēlušās no Cilvēku Dzimuma — Debess no tiem, kuri mīl labo un tāpēc atzīst patieso, un Elle no tiem, kuri mīl ļauno un tāpēc atzīst nepatieso — tas man ir darīts zināms un apliecināts ilgstošā satiksmē ar eņģeļiem un gariem — par ko skaties arī, kas rādīts Darbā par *Debesi un Elli* (311.–136.nr.); tad vēl Darbā par *Pastaro Tiesu* (14.–27.nr.); un *Turpinājumā par Pastaro Tiesu un Garīgo Pasauli*, no iesākuma līdz beigām. Tā kā nu Debess ir cēlusies no Cilvēku Dzimuma, un Debess ir mājošana kopā ar Kungu mūžam, tad izriet, ka Kungam tā bijusi radīšanas mērķis, un, būdama radīšanas mērķis, tā ir Viņa Dievišķās Gādības mērķis. Kungs nav radījis universu Sevis labad, bet to labad, ar kuriem Viņš būs Debesī; jo tāda ir garīga mīlestība, ka tā grib dot savējo otram; un par cik tā to var, par tik tā ir savā Esmē, savā Mierā, un savā Svētīlaimē. Šī īpašība garīgajai mīlestībai ir no Kunga Dievišķās Mīlestības, kura ir tāda bezgalīgā mērā. No tam izriet, ka Dievišķās Mīlestības, un tāpēc Dievišķās Gādības mērķis ir Debess, sastāvoša no cilvēkiem, kuri tapuši par eņģeļiem, un top par eņģeļiem, un kuriem Tā var sniegt visu mīlestības un gudrības svētīgumu un laimību (dsk.), un sniegt to Pati no Sevis viņos. Citādi darīt Tā arī nevar, tāpēc ka Kunga attēls un līdzība ir viņos no radīšanas: ‘attēls’ viņos ir gudrība, un ‘līdzība’ viņos ir mīlestība, un Kungs viņos ir mīlestība vienota ar gudrību, un gudrība vienota ar mīlestību; jeb, kas ir tas pats, labais vienots ar patieso, un patiesais vienots ar labo — par kuru vienotību bija runa iepriekšējā Posmā. Bet tā kā cilvēki nezina, ne kas ir kopējā debess jeb debess pie vairākiem, un kas ir debess daļēji jeb pie kāda atsevišķi; nedz arī kas ir debess garīgajā pasaulē, un kas ir debess dabīgajā pasaulē; un tomēr to zināt, tāpēc ka tā ir Dievišķās Gādības mērķis, ir svarīgi, tad gribu to celt zināmā gaismā, šāda kārtībā:

I — Ka Debess ir saistība ar Kungu.

II — Ka cilvēks no radīšanas ir tāds, ka var arvien ciešāk (tuvāk un tuvāk) ar Kungu saistīties.

III — Ka, jo ciešāk (tuvāk un tuvāk) cilvēks ar Kungu saistās, jo gudrāks top.

IV — Ka, jo ciešāk (tuvāk un tuvāk) cilvēks ar Kungu saistās, jo laimīgāks top.

V — Ka, jo ciešāk cilvēks ar Kungu saistās, jo atšķirīgāk viņš sev rādās piederam pats sev, un jo skaidrāk nomana, ka pieder Kungam.

28. I — **Ka Debess ir saistība ar Kungu.** Debess nav Debess no Enģeļiem pašiem, bet no Kunga; jo mīlestība un gudrība, kurās ir Enģeļi, un kuras Debese izveido, nav no viņiem pašiem, bet no Kunga, un tās pat ir Kungs viņos. Un tā kā mīlestība un gudrība ir Kunga piederums, un ir tur Kungs; un mīlestība un gudrība izveido viņu dzīvību, tad ir skaidrs arī, ka viņu dzīvība ir Kunga, un pat ir Kungs. Paši Enģeļi apliecina, ka dzīvojot no Kunga. No tam var redzēt, ka Debess ir saistība ar Kungu. Un tā kā saistība ar Kungu ir dažāda, un tāpēc debess nav tāda pat vienam kā otram, tad izriet arī, ka Debess ikvienam ir, skatoties pēc saistības ar Kungu. Ka saistība ir tuvāka un vēl tuvāka, un ir attālāka un vēl attālāka, būs redzams nākamajā Posmā. Še pasacīsim kaut ko par šo Saistību, kā tā top un kāda tā ir. Pastāv (ir) Kunga saistība ar enģeļiem, un enģeļu saistība ar Kungu, tātad abpusīga (reciproca). ◊Kunga ieplūsma darbojas (Kungs ieplūst) enģeļu dzīvības mīlestībās, un enģeļi uzņem Kungu gudrībā, un šajā savukārt saistās ar Kungu. Bet labi jāiegaumē, ka enģeļiem tikai izliekas, it kā viņi paši gudrībā ar Kungu saistītos, bet īstenībā tomēr Kungs saista viņus pie Sevis gudrībā, jo viņu gudrība ir arī no Kunga. Ir tas pats, sakot, ka Kungs saistās ar enģeļiem labajā, un ka enģeļi savukārt saistās ar Kungu patiesajā, jo viss labais ir mīlestības, un viss patiesais ir gudrības piederums. Bet tā kā šī abpusīgā saistība ir noslēpums, ko nepaskaidrojot tikai nedaudzi spēj saprast, tad gribu to, cik iespējams, ar aptveramām lietām atrisināt. Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (404.405.nr.) rādīts, kādā kārtā mīlestība ar gudrību saistās, proti, zināšanas tieksmē, no kuras veidojas patiesības tieksme; un saprašanas tieksmē, no kuras rodas patiesības jaušana; un tieksmē to, ko zina un saprot, arī redzēt, no kuras tieksmes ceļas domāšana. ◊Kunga ieplūsma darbojas (Kungs ieplūst) visās šajās tieksmēs, jo tās ir ikkura cilvēka dzīvības mīlestības atvases, un enģeļi uzņem to ieplūsmu patiesības jaušanā, un domāšanā, jo šajās tā ieplūsma top redzama (parādās), nevis tajās tieksmēs. Tā kā nu jausmas un domas enģeļiem izliekas it kā viņu pašu, jebšu tās nāk (ir) no tām tieksmēm, kuras ir no Kunga, tad šķitums ir tāds, ka enģeļi saistās ar Kungu no savas puses, jebšu īstenībā Kungs viņus pie Sevis saista, jo pati tā tieksme tās jausmas un domas rada, jo tieksme, kas ir mīlestības piederums, ir to dvēsele; jo neviens nevar neko jaust un domāt bez kādas tieksmes, un katrs jauš un domā, skatoties pēc savas tieksmes. No tam ir skaidrs, ka enģeļu pretsaistība ar Kungu nav no viņiem pašiem, bet ir it kā no viņiem pašiem. Tāda pat saistība ir arī Kungam ar Baznīcu, un Baznīcai ar Kungu, kuru saistību sauc par debešķīgu un garīgu Lauību.

29. Visa saistīšanās garīgajā Pasaulē notiek uzlūkojot. Kad kāds tur par otru domā, vēlēdamies (aiz tieksmes) ar viņu runāt, tas otrs tūdaļ ir klāt, un viņi redz viens otru no vaiga vaigā. Tāpat notiek, kad kāds par otru domā aiz mīlestības tieksmes, bet no šīs tieksmes rodas saistība, un no pirmās tikai klātiene. Šī ir garīgās Pasaules īpatnība, kura nākas no tam, ka tur, visi ir garīgi, citādi nekā dabīgajā Pasaulē, kurā visi ir materiāli. Dabīgajā Pasaulē pie cilvēkiem arī notiek tamlīdzīgi viņu gara rosmēs un domās; bet tā kā dabīgajā Pasaulē ir telpas, un garīgajā Pasaulē telpas ir tikai šķitumi, tad šajā /t.i., garīgajā/ Pasaulē notiek aktuāli tas, kas notiek ikkura cilvēka gara domāšanā. Tas sacīts zināšanai, kādā kārtā notiek Kunga saistīšanās ar enģeļiem, kā arī šķietamā enģeļu pretsaistīšanās ar Kungu. Jo visi Enģeļi vērš seju uz Kungu, un Kungs uzlūko viņus pierē, un enģeļi uzlūko Kungu acīm — un proti tāpēc, ka piere atbilst mīlestībai un tās rosmēm, un acis atbilst gudrībai un tās jausmām. Tomēr enģeļi ne paši no sevis vērš seju uz Kungu, bet Kungs vērš viņus uz Sevi, un dara to ar ieplūsmu viņu dzīvības mīlestībā, un ar šo ieiet viņu jausmās un domās, un tā pievērš viņus Sev. Tāds mīlestības riņķojums no mīlestības uz domām, un no domām uz mīlestību, pastāv (ir) visās cilvēciska sirdsprāta lietās, kuru riņķojumu var saukt par dzīvības riņķojumu. Par šīm lietām skaties arī kaut ko Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*; piemēram, ka Enģeļi pastāvīgi vērš savu seju uz Kungu kā Sauli (129.–134.nr.); ka visi enģeļu iekšējākie, tiklab sirdsprāta kā arī ķermeņa, iecirkņi tāpat ir vērsti uz Kungu kā Sauli (135.–139.nr.); ka ikviens gars, lai kāds būdams, tāpat vēršas uz savu valdošo mīlestību (140.–145.nr.); ka mīlestība saistās ar gudrību, un liek gudrībai no savas puses saistīties ar mīlestību (410.–412.nr.); ka Enģeļi ir Kungā, un Kungs ir viņos; un tā kā enģeļi ir tikai uzņēmēji, tad Kungs Viens Pats ir Debess (113.–118.nr.).

30. Kunga Debese dabīgajā Pasaulē sauc par Baznīcu, un šīs Debess enģelis ir Baznīcas cilvēks, kurš ir saistīts ar Kungu, un šis arī pēc izešanas no Pasaules top par garīgās Debess enģeli. No tam ir skaidrs, ka tas pats, kas teikts par enģeļu (enģelisko) Debese, ir domājams arī par cilvēcisko Debese, ko sauc par Baznīcu. To abpusīgo saistību ar Kungu, kura veido Debese cilvēkā, Kungs atklājis šādiem vārdiem Jāņa /ev./: “*Palieciet Manī, un Es jūsos; kas paliek Manī, un Es viņā, tas nes daudz augļu; tāpēc ka bez Manis jūs nekā nespējat darīt*” (15,4.5.7).

31. No sacītā var redzēt, ka Kungs ir Debess ne tikai kopēji tur pie visiem, bet arī daļēji tur pie ikkura; jo katrs eņģelis ir debess vismazākā formā, un no tik daudz debess, cik ir eņģeļu, pastāv (ir) kopējā debess. Ka tā ir, skaties Darbā par *Debesi un Elli* (51.–58.nr.). Tā kā lieta ir tāda, tad lai neviens nelolo maldīgo priekšstatu, kas daudziem vispirms iekrit prātā (domāšanā), ka Kungs esot Debesī starp eņģeļiem, vai esot pie viņiem tamlīdzīgi, kā kāds Ķēniņš ir savā Valstī. Skatījuma ziņā Viņš ir pāri viņiem turienes Saulē, bet viņu mīlestības un gudrības dzīvības ziņā — viņos.

32. II — **Ka cilvēks no radīšanas ir tāds, ka var arvien ciešāk (tuvāk un tuvāk) ar Kungu saistīties**, var redzēt no tā, kas rādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* Trešajā Daļā, par Pakāpēm, un sevišķi no sekošā turpat: Ka cilvēkā no radīšanas ir trīs šķirtas jeb augstuma Pakāpes (230.–235.nr.); ka tās trīs pakāpes ir ikkurā cilvēkā no dzimšanas, un ka, par cik tās atveras, par cik cilvēks ir Kungā, un Kungs ir viņā (236.–241.nr.); un ka visas pilnības pieaug un paceļas līdz ar pakāpēm, un samērā ar tām (199.–204.nr.). No tam ir skaidrs, ka cilvēks no radīšanas ir tāds, ka pakāpju ziņā arvien ciešāk (tuvāk un tuvāk) var ar Kungu saistīties. Bet visnotaļ ir jāzina, kas pakāpes ir, un ka tās ir divējādas: šķirtās jeb augstuma pakāpes, un tekošās (jeb nepārtrauktās) jeb platuma pakāpes, un kāda ir to izšķirība. Tad vēl, ka ikkuram cilvēkam no radīšanas, un tādējādi no dzimšanas, ir trīs šķirtas jeb augstuma pakāpes, un ka pirmajā pakāpē, ko sauc par dabīgo, cilvēks nāk piedzimdams, un var šo pakāpi sevī pastāvīgi (nepārtrukti) audzēt lielāku, līdz top racionāls; un ka otrajā pakāpē, ko sauc par garīgo, viņš nāk, ja dzīvo pēc kārtības garīgajiem likumiem, kuri ir Dievišķās patiesības; un var nākt arī trešajā pakāpē, ko sauc par debešķīgo, ja dzīvo pēc kārtības debešķīgajiem likumiem, kuri ir Dievišķais labais (dsk.). Aktuāli šīs pakāpes Kungs cilvēkā atver, skatoties pēc viņa dzīves Pasaulē, bet jaušami un jūtami ne agrāk, kā pēc viņa iziešanas no pasaules; un par cik tās atveras un tad pieņemamas pilnībā, par cik cilvēks arvien ciešāk (tuvāk un tuvāk) saistās ar Kungu. Šī saistība var ar tuvināšanos pieņemt mūžam, un arī pieņemamas eņģeļos mūžam; bet nevar tomēr eņģelis nonākt ne līdz pirmajai Kunga Mīlestības un Gudrības pakāpei, jeb to sasniegt, tāpēc ka Kungs ir Bezgalīgs, un eņģelis ir galīgs, un nav nekāda samēra starp Bezgalīgo un galīgo. Tā kā neviens, nezinādams šās pakāpes, nevar saprast cilvēka stāvokli, un viņa pacēluma un tuvošanās stāvokli attieksmē pret Kungu, tad skaties, kas par tām sevišķi teikts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, 173.–281.nr.

33. Īsumā pasakāms, kā cilvēks var ciešāk (tuvāk) ar Kungu saistīties; un pēc tam, kā tā arvien ciešākā saistība rādās.

Kā cilvēks arvien ciešāk (tuvāk) ar Kungu saistās. Tas nenotiek ar zināšanu vien, nedz ar sapratību vien, un pat ne ar gudrību vien, bet ar dzīvi, kas ar šīm lietām saistīta. Cilvēka dzīvība ir viņa mīlestība, un mīlestība ir daudzējāda. Vispār ir mīlestība uz ļauno un mīlestība uz labo. Ļaunuma mīlestība ir laulības pārkāpšanas, atriebšanās, krāpšanas, zaimošanas un ņīcīgu aplaupīšanas (citiem viņu labumu nolaupīšanas) mīlestība. Ļaunuma mīlestība, šīs lietas domājot un darot, sajūt tiksmi un patiku. Atvašu, kas ir šīs mīlestības rosmes, ir tikpat daudz, cik ir ļaunumu, kuros tā noslēgusies (determinējusies); un šīs mīlestības jausmu un domu ir tikpat daudz, cik ir nepatiesību, kas tos ļaunumus sekmē un tos apstiprina. Šīs nepatiesības līdz ar ļaunumiem ir viens, tāpat kā saprāts ar gribu ir viens, un tie viens no otra nešķiras, tāpēc ka viens pie otra pieder. Tā kā nu Kungs iedarbojas (ieplūst) ikkura cilvēka dzīvības mīlestībā, un ar tās rosmēm viņa jausmās un domās, un ne otrādi (kā jau iepriekš teikts), tad izriet, ka Viņš var saistīties ne ciešāk (tuvāk) par to, cik ļaunuma mīlestība ar tās rosmēm, kuras ir iekāres, ir atstādināta; un tā kā šīs iekāres iemājo dabīgajā cilvēkā, un cilvēks, ko tik vien aiz dabīgā cilvēka mīlestības dara, jūt it kā darām pats no sevis, tad cilvēkam it kā pašam no sevis būs atstādināt tās mīlestības ļaunumus; un tad, par cik viņš tos atstādina, par tik Kungs pienāk tuvāk un ar viņu saistās. Katrs var ar prātu redzēt, ka iekāres ar to patikām aizsprosto un aizver Kungam vārtus, un ka Kungs nevar tās izdzīt, kamēr cilvēks pats tur vārtus aizvērtus, un no ārpusē spiež un dzenas, lai tie neatvērtos. Ka cilvēkam pašam tie jāatver, ir skaidrs no Kunga vārdiem Apokalipsē: “*Redzi, Es stāvu pie durvīm un klauvēju; ja kas manu balsi dzirdēs un durvis atvērs, pie tā Es ieiešu, un mielastu turēšu ar viņu, un viņš ar Mani*” (3,20). No tam ir skaidrs, ka, par cik kurš vairās (bēg) no ļaunumiem kā velnišķiem, un kā Kunga ienākšanas kavētājiem, par tik viņš arvien ciešāk (tuvāk) ar Kungu saistās; un visciešāk (vistuvāk) saistās tas, kuram tie riebjas kā tikpat daudzi melni un ugunīgi velni — jo ļaunais un velns ir viens, kā arī ļaunā nepatiesais un sātans ir viens. Jo, kā Kunga ieplūsmā pastāv (ir) mīlestībā uz labo un tās rosmēs, un caur šīm jausmās un domās, kurām visām viņu patiesības daba ir no labā, kurā ir cilvēks; tāpat velna, tas ir elles, ieplūsmā pastāv (ir) ļaunuma mīlestībā un tās rosmēs, kas ir iekāres, un caur šīm

jausmās un domās, kurām visām to nepatiesības daba ir no ļaunā, kurā ir cilvēks.

Kā tā arvien ciešākā saistībā rādās. Jo vairāk ļaunumi dabīgajā cilvēkā, no tiem vairoties un novēršoties, ir atstādināti, jo ciešāk (tuvāk) cilvēks ar Kungu saistās. Un tā kā mīlestība un gudrība, kuras ir Pats Kungs, nav telpā — jo rosmei, kas pieder pie mīlestības, un domāšanai, kura pieder pie gudrības, nav ar telpu neka kopēja — tad Kungs, skatoties pēc saistības mīlestībā un gudrībā, rādās tuvāk; un otrādi; skatoties pēc mīlestības un gudrības atmešanas, rādās attālāk. Telpas garīgajā pasaulē nav, bet atstatumi un klātienēs tur ir šķitumi, kas parādās, skatoties pēc rosmju līdzīguma un nelīdzīguma; jo, kā teikts, rosmes, kas pieder pie mīlestības, un domas, kuras pieder pie gudrības, kas sevī ir garīgas lietas, nav telpā — par ko skaties, kas rādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (7.–10. un 69.–72.nr. un citur). Kunga saistība ar cilvēku, kurā ļaunumi ir atstādināti, ir domāta šajos Kunga vārdos: “*Sirdī šķīstie Dievu redzēs*” (Mt.5.8); un vēl šajos: “*Kam mani baušļi ir, un kas tos dara, pie tā Es mājvietu taisīšu*” (Jņ.14,21.23). “Kam baušļi ir”, nozīmē zināt, un “baušļus darīt” nozīmē mīlēt, jo turpat teikts arī: “*Kas manus baušļus dara, tas, ir, kas Mani mīl.*”

34. III — Ka, jo ciešāk (tuvāk un tuvāk) cilvēks ar Kungu saistās, jo gudrāks top. Tā kā cilvēkā no radišanas, un tādējādi no dzimšanas ir trīs dzīvības pakāpes — par kurām nupat iepriekš (32.nr.) bija runa — tad viņā vispirms ir trīs gudrības pakāpes. Šīs pakāpes ir tās, kuras cilvēkā, skatoties pēc saistības ar Kungu, atveras. Tās atveras, skatoties pēc mīlestības, jo mīlestība ir pati saistība. Bet mīlestības pacelšanos pēc pakāpēm cilvēks jauš tikai neskaidri, bet gudrības pacelšanos skaidri jauš tie, kuri zina un redz, kas ir gudrība. Iemesls, kāpēc jauš gudrības, bet ne mīlestības pakāpes, ir tas, ka mīlestība ar rosmēm ieiet jausmās un domās, un šīs parādās (nostatās) iekšējam sirdsprāta skatam, kurš atbilst ārējam ķermeņa skatam, no kam nākas, ka gudrību redz (parādās), bet ne tā mīlestības rosme, kas to gudrību rada. Tas ir tamlīdzīgi kā ar visām lietām, ko cilvēks aktuāli dara: manāms ir, kā ķermenis, bet ne, kā dvēsele tās veic. Tāpat ir arī jaušams, kā cilvēks meditē, jauš un domā, bet ne, kā šo lietu dvēsele, kas ir labā un patiesā rosme, tās rada. Bet ir trīs gudrības pakāpes: dabīgā, garīgā un debešķīgā. Dabīgajā gudrības pakāpē cilvēks ir, kamēr dzīvo pasaulē. Šī pakāpe var tad viņā pieņemties līdz savai visaugstākai pilnībai, bet nevar tomēr ieiet garīgajā pakāpē, tāpēc ka šī pakāpe nav nepārtraukts dabīgās pakāpes turpinājums, bet saistās ar to atbildumos. Gudrības garīgajā pakāpē cilvēks ir pēc nāves, un arī šī pakāpe ir tāda, ka var pieņemties līdz savai visaugstākai pilnībai, bet nevar tomēr ieiet gudrības debešķīgajā pakāpē, tāpēc ka arī šī pakāpe nav nepārtraukts garīgās pakāpes turpinājums, bet saistās ar šo atbildumos. No sacītā var redzēt, ka gudrība var pacelties trejkārši, un jebkurā pakāpē var pieņemties vienkāršā kārtā līdz tās visaugstākai pilnībai. Kas aptver šo pakāpju pacelšanos un pieņemšanos pilnībā, tas var arī cik necik jaust, ko par Eņģeļu (Eņģelisko) Gudrību saka, proti, ka tā ir neizteicama; un tā arī ir tik neizteicama, ka tūkstoš atsevišķu domāšanas priekšstatu eņģeļos no viņu gudrības nevar izveidot vairāk kā vienu vienīgu cilvēka domāšanas priekšstatu no savas gudrības, un tie 99, eņģeļu domāšanas priekšstati nevar ieiet cilvēku domāšanā, jo tie ir pārdabīgi. Ka tā ir, tas man no dzīvas pieredzes vairāk-kārt ir vēlēts zināt. Bet, kā iepriekš teikts, neviens tanī neizteicamajā eņģeļu gudrībā nevar nākt citādi, kā saistoties ar Kungu, un samērā ar to saistību, jo Vienīgi Kungs atver ir garīgo, ir debešķīgo pakāpi, bet tikai tajos, kuri ir gudri no Viņa; un gudri no Kunga ir tie, kas dzen atpakaļ no sevis velnu, tas ir, ļauno.

35. Bet lai neviens nedomā (netic), ka gudrība kādam ir tāpēc, ka viņš daudz lietu zina, jauš tās zināmā gaismā, un prot sapratīgi par tām runāt, ja tā nav saistīta ar mīlestību, jo tikai mīlestība ar savām rosmēm to rada. Ja tā nav saistīta ar mīlestību, tad tā ir kā meteors gaisā, kas izzūd, un kā krītoša zvaigzne; bet gudrība, kas ir saistīta ar mīlestību, ir kā paliekoša saules gaisma un kā stāvzvaigzne. Gudrības mīlestība cilvēkam ir par tik, cik viņš novēršas no velnišķā pūļa, kurš ir ļaunā un nepatiesā iekāres.

36. Gudrība, ko jauš, ir patiesā jausma aiz patiesā rosmes (afekcijas jeb tieksmes), un sevišķi tā ir garīga patiesā jausma. Jo ir pilsonisks patiesais, tikumisks patiesais, un garīgs patiesais. Tie, kas jauš garīgo patieso aiz tā rosmes, jauš arī tikumisko un pilsonisko patieso, jo garīgā patiesā rosme ir šo dvēsele. Runāju reiz ar Eņģeļiem par Gudrību, un viņi sacīja, ka gudrība esot saistība ar Kungu, tāpēc ka Kungs ir pati Gudrība; un tanī saistībā nākot tas, kurš dzen atpakaļ no sevis elli, un nākot tanī par tik, cik viņš to aizdzen. Viņi sacīja, ka attēlojot sev Gudrību kā lielisku un visai izgreznotu Pili, kurā uzkāpj pa divpadsmit kāpieniem; un ka neviens nenākot pat pirmajam kāpienam, kā vien no Kunga, saistoties ar Viņu; un katrs uzkāpjot samērā ar šo saistību; un par cik ir uzkāpis, tik jaušot, ka neviens nav gudrs pats no sevis, bet no Kunga; un tad vēl, ka tās lietas, kurās viņš ir gudrs, attieksmē pret tām, kurās viņš

nav gudrs, ir kā daži pilieni attieksmē pret lielu ezeru. Tie divpadsmit kāpieni uz gudrības Pili nozīmē labo saistītu ar patieso, un patieso saistītu ar labo (dsk.).

37. **IV — Ka, jo ciešāk (tuvāk un tuvāk) cilvēks ar Kungu saistās, jo laimīgāks top.** Tamlīdzīgi, kas iepriekš (32.un 34.nr.) teikts par dzīvības un gudrības Pakāpēm samērā ar saistību ar Kungu, var teikt arī par laimības pakāpēm; jo (laimība, jeb svētlaime (dsk.) un patikas paceļas par tik, cik cilvēkā atveras augstākās sirdsprāta pakāpes, kuras sauc par garīgo un debešķīgo, un šīs pakāpes pēc viņa dzīves pasaulē pieņemamas mūžam.

38. Neviens cilvēks, kurš ir ļaunā iekāru patikās, nespēj ne kaut ko zināt par labā rosmju patikām, kurās ir eņģeļu (eņģeliskā) Debess, jo iekšienē (dsk.) tās patikas ir vienas otrām gluži pretējas, un tāpēc ir iekšējāk pretējas arī ārienē (dsk.), lai gan pašā virspusē tās maz atšķiras. Jo ikvienai mīlestībai ir savas patikas, un tā arī ļaunā mīlestībai tajos, kuri ir iekārēs, kā laulības pārkāpšanas, atriebšanās, krāpšanas, zagšanas, trakošanas mīlestībai, un visļaunākajos pat mīlēšanai zaimot Baznīcas svētumus un izgāzt niknuma indi pret Dievu. Šo patiku avots ir dominēšanas mīlestība aiz patmīlības. Tās patikas ceļas (ir) no iekārēm, kuras apsēž sirdsprāta iekšējākos iecirkņus, plūst no tiem lejup ķermenī un iekairina tur nešķīstības, kas kutina nervus. Tādējādi no sirdsprāta patikas, skatoties pēc iekārēm, rodas ķermeņa patiku iekairinājums. Kas īsti un kādas ir nešķīstības, kas viņu ķermeņa nervus kutina, to katrs dabū zināt pēc aiziešanas, garīgajā Pasaulē. Vispār tās ir lietas, kam sakars ar maitām, ekskrementiem, mēsliem; smirdošas un mizālainas, jo viņu elles ir tādu nešķīstumu pārpilnas. Par to, ka šās lietas ir atbildumi, skaties kaut cik Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (422.–424.nr.). Bet tās nelāgās patikas, pēc tam kad viņi iegājuši ellē, pārvēršas negantībās. Tas teikts ieskatam, kas un kāda ir debess laimība, par kuru nu būs runa, jo jebkuru lietu pazīst pēc tās pretstata.

39. Svētības, aplaimojumi, patikas un jaukumi, ar vārdu sakot, debess laimība (dsk.), nav vārdiem aprakstāmas, bet debesī ir jutekliski jaušamas; jo kas jaušams vienīgi jutekliski, to aprakstīt nav iespējams, tāpēc ka tas nekrit domāšanas priekšstatos un tāpēc arī ne vārdos. Jo saprāts vienīgi redz, un redz to, kas pieder pie gudrības jeb patiesā, bet ne to, kas pieder pie mīlestības jeb labā — kālabad tā laimība (dsk.) ir neizsakāma, un tomēr tā paceļas vienādā pakāpē ar gudrību. Tās dažādību ir bezgala daudz, un ikkura no tām ir neizteicama. To es dzirdēju un to arī jautu. Bet tā laimība (dsk.) ieiet cilvēkā par tik, cik viņš ļaunā un nepatiesā mīlestības iekāres it kā pats no sevis, bet tomēr no Kunga, atstādina, jo tā laimība ir labā un patiesā rosmju laimība, un šīs ir ļaunā un nepatiesā iekārēm pretējas. Labā un patiesā mīlestības rosmju laimība (dsk.) iesākas no Kunga, tād no visiekšējākā iecirkņa, un no turienes izplatās uz zemāk esošajiem iecirkņiem līdz pat pēdējiem, un tā piepilda eņģeli, un padara viņu visu it kā par laimes baudījumu. Tāda laimība (dsk.) bezgalīgā dažādībā ir jebkurā labā un patiesā rosmē un sevišķi gudrības rosmē.

40. Ļaunā iekāru patikas, un labā rosmju patikas nevar savā starpā salīdzināt, tāpēc ka ļaunā iekāru patikās iekšēji ir velns, un labā rosmju patikās iekšēji ir Kungs. Ja tās ir ar kaut ko jāsalīdzina, tad ļaunā iekāru patikas var salīdzināt ne ar ko citu, kā ar alkatīgām varžu patikām diļos, un čūsku patikām smirdošos muklajos; bet labā rosmju patikas var salīdzināt ar sirds iepriecu dārzos un puķu laukos. Jo tamlīdzīgas lietas kā tās, kuras tiksmina vārdes un čūskas, tiksmina arī ellēs tos, kuri ir ļaunā iekārēs; un tamlīdzīgas kā tās, kuras tiksmina sirdi dārzos un puķu laukos, tiksmina arī Debesīs tos, kuri ir labā rosmēs; jo, kā iepriekš teikts, atbilstošas nešķīstības ierosmina ļaunos, un atbilstoši šķīstumi ierosmina labos.

41. No sacītā var redzēt, ka, jo ciešāk (tuvāk) kāds saistās ar Kungu, jo laimīgāks top. Bet šī laimība reti izpaužas pasaulē, tāpēc ka cilvēks tad ir dabīgā stāvoklī, un dabīgajam sakars ar garīgo nav nepārtraukts, bet pastāv atbildumos, un šo sakaru nejut citādi, kā zināmu dusu un sirds mieru, kāds ir sevišķi pēc cīņām pret ļaunumiem. Bet kad cilvēks dabīgo stāvokli pamet, un ieiet garīgajā stāvoklī, kas notiek pēc iziešanas no pasaules, tad iepriekš aprakstītā laimība pamazām izpaužas.

42. **V — Ka, jo ciešāk cilvēks ar Kungu saistās, jo atšķirīgāk viņš sev rādās piederam pats sev, un jo skaidrāk nomana, ka pieder Kungam.** Pēc šķituma liekas, ka, jo ciešāk (tuvāk) kāds ar Kungu ir saistīts, jo mazāk pieder pats sev. Tāds šķitums ir visiem ļaunajiem, un arī tiem, kuri reliģijas pēc tic, ka viņi neesot zem bauslības jūga, un ka neviens nespējot darīt labu no sevis; jo šie, vieni un otri, nespēj citādi redzēt kā, ka nedrīkstēšana domāt un gribēt ļauno, bet vienīgi labo, nozīmē nepiederēt sev pašam; un tā kā tie, kuri ir saistīti ar Kungu, ne grib, nedz arī spēj ļauno domāt un gribēt, tad pēc šķituma viņi sevī spriež, ka tas nozīmē nepiederēt sev, jebšu īstenībā ir gluži otrādi.

43. Ir ellišķa brīvība (brīvais), un ir debešķīga brīvība (brīvais). No ellišķās brīvības nāk (ir) ļaunā domāšana un gribēšana, un, cik pilsoniski un morāliski likumi neattur, arī tā runāšana un darišana; bet no debešķīgās brīvības nāk (ir) labā domāšana un gribēšana, un, cik iespējams, arī tā runāšana un darišana. Ko tik vien cilvēks brīvi domā, grib, runā un dara, to jauš kā savu, jo viss brīvais ikkuram nāk (ir) no viņa mīlestības; kālabad tie, kuri ir mīlestībā uz ļauno, nejauš citādi, kā ellišķo brīvību esam pašu īsteno brīvību; bet kuri ir mīlestībā uz labo, tie jauš, ka debešķīgā brīvība ir pati īstenā brīvība; tā tad, ka pretējais abiem ir kalpība. Nevienš tomēr nevar noliegt, ka tikai viena vai otra ir īsta brīvība (brīvais); jo nevar divas viena otrai pretējas brīvības būt brīvības sevī. Turklāt vēl, nevar noliegt, ka vadīšanās no labā ir brīvība, un vadīšanās no ļaunā ir kalpība; jo vadīšanās no labā ir no Kunga, un vadīšanās no ļaunā ir no velna. Tā kā nu cilvēkam izliekas kā savs viss tas, ko viņš dara brīvi, jo tas darīts aiz viņa mīlestības — un savas mīlestības pēc darīt, kā iepriekš teikts, nozīmē darīt brīvi — tad izriet, ka no saistības ar Kungu cilvēks rādās sev brīvs, un tāpēc piederam pats sev; un, jo ciešāka (tuvāka) ir saistība ar Kungu, jo brīvāks, un tāpēc vēl jo vairāk piederam sev. Ka arī atšķirīgāk viņš sev rādās piederam pats sev, tas tāpēc, ka Dievišķā Mīlestība ir tāda, ka grib, lai tās piederums būtu otra, tā tad cilvēka un eņģeļa piederums. Tāda ir ikviena garīga mīlestība, un visvairāk Dievišķā Mīlestība. Bez tam vēl, Kungs nekad nevienu nespiež, tāpēc ka viss tas, uz ko kāds tiek spiests, nerādās esam savs, un kas nerādās savs, tas nevar tapt par viņa mīlestības piederumu, un tādejādi nevar tikt viņam piesavēts kā savs. Tāpēc Kungs cilvēku pastāvīgi vada brīvībā (brīvajā), un arī reformē un atdzemdina brīvībā (brīvajā). Bet par šo lietu vairāk kas būs pateikts turpmāk; un dažu ko skaties iepriekš (4.nr.).

44. Bet ka cilvēks, jo atšķirīgāk viņš sev rādās it kā piederam pats sev, jo skaidrāk nomana, ka pieder Kungam, tas tāpēc, ka, jo ciešāk (tuvāk) viņš ar Kungu saistās, jo gudrāks top — kā iepriekš (34.–36. nr.) rādīts — un gudrība to māca un to arī nomana. Trešās Debess Eņģeļi, būdami gudrākie no eņģeļiem, to arī jauš, un arī sauc to par pašu īsteno brīvību (brīvo); un vadīšanos no sevis paša viņi sauc par kalpību /jeb verdzību/. Viņi pasaka arī iemeslu, proti, ka Kunga ieplūsma iedarbojas (Kungs ieplūst) nevis tieši tajās lietās, kuras pieder pie viņu jaušanas un domāšanas no gudrības, bet labā mīlestības rosmēs, un caur šīm tajās, un ka viņi jauš to ieplūsmu rosmē, no kuras viņiem ir gudrība; un ka tad viss, ko viņi no gudrības domā, rādās esam it kā no sevis paša, tā tad it kā savs; un ka tādā kārtā topot savstarpējā saistīšanās.

45. Tā kā Kunga Dievišķās Gādības mērķis ir debess no cilvēku dzimuma, tad izriet, ka tās mērķis ir cilvēku dzimuma saistīšana ar Sevi (par ko ir runa 28.–31.nr.); tad vēl, ka tās mērķis ir saistīt cilvēku ar Sevi rāvien ciešāk (tuvāk) (32.–33.nr.), jo tā viņam debess ir iekšējāk; kā arī tās mērķis ir, ka cilvēks, tā saistīdamies, taptu gudrāks (34.–36.nr.), un taptu arī laimīgāks (37.–41.nr.) — tāpēc ka debess cilvēkam ir no gudrības, un ir samērā ar to, un no tās arī laimība; un beidzot, ka tās mērķis ir, ka cilvēks atšķirīgāk rādītos sev it kā piederam pats sev, un tomēr skaidrāk nomanītu, ka pieder Kungam (42.–44. nr.). Visas šīs lietas ir Kunga Dievišķās Gādības objekti, tāpēc ka tās visas ir debess, kas ir tās mērķis.

III — KUNGA DIEVIŠKĀ GĀDĪBA IKVIENĀ LIETĀ, KO TĀ DARA, RAUGĀS UZ BEZGALĪGO UN MŪŽĪGO

46. Kristīgajā Pasaulē ir zināms, ka Dievs ir Bezgalīgs un Mūžīgs; jo Trijības Doktrīnā, kas nosaukta Atanazija vārdā, teikts, ka Dievs Tēvs ir Bezgalīgs, Mūžīgs un Visspēcīgs, tāpat Dievs Dēls, un Dievs Svētais Gars, un tomēr neesot vis trīs Bezgalīgi, Mūžīgi un Visspēcīgi, bet viens. No tam izriet, ka, tāpēc ka Dievs ir Bezgalīgs un Mūžīgs, tad par Dievu nevar izteikt neko citu, kā tikai Bezgalīgo un Mūžīgo. Bet kas Bezgalīgais un Mūžīgais ir, to galīgais prāts aptvert nespēj, un tomēr arī spēj; nespēj aptvert, tāpēc ka bezgalīgais galīgajā neietilpst; un spēj aptvert, tāpēc ka ir abstraktas idejas, ar kuru palīdzību iespējams redzēt lietas, ka tās ir, lai gan ne, kādas tās ir. Tādas idejas, zīmējoties uz Bezgalīgo, ir, piemēram, ka Dievs, tāpēc ka ir Bezgalīgs — jeb Dievišķais, tāpēc ka tas ir Bezgalīgs — ir pati Esme; ka Viņš ir pati Būtība un Substance; ka Viņš ir pati Mīlestība un pati Gudrība, jeb ir pats Labais un pats Patiesais; tā tad, ka Viņš ir Pats, un pat ir Pats īstenais Cilvēks; tad vēl — ja saka, ka Bezgalīgais ir Viss — ka Bezgalīgā Gudrība ir Viszinība, un Bezgalīgais Spēks ir Visspēcība. Bet šīs lietas tomēr domāšanā ir neskaidras (krīt tumsā) un, kā neaptveramas, tiks, varbūt, noliegtas, ja no to idejas neizslēgs

to, kas domāšanai piemīt no dabas, sevišķi no tām divām dabas īpatnībām, kuras ir telpa un laiks, jo tās nevar idejas neierobežot, un padarīt abstraktas idejas tikpat kā par neko. Bet ja cilvēkā tās var tikt izslēgtas — kā tas ir eņģeļi — tad ar nupat iepriekš minētām idejām ir iespējams Bezgalīgo aptvert; un tādējādi arī, ka cilvēks kaut kas ir, tāpēc ka viņu radījis Bezgalīgais Dievs, kurš ir Viss; tad vēl, ka cilvēks ir galīga /jeb aprobežota/ substance, tāpēc ka viņu radījis Bezgalīgais Dievs, kurš ir pati Substance; kā arī to, ka cilvēks ir Gudrība, tāpēc ka viņu radījis Bezgalīgais Dievs, kurš ir pati Gudrība; un tā tālāk. Jo, ja Bezgalīgais Dievs nebūtu Viss, pati Substance, un pati Gudrība, tad arī cilvēks ne kaut kas nebūtu, tātad viņš būtu vai nu nekas, vai tikai iedoma (ideja), ka viņš ir — kā murgotāji (vizionāri), kurus sauc par Ideālistiem, domā. No Apcerējuma par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* rādītā ir skaidrs, ka Dievišķā Būtība ir Mīlestība un Gudrība (28.–39.nr.); ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir pati Substance un pati forma; un ka tā ir Pats un Vienīgais (40.–46.nr.); un ka Dievs ir radījis universu un visu, kas tanī, no Sevis Paša, nevis no nekā (282.–284.nr.). No tam izriet, ka viss Radītais, un sevišķi Cilvēks, un mīlestība un gudrība viņā, ir kaut kas, nevis tikai iedoma (ideja), ka viņš ir. Jo, ja Dievs nebūtu Bezgalīgs, tad nebūtu ne kaut kā galīga; tad vēl, ja Bezgalīgais nebūtu Viss, tad nebūtu ne kaut kā; un ja Dievs nebūtu visu radījis no Sevis Paša, tad būtu nebūtība jeb nekas. Ar vārdu sakot: **Mēs esam, tāpēc ka Dievs Ir.**

47. Tā kā nu runa ir par Dievišķo Gādību, un še ir runa par to, ka ikvienā lietā, ko tā dara, tā raugās uz bezgalīgo un mūžīgo, un šo patiesību nevar skaidri (atšķirīgi) sniegt citādi, kā zināmā kārtībā, tad tā kārtība būs šī:

I — Ka Bezgalīgais sevī un Mūžīgais sevī ir viens un tas pats ar Dievišķo.

II — Ka Bezgalīgais un Mūžīgais sevī nevar citādi, kā raudzīties uz bezgalīgo no sevis galīgās lietās.

III — Ka Dievišķā Gādība ikvienā lietā, ko tā dara, raugās uz bezgalīgo un mūžīgo no sevis, sevišķi glābjamā cilvēku Dzimumā.

IV — Ka Bezgalīgā un Mūžīgā attēls Eņģeļu (Eņģeliskā) Debesī izcili redzams izglābtajā cilvēku Dzimumā.

V — Ka raudzīšanās uz bezgalīgo un mūžīgo, veidojot Eņģeļu (Eņģelisko) Debesi — lai tā būtu Kunga priekšā kā viens Cilvēks, kurš ir Viņa attēls — ir visiekšējākā Dievišķās Gādības darbošanās.

48. **I — Ka Bezgalīgais sevī un Mūžīgais sevī ir viens un tas pats ar Dievišķo,** var redzēt no tā, kas rādīts vairākās vietās Apcerējuma par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*. Ka Bezgalīgais sevī un Mūžīgais sevī ir Dievišķais, ir teikts pēc Eņģeļu (Eņģeliskā) priekšstata, jo Eņģeļi ar 'Bezgalīgo' nedomā neko citu kā Dievišķo Esmi, un ar 'Mūžīgo' — Dievišķo Izpausmi. Bet cilvēki to, ka Bezgalīgais sevī, un Mūžīgais sevī ir Dievišķais, gan var, gan nevar redzēt. Var redzēt tie, kas nedomā par Bezgalīgo pēc telpas, un par Mūžīgo pēc laika jēgumiem; bet nevar redzēt tie, kas par bezgalīgo un mūžīgo pēc telpas un laika jēgumiem domā; tātad var redzēt tie, kas pacilātāk, tas ir, iekšējāk racionāli domā, un nevar redzēt tie, kas zemāk, tas ir, ārējāk domā. Tie, kas var redzēt, domā, ka telpas bezgalības nevar būt, tamlīdz arī laika bezgalības, kas ir mūžība, no kā viss cēlies, tāpēc ka bezgalīgais ir bez sākuma un beigām, tātad bez robežām. Viņi domā arī, ka nevar būt Bezgalīgā no sevis, tāpēc ka 'no sevis' liek pieņemt robežu un sākumu, jeb ko agrāku, no kā tas cēlies; tātad viņi domā, ka ir tukša runa teikt Bezgalīgo un Mūžīgo esam no sevis, tāpēc ka tas būtu tikpat kā teikt Esmi esam no sevis, kas ir pretrunīgi; jo 'Bezgalīgais no sevis' būtu Bezgalīgais no Bezgalīgā, un 'Esme no sevis' būtu Esme no Esmes, un tas Bezgalīgais, kā arī tā Esme, būtu vai nu viens un tas pats Bezgalīgais, vai būtu kaut kas galīgs. No šiem un tamlīdzīgiem ieskatījumiem, ko iekšējāk racionāli var redzēt, ir skaidrs, ka Bezgalīgais sevī, un Mūžīgais sevī ir, un ka šie abi ir Dievišķais, no kā ir viss.

49. Zinu, ka daudzi (vairāki) paši sev sacīs: Kā var kāds iekšēji savā racionālajā domāšanā aptvert kaut ko beztelpisku un bezlaicīgu, un ka tas ne tikai ir, bet arī, ka tas ir viss, un un ir pats esošais, no kā ir viss? Bet padomā iekšējāk, vai mīlestība un jebkura tās rosme, vai gudrība un jebkura tās jausma, un pat vai domāšana ir telpā un laikā, un tu nopratīsi, ka nav. Un ja Dievišķais ir pati Mīlestība un pati Gudrība, tad izriet, ka Dievišķais, tātad arī Bezgalīgais, nav jēdzams telpā un laikā. Lai to skaidrāk jaustu, apsver, vai domāšana ir laikā un telpā. Pieņem, ka tā risinās kādas 10 vai 12 stundas — vai šis laika posms nevar izlikties kā viena vai divas stundas, kā arī izlikties kā viena vai divas dienas? jo tā izliekas ilga vai īsa, skatoties pēe rosmes stāvokļa, aiz kuras domāšana notiek; ja tā ir prieka rosme, kurā par laiku nedomā, tad 10 vai 12 stundu domāšana ir gandrīz kā vienas vai divu stundu; otrādi turpretī, ja tā ir sāpju rosme, kurā laiku ņem vērā. No tam ir skaidrs, ka laiks ir tikai šķitums, skatoties pēc

rosmes stāvokļa, aiz kuras notiek domāšana. Tamlīdzīgi ir arī ar telpas atstatumu domāšanā, staigājot vai ceļojot.

50. Tā kā Enģeļi un Gari ir mīlestības rosmes, ka arī no tam izrietošas domas, tad arī viņi nav telpā un laikā, bet vienīgi to šķitumā. Telpas un laika šķitums viņiem ir, skatoties pēc rosmju un no tām izrietošo domu stāvokļa; un tāpēc, kad kāds aiz tieksmes (jeb rosmes) domā par otru, ar nolūku vēlēdamies viņu redzēt vai ar viņu runāt, tas tūdaļ ir (nostatās) klāt. No tam nākas, ka pie jebkura cilvēka ir klāt gari, kas ir līdzīgā rosmē ar viņu: ļauni gari pie tā, kurš ir līdzīga ļaunuma rosmē, un labi gari pie tā, kurš ir līdzīga labā rosmē; un viņi ir tāpat klāt kā kādai sabiedrībai piederīga persona. Telpa un laiks viņu klātieņi neko nenožīmē, tāpēc ka rosme un no tās izrietoša domāšana nav telpā un laikā, un gari un enģeļi ir rosmes un no tām izrietošas domas. Ka tā ir, tas man no vairāku gadu dzīvas pieredzes ir vēlēts zināt; un arī no tam, ka esmu runājis ar vairākiem pēc viņu nāves, tiklab ar tādiem, kas dzīvojuši Eiropā un dažādās tās valstīs, kā arī tādiem, kas Āzijā un Āfrikā un dažādās to valstīs, un tie visi bija man tuvu — kālabad, ja viņiem būtu telpa un laiks, tad starpā nāktu ceļošana un ceļošanas laiks. Un pats ikviens cilvēks zina to no kāda viņā, jeb viņa sirdsprātā, iedēstīta instinkta — ko man liecināja tas fakts, ka neviens nedomāja par kādu telpas atstatumu, kad es stāstīju, ka esmu runājis ar kādu Āzijā, Āfrikā vai Eiropā mirušu, piemēram, ar Kalvinu, Luteru, Melanchtonu, vai ar kādu Kēniņu, Prefektu vai Priesteri kādā attālā zemē (apgabālā), un viņiem /t.i. tiem, kuriem es to stāstīju/ pat neienāca prātā doma, kā viņš /t.i., es/ varējis runāt ar tiem, kuri tur dzīvojuši, un kā tie varējuši pie viņa atnākt un pie viņa būt, kad taču starpā ir zemes un jūras. No tam man bija skaidrs arī tas, ka neviens nedomā pēc telpas un laika, domādams par tiem, kuri ir garīgajā Pasaulē. Ka viņiem tomēr ir telpas un laika šķitums, skaties Darbā par *Debesi un Elli* (162.–169. un 191.–199.nr.).

51. No sacītā nu var redzēt, ka par Bezgalīgo un Mūžīgo, tātad par Kungu, ir jādomā bez telpas un laika Jēgumiem, un ka tā var domāt, un tā arī domā tie, kuri iekšējāk racionāli domā, un ka tad Bezgalīgais un Mūžīgais ir tas pats kas Dievišķais. Tā domā enģeļi un gari. No laika un telpas neatkarīgi domājot, ir aptverama Dievišķā Visuresme un Dievišķā Visspēcība, tāpat arī Dievišķais no mūžības, bet nepavisam, ja domāšanā pieturas no telpas un laika atvasināts priekšstats. No tam ir skaidrs, ka var domāt par Dievu no mūžības, bet nekad ne par dabu no mūžības; tātad, ka var domāt par Universa Radīšanu no Dieva, bet nepavisam par kādu radīšanu no Dabas, jo dabas piederumi ir telpa un laiks, bet Dievišķais ir bez tiem. Ka Dievišķais ir bez telpas un laika, skaties Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (7.–10. un 69.–72., 73.–76.nr. un citur).

52. II — **Ka Bezgalīgais un Mūžīgais sevī nevar citādi, kā raudzīties uz bezgalīgo no sevis galīgās lietās.** Ar 'Bezgalīgo un Mūžīgo sevī' ir domāts pats Dievišķais — kā nupat iepriekšējā Posmā rādīts. Ar 'galīgām lietām' domāts viss, ko Viņš radījis, un sevišķi cilvēki, gari un enģeļi; un 'raudzīšanās uz bezgalīgo un mūžīgo no sevis' ir raudzīšanās uz Dievišķo, tas ir, uz Sevi viņos — kā cilvēks raugās uz savu attēlu spogulī. Ka tā ir, tas vairākkārt radīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Gudrību*, sevišķi, kur aprādīts, ka radītā universā ir redzams cilvēka attēls, un ka tas ir bezgalīgā un mūžīgā attēls (317.318.nr.), tādējādi Dieva-Radītāja, tas ir, mūžīgā Kunga (Kunga no mūžības) attēls. Bet jāzina, ka Dievišķais sevī ir Kungā, bet Dievišķais no sevis ir Dievišķais no Kunga radītās lietās.

53. Bet pilnīgākas saprašanas labad tas paskaidrojams: Dievišķais nevar raudzīties uz ko citu, nekā uz Dievišķo, un nevar uz to raudzīties nekur citur kā paša radītās lietās. Ka tā ir, redzams no tam, ka neviens nevar raudzīties uz otru citādi, kā no savējā sevī. Tass kurš otru mīl, raugās uz viņu no savas mīlestības sevī; kurš ir gudrs, tas raugās uz otru no savas gudrības sevī. Viņš gan var redzēt, ka otrs viņu vai nu mīl, vai nemīl; tāpat, vai tas ir gudrs, vai nav gudrs, bet viņš to redz no mīlestības un no gudrības sevī, kālabad viņš ar to saistās par tik, cik tas otrs viņu mīl, kā viņš mīlto otru; jeb par tik, cik tas otrs ir gudrs tāpat kā viņš, jo tā viņi izveido vienu. Tamlīdzīgi ir ar Dievišķo sevī, jo Dievišķais sevī nevar raudzīties uz Sevi no kāda cita, proti no cilvēka, gara un enģeļa, jo viņos nav nekā sākotnēja Dievišķā sevī; un raudzīties uz Dievišķo no kāda cita, kurā nekā Dievišķa nav, būtu raudzīšanās uz Dievišķo no ne Dievišķā — kas nevar būt. No tam nākas, ka Kungs ir saistīts ar cilvēku, garu un enģeli tā, ka viss, kas attiecas uz Dievišķo, nav no viņiem, bet no Kunga. Jo ir zināms, ka viss labais un viss patiesais, kas kādam ir, nav no viņa paša, bet no Kunga; un neviens nevar pat nosaukt Kungu, vai izrunāt Viņa vārdus 'Jēzu' un 'Kristu', kā vien no Viņa. No tam nu izriet, ka Bezgalīgais un Mūžīgais, kas ir tas pats kas Dievišķais, raugās uz visām lietām galīgajās būtnēs bezgalīgā kārtā, un saistās ar tām, skatoties pēc pakāpes, kādā tās uzņem sevī gudrību un mīlestību. Ar vārdu sakot, Kungam nevar būt mājokļa un Viņš nevar

iemājot cilvēkā un eņģelī nekur citur kā Savējā, nevis viņu pašdabā, jo šī ir ļauna; un ja arī tā būtu laba, tā tomēr ir galīga, kas sevī un no sevis nespēj uzņemt Bezgalīgo. No tam ir skaidrs, ka galīgais nebūt nespēj raudzīties uz Bezgalīgo, bet Bezgalīgais gan raugās uz Bezgalīgo no sevis galīgās būtņēs.

54. Liekas, it kā Bezgalīgais nevarētu saistīties ar galīgo, tāpēc ka nav samēra starp bezgalīgo un galīgo, un ka galīgais nespēj uzņemt bezgalīgo, bet saistība tomēr ir, tiklab tāpēc, ka Bezgalīgais visu ir radījis no Sevis Paša — saskaņā ar to, kas aprādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (282.–284.nr.) — kā arī tāpēc, ka Bezgalīgais var raudzīties galīgajās lietās ne uz ko citu kā uz bezgalīgo no sevis, un ka galīgās būtņēs tas var likties esam it kā viņās. Tā iespējams galīgā un bezgalīgā samērs — nevis no galīgā, bet no Bezgalīgā galīgajā; un tā arī galīgais spēj uzņemt bezgalīgo — nevis galīgais sevī, bet it kā sevī — no tā, kas viņā ir Bezgalīgais no sevis. Bet vairāk kas par to būs pateikts tūdaļ sekojošā.

55. **III — Ka Dievišķā Gādība ikvienā lietā, ko tā dara, raugās uz bezgalīgo un mūžīgo no sevis, sevišķi glābjamā cilvēku Dzimumā.** Bezgalīgais un Mūžīgais sevī ir pats Dievišķais jeb Kungs sevī; bet Bezgalīgais un Mūžīgais no sevis ir izejošais Dievišķais jeb Kungs citos, kas ir Viņa radīti, tātad cilvēkos un eņģeļos, un šis Dievišķais ir tas pats kas Dievišķā Gādība. Jo Kungs ar Dievišķo no sevis gādā, ka visas lietas pastāvētu tanī kārtībā, kurā un kurai tās ir radītas; un tā kā to dara izejošais Dievišķais, tad izriet, ka tas viss ir Dievišķā Gādība.

56. Ka Dievišķā Gādība ikvienā lietā, ko tā dara, raugās uz bezgalīgo un mūžīgo no sevis, var redzēt no tam, ka viss radītais progresē no Pirmā, kas ir Bezgalīgais un Mūžīgais, uz pēdējo (dsk.), un no pēdējā (dsk.) uz Pirmo, no kā tas cēlies — kā Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* — tanī Daļā, kur ir runa par Universa Radīšanu — rādīts. Un tā kā ikvienā norisē visieکشējāk ir Pirmais, no kā tā sākusies, tad izriet, ka Izejošais Dievišķais jeb Dievišķā Gādība raugās ikvienā lietā, ko tā dara, uz kādu bezgalīgā un mūžīgā attēlu. Uz šo tā raugās visās lietās, bet dažās skaidri jaušamā, un dažās ne tik skaidrā veidā. Skaidri jaušamā veidā tā to attēlu nostata visu lietu dažādībā un visu lietu auglībā un vairošanā.

Bezgalīgā un Mūžīgā attēls visu lietu dažādībā redzams no tam, ka nav nekā, kas būtu viens un tas pats ar ko citu, un arī nevar būt ne mūžam. Tas ir acīm redzams cilvēku sejās kopš radīšanas sākuma, tamlīdz arī no viņu dvēseliskajām formām, kuru tipi ir sejas, un arī no rosmēm, jausmām un domām, jo no šīm dvēseliskās formas (animi) pastāv. No tam nākas, ka visā Debesī nav divu identisku eņģeļu vai garu, un pat nevar būt mūžam; tāpat arī nevienā redzamā priekšmetā abās Pasaulēs, tā dabīgajā, kā arī garīgajā. No tam var konstatēt, ka Dažādība ir bezgalīga un mūžīga.

Bezgalīgā un Mūžīgā attēls visu lietu auglībā un vairošanā redzams augu Valstī no sēklās ieliktais vairošanās spējas, un dzīvnieku Valstī no vaislošanās spējas, sevišķi zivju sugās; ka, ja tās augļotos un vairotos pēc savas spējas, tad simtgadu laikā tās piepildītu visas zemes un pat universa telpas. No tam ir skaidrs, ka tanī spējā slēpjas dziņa izplatīties bezgalīgi; un tā kā augļošanās un vairošanās nav mitējusies kopš radīšanas sākuma, un arī nemitēsies mūžam, tad secināms, ka tanī spējā ir dziņa arī turpināties mūžam.

57. Tamlīdzīgi ir arī cilvēkos viņu rosmju ziņā, kuras pieder pie mīlestības, un jausmu ziņā, kuras pieder pie gudrības. Šo, vienu un otru, dažādība ir bezgalīga un mūžīga, un tāpat arī to auglība un vairošanās, kas ir garīgas. Nevienam cilvēkam rosmes un jausmas nav tik līdzīgas otra rosmēm un jausmām, ka būtu tās pašas, nedz arī var būt mūžam; un rosmes var arī augļoties, un jausmas vairoties bez gala. Ka zināšanas nekad nevar tapt izsmeltas, tas ir zināms. Šī augļošanās un vairošanās spēja, kurai nav gala, jeb kura turpinās bezgalīgi un mūžīgi, pastāv pie cilvēkiem dabīgās, pie garīgajiem eņģeļiem garīgās, un pie debešķīgajiem eņģeļiem debešķīgās lietās. Tādas ir rosmes, jausmas un zināšanas ne tikai vispār, bet arī jebkurā, pat vissīkākā, to lietā daļēji. Tādas tās ir tāpēc, ka tās rodas no Bezgalīgā un Mūžīgā sevī ar bezgalīgo un mūžīgo no tā. Bet tā kā galīgajam nav nekā no Dievišķā sevī, tad ne kaut kā tāda, pat ne vismazākā mērā, nav ne cilvēkā, ne eņģelī kā viņa paša, jo cilvēks un eņģelis ir galīgs, un ir tikai sevī nedzīvs uzņēmējs trauks. Dzīvais viņā ir no izejošā Dievišķā, kas viņam piesaistīts \diamond ar pieskari (pec contigum), un izliekas viņam kā savs. Ka tā ir, būs redzams turpmāk.

58. Ka Dievišķā Gādība raugās uz bezgalīgo un mūžīgo no sevis galvenokārt glābjamajā cilvēku Dzimumā, tas tāpēc, ka Dievišķās Gādības mērķis ir Debess no cilvēku Dzimuma — kā iepriekš (37.–45.nr.) rādīts; un tā kā tas ir tas mērķis, tad izriet, ka tās mērķis ir arī cilvēka reformēšana un atdzemdināšana, tātad viņa glābšana, uz ko Dievišķā Gādība galvenokārt raugās, jo no izglābtiem jeb atdzemdinātiem veidojas debess. Tā kā cilvēku atdzemdināt ir savienot viņā labo ar patieso, jeb mīlestību ar

gudrību — kā tās ir vienotas Dievišķajā, kas no Kunga iziet — tad uz šo savienošānu glābjamajā cilvēku Dzimumā Dievišķā Gādība galvenokārt raugās. Bezgalīgā un mūžīgā attēls cilvēkā nav nekur citur kā labā ar patieso laulībā. Ka to cilvēku dzimumā veic izejošais Dievišķais, ir zināms no tiem, kuri, izejošā Dievišķā, ko sauc par Svēto Garu, pildīti, ir praviešojūši — par kuriem lasāms Vārdā; un vēl no tiem, kuri, būdami apgaismoti, redz Dievišķās patiesības debess gaismā; un sevišķi tas to veic eņģeļos, kuri jutekliski jauš tā klātieni, ieplūsmu un saistību, bet šie nomana arī, ka tā saistība ir tikai tāda, ko var saukt par pievienojumu (adjunctio).

59. Vēl nav /cilvēkiem/ zināms, ka Dievišķā Gādība \diamond visā savā darbības gaitā (in ... progressionē) pie cilvēka raugās uz viņa mūžīgo stāvokli; jo tā nevar ne uz ko citu raudzīties, tāpēc ka Dievišķais ir Bezgalīgais un Mūžīgais, un Bezgalīgais un Mūžīgais, jeb Dievišķais, nav laikā, un tāpēc viss nākamais Viņam ir pašreizējs; un tā kā Dievišķais ir tāds, tad izriet, ka visās un katrā lietā, ko tas dara, ir mūžīgais. Bet tiem, kuri pēc laika un, telpas jēgumiem domā, to grūti jaust, ne tikai tāpēc, ka viņi laicīgas lietas mīl, bet arī tāpēc, ka viņi domā pēc pašreiz pasaulē esošā, un ne pēc pašreiz Debēsī esošā, jo tas viņiem ir tikpat neesošs (klāt neesošs), kā zemes gals. Bet Dievišķajā esošie, tāpēc ka viņi domā no Kunga, domādami pēc pašreizējā, domā arī pēc mūžīgā, sacīdami paši sev: Kas ir tas, kas nav mūžīgs? Vai laicīgais attieksmē pret to nav tikpat kā nekas, un arī top par neko, kad izbeidzas? Cita lieta ir mūžīgais: šis vien Ir, tāpēc ka tā esme nebeidzas. Tā domāt nozīmē domājot pēc pašreizējā, domāt reizē arī pēc mūžīgā; un kad cilvēks tā domā un reizē tā arī dzīvo, tad izejošais Dievišķais jeb Dievišķā Gādība visā \diamond savā gaitā (in progressionē) pie viņa raugās uz viņa mūžīgās dzīvības stāvokli debēsī, un uz to vada. Ka Dievišķais ikvienā cilvēkā, tā ļaunā kā labā, raugās uz mūžīgo, būs redzams turpmāk.

60. IV — **Ka Bezgalīgā un Mūžīgā attēls Eņģeļu (Eņģeliskā) Debēsī izcili redzams izglābtajā cilvēku Dzimumā.** Pie lietām, kuras nepieciešami jāzina, pieder arī eņģeļu (eņģeliskā) Debess; jo ikviens, kam ir reliģija, par to domā un grib turp nonākt. Bet debess netiek citiem kā vien tiem, kuri zina ceļu uz to un pa to staigā. Šo ceļu arī var cik necik zināt, pazīstot, kādi ir tie, kuri debesi izveido (sastata); un ka neviens par eņģeli netop, jeb debesi nenāk, ja viņam nav no pasaules līdzī nekā eņģeliska, un eņģeliskajā iekšā ir ceļa pazīšana no staigāšanas pa to, un ceļa staigāšana, to pazīstot. Garīgajā Pasaulē arī tiešām ir ceļi, kuri ved uz ikkuru debess biedrību, un uz ikkuru elles biedrību, un katrs redz savu ceļu it kā pats no sevis. Ka viņš to redz, nākas no tam, ka ceļi tur ir ikkurai mīlestībai, un mīlestība to paver un ved pie saviem biedriem; citus nekā savas mīlestības ceļus neviens neredz. No tam ir skaidrs, ka eņģeļi nav nekas cits kā debešķīgas mīlestības, jo citādi viņi ceļus, kuri uz debesi ved, neredzētu. Bet labāk to var redzēt no Debess apraksta.

61. Ikviens cilvēka gars ir rosme un no tās izrietoša domāšana; un tā kā ikviena rosme ir mīlestības, un domāšana ir saprāta piederums, tad ikviens gars ir pats sava mīlestība un savs no tās izrietošs saprāts. Aiz šī iemesla, kad cilvēks vienīgi no sava gara domā — kas notiek, mājās pašam sevī meditējot — viņš domā no rosmes, kura ir viņa mīlestības piederums. No tam var spriest (konstatēt), ka cilvēks, par garu tapdams, kas notiek pēc nāves, ir savas mīlestības rosme, un nekāda cita kā viņa rosmes domāšana. Šī rosme ir ļauna, jeb ir iekāre, ja viņš ir mīlējis ļauno, un tā rosme ir laba, ja viņš mīlējis labo; un ikkurai rosme ir laba par tik, cik viņš ir vairījies (bēdzis) no ļaunumiem kā grēka, un ikkurai rosme ir ļauna par tik, cik viņš no ļaunumiem nav tā vairījies (bēdzis). Tā kā nu visi gari un eņģeļi ir rosmes, tad ir skaidrs, ka visa Eņģeļdebess ir nekas cits kā visu labā rosmju mīlestība, un no tās izrietoša visu patiesā jausmu gudrība; un tā kā viss labais un patiesais ir no Kunga, un Kungs ir Pati Mīlestība un Pati Gudrība, tad izriet, ka Eņģeļdebess ir Viņa attēls; un tā kā Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība savā Formā ir Cilvēks, tad izriet arī, ka Eņģeļdebess nevar būt citādā formā. Bet vairāk kas par to būs pateikts nākamajā posmā.

62. Ka Eņģeļdebess ir Bezgalīgā un Mūžīgā attēls, tas tāpēc, ka tā ir Kunga attēls, un Kungs ir Bezgalīgais un Mūžīgais. Viņa Bezgalīguma un Mūžīguma attēls parādās tanī faktā, ka ir miriādu miriādas eņģeļu, no kuriem debess sastāv, un kuri izveido (sastata) tikpat daudz biedrību, cik ir kopēju debešķīgas Mīlestības rosmju; un ka ikviens eņģelis jebkurā biedrībā ir sava atšķirīga rosme; un ka no tikpat daudz vispārīgām un atsevišķām rosmēm sastāv (ir) Debess Forma, kas Kunga priekšā ir kā viens vesels — ne citādi, kā cilvēks ir viens veselais; un ka šī Forma mūžam top pilnīgāka samērā ar eņģeļu daudzumu; jo, jo vairāk rosmju ieiet Dievišķās Mīlestības formā, kura ir formu Forma, jo tā vienība top pilnīgāka. Ko tam ir gluži skaidrs, ka Bezgalīgā un Mūžīgā attēls izcili redzams Eņģeļdebēsī.

63. Debesi no šī isā apraksta pazīstot, ir skaidrs, ka cilvēkā debesi veido rosme, kura pieder pie labā

mīlestības. Bet kurš cilvēks pašlaik to zina? un pat, kurš zina, kas ir labā mīlestības rosme; un vēl, ka labā mīlestības rosmju ir neskaitāmi, pat bezgalīgi daudz? — jo, kā teikts, ikviens eņģelis ir sava atšķirīga rosme, un debess Forma tur ir visu Dievišķās Mīlestības rosmju forma. Visas rosmes šajā formā apvienot nevar neviens cits kā Tas, kurš ir Pati Mīlestība, un reizē arī Pati Gudrība, un turklāt vēl ir Bezgalīgais un Mūžīgais. Jo bezgalīgais un mūžīgais ir ikvienā formas elementā; bezgalīgais ir to saistībā, un mūžīgais — tās Nebeidzamā pastāvēšanā; ja atņemtu tai bezgalīgo un mūžīgo, ta acumirkli izirtu. Kurš cits varētu apvienot tās rosmes vienā formā? jā, kurš cits varētu apvienot kaut vienu tās elementu, jo vienu tanī apvienot nevar citādi, kā pēc visu daļu vispārīgās idejas, un visu daļu visparīgo formu ne citādi, kā pēc idejas par ikkuru atsevišķo daļu. Ir miriādu miriādas, no kā tā forma salikta, un ir jaunas miriādas, kas ieiet tanī ik gadus, un ieies mūžam. Tanī ieiet visi bērni, un tik daudz pieaugušo, cik ir labā mīlestības rosmju. No tam atkal var redzēt Bezgalīgā un Mūžīgā attēlu Eņģeļdebesī.

64. V — Ka raudzīšanās uz bezgalīgo un mūžīgo, veidojot Eņģeļu (Eņģelisko) Debesi — lai tā būtu Kunga priekšā kā viens Cilvēks, kurš ir Viņa attēls — ir visiekšējākā Dievišķās Gādības darbošanās. Ka visa Debess Kunga priekšā ir kā viens Cilvēks, un tāpat arī ikviena debess Biedrība, un ka no tam nākas, ka ikviens eņģelis ir pilnīgas formas cilvēks, un proti tāpēc, ka Dievs Radītājs, kas ir Kungs no mūžības, ir Cilvēks, skaties Darbā par *Debesi un Elli* (59.–86.nr.). Tad vēl, ka no tam nākas visu Debess daļu atbilstība visām daļām cilvēkā (87.–102.nr.). Ka visa Debess ir kā viens Cilvēks, to redzējis nesmu, tāpēc ka visu Debesi neviens nevar redzēt, kā vien Kungs; bet ka vesela Debess Biedrība, lielāka un mazāka, parādījās kā viens cilvēks, to vairākreiz esmu redzējis; un tad tapa sacīts, ka vislielākā Biedrība, kas ir Debess visā apjomā, tāda pat parādās, bet tikai Kunga priekšā; un tas esot iemesls, kāpēc ikviens eņģelis ir visā savā formā cilvēks.

65. Tā kā visa Debess Kunga skatījumā ir kā viens Cilvēks, tad Debess ir iedalīta tik daudz vispārējās Biedrībās, cik ir orgānu, iekšu un locekļu cilvēkā; un ikkura vispārējā Biedrība ir iedalīta tik daudz mazāk vispārējās jeb daļējās biedrībās, cik ir lielāku daļu jebkur āriekšējā un ārējā orgānā — no kam ir skaidrs, kāda ir debess. Tā kā nu Kungs ir Pats Īstenais Cilvēks, un Debess ir Viņa Attēls, tad par ‘Debesī būt’ saka arī ‘Kungā būt’. Ka Kungs ir Pats īstenais Cilvēks, skaties Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (11.–13. un 285.–289.nr.).

66. No sacītā var cik necik redzēt arī šo noslēpumu (kuru var saukt par eņģelisku), ka jebkura labā un reizē arī patiesā rosme savā formā ir cilvēks; jo, kas tik vien no Kunga iziet, tas no Viņa Dievišķās Mīlestības ir labā rosme, un no Viņa Dievišķās Gudrības — patiesā rosme. Patiesā rosme, kas iziet no Kunga, izpaužas (parādās) eņģelī un cilvēkā kā patiesā jausma un no tās izrietoša patiesā domāšana — aiz tā iemesla, ka vērība tiek piegriezta jausmai un domāšanai, bet maz vērības tiek piegriezts rosmei, no kuras tās ceļas, jebšu tās līdz ar patiesā rosmi iziet no Kunga kā viens.

67. Tā kā nu cilvēks no radīšanas ir vismazākās formas debess, un tādējādi ir Kunga attēls; un tā kā debess sastāv no tikpat daudz rosmēm, cik ir eņģeļu, un ikkura rosme savā formā ir cilvēks, tad izriet, ka Dievišķās Gādības nemitīga darbošanās ir, ka cilvēks formas ziņā (formā) taptu par debesi, un tādējādi par Kunga attēlu; un tā kā tas notiek ar labā un patiesā rosmi, tad — lai viņš par šo rosmi taptu. Šī tātad ir nemitīgā Dievišķās Gādības darbošanās; bet visiekšējāk tā ir, lai viņš būtu še vai tur Debesī, jeb še vai tur Dievišķajā debešķīgajā Cilvēkā; jo tā viņš ir Kungā. Bet tas notiek ar tiem, kurus Kungs var uz Debesi vest; un tā kā Kungs to paredz, tad Viņš arī nemitīgi gādā, lai cilvēks tāds taptu; jo tā ikviens, kas ļaujas sevi uz debesi vest, tiek savai vietai debesi sagatavots.

68. Debess, kā iepriekš teikts, ir iedalīta tik daudz biedrībās, cik ir orgānu, iekšu un locekļu cilvēkā, un šajās neviena daļa nevar būt citā vietā nekā savā. Tā kā nu eņģeļi ir tādas daļas Dievišķajā debešķīgajā Cilvēkā, un par eņģeļiem top tikai tie, kas bijuši cilvēki pasaulē, tad izriet, ka cilvēku, kurš ļaujas vest sevi uz debesi, Kungs nemitīgi viņa vietai sagatavo — kas notiek ar tādu labā un patiesā rosmi, kura tai vietai atbilst. Tanī vietā arī katrs cilvēks pēc iziešanas no pasaules tiek ierindots. Šī ir visiekšējākā Dievišķās Gādības darbošanās, zīmējoties uz Debesi.

69. Bet cilvēks, kurš neļaujas vest sevi uz debesi un tur ierindot (ierakstīt), tiek sagatavots savai vietai ellē. Jo cilvēks pats no sevis pastāvīgi tiecas uz vizzemāko vietu ellē, bet Kungs pastāvīgi viņu no tās novirza; un kuru novirzīt nevar, tas tiek sagatavots kādai vietai tanī, kurā arī tiek ierindots tūdaļ pēc savas iziešanas no pasaules; un šī vieta tur ir pretēja kādai noteiktai vietai Debesī, jo Elle ir pretstatā Debesij. Tāpēc, kā cilvēks — eņģelis, skatoties pēc labā un patiesā rosmes, iegūst savu vietu debesi, un cilvēks — velns, skatoties pēc ļaunā un nepatiesā rosmes, iegūst savu vietu ellē; jo divi pretstati, kas

sakārtoti līdzīgā novietojumā viens pret otru, tiek turēti sakarībā. Šī ir visiešķējākā Dievišķās Gādības darbošanās, zīmējoties uz Elli.

IV — IR DIEVIŠĶĀS GĀDĪBAS LIKUMI, KURUS CILVĒKI NEZINA

70. Ka Dievišķā Gādība pastāv (ir), tas ir zināms, bet kāda tā ir, tas nav zināms. Ka nav zināms, kāda Dievišķā Gādība ir, nākas no tam, ka ir apslēpti Likumi, kas līdz šim glabājušies eņģeļu Gudrībā, bet tagad ir atklājami, lai to, kas ir Kunga, piedēvētu Viņam, un nepiedēvētu cilvēkam to, kas nav cilvēka. Jo vairākums pasaulē piespriež visu sev un savai apdomībai (prudencia), un ko sev piespriež nevar, to sauc par nejaušību un atgadījumu (dsk.), nezinādami, ka cilvēciska Apdomība nekas nav, un ka 'nejaušība' un 'atgadījums' ir tukši vārdi. Ka Dievišķās Gādības likumi ir apslēpti un līdz šim glabājušies eņģeļu gudrībā, teikts tāpēc, ka Kristīgajā Pasaulē aiz reliģijas saprāts Dievišķās lietās ir aizvērts, no kam tas šajās lietās ir tapis tik truls un atraidīgs, ka cilvēks nav varējis — tāpēc ka nav gribējis — vai nav gribējis, tāpēc ka nav varējis — saprast par Dievišķo Gādību kaut ko vairāk, kā vien to, ka tā pastāv (ir); un prātot, vai tā pastāv vai nepastāv, kā arī, vai tā ir tikai vispārēja, vai arī daļēja. Aiz reliģijas aizvērts saprāts Dievišķās lietās tālāk par to iet nespēja. Bet tā kā Baznīcā ir atzīts, ka cilvēks labo, kas par sevi ir labs, pats no sevis darīt nespēj, nedz arī pats no sevis spēj domāt patieso, kas par sevi ir paties, un šīs lietas ir viens ar Dievišķo Gādību, kāpēc arī ticība vienai atkarājas no ticības otrai, tad — lai, vienu apstiprinot un otru noliedzot, neietu bojā abas — visnotaļ ir atklājams, kas Dievišķā Gādība ir. Bet to atklāt nav iespējams, neuzrādot (neatsedzot) likumus, pēc kuriem Kungs gāda un valda par cilvēka gribas un saprāta lietām (voluntaria et intellectualia); jo no tiem likumiem var zināt, kāda tā ir; un, kas zina, kāda tā ir, tas, un ne cits, var to atzīt, jo tad viņš to redz. Aiz šī iemesla Dievišķās Gādības Likumi, kas līdz šim glabājušies eņģeļu gudrībā, tagad tiek atklāti.

V — DIEVIŠĶĀS GĀDĪBAS LIKUMS IR, KA CILVĒKAM BŪS DARBOTIES BRĪVI SASKAŅĀ AR PRĀTU

71. Ka cilvēkam ir brīv domāt un gribēt kā tik, bet nav brīv runāt, ko tik vien domā, nedz ir brīv darīt, ko tik vien grib, tas ir zināms, kālabad Brīvība (Brīvais), kas šē domāta, ir garīga, nevis dabīga brīvība — atskaitot, ja tās ir viens; jo domāšana un gribēšana ir garīga, bet runāšana un darīšana ir dabīga. Tās arī klaji izšķiras cilvēkā, jo cilvēks var domāt to, ko neizrunā, un gribēt, ko nedara — no kam ir skaidrs, ka garīgais un dabīgais cilvēkā ir izšķirīgi, kāpēc arī cilvēks nevar pāriet no viena otrā citādi, kā tikai ar nodomu (per determinationem), kuru nodomu var pielīdzināt durvīm, kuras papriekš ir atslēdzamas un atveramas. Bet šīs durvis ir it kā atvērtas tajos, kuri domā un grib prātīgi saskaņā ar Valsts pilsoniskiem un Sabiedrības morāliskiem likumiem; jo šie runā to, ko domā, un dara to, ko grib; bet tās durvis ir it kā aizslēgtas tajos, kuri domā un grib pret tiem likumiem. Kas savu gribēšanu un no tās izrietošu darīšanu (dsk.) ņem vērā, tas mana, ka tāds nodoms (determinatio) pastarpām iestājas, un dažkārt pat vairākreiz vienas sarunas un vienas darbības laikā. Tas pateikts iepriekš, zināšanai, ka ar brīvu darbošanos saskaņā ar prātu ir domāta brīva domāšana un gribēšana, un iz tās brīva runāšana un darīšana, kas ar prātu saskan.

72. Bet tā kā tikai nedaudzi zina, ka šis Likums var būt Dievišķās Gādības likums — sevišķi tāpēc, ka tā cilvēkam ir brīv domāt arī ļauno un nepatieso, un tomēr Dievišķā Gādība pastāvīgi ved cilvēku uz labā un patiesā domāšanu un gribēšanu — tad, lai to skaidri jaustu, ir jāiet uz priekšu soli pa solim (distincto), kas notiks sekošā kārtībā:

I — Ka cilvēkam ir Prāts un ◇Brīva gribēšana (Liberum), jeb ◇Racionāla domāšana (Racionālitate) un Brīvība, un ka šīs divi spējas cilvēkam ir no Kunga.

II — Ka, ko tik vien cilvēks, ◇Brīvi gribēdams (ex Libero), dara — vai tas ir prātīgi vai neprātīgi, ja tikai tas ar viņa prātu saskan — izliekas viņam kā savs.

III — Ka, ko tik vien cilvēks, Brīvi gribēdams (ex Libero), saskaņā ar savu domāšanu dara, tas top it kā par viņa piederumu, un paliek.

IV — Ka ar tām divām spējām Kungs cilvēku reformē un atdzemdina; un ka bez tām viņu reformēt un atdzemdināt nevar.

V — Ka cilvēku ar to divu spēju palīdzību par tik var reformēt un atdzemdināt, cik viņu ar tām var vest pie atzišanas, ka viss labais un patiesais, ko viņš domā un dara, ir no Kunga, nevis no viņa paša.

VI — Ka Kunga saistīšanās ar cilvēku, un cilvēka pretsaistīšanās ar Kungu, notiek ar to divu spēju palīdzību.

VII — Ka Kungs visā savas Dievišķās Gādības gaitā sarga tās divas spējas cilvēkā neskārtas un kā neaizskaramas.

VIII — Ka tāpēc Dievišķās Gādības likums ir, ka cilvēkam būs darboties brīvi (ex Libero) saskaņā ar prātu.

73. I — Ka cilvēkam ir Prāts un Brīva gribēšana, jeb Racionāla domāšana un Brīvība, un ka šīs divi spējas cilvēkam ir no Kunga. Ka cilvēkam ir saprašanas spēja, kas ir Racionālitate, un spēja domāt, gribēt, runāt un darīt to, ko viņš saprot, kura spēja ir Brīvība; un ka šīs divi spējas cilvēkam ir no Kunga — par to ir runa Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (264.–270. un 425. nr.; un arī iepriekš (43. un 44. nr.). Bet tā kā par katru no šīm Spējām, par tām domājot, var ieviesties vairākas šaubas, tad šajā sākumā (uz šī sliekšņa) gribu pateikt kaut ko par cilvēka \diamond Brīvo varēšanu (de Libero) darboties saskaņā ar prātu. Bet papriekš jāzina, ka visa Brīvā gribēšana (Liberum) pieder pie mīlestības — pat tiktāl, ka mīlestība un brīva gribēšana ir viens; un tā kā mīlestība ir cilvēka dzīvība, tad arī brīva gribēšana ir viņa dzīvības piederums. Jo visa patika, kāda ir cilvēkam, ir no viņa mīlestības. Ne no kā cita patikas nav, un darboties aiz mīlestības patikas nozīmē (ir) darboties brīvi (ex libero), jo patika ved cilvēku, tikpat kā upe nes to, kas pats no sevis peld līdzī tās straumei. Tā kā nu Mīlestības ir vairākas, citas saskānīgas un citas nesaskānīgas, tad izriet, ka arī Brīvas gribēšanas (Libera) tāpat ir vairākas; bet vispār ir trīs Brīvas gribēšanas: Dabīga, Racionāla un Garīga.

Dabīgā brīvā gribēšana ir ikkuram cilvēkam iedzimts mantojums. Aiz tās cilvēks nemīl neko citu kā sevi un pasauli; viņa pirmā dzīvība nav nekas cits; un tā kā no tām divām mīlestībām ceļas visi ļaunumi, un tāpēc arī ļaunumi top par mīlestības objektiem, tad izriet, ka ļauno domāt un gribēt ir viņa dabīgā Brīvā gribēšana; un kad viņš ļaunumus sevī ar prātojumiem ir apstiprinājis, ka viņš tos dara brīvi saskaņā ar savu prātu. Tādējādi, ļaunumu darīšana nāk (ir) no viņa spējas, ko sauc par Brīvību; un to apstiprināšana — no spējas, ko sauc par Racionālitate. Piemēram, no cilvēka mīlestības, kurā viņš piedzimst, nākas, ka viņš grib laulību pārkāpt, krāpt, zaimot, atriebties; un kad viņš šos ļaunumus sevī apstiprina, un tā uzskata (padara) par atļautiem, tad viņš tos aiz mīlestības patikas brīvi un, it kā tas būtu prātīgi, domā un grib, un, par cik pilsoniski likumi viņu neattur, tos arī runā un dara. No Kunga Dievišķās Gādības nākas (ir), ka cilvēkam ir atļauts tā rīkoties, tāpēc ka viņam ir brīva gribēšana jeb Brīvība. Šajā Brīvajā gribēšanā cilvēks ir no dabas, tāpēc ka ir to mantojis, un šajā Brīvajā gribēšanā ir tie, kuri to sevī patmīlības un pasaules mīlestības patiku pēc ar prātojumiem ir apstiprinājuši.

Racionālā Brīvā gribēšana ir, mīlot labu slavu goda vai peļņas labad. Šīs mīlestības patika ir ārēji izlikties it kā par tikumisku cilvēku; un tā kā viņš šādu labu slavu mīl, tad viņš nekrāpj, laulību nepārkāpj, neatriebjas, nezaimo; un tā kā viņš šādu izturēšanos (šīs lietas) padara par sava prāta tikumu, tad viņš arī brīvi saskaņā ar savu prātu darbojas godīgi, taisnīgi, šķīsti un draudzīgi, un var pat ar prātu labi par šīm lietām runāt. Bet ja viņa racionālā domāšana ir tikai dabīga, un nav reizē arī garīga, tad tā Brīvā gribēšana ir brīva tikai ārēji, bet nav brīva iekšēji, jo iekšēji viņš tomēr to labo (dsk.) nemīl, bet tikai ārēji, kā teikts, labas slavas dēļ; kālabad labais (dsk.), ko viņš dara, nav labais (dsk.) par sevi. Viņš var gan teikt, ka tas darāms sabiedriskā labā dēļ, bet to viņš nesaka aiz mīlestības uz sabiedrisko labo, bet mīlēdam savu godu vai peļņu. Tādējādi viņa brīvajā gribēšanā nav nekā no sabiedriskā labā mīlēšanas, nedz arī tas ir viņa prātā, tāpēc ka šis piekrīt mīlestībai. Tāpēc šī racionālā Brīvā gribēšana iekšēji ir dabīga Brīva gribēšana. Arī šo Brīvo gribēšanu Kunga Dievišķās Gādības pēc ļauts paturēt ikkatram.

Garīga Brīvā gribēšana ir no mīlestības uz mūžīgo dzīvību. Šajā mīlestībā nenāk neviens cits kā vien tas, kurš domā \diamond ļauņo esam grēku (dsk.), un tāpēc to negrib, un līdz ar to raugās uz Kungu. Tiklīdz cilvēks to dara, viņš ir tanī brīvajā gribēšanā, jo neviens nevar ļauno (dsk.) negribēt, tāpēc ka tas ir grēks (dsk.), un tāpēc to arī nedarīt, ja ne no iekšējākas jeb augstākas mīlestības. Šī Brīvā gribēšana sākumā neliekas būt brīva, bet tomēr ir, un vēlāk tāda arī parādās, un tad, labo un patieso domādam, gribēdam, runādam un darīdam, cilvēks darbojas no pašas īstenās brīvās gribēšanas saskaņā ar pašu īsteno prātu. Šī Brīvā gribēšana pieaug, par cik dabīgā brīvā gribēšana iet mazumā un top par kalpotāju,

un saistās ar racionālo Brīvo gribēšanu un šo tīra. Šajā Brīvajā gribēšanā var nākt katrs, ja tikai grib domāt, ka pastāv (ir) mūžīga Dzīvība, un ka laikā līdz savam laikam pastāvošā dzīves patika un svētība nav nekas cits kā pārejoša ēna, salīdzinot ar mūžībā mūžam pastāvošu dzīves patiku un svētlaimi; un to cilvēks var domāt, ja tikai grib, tāpēc ka viņam ir racionālas domāšanas spēja (racionālitate) un Brīvība, un Kungs, no kā šīs divi spējas ir, pastāvīgi šo varēšanu dod.

74. II — **Ka, ko tik vien cilvēks, Brīvi gribēdams, dara — vai tas ir prātīgi vai neprātīgi, ja tikai tas ar viņa prātu saskan — izliekas viņam kā savs.** Kas ir Racionālitate un kas ir Brīvība, kuras ir cilvēkam īpatnējas spējas, visskaidrāk var zināt, salīdzinot cilvēkus ar kustoņiem, jo šiem nav nekādas racionālitates jeb saprašanas spējas, nedz arī ir kāda brīvība jeb brīvas gribēšanas spēja, un tāpēc viņiem nav saprāta un gribas, bet saprāta vietā ir zināšana, un gribas vietā tieksme (afekcija jeb rosme) — abas dabīgas. Un tā kā viņiem nav to divu spēju, tad viņiem nav arī domāšanas, bet domāšanas vietā ir iekšēja redze, kura atbilstības pēc sakrīt (veido vienu) ar viņu ārējo redzi. Jebkurai tieksmei ir savs pārinieks, it kā laulātais: dabīgas mīlestības tieksmei ir zināšana, garīgas mīlestības tieksmei — sapratība, un debešķīgas mīlestības tieksmei — gudrība; jo tieksme bez sava it kā laulātā pārinieka nekas nav, jo tā ir tad kā esme bez izpausmes, un kā substance bez formas, par kurām it ne kaut ko nevar izteikt. No tam nākas, ka ikvienā radītā lietā ir kaut kas, ko var attiecināt uz labā un patiesā laulību — kā iepriekš ar daudz ko rādīts. Kustoņos ir tieksmes un zināšanas laulība — dabīga labā tieksmes, un dabīga patiesā zināšanas. Tā kā nu tieksme un zināšana viņos pilnīgi sakrīt (veido vienu), un viņu tieksme nevar pacelties pāri viņu zināšanai, nedz zināšana pāri tieksmei — un ja tās paceļas, tad abas reizē — un tā kā viņiem nav nekāda garīga sirdsprāta, kurā, jeb kura gaismā un siltumā, viņi varētu pacelties, tad viņiem nav arī saprašanas spējas jeb racionālitates, nedz arī brīvas gribēšanas spējas jeb Brīvības, bet ir tīri dabīga tieksme līdz ar savu zināšanu. Viņos esošā dabīgā tieksme ir tieksme pēc barības, mājokļa, tieksme vaisloties, bēgt un novērsties no kaitīgā, līdz ar visu viņiem vajadzīgo zināšanu. Tā kā šāds ir viņu dzīves stāvoklis, tad viņi nespēj domāt: šo es gribu vai negribu, nedz: šo es zinu vai nezinu; un vēl mazāk: šo es saprotu un šo milu; bet viņu tieksme ar zināšanas palīdzību nes viņus bez kādas racionālitates un brīvības. Ka viņi tā nesās, tas nenākas no dabīgās pasaules, bet no garīgās, jo nav dabīgajā pasaulē ne kaut kā, kam nebūtu sakara ar garīgo pasauli. Ikviens sekas radošs cēlonis ir no turienes. Kaut ko par šo lietu skaties arī turpmāk (96.nr.).

75. Citādi ir ar cilvēku, kuram ir ne tikai dabīgas mīlestības rosme, bet arī garīgas mīlestības rosme un debešķīgas mīlestības rosme. Jo cilvēkam ir triju pakāpju sirdsprāts — kā Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* Trešajā Daļā rādīts. Tāpēc cilvēks var pacelties no dabīgas zināšanas garīgā sapratībā, un no šās debešķīgā gudrībā, un no šīm abām — proti, sapratības un gudrības — raudzīties uz Kungu, un tā ar Viņu saistīties — no kam viņš dzīvo mūžam. Bet rosmes ziņā viņš tā pacelties nevarētu, ja racionālitates pēc nespētu pacelt saprātu, un brīvības pēc nespētu to gribēt. Ar šīm divām spējām cilvēks iekšēji sevī var domāt par to, ko ar sava ķermema jutekļiem uztver ārpus sevis; un var arī augstāk domāt par tām lietām, ko domā zemāk. Jo katrs var teikt: “Šo es esmu domājis, un šo es tagad domāju”; tāpat arī: “Šo es gribēju, un šo es tagad gribu”; un arī: “Šo lietu es saprotu, ka tā ir; un šo lietu es milu, tāpēc ka tā ir tāda,” un tā tālāk; no kam ir skaidrs, ka cilvēks domā arī pāri domāšanai un redz šo it kā zem sevis. Šī varēšana cilvēkam ir no Racionālitates un Brīvības: no racionālitates — ka viņš var augstāk domāt, un no brīvības — ka tieksmes pēc grib tā domāt; jo, ja viņam nebūtu brīvības tā domāt, tad nebūtu gribēšanas, un arī no tās izrietošas domāšanas. Tāpēc tie, kuri negrib saprast neko citu kā to, kas pieder pie pasaules un tās dabas, un ne to, kas ir tikumiski un garīgi labs un paties, nevar pacelties no zināšanas sapratībā, un vēl mazāk gudrībā, jo viņi tās spējas sevī ir aizsprostojuši, ar ko padara sevi par cilvēkiem vienīgi tik daudz, ka aiz viņos iedestītās Racionālitates un Brīvības var saprast, ja grib, un var arī gribēt. No šīm divām spējām nākas, ka cilvēks var domāt, un domāšanas pēc arī runāt. Pārējās lietās viņi nav cilvēki, bet kustoņi; un daži, nelietīgi tās spējas izlietodami, ir sliktāki par kustoņiem,

76. Katrs ar neaptumšotu racionālītāti var redzēt jeb aptvert, ka cilvēkam nevarētu būt nekādas vēlēšanās (afekcijas) zināt, nedz arī kādas vēlēšanās saprast, ja nebūtu šķituma, ka tā zināšana un saprašana ir viņa paša, jo visa patika un tīksme, tāpat visa gribēšana, ir no mīlestības rosmes. Kurš var gribēt kaut ko zināt, un gribēt saprast, ja viņu neierosmina kāda tīksme, un kuram var būt kāda ierosminātāja tīksme, ja tas, kas viņu ierosmina, neliktos esam it kā viņa paša? Ja nekas nebūtu viņa paša, bet viss būtu otra piederums — tas ir, ja kāds no savām rosmēm ielietu kaut ko otra sirdsprā-tā, kuram nekādas vēlēšanās it kā pašam no sevis zināt un saprast nebūtu — vai tas tad ko uzņemtu, un pat vai varētu uzņemt,

un nebūtu kā tāds, ko sauc par nejēgu un bluķi? No tam var klaji redzēt, ka, lai gan viss, ko cilvēks jauš un no tam domā un zina, un, skatoties pēc jaušanas, grib un dara, viņā ieplūst, tomēr Kunga Dievišķās Gādības pēc tas izliekas it kā cilvēka paša — jo, kā teikts, cilvēks citādi neko neuzņemtu, tātad ne ar kādu sapratību un gudrību nevarētu tikt apveltīts. Ir zināms, ka viss labais un patiesais nav cilvēka, bet ir Kunga, un tomēr cilvēkam izliekas kā savs; un tā kā viss labais un patiesais tāds izliekas, tad tādas izliekas arī visas Baznīcas un Debess lietas, tāpat viss, kas pieder pie mīlestības un gudrības, un arī pie labprātības un ticības, un tomēr nekas no tā nav cilvēka paša. Neviens nevarētu šīs lietas no Kunga uzņemt, ja viņam neliktos, ka viņš jauš tās it kā pats no sevis. No sacītā var konstatēt to patiesību, ka, ko tik vien cilvēks brīvi dara — vai tas ir prātīgi vai neprātīgi — ja tikai tas ar viņa prātu saskan, viņam izliekas kā savs.

77. Kurš cilvēks — tāpēc, ka viņam ir spēja, ko sauc par racionālītāti — nevar saprast, ka šis vai tas labais ir vispārībai derīgs, un ka šis vai tas ļaunais ir vispārībai kaitīgs; piemēram, ka taisnība, godīgums un laulības šķīstums ir vispārībai derīgas, un ka netaisnība, negodīgums un maukošana ar citu sievietēm ir vispārībai kaitīgas lietas, tātad, ka šie ļaunumi par sevi ir kaitējumi, un ka tie labie tikumi par sevi ir derīgumi? Kurš tātad nevar, ja vien grib, padarīt šās lietas par sava prāta principiem? Jo \diamond racionālas domāšanas spēja (racionālītāte) un brīvība viņam ir; un tik arī viņa racionālā domāšana un brīvība atveras (atkailinās), parādās, noteic (moderatur) un dod viņam jausmu un varēšanu, cik viņš tāpēc sevī no tiem ļaunumiem vairās (bēg); un cik viņš to dara, tik viņš raugās uz to labo (dsk.) kā draugs uz draugu (dsk.). No tam cilvēks — tāpēc, ka viņam ir spēja, ko sauc par racionālītāti — vēlāk var spriest arī par to labo (dsk.), kas ir vispārībai derīgs Garīgajā pasaulē, un par to ļauno (dsk.), kas tur ir kaitīgs, ja tikai viņš par ļaunumiem uzskata grēkus, un par labo (dsk.) — labprātības darbus. Arī šās lietas cilvēks var padarīt, ja vien grib, par sava prāta principiem, tāpēc ka racionālas domāšanas spēja un brīvība viņam ir, un tik viņa racionālā domāšana un brīvība atveras, parādās, noteic un dod viņam jausmu un varēšanu, cik viņš vairās (bēg) no tiem ļaunumiem kā no grēkiem; un cik viņš to dara, tik viņš raugās uz labprātības labo (dsk.) kā tuvāks uz tuvāku aiz abpusīgas mīlestības. Tā kā nu Kungs uzņemšanas un saistīšanās labad grib, lai viss, ko tik vien cilvēks brīvi saskaņā ar savu prātu dara, izliktos viņam kā savs — un tas saskan ar pašu īsteno prātu — tad izriet, ka cilvēks var to ar prātu — tāpēc ka tā ir viņa mūžīga laimība — gribēt un, piesaukdams Kunga Dievišķo spēku (varu), to arī darīt.

78. III — **Ka, ko tik vien cilvēks, Brīvi gribēdams, saskaņā ar savu domāšanu dara, tas top it kā par viņa piederumu, un paliek.** Tas tāpēc, ka cilvēka pašdaba un viņa brīvā gribēšana ir viens. Cilvēka pašdaba ir viņa dzīvības piederums, un ko cilvēks no savas dzīvības dara, to viņš dara brīvi. Tad vēl, cilvēka pašdaba ir tas, kas pieder pie viņa mīlestības, jo mīlestība ir ikkura cilvēka dzīvība, un ko cilvēks dara aiz savas dzīvības mīlestības, to viņš dara brīvi. Ka brīvi cilvēks dara saskaņā ar savu domāšanu, tas tāpēc, ka to, kas kādam ir dzīvības jeb mīlestības piederums, viņš arī domā, un ar domāšanu apstiprina; un kad tas ir apstiprināts, tad dara to brīvi saskaņā ar domāšanu. Jo, ko tik vien cilvēks dara, to viņš dara aiz gribas ar saprāta palīdzību, un viss brīvais ir gribas piederums, un domāšana ir saprāta piederums. Var cilvēks brīvi rīkoties arī pret prātu, tāpat arī nebrīvi rīkoties saskaņā ar prātu, bet šīs lietas cilvēkam piesavētas netiek, jo tās ir tikai viņa mutes un ķermeņa, nevis viņa gara jeb sirds lietas; bet kas ir viņa gara un sirds lietas, kad tās top arī par mutes un ķermeņa lietām, tās cilvēkam piesavējas. Ka tā ir, to iespējams paskaidrot ar daudz ko, bet tas nepieder pie šīs vietas. Ar piesavēšanos cilvēkam domāta ieiešana viņa dzīvībā, un tapšana par viņa dzīvības, tātad par, viņa pašdabas piederumu. Ka nav tomēr ne kaut kā cilvēka paša, bet viņam tikai liekas it kā esam, būs redzams turpmāk. Še pateiksim tikai, ka viss labais, ko cilvēks brīvi saskaņā ar savu prātu dara, piesavējas viņam it kā viņa paša, tāpēc ka domāšanā, gribēšanā, runāšanā un darišanā tas viņam izliekas it kā viņa paša, jebšu labais nav cilvēka, bet ir Kunga piederums cilvēkā (skaties iepriekš 76.nr.). Bet kā cilvēkam piesavējas ļaunais, būs redzams turpmāk savā Posmā.

79. Teikts, ka tas, ko cilvēks brīvi saskaņā ar savu domāšanu dara, arī paliek. Jo itin nekas, ko cilvēks piesavējis, nav izravējams, jo tas ir tapis par viņa mīlestības un reizē arī prāta, jeb viņa gribas un reizē arī saprāta, un tādējādi par viņa dzīvības piederumu. To gan var atstādināt, bet ne izmest; un atstādinot tas tiek pārnests it kā no centra uz perifēriju, un tur paliek (uzturas). Tas domāts ar 'palikšanu'. Piemēram, ja cilvēks zēna gados un jaunībā piesavejies kādu ļaunumu, darīdams to aiz tā mīlestības patikas, piemēram, ja ir krāpis, zaimojis, atriebies, maukojis, tad, tāpēc ka ir to darijis brīvi saskaņā ar domāšanu, viņš to ir arī piesavejies; bet ja viņš vēlāk to nožēlo, no tā vairās (bēg) un uzskata tās lietas

par grēku (dsk.), no kā jānovēršas, un tā brīvi saskaņā ar prātu no tām atstājas, tad viņam tiek piesavēts labais (dsk.), kura pretstats ir tie ļaunumi. Šis labais (dsk.) tad izveido centru un nobīda tos ļaunumus uz perifērijām, arvien tālāk, skatoties pēc novēršanās un to apriebuma. Un tomēr nevar tos tā izmest, ka varētu teikt tos esam izravētus, tomēr atstādinot tie var likties it kā izravēti — kas notiek, Kungam cilvēku no ļaunā (dsk.) atturot un labajā (dsk.) turot. Tā notiek ar visu mantoto, un tāpat arī ar visu aktuālo cilvēka ļauno. To man apliecināja arī pieredze Debesī, kad daži, tāpēc ka Kungs turēja viņus labajā, iedomājās sevi esam bez kādiem ļaunumiem. Bet lai viņi nedomātu (neticētu) labo, kurā viņi bija, esam viņu pašu, viņus nolaida no debess un ielaida atpakaļ savos ļaunos, līdz viņi atzina, ka paši no sevis viņi ir ļaunajā (dsk.), bet labajā (dsk.) ir no Kunga. Pēc tam kad viņi to bija atzinuši, viņi tika atpakaļ debesī. Jāzina tātad, ka tas labais (dsk.) piesavējas cilvēkam vienīgi tā, ka tas pastāvīgi ir Kunga labais cilvēkā; un par cik cilvēks to atzīst, par tik Kungs vēl (dod), ka labais cilvēkam izliekas it kā viņa paša; tas ir, ka cilvēkam izliekas, it kā viņš mīlētu tuvāku jeb viņam būtu labprātība pašam no sevis; it kā viņš ticētu jeb ticība viņam būtu pašam no sevis; it kā viņš darītu labo un saprastu patieso, un tātad būtu gudrs pats no sevis. Apgaismots cilvēks no sacītā var redzēt, kāds un cik stiprs ir šķitums, kurā Kungs grib cilvēku turēt, un to Kungs grib viņa glābšanas labad, jo bez tā šķituma neviens nevarētu tapt glābts. Par šīm lietām skatiet arī iepriekš (42.–45. nr.) rādīto.

80. Cilvēkam nepiesavējas nekas, ko viņš tikai domā, un pat ne tas, ko viņš domā gribēt, ja viņš tam līdzās negrib to tādā mērā, ka to arī darītu, ja būtu iespēja. Tas nākas no tam, ka, ja cilvēks tāpēc /t.i., domādams un gribēdams/ to dara, tad viņš to dara no gribas ar saprātu, jeb aiz gribas rosmes, ar saprātu domājot; bet kamēr tas ir tikai domāšanā, tas nevar viņam piesavēties, tāpēc ka saprāts ar gribu, jeb saprāta domāšana ar gribas rosmi, nesaistās, bet griba un tās rosme saistās ar saprātu un tā domāšanu — kā tas plaši aprādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, Piektajā Daļā. Tas domāts sekošos Kunga vārdos: “*Ne tas, kas mutē ieiet, padara cilvēku nešķīstu, bet kas no sirds pa muti iziet, tas padara cilvēku nešķīstu*” (Mt.15,11.17.18.19). Ar ‘muti’ garīgā nozīmē saprotama domāšana, tāpēc ka domāšana pa muti runā; un ar ‘sirdi’ tanī nozīmē saprotama rosme, kas ir mīlestības piederums. Ja cilvēks ļauno rosmes pēc domā un runā, tad viņš padara sevi nešķīstu. ‘Sirds’ nozīmē rosmi, kas ir mīlestības jeb gribas piederums; un ‘mute’ nozīmē domāšanu, kas ir saprāta piederums, arī Lūkas 6,45 (“*Labs cilvēks no savas sirds labajiem krājumiem sniedz labu; bet ļauns cilvēks no ļaunajiem krājumiem sniedz ļaunu, jo no sirds pārpilnības mute runā*” — izd.).

81. Ļaunumi, ko cilvēks uzskata (tic) par atļautiem, ja arī Viņš tos nedara, arī viņam piesavējas, jo atļautais domāšanā nāk (ir) no gribas, jo tajā tad ir piekrišana. Tāpēc, kad cilvēks domā (tic) kaut kādu ļaunumu esam atļautu, tad viņš iekšēji atraisa tam važas, un atturas no tā darīšanas vienīgi ārēju važu pēc, kuras ir bailes; un tā kā cilvēka gars tam ļaunumam piekrit, tad, no ārējām važām atbrīvots, dara to, uzskatīdams par atļautu; un starplaikā dara to pastāvīgi savā garā. Bet par šo lietu skatiet *Dzīves Mācībā Jaunajai Jeruzalemei* (108.–113.nr.) teikto.

82. **IV — Ka ar tām divām spējām Kungs cilvēku reformē un atdzemdina; un ka bez tām viņu reformēt un atdzemdināt nevar.** Kungs māca, ka, ja kāds netiek par jaunu dzemdināts; tad tas nevar redzēt Dieva Valstību (Jņ.3,3.5.7); bet maz ir to, kuri zina, ko nozīmē tikt par jaunu dzemdinātam jeb atdzemdinātam. Tas tāpēc, ka nebija zināms, kas ir mīlestība un labprātība (darbīgā mīlestība — izd.), un tāpēc arī ne, kas ir ticība; jo, kurš nezina, kas ir mīlestība un labprātība, tas nevar zināt, kas ir ticība, tāpēc ka labprātība un ticība ir viens, tāpat kā labais un patiesais un arī kā gribas rosme un saprāta domāšana — par kuru vienību skatiet Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (427.–431. nr.), un vēl *Jaunās Jeruzaleses Mācībā par Ticību* (13.–24.nr.); un iepriekš (3.–20.nr.).

83. Iemesls, kāpēc neviens nevar nākt Dieva Valstībā, ja nav par jaunu dzemdināts, ir tas, ka cilvēks no vecākiem iedzimtā mantojuma pēc piedzimst ikvienas sugas ļaunos, līdz ar spēju, ka, tos ļaunumus atstādinot, var tapt garīgs; un ja netop garīgs, tad debesī nākt nevar. No dabīga tapt par garīgu nozīmē (ir) atdzimt jeb tapt atdzemdinātam. Bet lai zinātu, kā cilvēks top atdzemdināts, tad ir jāapsver sekošās trīs lietas: kāds ir viņa pirmais stāvoklis, kurš ir pazudinājuma stāvoklis; kāds ir viņa otrais stāvoklis, kurš ir reformēšanas stāvoklis; un kāds ir viņa trešais stāvoklis, kurš ir atdzemdināšanas stāvoklis.

Cilvēka pirmais stāvoklis, kurš ir pazudinājuma stāvoklis, ir ikkuram cilvēkam mantots no vecākiem, jo ņšādā kārtā (no tam) cilvēks piedzimst patmīlībā un pasaules mīlestībā, un no šīm, kā saviem avotiem, ikvienas sugas ļaunos. Šo mīlestību patikas ir tās, no kurām viņš vadās, un patiku pēc

nezina, ka viņš ir ļaunums; jo nevienu mīlestības patiku nejūt citādi kā kaut ko labu — kālabad arī cilvēks, ja netiek atdzemdināts, zina tikai, ka mīlēt sevi un pasauli vairāk par visu ir pats labais; un ka dominēt pār citiem un turēt savā īpašumā visu citu cilvēku mantas ir visaugstākais labais. No tam arī ceļas (ir) viss ļaunais, jo aiz mīlestības viņš neraugās ne uz vienu citu kā uz sevi vien; un ja arī raugās uz kādu citu aiz mīlestības, tad kā velns uz velnu, un kā zaglis uz zagli, kad tie kopā vienu darbu veic. Tie, kuri tās mīlestības un no tām izverdošos ļaunumus to patikas pēc sevī apstiprina, paliek dabīgi un top jutekliski ķermeniski; un paši savā domāšanā, kas ir viņu gara domāšana, trako (insaniut); bet tomēr, pasaulē būdami, var prātīgi un gudri runāt, un darboties — jo viņi ir cilvēki, un tāpēc viņiem ir racionālas domāšanas spēja (racionālitate) un brīvība; bet arī to viņi dara aiz patmīlības un pasaules mīlestības. Šiem pēc nāves, kad viņi top par gariem, nevar būt citas patikas kā tā pati, kas viņiem savā garā bijusi pasaulē, un tā patika ir ellišķas mīlestības patika, kas pārvēršas nepatikā, sāpēs un negantībā — kas Vārdā domāts ar mocībām un elles uguni. No tam ir skaidrs, ka cilvēka pirmais stāvoklis ir pazudinājuma stāvoklis; un ka tajā ir tie, kuri neļaujas sevi atdzemdināt.

Cilvēka otrais stāvoklis, kurš ir reformēšanas stāvoklis, ir tad, kad cilvēks iesāk domāt par Debesi turienes prieka dēļ, un tādējādi arī par Dievu, no kā viņam debess prieks var nākt. Bet to viņš sākumā domā aiz patmīlības patikas, jo debess prieks ir viņam tā patika. Bet kamēr šās mīlestības patika līdz ar no tās izverdošu ļaunumu patikām viņā valda, tikmēr viņš citādi saprast nevar kā, uz debesi nākot, ja skaita lūgšanas, klausās sludināšanu, iet pie svētā Mielasta, dod nabagiem, palīdz trūkcietējiem, ziedo dievnamiem, atbalsta patversmes, un dara citas tamlīdzīgas lietas. Šajā stāvoklī cilvēks neko citu arī nezina kā to, ka glābts tiekot, vienīgi ja domā lietas, ko reliģija māca — vai nu to, ko sauc par ticību, vai tos ko sauc par ticību un labprātību. Ka viņš citādi nesaprot kā, glābts tiekot, ja tās lietas domā, tas tāpēc, ka viņš nebūt nedomā par ļaunumiem, kuru patikās viņš ir, un kamēr to patikas viņā paliek, paliek arī ļaunumi. To patikas ceļas (ir) no to iekāres, kura pastāvīgi uz tiem nesas, un tos arī rada, ja nekādas bailes viņu no tiem neattur. Kamēr ļaunumi viņu mīlestības iekārēs un no tām arī patikās paliek, nav nekādas citas ticības, labprātības, svētbijības, dievalpošanas, kā vien ārējās formās, kas pasaules priekšā izliekas, it kā būtu, tomēr nav. Šās lietas var pielīdzināt ūdeņiem, kas izplūst no netīra avota un nav dzerami. Kamēr cilvēks ir tāds, ka reliģijas pēc gan domā par Debesi un par Dievu, bet nedomā par ļaunumiem, ka tie ir grēki, tikmēr viņš vēl ir pirmajā stāvoklī; bet otrajā jeb reformēšanas stāvoklī viņš nāk tad, kad iesāk domāt, ka ļaunais ir grēks, un vēl vairāk — ka šis vai tas ļaunums ir grēks, un kad cik necik to sevī izpētī un to negrib.

Cilvēka trešais stāvoklis, kurš ir atdzemdināšanas stāvoklis, uztver iepriekšējo stāvokli un ir tā turpinājums. Tas iesākas, kad cilvēks atstājas no ļaunumiem kā grēkiem; un progresē, skatoties pēc vairīšanās (bēgšanas) no tiem, un top pilnīgāks, skatoties pēc cīnīšanās pret tiem; un tad, skatoties pēc uzvarēšanas no Kunga, viņš ir atdzemdināts. Tajā, kurš tiek atdzemdināts, dzīves kārtība apgriežas, viņam no dabīga kļūstot garīgam; jo no garīgā šķirts dabīgais ir pret kārtību, bet garīgais saskan ar kārtību. Tāpēc atdzemdināts cilvēks darbojas aiz labprātības, un to, kas pieder pie viņa labprātības, padara par savas ticības piederumu. Tomēr garīgs viņš top ne vairāk par to, cik viņš ir patiesībā, jo ikviens cilvēks tiek atdzemdināts ar patiesībām, un saskaņā ar tām dzīvojot; jo no patiesībām viņš zina, kā jādzīvo, un dzīvodams viņš tās dara. Tā viņš saista labo ar patieso, kas ir garīga laulība, kurā pastāv (ir) debess.

85. Ka cilvēks tiek reformēts un atdzemdināts ar to divu spēju palīdzību, kuras sauc par racionālitate un brīvību, un ka bez tām viņu reformēt un atdzemdināt nevar, tas tāpēc, ka ar Racionālu domāšanu (racionālitate) viņš var saprast un zināt, kas ir ļauns un kas labs, un no tam arī, kas ir nepaties un kas paties; un Brīvībā var gribēt to, ko saprot un zina. Bet kamēr viņā valda ļaunuma mīlestības patika, viņš nevar labo un patieso brīvi gribēt un padarīt to par sava prāta piederumu, kāpēc arī nevar to sev piesavēt. Jo, kā iepriekš rādīts, tikai tas, ko cilvēks brīvi saskaņā ar prātu dara, tiek viņam piesavēts kā savs; un ja netiek piesavēts kā savs, cilvēks netiek reformēts un atdzemdināts. Un tikai tad viņš darbojas aiz labā un patiesā mīlestības patikas, kad ļaunā un nepatiesā mīlestības patika ir atstādīnāta; jo reizē divu savstarpēji pretēju mīlestības patiku nav. Darbošanās aiz mīlestības patikas ir brīva darbošanās, un tā kā prāts mīlestībai piekrīt, tad tāda darbošanās saskan arī ar prātu.

86. Tā kā racionāla domāšana (racionālitate) un brīvība ir tā ļaunam kā arī labam cilvēkam, tad kā ļaunais tā arī labais var patieso saprast un labo darīt; tikai ļaunais nevar to brīvi saskaņā ar prātu, bet labais var, tāpēc ka ļaunais ir ļaunā mīlestības patikā, bet labais ir labā mīlestības patikā. Tāpēc patiesais, ko ļauns cilvēks saprot, un labais, ko viņš dara, viņam nepiesavējas, bet piesavējas labajam

cilvēkam; un nepiesavējoties to it kā par savu, nav ne reformēšanas, ne atdzemdināšanas, jo ļaunumi līdz ar nepatiesībām ļaunajiem ir it kā centrā, un labais (dsk.) līdz ar patiesībām nomalēs (perifērijās); bet labajiem labais (dsk.) līdz ar patiesībām ir centrā, un ļaunumi līdz ar nepatiesībām nomalēs (perifērijās); un abos tas, kas ir centrā, izplatās līdz pat nomalēm — tāpat kā siltums no uguns centrā, un kā aukstums no sala centrā. Tādējādi labo (dsk.) nomalēs pie ļaunajiem apgāna centra ļaunumi, un ļaunumus nomalēs pie labajiem lēnina centra labais (dsk.); aiz kura iemesla ļaunumi atdzemdināto nepazudina, un labais (dsk.) neatdzemdināto neglābj.

87. V — **Ka cilvēku ar to divu spēju palīdzību par tik var reformēt un atdzemdināt, cik viņu ar tām var vest pie atziņas, ka viss labais un patiesais, ko viņš domā un dara, ir no Kunga, nevis no viņa paša.** Kas ir reformēšana un kas ir atdzemdināšana, nupat iepriekš ir pateikts, un vēl, ka cilvēks tiek reformēts un atdzemdināts ar to divu spēju palīdzību, kuras ir Racionāla domāšana (Racionālitate) un Brīvība; un tā kā tas notiek ar šo divu spēju palīdzību, tad par tām vēl kaut kas ir pasakāms. No Racionālitates nākas, ka cilvēks spēj saprast, un no Brīvības — ka viņš spēj gribēt, un spēj vienu un otru it kā pats no sevis; bet varēt brīvi gribēt labo, un tāpēc saskaņā ar prātu to darīt, nespēj neviens cits kā tikai atdzemdinātais. Ļaunais brīvi gribēt var tikai ļauno, un to saskaņā ar savu domāšanu, kuru viņš apstiprina it kā prātīgu esam, arī darīt; jo ļauno var tāpat apstiprināt kā labo, bet ļauno tikai ar maldiem un šķitumiem, kuri, tos apstiprinot, top par nepatiesībām, un kad tas ir apstiprināts, tas izliekas it kā prātīgs.

88. Katrs, kas kaut cik ar iekšējāku saprātu domā, var redzēt, ka varēšana gribēt un varēšana saprast nav no cilvēka paša, bet no Tā, Kam ir pati varēšana, tas ir, Kam Varēšana ir savā būtībā. Padomā tikai, no kurienes ir varēšana, vai ne no Tā, kam tā ir pati savā spēkā, tas ir, kam tā ir sevī Paša, un tādējādi no sevis Paša. Tāpēc varēšana pati sevī ir Dievišķa. Ikvienai varēšanai vajadzīgs kāds daudzums dotumu, un tādējādi tai jābūt determinētai no kaut kā iekšējāka jeb augstāka par to. Piemēram, acs pati no sevis redzēt nevar, nedz auss pati no sevis var dzirdēt, nedz arī mute pati no sevis runāt, vai roka pati no sevis ko darīt, bet jābūt kādam daudzumam dotumu un tamlīdz determinējumam no sirdsprāta; nedz arī sirdsprāts var pats no sevis šo vai to domāt un gribēt, ja nav kaut kā iekšējāka jeb augstāka, kas sirdsprātu uz to determinē. Tamlīdzīgi ir ar varēšanu saprast un varēšanu gribēt, šī varēšana nevar būt ne no kā cita kā no Tā, kas pats sevī var gribēt un var saprast. No tam ir skaidrs, ka tās divi spējas, ko sauc par ◊Racionālu domāšanu (Racionālitate) un Brīvību, ir no Kunga, nevis no cilvēka paša; un tā kā tās ir no Kunga, tad izriet, ka cilvēks it ne kaut ko negrib pats no sevis, un nesaprot pats no sevis, bet tikai it kā pats no sevis. Ka tā ir, to pats pie sevis var apstiprināt katrs, kas zina un tic, ka visa labā gribēšana un visa patiesā saprašana ir no Kunga, ne-vis no cilvēka. *Ka cilvēks ne kaut ko nevar ņemt no sevis, un ne kaut ko darīt no sevis*, to māca Vārds Jāņa ev. 3,27. un 15,5.

89. Tā kā nu visa gribēšana ir no mīlestības, un visa saprašana ir no gudrības, tad izriet, ka varēšana gribēt ir no Dievišķās Mīlestības, un varēšana saprast ir no Dievišķās Gudrības, tātad abas no Kunga, kurš ir Pati Dievišķā Mīlestība un Pati Dievišķā Gudrība. No tam izriet, ka brīva darbošanās saskaņā ar prātu arī nav no citurienes. Katrs darbojas saskaņā ar savu prātu, tāpēc ka ◊brīva darbošanās (liberum), tāpat kā mīlestība, nav šķirama no gribēšanas. Bet cilvēkam ir iekšējāka gribēšana un ārējāka gribēšana, un viņš var darboties saskaņā ar ārējāko, nedarbodamies reizē saskaņā ar iekšējāko (tā darbojas liekulis un lišķis), un tomēr arī ārējākā gribēšana ir brīva, tāpēc ka tā mīl (ir no mīlestības) izlikties citāda, nekā īstenībā ir, vai nāk (ir) no mīlestības uz kādu ļaunumu, pēc kura viņš tiecas aiz iekšējākās gribas mīlestības. Bet, kā iepriekš teikts, ļaunais brīvi saskaņā ar savu prātu nevar darīt neko citu kā ļauno, un nevar brīvi saskaņā ar prātu darīt labo; viņš gan var to darīt, bet ne aiz iekšējākas brīvas gribēšanas, kura ir viņa paša brīvā gribēšana, no kuras nākas, ka ārējākā brīvā gribēšana nav laba.

90. Teikts, ka cilvēku par tik var reformēt un atdzemdināt, cik viņu ar tām divām spējām var vest pie atziņas, ka viss labais un viss patiesais, ko viņš domā un dara, ir no Kunga, nevis no viņa paša. Ka cilvēks nevar atzīt to citādi, kā ar tām divām spējām, tas tāpēc, ka tās divas spējas ir no Kunga, un ir Kunga piederums cilvēkā — kā tas ir skaidrs no iepriekš teiktā; no kam izriet, ka cilvēks nevar atzīt (darīt) to no sevis, bet no Kunga; bet var to tomēr it kā no sevis, jo šo varēšanu Kungs dod ikkuram. Pieņemsim, ka viņš tic atzīstam to no sevis; bet, ja viņš ir gudrs, viņam jāatzīst, ka tas nav no sevis, jo citādi patiesais, ko viņš domā, un labais, ko viņš dara, nav patiesais un labais par sevi, jo tajos ir cilvēks, nevis Kungs ir tajos; un labais, kurā ir cilvēks, ja tas tiek darīts glābšanas labad, ir nopelna dēļ darīts labais, bet labais, kurā ir Kungs, netiek darīts nopelna dēļ.

91. Bet ka cilvēka reformēšanu un atdzemdināšanu veic Kunga atzišana, un atzišana, ka viss labais un patiesais ir no Viņa, to tikai nedaudzi spēj ar saprātu redzēt. Jo var domāt: Kāda nozīme tai atzišanai, kad Kungs taču ir Visspēcīgs un grib glābt visus, un tāpēc var un grib to darīt, ja tikai Viņu pamudina apžēloties? Bet šāda domāšana nav no Kunga, un tādējādi nenāk arī no iekšējākas saprāta redzēšanas, tas ir, no kaut cik apgaismības. Tāpēc še īsumā pasacīsim, ko tā atzišana veic. Garīgajā Pasaulē, kur telpas ir tikai šķitumi, gudrība rada klātienu, un mīlestība rada saistību, un otrādi. Ir Kunga atzišana no gudrības, un ir Kunga atzišana no mīlestības. Kunga atzišana no gudrības — kas, par sevi raugoties, ir tikai zināšana — ir no mācības, un Kunga atzišana no mīlestības ir no dzīvošanas saskaņā ar to mācību. No Šīs ir saistība, bet no tās — klātiene. No tam nākas, ka tie, kas atmet mācību par Kungu, no Viņa atkāpjas; un tā kā viņi atmet arī dzīvi saskaņā ar mācību, tad šķiras no Viņa; bet kas neatmet mācību, bet tikai dzīvi, tie gan ir klāt, bet ir tomēr šķirti. Viņi ir tikpat kā draugi, kas savā starpā sarunājas, bet viens otru nemīl; un ir kā divi, no kuriem viens it kā draugs ar otru runā, bet kā ienaidnieks viņu ienīst. Ka tā ir, tas ir zināms arī no vispārējā atzinuma (idejas), ka tas, kurš labi māca un labi dzīvo, top glābts, bet ne tas, kurš labi māca un slikti dzīvo; un vēl, ka tas, kurš Dievu neatzīst, nevar tapt glābts. No tam ir skaidrs, kas tā ir par reliģiju: domāt par Kungu no tā saucamās ticības, un nedarīt neko aiz labprātības (darbīgās mīlestības — izd.) — kāpēc Kungs saka: “*Ko jūs saucat Mani: Kungs, Kungs, un nedarāt, ko Es saku? Ikviens, kas pie Manis nāk un dzird Manas runas, un tās dara, ir līdzīgs cilvēkam, kurš ceļ namu, un ir licis pamatu uz klints. Bet kas dzird un nedara, ir līdzīgs cilvēkam, kurš ceļ namu uz zemes bez pamata*” (Lk.6,46.–49.).

92. VI — **Ka Kunga saistīšanās ar cilvēku, un cilvēka pretsaistīšanās ar Kungu, notiek ar to divu spēju palīdzību.** Saistīšanās ar Kungu un Atdzemdināšana ir viens, jo, par cik kāds ir saistīts ar Kungu, par tik viņš ir atdzemdināts. Tāpēc visu, kas iepriekš teikts par atdzemdināšanu, var teikt arī par saistīšanos; un kas še teikts par saistīšanos, var teikt arī par atdzemdināšanu. Ka pastāv (ir) Kunga saistība ar cilvēku, un cilvēka pretsaistība ar Kungu, to Kungs Pats māca Jāņa ev.: “*Palieciēt Manī, un Es jūsos. Kas paliek Manī, un Es viņā, tas nes daudz augļu*” (15,4.5.). “*Tanī dienā jūs atzīsīt, ka jūs esat Manī, un Es esmu jūsos*” (14.20). Katrs jau ar prātu vien var redzēt, ka nav nekādas dvēseliskas saistības, ja nav arī pretsaistības, un ka pretsaistība ir tā, kas saista. Ja kāds otru mīl, bet netiek pretī mīlēts, tad, vienam tuvojoties, otrs atkāpjas; bet ja tiek pretī mīlēts, tad, vienam tuvojoties, arī otrs tuvojas, un tad notiek saistīšanās. Mīlestība grib arī tapt mīlēta, tas viņā ir iedēstīts, un cik top pretī mīlēta, tik tā ir sevī un savā patikā. No tam ir skaidrs, ja Kungs vien mīl cilvēku, un netiktu no cilvēka pretī mīlēts, tad Kungs tuvotos, un cilvēks atkāptos. Tādējādi Kungs pastāvīgi gribētu ar cilvēku sastapties un pie viņa ieiet, bet cilvēks grieztos nost un aizietu. Tā ir ar ellē esošajiem; bet ar Debesī esošajiem pastāv (ir) savstarpēja saistība. Tā kā Kungs grib saistīties ar cilvēku viņa glābšanas labad, tad Viņš arī gādā par pretsaistīšanos cilvēkā. Pretsaistīšanās cilvēkā ir tā, ka labais, ko viņš brīvi grib un dara, un patiesais, ko viņš aiz tās gribēšanas saskaņā ar prātu domā un runā, izliekas esam it kā no viņa paša; un ka tas labais viņa gribā, un tas patiesais viņa saprātā, izliekas it kā viņa piederums. Un cilvēkam tie pat izliekas nākam it kā no viņa paša un it kā esam viņa paša, gluži it kā tie būtu viņa paša piederums, un nav nekādas izšķirības. Ievēro, vai kāds ar ikvienu savu jutekli jauš citādi! Par šo šķitumu ‘it kā no sevis paša’ skaties iepriekš 74.–77. nr., un par tā piesavēšanos it kā par savu piederumu — 78.–81.nr. Vienīgā izšķirība ir, ka cilvēkam pienākas atzīt, ka viņš dara labu un domā patiesu ne pats no sevis, bet no Kunga; un tādējādi, ka labais, ko viņš dara, un patiesais, ko viņš domā, nav viņa paša. Šāda domāšana — aiz zināmas gribas mīlestības, tāpēc ka tā ir patiesība — rada saistību; jo tā cilvēks raugās uz Kungu, un Kungs raugās uz cilvēku.

93. Kāda izšķirība ir starp tiem, kuri visu labo tic esam no Kunga, un tiem, kuri tic labo esam no sevis paša, man vēlēts garīgajā Pasaulē ir dzirdēt, ir redzēt. Kuri tic labo esam no Kunga, tie griež seju uz Viņu un uzņem labā patiku un svētlaimīgumu; bet kuri tic labo esam no sevis paša, tie raugās paši uz sevi, un domā sevī, ka esot svētlaimīgi nopelnījuši; un tā kā viņi raugās paši uz sevi, tad viņi citādi nevar, kā jaust sava labā patiku, kas nav labā patika, bet ir ļaunā patika; jo cilvēka pašdaba ir ļauna, un ļaunā patika, ja to jūt labu, ir elle. Tie, kas darījuši labu, un ticējuši to esam no sevis paša, ja viņi pēc nāves neuzņem to patiesību, ka viss labais ir no Kunga, jaucas tad ar elles ģēnīgiem, un beidzot top ar tiem viens; bet kuri to patiesību uzņem, tie top reformēti; bet uzņem to ne citi kā vien tie, kuri savā dzīvē ir raudzījušies uz Dievu. Raudzīties savā dzīvē uz Dievu nav nekas cits, kā vairīties (bēgt) no ļaunumiem kā grēka (dsk.).

94. Kunga saistīšanās ar cilvēku un cilvēka pretsaistīšanās ar Kungu notiek, mīlot tuvāku kā sevi

pašu, un mīlot Kungu pār visām lietām. Mīlēt tuvāku kā sevi pašu nav nekas cits, kā neapieties ar viņu negodīgi un netaisni, nenīst viņu un nedegt pret viņu atriebībā, nezaimot un neķengāt viņu, nepārkāpt laulību ar viņa sievu, un nedarīt arī citas tamlīdzīgas lietas pret viņu. Kurš nespēj redzēt, ka tie, kas tādas lietas dara, nemīl tuvāku kā sevi pašu; un kas tādas lietas nedara, tāpēc ka tās ir ļaunumi pret tuvāku, un reizē arī grēki pret Kungu, tie apietas ar tuvāku godīgi, taisnīgi, draudzīgi, uzticīgi; un tā kā Kungs tāpat dara, tad notiek abpusīga saistišanās; un kad šī saistība ir abpusīga, tad, ko tik vien cilvēks tuvākam dara, to viņš dara no Kunga; un ko tik vien cilvēks no Kunga dara, tas ir labs; un tad tuvākais viņam nav persona, bet labais personā. Mīlēt Kungu pār visām lietām nav nekas cits, kā nedarīt ļaunu Vārdam, tāpēc ka Vārdā ir Kungs; nedarīt ļaunu Baznīcas svētumiem, tāpēc ka Baznīcas svētos ir Kungs; un nedarīt ļaunu neviena dvēselei, tāpēc ka ikkura cilvēka dvēsele ir Kunga rokā. Kas vairās (bēg) no šiem ļaunumiem kā ārkārtīgiem grēkiem, tie mīl Kungu pār visām lietām. Bet to nevar citi kā vien tie, kuri mīl tuvāku kā sevi pašu, jo šīs mīlestības ir viena ar otru saistītas.

95. Tā kā pastāv (ir) Kunga saistība ar cilvēku, un cilvēka ar Kungu, tad ir divas bauslības Plāksnes: viena — kas pārstāv Kungu, otra — kas pārstāv cilvēku. Cik cilvēks it kā pats no sevis tur (dara) savas Plāksnes baušļus (jeb likumus), tik Kungs dod viņam varēšanu turēt Viņa Plāksnes baušļus (likumus). Bet cilvēks, kas netur (nedara) savas plāksnes baušļus (likumus), kuri visi attiecas uz tuvākmīlestību, nevar turēt (darīt) arī Kunga plāksnes baušļus, kuri visi attiecas uz Kunga mīlestību. Kā var slepkava, zaglis, laulības pārkāpējs un nepatiess liecinātājs mīlēt Kungu? Vai jau prāts nesaka, ka tāds būt un mīlēt Dievu ir pretrunīgi? Vai velns nav tāds, un vai viņš var citādi, kā tikai Dievu ienīst? Bet kad cilvēks no slepkavības, laulības pārkāpšanas, zagšanas un nepatiesas liecināšanas kā no ellišķām lietām novēršas, tad var, jo tad viņš griež seju nost no velna uz Kungu; un kad viņš griež seju uz Kungu, tad viņam tiek dota mīlestība un gudriba, kuras ieiet cilvēkā pa seju, nevis pa viņa pakausi. Tā kā saistišanās ar Kungu notiek šādā un ne citādā kārtā, tad tās divas Plāksnes nosauktas par 'derību', un derība pastāv starp diviem.

96. VII — **Ka Kungs visā savas Dievišķās Gādības gaitā sarga tās divas spējas cilvēkā neskārtas un kā neaizskaramas (jeb svētas).** Iemesli ir tie, ka cilvēkam bez tām divām spējām nebūtu ne saprāta, ne gribas, un tādējādi viņš nebūtu cilvēks; tad, ka cilvēks bez tām divām spējām nevarētu ar Kungu saistīties, un tādējādi nevarētu tikt reformēts un atdzemdināts; kā arī, ka cilvēkam bez tām divām spējām nebūtu nemirstības un mūžīgās dzīvības. Ka tā ir, to no iepriekš sniegtās atziņas par Brīvību un Racionālītāti — kuras tās divi spējas ir — redzēt gan var, bet ne skaidri, ja tās neredz kā secinājumus — kālabad tās ir apgaisojamas.

Cilvēkam bez tām divām spējām nebūtu gribas un saprāta, un tādējādi viņš nebūtu cilvēks; jo ne no kā cita cilvēkam ir griba, kā no varēšanas brīvi it kā pašam no sevis gribēt; un brīvi it kā pašam no sevis gribēt nākas (ir) no pastāvīgi viņam Kunga sniegtās spējas, ko sauc par Brīvību; un ne no kā cita cilvēkam ir saprāts, kā no varēšanas it kā pašam no sevis saprast, vai kas ar prātu saskan vai ne; un saprast, vai kas ar prātu saskan vai ne, nākas (ir) no otras viņam pastāvīgi Kunga sniegtās spējas, ko sauc par Racionālītāti. Šīs divas spējas cilvēkā saistās kā Griba un Saprāts: proti, ka, varēdams gribēt, cilvēks var arī saprast, jo nav gribēšanas bez saprašana; saprašana ir tās līdzgaitnieks jeb biedrs, bez kā tā nevar būt. Tāpēc līdzās spējai, ko sauc par brīvību, tiek dota arī spēja, ko sauc par racionālītāti. Arī, atņemot saprašana gribēšanu, tu neko nesapratīsi; un cik tu gribi, tik vari arī saprast, ja tikai ir vai reizē rodas (atveras) palīglīdzekļi, ko sauc par atziņām, jo šīs ir tikpat kā darba rīki darītājam. Teikts, 'cik tu gribi, tik vari saprast', tas ir, cik tu mīli saprast, jo griba un mīlestība darbojas kopā kā viens. Tas gan izklausās ka paradokss, bet tāds tas izklausās tiem, kuri nemīl un tāpēc negrib saprast; un kuri negrib, tie saka, ka nevarot. Bet kuri ir tie, kas nevar, un kuriem ir grūti varēt, būs pateikts nākamajā Posmā. Bez kāda pierādījuma (apstiprinājuma) ir skaidrs, ka, ja cilvēkam nebūtu Gribas no tās spējas, ko sauc par Brīvību, un nebūtu Saprāta no tās spējas, kuru sauc par racionālītāti, tad viņš nebūtu cilvēks. Kustoņiem to spēju nav. Izliekas, it kā kustoņi arī varētu gribēt un varētu saprast, bet viņi nevar. Dabīga tieksme, kas par sevi ir kāre, līdz ar tai piebiedroto zināšanu, ir vienīgā, no kuras viņi vadās un nesas darīt to, ko viņi dara. Sabiedriskais (Pilsoniskais) un tikumiskais elementi gan ir viņu zināšanā, bet nav pāri tai, tāpēc ka viņiem nav garīgā, kas ļauj (dod) jaust tikumisko, un tāpēc to analītiski domāt. Viņus gan var iemācīt kaut ko darīt, bet tas ir tikai kaut kas dabīgs, kas pieķeras viņu zināšanai un reizē arī tieksmei, un par jaunu atgriežas vai nu redzot, vai dzirdot, bet nekad netop par domāšanas un, vēl mazāk, par prāta piederumu viņos. Kaut ko par šo lietu skaties iepriekš (74.nr.).

Ka bez tām divām spējām cilvēks nevarētu saistīties ar Kungu, un tādējādi tikt reformēts un atdzemdināts, ir rādīts jau iepriekš; jo tanīs divās spējās Kungs rezidē pie cilvēkiem — tā ļauniem, kā arī labiem, un ar to palīdzību saistās ar ikkuru cilvēku. No tam nākas, ka tiklab ļaunais kā arī labais var saprast, un tāpēc potenciāli (t.i., iespējas ziņā) var gribēt labo un saprast patieso; bet ka tā nav aktuāli, tas nākas no nelietīgas šo spēju izlietošanas. Ka Kungs tanīs spējās rezidē pie ikkura cilvēka, tas nākas (ir) no Kunga gribas ieplūsmas, proti, ka Viņš grib tikt cilvēkā uzņemts un pie viņa mājoj, kā arī sniegt viņam mūžīgās dzīvības laimību (dsk.). Šīs lietas pieder pie Kunga gribas, tāpēc ka tās pieder pie Viņa Dievišķās Mīlestības. Tā ir Kunga griba, kura rada cilvēkā šķitumu, ka tas, ko viņš domā, runā, grib un dara izliekas it kā viņa paša. Ka to dara Kunga gribas ieplūsma, iespējams apstiprināt ar daudz ko no garīgās Pasaules; jo Kungs palaikam piepilda kādu Eņģeli ar savu Dievišķo, tā ka Eņģelis tad apzinās ne citādi, it kā viņš būtu Kungs. Tā bija piepildīti arī tie Eņģeļi, kurus redzēja Ābrahams, Hagare, Gideons, un kuri tāpēc sauca sevi par Jehovu — par kuriem tasāms Vārdā. Tā arī viens gars var tikt otra piepildīts, līdz neapzinās, ka viņš nav tas otrs; to bieži esmu redzējis. Debesī ir arī zināms, ka Kungs visu dara ar Gribēšanu, un ka tas, ko Viņš grib, notiek. No tam ir skaidrs, ka tās divas spējas ir tās, ar kuru palīdzību Kungs saistās ar cilvēku, un ar kuru palīdzību dara, ka cilvēks saistās no savas puses ar Viņu. Bet kā cilvēks ar to spēju palīdzību no savas puses saistās, tā tad kā viņš ar tām tiek reformēts un atdzemdināts, ir teikts iepriekš, un vēl vairāk par to būs pateikts turpmāk.

Ka cilvēkam bez tām divām spējām nebūtu nemirstības un mūžīgās dzīvības, tas izriet no nupat sacītā, proti, ka ar to palīdzību notiek saistīšanās ar Kungu, un tad reformēšana un atdzemdināšana: no saistīšanās ar Kungu cilvēkam ir nemirstība, un no reformēšanas un atdzemdināšanas mūžīgā dzīvība. Un tā kā ar to spēju palīdzību pastāv (ir), kā jau teikts, Kunga saistība ar ikvienu cilvēku, tā ļaunu kā arī labu, tad nemirstība ir ikvienam cilvēkam; bet mūžīgā dzīvība, tas ir, debess dzīvība, ir tam cilvēkam, kurā ir pretsaistība no visiekšējākiem līdz visārējākiem sirdsprāta iecirkņiem. No tam var redzēt iemeslus, kāpēc Kungs visā savas Dievišķās Gādības gaitā sarga tās divi spējas neskārtas un kā neaizskaramas (svētas).

97. VIII — Ka tāpēc Dievišķās Gādības likums ir, ka cilvēkam būs darboties brīvi saskaņā ar prātu. Darboties brīvi saskaņā ar prātu ir tas pats, kas ir darboties aiz Brīvības un Racionālītātes, vai arī Ņar gribu un saprātu (iz gribas un saprāta). Bet cita lieta ir darboties brīvi saskaņā ar savu prātu, jeb aiz savas brīvības un racionālītātes, nekā darboties aiz pašas īstenās brīvās gribēšanas saskaņā ar pašu īsteno prātu, jeb aiz pašas īstenās brīvības un pašas īstenās racionālītātes. Jo cilvēks, kurš dara ļaunu aiz ļaunuma mīlestības, un tanī nocietinās, tas gan darbojas brīvi saskaņā ar savu prātu, tomēr viņa brīvā gribēšana nav brīva par sevi, jeb nav pati īstenā brīvā gribēšana, bet ir ellišķa brīva gribēšana, kas par sevi ir verdziska; un viņa paša prāts nav prāts par sevi, bet ir vai nu neīsts (spuria = ārlaulības), vai viltots, vai apstiprinājumu pēc šķietams. Abas gribēšanas tomēr pastāv ar Dievišķo Gādību; jo, ja dabigajam cilvēkam atņemtu ļaunuma gribēšanas brīvību, un tā apstiprināšanu it kā par prātīgu, tad ietu bojā ir brīvība, ir racionālitate, un līdz ar to arī griba un saprāts, un cilvēku nevarētu atdabūt nost no ļaunumiem un reformēt, un tādējādi viņš nevarētu saistīties ar Kungu un dzīvot mūžam. Tāpēc Kungs Brīvo gribēšanu cilvēkā tā sarga, kā cilvēks savu acu raugu. Bet tomēr Kungs ar brīvas gribēšanas palīdzību pastāvīgi vērs cilvēku nost no ļaunumiem, un par cik viņu ar brīvas gribēšanas palīdzību var no tiem novērst, tik ar brīvas gribēšanas palīdzību iedēsta viņā labo (dsk.). Tā pakāpeniski ellišķas brīvas gribēšanas vietā ievieš viņā debešķīgu Brīvo gribēšanu.

98. Iepriekš teikts, ka ikvienam cilvēkam ir gribēšanas spēja, ko sauc par Brīvību, un saprašanas spēja, ko sauc par Racionālitate. Bet pienācīgi jāapzinās, ka tās spējas cilvēkā ir it kā iedēstītas, jo tanīs ir pats cilvēciskais. Bet, kā nupat teikts, cita lieta ir darboties brīvi saskaņā ar savu prātu, nekā darboties aiz pašas īstenās brīvās gribēšanas saskaņā ar pašu īsteno prātu. No pašas īstenās brīvās gribēšanas saskaņā ar pašu īsteno prātu darbojas ne citi kā vien tie, kas ir ļāvušies Kungam sevi atdzemdināt, bet pārējie darbojas brīvi saskaņā ar savu domāšanu, kuru viņi uzskata (padara) tikpat kā prātu. Ikviens cilvēks tomēr, ja nav piedzimis vājprātīgs vai augstākā mērā truls, var tikt pie paša īstenā prāta, un ar tā palīdzību pie pašas īstenās Brīvās gribēšanas; bet ka viņš pie tām nenāk, tam ir vairāki iemesli, kuri atklāsies turpmāk. Še pateiksim tikai, kuriem īstenās (pašas) Brīvās gribēšanas jeb īstenās (pašas) Brīvības, un līdz ar to īstenā (paša) Prāta jeb īstenās (pašas) Racionālās domāšanas nevar būt, un kuriem tā grūti padodas. Īstenās Brīvības un īstenās Racionālās domāšanas nevar būt tiem, kuri piedzimuši vājprātīgi; nedz arī tiem, kas vēlāk vājprātīgi tapuši, kamēr viņi tādi ir. Īstenās Brīvības un īstenās

Racionālās domāšanas nevar būt arī tiem, kuri piedzimuši truli un apmākti (aptaukojušies), un dažiem, kuri tapuši tādi bezdarbības sastingumā, vai neveselības pēc, kas sagrozījusi vai pilnīgi aizvēruši sirdsprāta iekšieni, vai mīlot kustonisku dzīvi. Kristīgajā Pasaulē īstenās (pašas) Brīvības un īstenās (pašas) Racionālītātes nevar būt tiem, kuri pilnīgi noliedz Kunga Dievišķību un Vārda svētumu, un ir cieti paturējuši šo noliegšanu līdz pat mūža beigām; jo tas domāts ar 'grēku pret Svēto Garu', kas netiek piedots ne šinī laikmetā, nedz arī nākamajā (Mt.12,31.32). Īstenās Brīvības un īstenās Racionālītātes nevar būt arī tiem, kuri visu piedēvē dabai, un ne kaut ko Dievišķajam, un šo domu, prātodami pēc redzamajām lietām, ir padarījuši par savas ticības piederumu, jo šie ir ateisti. Īstenā Brīvība un īstenā Racionālītāte grūti padodas tiem, kuri lielā mērā (daudz) nocietinājušies reliģijas nepatiesībās, jo nepatiesības apstiprinātājs ir taču patiesības noliedzējs, bet kas nav nocietinājušies, lai kādā reliģijā būdami, tie var pie tām tikt — skaties, kas par to teikts *Jaunās Jeruzālemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (91.–97.nr.). Bērni un pusaudži (zēni) nevar nākt īstenajā Brīvībā un īstenajā Racionālītātē, pirms nav pieauguši, tāpēc ka sirdsprāta iekšiene (iekšējākie iecirkņi) cilvēkam atveras pakāpeniski; pagaidām viņi ir kā sēklas negatīvā auglī, kuras zemē dīgt vēl nevar.

99. Teikts, ka īstenās Brīvības un īstenās Racionālītātes nevar būt tiem, kuri nolieguši Kunga Dievišķību un Vārda svētumu; tāpat arī tiem, kuri nocietinājušies par dabu pret Dievišķo; un grūti padodas tiem, kuri ar daudz ko nocietinājušies reliģijas nepatiesībās; un tomēr pašas tās spējas visi šie nav zaudējuši. Dzirdēju ateistus, kas bija tapuši par velniem un sātaniem, saprotam gudrības noslēpumus tikpat labi, kā eņģeļi tos saprot, bet vienīgi tad, kad dzirdēja tos no citiem; bet, atgriezušies savās domās, nesaprata — aiz tā iemesla, ka negribēja. Bet viņiem rādīja, ka viņi varētu arī gribēt, ja ļaunuma mīlestība un tās patika viņus no tam nenovērstu. Arī to viņi dzirdēdami saprata, un pat apgalvoja, ka varot, bet negribot varēt, tāpēc ka tad viņi nevarētu gribēt to, ko grib — kas bija ļauns — tā iekāres patikas pēc. Tādas dīvainības garīgajā pasaulē bieži esmu dzirdējis, no kam esmu pilnīgi pārliecinājies, ka jebkuram cilvēkam ir brīvība un racionāla domāšana; un ka katrs var nākt pašā īstenajā Brīvībā un pašā īstenā Racionālā domāšanā, ja vairās (bēg) no ļaunumiem kā grēka (disk.). Bet pieaudzis cilvēks, kurš Pasaulē nav nācis īstenajā (pašā) Brīvībā un īstā (pašā) Racionālā domāšanā, nekad nevar nākt tajās pēc nāves, jo tad viņa dzīves stāvoklis paliek mūžam tāds, kāds tas bijis pasaulē.

VI — IR DIEVIŠĶĀS GĀDĪBAS LIKUMS, KA CILVĒKAM IT KĀ PAŠAM NO SEVIS BŪS ATSTĀDINĀT ĻAUNUMUS KĀ GRĒKUS ĀRĒJĀ CILVĒKĀ, UN KA TĀ, UN NE CITĀDI, KUNGS VAR ATSTĀDINĀT ĻAUNUMUS IEKŠĒJĀ CILVĒKĀ, UN LĪDZ AR TO ARĪ ĀRĒJĀ

100. Katrs jau ar prātu vien var redzēt, ka Kungs, kurš ir pats Labais un pats Patiesais, nevar ieiet cilvēkā, ja viņš nav atstādināti ļaunumi un nepatiesības, jo ļaunais ir pretējs labajam, un nepatiesais ir pretējs patiesajam; un divas viena otrai pretējas lietas nekad nevar sajaukties, bet, kad tās viena otrai tuvojas, notiek cīņa, kura ilgst, tiekams viena dod vietu otrai, un kura atkāpjas, tā aiziet, un otra nāk tās vietā. Tāda pretešķība pastāv starp Debesi un Elli, jeb starp Kungu un velnu. Vai var kāds ar prātu domāt, ka Kungs varētu ieiet tur, kur valda velns; vai ka debess varētu būt tur, kur ir elle? Kurš ar ikvienam veselam cilvēkam dotu racionālu domāšanu (racionālītāti) neredz, ka, lai Kungs ieietu, velns ir jāizdzēns; jeb, lai debess ieietu, elle ir jāatstādina? Šī pretešķība domāta Ābrahama vārdos no debess bagātajam ellē: "*Starp mums un jums ir nostiprināta milzīga plaisa, tā ka tie, kas no šejienes gribētu pāriet pie jums, to nevar, nedz arī tur esošie pārnākt pie mums*" (Lk.16,26). Pats ļaunais ir elle, un pats labais ir debess; jeb, kas ir tas pats, pats ļaunais ir velns, un pats labais ir Kungs; un cilvēks, kurā valda ļaunais, ir elle vismazākā formā; un cilvēks, kurā valda labais, ir debess vismazākā formā. Ja tā, kā tad var debess ieiet ellē, kad starp tām ir nostiprināta tik milzīga plaisa, ka nav iespējams pāriet no šejienes uz turieni? No tam izriet, ka visnotaļ ir atstādināma elle, lai Kungs ar debesi varētu ieiet.

101. Bet daudzi — sevišķi tie, kas nocietinājušies no labprātības (darbīgas tuvākmīlestības — izd.) šķirtā ticība — nezina, ka, būdami ļaunumos, viņi ir ellē; un pat nezina, kas ļaunumi ir, proti, aiz tā iemesla, ka nemaz par tiem nedomā; sacīdami, ka viņi neesot zem bauslības jūga, un tādējādi Bauslība viņus nepazudinot; tad vēl: tā kā viņi neko savas glābšanas labad darīt nevar, tad nevarot arī nevienu

ļauņumu no sevis atstādināt, un turklāt vēl, nevarot arī nekā laba paši no sevis darīt. Šie ir tie, kas nemēdz par ļauno domāt, un tā kā viņi par to domāt nemēdz, tad viņi pastāvīgi tanī ir. Ka šie ir tie, ko Kungs domājis ar 'āžiem' (Mt.25,32.33.41.–46), skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Ticību* (61.–68. nr.), par kuriem 41.p. teikts: "Atkāpieties no Manis, nolādētie, mūžīgā ugunī, kas sagatavota velnam un tā eņģeļiem." Jo tie, kas nemaz par ļaunumiem sevi nedomā, tas ir, sevi nepārbauda (neizpētī), un pēc tam no tiem neatstājas, citādi nevar, kā nezināt, kas ļaunais ir, un tad tā patikas pēc to mīlēt. Jo, kas to nezina, tas to mīl; un kas nemēdz par to domāt, tas pastāvīgi ir tajā, un ir tikpat kā akls, kurš neredz; jo domāšana redz labo un ļauno, tāpat kā acs redz skaisto un neskaisto. Un ļaunajā ir tiklab tas, kurš to domā un grib, kā arī tas, kurš tic ļauno Dieva priekšā nerādāties, un kurš tic to esam piedotu, kad tas parādās. Šādā kārtā viņš domā sevi esam bez kāda ļaunā. Ja viņi arī ļaunu darīt atturas, tad ne tāpēc, ka tas ir grēks pret Dievu, bet baidīdamies no likumiem un par savu labo slavu. Bet tomēr viņi to dara savā garā, jo cilvēka gars ir tas, kas domā un grib — kāpēc arī, ko cilvēks pasaulē savā garā domā, to pēc iziešanas no pasaules, par garu tapis, dara. Garīgajā Pasaulē, kurā ikviens cilvēks pēc nāves nonāks, neviens nevaicā, kāda bija tava ticība, nedz kāda tava doktrīna, bet, kāda bija tava dzīve, šāda vai citāda; jo tur zina, ka, kāda kuram ir dzīve, tāda ir viņa ticība, un pat doktrīna; jo dzīve darina sev doktrīnu, un dariņa sev arī ticību.

102. No nupat sacītā var redzēt (konstatēt), ka pastāv Dievišķās Gādības Likums, ka ļaunumi no cilvēka ir atstādināmi; jo, tos neatstādinot, Kungs nevar ar cilvēku saistīties un vest viņu no Sevis uz Debesi. Bet tā kā līdz šim vēl nav zināms, ka cilvēkam pienākas ir kā pašam no sevis atstādināt ļaunumus ārējā cilvēkā, un ja cilvēks to it kā pats no sevis nedara, tad Kungs nevar atstādināt ļaunumus viņa iekšējā cilvēkā, tad šis lietas parādāmas prāta gaismā (nostatāmas prāta priekšā tā gaismā) sekoša kārtībā:

I — Ka jebkuram, cilvēkam ir sava \diamond Ārēja un sava Iekšēja domāšana (Ārējais un iekšējais domāšanas iecirkņi).

II — \diamond Ka cilvēka Ārējā domāšana (Ārējais domāšanas iecirknis) par sevi ir tāda, kāda ir viņa Iekšējā.

III — Ka Iekšējo nevar no ļaunā iekārēm šķīstīt, iekams ļaunumi Ārējā cilvēkā nav atstādināti, tāpēc ka šie to aizsprosto.

IV — Ka ļaunumus Ārējā cilvēkā Kungs citādi atstādināt nevar, kā ar paša cilvēka palīdzību.

V — Ka tāpēc cilvēkam ļaunumi no Ārējā cilvēka jāatstādina no sevis it kā pašam.

VI — Ka tad Kungs šķīstī cilvēku no ļaunā iekārēm Iekšējā cilvēkā, un no pašiem ļaunumiem Ārējā.

VII — Ka Kunga Dievišķā Gādība pastāvīgi cenšas saistīt cilvēku ar Sevi, un Sevi ar viņu, lai varētu sniegt viņam mūžīgās dzīvības laimību (dsk.) — kas nevar notikt kā vien par tik, cik ļaunumi ar to iekārēm ir atstādināti.

103. I — **Ka jebkuram, cilvēkam ir sava \diamond Ārēja un sava Iekšēja domāšana (Ārējais un iekšējais domāšanas iecirkņi).** Ar ārējo un iekšējo domāšanu šie jāsaprot tas pats kas ar Ārējo un Iekšējo cilvēku, ar ko domāts nekas cits kā ārējais un iekšējais gribas un saprāta iecirkņi, jo griba un saprāts izveido cilvēku; un tā kā šie divi izpaužas (manifestējas) domās, tad teikts 'ārējā un iekšējā domāšana'. Tā kā nu grib un saprot, un no tam arī domā, nevis cilvēka ķermenis, bet viņa gars, tad izriet, ka šis ārējais un iekšējais ir cilvēka gara ārējais un iekšējais iecirkņi. Ķermeņa darbošanās, runājot vai ko darot, ir tikai sekas no viņa gara iekšējās un ārējās aktivitātes, jo ķermenis ir tikai paklausība.

104. Ka ikkuram gados nākušam cilvēkam ir sava ārēja un iekšēja domāšana, un tamlīdz savs ārējs un iekšējs gribas un saprāta, jeb ārējs un iekšējs gara iecirkņi, kas ir tas pats kas ārējais un iekšējais cilvēks, ir skaidrs ikkuram, kas pēc otra cilvēka runas vai darbiem piegriež vērību viņa domām un nolūkiem; un tāpat arī savām domām un saviem nolūkiem, kad ir sabiedrībā, un kad ir bez tās. Jo dažs var no ārējās domāšanas draudzīgi ar otru runāt, un tomēr iekšējā domāšanā būt viņam naidīgs; dažs var no ārējās domāšanas līdz ar tās rosmi runāt par mīlestību pret tuvāku un mīlestību uz Dievu, savā iekšējā domāšanā tomēr tuvāku ne kaut cik vērtu neturēdams un Dieva nebīdāms; var arī dažs no ārējās domāšanas līdz ar tās rosmi runāt par pilsonisko likumu taisnību, par morāliskās dzīves tikumiem, un par lietām, kuras pieder pie garīgas doktrīnas un dzīves, un tomēr, būdams vienatnē ar sevi, no iekšējās domāšanas un tās rosmes, runāt pret pilsoniskajiem likumiem, pret morāliskajiem tikumiem, un pret lietām, kuras pieder pie garīgas doktrīnas un dzīves. Tā dara tie, kuri ir ļaunā iekāres, un tomēr grib pasaules priekšā rādīties, ka viņi tajās neesot. Lielākā daļa cilvēku, dzirdēdami citus runājam, arī domā

sevī, vai tie iekšēji sevī arī tāpat domā, kā viņi runā; vai var viņiem ticēt vai ne, un kas ir viņu nolūks. Ka lišķiem un liekuļiem ir divējāda domāšana, tas ir zināms, jo viņi var savaldīties un sargāties, lai viņu iekšējākā domāšana neatklātos, un daži prot pat 'arvien dziļāk' (iekšējāk un iekšējāk) to sevī paslēpt un it kā aizsprostot durvis, lai tā neizpaustos. Ka cilvēkam ir ārējāka domāšana un iekšējāka domāšana, klaji redzams no tam, ka no savas iekšējākās domāšanas viņš var redzēt savu ārējāko domāšanu, un par to arī pārdomāt un spriest, vai tā ir ļauna vai nav ļauna. Tāds sirdsprāts cilvēkam ir no divām viņam Kunga dotajām spējām, kuras sauc par Brīvību un Racionālītāti; ja no tām viņam nebūtu ārējas un iekšējas domāšanas, tad viņš nevarētu jaust un redzēt ne kaut ko ļaunu sevī, un nevarētu tapt reformēts; viņš pat nespētu runāt, bet vienīgi izdot skaņas līdzīgi kustonim.

105. Iekšējā domāšana (Iekšējās domāšanas saturs) ir no dzīvības mīlestības un tās rosmēm, un iz tām izrietošām jausmām; ārējā domāšana veidojas (ir) no lietām, kuras ir atmiņā un kalpo dzīvības mīlestības apstiprināšanai, un noder kā līdzekļi tās mērķim. Cilvēks no bērnības līdz jauneklā vecumam ir ārējā domāšanā aiz zināšanas tieksmes, kura tad veido viņa iekšējo domāšanu; cauri spiežas arī kaut kas no iekāres un tādējādi arī noslieces, kas nāk no dzīvības mīlestības, kura ir iedzimta no vecākiem. Bet vēlāk, skatoties pēc tā, kā viņš dzīvo, top viņa dzīvības mīlestība, kuras rosmes un no tām izrietošas jausmas izveido viņa iekšējo domāšanu, un no dzīvības mīlestības top mīlestība uz līdzekļiem, kuru patikas un aiz tam atmiņā izsauktās zināšanas veido viņa ārējo domāšanu.

106. II — **Ka cilvēka Ārējā domāšana par sevi ir tāda, kāda ir viņa Iekšējā.** Ka cilvēks no galvas līdz papēdim ir tāds, kāda ir viņa dzīvības mīlestība, tas rādīts jau agrāk. Še tāpat papriekš pasakāms kaut kas par cilvēka dzīvības mīlestību, tāpēc ka pirms tam nav iespējams pateikt kaut ko par rosmēm, kuras līdz ar jausmām izveido cilvēka Iekšieni (Iekšējo), nedz arī par to rosmju patikām līdz ar domām, kuras izveido viņa Ārieni (Ārējo). Mīlestības ir daudzkārstas, bet divas ir it kā to kungi un ķēniņi: debešķīgā Mīlestība un ellišķā Mīlestība. Debešķīgā Mīlestība ir mīlestība uz Kungu un pret tuvāku, un ellišķā Mīlestība ir patmīlība un pasaules mīlestība. Šīs mīlestības un tās ir vienas otrām pretējas, tāpat kā Debess ir pretēja Ellei; jo kas ir patmīlībā un pasaules mīlestībā, tas negrib labu nevienam citam kā vien sev; bet kas ir mīlestībā uz Kungu, un mīlestībā pret tuvāku, tas grib labu visiem. Šīs divi Mīlestības ir cilvēka dzīvības mīlestības, bet lielā dažādībā. Debešķīgā Mīlestība ir dzīvības mīlestība tiem, kurus vada Kungs; un ellišķā Mīlestība ir dzīvības mīlestība tiem, kurus vada velns. Bet ikkura cilvēka dzīvības mīlestība nevar būt bez savām atvasēm, kuras sauc par rosmēm (jeb afekcijām). Ellišķās mīlestības atvases ir ļaunā un nepatiesā rosmes, īstenībā iekāres; un debešķīgās mīlestības atvases ir labā un patiesā rosmes, īstenībā mīlēšanas (dilectiones). Ellišķās mīlestības rosmju, kuras īstenībā ir iekāres, ir tikpat daudz, cik ir ļaunumu; un debešķīgās mīlestības rosmju, kuras īstenībā ir mīlēšanas, ir tikpat daudz, cik ir labā veidu. Mīlestība mājō savās rosmēs tikpat kā kungs savā valdījumā, vai kā ķēniņš savā valstī. Tās dominē un valda pār to, kas pieder pie sirdsprāta, tas ir — pie cilvēka gribas un saprāta, un no tā pie ķermeņa. Cilvēka dzīvības mīlestība ar savu rosmju un no tām izrietošu domu, jausmu, kā arī ar savu patiku un no tām izrietošu domu palīdzību valda visu cilvēku: viņa sirdsprāta Iekšieni (Iekšējo) ar rosmēm un no tām izrietošām jausmām, un sirdsprāta Ārieni (Ārējo) ar rosmju patikām un no tām izrietošām domām.

107. Šīs valdīšanas formu var zināmā mērā redzēt no salīdzinājumiem. Debešķīgo Mīlestību līdz ar labā un patiesā rosmēm un no tām izrietošām jausmām, un reizē ar to rosmju patikām un no tām izrietošām domām, var pielīdzināt Kokam, kuru rotā zari, lapas un augļi: dzīvības mīlestība ir tas koks, zari ar lapām ir labā un patiesā rosmes līdz ar to jausmām, lapas un augļi ir rosmju patikas līdz ar to domām. Bet ellišķo Mīlestību līdz ar tās ļaunā un nepatiesā rosmēm, kuras ir iekāres, un reizē ar to iekāru patikām un no tām izrietošām domām, var pielīdzināt zirneklim un tā visapkārt izaustam tīklam: pati mīlestība ir zirneklis, ļaunā un nepatiesā iekāres līdz ar to iekšējākām viltībām ir tīklveidīgie zirnekļa mīteklis tuvākie pavedieni; un to iekāru patikas līdz ar viltus izdarībām ir attālākie pavedieni, kuros ieķeras, tiek aptītas un apēstas tajos ielaidušās mušas.

108. No šiem salīdzinājumiem gan var redzēt visu gribas un saprāta, jeb cilvēka sirdsprāta, pieredumu saistību ar viņa dzīvības mīlestību, tomēr ne racionālā kārtā. Racionālā kārtā šo saistību var tā redzēt: It visur reizē ir trīs lietas, kuras izveido vienu veselu, un kuras sauc par mērķi, cēloni un sekām. Dzīvības mīlestība tur ir mērķis, rosmes līdz ar to jausmām ir cēlonis, un rosmju patikas līdz ar to domām ir sekas; jo tamlīdzīgi kā mērķis ar cēloņa palīdzību nonāk pie sekām, tā arī mīlestība ar savu rosmju palīdzību panāk savas patikas; un ar savu jausmu palīdzību — savas domas. Pašas sekas

ir sirdsprāta patikās un šo domās tad, kad tās patikas ir gribas patikas, un kad tās domas ir no gribas izrietoša saprāta domas, tātad, kad tur ir pilna saskaņa; tad tās ir viņa gara darbības sekas, kuras, ja arī nenonāk līdz ķermeniskam aktam, tomēr ir it kā akts, kad ir saskaņa. Tad tās reizē ir arī ķermenī, un iemājo tur līdz ar viņa dzīvības mīlestību, un tiecas uz aktu, kas arī notiek, ja nekas nestāv ceļā. Tādas ir ļaunā iekāres, un arī paši ļaunumi tajos, kuri savā garā uzskata (padara) ļaunumus par atļautiem. Tā nu, kā mērķis saistās ar cēloni, un caur cēloni ar sekām, tā arī dzīvības mīlestība saistās ar iekšējo domāšanu, un caur šo ar tās ārējo. No tam ir skaidrs, ka cilvēka ārējā domāšana par sevi ir tāda, kāda ir viņa iekšējā, jo mērķis visu savējo ieliek cēlonī, un caur cēloni sekās; jo sekās nav nekā būtiska, kā vien tas, kas ir cēlonī, un caur cēloni mērķi; un tā kā mērķis šādā kārtā ir pats būtiskais, kas ieiet cēlonī un sekās, tad cēloni un sekas sauc arī par starpmērķi un galamērķi.

109. Dažkārt liekas, it kā cilvēka Ārējā domāšana, par sevi nebūtu tāda, kāda ir iekšējā; bet tas notiek tāpēc, ka dzīvības mīlestība līdz ar to, kas iekšēji pie tās pieder un ir ap to, noliek zem sevis kādu Vietnieku, ko sauc par līdzekļu Mīlestību, un uzdod tai rūpēties un sargāties, lai nekas no tās iekārēm netaptu redzams; kālabad tas Vietnieks — sava principāla (priekšnieka — izd.), kurš ir dzīvības mīlestība, viltības pēc — runā un darbojas saskaņā ar Valsts pilsoniskiem likumiem, saskaņā ar prāta morāliskiem Likumiem, un saskaņā ar Baznīcas garīgiem principiem; un daži to dara tik viltīgi un asprātīgi, ka neviens neredz, ka viņi nav tādi, kā runā un darbojas; un beidzot viņi tā ietinas šķitumos, ka gandrīz paši nezina to citādi. Tādi ir visi liekuļi; un tādi ir garīdznieki, kuri sirdī nebēdā par tuvāku un nebīstas Dieva, un tomēr sludina par tuvākmīlestību un par mīlestību uz Dievu. Tādi ir tiesneši; kuri spriež tiesu, skatoties pēc piekukuļojuma un draudzības, simulēdami dedzību taisnības labad un runādami prātīgi par tiesas spriedumu. Tādi ir sirdī negodīgi un krāpēji veikalnieki, kad peļņas labad rīkojas godīgi. Un tādi ir laulības pārkāpēji, kad viņi aiz racionālas domāšanas, kāda ir jebkuram cilvēkam, runā par laulības šķīstumu; un tā tālāk. Bet tie paši cilvēki, novilkdami Līdzekļu Mīlestībai — savas dzīvības mīlestības Vietniecei — tās purpura un bisus (smalka audekla) tērpu, ko bija tai aplikuši, un ietērdami to savā mājas apmetnī, domā tad — un palaikam savas domāšanas pēc arī runā ar vistuvākiem draugiem, kuri ir tamlīdzīgā dzīvības mīlestībā — gluži pretējo. Varētu domāt (ticēt), ka tad, kad viņi aiz līdzekļu mīlestības tik taisnīgi, godīgi un bijīgi runājuši, viņu ārējai domāšanai iekšējās domāšanas rakstura (kādiības) nav bijis, bet tomēr ir bijis. Viņos ir liekulība; viņos ir patmīlība un pasaules mīlestība, kuras viltība ir gūt labu slavu goda vai peļņas dēļ līdz pat galējam šķitumam. Šis viņu Iekšienes raksturs (kādiība) ir viņu Ārējā domāšanā, viņiem tā runājot un darbojoties.

110. Bet tajos, kuri ir debešķīgā Mīlestībā, Iekšējā un Ārējā domāšana, jeb Iekšējais un Ārējais cilvēks, runājot darbojas vienoti, nezinot nekādu izšķirību. Viņu dzīvības mīlestība līdz ar tās labā rosmēm un šo patiesā jausmām ir tikpat kā dvēsele tajās lietās, ko viņi domā un ko no tām runā un dara. Ja viņi ir garīdznieki, tad sludina aiz mīlestības pret tuvāku un aiz mīlestības uz Kungu; ja viņi ir tiesneši, tad spriež tiesu pēc pašas taisnības; ja viņi ir veikalnieki, tad darbojas aiz paša godīguma; ja ir precējušies (apsievojušies), tad mīl laulāto draugu aiz pašas tiklības, un tā tālāk. Viņu dzīvības Mīlestībai arī ir sava līdzekļu Mīlestība kā Vietniece, kuru tā māca un vada, lai tā darbotos apdomīgi, un ietērpj to dedzības tērpā doktrīnas patiesību un dzīves labā (dsk.) dēļ.

111. III — **Ka Iekšējo nevar no ļaunā iekārēm šķīstīt, iekams ļaunumi Ārējā cilvēkā nav atstādināti, tāpēc ka šie to aizsprosto**, tas izriet no iepriekš teiktā, ka cilvēka ārējā domāšana (domāšanas ārējākais) par sevi ir tāda, kāda ir viņa iekšējā domāšana (domāšanas iekšējākais), un ka tās ir savstarpēji sakarīgas — kā lietas, kas ne tikai ir viena otrā iekšā, bet arī iziet (ir) viena no otras, kāpēc nevar šķirt no ļaunā vienu, ja ne reizē arī otru. Tā ir ar ikvienu ārēju lietu, kas ir atkarīga no kādas iekšējas, un ar ikvienu vēlāku lietu, kura iziet (ir) no kādas agrākas, un ar ikvienām sekām, kas rodas (ir) no kāda cēloņa. Tā kā nu ļaunajos iekāres līdz ar viltībām izveido viņu iekšējo domāšanu (domāšanas iekšējo), un iekāru patikas līdz ar izdarībām izveido viņu ārējo domāšanu (domāšanas ārējo), un šis ar tām ir saistītas vienā vienībā, tad izriet, ka iekšējo nevar no iekārēm šķīstīt, iekams ļaunumi ārējā cilvēkā nav atstādināti. Jāzina, ka cilvēka iekšējā griba ir tā, kas ir iekārēs, un ka viņa iekšējais saprāts ir tas, kurš ir viltībās, un ka ārējā griba ir tā, kas ir iekāru patikās, un ārējais saprāts — kurš ir izdarībās no viltībām. Katrs var redzēt, ka iekāres un to patikas izveido vienu vienību, un tāpat arī viltības un izdarības izveido vienu vienību, un ka šīs četras ir savirnētas un kopā izveido it kā vienu kompāniju; no kam atkal ir skaidrs, ka iekšējo, kas sastāv no iekārēm, nevar izdzīt citādi, kā atstādinot ārējo, kurš sastāv no ļaunumiem. Iekāres ar savām patikām rada ļaunumus; bet kad ļaunumus tic esam atļautus — kas notiek,

gribai ar saprātu sakanot — tad patikas un ļaunumi izveido vienu vienību. Ir zināms, ka saprāta piekrišana ir tikpat kā darījums — kas arī ir tas, ko Kungs saka: “*Ja kas uzlūko svešu sievieti, to iekārodams, tas jau ir laulību pārkāpis ar to savā sirdī*” (Mt.5.28). Tāpat ir arī ar pārējiem ļaunumiem.

112. No sacītā nu var redzēt, ka, lai cilvēks tiktu šķīstīts no ļaunā iekārēm, visnotaļ ir atstādināmi ļaunumi no ārējā cilvēka, jo pirms tam ļaunumiem nav izejas, un ja nav izejas, tad iekāres paliek iekšā un izdveš no sevis patikas, un tā spiež cilvēku tām piekrist, tādad darīt. Iekāres ārējās domāšanas ceļā (caur domāšanas ārējo) ieiet ķermenī, un tāpēc, kad ārējā domāšana tām piekrīt, tās tūdaļ ir ķermenī, jo tur ir patika, ko viņš jūt. Ka tāds, kāds ir sirdsprāts, ir arī ķermenis, tādad viss cilvēks, skaties Apceļumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (362.–370.nr.). To iespējams paskaidrot ar salīdzinājumiem un arī ar piemēriem. *Ar Salīdzinājumiem*: Iekāres ar to patikām var pielīdzināt Ugunij, kura, jo vairāk tiek barota, jo vairāk deg; un jo brīvāka tai izeja, jo plašāk tā izplešas, līdz iznīcina pilsētā tās namus un mežā tā kokus. Ļaunā iekāres arī Vārdā ir pielīdzinātas ugunij, un to radītie ļaunumi ugunsgrēkam. Ļaunā iekāres līdz ar to patikām garīgajā pasaulē arī parādās kā uguns; ellišķā uguns nav nekas cits. Tās var pielīdzināt arī plūdiem un ūdens pārplūdumiem, kad ir pārrauti (atcelti) aizsprosti jeb dambji. Tās var pielīdzināt arī gangrēnām un augoņiem, kas izplezdamies, vai ja netiek izārstēti, atnes ķermenim nāvi. *Ar Piemēriem*: Ir gluži skaidrs, ka, ļaunumus ārējā cilvēkā neatstādinot, iekāres līdz ar to patikām pieaug un pieņemas: zaglis, jo zog, jo kāro zagt, līdz beidzot nespēj vairs atturēties; krāpnieks tāpat, jo vairāk krāpj; ar naidu un atriebību, ar greznību un nesātību, ar netiklību un zaimošanu ir tāpat. Ka dominēšanas kāre aiz patmīlības pieaug par tik, cik tai atlaiž grožus, tas ir zināms; tāpat arī mantkāre (labumu iegūšanas mīlestība) aiz pasaules mīlestības; liekas, it kā tām nebūtu ne malas, ne gala. No tam ir skaidrs, ka, par cik ļaunumi ārējā cilvēkā netiek atstādināti, par tik to iekāres pieņemas; un kādā mērā (pakāpē) ļaunumiem atlaiž grožus, tādā mērā (pakāpē) iekāres pieaug.

113. Cilvēks sava ļaunuma iekāres jaust nevar; viņš gan jauš to patikas, bet arī maz par tām pārdomā, jo patikas iepriecina domas un aizdzen pārdomas. Tāpēc, ja viņš no citas puses neuzzinātu, ka tie ir ļaunumi, tad viņš sauktu tos par labo (dsk.) un brīvi saskaņā ar savas domāšanas izpratni tos koptu; un to darīdams, viņš tos sev piesavē. Par cik viņš apstiprina tos par atļautiem, par tik paplašina savas valdošās jeb savas dzīvības mīlestības galmu. Tās galmu izveido iekāres, jo šīs ir it kā tās kalpotāji un pavadoņi, ar kuru palīdzību tā pārvalda ārējākos sirdsprāta iecirkņus, kuri izveido tās valsti. Bet kāds ir valdnieks (ķēniņš), tādi ir kalpotāji un pavadoņi, un tāda ir arī viņa valstība. Ja valdnieks ir velns, tad viņa kalpotāji un pavadoņi ir neldzības, un viņa valstības tauta ir visu sugu nepatiesības, ko viņa kalpotāji — kurus sauc par gudriem, lai gan viņi ir nelgas — ar prātošanu pēc maldiem un ar fantazēšanu pataisa šķietami it kā par patiesībām, un par patiesībām arī atzīst. Vai tāds cilvēka stāvoklis var mainīties citādi, kā atstādinot ļaunumus ārējā cilvēkā? Tā tiek atstādinātas arī iekāres, kurām ar tiem ļaunumiem ir sakars. Citādi iekārēm nav atvērta izeja, jo tās ir ieslēgtas tikpat kā apsēsta pilsēta, un kā aizcietējis augonis.

114. IV — **Ka ļaunumus Ārējā cilvēkā Kungs citādi atstādināt nevar, kā ar paša cilvēka palīdzību.** Visās Kristīgajās Baznīcās ir pieņemts šis mācības punkts, ka cilvēkam, pirms viņš iet pie svētās Komūnijas, būs sevi pārbaudīt, redzēt un atzīt savus grēkus, tos nožēlot, atkāpjoties no tiem un tos atmetot, tāpēc ka tie ir no velna; un ka citādi viņam grēki piedoti netiek un viņš ir pazudināts. Angļi, lai gan ir vienīgās ticības doktrīnā (par ‘vienīgās ticības doktrīnu’ sauc mācību, ka cilvēks tiek taisnots vienīgi ar ticību, bez labiem darbiem), tomēr Lūgšanā pie svētās Komūnijas atklāti māca sevis pārbaudi, grēku atzišanu un to apliecināšanu, nožēlošanu un dzīves atjaunošanu, kā arī piedraud tiem, kuri to nedara, šādiem vārdiem, ka citādi velns ieiešot viņos tāpat kā Jūdā, un piepildīšot viņus ar visādu netaisnību, un izpostīšot ir viņu ķermeni, ir dvēseli. Vācieši, Zviedri, Dāņi, kuri arī ir vienīgās ticības doktrīnā, Lūgšanā pie svētās Komūnijas māca tamlīdzīgi, arī piedraudēdami, ka citādi, sajaucot svēto ar profāno, izpelnīšoties elles sodību un mūžīgu pazudinājumu. Šos vārdus garīdznieks paceltā balsī nolasa priekšā tiem, kuri taisās iet pie Svētā Mielasta, un šie tos noklausās, pilnīgi atzīdami, ka tā ir. Un tomēr tie paši — tai pašā dienā dzirdēdami sludinām par vienīgo ticību; un vēl, ka Bauslība viņus nepazudinot, tāpēc ka Kungs to viņu labad esot piepildījis; un ka paši no sevis viņi nekā laba darīt nespējot, atskaitot tādu, kas darīts nopelna dēļ; un tādējādi darbos nekāda glābēja spēka neesot, bet tāds esot vienīgi ticībā — atgriežas mājās, pilnīgi aizmirsdami iepriekšējo apliecinājumu, un šo, cik viņi pēc sludinātā par vienīgo ticību domā, arī atmesdami. Kas tad nu ir patiesība — šī vai tā? Divi viens otram pretēji apgalvojumi nevar būt patiesi; viens, ka sevi nepārbaudot, grēkus nepazīstot, neatzīstot, neapliecinot un neatmetot,

tā tad nenožēlojot, grēku piedošanas nav, tā tad nav arī glābšanas, bet mūžīgs pazudinājums; un otrs, ka šās lietas glābšanai neko nelīdz, tāpēc ka Kungs, krustu ciedzams, esot sniedzis pilnu gandarījumu par visiem cilvēku grēkiem to labad, kuri ir ticībā; un ka tie, kuri vienīgi tic (ir vienīgā ticībā), uzticēdamies, ka tā ir, un paļaudamies uz Kunga nopelna ieskaitīšanu, esot bez grēkiem, un rādoties Dieva priekšā it kā ar nomazgātu spožu seju. No sacītā ir skaidrs, ka visu Kristīgās pasaules Baznīcu kopējā reliģija ir, ka cilvēkam būs sevi pārbaudīt, redzēt un atzīt savus grēkus, un pēc tam no tiem atstāties, un ka citādi glābšanas nav, bet pazudināšana. Ka tā ir arī pati Dievišķā Patiesība, ir skaidrs no tām vietām Vārdā, kur pavēlēts, ka cilvēkam būs grēkus nožēlot, piemēram šām: “Jēzus (Ev.: Jānis) sacīja: Nesiet cienīgus grēku **nožēlošanas** augļus! Jau cirvis kokam pie saknes gul; ikviens koks, kas labus augļus nes, taps nocirsts un ugunī iemests” (Lk.3,8.9). “Jēzus sacīja: Ja jūs savus grēkus **nenožēlosit**, tad visi iesit bojā” (Lk.13,3.5). “Jēzus sludināja Dieva Valstības Evaņģēliju: **Nožēlojiet grēkus un ticiet Evaņģēlijam**” (Mr.1,14.15). “Jēzus izsūtīja mācekļus, kuri izgājuši, sludināja grēku **nožēlošanu**” (Mr.6,12). “Jēzus sacīja Apustuļiem, ka viņiem jāsludina **Nožēlošana un grēku piedošana visām ciltīm**” (Lk.24,47). “Jānis sludināja **nožēlošanas Kristību grēku piedošanaī**” (Mr.1,4; Lk.3,3) (gr. val., tāpat kā lat. ‘paenitentia’ (angl. ‘repentance’; vāc. ‘Busse’ vārda ‘grēku’ nav, bet tas ikreiz piedomājams). Padomā par šo lietu arī kaut cik ar saprātu, un, ja tev ir reliģija, tad tu redzēsi, ka grēku nožēlošana ir ceļš uz Debesi; un ka ticība, kas šķirta no nožēlošanas, nav ticība; un kas grēkus nenožēlodami nav ticībā, tie ir ceļā uz elli.

115. Tie, kas ir no labprātības (darbīgās mīlestības — izd.) šķirtā ticībā, un ir nocietinājušies tajā ar Pāvila izteicienu Romiešiem: “*Ka cilvēks tiek taisnots ticībā bez bauslības darbiem*” (3,28), pielūdz šo izteicienu tāpat kā tie, kuri pielūdz sauli, un top kā tādi, kas neatlaidīgi skatās saulē (acis pievērs saulei), no kam viņu redze, neasa tapusi, neko vairs neredz parastā gaismā. Jo viņi neredz, kas tur ar ‘bauslības darbiem’ domāts; proti, ka tie ir rituāli, ko Mozus savās Grāmatās aprakstījis, un kas tur visur nosaukti par ‘Bauslību’, nevis dekaloga baušļi. Tāpēc arī, lai nedomātu, ka tie ir dekaloga baušļi, viņš paskaidro to, sacīdams: “*Vai tad mēs ar ticību Bauslību atceļam? Nekādā ziņā, bet mēs bauslību nostiprinām*” (31.p. tai pašā Nodaļā). Kas ar to izteicienu ir nocietinājušies no labprātības šķirtā ticībā, tie, raudzīdamies uz to vietu tikpat kā uz sauli, neredz arī, kur viņš /t.i., Pāvils/ noskaita ticības Baušļus, ka tie ir paši īstenie labprātības darbi. Kas tad ir ticība bez tās baušļiem? Viņi neredz arī, kur viņš nosauc vārdā ļaunus darbus, sacīdams, ka tie, kas šos dara, nevar ieiet Debesī. No tam ir skaidrs, kāda aklība ir ieviesusies no šīs vienas slikti saprastas vietas.

116. Ka ļaunumi Ārējā cilvēkā nav atstādināmi, ja ne ar cilvēka paša palīdzību, tas tāpēc, ka Kunga Dievišķās Gādības pēc viss, ko tik vien cilvēks dzird, redz, domā, grib, runā un dara, izliekas gluži kā viņa paša. Ka bez šī šķituma cilvēks neuzņemtu nekādu Dievišķo Patieso, nenolemto darīt labo, nepie-savētos mīlestību un gudrību, tāpat labprātību un ticību, un tāpēc nebūtu viņam nekādas saistības ar Kungu, tamlīdz nevarētu arī tapt reformēts un atdzemdināts un tādējādi glābts, ir rādīts iepriekš (71.–95.nr. u.t.). Ka bez tā šķituma nevar būt grēku nožēlošanas un pat ne ticības, tas ir acīm redzams; tāpat arī, ka bez tā šķituma cilvēks nebūtu cilvēks, bet bez kādas racionālas dzīvības kustonim līdzīgs radījums. Lai pavaicā, kas grib, pats savam prātam, vai cilvēkam neliekas, ka viņš labo un patieso — tiklab garīgu, kā arī tikumisku un pilsonisku — domā pats no sevis; un tad pieņem to doktrinālo patiesību, ka viss labais un patiesais ir no Kunga, un nekas nav no cilvēka — vai tad tu neatzīsi šo secinājumu, ka cilvēkam būs labo darīt un patieso domāt it kā pašam no sevis, bet tomēr atzīt, ka tie ir no Kunga; un tamlīdz arī, ka cilvēkam ļaunumus būs atstādināt it kā pašam no sevis, bet atzīt tomēr, ka dara to no Kunga?

117. Ir daudz tādu (Ir vairāki tādi), kuri nezina, ka viņi ir ļaunumos, tāpēc ka ārēji viņi tos nedara; jo viņi bīstas pilsonisku likumu, un bīstas arī zaudēt labu slavu, un tā aiz paraduma un izturēšanās vairās (bēg) no ļaunumiem kā tādiem, kas kaitē viņu godam un ienākumiem. Bet ja viņi nevairās (nebēg) no ļaunumiem aiz reliģijas principa, tāpēc ka tie ir grēki un ir pret Dievu, tad ļaunā iekāres līdz ar to patiekam viņos paliek, tikpat kā netīri aizdambējušies jeb sastāvējušies ūdeņi. Lai viņi papēti savas domas un nolūkus, un viņi tās iekāres atradīs, ja tikai viņi zina, kas ir grēks. Tādu ir daudz, kuri ir nocietinājušies no labprātības šķirtā ticībā, un, ticēdami, ka Bauslība viņus nepazudina, pat nepiegrīž grēkiem vērību, un daži pat šaubās, vai tie maz ir; un ja ir, tad ne Dieva priekšā, tāpēc ka esot piedoti. Tādi ir arī dabīgie morālisti, kuri tic, ka viss atkarājoties (visu veicot) no pilsoniskās un tikumiskās dzīves līdz ar tās apdomību, nevis no Dievišķās Gādības. Tādi ir arī tie, kas ar lielu centību tiecas goda vai peļņas labad pēc godīguma un krietnuma slavas un vārda. Bet kas tādi ir, un tam līdzās ir nicinājuši reliģiju, tie pēc nāves top par iekāru gariem, kas paši sev šķiet it kā esam paši īstenie cilvēki, bet citiem no

tālienes izskatās pēc priapiem (mitoloģisks auglības dievs, kuru tēloja ar visai lielu dzimumlocekli); un redz tumsā, bet gaismā neko, tikpat kā pūces.

118. No tam nu izriet apstiprinājums V. Pantam, proti, *Ka tāpēc cilvēkam ļaunumi no Ārējā cilvēka jāatstādina no sevis it kā pašam* — kas arī izskaidrots, kā to var redzēt, trijos Pantos *Dzīves Mācībā Jaunajai Jeruzalemei*: vienā — Ka neviens nevar vairīties (bēgt) no ļaunumiem kā grēkiem, tiktāl ka iekšēji no tiem novērstos, ja ne cīnoties pret tiem (92.–100.nr.). Otrā — Ka cilvēkam jāvairās (jābēg) no ļaunumiem kā grēkiem un jācīnās pret tiem it kā pašam (101.–107.nr.). Trešajā — Ka, ja kāds vairās (bēg) no ļaunumiem aiz jebkāda cita iemesla nekā tā, ka tie ir grēki, tas nevis vairās (bēg) no tiem, bet tikai neļauj tiem rādīties pasaules priekšā (108.–113.nr.).

119. VI — **Ka tad Kungs šķīstī cilvēku no ļaunā iekārēm Iekšējā cilvēkā, un no pašiem ļaunumiem Ārējā.** Ka Kungs tad šķīstī cilvēku no ļaunā iekārēm, kad cilvēks it kā pats atstādina no sevis ļaunumus, tas tāpēc, ka Kungs agrāk šķīstīt nevar; jo ļaunumi ir ārējā cilvēkā, un ļaunā iekāres ir iekšējā, un šie ir sakarīgi savā starpā kā saknes ar stumbru. Tāpēc, ja ļaunumi netiek atstādināti, tad nav atvērums; jo tie aizsprosto un aizver vārtus, kurus Kungs atvērt nevar, ja ne ar paša cilvēka palīdzību — kā nupat iepriekš rādīts. Kad cilvēks tā it kā pats no sevis vārtus atver, tad līdz ar to Kungs izravē iekāres. Iemesls ir vēl tas, ka Kungs iedarbojas cilvēka visiekšējākā iecirknī, un no visiekšējākā turpmākajos līdz pat pēdējiem, un pēdējos reizē ir arī cilvēks. Kamēr tad nu pēdējos iecirkņus pats cilvēks tur aizvērtus, tikmēr nekāda šķīstīšana notikt nevar, bet no Kunga puses vienīgi tāda iedarbošanās iekšējākos iecirkņos, kāda ir Kunga darbošanās Ellē — kuras forma ir iekāres un reizē arī ļaunumos esošs cilvēks — kura darbošanās ir tikai izkārtojums, ka viens otru tur nenomaitātu, un nekaitētu labajam un patiesajam. Ka Kungs pastāvīgi spiežas un prasās, lai cilvēks Viņam vārtus atvērtu, ir skaidrs no Kunga vārdiem Apokalipsē: “*Redzi, Es stāvu pie durvīm un klauvēju. Ja kas manu balsi dzirdēs, un durvis atvērs, pie tā Es ieešu, un mielastu turēšu ar viņu, un viņš ar Mani*” (3,20).

120. Cilvēks ne drusciņ nezina par sava Sirdsprāta iekšējāko stāvokli, jeb par savu Iekšējo cilvēku, lai gan tur ir bezgala daudz lietu, no kurām ne viena pati viņa apziņā neienāk. Jo cilvēka domāšanas Iekšiene, jeb viņa Iekšējais cilvēks, ir pats viņa gars, un tanī ir tik bezgalīgas jeb tik daudz neskaitāmas lietas, cik ir cilvēka ķermenī, pat vēl neskaitāmākas, jo cilvēka gars savā formā ir cilvēks, un visas lietas viņā atbilst visām cilvēka daļām viņa ķermenī. Tā nu, kā cilvēks, neko no tam nejudzams, nezina, kā viņa sirdsprāts jeb dvēsele vienkopus un atsevišķi iedarbojas visās viņa ķermeņa daļās, tā cilvēks nezina arī, kā Kungs iedarbojas visās viņa sirdsprāta jeb dvēseles, tas ir, visās viņa gara lietās. Iedarbošanās ir pastāvīga; tanī cilvēks nepavisam nepiedalās; un tomēr Kungs nevar šķīstīt cilvēku ne no vienas ļaunuma iekāres viņa garā jeb iekšējā cilvēkā, kamēr cilvēks tur ārējo aizvērtu. Ļaunumi ir tie, ar kuriem cilvēks tur savu ārējo aizvērtu, un ikkurš no tiem viņam izliekas kā kaut kas viens, jebšu ikkurā ir bezgalīgas lietas. Kad cilvēks atstādina šo kā vienu lietu, tad Kungs atstādina viņā bezgala daudz lietu. Tas ir, kas domāts tajos vārdos, ka Kungs tad šķīstī cilvēku no ļaunā iekārām iekšējā cilvēkā, un no pašiem ļaunumiem ārējā.

121. Daudzi tic, ka jau ticēšana vien tam, ko Baznīca māca, cilvēku no ļaunumiem šķīstījot; un daži tic, ka labā darišana šķīstījot; daži — ka pie Baznīcas piederīgo lietu zināšana, runāšana un mācīšana; daži — ka Vārda un svētbijīgu grāmatu lasīšana; daži — ka dievnamu apmeklēšana, klausoties sludināšanu, un sevišķi piedalīšanās svētajā Mielastā; daži — ka atsacīšanās no pasaules un pietātes kopšana; daži — ka apliecināšana sevi esam vainīgu visos grēkos; un tā tālāk. Visas šīs lietas cilvēku tomēr nebūt nešķīstī, ja viņš sevi nepārbauda, savus grēkus neredz, tos neatzīst, sevi to dēļ netiesā (nepazudina), un nenožēlo, no tiem atkāpdamies; un ja viņš nedara to visu it kā pats no sevis, no sirds tomēr atzīdams, ka dara to no Kunga. Pirms tam visas iepriekš minētās lietas neko nelīdz, jo tās ir vai nu nopelna dēļ darītas, vai liekulīgas; un debesī Eņģeļu priekšā viņi parādās vai nu kā skaistas netikles, kas sasirgušas smird; vai kā neglītas sievietes, kas nokrāsojušās izliekas skaistas; vai kā jokdari un aktieri uz skatuvēm; vai kā mērkaķi cilvēku drēbēs. Bet kad ļaunumi ir atstādināti, tad iepriekš minētās lietas top par viņu mīlestības izpausmēm, un viņi paši parādās debesī eņģeļu priekšā kā skaisti cilvēki, un kā viņu /t.i., eņģeļu/ piederīgie un biedri.

122. Bet pienācīgi jāiegaumē (jāzina), ka cilvēkam, kurš grēkus nožēlo, jāraugās vienīgi uz Kungu. Viņš nevar tikt šķīstīts, raudzīdamies vienīgi uz Dievu, Tēvu, nedz arī uz Tēvu Dēla labad; nedz arī uz Dēlu vienīgi kā Cilvēku. Jo Dievs ir viens, un Tas ir Kungs, jo Viņa Dievišķais un Cilvēciskais ir viena Persona — kā rādīts *Jaunās Jeruzaļemes Mācībā par Kungu*. Lai katrs, kas grēkus nožēlo, raudzītos

vienīgi uz Kungu, Viņš ir iestādījis Svēto Mielastu, kas apstiprina grēku piedošanu tiem, kuri tos nožēlo; apstiprina to tāpēc, ka tanī Mielastā jeb Komūnijā katra skats tiek pievērsti vienīgi Kungam.

123. VII — **Ka Kunga Dievišķā Gādība pastāvīgi cenšas saistīt cilvēku ar Sevi, un Sevi ar viņu, lai varētu sniegt viņam mūžīgās dzīvības laimību (dsk.)** — kas nevar notikt kā vien par tik, cik ļaunumi ar to iekārēm ir atstādināti. Ka pastāvīga Kunga Dievišķās Gādības cenšanās ir saistīt cilvēku ar Sevi, un Sevi ar viņu, un ka šī saistīšanās ir tas, ko sauc par reformēšanu un atdzemdināšanu, un ka ar to cilvēks top glābts, ir rādīts iepriekš (27.–45.nr.). Kurš neredz, ka saistība ar Dievu ir mūžīga dzīvība un glābiņš. To redz ikviens, kas tic, ka cilvēki no radīšanas ir Dieva attēli un līdzības (1.Moz.1,26.27), un zina, kas Dieva attēls un līdzība ir. Kurš cilvēks, kam ir vesels prāts, racionāli domādams, un savas Brīvības pēc gribēdams domāt, var ticēt, ka esot trīs vienādas būtības Dievi, un ka Dievišķā Esme jeb Dievišķā Būtība varētu būt dalāma? Ka Trijība ir vienā Dievā, to gan var domāt un aptvert, tāpat kā aptvert dvēseli un ķermeni eņģeli un cilvēkā, un no viņiem izejošu dzīvības darbošanos; un tā kā šī Trijība vienībā ir tikai Kungā, tad izriet, ka saistībai jābūt ar Viņu. Izlieto savu racionālītāti un reizē arī domāšanas brīvību, un tu redzēsi šo patiesību tās gaismā, tikai pieņem papriekš, ka, ir Dievs, ka ir debess, un ka ir mūžīga dzīvība. Tā kā nu Dievs ir viens, un cilvēks no radīšanas ir darīts par Viņa attēlu un līdzību, un tā kā ar ellišķu mīlestību līdz ar tās iekārēm un šo patikām viņš ir nonācis visu ļaunumu mīlestībā, un tādējādi Dieva attēlu un līdzību sevī ir izpostījis, tad izriet, ka pastāvīga Kunga Dievišķās Gādības cenšanās ir saistīt cilvēku ar Sevi, un Sevi ar cilvēku, un tā padarīt viņu par Savu attēlu; tāpat izriet, ka tas tiek darīts nolūkā, lai Kungs varētu dot cilvēkam mūžīgās dzīvības laimību (dsk.), jo tāda ir Dievišķā Mīlestība. Bet ka Viņš to dot nevar, nedz arī var padarīt cilvēku par Savu attēlu, ja cilvēks it kā pats neatstādina grēkus savā ārējā cilvēkā, tas tāpēc, ka Kungs ir ne tikai Dievišķā Mīlestība, bet arī Dievišķā Gudrība, un Dievišķā Mīlestība neko nedara, ja ne pēc savas Dievišķās Gudrības un saskaņā ar to. Ka cilvēks nevarētu ar Kungu saistīties un tā tapt reformēts, atdzemdināts un glābts, ja viņam nebūtu ļauts brīvi saskaņā ar savu prātu darboties — jo ar to cilvēks ir cilvēks — tas tā ir saskaņā ar Viņa Dievišķo Gudrību, un kas tik vien saskan ar Kunga Dievišķo Gudrību, tas pieder arī pie Viņa Dievišķās Gādības.

124. Sacītam piemētināšu divus Eņģeliskās Gudrības noslēpumus, no kuriem var redzēt, kāda ir Dievišķā Gādība. Viens ir, ka Kungs nekad neiedarbojas cilvēkā kādā daļējā lietā vien, ja ne visās reizēs; un otrs ir, ka Kungs iedarbojas no visiešķējākā (dsk.) un visārējākā (dsk.) reizē.

Ka Kungs nekad neiedarbojas cilvēkā kādā daļējā lietā vien, ja ne visās reizēs, tas tāpēc, ka visas lietas cilvēkā ir tādā sakarībā, un sakarības pēc tādā formā, ka tās darbojas nevis kā vairākas, bet kā viens vesels. Ka cilvēks ķermeņa ziņā ir tādā sakarībā, un sakarības pēc tādā formā, tas ir zināms. Tamlīdzīgā formā visu daļu sakarības pēc ir arī cilvēka (cilvēciskais) Sirdsprāts, jo cilvēka Sirdsprāts ir garīgais cilvēks, un arī aktuāli ir cilvēks. No tam nākas, ka cilvēka gars, kas ir viņa sirdsprāts ķermenī, ir visā savā formā cilvēks, kāpēc arī cilvēks pēc nāves tāpat ir cilvēks kā pasaulē, vienīgi ar to izšķirību, ka ir nometis apvalku, kas veidoja viņa ķermeni pasaulē. Tā kā nu cilvēciskā forma ir tāda, ka visas tās daļas izveido kopumu, kas darbojas kā viens vesels, tad izriet, ka neviena daļa nevar izkustēties no vietas, vai mainīties stāvokļa ziņā, ja ne saskaņā ar pārējām; jo, ja viena izkustētos no savas vietas un mainītos stāvokļa ziņā, tad ciestu visa forma, kurai jādabojas kā vienai veselai. No tam ir skaidrs, ka Kungs nekad neiedarbojas kādā daļējā lietā vien, ja ne visās reizēs. Tā Kungs iedarbojas visā eņģeļu (eņģeliskajā) Debesī, tāpēc ka visa eņģeļu debess Kunga skatījumā ir kā viens Cilvēks. Tāpat Kungs iedarbojas arī ikvienā eņģelī, tāpēc ka ikviens eņģelis ir debess vismazākā formā. Tāpat Viņš iedarbojas arī ikvienā cilvēkā, visās vistuvākajās viņa sirdsprāta daļās, un caur šām arī visās viņa ķermeņa daļās, jo cilvēka sirdsprāts ir viņa gars, un, skatoties pēc saistības ar Kungu, ir eņģelis, un ķermenis ir paklausība. Bet pienācīgi jāievēro, ka Kungs iedarbojas arī ikvienā atsevišķā un pat visatsevišķākā cilvēka daļā, bet reizē caur visām viņa formas daļām, un nebūt nemaina kādas daļas vai kādas lietas stāvokli daļēji, ja ne saskaņā ar visu veselo formu. Bet vairāk kaut ko par šīm lietām pateiksim turpmāk, kur būs rādīts, ka Kunga Dievišķā Gādība ir universāla, tāpēc ka ir singulārās (atsevišķās) lietās, un ir singulāra, tāpēc ka ir universāla.

Ka Kungs iedarbojas no visiešķējākā (dsk.) un visārējākā (dsk.) reizē, tas tāpēc, ka tā un ne citādi visas un katra atsevišķā lieta tiek turētas sakarā, jo starpā esošās atkarājas no visiešķējākām pēc kārtas līdz visārējākām, un visārējākās tās visas ir kopā; jo, kā Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, Trešajā Daļā, rādīts, visārējākā tās pastāv visas vienlaicīgi kopā, sākot no pirmā. Tāpēc arī Kungs no mūžības, jeb Jehovah, atnāca pasaulē, un šē apvilka un pieņēma Cilvēcisko visārējākās

(ultimum noz. pēdējo un arī visārējāko) lietās, lai varētu būt no pirmajām reizē arī pēdējās (ultimum) lietās, un tā no pirmajām caur pēdējām valdīt visu pasauli, un tā glābt cilvēkus, kurus Viņš saskaņā ar savas Dievišķās Gādības Likumiem, kas ir arī Viņa Dievišķās Gudrības Likumi, tikai tā var glābt. Šī tā-tad ir tā patiesība, kas Kristīgajā Pasaulē ir zināma, ka neviens mirstīgais nebūtu varējis tapt glābts, ja Kungs nebūtu pasaulē atnācis — par ko skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Ticību* (35.nr.). No tam nākas, ka Kungu sauc par Pirmo un Pēdējo.

125. Šie eņģeliskie Noslēpurni pateikti papriekš, lai varētu aptvert, kā Kunga Dievišķā Gādība darbojas, lai saistītu cilvēku ar Sevi, un Sevi ar cilvēku. Tas nenotiek atsevišķi kaut kādā daļējā viņa iecirknī, ja ne visos reizē; un tas notiek no cilvēka visieksējākā un visārējākiem Iecirkņiem reizē. Visieksējākais cilvēkā ir viņa dzīvības mīlestība, un visārējākās lietas ir tās, kas ir ārējā domāšanā (domāšanas iecirknī), un starpā esošās ir tās, kas ir viņa iekšējā domāšanā. Kādas tās ir ļaunā cilvēkā, ir rādīts iepriekš. No tam atkal ir skaidrs, ka Kungs nevar darboties no visieksējākā un visārējākā reizē, ja ne kopā ar cilvēku, jo visārējākās lietās cilvēks ir kopā ar Kungu. Tāpēc, kā cilvēks darbojas visārējākās lietās — kuras ir viņa lemšanā, tāpēc ka viņa brīvajā gribēšanā — tā Kungs iedarbojas no visieksējākām un pēc kārtas sekojošās līdz pat visārējākām. Lietas, kas ir cilvēka visieksējākos, un no visieksējākiem pēc kārtas sekojošos iecirkņos līdz pat visārējākiem, cilvēks nepavisam nepazīst, un tāpēc arī nepavisam nezina, kā un ko Kungs tur veic; bet tā kā tās sakarā ar visārējākām ir kā viens vesels, tad cilvēkam nav nepieciešami jāzina vairāk, kā tikai vairīties (bēgt) no ļaunumiem kā no grēkiem, un raudzīties uz Kungu. Tā un ne citādi Kungs var viņa dzīvības mīlestību, kas no dzimšanas ir ellišķa, atstādināt, un tās vietā iedēstīt debešķīgas dzīvības mīlestību.

126. Kad ellišķās dzīvības mīlestības vietā Kungs ir iedēstījis debešķīgas dzīvības Mīlestību, tad ļaunā un nepatiesā iekāru vietā tiek iedēstītas labā un patiesā rosmes, un ļaunā un nepatiesā iekāru patiku vietā tiek iedēstītas labā rosmju patikas, un ellišķas mīlestības ļaunumu vieta tiek iedēstīta debešķīgas mīlestības labais (dsk.). Tad viltības vietā tiek iedēstīta apdomība, un ļaunprātības domu vietā tiek iedēstītas gudrības domas. Tā cilvēks tiek par jaunu dzemdīnāts, un top jauns. Kāds īsti labais (dsk.) ļaunumu vietā seko, skaties *Dzīves Mācībā Jaunajai Jeruzalemei* (67.–73.; 74.–79.; 80.–86.; 87.–91.nr.). Tad vēl, ka, par cik cilvēks; vairās (bēg) un novēršas no ļaunumiem kā grēkiem, tik viņš mīl gudrības patiesības (32.–41.nr.); un ka tik viņam ir ticība un viņš ir garīgs (42.–52.nr.).

127. Ka kopējā reliģija visā Kristīgajā Pasaulē ir, ka cilvēkam būs sevi pārbaudīt, redzēt savus grēkus, tos atzīt, apliecināt tos Dieva priekšā, un no tiem atstāties, un ka tā ir nožēlošana, grēku piedošana un tādējādi glābšana, tas iepriekš rādīts no Lūgšanām, ko visās Kristīgajās Baznīcās nolasa pirms Svētās Komūnijas. To pašu var konstatēt arī no Ticības apliecības, kura saucas Atanazija vārdā un arī visā Kristīgajā Pasaulē ir pieņemta, kur beigās ir šādi vārdi: “*Kungs atnāks tiesāt dzīvos un mirušos, un, Viņam atnākot, tie, kas labu (dsk.) darījuši, ieies mūžīgā dzīvē, un kas ļaunu (dsk.) darījuši, mūžīgā ugunī.*”

128. Kurš nezina no Vārda, ka dzīve pēc nāves katram tiek, skatoties pēc viņa darbiem? Atver Vārdu, lasi to, un tu skaidri redzēsi, tikai atstādīni tad domas no ticības un no taisnošanas ar to vien. Ka Kungs to savā Vārdā it visur māca, to liecina šās nedaudzās vietas: “*Ikviens koks, kas labus augļus nenes (nedara), tiks nocirsts un ugunī iemests: tāpēc no to augļiem jums tos būs pazīt*” (Mt.7,19,20). “*Daudzi sacīs Man tanī dienā: Kungs, vai mēs tavā Vārdā neesam praviešojuši, un tavā Vārdā daudz brīnumdarbu darījuši? Bet tad Es viņiem apliecināšu: Es jūs nepazīstu; eita nost no Manis, jūs netaisnības darītāji*” (Mt.7,22,23). “*Ikvienu, kas dzird manus vārdus un tos dara, Es pielīdzināšu prātīgam vīram, kas cēlis namu uz klints. Bet ikviens, kas dzird manus vārdus un tos nedara, tiks pielīdzināts ģeķīgam vīram, kurš cēlis savu namu uz zemes bez pamata*” (Mt.7,24,26; Lk.6,46.–49.). “*Cilvēka Dēls nāks sava Tēva godībā un atmaksās tad ikvienam pēc viņa darbiem*” (Mt.16,27). “*Dieva Valstība jums taps atņemta un dota Ciltij, kas nes (dara) tās augļus*” (Mt.21,43). “*Jēzus sacīja: Mana māte un mani brāļi ir šie, kas Dieva vārdu dzird un to dara*” (Lk.8,21). “*Tad jūs sāksit stāvēt un klauvēt pie durvīm, sacīdami: Kungs, atver mums! Bet Viņš atbildēdams sacīs tiem: Es nezinu, no kurienes jūs esat. Eita nost no Manis, visi netaisnības darītāji!*” (Lk.13,25.–27). “*Izies, kas labu (dsk.) darījuši, dzīvības augšāmcelšanā; bet kas ļaunu (dsk.) darījuši, tiesas augšāmcelšanā*” (Jņ.5,29). “*Mēs zinām, ka Grēciniekus Dievs neuzklausa, bet ja kas Dievu pagodina un Viņa gribu dara, to Viņš uzklausa*” (Jņ.9,31). “*Ja jūs to (dsk.) zināt, svētīgi jūs esat, ja jūs to (dsk.) darāt*” (Jņ.13,17). “*Kam mani baušļi ir un kas tos dara, tas ir, kas Mani mīl, un Es viņu mīlēšu, un pie viņa nākšu, un mājokli pie viņa taisīšu*” (Jņ.14,15,21.–24). “*Jūs esat mani draugi, ja darāt, ko tik vien Es jums pavēlu. Es jūs esmu izredzējis, lai jūs augļus nestu, un lai jūsu augļi paliktu*”

(Jņ.15,14.16). Kungs sacīja Jānim: “Efezas Baznīcas Eņģelim raksti: **Es zinu tavus darbus**. Man ir pret tevi, ka tu esi pametis savu agrāko **labprātību** (darbīgo mīlestību — izd.). **Nožēlo, un dari agrākos Darbus!** Ja ne, tad Es nostumšu tavu lukturi no tā vietas” (Apok.2,1.2.4.5). “Smirniešu Baznīcas Eņģelim raksti: **Es zinu tavus darbus**” (Apok.2,8.9). “Pergamas Baznīcas Eņģelim raksti: **Es zinu tavus darbus, Nožēlo!**” (Apok.2,13.16). “Tiatīru Baznīcas Eņģelim raksti: **Es zinu tavus Darbus un tavu Labprātību, un tavu pēdējo Darbu ir vairāk nekā pirmo**” (Apok.2,18.19). “Sardu Baznīcas Eņģelim raksti: **Es zinu tavus Darbus, ka tev ir vārds, ka tu dzīvo, bet tu esi miris. Es neesmu atradis tavus Darbus pilnīgus Dieva priekšā; Nožēlo!**” (Apok.3,1.2.3). “Filadelfijas Baznīcas Eņģelim raksti: **Es zinu tavus Darbus**” (Apok.3,7.8). “Laodiķiešu Baznīcas Eņģelim raksti: **Es zinu tavus Darbus; Nožēlo!**” (Apok.3,14.15.19). “Es dzirdēju balsi no debess sakām: Raksti: Svētīgi ir mirušie, kas mirst Kungā no šī brīža; **viņu Darbi viņiem seko**” (Apok.14,13). “Grāmata tika atvērta, kas ir dzīvības grāmata, un mirušie tapa tiesāti **visi pēc viņu Darbiem**” (Apok.20,12.13). “Redzi, Es nāku drīz, un mana alga līdz ar Mani, **dot ikvienam pēc viņa Darba**” (Apok.22,12). Šīs vietas ir Jaunajā Derībā, bet vēl vairāk tādu ir Vecajā, no kuras minēšu šo vienu: “Nostājies Jehovas vārtos un pasludini tur šo vārdu: Tā sacīja Jehovah Cebaot, Izraēla Dievs: **Dariet labus savus ceļus un savus Darbus**. Nepaļaujieties uz melu vārdiem, kad saka: Jehovas Dievnams, Jehovas Dievnams, Jehovas Dievnams šis ir. Vai Zagdami, Nokaudami, un Laulību pārkāpdami, un melīgi Zvērēdami jūs pēc tam nāksit un stāsities Manā priekšā šajā Namā, kas nosaukts Manā Vārdā, un sacīsit: Mēs esam glābti (izrauti)! — darīdami tās negantības? Vai šis Nams ir tapis par laupītāju alu? Arī Es, redzi, esmu to redzējis, saka Jehovah” (Jer.7,1.2.3.4.9.10.11.12)

VII — DIEVIŠKĀS GĀDĪBAS LIKUMS IR, KA AR ĀRĒJIEM LĪDZEKĻIEM CILVĒKU NEBŪS SPIEST DOMĀT UN GRIBĒT, TĀTAD TICĒT UN MĪLĒT RELIĢIJAS LIETAS, BET KA CILVĒKAM PAŠAM SEVI PIE TĀM JĀVED, UN DAŽREIZ ARĪ JĀPIESPIEŽ

129. Šis Dievišķās Gādības Likums izriet no abiem iepriekšējiem, kuri ir: Ka cilvēkam būs darboties Brīvi saskaņā ar prātu (par ko skaties 71.–99.nr.); un darīt to pašam no sevis, lai gan no Kunga, tāpat it kā pašam no sevis (par ko skaties 100.–128.nr.). Un tā kā būt piespiestam nenozīmē darīt brīvi saskaņā ar prātu, un pašam no sevis, bet nebrīvi, un no kāda cita, tad šis Dievišķās Gādības Likums seko pēc kārtas tiem diviem iepriekšējiem. Katrs arī zina, ka nevienu nevar piespiest domāt to, ko viņš negrib domāt, un piespiest gribēt, ko viņš domā negribēt; tāpat arī ticēt, ko netic, un nepavisam, ko negrib ticēt, kā arī mīlēt, ko nemīl, un nepavisam, ko negrib mīlēt. Jo cilvēka gars jeb viņa sirdsprāts ir pilnīgi brīvs domāt, gribēt, ticēt un mīlēt — kurā brīvībā viņš ir garīgās pasaules ieplūsmas pēc, kura nespiež, jo cilvēka gars jeb sirdsprāts ir tanī pasaulē; bet ne dabīgās pasaules ieplūsmas pēc, kuru viņš neuzņem, abas ieplūsmas nesaskan. Cilvēku gan var piespiest teikt, ka viņš šo vai ko citu domā un grib, un ka šo vai ko citu tic un mīl, bet ja tas nav vai netop par viņa tieksmes (rosmes) un no tās izrietoša prāta piederumu, tad viņš to tomēr nedomā, negrib, netic un nemīl. Var arī piespiest cilvēku runāt reliģijai par labu, un saskaņā ar to rīkoties, bet nevar viņu piespiest domāt tai par labu aiz kaut kādas ticības, un gribēt to darīt aiz kādas mīlestības. Valstīs, kurās tiek sargāta taisnība un tiesa, katrs arī tiek spiests nerunāt pret reliģiju, un arī nedarīt pret to, bet nevar tomēr nevienu piespiest domāt un gribēt tai par labu; jo ikvienam ir brīv domāt saskaņā ar elli, un gribēt tai par labu; kā arī domāt un gribēt par labu debesij; bet prāts māca, kāda ir viena un kāda otra; un kāds liktenis sagaida vienu, un kāds liktenis otru; un griba prāta pēc var vēlēties un izvēlēties. No sacītā var redzēt, ka Ārējais nevar piespiest Iekšējo. Dažkārt tas gan notiek, bet ka tas ir kaitīgi, tiks aprādīts sekošā kārtībā:

- I — Ka neviens netiek reformēts ar brīnumiem un zīmēm, tāpēc ka tie spiež ticēt.
 - II — Ka neviens netiek reformēts ar vīzijām, un runāšanu ar aizgājušajiem, tāpēc ka tās spiež ticēt.
 - III — Ka neviens netiek reformēts ar draudiem un sodiem, tāpēc ka tie spiež ticēt.
 - IV — Ka neviens netiek reformēts neprātīguma (ne racinālītātes) un nebrīvības stāvokļos.
 - V — Ka pašam sevi spiest nav pret prātīgumu (racionalitāti) un brīvību.
 - VI — Ka Ārējais cilvēks reformējams ar Iekšējā palīdzību, un ne otrādi.
130. I — **Ka neviens netiek reformēts ar brīnumiem un zīmēm, tāpēc ka tie spiež ticēt.** Ka

cilvēkam ir iekšēja un ārēja domāšana (iekšēji un ārēji domāšanas iecirkņi), un ka Kungs iedarbojas (ieplūst) cilvēkā caur viņa iekšējo domāšanu ārējā, un tā viņu māca un vada, ir rādīts jau iepriekš; un vēl, ka Kunga Dievišķās Gādības pēc ir tā, ka cilvēkam būs darboties brīvi saskaņā, ar prātu. Abas šīs spējas, proti, brīvība un prāts, cilvēkā ietu bojā, ja notiktu brīnumi un cilvēks ar tiem tiktu piespiests ticēt. Ka tā ir, to racionāli tā var redzēt: Nav noliedzams, ka brīnumi ievieš ticību un spēcīgi pārliecina, ka tas, ko brīnumu darītājs saka un māca, ir patiesība; un ka sākumā tas cilvēka ārējo domāšanu tā pārņem, ka to it kā saista un apbur. Bet ar to tiek nolaupītas cilvēkam abas viņa spējas, ko sauc par Racionālu domāšanu (racionālītāti) un Brīvību, ta ka viņš nespēj brīvi saskaņā ar prātu rīkoties, un tad Kungs nevar iedarboties (ieplūst) caur viņa iekšējo domāšanu ārējā, kā vien atstādams cilvēkam iespēju ar savu racionālo domāšanu apstiprināt to, kas brīnuma ceļā jau ir tapis par viņa ticības lietu. Cilvēka domāšanas stāvoklis ir tāds, ka ar iekšējo domāšanu viņš redz kādu lietu savā ārējā domāšanā kā kādā spogulī; jo, kā iepriekš teikts, cilvēks var redzēt savu domāšanu — kas nevar būt citādi kā no iekšējākas domāšanas; un kad viņš redz lietu kā spogulī, tad var to arī šā vai tā grozīt un to veidot, līdz tā viņam izliekas skaista. Šo lietu, ja tā ir patiesība, var pielīdzināt skaistai un dzīvai jaunavai vai jauneklīm; bet ja cilvēks to lietu nevar šā vai tā grozīt un to veidot, bet tikai ar brīnumu ieviestās pārliecības pēc tai ticēt, tad, ja tā ir patiesa, to var pielīdzināt no akmens vai koka izveidotai jaunavai vai jauneklīm, kuros nav nekā dzīva; un var to arī pielīdzināt kādam priekšmetam, kurš pastāvīgi ir acu priekšā, kuru vien redz un kurš apslēpj visu, kas ir sānis abās pusēs un aiz, tā; vēl to var pielīdzināt kādai nepārtrauktai skaņai ausī, kura skaņa neļauj jaust vairāku skaņu harmoniju. Tādu aklumu un kurlumu ievieš cilvēka sirdsprātā brīnumi. Tamlīdzīgi ir ar ikvienu apstiprinātu lietu, ko neredz kaut cik racionāli pirms apstiprināšanas.

131. No sacītā var redzēt, ka ar brīnumiem ieviesta ticība nav ticība, bet ir ietekmējums (iestāstījums), jo tanī nav ne kaut kā racionāla, un vēl mazāk kaut kā garīga, jo tā ir tikai kaut kas ārējs bez kā iekšēja. Tamlīdzīgi ir ar ikvienu lietu, ko cilvēks tādas ietekmētas ticības pēc dara, vai tā ir Dieva atzišana, vai dievkalpošana mājās vai dievnamos, vai labdarība: ja tikai brīnums vien ievieš cilvēkam atzišanu, dievkalpošanu un svētbijību, tad viņš darbojas no dabīgā, nevis no garīgā cilvēka, jo brīnums ievieš (ielej) ticību ārējā, nevis iekšējā ceļā, tāpat no pasaules, nevis no debess; bet Kungs ieiet cilvēkā ne pa citu kā pa iekšēju ceļu, proti, ar Vārda un mācības palīdzību un ar sludināšanu no tā; un tā kā brīnumi šo ceļu aizver, tad pašlaik nekādi brīnumi nenotiek.

132. Ka brīnumi ir tādi, to skaidri var redzēt no tiem brīnumiem, kas notika Jūdu un Izraēliešu tautas priekšā. Viņi, lai gan bija redzējuši tik daudz brīnumu Ēģiptes zemē un vēlāk pie Niedru jūras (Suf jūras), citus arī tuksnesī, un sevišķi uz Sinaja kalna, kad tika pasludināta Bauslība, tomēr pēc mēneša (dienu mēneša), kamēr Mozus Kalnā kavējās, viņi uztaisīja sev zelta Teļu un atzina to par Jehovu, kas viņus izvedis no Ēģiptes zemes (2.Moz.32,4.5.6). Tad vēl no vēlāk Kanaanas zemē notikušajiem brīnumiem, un tomēr viņi tik daudzreiz no pavēlētā kulta atkāpās. Tāpat arī no brīnumiem, ko Kungs, pasaulē būdams, viņu priekšā darīja, un tomēr tie piesita Viņu krustā. Pie viņiem Brīnumi notika tāpēc, ka Jūdi un Izraēlieši bija gluži ārīšķīgi cilvēki, un Kanaanas zemē tika ievesti tikai tādēļ, lai Baznīcu un tās iekšējās lietas ar sava ārējā kulta piederumiem reprezentētu; un reprezentēt var tāpat ļauns, kā arī labs cilvēks, jo ārējās lietas ir tikai rituāli, kas visi pie viņiem garīgas un debešķīgas lietas tikai apzīmēja. Pat Aharons, lai gan to zelta teļu bija uztaisījis un tā kultu pavēlējis (2.Moz.32,2.3.4.5.35), tomēr varēja reprezentēt Kungu un Viņa glābēju Darbu. Un tā kā ar riekšēju dievkalpošanu (kulta iekšējām lietām) viņus pie to reprezentēšanas piedabūt nevarēja, tad viņus pie tās piedabūja un pat spiestin piespieda ar brīnumiem. Ar iekšēju dievkalpošanu (kulta iekšējām lietām) viņus piedabūt nevarēja tāpēc, ka viņi neatzina Kungu, lai gan viss Vārds, kas viņiem bija, runā vienīgi par Viņu; un kas neatzīst Kungu, tas nevar uzņemt ne kaut ko no iekšējas dievkalpošanas (kulta iekšējām lietām). Bet pēc tam kad Kungs manifestējās, un Baznīcās tika uzņemts un atzīts par mūžīgo Dievu, brīnumi mitējās.

133. Bet citādas ir brīnumu sekas labajos nekā ļaunajos. Labie brīnumus negrib, bet tic Vārdā minētajiem (esošajiem) brīnumiem. Un dzirdēdami kaut ko par brīnumu, nepiegrīz tam citādu vēribu kā kādam nesvarīgam argumentam, kas viņu ticību apstiprina; jo viņi domā no Vārda, tāpat no Kunga, nevis pēc tā brīnuma. Bet ļaunie izturas citādi: viņus ar brīnumiem gan var piedabūt un piespiest pie ticēšanās un pat pie dievkalpošanas un svētbijības, bet tikai uz īsu laiku, jo viņu ļaunumi ir viņos ieslēgti, un to iekāres un no šām izrietošās patikas pastāvīgi ietekmē viņu dievkalpošanas un svētbijības ārējos aktus, un lai no sava ieslēguma izietu un izlauztos, tad, domādami par notikušo brīnumu, viņi beidzot sauc to par joku vai veiklu izdarību, vai par dabas paradību (dabas darbu), un tā atgriežas

savos ļaunumos; un kas pēc dievkalpošanas atgriežas savos ļaunumos, tas dievkalpošanas patieso (dsk.) un labo (dsk.) profānē, un profānētāju liktenis pēc nāves ir ļaunākais par visiem. Šie ir tie, kas domāti Kunga vārdos Mt.12,43.44.45, kuru vēlākais stāvoklis kļūst ļaunāks par agrāko. Bez tam vēl, ja brīnumi notiktu pie tiem, kuri netic Vārdā aprakstīto brīnumu pēc, tad tiem būtu jānotiek pastāvīgi un visu tādu acu priekšā. No tam var spriest, kāpēc brīnumi pašlaik nenotiek.

134. II — **Ka neviens netiek reformēts ar vīzijām, un runāšanu ar aizgājušajiem, tāpēc ka tās spiež ticēt.** Vīzijas ir divējādas: Dievišķas un velnišķas. Dievišķās Vīzijas ar attēlu palīdzību notiek Debesī; un velnišķās Vīzijas ar maģiskiem paņēmieniem notiek ellē. Ir arī fantastiskas vīzijas, kuras ir aizrautīga sirdsprāta mānīšanās. **Dievišķās Vīzijas**, kuras, kā teikts, notiek ar attēlu palīdzību Debesī, ir tādas, kādas bija Praviešiem, kuri, tajās būdami, nebija ķermenī, bet garā; jo vīzijas nevar kādam cilvēkam parādīties, ja viņa ķermenis ir nomodā; kāpēc arī, kad tās praviešiem parādījās, teikts, ka viņi tad bijuši garā — kā tas ir skaidrs no sekošām vietām: Ecēchiēls saka: “*Gars mani pacēla, un aizveda mani Dieva Vīzijā, Dieva Garā, atpakaļ uz Kaldeju pie gūstekņiem. Tā pacēlās pār mani tā Vīzija, ko es redzēju*” (11,1.24). Tad vēl, “*ka Gars pacēlis viņu starp zemi un debesi, un aizvedis Dieva Vīzijā uz Jeruzalemi*” (8,3.u.t.). Tamlīdzīgi viņš arī bija Dieva vīzijā jeb garā, kad redzēja četrus dzīvniekus, kas bija Cherubi (1.nod. un 10.nod.); kā arī, kad redzēja jaunu Dievnamu un jaunu Zemi, un Eņģeli, kas tos mērija (40.–48.nod.). Ka tad viņš bijis Dieva Vīzijās, viņš saka 40.nod.2.26; un ka bijis garā — 43.nod.5. Tamlīdzīgā stāvoklī bija arī Sacharija, kad redzēja kādu vīru jājam starp mirtēm (1.nod.8.u.t.); kad redzēja četrus ragus, un kādu vīru, kuram rokā bija mēraukla (2.nod.1.5.u.t.), kad redzēja Lukturi un divus olīvkokus (4.nod.1.u.t.); kad redzēja lidojam grāmatas rituli un efu (labības mērijamais trauks) (5.nod.1.6); kad redzēja četrējus ratus iznākam starp diviem kalniem, un zirgus (6.nod.1.u.t.) Tamlīdzīgā stāvoklī bija Daniels, kad redzēja četrus zvērus izkāpjām no jūras (7.nod.1.u.t.), kad redzēja auna cīņu ar āzi (8.nod.1.u.t.). Ka viņš tos redzējis sava gara vīzijā (visio latīniski nozīmē neko citu kā “skatījumu”), teikts 7.nod.1.2.7.13; 8.nod.2; 10. nod.1.7.8, un ka redzējis vīzijā Eņģeli Gabriēlu (9.nod.21). Gara vīzijā bija arī Jānis, kad redzēja lietas, kuras aprakstījis Apokalipsē (Atklāsmes grāmatā — izd.); piemēram, kad redzēja septiņus Lukturus un to vidū cilvēka Dēlu (1.nod.12.–16); kad redzēja Troni Debesī, un Sēdētāju uz tā Troņa, un četrus Dzīvniekus, kas bija Cherubi, ap Viņu (4.nod.); kad redzēja Jēru paņemam dzīvības Grāmatu (5.nod.); kad redzēja zirgus izejam no tās Grāmatas (6.nod.); kad redzēja septiņus eņģeļus ar bazūnēm (8.nod.); kad redzēja atvērtu bezdibeņa aku, un siseņus iznākam no tās (9.nod.); kad redzēja pūķi un tā cīņu ar Michaēlu (12.nod.); kad redzēja divus zvērus paceļamies, vienu no jūras, otru no zemes (13.nod.); kad redzēja sievieti sēdam uz sarkana (šarlachkrāsas) zvēra (17.nod.); un izpostīto Babiloni (18.nod.); kad redzēja baltu Zirgu un Sēdētāju uz tā (19.nod.); kad redzēja jaunu Debesi un jaunu Zemi, un svēto Jeruzalemi nonākam no Debess (21.nod.); un kad redzēja dzīva ūdens upi (22.nod.). Ka viņš šīs lietas redzējis gara vīzijā, teikts 1.nod.10.11; 4.nod.2; 5.nod.1; 6.nod.1; 21.nod.1.2. Tādas bija Vīzijas, kas parādījās no Debess viņu gara redzei, nevis viņu ķermeniskajai redzei. Pašlaik tādas nerādās, jo, ja tās parādītos, neviens tās nesaprastu, tāpēc ka tās notiek reprezentējumu veidā, kuru atsevišķie tēli nozīmē Baznīcas iekšējās lietas un Debess noslēpumus. Ka tās arī mitēsies, Kungam pasaulē atnākot, iepriekš pateikts Daniēlī (9.nod.24). Bet dažkārt ir rādījušās **velnišķas vīzijas**, ko ieviesuši jūsmotāji un murgotāji gari, kuri, ārprātā būdami, saukuši sevi par Svēto Garu. Bet šie gari tagad ir Kunga sapulcināti un nomesti kādā ellē savrup no pārējo garu ellēm. No tam ir skaidrs, ka neviens nevar tapt reformēts ar citām vīzijām nekā tām, kuras ir Vārdā. Ir arī **Fantastiskas Vīzijas**, bet tās ir tikai aizrautīga sirdsprāta mānīšanās.

134/a/. Ka neviens, arī runādams ar aizgājušajiem, netaptu reformēts, redzams no Kunga vārdiem, zīmējoties uz Bagāto ellē un Lācaru Ābrahama klēpī. Jo Bagātais sacīja “*Lūdzu tevi, tēv Ābraham, sūti Lācaru mana tēva namā, jo man ir pieci brāļi, lai viņš tiem liecinātu, ka arī tie nenonāk šajā moku vietā. Abrahams viņiem sacīja: Viņiem ir Mozus un Pravieši, lai viņi tos klausā! bet tas sacīja: Nē, tēv Abraham, bet ja kāds no mirušajiem pie viņiem nāktu, tad viņi grēkus nožēlotu. Abrahams viņiem atbildēja: Ja viņi neklausā Mozu un Praviešus, tad arī, ja kāds no mirušajiem augšāmceltos, viņi nepārliecināsies*” (Lk.16,27.–31). Runāšana ar mirušajiem panāktu to pašu ko brīnumi, par kuriem nupat iepriekš bija runa: proti, ka tā cilvēku ietekmētu un uzspiestu viņam kultu (dievkalpošanu — izd.) uz īsu laiku; bet tā kā ar to cilvēkam tiek nolaupīta racionālitate, un viņa ļaunumi tai pašā laikā paliek ieslēgti, tad, kā iepriekš teikts, šis apbūrumis jeb iekšējā saite atraisās, un ieslēgtie ļaunumi izlaužas, līdz ar zaimiem un profānēšanu. Bet tas notiek vienīgi tad, ja gari ievieš kādu reliģijas dogmu — ko neviens labs gars, un

nepavisam kāds debess eņģelis, nekad nedara.

135. Tiek tomēr vēlēts ar gariem runāt, bet reti kad ar debess eņģeļiem, un vēlēts tika daudziem agrākos laikmetos. Bet kad tas tiek vēlēts, viņi runā ar cilvēku viņa dzimtajā valodā, bet tikai nedaudzus vārdus. Bet tie, kas ar Kunga atļauju runā, nekad nerunā kaut ko, kas atņem cilvēkam prāta brīvību, neiz arī tie viņu māca. Vienīgi Kungs māca cilvēku, bet ar Vārda palīdzību apgaismībā — par ko būs runa turpmāk. Ka tā ir, tas no paša pieredzes man vēlēts zināt. Esmu sarunājies ar gariem un ar eņģeļiem nu jau vairākus gadus, un neviens gars nav uzdrošinājies, nedz arī kāds eņģelis ir gribējis, man kaut ko teikt, un vēl mazāk pamācīt, zīmējoties uz kaut ko Vārdā, vai par kādu doktrināliju no Vārda, bet mācījis mani ir vienīgi Kungs, Kurš man atklājies, un pēc tam kā Saule, kurā Viņš ir, manu acu priekšā pastāvīgi ir rādījies un rādās — tāpat kā Viņš rādās eņģeļiem — un mani apgaismojis.

136. **III — Ka neviens netiek reformēts ar draudiem un sodiem, tāpēc ka tie spiež ticēt.** Ir zināms, ka ārējais nevar piespiest iekšējo, bet ka iekšējais var piespiest ārējo; tad vēl ir zināms, ka iekšējais tā atraida no ārienes uzspiesto, ka no tā novēršas; un zināms ir arī, ka ārējās patikas pievilina iekšējo sirdsprātu tām piekrist un tās mīlēt. Var arī būt zināms, ka ir uzspiests iekšējs stāvoklis, un ir brīvs iekšējs stāvoklis. Bet visas šīs lietas, lai gan ir zināmas, tomēr ir apgaismojamas; jo ir vairākas lietas, kuras dzirdot, cilvēks tūdaļ jauš, ka tā ir, tāpēc ka tās ir patiesas, un tāpēc tās apstiprina: bet, ja tam līdzās tās nenostiprina ar prāta argumentiem, tad ar maldu argumentēšanu tās var tikt vājinātas un beidzot nolietotas. Tāpēc tie konstatējumi, par kuriem nupat teikts, ka tie ir zināmi, jāņem par jaunu un racionāli jānostiprina.

Pirmkārt, *ka ārējais nevar piespiest iekšējo, bet ka iekšējais var piespiest ārējo.* Kuru var piespiest ticēt un mīlēt? Ticēt nevienu nevar piespiest vairāk, kā domāt kaut ko esam tā, ja viņš to tā nedomā; un mīlēt nevienu nevar piespiest vairāk, kā gribēt to, ko viņš negrib, jo ticība ir arī domāšanas lieta, un mīlestība ir gribas lieta. Bet iekšējo ar ārējā palīdzību var piespiest tikai nerunāt sliktu pret valsts likumiem, dzīves tikumiem un Baznīcas svētumiem. To nedarīt iekšējo var piespiest ar draudiem un sodiem, un tas arī tiek spiests un ir jāspiež; tikai šis iekšējais nav īsti cilvēciskais iekšējais, bet ir tāds, kāds cilvēkam ir kopējs ar kustoņiem, kurus arī var piespiest. Cilvēciskais iekšējais rezidē pāri šim dzīvnieciskajam iekšējam. Še domāts cilvēciskais iekšējais, ko nevar piespiest.

Otrkārt, *ka iekšējais tā atraida no ārienes uzspiesto, ka no tā novēršas.* Tas tāpēc, ka Iekšējais grib būt brīvs un mīl brīvo; jo brīvais, kā iepriekš rādīts, ir cilvēka mīlestības jeb dzīvības piederums. Tāpēc, kad brīvais jūt sevi spiestu, tas it kā ieraujas sevī un novēršas, un raugās uz uzspiesto kā uz savu ienaidnieku; jo mīlestība, kas veido cilvēka dzīvību, jūtas tad sarūgtināta, un liek cilvēkam domāt, ka tā viņš nav pats savs kungs, tāpat arī nedzīvo pats sev. Ka tāds ir cilvēka iekšējais sirdsprāts, tas nākas no Kunga Dievišķās Gādības likuma, ka cilvēkam būs darboties brīvi saskaņā ar prātu. No tam ir skaidrs, ka ir kaitīgi uzspiest cilvēkiem Dievišķu kultu ar draudiem un sodiem. Bet ir tādi, kas ļaujas uzspiest sev reliģiju, un ir tādi, kas neļaujas. Ļaujas uzspiest sev reliģiju daudzi no Pāvestiešiem (no Pāvestiešu Cilts), bet tie ir tādi, kuru dievkalpošanā (kultā) nav nekā iekšēja, bet viss ir ārīgs. Neļaujas sev uzspiest daudzi no Angļiem (no Angļu Cilts), no kam nākas, ka viņu dievkalpošanā (kultā) ir iekšējs kults, un kas pie ārējā pieder, tas nāk no iekšējā. Šo iekšējo (iekšējākie iecirkņi) reliģijas ziņā parādās garīgā gaismā kā spoži balti mākoņi, bet pirmāk minētajiem iekšējo reliģijas ziņā parādās debess gaismā kā tumši mākoņi. Vienus un otru garīgajā pasaulē var dabūt redzēt, un kas grib, tas arī redzēs, nonācis pēc nāves viņā pasaule. Bez tam vēl, uzspiesta dievkalpošana ieslēdz ļaunumus, kuri tad slēpjas kā uguns malkā zem pelniem, kura turpina gruzdēt un izplesties, līda izlaužas liesmās (ugunsgrēkā). Neuzspiesta bet brīvprātīga dievkalpošana turpretī ļaunumus neieslēdz, kāpēc tie ir kā uguns, kas pēkšņi uzliesmo un tiek apdzēsta. No tam ir skaidrs, ka iekšējais tā atraida uzspiesto, ka no tā novēršas. Ka iekšējais var piespiest ārējo, tas tāpēc, ka iekšējais ir kā kungs, un ārējais ir kā sulainis.

Treškārt, *ka ārējās patikas pievilina iekšējo sirdsprātu tām piekrist un tās arī mīlēt.* Patikas ir divējādas izcelsmes: saprāta patikas un gribas patikas. Saprāta patikas ir arī gudrības patikas, un gribas patikas ir arī mīlestības patikas, jo gudriba ir saprāta, un mīlestība ir gribas piederums. Tā kā nu ķermeņa un tā jutekļu patikas, kuras ir ārējās patikas, darbojas kā viens līdzās iekšējam patikām, kuras ir saprāta un gribas patikas, tad izriet, ka, tāpat kā iekšējais atraida no ārienes uzspiesto, tiktāl ka no tā novēršas, tāpat iekšējais labprāt ieredz patiku ārējā, tiktāl ka tai pievēršas; tā rodas piekrišana no saprāta puses, un mīlestība no gribas puses. Visi bērni garīgajā Pasaulē tiek ievadīti eņģeliskā gudrībā, un ar to debešķīgā mīlestībā no Kunga ar lietām, kas ir patikamas un pievilcīgas; sākumā namos ar skaistiem un

dārzos ar pievilcīgiem priekšmetiem, pēc tam ar garīgu lietu attēliem (reprezentējumiem), kas tiksmina viņu sirdsprāta iekšējākos Iecirkņus, un beidzot ar gudrības patiesībām, un tādējādi ar mīlestības labo (dsk.). Tā viņi pastāvīgi tiek vadīti ar patikām pēc kārtas, papriekš ar saprāta un tā gudrības mīlestības patikām, un beidzot ar gribas mīlestības patikām, kura mīlestība top par viņu dzīvības mīlestību, kurai pakļauts tiek turēts viss pārējais, kas ar patikām viņos ir iegājis. Tas notiek tāpēc, ka viss, kas pie saprāta un gribas pieder, ir veidojams ār ārēju lietu palīdzību, pirms tas tiek veidots ar iekšējo palīdzību; jo viss, kas pie saprāta un gribas pieder, papriekš tiek veidots ar to lietu palīdzību, kuras ieiet caur ķermeņa jutekļiem, galvenokārt caur redzi un dzirdi; un kad pirmais saprāts un pirmā griba ir izveidoti, tad iekšējā domāšana (iekšējais domāšanas iecirknis) raugās uz tiem kā uz savas domāšanas ārējiem piederumiem, un vai nu ar tiem saistās, vai no tiem šķiras: saistās ar tiem, ja tie patikami, un šķiras no tiem, ja nepatīkami. Bet pienācīgi jāiegaumē (jāzina), ka ne iekšējais saprāts (saprāta iecirknis) saistās ar iekšējo gribu (gribas iecirkni), bet iekšējā griba saistās ar iekšējo saprātu, un dara, ka saistība ir abpusīga; bet tas notiek no iekšējās gribas, un ne drusciņ no iekšējā saprāta. Ko tam nākas, ka ar ticību vien cilvēks nevar tikt reformēts, bet ar gribas mīlestību, kura sev ticību darina.

Ceturtkārt, ka ir uzspiests iekšējs stāvoklis, un ir brīvs iekšējs stāvoklis. Uzspiests iekšējs stāvoklis ir tiem, kuri ir vienīgi ārējā un nekādā iekšējā dievkalpošanā; jo viņi iekšēji domā un grib to, kas no ārienes tiek uzspiests. Šie ir tie, kas pagodina dzīvus un mirušus cilvēkus, un tādējādi ir elku kultā, un arī brīnumu ticībā. Šiem nav nekāda cita iekšējā kā vien tas, kas tai pašā laikā ir ārējais. Bet tiem, kuri ir iekšējā dievkalpošanā, uzspiests iekšējs stāvoklis ir, proti, viens aiz bailēm, un otrs aiz mīlestības. Aiz bailēm uzspiests iekšējs stāvoklis ir tiem, kuri ir dievkalpošanā aiz bailēm no elles mocībām un tās uguns, bet šis iekšējais nav tā iekšējā domāšana (domāšanas iecirknis), par kuru iepriekš bija runa, bet ir ārēja domāšana (domāšanas iecirknis), kas še nosaukta par iekšēju tāpēc, ka tā pieder pie domāšanas. Iekšējo domāšanu, par kuru iepriekš bija runa, nevar uzspiest ne ar kādām bailēm; bet uz to var spiest mīlestība un bailes šo pazaudēt. Dieva bijāšana (bailes) istā nozīmē nav nekas cits. Tikt spiestam no mīlestības un bailēm šo pazaudēt, nozīmē pašam sevi spiest; un ka pašam sevi spiest nav pret brīvību un racionālītāti, būs redzams turpmāk.

137. No sacītā var redzēt, kāda ir uzspiesta dievkalpošana, un kāda ir neuzspiesta. Uzspiestā dievkalpošana ir ķermeniska, nedzīva, tumša un bēdīga: ķermeniska tā ir tāpēc, ka tā ir ķermeņa un ne sirdsprāta; nedzīva — tāpēc ka tajā nav dzīvības; tumša — tāpēc ka tajā nepiedalās saprāts; un bēdīga — tāpēc ka tajā nav debess patikas. Bet neuzspiesta dievkalpošana, ja tā ir ista, ir garīga, dzīva, gaiša un priecīga dievkalpošana: garīga tāpēc, ka tajā ir gars no Kunga; dzīva — tāpēc ka tajā ir dzīvība no Kunga; gaiša — tāpēc ka tajā ir gudrība no Kunga; un priecīga — tāpēc ka tajā ir debess no Kunga.

158. **IV — Ka neviens netiek reformēts neprātīguma (ne racinālītātes) un nebrīvības stāvokļos.** Iepriekš rādīts, ka cilvēkam nekas nepiesavējas kā vien tas, ko viņš dara brīvi saskaņā ar prātu. Tas tāpēc, ka brīvais ir gribas, un prāts (jeb apdoms) ir saprāta piederums, un kad cilvēks rikojas brīvi saskaņā ar prātu, tad viņš rikojas no savas gribas ar savu saprātu, un kas notiek šo divu saistībā, tas cilvēkam piesavējas. Tā kā nu Kungs grib, ka cilvēks tiktu reformēts un atdzemdināts, lai viņam būtu mūžīgā dzīvība jeb debess dzīvība, un nevienu nevar reformēt un atdzemdināt, ja labais nepiesavējas viņa gribai, lai būtu it kā tās piederums, un patiesais viņa saprātam, lai tas arī būtu it kā tā piederums, un tā kā nevienam nekas nevar piesavēties kā vien tas, kas tiek darīts gribas brīvībā saskaņā ar saprāta apsvērumu, tad izriet, ka neviens netiek reformēts nebrīvības un neprātīguma (ne racinālītātes) stāvokļos. Ir vairāki nebrīvības un neprātīguma stāvokļi, bet vispār tos var attiecināt un sekošiem: baiļu, nelaimības, prāta slimīguma, ķermeniskas slimības, nezināšanas un saprāta aptumsuma (apstulbuma) stāvokļiem. Bet par ikkuru no šiem stāvokļiem jāpasaka kaut kas īpaši.

139. **Baiļu Stāvoklī** neviens netiek reformēts tāpēc, ka bailes atņem brīvo gribēšanu un prātu, jeb brīvību un racionālu domāšanu (racionālītāti); jo mīlestība sirdsprāta iekšējākos iecirkņus atver, bet bailes tos aizver; un kad tie ir aizvērti, tad cilvēks maz domā, un neko citu kā to, kas tad viņa apziņai (animo) vai jutekļiem nāk priekšā. Visas bailes, kas apziņai uznāk, ir tādas. Ka cilvēkam ir iekšēja domāšana un ārēja domāšana (domāšanas iecirkņi), ir rādīts iepriekš. Bailes nekad nevar ieiet iekšējā domāšanā, tā vienmēr ir brīva, tāpēc ka tā ir savas dzīvības mīlestībā, bet var ieiet ārējā domāšanā, un kad tās tāni ieiet, tad iekšējā domāšana aizveras, kurai aizveroties, cilvēks vairs nevar darboties brīvi saskaņā ar savu prātu, un tādējādi nevar tapt reformēts. Bailes, kas ieiet ārēja domāšanā un aizver iekšējo, ir galvenokārt baidīšanās zaudēt godu vai peļņu; bet bailes no pilsoniska soda un Baznīcas soda to neaizver,

tāpēc ka šie likumi nosaka sodus tikai tiem, kuri runā un dara pret Valsts pilsoniskajiem un Baznīcas garīgajiem likumiem, bet ne tiem, kuri pret tiem tikai domā. Bailes no elles soda gan ārējā domāšanā ieiet, bet tikai uz dažiem mirkļiem, vai dažām stundām vai dienām, bet drīz pamet to savas iekšējās domāšanas brīvībā, kura ir istenā viņa gara un dzīvības mīlestības domāšana, un kuru sauc par sirds domāšanu. Bet baidīšanās zaudēt godu un peļņu ieiet cilvēka ārējā domāšanā, un iegājusi aizver iekšējo domāšanu no augšas ieplūsmi no debess, un padara, ka cilvēks nevar tikt reformēts. Tas tāpēc, ka ikkura cilvēka dzīvības mīlestība no dzimšanas ir patmīlība un pasaules mīlestība, un patmīlība ir viens ar godkāri (goda mīlestību), un pasaules mīlestība ir viens ar mantkāri (ienākuma mīlestību); kālabad, kad cilvēks ir ticis godā vai mantā, tad aiz bailēm to zaudēt viņš nocietinās līdzekļos, kuri viņa godam un ienākumam kalpo, un kuri ir tiklab pilsoniski, kā arī baznīciski, un abēji ir varas līdzekļi. Tamlīdzīgi dara arī tas, kurš vēl nav ticis godā vai mantā, ja viņš pēc šīm lietām tiko, bet tad aiz bailēm zaudēt labu slavu to dēļ. Teikts, ka tās bailes ieiet ārējā domāšanā, un aizver iekšējo no augšas ieplūsmi no Debess. Šo /iekšējo domāšanu/ saka esam aizvērtu, kad tā ir gluži viena ar ārējo /domāšanu/, jo tad tā nav sevī, bet ir ārējā /domāšanā/. Bet tā kā patmīlība un pasaules mīlestība ir ellišķas mīlestības, un ir visu ļaunumu avoti, tad ir skaidrs, kāda par sevi ir iekšējā domāšana tiem, kuriem tās mīlestības ir dzīvības mīlestības, jeb kuros tās valda, proti, ka tā ir pilna visu sugu ļaunumu iekāru. To nezina tie, kuri, baidīdamies zaudēt cieņu un bagātību, ir stiprā pārliecībā par reliģiju (reliģisko), kurā viņi ir, un visvairāk tajā reliģijā (reliģiskajā) kurā viņi tiek pagodināti līdzīgi dievībām, un reizē arī līdzīgi plūtoniem (grieķu mitoloģijā Plūtons bija apakšzemes valsts ķēniņš) ellē. Šie spēj it kā sirdīgi degt dvēseļu glābšanas labad, tomēr aiz ellišķas uguns. Tā, kā šis bailes galvenokārt atņem pašu Racionālo domāšanu (racionālītāti) un pašu Brīvību, kuras spējas pēc izcelsmes ir debešķīgas, tad ir skaidrs, ka tās neļauj cilvēkam tapt reformētam.

140. Ka neviens netiek reformēts **nelaimības Stāvoklī**, ja viņš tikai tad domā par Dievu, un izlūdzas palīdzību — tas tāpēc, ka šis ir piespiedu stāvoklis; un tāpēc, nākdams atkal brīvā stāvoklī, cilvēks atgriežas agrākajā stāvoklī, kurā maz par Dievu bija domājis vai pat nemaz. Citādi ir ar tiem, kuri agrāk, brīvā stāvoklī būdami, ir bijājušies Dieva. Ar, Dieva 'bijāšanu' domāts ir būties Viņu apvainot, un Viņu apvainot nozīmē grēkot; un tās nav bailes, bet mīlestība. Jo, kurš, kādu mīlēdams, nebīstas viņam ļaunu nodarīt? Un jo vairāk mīl, jo vairāk bīstas to darīt. Bez šādām bailēm mīlestība ir sāja un sekla — vienīgi domāšanas un nebūt ne gribas piederums. Ar 'nelaimības' stāvokļiem domāti izmisuma stāvokļi briesmās, kā kaujās, dueļos, kuģu avārijās, negadījumos, ugunsgrēkos, draudošā vai negaidītā mantas, tāpat arī amata un līdz ar to goda zaudējumā, un līdzīgos citos gadījumos. Šajos vien par Dievu domāt, nozīmē domāt nevis no Dieva, bet, no sevis paša; jo tad sirdsprāts ir it kā ķermenī ieslodzīts, tā tad nav brīvs, un tāpēc arī racionāli nedomā — bez kā nevar tapt reformēts.

141. **Prāta slimīguma Stāvoklī** neviens netop reformēts tāpēc, ka prāta slimīgums atņem racionālu domāšanu (racionālītāti) un tāpēc brīvu darbošanos saskaņā ar prātu; jo sirdsprāts tad nav vesels, bet ir slimis, un vesels, nevis slimis, sirdsprāts domā racionāli (ir racionāls). Tādi slimīgumi ir grūtsirdība, neīsta (ārlaulībā dzimusi) un maldīga sirdsapziņa (dsk.), dažāda veida fantāzijas, sirdssāpes nelaimībā, sirdsprāta bailošanās un nospīestība kādas ķermeniskas vainas pēc — kuras lietas dažkārt uzskata par kārdinājumiem, lai gan tie nav, tāpēc ka īstu kārdinājumu objekti ir garīgas lietas, un šajos sirdsprāts ir gudrs, bet to /t.i., neīstu kārdinājumu/ objekti ir dabīgas lietas, un tajos sirdsprāts ir neprātīgs.

142. **Ķermeniskas slimības Stāvoklī** neviens netop reformēts tāpēc, ka tad prāts nav brīvā stāvoklī, jo sirdsprāta stāvoklis ir atkarīgs no ķermeņa stāvokļa. Kad ķermenis slimo, tad slimo arī sirdsprāts, un ja ne citādi, tad tomēr atrautības pēc no pasaules; jo no pasaules atrauts sirdsprāts gan domā par Dievu, bet ne no Dieva, jo tas tad nav prāta brīvībā. Prāta brīvība cilvēkam ir no tam, ka viņš ir vidū starp debesi un pasauli, un var domāt no debess un no pasaules, tāpat arī no debess par pasauli, un no pasaules par debesi. Kad nu cilvēks ir slimis un domā par nāvi, kā arī par savas dvēseles stāvokli pēc nāves, tad viņš nav pasaulē, bet ir garā no tās atrāvies — kurā stāvoklī vien neviens nevar tapt reformēts; bet var tikt nostiprināts, ja pirms saslimšanas ir reformēts. Tamlīdzīgi ir arī ar tiem, kuri atsakās no pasaules un visām tās darīšanām un nododas vienīgi domāšanai par Dievu, Debesi un dvēseles Glābšanu — bet par šo lietu pateiksim citā vietā vairāk. Tāpēc tie, ja nav reformēti pirms slimības, tad pēc tās, ja nomirst, paliek kādi bijuši pirms slimības. Tāpēc velti ir domāt, ka kāds slimībā varētu grēkus nožēlot un uzņemt sevī kaut kādu ticību, jo šādā nožēlošanā nav nekādas aktivitātes, un šādā ticībā nekādas labprātības (darbīgas tuvāk mīlestības) — kāpēc tajās abās viss nāk tikai no muts, un nekas nenāk no

sirds.

143. **Nezināšanas Stāvokli** neviens netop reformēts tāpēc, ka visa reformēšana notiek ar patiesībām, un dzīvojot saskaņā ar tām — kāpēc tie, kas patiesības nezina, nevar tikt reformēti. Bet ja viņi aiz patiesību rosmes tās zināt vēlas, tad viņi top reformēti pēc nāves garīgajā pasaulē.

144. Neviens nevar tapt reformēts arī **saprāta apstulbuma Stāvokli**. Arī šie nezina patiesības, un tāpēc nezina arī dzīvību, jo saprātam tās jā māca, un gribai tās jā dara, un kad griba dara, ko saprāts māca, tad cilvēkam top dzīvība saskaņā ar patiesībām; bet kad saprāts ir apstulbis, tad arī griba ir aizsprostota, un nedara brīvi saskaņā ar savu prātu neko citu, kā saprātā apstiprinātu ļauno, kas ir nepatiesais. Atskaitot nezināšanu, saprātu apstulbo arī tāda reliģija, kura māca aklu ticību; tāpat arī nepatiesības mācība; jo, kā patiesības saprātu atver, tā nepatiesības to aizver: aizver to uz augšu, un atver uz leju; un saprāts, kas tikai uz leju atvērts, nespēj redzēt patiesības, bet spēj tikai apstiprināt, ko tik vien grib, sevišķi nepatieso. Saprātu apstulbo arī ļaunuma iekāres; kamēr griba ir tajās, tā spiež saprātu tās apstiprināt; un par cik ļaunuma iekāres tiek apstiprinātas, par tik griba nevar būt labā rosmēs, un redzēt no tām patiesības, un tādējādi tapt reformēta. Piemēram, ja kāds ir laulības pārkāpšanas iekārē, viņa griba, būdama viņa mīlestības patikā, spiež savu saprātu to apstiprināt, pasakot: Kas ir laulības pārkāpšana? Vai tanī ir kas ļauns? Vai tas pats nenotiek vīra un viņa sievas starpā? Un vai no laulības pārkāpšanas nevar tāpat dzimt pēcnācēji? Vai sieviete nevar pieļaut sev vairākus, ar to sev nekaitēdama? Kas garīgajam ar to kopējs? Tā domā saprāts, kurš tad ir gribas mauka un, gribas izvarots, ir kļuvis tik truls, ka nespēj redzēt, ka laulības mīlestība ir pati debešķīgi garīgā mīlestība, kas ir Kunga un Baznīcas mīlestības attēls, un no šīs ir arī atvasināta, un ka tādejādi tā sevī ir svēta, pati tiklība, šķīstība un nevainība; un ka tā padara cilvēkus par mīlestības veidojumiem (amores in forma), jo laulātie var mīlēt viens otru visieکشēji, un tā izveidot sevi par mīlestībām; un ka laulības pārkāpšana šo veidojumu, un līdz ar to arī Kunga attēlu, izposta; un kas ir šausmīgi, ka pārkāpējs sajauc savu dzīvību ar laulātā vīra dzīvību viņa sievā, jo sēklā ir cilvēka dzīvība. Un tā kā tā ir negantība (profanum), tad Elli sauc par laulības pārkāpšanu, un Debesi turpretī par laulību. Laulības pārkāpšanas mīlestībai ir arī sakars ar vizzemāko elli, un īstai laulības mīlestībai ar visieکشējāko debesi. Abu dzimumu dzimumorgāni arī atbilst visieکشējākās Debess biedrībām. Tas še teikts zināšanai, cik apstulbis ir saprāts, kad griba ir ļaunuma iekārē, un ka saprāta apstulbuma stāvokli neviens nevar tapt reformēts.

145. **V — Ka pašam sevi spiest nav pret prātīgumu (racionālītāti) un brīvību.** Jau iepriekš rādīts, ka cilvēkam ir iekšēja domāšana un ārēja domāšana, un ka tās izšķiras kā agrākais no vēlākā, jeb kā augstākais no zemākā; un, tā izšķirdamās, tās var darboties katra atsevišķi, un var darboties kopēji. Atsevišķi tās darbojas, kad cilvēks no savas ārējas domāšanas runā un dara citādi, nekā iekšēji domā un grib; un kopēji tas darbojas, kad viņš runā un dara, ko iekšēji domā un grib. Tā parasti rīkojas godīgie, bet iepriekšējā veidā — negodīgie. Tā kā nu iekšējais un ārējais sirdsprāta iecirkņi ir tā atšķirīgi, tad iekšējais var ar ārējo cīnīties, un cīnoties piespiest šo sev pieskaņoties. Cīņa izceļas, kad cilvēks domā ļaunumus esam grēkus, un tāpēc grib no tiem atkāpties; jo atkāpjoties atveras vārti, kuriem atveroties, Kungs ļaunā iekāres, kuras iekšējo domāšanu apsēdušas, izdzen, un to vietā iedēsta labā rosmes. Tas notiek iekšējā domāšanā. Bet tā kā ļaunā iekāru patikas, kuras apsēdušas ārējo domāšanu, reizē ar tām izdzīt nevar, tad izceļas cīņa starp iekšējo un ārējo domāšanu. Iekšējā grib tās patikas izdzīt, tāpēc ka tās ir ļaunā patikas un nesaskan ar labā rosmēm, kurās tagad ir iekšējā domāšana, un ļaunā patiku vietā ienest labā patikas, kuras saskan. Labā patikas ir tās, ko sauc par labprātības labo (dsk.). No šīs preteکشības izceļas cīņa, kuru, ja tā top grūta, sauc par kārdinājumu. Tā kā nu cilvēks ir cilvēks savas iekšējas domāšanas pēc, un tā ir pats cilvēka gars, tad ir redzams, ka, piespiezdam savu ārējo domāšanu pieskaņoties, jeb uzņemt savu rosmju patikas, kuras ir labprātības labais (dsk.), cilvēks pats sevi piespiež. Ir skaidrs, ka tas nav pret, bet ir saskaņā ar prātīgumu (racionālītāti) un brīvību, jo prātīgums to cīņu izcīna, un brīvība izved to līdz galam. Jo pati brīvība līdz ar prātīgumu iemājo iekšējā cilvēkā, un no šī ārējā. Kad nu tad iekšējais uzvar, kas notiek, kad iekšējais ir piespiedis ārējo sev pieskaņoties un sekot, tad cilvēks saņem no Kunga pašu īsteno Brīvību un pašu īsteno Prātīgumu; jo Kungs tad izved cilvēku no ellišķas brīvās gribēšanas, kas par sevi ir verdziska, un ievēd viņu debešķīgā brīvajā gribēšanā, kas par sevi ir pati īstenā brīvā gribēšana, un vēl viņam biedroties ar eņģeļiem. Ka tie, kas ir grēkos, ir vergi, un ka Kungs dara brīvus tos, kuri ar Vārda palīdzību uzņēm no Viņa patiesību, Viņš Pats māca Jāņa ev. 8,31.–36.

146. Paskaidrojumam ņemsim par piemēru cilvēku, kurš ir jutis patiku krāpšanā un slepenā

zagšanā (dsk.), un redz un iekšēji atzīst, ka tie ir grēki, un tāpēc grib no tiem atstāties. Atstājoties izceļas iekšējā cilvēka cīņa pret ārējo; jo iekšējais cilvēks ir godīguma rosmē, bet ārējais vēl ir krāpšanas patikā, kura patika, tāpēc, ka ir gluži pretēja godīguma patikai, neatkāpjas, ja to nepiespiež, nedz arī to var piespiest citādi, kā cīnoties; un tad, iekšējam uzvarot, ārējais cilvēks nāk godīguma mīlestības patikā, kura ir labprātība; vēlāk krāpšanas patika top viņam pakāpeniski par nepatiku. Tamlīdzīgi ir arī ar pārējiem grēkiem, kā laulības pārkāpšanu un maucību, atriebību un naidu, zaimošanu un melošanu. Bet par visām grūtāk ir cīņa ar dominēšanas mīlestību aiz patmīlības; kas šo pakļauj, tas viegli pakļauj arī pārējās jaunās mīlestības, tāpēc ka šī ir to galva.

147. Īsumā pateiksim arī, kā Kungs izdzen jaunā iekāres, kuras no dzimšanas apsēž iekšējo cilvēku, un to vietā ieliek labā rosmes, kad cilvēks it kā pats no sevis atstādina jaunumus kā grēkus. Jau agrāk rādīts, ka cilvēkam ir dabīgs sirdsprāts, garīgs sirdsprāts un debešķīgs sirdsprāts; un ka cilvēks, kamēr viņš ir jaunā iekārēs un to patikās, ir tikai dabīgajā sirdsprātā, un ka tikmēr garīgais sirdsprāts viņam ir aizvērts. Bet tiklīdz cilvēks pēc pārbaudes (jeb izpētīšanas) atzīst jaunumus par grēkiem pret Dievu, tāpēc ka tie ir pret Dievišķajiem likumiem, un tāpēc grib no tiem atstāties, tad Kungs atver garīgo sirdsprātu, un ieiet dabīgajā ar patiesā un labā rosmēm, un ieiet arī racionālajā domāšanā, un no turienes izkārtotās lietas, kuras ir zemāk dabīgajā sirdsprātā pret kārtību. Tas ir tas, kas cilvēkam izliekas kā cīņa; un tiem, kuri daudz ļāvušies jaunā patikām, izliekas kā kārdinājums. Jo sirdsprātam (animo) sāp, kad viņa domu kārtība tiek apgriezta otrādi. Tā kā nu cīņa ir pret to (dsk.), kas ir pašā cilvēkā, un ko cilvēks jūt kā savu, un neviens nevar cīnīties pret sevi, ja ne no tā, kas viņā ir iekšējāks, un kas tur ir brīvs, tad izriet, ka iekšējais cilvēks tad cīnās pret ārējo, un cīnās brīvi, un piespiež ārējo paklausīt. To tāpat nozīmē pašam sevi piespiest. Ka tas nav pret brīvību un racionālītāti, bet ar tām saskan, tas ir skaidrs.

148. Bez tam vēl, ikviens cilvēks grib būt brīvs, un nebrīvo jeb verdzisko no sevis atstādināt. Ikviens zēns, būdams zem skolotāja vadības, grib būt pats savs noteicējs un tādējādi būt brīvs; tāpat arī ikviens kalps zem sava Kunga, un kalpone zem savas Kundzes; ikviena jaunava grib atstāt tēva māju un apprecēties, lai brīvi rīkotos pati savā mājā; ikviens jauneklis, kas grib strādāt, vai tirgoties, vai ieņemt kādu amatu, būdams citu kalpībā, grib atbrīvoties, lai pats par sevi lemtu. Visi tie, kas labprātīgi kalpo brīvības labad, paši sevi spiež to darīt; un paši sevi spiezdami, rīkojas brīvi saskaņā ar prātu, bet aiz iekšējā brīvības (brīvā), no kuras ārējāko brīvo rīcību uzskata kā kalpību. Tas šeit piemināts apstiprinājumam, ka pašam sevi spiest nav pret racionālītāti un brīvību.

149. Viens iemesls, kāpēc cilvēks negrib tamlīdzīgi nākt no garīgas verdzības garīgā brīvībā, ir tas, ka viņš nezina, kas ir garīgi verdzisks un kas ir garīgi brīvs, jo viņam nav patiesību, kuras to māca, un patiesībām trūkstot, viņš tic, ka garīgi verdziskais esot brīvs, un garīgi brīvais esot verdzisks. Otrs iemesls ir, ka Kristīgo zemju reliģija ir aizvērusi cilvēkiem saprātu, un vienīgā ticība (ticība par taisnošanu vienīgi ar ticību — izd.) to ir aizzīmogojusi, un tās abas it kā dzelzs mūri ir uzcēlušas (nolikušas) ap sevi to dogmu, ka Teoloģijas lietas esot transcendentas (t.i., tādas, kas pāri saprašanai), un tādējādi nekādai racionālai domāšanai pieejamas neesot, un esot dotas akliem, nevis redzīgiem. Ar to ir apslēptas patiesības, kurām būtu jā māca, kas ir garīga Brīvība. Trešais iemesls ir, ka tikai nedaudzi sevi izpētī un redz savus grēkus; un kas tos neredz un no tiem neatstājas, tas ir to brīvā gribēšanā, kura ir ellišķa brīva gribēšana, un par sevi ir verdziska, un no šīs redzēt debešķīgu Brīvo, kas ir pats īstenais Brīvais, ir tikpat kā tumsā redzēt dienu, un kā zem melna mākoņa redzēt to, kas no saules ir pāri tam. No tam nākas, ka cilvēki nezina, kas ir debešķīgs Brīvais, un ka izšķirība starp šo un ellišķo Brīvo ir tāda, kā starp dzīvo un mirušo.

150. VI — **Ka Ārējais cilvēks reformējams ar Iekšējā palīdzību, un ne otrādi.** Ar iekšējo un ārējo cilvēku ir domāts tas pats, kas ar iekšējo un ārējo domāšanas iecirkni, par ko iepriekš bieži bija runa. Ka ārējais tiek reformēts ar iekšējā palīdzību, nozīmē (ir), ka iekšējais ietekmē ārējo, nevis otrādi. Ka patstāvīgi garīga ielūsmā dabīgajā, nevis otrādi, tas Izglīto to laužu Pasaulē ir zināms; un ka iekšējais cilvēks papriekš ir šķīstījams un atjaunojams, un tādējādi ārējais, tas Baznīcā ir zināms. Zināms tas ir tāpēc, ka Kungs, un arī prāts to saka (diktē). Kungs to māca šādiem vārdiem: “*Vai jums, liekuļi, ka jūs šķīstījiet kausa un bļodas ārieni, bet iekšēnie tiem ir pilna laupījuma un negausības. Aklais farizej, šķīstī papriekš kausa un bļodas iekšēnie, lai arī to āriene top tīra*” (Mt.25,25.26). Ka arī prāts to saka (diktē), tas plaši aprādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*; jo, ko Kungs māca, to Viņš vēl (dod) cilvēkam arī ar prātu jaust, un proti, divējādā kārtā; vienā — redzot sevi, ka tā ir, tiklīdz to dzird; un otrā — saprotot to prāta argumentu pēc. Redzēt sevi nozīmē (ir) redzēt savā iekšējā cilvēkā; un saprast

prāta argumentu pēc nozīmē (ir) — ārējā cilvēkā. Kurš neredz sevī, dzirdēdams, ka iekšējais cilvēks ir papriekš šķīstījams, un ar tā palīdzību ārējais? Bet kurš cilvēks vispārējo ideju par šo lietu ar ieplūsmu no debess neuzņem, tas var maldīties (hallucinari), meklēdams padomu savā ārējā domāšanā, jo no šīs vienas neviens neredz neko citu kā to, ka ārējie darbi, kas ir labprātības un svētbijības piederums, glābjot bez kaut kā iekšēja (dsk.). Tamlīdzīgi ir arī citās lietās, piemēram, ka redze un dzirde ietekmējot domāšanu, un oža un garša — jaušanu, tātad ārējais iekšējo, jebšu īstenībā ir otrādi. Ka redzamais un dzirdamais liekas ietekmējam domāšanu, tā ir maldība, jo saprāts acī redz un ausī dzird, nevis otrādi. Tāpat arī pārējos jutekļos.

151. Bet šē jāpasaka kaut kas par to, kā tiek reformēts iekšējais cilvēks, un caur šo ārējais. Iekšējais cilvēks netiek reformēts vienīgi ar zināšanu, saprašanu un gudru spriešanu, tātad ne ar domāšanu vien, bet ar gribēšanu, ko zināšana, saprašana un gudrība māca. Kad cilvēks zina, saprot un gudri spriež, ka ir debess un elle, un ka viss ļaunais ir no elles, un viss labais no debess, un ja viņš tad ļauno negrib, tāpēc ka tas ir no elles, bet grib labo, tāpēc ka tas ir no debess, tad viņš ir pirmajā reformēšanas pakāpē, un ir uz sliekšņa no elles uz debesi. Kad cilvēks vēl tālāk uz priekšu tiek, un grib no saviem ļaunumiem atstāties, tad viņš ir otrajā reformēšanas pakāpē, un ir tad ārpus elles, bet vēl nav debesi; šo viņš redz pāri sev. Tam jānotiek iekšēji, lai cilvēks taptu reformēts; bet ja netiek reformēti abi — tā ārējais, kā arī iekšējais — tad cilvēks nav reformēts. Ārējais tiek reformēts ar iekšējā palīdzību tad, kad ārējais atstājas no ļaunumiem, kurus iekšējais negrib, tāpēc ka tie ir elliski; un vēl vairāk, kad tas tāpēc vairās (bēg) no tiem, un cīnās pret tiem. Tādējādi iekšējais ir gribēšana, un ārējais ir darīšana; jo, ja kāds nedara, ko grib, tad iekšēji viņš to negrib, un beidzot top negribēšana. No šī mazuma var redzēt, kā ārējais cilvēks tiek reformēts caur iekšējo. Tas ir arī domāts Kunga vārdos Pēterim: “*Jēzus sacīja: Ja Es tevi nemazgāšu, tev nebūs daļas ar Mani. Pēteris Viņam sacīja: Kungs, ne vien manas kājas, bet arī rokas un galvu. Jēzus viņam sacīja: Kas ir mazgāts, tam nevajag, kā vien kājas mazgāt, un viņš viscaur ir tīrs*” (Jņ.13,8.9.10). Ar ‘mazgāšanu’ šē domāta garīga mazgāšana, kas ir šķīstīšana no ļaunumiem; ar ‘galvas un roku mazgāšanu’ domāta iekšējā cilvēka šķīstīšana, un ar ‘kāju mazgāšanu’ domāta ārējā cilvēka šķīstīšana. Ka pēc tam, kad iekšējais cilvēks ir šķīstīts, ir šķīstījams ārējais, ir domāts šajos vārdos: “*Kas ir mazgāts, tam nevajag, kā vien kājas mazgāt*”; un ka visu šķīstīšanu no ļaunumiem ņem Kungs (ir no Kunga), domāts sekošos vārdos: “*Ja Es tevi nemazgāšu, tev nebūs daļas ar Mani.*” Ka pie Jūdiem mazgāšana reprezentēja šķīstīšanu no ļaunumiem, un ka šī apzīmēta Vārda ar ‘mazgāšanu’, un ka ar ‘kāju mazgāšanu’ apzīmēta dabīgā jeb ārējā cilvēka šķīstīšana, tas plaši aprādīts *Debešķīgajos Noslēpumos*.

152. Tā kā cilvēkam ir savs iekšējais un ārējais sirdsprāta iecirknis, un katrs no tiem ir reformējams, lai cilvēks būtu reformēts; un tā kā neviens nevar tikt reformēts, ja sevi neizpētī, neredz un neatzīst savus ļaunumus, un pēc tam no tiem neatstājas, tad izriet, ka izpētījams ir ne tikvien ārējais, bet arī iekšējais. Ārējo vien izpētījot, cilvēks neredz neko citu kā vien to, ko ir aktuāli darījis, piemēram, ka nav nokāvis, nav laulību pārkāpis, nav zadzis, un nav nepatiesi liecinājis, un tā tālāk; tātad izpētī savus ķermeniskos ļaunumus, bet ne sava gara ļaunumus, un tomēr gara ļaunumi ir izpētījami, lai kāds varētu tikt reformēts, jo cilvēks dzīvo pēc nāves kā gars, un visi ļaunumi, kas tajā ir, paliek. Un savu garu cilvēks izpētī ne citādi, kā piegriezdams vērību savām domām, sevišķi nodomiem, jo nodomi ir domas, kas nāk no gribas, kur ļaunumi ir savā cēlonī un savā saknē, tas ir, savās iekārēs un savās patikās, kuras neredzēdams un neatzīdams, cilvēks tomēr ir ļaunumos, lai cik viņš ārēji tos nav izdarījis. Ka domāšana ar nodomu ir gribēšana un darīšana, ir skaidrs no Kunga vārdiem: “*Ja kas uzskata svešu sievieti, to iekārodams, tas jau ir pārkāpis laulību ar to savā sirdī*” (Mt.5,28). Tāda ir iekšējā cilvēka izpētīšana, ar ko būtiski tiek izpētīts arī ārējais cilvēks.

153. Bieži esmu brīnījies, ka, lai gan visa Kristīgā Pasaule zina, ka no ļaunumiem jāvairās (jābēg) kā no grēkiem, un ka citādi tie piedoti netiek, un ja grēki piedoti netiek, tad nav glābšanas — tomēr starp tūkstošiem tikko viens to tiešām zina. Garīgajā Pasaulē tas tika izmeklēts un tā atrasts. Jo Kristīgajā Pasaulē katrs zina to no Lūgšanām, kas tiek nolasītas priekšā tiem, kuri iet pie svētā Mielasta, jo tajās tas skaidri pateikts; un tomēr, vaicājot, vai viņi to zina, viņi atbild, ka nezinot un neesot zinājuši. Tas tāpēc, ka viņi nav par to domājuši, un lielākais vairums saka, ka domājuši tikai par ticību, un par glābšanu ar to vien. Un vēl es brīnījos, ka vienīgā ticība ir tā aizvērusi cilvēkiem acis, ka tie, kuri tanī nocietinājušies, Vārdu lasīdami, neredz neko, kas tur teikts par Mīlestību, Labprātību un Darbiem; un ir visam Vārda teiktajam it kā uzkrāsojuši virsū ‘ticību’, kā kad kāds pārkrāsojis kādu rakstu ar mīniju (sarkana krāsviela), no kam nekas zem tā nav redzams; un ja kas ir redzams, tad to aprij ‘ticība’, par

kuru saka, ka šī tas esot.

VIII — DIEVIŠKĀS GĀDĪBAS LIKUMS IR, KA CILVĒKAM JĀTOP VADĪTAM UN MĀCĪTAM NO KUNGA IZ DEBESS AR VĀRDU, MĀCĪBU UN SLUDINĀŠANU NO TĀ, UN PROTI, PILNĪGĀ ŠĶĪTUMĀ IT KĀ PAŠAM NO SEVIS

154. Pēc šķituma ir tā, ka cilvēks vadās un mācās pats, bet pēc patiesības — ka cilvēku vada un māca Vienīgi Kungs. Tie, kas apstiprina sevī šķitumu, un ne reizē arī patiesību, nevar ļaunumus kā grēkus no sevis atstādīnāt; bet kas apstiprina sevī šķitumu reizē ar patiesību, tie var; jo ļaunumus kā grēkus šķietami atstādina cilvēks pats, bet īstenībā to dara Kungs. Šie var tapt reformēti, bet tie nevar. Kas apstiprina sevī šķitumu, un ne reizē arī patiesību, tie visi iekšējā ir elku kalpi, jo viņi ir sevis un pasaules pagodinātāji (cultores). Ja viņiem nav reliģijas, tad viņi top par dabas pagodinātājiem un tādējādi par ateistiem; bet ja viņiem reliģija ir, tad viņi top par cilvēku un reizē arī tēlu pagodinātājiem. Šie ir, kas pašlaik domāti Pirmajā dekaloga bauslī ar tiem, kuri pagodina citus dievus. Bet kas apstiprina sevī šķitumu reizē ar patiesību, tie top par Kunga pagodinātājiem, jo Kungs paceļ viņus pāri viņu pašdabai, kura ir šķitumā, un ved viņus pie gaismas, kurā ir patiesība, un kura ir patiesība, un liek (dod) viņiem iekšēji jaust, ka viņi tiek vadīti un mācīti nevis paši no sevis, bet no Kunga. Šo — vienu un otru — racionāla domāšana (racionālitate) daudziem var likties it kā līdzīga, bet tā ir nelīdzīga. Racionāla domāšana tajos, kuri ir šķitumā un reizē arī patiesībā, ir garīga racionāla domāšana; bet racionāla domāšana tajos, kuri ir šķitumā un ne reizē arī patiesībā, ir dabīga racionāla domāšana. Bet šo racionālo domāšanu var pielīdzināt dārzam, kāds tas ir ziemas gaismā, turpretī garīgo racionālo domāšanu var pielīdzināt dārzam, kāds tas ir pavasara gaismā. Bet par šīm lietām kaut ko vairāk pateiksim turpmāk, sekošā kārtībā:

I — Ka cilvēku vada un māca vienīgi Kungs.

II — Ka cilvēku vada un māca vienīgi Kungs caur eņģeļdebesi un no tās.

III — Ka Kungs vada cilvēku ar ieplūsmu, un māca ar apgaismību.

IV — Ka Kungs māca cilvēku ar Vārdu, ar mācību un ar sludināšanu no tā, un tādējādi tieši no Sevis vien.

V — Ka ārējās lietās cilvēks no Kunga tiek vadīts un mācīts pilnīgā šķitumā it kā pats no sevis.

155. I — **Ka cilvēku vada un māca vienīgi Kungs.** Tas izriet kā vispārīgs secinājums no visa tā, kas rādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*; tiklab no tā, kas tur rādīts Pirmajā Daļā par Kunga Dievišķo Mīlestību un Viņa Dievišķo Gudrību; kā arī Otrajā Daļā par garīgās Pasaules Sauli un par dabīgās Pasaules Sauli; tad Trešajā Daļā par Pakāpēm; un Ceturtajā Daļā par Universa Radišanu; kā arī Piektajā Daļā par cilvēka Radišanu.

156. Ka cilvēku vada un māca vienīgi Kungs, tas tāpēc, ka viņš dzīvo vienīgi no Kunga, jo viņa dzīvības griba tiek vadīta, un viņa dzīvības saprāts tiek mācīts. Bet šī lieta ir pretēja šķitumam, jo cilvēkam liekas, it kā viņš dzīvotu pats no sevis, bet patiesība tomēr ir, ka viņš dzīvo no Kunga, nevis pats no sevis. Tā kā nu cilvēkam, kamēr viņš ir pasaulē, nevar likt jaust (sniegt jušanas jausmu), ka viņš dzīvo vienīgi no Kunga — tāpēc ka viņam netiek atņemts šķitums, ka viņš dzīvo pats no sevis, jo bez tā cilvēks nav cilvēks — tad tas pierādāms ar prāta argumentiem, kuri pēc tam apstiprināmi ar pieredzi, un beidzot ar Vārdu.

157. Ka cilvēks dzīvo vienīgi no Kunga, nevis pats no sevis — pierādāms ar sekošiem argumentiem:

/1./ Ka ir viena vienīga būtība, viena vienīga substance, un viena vienīga forma, no kurām ir visas būtības, substances un formas, kādas ir radītas.

/2./ Ka šī viena vienīgā būtība, substance un forma ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, no kā ir viss, kas cilvēkā uz mīlestību un gudrību attiecas.

/3./ Ka tas ir arī pats Labais un pats Patiesais, uz ko viss attiecas.

/4./ Un ka šās lietas ir dzīvība, no kuras ir visu būtņu dzīvība un viss, kas pie dzīvības pieder.

/5./ Tad vēl, ka Vienīgais un Pats esošais ir Visuresošs, Visuzinošs un Visspēcīgs.

/6./ Un ka šis Vienīgais un Pats esošais ir Kungs kopš mūžības, jeb Jehovah.

Pirmkārt, ka ir viena vienīga būtība, viena vienīga substance, un viena vienīga forma, no kurām ir visas radītas būtības, substances un formas, ir radīts Apcerējumā par Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību, 44.–46.nr.; un turpat otrajā Daļā — ka eņģeļdebess Saule, kura ir no Kunga un kurā ir Kungs, ir tā viena vienīgā substance un forma, no kā ir viss, kas ir radīts; un ka nav un nevar būt nekā, kas nebūtu no tās. Ka no tās pakāpju kārtībā (pēc pakāpēm) ir atvasinātas visas lietas, ir radīts turpat Trešajā Daļā. Kurš cilvēks ar prātu nejaus un neatzīst, ka ir viena vienīga būtība, no kā ir ikviena būtība, jeb viena vienīga Esme, no kuras ir ikviena esme? Kas var eksistēt bez esmes; un kas ir esme, no kuras ir ikviena esme, ja tā nav pati Esme? Un kas ir pati Esme, tā ir arī vienīgā Esme, un ir Esme sevī. Ja tā — un katrs to ar prātu jauš un atzīst, un ja ne, tomēr var to jaust un atzīt — kas tad cits no tam izriet nekā tas, ka šī Esme, kura ir pats Dievišķais, kas ir Jehovah, ir viss visās lietās, kuras ir un eksistē? Tamlīdzīgi ir, sakot, ka ir viena vienīga Substance, no kuras ir viss; un tā kā substance bez formas nekas nav, tad izriet arī, ka ir viena vienīga forma, no kuras ir viss. Ka Eņģeļdebess Saule ir tā vienīgā substance un forma; un ka tā būtība, substance un forma radītās lietās dažādojas, ir radīts iepriekš minētajā Apcerējumā.

Otrkārt, ka šī viena vienīgā būtība, substance un forma ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, no kā ir viss, kas cilvēkā uz mīlestību un gudrību attiecas, tas arī Apcerējumā par Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību ir pilnām radīts. Kas tik vien cilvēkā rādās dzīvojam, attiecas viņā uz gribu un saprātu, un ka šie divi izveido viņa dzīvību, to katrs ar prātu jauš un atzīst. Kas cits tā ir, ne kā kaut ko gribēt (to es gribu) vai kaut ko saprast (to es saprotu), jeb kaut ko mīlēt (to es mīlu) vai kaut ko domāt (to es domāju)? Un tā kā cilvēks grib to, ko mīl, un domā to, ko saprot, tad viss, kas pie gribas pieder, attiecas uz mīlestību, un viss, kas pie saprāta pieder — uz gudrību; un tā kā šīs divas nevar būt kādam pašam no sevis, ja ne no Tā, kurš ir Pati Mīlestība un Pati Gudrība, tad izriet, ka tas viss ir no Kunga kopš mūžības jeb Jehovahs. Ja tas nebūtu no Viņa, tad cilvēks būtu pati mīlestība un pati gudrība, tātad viņš būtu Dievs kopš mūžības — par ko domājot, pats cilvēciskais prāts šausminās. Vai var kaut kas būt, ja ne no kaut kā agrāka, un vai šis agrākais var būt, ja ne no kaut kā vēl agrāka, un tā beidzot no Pirmā, kas ir Pats Sevī?

Treškārt, ka tas ir arī pats Labais un pats Patiesais, uz ko viss attiecas. Ikvienam, kam ir prāts, pieņem un atzīst, ka Dievs ir pats Labais un pats Patiesais, un ka viss labais un patiesais ir no Viņa; tamlīdz arī, ka viss labais un patiesais no citurienes nākt nevar, kā no Paša Labā un Patiesā. To, tiklīdz dzird, atzīst ikviens prātīgs cilvēks. Kad pēc tam saka, ka viss, kas pieder pie gribas un saprāta, jeb viss, kas pieder pie mīlestības un gudrības, jeb viss, kas pieder pie rosmes (jeb afekcijas) un domāšanas cilvēkā, kuru Kungs vada, attiecas uz labo un patieso, tad izriet, ka viss, ko tāds cilvēks grib un saprot, jeb ko viņš mīl un gudri spriež, jeb kas viņu ierosmina un ko viņš domā, ir no Kunga. No tam nākas, ka Baznīcā katrs zina, ka viss labais un viss patiesais, kas ir no cilvēka paša, nav labais un patiesais par sevi, bet vienīgi tas ir, kas ir no Kunga. Tā kā sacītais ir patiesība, tad izriet, ka viss tas, ko tāds cilvēks grib un domā, ir no Kunga. Ka arī ikviens ļauns cilvēks nespēj gribēt un domāt no kāda cita cēloņa, būs redzams turpmāk.

Ceturtkārt, ka šās lietas ir dzīvība, no kuras ir visu būtņu dzīvība un viss, kas pie dzīvības pieder, ir plaši aprādīts Apcerējumā par Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību. Cilvēka prāts, tiklīdz dzird, pieņem un atzīst arī, ka visa cilvēka dzīvība ir viņa gribas un saprāta piederums, jo, atņemot gribu un saprātu, viņš nedzīvo; jeb, kas ir tas pats, ka visa cilvēka dzīvība ir viņa mīlestības un domāšanas piederums, jo, atņemot mīlestību un domāšanu, viņš nedzīvo. Tā kā nu viss, kas pieder pie gribas un saprāta, jeb viss, kas pieder pie mīlestības un domāšanas cilvēkā, ir no Kunga, kā nupat iepriekš teikts, tad izriet, ka viss, kas pie dzīvības pieder, ir no Viņa.

Piektkārt, arī to, ka Vienīgais un Pats esošais ir Visuresošs, Visuzinošs un Visspēcīgs, atzīst katrs Kristietis savas doktrīnas pēc, un katrs Pagāns savas reliģijas pēc. No tam arī katrs, lai kur būdams, domā, ka Dievs ir, kur viņš ir, un lūdz klātesošu Dievu; un tā kā katrs tā domā un tā lūdz, tad izriet, ka citādi viņi domāt nevar kā, ka Dievs ir it visur, tātad ir Visuresošs; tamlīdzīgi arī, ka Viņš ir Visuzinošs un Visspēcīgs — kālabad ikviens, Dievu lūgdams, savā sirdī lūdzas, lai Dievs viņu vadītu, tāpēc ka Viņš to var. Tā katrs atzīst tad Dievišķo Visuresmi, Viszinību un Visspēcību; atzīst to tāpēc, ka vērs tad seju uz Kungu, un tad no Viņa tā patiesība ielūst.

Sestkārt, ka šis Vienīgais un Pats esošais ir Kungs kopš mūžības, jeb Jehovah. Jaunās Jeruzālemes Mācībā par Kungu ir radīts, ka Dievs ir viens būtībā un personā, un ka šis Dievs ir Kungs; un ka Pats Dievišķais, ko sauc par Jehovu, Tēvu, ir Kungs kopš mūžības; ka Dievišķais Cilvēciskais ir Dēls, no sava

Dievišķā kopš mūžības ieņemts, un pasaulē piedzimis; un ka izejošais Dievišķais ir svētais gars. Teikts 'Pats esošais un Vienīgais', tāpēc ka iepriekš teikts, ka Kungs kopš mūžības jeb Jehovah ir pati Dzīvība, tāpēc ka Viņš ir Pati Mīlestība un Pati Gudrība, jeb Pats Labais un pats Patiesais, no kā ir viss. Ka Kungs visu ir radījis no Sevis paša, nevis no nekā, skaties Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (282.–284.nr. un 349.–357.nr.). No sacītā ar prāta argumentiem apstiprināta, redzama tā patiesība, ka cilvēku vada un māca vienīgi Kungs.

158. Šo pašu patiesību apstiprina ne tikai prāta argumenti, bet arī dzīvas jausmas eņģeļiem, sevišķi Trešās debess eņģeļiem. Šie jauš Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības ieplūsmu no Kunga; un tā kā viņi to jauš, un savā gudrībā zina, ka šis ir dzīvība, tad viņi saka, ka dzīvojot no Kunga, nevis paši no sevis; un to viņi ne tikai saka, bet arī mīl un grib, ka tā ir. Un tomēr viņi ir pilnā (visā) šķītumā, it kā dzīvotu paši no sevis, un pat vēl stiprākā šķītumā nekā citi eņģeļi; jo, kā iepriekš (42.–45.nr.) rādīts, *jo ciešāk kāds ar Kungu saistās, jo atšķirīgāk viņš sev rādās it kā piederam pats sev, un jo skaidrāk nomana, ka pieder Kungam*. Tamlīdzīgi jaust, un reizē arī šķīst, arī man ir vēlēts (dots) nu jau vairākus gadus, no kam esmu pilnām pārliecināts, ka neko negribu un nedomāju no sevis, bet šķietami it kā no sevis; un arī man vēlēts to gribēt un mīlēt. To pašu iespējams apstiprināt ar vēl vairākiem citiem pieredzējumiem garīgajā pasaulē, bet pagaidām šo divu pietiek.

159. Ka Vienīgi Kungam ir dzīvība Pašam, ir skaidrs no sekošām vietām Vārdā: "*Es esmu augšamcelšanās un dzīvība; kas Man tic, jebšu viņš, mirtu dzīvos*" (Jņ.11,25). "*Es esmu ceļš, un patiesība un dzīvība*" (Jņ.14,6). "*Dievs bija Vārds, Viņā bija dzīvība, un dzīvība bija cilvēku gaisma*" (Jņ.1,1.4.). "Vārds" tur ir Kungs. "Kā Tēvam ir dzīvība Sevī Pašā, tā Viņš devis Dēlam dzīvību Sevī Pašā" (Jņ.5,26). Ka cilvēku vada un māca vienīgi Kungs, ir skaidrs no šiem vārdiem: "*Bez Manis jūs ne kaut ko nespējat darīt*" (Jņ.15,5). "*Cilvēks ne kaut ko nespēj ņemt, ja viņam nav dots no Debess*" (Jņ.3,27). "*Ne vienu vienīgu matu cilvēks nespēj padarīt baltu vai melnu*" (Mt.5,36); ar 'matu' Vārdā apzīmēts vismazākais.

160. Ka ļaunajiem dzīvība arī ir no tā paša cēloņa, būs rādīts savā Posmā turpmāk; še paskaidrosim to tikai ar salīdzinājumu. No pasaules Saules plūst ir siltums, ir gaisma, un ieplūst tāpat kokos, kuri nes sliktus augļus, kā kokos, kuri nes labus augļus, un tie veģetē un aug vienādi. To izšķirību rada nevis siltums par sevi, bet formas, kurās tas ieplūst. Tāpat ir ar gaismu: šī dažādojas krāsās, skatoties pēc formām, kurās tā ieplūst; ir skaistas un jautras krāsas, un ir neskaistas un skumjas krāsas, bet gaisma tomēr ir tā pati. Tamlīdzīgi ir ar garīgā siltuma ieplūsmu, kurš sevī ir Mīlestība, un ar garīgās gaismas ieplūsmu, kura sevī ir Gudrība, no garīgās Pasaules Saules: izšķirību rada formas, kurās tie ieplūst, nevis tas siltums, kurš sevī ir mīlestība, un tā gaisma, kura sevī ir gudrība. Formas, kurās tie ieplūst, ir cilvēciskie sirdsprāti. No tam nu ir skaidrs, ka cilvēku vada un māca vienīgi Kungs.

161. Bet kas ir dzīvnīeku dzīvība, ir rādīts iepriekš, proti, ka tā ir tīri dabīgas rosmes dzīvība līdz ar savu biedreni — zināšanu; un ka tā ir netieša dzīvība, atbilstoša to dzīvībai, kuri ir garīgajā Pasaulē.

162. **II — Ka Cilvēku vada un māca vienīgi Kungs caur Eņģeļdebesi, un no tās.** Teikts, ka Kungs vada cilvēku caur Eņģeļdebesi, un no tās. Bet 'caur Eņģeļdebesi' ir teikts pēc šķītuma; turpreti 'no tās debess' ir teikts pēc patiesības. Šķītums, ka caur Eņģeļdebesi (jeb ar Eņģeļdebess palīdzību) ir tāpēc, ka Kungs parādās ka Saule pāri tai Debesij; un patiesība, ka no tās Debess, ir tāpēc, ka Kungs tanī Debesī ir kā dvēsele cilvēkā. Jo Kungs ir Visuresošs, un, kā iepriekš rādīts, nav telpā, kālabad atstatums ir šķītums, skatoties pēc saistības ar Viņu; un saistība ir, skatoties pēc mīlestības un gudrības uzņemšanas no Viņa. Un tā kā neviens nevar saistīties ar Kungu, kāds Viņš ir Sevī, tad Viņš parādās Eņģeļiem atstatumā kā Saule. Bet tomēr Viņš ir visā Eņģeļdebesī kā dvēsele cilvēkā, un tāpat arī ikkurā Debess Biedrībā, un tāpat arī ikkurā turienes Eņģeļi; jo cilvēka dvēsele ir ne tikai visa cilvēka, bet arī jebkuras viņa daļas dvēsele. Bet tā kā pēc šķītuma liekas, ka Kungs valda visu Debesi, un caur šo arī pasauli, no Saules, kura ir no Viņa, un kurā Viņš ir — par kuru Sauli skaties Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, Otrajā Daļā — un tā kā ikkuram cilvēkam ir atļauts runāt pēc šķītuma, un viņš arī citādi nevar, tad ikkuram, kurš nav pašā gudrībā, ir atļauts arī domāt, ka Kungs valda visas un katru atsevišķo lietu no savas Saules; un arī, ka Viņš valda Pasauli caur Eņģeļdebesi. Pēc tāda šķītuma domā arī zemāko Debesu eņģeļi; bet augstāko Debesu Eņģeļi gan runā pēc šķītuma, bet domā pēc patiesības, kas ir tā, ka Kungs valda universu no Eņģeļdebess, kura ir no Viņa Paša. Ka vientiesīgie un gudrie gan vienādi runā, bet ne vienādi domā, to var ilustrēt ar pasaules Sauli: par šo visi runā pēc šķītuma piemēram, ka tā uzlec un noriet; bet gudrie, lai gan tāpat runā, domā tomēr, ka tā stāv nekustīgi. Šī arī ir patiesība, bet tas, ko viņi runā, ir šķītums. To pašu var ilustrēt arī ar šķītiem garīgajā Pasaulē, jo tur parādās telpas un

atstatumi tāpat kā dabīgajā Pasaulē, bet tie tomēr ir šķitumi, skatoties pēc rosmju un no tām izrietošu domu izšķirības. Tamlīdzīgi ir ar Kunga parādīšanos savā Saulē.

163. Bet kā Kungs no Eņģeļdebess vada un māca ikkuru cilvēku, pateiksim īsumā. Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, un arī iepriekš šajā Apcerējumā par *Dievišķo Gādību* un, vēl 1758. gadā Londonā izdotajā Darbā par *Debesi un Elli*, pēc redzētā un dzirdētā ir darīts zināms, ka visa Eņģeļdebess parādās Kunga priekšā kā viens Cilvēks, un tāpat arī ikkura debess Biedrība, un ka no tam nākas, ka ikviens Eņģelis un Gars ir pilnīgi pēc formas cilvēks. Un vēl minētajos Apcerējumos radīts ka Debess ir Debess nevis Eņģeļu pašdabas pēc, bet tāpēc, ka eņģeļi uzņem no Kunga Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību. Ne tam var redzēt, ka Kungs valda visu eņģeļdebesei kā vienu Cilvēku; un ka tā Debess, tāpēc ka tā sevī ir Cilvēks, ir pats Kunga attēls un pati Viņa līdzība; un ka Pats Kungs valda to Debesi, kā dvēsele valda savu ķermeni. Un tā kā Kungs valda arī visu cilvēku Dzimumu, tad valdīts tas tiek nevis caur Debesi, bet iz Debess no Kunga, tā tad Viņš valda to no Sevis, tāpēc ka Viņš Pats, kā teikts, ir Debess.

164. Bet tā kā šis ir eņģeliskas Gudrības noslēpums, tad, aptvert to spēj vienīgi tāds cilvēks, kuram garīgais sirdsprāts ir atvērts, jo šis, būdams saistīts ar Kungu, ir eņģelis. Šāds cilvēks no iepriekš teiktā var aptvert sekošo: 1. Ka visi, tiklab cilvēki kā arī eņģeļi, ir Kungā, un Kungs ir viņos, skatoties pēc saistības ar Viņu; jeb, kas ir tas pats, skatoties pēc mīlestības un gudrības uzņemšanas no Viņa. 2. Ka katram no šiem tiek piešķirta vieta Kungā, tā tad Debesī, skatoties pēc saistības, jeb Viņa uzņemšanas, rakstura (kādiņas). 3. Ka katram savā vietā ir savs īpatnējs stāvoklis, atšķirīgs no citu stāvokļa; un katrs saņem no kopējā labā savu tiesu, skatoties pēc sava novietojuma, sava uzdevuma (funkcijas) un savas vajadzības — gluži tāpat kā jebkura daļa cilvēka ķermeni. 4. Ka ikvienu cilvēku ievada viņa vietā Kungs, skatoties pēc viņa dzīvības. 5. Ka ikviens cilvēks, sākot no bērnības, tiek iekļauts tanī Dievišķajā Cilvēkā, kura dvēsele un dzīvība ir Kungs, un tiek vests un mācīts no Viņa Dievišķās Mīlestības saskaņā ar Viņa Dievišķo Gudrību, Viņā un ne ārpus Viņa. Bet tā kā Brīvība (Brīvais) cilvēkam atņemta netiek, tad cilvēks var tikt vests un mācīts ne citādi, kā saskaņā ar uzņemšanu it kā pats no sevis. 6. Ka tie, kas Kungu uzņem, tiek nogādāti savās vietās pa bezgala it kā likumainiem apkārtceļiem gandrīz tāpat, kā barības sula pa mezenteriju un tā vadiem uz cisternu, un no šis pa krūšu kanālu asinīs, un tā nogādāta uz savu vietu. 7. Ka tie, kas Viņu neuzņem, tiek atšķirti no tiem, kuri ir Dievišķajā Cilvēkā — tāpat kā no cilvēka tiek atšķirti mēsli un urīns. Šie ir tie eņģeliskas gudrības noslēpumi, kurus cilvēks cik necik spēj aptvert, bet visai daudz ir to, kurus viņš nespēj.

165. **III — Ka Kungs vada cilvēku ar ieplūsmu, un māca ar apgaismību.** Teikts, ka Kungs vada cilvēku ar ieplūsmu, tāpēc, ka vadīšanu un arī ieplūsmu izsaka, zīmējoties uz mīlestību un gribu; un ka Kungs māca cilvēku ar apgaismību — tāpēc, ka mācīšanu un apgaismošanu sevišķi izsaka, zīmējoties uz gudrību un saprātu. Ka ikviens cilvēks pats vadās no savas mīlestības, un ka citi viņu vada saskaņā ar to, un nevadās no saprāta, tas ir zināms. No saprāta un saskaņā ar to viņš vadās tikai tad, kad to /t.i., saprātu/ veido mīlestība jeb griba; un kad tas notiek, tad var teikt arī par saprātu, ka tas tiek vadīts, bet ir tad vadīts no Kunga tiek nevis saprāts, bet griba, no kuras tas ir. 'Ieplūsma' (jeb iedarbība) teikts tāpēc, ka parasti pieņemts teikt, ka dvēsele iedarbojas (ieplūst) ķermeni, un ka ieplūsma (iedarbība) ir garīga, nevis fiziska; un cilvēka dvēsele jeb dzīvība ir viņa mīlestība jeb griba — kā iepriekš rādīts; un tad vēl tāpēc, ka ieplūsma ir, salīdzinājumā, kā asins ieplūsma sirdī, un no sirds plaušās. Ka sirds atbilst gribai, un plaušas saprātam, un ka gribas saistība ar saprātu ir kā asins ieplūsma no sirds plaušās, ir rādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (371.–432.nr.).

166. Bet ka cilvēks tiek mācīts ar apgaismību, teikts (ir) tāpēc, ka mācīšanu un apgaismošanu izsaka par saprātu, jo saprātu, kas ir cilvēka iekšējā redze, apgaismo garīga gaisma gluži tāpat, kā aci jeb ārējo redzi apgaismo dabīga gaisma. Tamlīdzīgi arī abas redzes mātās, bet iekšējā, kas ir saprāta redze, no garīgiem objektiem, un ārējā, kas ir acs redze, no dabīgiem objektiem. Ir garīga gaisma un dabīga gaisma — abas ārēja izskata ziņā līdzīgas, bet iekšēji nelīdzīgas, jo dabīgā gaisma ir no dabīgās pasaules Saules, un tāpēc sevī ir nedzīva, bet garīgā gaisma ir no garīgās pasaules Saules, un tāpēc sevī ir dzīva; šī gaisma apgaismo cilvēka saprātu, nevis dabīgā gaisma. Dabīgā un racionālā gaisma nav no šīs gaismas, bet no tās; par dabīgu un racionālu gaismu to sauc tāpēc, ka tā ir garīgi dabīga; jo garīgajā pasaulē ir trīs gaismas pakāpes: debešķīga gaisma, garīga gaisma un garīgi dabīga gaisma. Debešķīgā gaisma ir liesmaini sārta gaisma šī gaisma ir tiem, kuri ir trešajā Debesī; garīgā gaisma ir spoži balta gaisma — šī gaisma ir tiem, kuri ir vidējā debesī; un garīgi dabīgā gaisma ir tāda, kāda ir dienas gaisma mūsu

pasaulē — šī gaisma ir tiem, kuri ir pēdēja debesī, un arī tiem, kuri ir garu pasaulē, kura ir vidū starp debesi un elli; bet šī gaisma tajā pasaulē labajiem ir kā vasaras gaisma, un ļaunajiem kā ziemas gaisma virs zemes (zemēs). Bet jāzina, ka nevienai garīgās pasaules gaismai nav nekā kopēja ar dabīgās pasaules gaismu, jo tās izšķiras kā dzīvs no nedzīva. No tam ir skaidrs, ka dabīgā gaisma, kāda ir mūsu acu priekšā, saprātu neapgaismo, bet garīgā gaisma. Cilvēks to nezina, tāpēc ka par garīgo gaismu vispār līdz šim nekā nezināja. Ka garīgā Gaisma savā cēlonī ir Dievišķā Gudriba jeb Dievišķais Patiesais, ir rādīts Darbā par *Debesi un Elli* (126.–140.nr.).

167. Tā kā nupat bija teikts par Debess gaismu, tad jāpasaka kaut kas arī par elles gaismu. Arī ellē ir triju pakāpju gaisma: viszemākajā ellē gaisma ir kā gaisma no kvēlojošām oglēm; vidējā ellē gaisma ir kā gaisma no ugunscura liesmas; un augstākajā ellē gaisma ir kā gaisma no svecēm, un dažiem kā nakts gaisma no mēness. Arī šīs gaismas nav dabīgas, bet ir garīgas, jo visa dabīgā gaisma ir nedzīva, un saprātu izdzēs; un tiem, kuri ir ellē, ir saprašanas spēja, ko sauc par racionālītāti — kā iepriekš rādīts — un pati racionālītāte ir no garīgās gaismas, un ne drusciņ no dabīgās gaismas; un garīgā gaisma, kas viņiem ir no racionālītātes, pārvēršas par ellišķu gaismu, tāpat kā dienas gaisma par nakts tumsu. Un tomēr visi, kas ir garīgajā Pasaulē — tiklab tie, kuri ir debesis, kā arī tie, kuri ir ellēs — redz savā gaismā tikpat skaidri, kā cilvēks dienas laikā savējā. Tas tāpēc, ka acs redze visiem ir veidota tās gaismas uzņemšanai, kurā tā ir. Tā debess eņģeļu acs redze ir veidota gaismas uzņemšanai, kurā tā ir; un elles garu acs redze savas gaismas uzņemšanai ir tamlīdzīga kā pūcēm un sikspārņiem, kuri naktī un vakarā redz priekšmetus tikpat skaidri, kā pārējie putni redz tos dienā, jo viņu acis ir veidotas savas gaismas uzņemšanai. Bet izšķirība starp tām gaismām parādās skaidri tiem, kuri no vienas gaismas raugās otrā. Piemēram, debess eņģelis, skatīdamies uz elli, neredz tur nekā cita kā tīro tumsību; un elles gars, skatīdamies uz debesi, neredz tur nekā cita kā tumsību. Tas tāpēc, ka debešķīgā gudriba ir ellē esošajiem kā tumsība; un otrādi: ellišķais neprāts ir debesī esošajiem kā tumsība. No tam var redzēt, ka, kāds cilvēkam ir saprāts, tāda viņam ir gaisma, un ka pēc nāves katrs nāk savā gaismā, jo cita viņš neredz; un garīgajā pasaulē, kur visi arī ķermeņa ziņā ir garīgi, visiem acis ir veidotas redzēšanai savā gaismā. Ikkura cilvēka dzīvības mīlestība darina sev saprātu, un tādējādi arī gaismu; jo mīlestība ir kā dzīvības uguns, no kuras ir dzīvības gaisma.

168. Tā kā tikai nedaudzi zina kaut ko par Apgaismību, kurā ir cilvēka saprāts, vadoties no Kunga, tad kaut kas par to jāpasaka. Apgaismība no Kunga ir iekšējāka un ārējāka, un arī apgaismība no cilvēka paša ir iekšējāka un ārējāka. Iekšējākā apgaismība no Kunga ir tā, ka cilvēks, tikko dzirdēdams, tūdaļ jauš, vai teiktais ir paties vai nav paties; ārējāka apgaismība no tam ir domāšanā. Iekšējāka apgaismība no cilvēka paša ir vienīgi no apstiprinājuma; un ārējāka apgaismība no cilvēka paša ir vienīgi no zināšanas. Bet nu jāpasaka kaut kas par katru atsevišķi. *Racionāli domājošs cilvēks iekšējākā apgaismībā no Kunga*, dzirdēdams daudz ko tūdaļ jauš, vai tas ir paties vai nav. Piemēram, ka mīlestība ir ticības dzīvība, jeb ka ticība ir dzīva no mīlestības. Cilvēks iekšējākā apgaismībā jauš arī to, ka, ko tik vien cilvēks mīl, to viņš grib, un ko grib, to dara, un tāpēc arī, ka mīlēt nozīmē (ir) darīt. Tad vēl, ka, ko tikvien cilvēks aiz mīlestības tic, to viņš arī grib un dara, un tāpēc, ka ticēt arī ir darīt; kā arī to, ka bezdievīgajam nevar būt mīlestības uz Dievu, tātad arī ne ticības Dievam. Racionāli domājošs (racionāls) cilvēks iekšējākā apgaismībā, dzirdēdams tūdaļ jauš arī to, ka Dievs ir viens; ka Viņš ir Visuresošs; ka viss labais ir no Viņa; tad vēl, ka visas lietas attiecas uz labo un patieso; un ka viss labais ir no Paša Labā, un viss patiesais no Paša Patiesā. Šīs un tamlīdzīgas citas lietas cilvēks dzirdēdams iekšēji sevi jauš; un jauš tās tāpēc, ka viņam ir racionālas domāšanas spēja (racionālītāte), un šī ir debess gaismā, kura to apgaismo. *Ārējākā apgaismība* ir domāšanas apgaismojums no tās iekšējākās apgaismības, un domāšana ir šajā apgaismībā par tik, cik tā paliek jaušanā, kas tai ir no iekšējākās apgaismības, un reizē arī, cik tai ir patiesā un labā atziņu, jo no šīm tā /proti, domāšana/ ņem argumentus apstiprināšanai. Šajā ārējākā apgaismībā domāšana redz lietu no abām pusēm: no vienas tā redz argumentus, kas lietu apstiprina, un no otras tā redz šķitumus, kuri to vājina; šos tā izkliede, un tos sakopo. Bet *iekšējākā apgaismība no cilvēka paša* ir pavisam citāda: šajā cilvēks redz lietu tikai no vienas puses un ne no otras, un kad to ir apstiprinājis, tad redz to gaismā, kas pēc šķituma ir līdzīga tai gaismai, par kuru nupat iepriekš bija runa, bet tā ir ziemas gaisma. Piemēram ņemsim šo: Tiesnesis, kurš dāvanu pēc un peļņas dēļ spriež netaisni, pēc tam kad savu spriedumu ar likumiem un argumentiem ir apstiprinājis, neredz neko citu kā taisnību savā spriedumā. Daži gan redz, ka tas ir netaisns, bet tā kā viņi to negrib redzēt, tad aptumšo un apstulbo sevi, un tā to neredz. Tamlīdzīgi ir arī ar tiesnesi, kurš spriež tiesu aiz draudzības, lai gūtu kādas

personas labvēlību, un radniecības saišu pēc. Tam līdzīgi tādiem ir ar ikvienu lietu, ko tie smeļ no kāda autoritatīva vai slavena vīra mutes, vai izperina no pašsaprātības. Šie ir akli racionāli spriedēji, jo viņi redz (redze viņiem ir) no nepatiesībām, kuras viņi apstiprina; un nepatiesais redzi aizver, bet patiesais to atver. Tādi cilvēki neredz nevienu patiesību patiesības gaismā, nedz kaut ko taisnu aiz taisnības mīlestības, bet redz vienīgi apstiprinājuma gaismā, kura ir maldu gaisma. Garīgajā Pasaulē viņi parādās kā sejas vien bez galvas, vai kā cilvēku sejām līdzīgas sejas, aiz kurām ir koka galvas, un viņus sauc par racionāliem lopiem, tāpēc ka racionālitate viņiem ir tikai potenciāla (t.i., iespējas ziņā). Bet *ārējā apgaismība no cilvēka paša* ir tiem, kuri domā un runā vienīgi no atmiņā iekaltas zināšanas. Šie paši no sevis maz spēj kādu lietu apstiprināt.

169. Tā izšķiras apgaismība un no tās atkarīga jaušana un domāšana. Ir aktuāla apgaismība no garīgās gaismas, bet dabīgajā Pasaulē pati apgaismība no tās gaismas nevienam nerādās, tāpēc ka dabīgajai gaismai nav nekā kopēja ar garīgo gaismu. Bet tā apgaismība man dažas reizes garīgajā Pasaulē parādījās redzama tajos, kuri bija apgaismībā no Kunga, un proti, kā gaišums ap galvu, sārtā cilvēka sejas krāsā. Bet tiem, kuri bija paši savā (no sevis) apgaismībā, tāds gaišums parādījās nevis ap galvu, bet ap muti un virspus smakra.

170. Bez šīm Apgaismībām ir vēl kāda cita Apgaismība, kurā cilvēkam tiek atklāts, kādā ticībā, un kādā sapratībā un gudrībā viņš ir, kura atklāsme ir tāda, ka viņš to jauš pats sevi. Viņu ielaiž kādā biedrībā, kur ir īsta ticība, un kur ir patiesa sapratība un gudrība, un tur atveras viņa iekšēja racionālā domāšana (racionālitate), no kuras viņš tad redz savu ticību, kā arī savu sapratību un gudrību, kādas tās ir, līdz pat atzīšanai. Redzēju dažus no turienes atgriezīties, un dzirdēju viņus apliecinām, ka viņiem ticības nemaz nav bijis, lai gan pasaulē viņi bija ticējuši, ka viņiem esot vairāk ticības un izcilāka nekā citiem; tāpat /viņi bija domājuši/ arī par savu sapratību un gudrību. Tie bija tādi, kas bijuši šķirtā ticībā, bez kādas labprātības, un pašsaprātībā.

171. **IV — Ka Kungs māca cilvēku ar Vārdu, ar mācību un sludināšanu no tā, un tādējādi tieši no Sevis Vien.** Iepriekš ir teikts un rādīts, ka Vienīgi Kungs cilvēku vada un māca, un dara to no Debess, nevis caur Debesi, vai caur kādu turienes Eņģeli (jeb: ar Debess, vai ar kāda... Eņģeļa palīdzību). Un tā kā Vienīgi Kungs viņu vada, tad izriet, ka /Viņš to dara/ tieši, nevis netieši. Bet kā tas notiek, to tagad pateiksim.

172. *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* rādīts, ka Kungs ir Vārds, un ka visa Baznīcas mācība smeļama no Vārda. Tā kā nu Kungs ir Vārds, tad izriet, ka cilvēku, kurš mācās no Vārda, māca Vienīgi Kungs. Bet tā kā tas grūti aptverams, tad paskaidrosim to sekošā kārtībā: 1. Ka Kungs ir Vārds, tāpēc ka Vārds ir no Viņa un runā par Viņu. 2. Un tā kā tas ir Dievišķā Labā Dievišķais Patiesais, 3. Ka tad mācīties no Vārda nozīmē (ir) mācīties no Viņa. 4. Un ka tas notiek netieši ar sludināšanu, ar to nav atcelta patiesība, ka tas notiek tieši.

Pirmkārt, ka Kungs ir Vārds, tāpēc ka tas ir no Viņa un runā par Viņu. Ka Vārds ir no Kunga, to Baznīcā neviens nenoliedz; bet ka Vārds runā (ir) par Kungu Vien, to gan nenoliedz, bet nezina, un tas ir rādīts *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Kungu* (1.–7.nr. un 37.–44.nr.) un *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (62.–69.nr.; 80.–90.nr.; 98.–100.nr.). Tā kā nu Vārds ir Vienīgi no Kunga, un runā Vienīgi par Kungu, tad izriet, ka cilvēku, kurš mācās no Vārda, māca Kungs; jo tas ir Dievišķs Vārds, un kas varētu sniegt Dievišķo, un ielikt to sirdīs, ja ne pats Dievišķais, no kā tas ir un par ko tas runā? Tāpēc Kungs saka, runādams par Savu saistību ar mācekļiem, “*Ka tiem jāpaliek Viņā, un Viņa vārdiem tajos*” (Jņ.15,7); “*Ka Viņa vārdi ir gars un dzīvība*” (Jņ.6,63); Un ka “*Viņam ir mājvieta pie tiem, kuri Viņa vārdus tur*” (Jņ.14,20.–24). Tāpēc ‘domāt no Kunga’ nozīmē (ir) domāt no Vārda, it kā caur Vārdu. Ka visām lietām Vārdā ir sakars ar Debesi, ir rādīts *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* no iesākuma līdz beigām; un tā kā Kungs ir Debess, tad ir domāts, ka visām lietām Vārdā ir sakars ar Pašu Kungu. Debess Eņģeļiem gan ir ar tām sakars, bet arī tas ir no Kunga.

Otrkārt, ka Kungs ir Vārds, tāpēc ka tas ir Dievišķā Labā Dievišķais Patiesais. Ka Kungs ir Vārds, to Viņš māca Jāņa evaņģēlijā šādiem vārdiem: “*Iesākumā bija Vārds, un Vārds bija pie Dieva, un Dievs bija Vārds. Un Vārds tapa Miesa, un mājaja starp mums*” (1,1.14). Tā kā līdz šim šo apzīmējumu saprata tikai tā, ka Dievs mācot cilvēku ar Vārda palīdzību, tad to izskaidroja kā pamazinātāju vārdu, kurā ietverta doma, ka Kungs nav Pats Vārds. Tas tāpēc, ka cilvēki nezināja, ka ar ‘Vārdu’ domāts Dievišķā Labā Dievišķais Patiesais jeb, kas ir tas pats, Dievišķās Mīlestības Dievišķā Gudrība. Ka šīs lietas ir Pats Kungs, tas rādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Gudrību*, Pirmajā Daļā; un ka tās ir Vārds

— *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (1.–86.nr.). Kā Kungs ir Dievišķā Labā Dievišķais Patiesais, arī to šē dažos vārdos pateiksim. Ikviens cilvēks ir cilvēks nevis sejas un ķermeņa, bet savas mīlestības labā un gudrības patiesā (dsk.) pēc; un tā kā cilvēks tāpēc ir cilvēks, tad ikviens cilvēks ir arī savs patiesais un savs labais, jeb sava mīlestība un sava gudrība. Bez tām viņš nav cilvēks. Bet Kungs ir Pats Labais un Pats Patiesais jeb, kas ir tas pats, Pati Mīlestība un Pati Gudrība; un šis ir Vārds kas iesākumā bija pie Dieva, un kas bija Dievs, un tapa Miesa.

Treškārt, tādējādi mācīties no Vārda nozīmē (ir) mācīties no Paša Kunga, tāpēc ka no Paša Labā un Paša Patiesā, jeb no Pašas Mīlestības un Pašas Gudrības — kas, kā teikts, ir Vārds. Bet katrs mācās saskaņā ar savas mīlestības saprātu; kas pāri tam, tas viņā nepaliek. Visi tie, kas mācās Vārdā no Kunga, pasaulē iemācās tikai nedaudz patiesību, bet daudz — kad top par eņģeļiem; jo Vārda iekšējākās lietas, kas ir Dievišķi Garīgas un Dievišķi Debešķīgas, tiek iedēstītas reizē ar tām patiesībām, bet neatveras cilvēkā agrāk kā pēc viņa aiziešanas, Debesī, kur viņš ir eņģeliskā gudrībā, kura attiekmē pret cilvēcisko, tātad pret savu agrāko gudrību, ir neizsakāma. Ka Dievišķi garīgās un Dievišķi debešķīgās lietas, kas veido eņģelisko gudrību, ir visās un atsevišķās Vārda lietās, skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (5.–26.nr.).

Ceturtkārt, ka tas notiek netieši ar sludināšanu, ar to nav atcelta patiesība, ka tas notiek tieši. Vārdu nevar citādi mācīties, kā netieši caur vecākiem, skolotājiem, sludinātājiem, grāmatām, un galvenokārt, to lasot; bet tomēr cilvēks nemācās no šiem, bet ar šo palīdzību no Kunga. To zina arī sludinātāji, kuri saka, ka runājot ne paši no sevis, bet no Dieva gara; un ka viss patiesais, tāpat kā viss labais, esot no Dieva; viņi gan varot to runāt un ielikt daudziem saprātā, bet ne kādam sirdī; un kas nav sirdī, tas saprātā izzūd; ar 'sirdī' domāta cilvēka mīlestība. No tam var redzēt, ka cilvēku vada un māca Vienīgi Kungs; un ka mācoties no Vārda, tas notiek tieši no Viņa. Tas ir Eņģeliskās Gudrības noslēpumu noslēpums.

173. Ka caur Vārdu gaisma ir arī tiem, kas ārpus Baznīcas un kam Vārda nav, ir rādīts *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (104.–113.nr.). Un tā kā caur Vārdu cilvēkam ir gaisma, un no gaismas viņam ir saprāts, un šis ir tā ļauniem kā labiem, tad izriet, ka no gaismas savā cēlonī ir gaisma arī tās atvasinājumos, kuri ir jausmas un domas par jebkuru lietu. Kungs saka, ka "*bez Viņa cilvēki neko nespēj darīt*" (Jņ.15,5); ka "*cilvēks neko nevar ņemt, ja viņam nav dots no Debess*" (Jņ.3,27); un ka "*Tēvs debesīs liek savai saulei uzlēkt pār ļauniem un labiem, un sūta lietu pār taisniem un netaisniem*" (Mt.5,45). Ar 'sauli' šē un citās vietās Vārdā, tā garīgajā saturā, domāts Dievišķās Mīlestības Dievišķais Labais, un ar 'lietu' — Dievišķās Gudrības Dievišķais Patiesais. Šie tiek doti ļauniem un labiem, kā arī taisniem un netaisniem; jo, ja tos nedotu, tad neviens nespētu ne jaust, ne domāt. Ka ir tikai viena vienīga dzīvība, no kuras ir dzīvība visiem, ir rādīts iepriekš; un jaušana un domāšana ir dzīvības piederumi, un tāpēc no tā paša avota, no kura ir dzīvība, ir arī jaušana un domāšana. Ka visa gaisma, kas veido saprātu, ir no garīgās Pasaules Saules, kura ir Kungs, ir plaši aprādīts iepriekš.

174. V — *Kā Ārējās lietās cilvēks no Kunga tiek vadīts un mācīts pilnīgā (ikvienā) šķītumā it ka pats no sevis.* Tas notiek viņa ārējos sirdsprāta iecirkņos, bet ne iekšējos. Neviens nezina, kā Kungs vada un māca cilvēku viņa iekšējos iecirkņos, tāpat kā nezina, kā dvēsele darbojas, lai acs redzētu, auss dzirdētu, mēle un mute runātu, sirds dzītu asinis, plaušas elpotu, kuņģis gremotu, aknas un aizkuņģa dziedzeris sadalītu, nieres atdalītu, un vēl neskaitāmas citas lietas. Šīs lietas cilvēks nejauš un nejūt; tāpat arī tās, ko Kungs veic sirdsprāta iekšējākās substancēs un formās; šo ir vēl bezgala vairāk. Kunga darbošanās šajās lietās cilvēkam nav redzama, bet redzamas ir pašas sekas, kuru ir daudz, un redzami arī daži seku cēloņi. Šis ir tās ārējās lietas, kurās cilvēks ir kopā ar Kungu; un tā kā ārējās lietas līdzās iekšējām ir viena vienība, jo tās ir sakarīgas vienā virknē, tad Kungs nevar izkārtot iekšējās citādi, kā saskaņā ar to, ko ārējās izkārt ar cilvēka palīdzību. Katrs zina, ka cilvēks domā, grib, runā un dara pilnīgā (ikvienā) šķītumā it kā pats no sevis; un ka bez šā šķītuma cilvēkam nebūtu ne gribas, ne saprāta, tātad ne rosmes, ne domāšanas, nedz arī viņš uzņemtu no Kunga kaut kādu labo un patieso — to arī katrs var redzēt. Tā kā lieta ir šāda, tad izriet, ka bez tā šķītuma cilvēkam nebūtu ne dievatziņas, nedz arī labprātības un ticības, un tāpēc viņu nevarētu ne reformēt, ne atdzemdināt, nedz arī glābt. No tam ir skaidrs, ka šāds šķītums cilvēkam no Kunga ir dots visu to noderību labad; un sevišķi, lai viņam būtu uzņemšanas un pretsaistīšanās spējas, ar kuru palīdzību Kungs var saistīties ar cilvēku, un cilvēks ar Kungu, un cilvēks šajā saistībā lai dzīvotu mūžam. Šis ir tas šķītums, kas šē domāts.

IX — DIEVIŠKĀS GĀDĪBAS LIKUMS IR, KA CILVĒKAM NEBŪS NE JAUST, NE JUST KAUT KO NO DIEVIŠKĀS GĀDĪBAS DARBOŠANĀS, BET BŪS TOMĒR TO ZINĀT UN ATZĪT

175. Dabīgais cilvēks, kurš Dievišķajai Gādībai netic, sevī domā: Kas ir Dievišķā Gādība, kad ļaunie tiek celti goda vietās un gūst mantas vairāk nekā labie; un tiem, kuri Dievišķajai Gādībai netic, daudz kas tamlīdzīgs veicas labāk, nekā tiem, kuri tic? Un pat, ka neticīgie un bezdievīgie var darīt pāri, kaitēt, atņest nelaimi un dažkārt pat nāvi ticīgajiem un dievbijīgajiem, un proti, ar viltu un ļaunprātību? Un tā nu viņš domā: Vai es no pašas pieredzes skaidri kā dienā neredzu, ka viltīgas izdarības — ja tikai cilvēks ar asprātīgu veiklību prot piedot tām uzticamības un taisnības izskatu — spēj vairāk panākt netek patiesa uzticamība un taisnība? Un kas ir viss pārējais, ja ne nepieciešamības, konsekvences un nejaušības, kurās nekas no Dievišķās Gādības nav redzams? Vai nepieciešamības nepieder pie dabas; vai konsekvences nav apstākļi, kas izriet no dabīgas vai pilsoniskas iekārtas; un vai nejaušības nenotiek aiz nezināmiem cēloņiem, vai bez kāda cēloņa? Tā sevī domā dabīgais cilvēks, kurš neko nepiedēvē Dievam, bet visu piedēvē dabai; jo, kas nepiespriež neko Dievam, tas nepiespriež neko arī Dievišķajai Gādībai, jo Dievs un Dievišķā Gādība ir viens. Bet garīgais cilvēks saka vai domā sevī citādi. Šis, lai gan Dievišķās Gādības gaitu domāšanā nejaus, nedz acīm to redz, tomēr to zina un atzīst. Tā kā nu iepriekš minētie šķitumi un no tiem izrietošie maldi saprātu ir apstulbojuši, un šis neko ieraudzīt nespēj, ja netiek izkļiedēti maldi, kas ieviesuši aklību, un nepatiesības, kuras ieviesušas tumsību, un tas nevar notikt citādi kā ar patiesībām, kuras spēj (kurām ir spēks) nepatiesības izkļiedēt, tad šis ir atklājamas (atveramas), un skaidrības (izšķirības) labad sekošā kārtībā:

I — Ka, ja cilvēks Dievišķās Gādības darbošanos jaustu un justu, tad viņš nerīkotos brīvi saskaņā ar prātu, nedz arī viņš šķīstu darām kaut ko it kā no sevis. Tāpat arī, ja viņš notikumus zinātu iepriekš.

II — Ka, ja cilvēks klaji redzētu Dievišķo Gādību, viņš viņš iejauktos tās kārtībā un norises gaitā, un šo sagrozītu un izpostītu.

III — Ka, ja cilvēks klaji redzētu Dievišķo Gādību, viņš vai nu Dievu noliegtu, vai pataisītu pats sevi par Dievu.

IV — Ka cilvēkam ir vēlēts redzēt Dievišķo Gādību no mugurpuses, nevis sejā; un tad — redzēt to garīgā, nevis dabīgā stāvoklī.

176. I — **Ka, ja cilvēks Dievišķās Gādības darbošanos jaustu un justu, tad viņš nerīkotos brīvi saskaņā ar prātu, nedz arī viņš šķīstu darām kaut ko it kā no sevis. Tāpat arī, ja viņš notikumus zinātu iepriekš.** Ka ir Dievišķās Gādības Likums, ka cilvēkam būs darboties brīvi saskaņā ar savu prātu; tad vēl, ka visam, ko cilvēks grib, domā, runā un dara, jāšķiet viņam nākam it kā no sevis paša; un ka bez šāda šķituma nevienam cilvēkam nebūtu nekā savēja, jeb cilvēks nebūtu pats savs, tātad nebūtu viņam arī nekādas pašdabas, un tādējādi nekādas ieskaitīšanas — bez kā būtu vienalga, vai viņš darītu ļaunu vai labu, un vai viņam būtu ticība Dievam, vai elles ieruna — ar vārdu sakot, ka viņš tad nebūtu cilvēks — tas iepriekš savos Posmos saprātam pilnīgi ieskatāmi rādīts. Še nu būs rādīts, ka cilvēks, ja viņš Dievišķās Gādības darbošanos jaustu un justu, nepavisam nebūtu brīvs rīkoties saskaņā ar savu prātu, un nepavisam nešķīstos darbojamies it kā pats no sevis; tāpēc ka, arī jaušot un jūtot to, viņš tiktu no tās vadīts, jo Kungs ar savu Dievišķo Gādību vada visus, un cilvēks pats sevi nevada citādi, kā tikai šķietami — kas arī iepriekš rādīts. Tāpēc, ja cilvēks tiktu vadīts tā, ka viņš to dzīvi jaustu un justu, tad viņš neapzinātos sevi dzīvojam, un būtu spiests izdot skaņas un darboties gandrīz kā kāds robots (griezts tēls); un ja viņš tomēr apzinātos sevi dzīvojam, tad tiktu vadīts ne citādi, kā kāds roku un kāju važās iekalts, vai kā ratos iejūgts darba lops. Kurš neredz, ka cilvēkam tad nekā brīva nebūtu, un ja nebūtu nekā brīva, tad nebūtu arī nekāda apsvērums, jo katrs domā aiz brīvas gribēšanas un brīvi gribēdams, un ko tik vien viņš domā aiz nebrīvas gribēšanas un nebrīvi gribēdams, tas neliekas viņam nākam no sevis, bet no kāda cita. Iekšējāk to sevī apsverot, tu jautāsi, kā viņam tad nebūtu pat nekādas domāšanas, un vēl mazāk apsvērums, un tādējādi viņš nebūtu nekāds cilvēks.

177. Kunga Dievišķās Gādības darbošanās ir nepārtraukta cenšanās novērst cilvēku no ļaunumiem. Ja kāds šo nepārtraukto darbošanos jaustu un justu, un tomēr vadītos ne kā važās saslēgts — vai viņš pastāvīgi nepretotos, un tad vai nu ar Dievu strīdētos, vai iejauktos Dievišķajā Gādībā? Pēdējā

gadījumā viņš pataisītu pats sevi arī par Dievu, bet pirmajā — no važām atraisītos un Dievu noliegtu. Acīm redzot, skaidrs ir tas, ka tad būtu divi spēki, kas nepārtraukti darbotos viens pret otru: ļaunā spēks no cilvēka, un labā spēks no Kunga, un kad divi pretēji spēki viens pret otru darbojas, tad vai nu viens uzvar, vai abi iet bojā; bet še, arī vienam uzvarot, abi ietu bojā; jo ļaunais, kas ir cilvēkā, acumirkli labo no Kunga neuzņem, nedz arī labais no Kunga acumirkli izdzen no cilvēka ļauno. Ja tas notiktu vienā acumirkli, tad abos gadījumos nekādas dzīvības cilvēkā nepaliktu. Šādas un vēl vairākas citas postīgas sekas rastos, ja cilvēks Dievišķās Gādības darbošanos klaji jaustu vai justu. Bet sacīto skaidri ar piemēriem demonstrēsim turpmāk.

178. Iemesls, kāpēc cilvēkam nav vēlēts notikumus iepriekš zināt, ir vēl tas, lai viņš varētu darboties brīvi saskaņā ar savu prātu. Jo ir zināms, ka, ko tik vien cilvēks mīl, tā izpildīšanos (sekas) viņš grib panākt, un uz to ar prātu nesas; tad vēl, ka nav nekā tāda, kas cilvēka prātā apgrozās, kas nenāktu no vēlēšanās (mīlestības); lai tas domāšanas ceļā piepildītos (nonāktu līdz sekām). Tāpēc, ja viņš sekas jeb notikumu iepriekšēja Dievišķa pasacījuma pēc zinātu, tad viņa domāšana (prāts) aprimtu, un līdz ar domāšanu arī vēlēšanās (mīlestība), jo vēlēšanās līdz ar domāšanu mitējas sekās, un no tām tad iesākas par jaunu. Īstenā patika prātam ir, ka tas aiz vēlēšanās (mīlestības) domās jau redz izpildīšanos (sekas); nevis pašā izpildīšanās (sekās), bet pirms tās, jeb nevis tagadnē, bet nākotnē. No tam cilvēkam ir tas, ko sauc par Cerību, kas prātā pieņemas vai zūd, par cik tas cerēto notikumu redz vai sagaida. Šī patika piepildās notikumā, bet tad tā izbeidzas līdz ar domāšanu par to. Tāpat būtu, notikumu iepriekš zinot. Cilvēka sirdsprāts ir pastāvīgi šajās trijās lietās, ko sauc par mērķi, cēloni un sekām; ja vienas no tām trūkst, tad cilvēka sirdsprāts nav savā dzīvībā. Gribas rosme ir sākotnējais mērķis; saprāta domāšana ir darbīgais cēlonis; un ķermeņa darbība, muties runāšana, vai ārēja jušana ir tā mērķa sekas, kas panāktas ar domāšanu. Ka cilvēka sirdsprāts nav savā dzīvībā, kamēr tas ir tikai gribas rosmē, un ne tālāk, un tāpat arī, kamēr tas ir tikai sekās, tas katram ir skaidrs — kālabad sirdsprātam nav nekādas dzīvības no tiem katra atsevišķi, bet no tiem trim vienkopus. Šī sirdsprāta dzīvība mazinātos un mitētos, pasakot notikumu iepriekš.

179. Tā kā iepriekšēja nākamo lietu zināšana atņem pašu īsteni cilvēcisko, kas ir brīva ar prātu saskanīga darbošanās, tad, nevienam nākamās lietas nav vēlēts zināt, bet katram ir atļauts secināt par tām ar prātu, no kam prāts līdz ar visu, kas pie tā pieder, ir savā dzīvībā. No tam nākas arī, ka cilvēks nezina savu pēcnāves likteni, nedz arī zina kādu notikumu, pirms viņš tanī ir; jo, ja viņš to zinātu, tad nedomātu vairs no sava iekšējākā sirdsprāta, kā būs darīt vai dzīvot, lai pie tā tiktu, bet vienīgi no sava ārējākā, ka tiks, un šāds stāvoklis aizver viņa sirdsprāta iekšējākos iecirkņus — kuros tās divas viņa dzīvības spējas — brīvība un racionāla domāšana (racionalitāte) — galvenokārt mīt. Velēšanās nākamās lietas zināt lielākai daļai cilvēku ir iedzimta, bet šī vēlēšanās ceļas no ļaunā mīlestības, kālabad tiem, kuri tic Dievišķajai Gādībai, tā tiek ņemta, un tas vietā dota paļāvība, ka Kungs viņu likteni izkārtu, un tāpēc viņi to iepriekš zināt negrib, lai kaut kādā veidā Dievišķajā Gādībā neiejauktos. Kungs māca to ar vairākiem piemēriem Lūkas 12.Nod.14.–48.p. Ka tas ir Dievišķās Gādības Likums, to iespējams apstiprināt ar daudz ko no garīgās Pasaulē. Lielākā daļa, nonākuši tajā pēc aiziešanas, grib zināt savu likteni; bet viņiem atbild, ka, ja ir labi dzīvojuši, viņu liktenis ir debesī, ja slikti dzīvojuši, tad ellē. Bet tā kā no elles visiem ir baīl, arī ļaunajiem, tad viņi vaicā, ko viņiem būs darīt un ko ticēt, lai nāktu debesī. Bet viņiem atbild, lai dara un tic, kā grib, bet lai zina, ka ellē labu nedara un patiesajam netic, bet debesī. Izpētī, kas ir labs un kas paties, un, ja vari, tad šo domā un to dari. Tā ikkuram atstāj iespēju brīvi saskaņā ar prātu darboties arī garīgajā Pasaulē, tāpat kā dabīgajā Pasaulē; bet kā viņi ir darbojušies šajā pasaulē, tā viņi darbojas arī tajā, jo sava dzīvība paliek ikkuram, un tādējādi arī liktenis, tāpēc ka liktenis ir dzīvības piederums.

180. II — **Ja cilvēks klaji redzētu Dievišķo Gādību, viņš iejauktos tās kārtībā un norises gaitā, un šo sagrozītu un izpostītu.** Lai racionālais un arī dabīgais cilvēks skaidri (izšķirīgi) to jaustu, tad tas ilustrējams ar piemēriem sekošā kārtībā:

1. Ka ārējām lietām ir tāds sakars ar iekšējam, ka ikvienā darbībā tās izveido vienību.

2. Ka cilvēks tikai dažās ārējās lietās ir kopā ar Kungu, bet ja viņš būtu reize arī iekšējās, tad sagrozītu un izpostītu visu Dievišķās Gādības kārtību un norises gaitu. Bet, kā teikts, ilustrēsim to ar piemēriem.

Pirmais piemērs: Ka ārējām lietām ir tāds sakars ar iekšējam, ka ikvienā darbībā tās izveido vienību. Ilustrēšanai ar piemēriem lai še noder dažas lietas, kas ir cilvēka ķermenī: Visā veselajā un ikvienā

daļā ir ārēji un iekšēji /veidojumi/. Ārējos tur sauc par ādām, plēvēm un apvalkiem, un iekšējie ir veidojumi, kas dažādā kārtā ir sakopoti un saaukti no nervu šķiedrām un asinsvadiem. Apvalks, kas tos apņem, ar izvirzījumiem no sevis ieiet visos iekšējākos veidojumos līdz pat visieکشējākiem, un tā ārējais, kas ir apvalks, saistās ar visiem iekšējiem veidojumiem, kuri ir organiskas no šķiedrām un vadiem /izveidotās/ formas. No tam izriet, ka, ārējam darbojoties jeb to darbinot, arī iekšējie veidojumi līdzdarbojas jeb tiek darbināti, jo tie visi ir sasaistīti nepārtrauktā kārtā. Ņem tikai ķermenī kaut kuru kopēju apvalku, piemēram Krūšu plēvi, kura ir kopējs Krūšu, jeb Sirds un Plaušu, apvalks, un aplūko to ar anatomu aci (un ja tā nav tava nodarbība, tad pavaicā anatomiem, un tu dzirdēsi), ka šis kopējais apvalks, dažādi aptīdamies un tad arvien plānākas plēvītes no sevis izvirzīdams, ieiet visieکشējākos plaušu nodalījumos līdz pat vissīkākajiem bronhu atzarojumiem, un pašos pūslīšos, kuri ir plaušu sākumi; neminot tā tālāko turpinājumu pa gaisa rikli (per trachem at laryngem) līdz pat mēlei. No tam ir skaidrs, ka pastāv nepārtraukts sakars visārējākam ar visieکشējākiem veidojumiem — kālabad, visārējākam darbojoties vai to darbinot, darbojas vai tiek darbināti no visieکشējākiem arī iekšējākie. Aiz šī iemesla, kad tajā visārējākā apvalkā, kurš ir Krūšu plēve, sakrājas ūdens, vai kad tas iekaist, vai pārklājas augoņiem, plaušas cieš visieکشēji, un, kaitei pasliktinoties, visa plaušu darbība mitējas un cilvēks mirst. Tamlīdzīgi ir it visur citur visā ķermenī, piemēram ar Vēderplēvi, kas ir visu vēderdobuma iekšu kopējais apvalks; tāpat ar jebkura orgāna apvalkiem, kā Kuņģa, Aknu, Pankrejas, Liesas, Zarnu, Mezenterija, Nieru, arī ar abu dzimumu dzimumorgāniem. Ņem no šiem jebkuru, un vai nu aplūko pats, un tu redzēsi, vai pavaicā tās zinātnes pratējiem, un tu dzirdēsi. Ņem, piemēram, Aknas, un tu atradīsi, ka Vēderplēvei ir sakars ar šī orgāna (šo iekšu) apvalku, un ar šī apvalka starpniecību ar tā visieکشējākiem veidojumiem, jo pastāv nepārtraukti izvirzījumi no tā un ievirzījumi uz iekšu, un šādā kārtā turpinājumi līdz pat visieکشējākiem veidojumiem, no kam visas daļas ir sasaistītas tā, ka, apvalkam darbojoties vai to darbinot, tāpat darbojas vai tiek darbināta visa forma. Tāpat ir ar pārējiem orgāniem. Tas tāpēc, ka ikvienā formā kopējais un daļējais, jeb vispārīgais un atsevišķais, brīnišķīgā saistībā darbojas kā viens. Ka garīgās formās kā arī to stāvokļu pārmaiņās un variācijās, kuras attiecas uz gribas un saprāta darbošanos, notiek tamlīdzīgi kā dabīgajās formās un šo darbošanās, kuras attiecas uz kustībām un darbībām, būs redzams turpmāk. Tā kā nu cilvēks dažās ārējās lietās darbojas (darbošanās ir) kopā ar Kungu, un brīvība darboties saskaņā ar prātu nevienam atņemta netiek, tad izriet, ka iekšējās lietās Kungs nevar darboties citādi, nekā Viņš darbojas kopā ar cilvēku ārējās lietās. Tāpēc, ja cilvēks nevairās (nebēg) un nenovēršas no ļaunumiem kā grēkiem, tad bojājas un grīļojas viņa domāšanas un gribas āriene, un reizē arī to iekšiene — tamlīdzīgi, kā, bojājoties Krūšu plēvei no savas slimības, ko sauc par Pleuritu, no tam nomirst ķermenis.

Otrais piemērs: Ja cilvēks darbotos (būtu) reizē /ar Kungu/ arī iekšējās lietās, tad viņš sagrozītu un izpostītu visu Dievišķās Gādības kārtību un gaitu. Arī šo lietu ilustrēsim ar piemēriem no cilvēka ķermeņa. Ja cilvēks zinātu visas abēju Smadzeņu iedarbošanās uz nervu šķiedrām, šo šķiedru iedarbošanās uz muskuļiem, un muskuļu uz darbībām un, to zinādams, kārtotu to visu, kā viņš kārtotu savas darbības — vai viņš tad visu nesagrozītu un neizpostītu? Ja cilvēks zinātu, kā kuņģis gremo, kā apkārtējās iekšas uzņem savu tiesu, kā izstrādā asinis un iznēsā tās ikvienai dzīvības vajadzībai, un šo lietu izkārtotā rīkotos (būtu) tāpat kā ārējās lietās, piemēram ēšanā un dzeršanā — vai viņš tad visu nesagrozītu un neizpostītu? Ja viņš savu ārējo, kas šķiet esam kā viens, neprot izkārtot, ka ar pārmērību un nesātību to nesamaitā — kas tad notiktu, ja viņš kārtotu arī iekšējās, kuru ir bezgala daudz? Tāpēc iekšējie orgāni, lai cilvēks kaut kā ar gribu tajos neiedarbotos un nerīkotos pēc sava ieskata, ir visnotaļ no viņa gribas izņemti, atskaitot muskuļus, kuri tos apsedz, un zina tikai, ka tie darbojas, bet arī nezina, kā tie darbojas. Tāpat ir ar pārējiem orgāniem. Piemēram, ja cilvēks pats izkārtotu acs iekšieni redzēšanai, auss iekšieni dzirdēšanai, mēles iekšieni garšošanai, ādas iekšieni jušanai, sirds iekšieni pulsēšanai, plaušu iekšieni elpošanai, mezenterija iekšieni barības sulas sadalīšanai, nieru iekšieni atdalīšanai, dzimumorgānu iekšieni augļošanai, dzemdes iekšieni embrija attīstīšanai, un tā tālāk — vai viņš bezgala daudzos veidos nesagrozītu un neizpostītu tajos Dievišķās Gādības norises kārtību? Ka cilvēks darbojas (ir) ārējās lietās, tas ir zināms, piemēram, ka viņš ar acīm (vsk.) skatās, ar ausīm (vsk.) klausās, ar mēli garšo, ar ādu tausta, ar plaušām elpo, sievu apaugļo, un tā tālāk. Vai viņam nepietiek zināt ārējās lietas un tās izkārtot ķermeņa un sirdsprāta veselībai par labu? Ja viņš to nespēj — kas notiktu, ja viņš kārtotu arī iekšējās? Ko tam nu var redzēt, ka, ja cilvēks klaji redzētu Dievišķo Gādību, viņš iejauktos tās kārtībā un norises gaitā, un to sagrozītu un izpostītu.

181. Ka garīgajās lietās sirdsprāta notiek (ir) tamlīdzīgi kā dabīgajās lietās ķermenī, tas tāpēc, ka visas sirdsprāta lietas atbilst visām daļām ķermenī, kāpēc arī sirdsprāts darbina ķermeni tā ārējos aktos, un vispār pēc katra sava mājienu: liek acīm skatīties, ausīm klausīties, mutei un mēlei ēst un dzert, un arī runāt, rokām strādāt (darīt), kājām staigāt, dzimumorgāniem augļot. Sirdsprāts šīm vajadzībām darbina ne tikai ārējos, bet arī veselu rindu iekšējo orgānu — no visieکشējākiem visārējākos, un no visārējākiem visieکشējākos; tā, likdams mutei runāt, tas darbina arī plaušas, balsrīkli, ūku, mēlis lūpas, pie tam katru atšķirīgi sava uzdevumam, un liek pieskaņoties arī sejai. No tam ir skaidrs, ka tas pats, kas teikts par ķermeņa dabīgajām formām, sakāms arī par sirdsprāta garīgajām formām, un kas teikts par ķermeņa dabīgajām darbībām, sakāms arī par sirdsprāta garīgajām darbībām; tamlīdz arī, kā cilvēks izkārto savus ārējos aktus, tā Kungs izkārto viņa iekšējos; tāpat citādi, ja cilvēks izkārto ārējos pats no sevis, un citādi, ja izkārto tos no Kunga un reizē arī it kā pats no sevis. Cilvēka sirdsprāts arī visā savā formā ir cilvēks, jo tas ir viņa gars, kurš pēc nāves izskatās (parādās) kā cilvēks gluži tāpat kā pasaulē, un tāpēc līdzīgas lietas ir abos; un tādejādi, kas teikts par ārējo lietu saistību ar iekšējām ķermenī, ir jāsaprot arī, zīmējoties uz ārējo lietu saistību ar iekšējām sirdsprātā — ar to vienīgo atšķirību, ka viens ir dabīgs, un otrs ir garīgs.

182. III — **Ja cilvēks klaji redzētu Dievišķo Gādību, viņš vai nu Dievu noliegtu, vai pataisītu pats sevi par Dievu.** Tīri dabīgs cilvēks saka pats sev: Kas ir Dievišķā Gādība? Vai tā ir kas cits vai kas vairāk nekā tikai garīdznieka izrunāts vārds vienkāršajai tautai? Kurš kaut ko no tās redz? Vai pasaulē viss nenotiek aiz apdomības, gudrības, viltības un ļaunprātības, un vai pārējais, kas no tam atkarīgs, nav nepieciešamības un konsekvences; un vai vairākas citas lietas nav tikai atgadīšanās? Vai šajās lietās slēpjas kāda Dievišķā Gādība? Kā tā var būt krāpšanā (dsk.) un viltībā (dsk.)? Un tomēr saka, ka Dievišķā Gādība darbojoties visās lietās. Liec man tāpat to redzēt, un tad es tai ticēšu. Vai pirms tam kāds var tai ticēt? — Tā runā tīri dabīgs cilvēks, bet garīgs cilvēks runā citādi. Atzīdams Dievu, šis atzīst arī Dievišķo Gādību, un arī redz to; bet nevar to klaji parādīt kādam, kurš nedomā citādi, kā tikai dabā no dabas; jo šāds cilvēks nespēj pacelt sirdsprātu tai pāri, un redzēt tās šķitumos kaut ko no Dievišķās Gādības, vai kaut ko par to secināt no tās /proti, dabas/ likumiem, kuri ir arī Dievišķās Gudrības likumi. Tāpēc, ja šāds cilvēks to klaji redzētu, viņš to sajauktu ar dabu, un tādejādi ne tikai aizplīvurotu to ar maldiem, bet arī profānētu; un atzīšanas vietā to noliegtu; un kurš sirdi noliedz Dievišķo Gādību, tas noliedz arī Dievu. Jādōmā ir, ka visu valda vai nu Dievs, vai daba. Kurš domā, ka visu valda Dievs, tas domā arī, ka to valda Pati Mīlestība un Pati Gudrība, tāpat Pati Dzīvība; bet kurš domā, ka visu valda daba, tas domā arī, ka to valda dabīgs siltums un dabīga gaisma, kas sevī tomēr ir nedzīvi, tāpēc ka ceļas no nedzīvas Saules. Vai nedzīvo nevalda pats dzīvais? Vai nedzīvais var kaut ko valdīt? Ja tu domā, ka nedzīvais pats var iedot sev dzīvību, tad tu ālējies; dzīvībai jābūt nākušai no Dzīvības.

183. Ka cilvēks, klaji redzēdams Dievišķo Gādību un tās darbošanos, Dievu noliegtu, izklausās neticami; jo liekas, ja kāds klaji to redzētu, viņš nevarētu to neatzīt, un tādejādi arī Dievu, bet istenībā tomēr ir otrādi. Dievišķā Gādība nekad nedarbojas līdzās cilvēka gribas mīlestībai, bet pastāvīgi pret to; jo cilvēks sava mantotā ļaunā pēc vienmēr tiecas uz viszemāko elli, bet Kungs savā Gādībā pastāvīgi ved viņu prom, un velk viņu no tās ārā, papriekš uz maigāku elli, tad nost no elles, un beidzot pie sevis uz debesi. Šī Dievišķās Gādības darbošanās ir nepārtraukta; un tāpēc, ja cilvēks klaji redzētu vai justu, ka viņu velk nost un ved prom, viņš dusmotos, un turētu Dievu par savu ienaidnieku, un savas pašdabas ļaunuma pēc Viņu noliegtu; kālabad, lai cilvēks to nezinātu, viņš tiek turēts brīvībā, no kam neapzinās citādi, kā kad pats sevi Vadītu. Bet paskaidrojuma lai noder sekošie piemēri: Cilvēks sava iedzimtā mantojuma pēc grib tapt liels, un grib tapt arī bagāts, un par cik šīs dziņas (mīlestības) netiek iegrozotas, grib tapt vēl lielāks un bagātāks, un beidzot lielākais un bagātākais par visiem; un pat tad neapmierinās, bet gribētu tapt lielāks par Pašu Dievu un iegūt īpašumā pašu debesi. Šī kare slēpjas visieکشēji mantotajā ļaunajā, un no tam cilvēka dzīvībā un viņa dzīvības dabā. Dievišķā Gādība neatņem šo ļauno vienā mirklī, jo, ja to vienā mirklī atņemtu, tad cilvēks vairs nedzīvotu; bet atņem to nemanot (klusām) un pakāpeniski, cilvēkam neko par to nezinot; kas notiek tādā kārtā, ka cilvēkam ļauj darboties saskaņā ar savu domāšanu, ko viņš padara par sava prāta piederumu; un tad ar dažādiem līdzekļiem — tiklab racionāliem, kā arī pilsoniskiem un morāliskiem — /Dievišķā Gādība/ virza viņu no tās nost, un tā, cik viņu var brīvi no tās novirzīt, tik arī novirza. Nevar ļauno nevienam atņemt, ja tas neparādās, ja to neredz un neatzīst; tas ir kā iekšēja brūce, kas nesadzīst, ja to neatver. Ja tad nu cilvēks zinātu un redzētu, ka Kungs ar savu Dievišķo Gādību tā darbojas pret viņa dzīvības mīlestību, kura sagādā viņam

vislielāko patiku, viņš citādi nevarētu kā iet pretēji, iekaist, sūdzēties, skarbi pret to runāt, un beidzot sava ļaunuma pēc Dievišķās Gādības darbošanos atraidīt, to, un tādējādi arī Dievu, noliedzot; sevišķi, ja viņš redzētu, ka viņa panākumiem tiek likti šķēršļi, ka cieņā tiek pazemots, un ka bagātība viņam tiek atņemta. Bet jāzina, ka Kungs nekad nenovirza cilvēku no dzišanās pēc goda vietām un no mantu sagādes, bet novirza no iekāres dzīties pēc goda vietām vienīgi izciluma jeb sevis dēļ; tāpat arī no mantu sagādes vienīgi bagātības jeb pašas mantas dēļ; bet, no tām iekārēm novirzīdams, ievada viņu lietderības mīlestībā, lai viņš raudzītos uz izcilumu ne sevis, bet lietderības labad — tā, lai tas izcilums piekristu lietderībai, un tās labad viņam pašam, nevis sev pašam un tālab lietderībai; tāpat arī bagātība. Ka Kungs pastāvīgi pazemo lepnos un paaugstina pazemīgos, to Viņš Pats māca daudzās vietās Vārdā; un ko Viņš tur māca, tas arī pieder pie Viņa Dievišķās Gādības.

184. Tamlīdzīgi notiek arī ar citiem ļaunumiem, kuros (vsk.) cilvēks ir aiz mantotas tieksmes, kā laulības pārkāpšanu, krāpšanu, atriebšanos, zaimošanu (dsk.) un tamlīdzīgiem citiem, kurus visus nevar atstādināt citādi, kā atstājot cilvēkam brīvību tos domāt un gribēt, un ka tā viņš tos it kā pats no sevis atstādinātu — ko viņš tomēr nespēj, neatzīdams Dievišķo Gādību un neizlūgdamies, lai ar to tas notiktu. Bez šādas brīvības un reizē arī Dievišķās Gādības tie ļaunumi būtu līdzīgi ķermenī ieslēgtai un neizvadītai indei, kas drīz izplatītos un atnestu nāvi visiem apkārtējiem orgāniem, un būtu līdzīgi pašas sirds kaitei, no kuras viss ķermenis drīz nomirst.

185. Ka tā ir, to vislabāk var zināt no cilvēkiem pēc nāves garīgajā Pasaulē, kur lielākā daļa to, kuri dabīgajā Pasaulē bija tapuši lieli un turīgi, un goda vietās, tāpat arī bagātībās, bija raudzījušies vienīgi uz sevi. Šie sākumā runā par Dievu un par Dievišķo Gādību, it kā sirdī to atzīdami; bet tā kā viņi tad klaji Dievišķo Gādību redz, un aiz tās arī savu galējo likteni, proti, ka viņi nāks ellē, tad saistās tur ar velniem, un Dievu ne tikai noliedz, bet arī zaimo; un beidzot nonāk tādā ārprātā, ka spēcīgākos no velniem atzīst par saviem dieviem, un neko tik karsti nevēlas, kā arī paši par dieviem tapt.

186. Ka cilvēks vērstos pret Dievu, un Viņu arī noliegtu, ja klaji redzētu Viņa Dievišķās Gādības darbošanos, tas tāpēc, ka cilvēks ir patmīlības patikā, un šī patika veido pašu viņa dzīvību. Tāpēc, kad cilvēks tiek turēts savas dzīvības patikā, viņš jūtas brīvs (ir savā brīvajā), jo brīva jušanās (brīvais) un tā patika veido vienu. Ja tad nu viņš jaustu, ka pastāvīgi tiek vērsti no savas patikas nost, viņš justos sakaitināts kā pret tādu, kurš gribētu viņa dzīvību nomaitāt, un turētu to par ienaidnieku. Lai tas nenotiktu, tad Kungs savā Dievišķajā Gādībā klaji neparādās, bet vada cilvēku ar to tik nemanāmi (klusām), kā neredzama upe vai labvēlīga straume nes kuģi. Aiz šī iemesla cilvēks pastāvīgi apzinās sevi savā pašdabā, jo brīvā jušanās (brīvais) kopā ar pašdabu veido vienu. No tam ir skaidrs, ka brīvā gribēšana (brīvais) piesavē cilvēkam to, ko Dievišķā Gādība ievada — kas nenotiktu, ja tā atklātos redzama. Piesavēties nozīmē (ir) tapt par dzīvības piederumu.

187. IV — **Cilvēkam ir vēlēts redzēt Dievišķo Gādību no mugurpuses, nevis sejā; un tad, redzēt to garīgā, nevis savā dabīgā stāvoklī.** Redzēt Dievišķo Gādību no mugurpuses, nevis sejā, nozīmē (ir) redzēt to vēlāk, nevis iepriekš; un no garīga, nevis no dabīga stāvokļa, nozīmē (ir) redzēt no Debess, nevis no pasaules. Visi tie, kas uzņem ieplūsmu no Debess, un atzīst Dievišķo Gādību, un sevišķi tie, kuri ar reformēšanu ir tapuši garīgi, redzēdami notikumus risināmajā zināmā brīnišķīgā virknējumā, iekšēji atzīdami, to it kā redz un apliecina. Šie negrib redzēt to sejā, tas ir, pirms tā izpaužas, jo viņi baidās, ka viņu pašu griba neiejauktos kādā lietā, kas pieder pie tās kārtības un norises. Citādi ir ar tiem, kas nekādu ieplūsmu no Debess sevī neielaiž, bet vienīgi no pasaules, un sevišķi, kas, šķitumos nocietinādamies, ir tapuši dabīgi. Šie neredz ne kaut ko no Dievišķās Gādības no mugurpuses, jeb vēlāk, bet grib redzēt to sejā, jeb pirms tā izpaužas; un tā kā Dievišķā Gādība darbojas ar līdzekļiem, un par līdzekļiem izlieto cilvēku vai pasauli, tad, vai nu redzēdami to sejā vai no mugurpuses, viņi piedēvē to vai nu cilvēkam, vai dabai, un tā nocietinās tās noliegšanā. Iemesls, kāpēc viņi to tā piedēvē, ir tas, ka viņu saprāts ir aizvērts augšpusē, un atvērts tikai apakšpusē, tāpat ir aizvērts uz debesi un atvērts uz pasauli, un no pasaules Dievišķo Gādību neredz, bet redz no debess. Reiz sevī domāju, vai viņi Dievišķo Gādību atzītu, ja atvērtos viņu saprāts augšpusē un viņi kā skaidrā dienas laikā ieraudzītu, ka daba sevī ir nedzīva, un ka cilvēciska saprašana par sevi ir nekas, un ka ieplūsmas pēc tās abas izliekas /kaut kas/ esam; un es jautu, ka tie, kas nocietinājušies par labu dabai un cilvēciskai apdomībai, to tomēr neatzītu, tāpēc ka no apakšas ieplūstošā dabīgā gaisma tūdaļ izdzēstu no augšas ieplūstošo garīgo gaismu.

189. Cilvēks, kurš ar Dieva atzišanu ir tapis garīgs, un, atmezdams savu pašdabu, ir tapis gudrs, visā Pasaulē, kā arī visās un atsevišķās tās lietās redz Dievišķo Gādību. Viņš redz to, raudzīdamies uz

dabīgām lietām; redz to, raudzīdamies uz pilsoniskām lietām, un redz to, raudzīdamies uz garīgām lietām, un tā redz to tiklab vienlaicīgās kā arī secīgās lietās, mērķos, cēloņos, sekās, lietderīgumos un formās, lielās un mazās; un sevišķi cilvēku Glābšanā, proti, ka Jehovah ir devis Vārdu, un ar to ir mācījis viņiem par Dievu, par Debesi un Elli, par mūžīgo Dzīvību; un ka arī Pats ir pasaulē atnācis cilvēkus atpestīt un glābt. Šis un vēl vairākas citas lietas, un Dievišķo Gādību tajās, cilvēks redz aiz garīgas gaismas dabīgā gaismā. Bet tīri dabīgs cilvēks nekā no tām neredz. Tas ir līdzīgs tādām, kurš, redzēdams lielisku Dievnamu, un dzirdēdams sludinām Dievišķās lietās apgaismotu Sludinātāju, mājās pārnācis, saka, ka redzējis neko citu kā akmens celtni, un dzirdējis neko citu kā artikulētu skaņu; vai kādam tuvredzīgam, kas iegājis visādu augļu sugu pilnā dārzā, un pēc tam mājās pārnācis, stāsta, ka redzējis tikai mežu un kokus. Tādi cilvēki arī pēc nāves, par gariem tapuši, kad ir pacelti Eņģeļu Debesī, kur visas lietas ir redzamas mīlestību un gudrību reprezentējošās formās, ne kaut ko neredz, pat ne to, ka tās tur ir. Redzēju tā notiekam vairākiem, kuri Kunga Dievišķo Gādību bija nolieguši.

190. Ir vairākas pastāvīgas (konstantas) lietas, kuras radītas, lai varētu eksistēt nepastāvīgās (ne konstantās). Pastāvīgas ir noteiktas saules un mēness, tāpat arī zvaigžņu lēkta un rieta mijas; ir to aptumsumi, ko sauc par Eklipsēm, /kādam no debess ķermeņiem/ iestarpinoties; ir siltums un gaisma (dsk.) no tiem; ir gadalaiki, ko sauc par pavasari, vasaru, rudeni un ziemu; ir dienas laiki, kuri ir rīts, dienvīdus, vakars un nakts; ir arī atmosfairas, ūdeņi un zemes, katru par sevi aplūkojot; ir augu Valstī veģetēšanas spēja, un dzīvnieku Valstī tai līdzās arī vaislas spēja, tāpat arī kas, tām pēc kārtības likumiem darbojoties, pastāvīgi no tām top. Šis un vairākas citas lietas pastāv no radīšanas, lai varētu rasties bezgala daudz mainīgu lietu; jo mainīgās nevar rasties citādi kā tikai pastāvīgajās, noteiktajās un zināmajās. Bet to paskaidros piemēri. Veģetācijas mainīgo lietu nebūtu, ja saules lēkti un rieti, un no tam siltums un gaisma nebūtu pastāvīgi. Ir bezgala mainīgas skaņu harmonijas, bet to nebūtu, ja atmosfairas savos likumos, un ausis savā formā, nebūtu pastāvīgas. Redzes objektu mainīguma, kas arī ir bezgalīgs, nebūtu, ja aitērs savos likumos, un acs savā formā, nebūtu pastāvīgi; tāpat arī krāsu nebūtu, ja gaisma nebūtu pastāvīga. Tamlīdzīgi ir ar domām, runāšanu un darbībām, kas arī ir bezgala mainīgas, kuru arī nebūtu, ja ķermeņa organiskās formas nebūtu pastāvīgas. Vai namam nav jābūt pastāvīgam, lai cilvēks tur dažādi (jeb mainīgi) varētu iekārtoties; tāpat arī Dievnamam, lai tur varētu notikt dažāda (jeb mainīga) veida kults, godināšana, pamācīšana un svētbijīga pārdomāšana (dsk.)? Tāpat ir arī ar pārējām lietām. Kas attiecas uz pašām pārmaiņām, kuras notiek pastāvīgajās, noteiktajās un zināmajās lietās, tās turpinās (iet) līdz bezgalībai, un tām nav robežu, un tomēr visā Universā un katrā atsevišķā /tā daļā/ nekur neviena nav gluži tāda pat kā otra, un arī secībā nevar būt ne mūžam. Kas tās līdz bezgalībai un mūžam risinošās maiņas izkārt, lai tās būtu kārtībā, ja ne Tas, kurš radījis pastāvīgās (jeb nemainīgās) lietas, lai tās šajās rastos? Un kas var izkārtot bezgalīgās dzīvības maiņas cilvēkos, kā Tas, kurš ir pati dzīvība, tas ir, pati Mīlestība un pati Gudrība? Vai bez Viņa Dievišķās Gādības, kas ir it kā nepārtraukta radīšana, varētu izkārtoties cilvēku bezgala daudzās rosmes un no tām izrietošās domas, un tādējādi arī paši cilvēki, lai tās izveidotu kādu vienību — ļaunās rosmes un no tām izrietošās domas vienu Velnu, kurš ir elle, un labās rosmes un no šīm izrietošās domas vienu Kungu Debesī? Ka visa eņģeļdebess Kunga skatījumā ir kā viens Cilvēks, kurš ir Viņa attēls un līdzība; un ka visa elle pretstatā ir kā viens cilvēks — briesmonis (monstrs), ir jau vairākreiz agrāk teikts un rādīts. Šīs lietas teiktas tāpēc, ka daži dabīgi cilvēki arī no pastāvīgajām un noteiktajām lietām, kas nepieciešamas tam nolūkam, lai tajās rastos mainīgās lietas, grābj sava ārpārta argumentus par labu dabai un pašprātībai.

X — PAŠPRĀTĪBAS NEKĀDAS NAV, UN TĀ TIKAI ŠĶIET ESAM, UN TAI ARĪ JĀŠĶIET ITKĀ ESAM; BET DIEVIŠĶĀ GĀDĪBA, BŪDAMA VISSĪKĀKĀS LIETĀS, IR UNIVERSĀLA

191. Ka nekādas pašprātības nav, tas visnotaļ ir pret šķitumu, un tāpēc arī pret daudzu cilvēku ticēšanu; un ja tā, tad neviens, kurš pēc šķituma tic, ka visu dara cilvēciska apdomība, nevar pārliecināties citādi, kā ar dziļāka pētījuma argumentiem, kas ņemami no lietu cēloņiem. Šis šķitums ir sekas, un cēloņi atklāj, no kam tās nākas. Šai priekšvārdā pasacīsim kaut ko par kopējo ticēšanu šai lietā. Šķitumam pretī runā tas, ko Baznīca māca, ka mīlestība un ticība nav no cilvēka paša, bet no Dieva, tāpat

arī gudrība un sapratība, tātad arī apdomība, un vispār viss labais un patiesais. Šo /baznīcas mācību/ pieņemot, jāpieņem arī, ka nekādas pašsprātības nav, bet ir tikai šķietama. Prātīgums (prudencia) nav no citurienes kā no sapratības un gudrības (intelligentia et sapientia), un šis divi nav no citurienes kā no saprāta (ex intellectu) un patiesā un labā domāšanas tajā. Šo nupat teikto pieņem un tic tie, kuri atzīst Dievišķo Gādību, bet ne tie, kuri atzīst vienīgi cilvēcisku apdomību. Patiesībai jābūt vai nu tam, ko māca Baznīca, proti, ka visa gudrība un apdomība ir no Dieva, vai tam, ko pasaule māca — ka visa gudrība un apdomība ir no cilvēka. Vai ir iespējams /abas šīs mācības/ citādi izlīdzināt, kā atzīstot, ka tas, ko Baznīca māca, ir patiesība, un tas, ko pasaule māca, ir šķitums? Jo Baznīca apstiprina to no Vārda, bet pasaule no pašdabas, un Vārds ir no Dieva, bet pašdaba ir no cilvēka. Tā kā apdomība ir no Dieva, un ne no cilvēka, tad Kristīgs cilvēks /veltīdamies Dievam) lūdzas, lai Dievs vadītu viņa domas, lēmumus (padomus) un izrīcības, piebilzdams arī, ka pats no sevis to nespējot; un redzēdams arī kādu ko labu darām, saka, ka Dievs viņu uz to ir vadījis, un vēl tamlīdzīgas lietas. Vai var kāds tā runāt, iekšēji tam tad neticēdams? un iekšēja ticēšana tam ir no debess. Bet pats sevī domādams un krādams argumentus par labu cilvēciskai apdomībai, viņš var noticēt pretējo, un šī ticēšana ir no pasaules. Bet tajos, kuri Dievu no sirds atzīst, uzvar iekšējā ticība; turpretī tajos, kuri Dievu no sirds neatzīst, lai cik viņi atzīst ar muti, uzvar ārējā ticība.

192. Teikts, ka neviens, kurš pēc šķituma tic, ka visu veic cilvēciska apdomība (jeb prātība = prudentia), nevar pārliecināties citādi, kā ar dziļāka pētījuma argumentiem, kas ņemami no lietu cēloņiem. Tāpēc, lai no cēloņiem ņemtie argumenti saprātam būtu skaidri, tad tie apskatāmi savā kārtībā, kas būs šī:

I — Ka visas cilvēka domas nāk (ir) no viņa dzīvības mīlestības rosmēm, un bez tām nav, un arī nevar būt, itin nevienas domas.

II — Ka cilvēka dzīvības mīlestības rosmes ir zināmas vienīgi Kungam.

III — Ka cilvēka dzīvības mīlestības rosmes vada Kungs ar Savu Dievišķo Gādību, un tad reizē ar tām arī domas, no kurām veidojas cilvēciska apdomība.

IV — Ka Kungs ar savu Dievišķo Gādību sakopo visa cilvēku Dzimuma rosmes vienā formā, kura ir Cilvēciska.

V — Ka no tam Debess un Elle, kas ir cēlušās no Cilvēku Dzimuma, ir tādā formā.

VI — Ka tie, kuri atzinuši vienīgi dabu un vienīgi cilvēcisku apdomību, izveido elli; un tie, kuri atzinuši Dievu un Viņa Dievišķo Gādību, izveido debesi.

VII — Ka viss tas nevarētu notikt, ja cilvēkam neliktos, ka viņš pats no sevis domā un pats no sevis izkārto.

193. I — **Ka visas cilvēka domas nāk (ir) no viņa dzīvības mīlestības rosmēm, un bez tām nav, un arī nevar būt, itin nevienas domas.** Kas savā būtībā ir dzīvības mīlestība, un kas ir rosmes un no tām izrietošas domas, un no šīm izrietošas jušanas un darbības, kuras izpaužas ķermenī, tas rādīts iepriekš šajā Apcerējumā, un arī tajā, kas saucas *Enģeļu (Enģeliskā) Gudrība, zīmējoties uz Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, sevišķi tā Pirmajā un Piektajā Daļā. Tā kā nu no turienes ir aprādāmi cēloņi, no kuriem kā sekas izriet cilvēciska Apdomība, tad nepieciešami arī šie kaut ko no tiem piemētiņi; jo, kas citur rakstīts, to nevar ar pēc tam rakstāmo tik tekoši saistīt, kā to pašu atkārtojot un nostatot redzamu. Šajā Apcerējumā agrāk, un iepriekš minētajā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, ir aprādīts, ka Kungā ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, un ka šīs divas ir pati Dzīvība, un ka no šīm divām cilvēkam ir Griba un Saprāts: no Dievišķās Mīlestības — Griba, un no Dievišķās Gudrības — Saprāts; un ka ķermenī šiem diviem atbilst Sirds un Plaušas; un ka no tam var spriest, ka, tāpat kā sirds pulsēšana un plaušu elpošana pārvalda visu cilvēku ķermeniskā ziņā, tā griba līdz ar saprātu pārvalda visu cilvēku viņa sirdsprāta ziņā; un ka tādējādi ikkurā cilvēkā ir divi dzīvības principi — viens dabīgs un otrs garīgs — un ka dzīvības dabīgais princips ir sirds pulsēšana, un dzīvības garīgais princips ir sirdsprāta griba; un ka katrs /no šiem principiem/ piesaista sev pa biedrenei, ar kuru kopā māj, un ar kuru kopā veic dzīves uzdevumus (funkcijas); un ka sirds piesaista sev plaušas, un griba piesaista sev saprātu. Tā kā nu gribas dvēsele ir mīlestība, un saprāta dvēsele ir gudrība — šīs abas no Kunga — tad izriet, ka mīlestība ir ikkura cilvēka dzīvība, un ka mīlestība ir tāda dzīvība, kāda tā ir saistībā ar gudrību; jeb, kas ir tas pats, ka griba ir ikkura cilvēka dzīvība, un ka šī dzīvība ir tāda, kāda tā ir saistībā ar saprātu. Bet vairāk ko par šīm lietām skaties šajā Apcerējumā iepriekš, un sevišķi *Enģeļu (Enģeliskajā) Gudrībā, zīmējoties uz Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, Pirmajā un Piektajā Daļā.

194. Minētajos Apcerējumos aprādīts arī, ka dzīvības mīlestība izraisa no sevis tai pakārtotas mīlestības, ko sauc par rosmēm (afekcijām), un ka šīs ir ārējākas un iekšējākas; un ka šīs vienkopus izveido it kā vienu dominiju jeb valsti, kurā dzīvības mīlestība ir kungs jeb ķēniņš. Tad vēl tur ir aprādīts, ka tās pakārtotās mīlestības jeb rosmes piesaista sev biedrenes, ikkura savu; iekšējākas rosmes piesaista sev biedrenes, ko sauc par jausmām (perceptiones), un ārējākas piesaista sev biedrenes, ko sauc par domām, un ka ikkura no tām mājā kopā ar savu biedreni un /kopā ar to/ veic savus dzīves pienākumus; un ka katra no tām saistībām ir tāda, kāda ir dzīvības esmei (esse) ar dzīvības izpausmi (existere), kuras ir tā saistītas, ka viena vien nav nekas, ja tā nav reizē kopā ar otru; jo kas ir dzīvības esme, ja tā neizpaužas, un kas ir dzīvības izpausme, ja tā nav no dzīvības esmes? Tad vēl, ka dzīvības saistība ir tāda, kāda ir tonim (sonus = skaņa, balss, tonis) ar harmoniju, tāpat balsij ar runāšanu, un vispār, kāda ir sirds pulsēšanai ar plaušu elpošanu — kuras ir tā saistītas, ka tās viena bez otras nekas nav, un tikai saistīdamās ar otru par kaut ko top. Saistībām jābūt vai nu tajās, vai jānotiek ar to palīdzību, kā ir, piemēram, ar Toni; kurš domā, ka tonis ir kaut kas, ja tajā nav nekā atšķirīga, tas maldās. Tonis arī atbilst rosmei cilvēkā, un tā kā tajā allaž ir kaut kas atšķirīgs, tad no runātāja cilvēka balss toņa pazīst viņa mīlestības rosmi, un no tās variācijām, kuras ir runāšana, pazīst viņa domāšanu. No tam nākas, ka gudrākie eņģeļi jau no runātāja balss vien jauš viņa dzīvības mīlestības, līdz ar zināmām rosmēm, kuras ir to atvasinājumi. Tas sacīts zināšanai, ka nav rosmes bez savas domāšanas, nedz ir domāšana bez savas rosmes. Bet vairāk ko par šīm lietām skaties iepriekš šajā Apcerējumā, un Eņģeļu (Eņģeliskajā) Gudrībā, zīmējoties uz *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*.

195. Tā kā nu dzīvības mīlestībai ir sava patika, un tās gudrībai sava bauda, tāpat tā ir arī ikvienai rosmei, kas savā būtībā ir no dzīvības mīlestības atvasināta un tai pakļauta mīlestība — tāpat kā strauts no sava avota, vai kā zars no sava koka, vai kā artērija no savas sirds; kālabad jebkurai rosmei ir sava patika, un no tās izrietošai jausmai un domai ir sava bauda. No tam izriet, ka tās patikas un baudas izveido cilvēka dzīvību. Kas ir dzīvība bez savas patikas un baudas? — tā nav ne kaut kas dvēselisks, bet ir bezdvēseliska; mazini tās, un tu salsi un stingsi; atņem tās, un tu izlaidīsi garu un mirsi; no rosmju patikām un no jausmu un domu baudām ir dzīvības siltums. Tā kā ikkatrai rosmei ir sava patika, un no tās izrietošai domai ir sava bauda, tad var redzēt, no kurienes /cilvēkam/ ir labais un patiesais, tāpat arī, kas ir labais un patiesais savā būtībā: Labais katram ir tas, kas viņa rosmei patīk, un patiesais — ko viņa domāšana no tās bauda; jo katrs sauc par labu to, ko savas gribas mīlestības pēc jūt patīkamu; un par patiesu sauc to, ko sava saprāta gudrības pēc jauš kā baudu no tās /mīlestības/. Tās abas, proti, patika un bauda, izverd no dzīvības mīlestības kā ūdens no avota, vai kā asinis no sirds; un abas kopā tās ir kā vilnis vai vēsma (atmosfaira), kurā ir viss cilvēka sirdsprāts. Šīs divas — patika un bauda — sirdsprātā ir garīgas, bet ķermenī dabīgas, un abas izveido cilvēka dzīvību. No tam ir skaidrs, kas cilvēkam ir tas, ko sauc par labo, un kas ir tas, ko sauc par patieso; tāpat arī, kas cilvēkam ir tas, ko sauc par ļauno, un ko sauc par nepatieso; proti, ka ļaunais viņam ir tas, kas izposta viņa rosmes patiku; un nepatiesais — kas izposta viņa no tās /rosmes/ izrietošo baudu; un ka ļauno tā patikas pēc, un nepatieso tā baudas pēc, var teikt un ticēt esam labu un patiesu. Labais un patiesais (dsk.) gan ir maiņas un variācijas sirdsprāta formu stāvokļos, bet šās jauš un tās ir dzīvas vienīgi no to patikām un baudām. Šīs lietas pieminētas, lai zinātu, kas ir rosme un domāšana savā dzīvībā.

196. Tā kā nu cilvēka Sirdsprāts, nevis ķermenis, ir tas, kas domā, un domā savas rosmes patikas pēc; un tā kā cilvēka Sirdsprāts ir viņa gars, kurš dzīvo pēc nāves, tad izriet, ka cilvēka gars nav nekas cits kā rosme un domāšana no tās. Ka nevar būt nekādas domāšanas bez rosmes, tas klaji redzams no gariem un eņģeļiem garīgajā Pasaulē, ka visi tur domā no savas dzīvības mīlestības rosmēm, un ka to patika apņem ikvienu, tikpat kā viņa atmosfaira, un ka visi saistās tur kopā, skatoties pēc šīm no viņu rosmēm ar domām izdvestām sfairām. Katru tur arī pazīst, kāds viņš ir, pēc viņa dzīvības sfairas. No sacītā var redzēt, ka visa domāšana nāk (ir) no rosmes un ir savas rosmes forma. Tāpat ir arī ar gribu un saprātu, tāpat ir ar labo un patieso, un tāpat ar labprātību un ticību.

197. II — **Cilvēka dzīvības mīlestības rosmes ir zināmas Vienīgi Kungam.** Cilvēks zina savas domas un no tām savus nolūkus, šos sevī redzēdams; un tā kā visa apdomība (prudentia) ir no tām, tad redz arī šo sevī. Ja tad viņa dzīvības mīlestība ir patmīlība, tad viņš nāk pašsaprātības iedomībā, un apdomību piedēvē sev; un, krādams argumentus tai par labu, tā atkāpjas no Dievišķās Gādības atzīšanas. Tāpat notiek, ja pasaules mīlestība ir dzīvības mīlestība, bet šī tomēr atkāpjas ne tādā mērā (pakāpē). No tam ir skaidrs, ka šīs divi mīlestības visu piedēvē cilvēkam /pašam/ un viņa apdomībai; un, iekšējāk

izpētot, neko nepiedēvē Dievam un Viņa Gādībai. Tāpēc, dzirdēdami, varbūt, patiesību esam to, ka cilvēciska apdomība ir nekas, un Dievišķā Gādība vien ir tā, kas visu valda, tad, ja viņi ir pilnīgi ateisti, viņi par to smejas; bet ja viņiem kaut kas no reliģijas vēl atmiņā palicis, un viņiem saka, ka visa gudrība ir no Dieva, tad dzirdēdami viņi gan pirmā brīdī to apstiprina, bet iekšēji savā garā tomēr to noliedz. Tādi ir galvenokārt tie garīdznieki, kuri mīl sevi vairāk nekā Dievu, un pasauli vairāk nekā debesi; jeb, kas ir tas pats, kuri goda un peļņas labad kalpo Dievam, un tomēr ir sludinājuši, ka labprātība un ticība, viss labais un patiesais, tāpat visa gudrība, un pat apdomība, ir no Dieva, un nekas nav no cilvēka. Dzirdēju reiz garīgajā Pasaulē divus Garīdzniekus strīdamies ar kādu Valsts Sūtni par cilvēcisku Apdomību, vai tā ir no Dieva vai no cilvēka. Strīdus bija dedzīgs. Sirdī visi trīs ticēja vienādi, proti, ka visu veic cilvēciska Apdomība, un Dievišķā Gādība neko. Bet garīdznieki, būdami tad Teoloģiskā dedzībā, sacīja, ka nekādas gudrības un apdomības no cilvēka /paša/ neesot; un kad Sūtnis iebilda, ka tādējādi arī nekādas domāšanas /no cilvēka paša/ neesot, viņi sacīja, ka arī tās nav. Bet tā kā eņģeļi jauta, ka tie trīs ticēja vienādi (bija vienādā ticībā), tad viņi sacīja tam Valsts sūtnim: “Uzvelc garīdznieka tērpu un domā (tici) sevi esam garīdznieku, un tad runā!” Viņš uzvilka un tā arī domāja (ticēja), un tad skaļā balsī runāja, ka itin nekādas gudrības un apdomības cilvēkā nevar būt, ja ne no Dieva; un ar piesavētu daiļrunību, pilnu racionāliem argumentiem, teikto aizstāvēja. Pēc tam abiem tiem garīdzniekiem arī sacīja: “Novelciet savas drēbes un apvelciet valsts ierēdņu drēbes, un domājiet (ticiet), ka jūs tie esat!” Viņi tā arī darīja, un līdz ar to tad arī domāja no sava iekšējākā sirdsprāta un runāja pēc argumentiem, kurus iepriekš sevi bija lolojuši, par labu cilvēciskai apdomībai un pret Dievišķo Gādību. Vēlāk tie trīs, būdami vienādā ticībā, tapa par sirds draugiem un kopā uzgāja uz pašprātības ceļu, kas ved uz elli.

198. Iepriekš rādīts, ka nav cilvēkam nekādas domāšanas, ja no kādas viņa dzīvības mīlestības rosmes, un ka domāšana nav nekas cits kā rosmes forma. Tā kā nu cilvēks redz tikai savu domāšanu — bet nevar redzēt rosmi, jo šo viņš tikai jūt — tad izriet, ka viņš spriež, ka visu veic pašprātība, pēc redzēšanas, kas padota šķitumam, un ne pēc rosmes, kura redzēšanā nenāk, bet tikai jušanā. Jo rosme manifestējas tikai zināmā domāšanas patikā un tīksmē par to prātot, un tad šī tīksme un patika tajos, kuri aiz patmīlības vai pasaules mīlestības tic savai pašprātībai, apvienojas viņos ar domāšanu; un domāšana savā patikā peld kā kuģis pa upes straumi, kurai kuģinieks vērību nepiegrīez, bet vienīgi uzvilktajām burām.

199. Cilvēks gan var pārdomāt par kādas savas ārējas rosmes patiku, kad tā it kā sadarbojas ar kāda ķermeniska jutekļa patiku, bet viņš tomēr nepadomā par to, ka tā patika ir no viņa rosmes patikas domāšanā. Piemēram, netiklim ieraugot mauku, viņa acs redze iegailējas aiz alkatības uguns, un no tam viņš jūt patiku ķermenī, bet nejūt tomēr /savas/ rosmes jeb tās iekāres patiku domāšanā citādi, kā kaut kādu ar ķermeni vienotu kairinājumu. Tamlīdzīgi jūt arī laupītājs mežā, redzēdams ceļniekus; un pīrāts jūrā, redzēdams kuģus; tamlīdzīgi ir arī citos gadījumos. Ka tās patikas valda viņa domas, un ka bez tām domas nav nekas, tas ir skaidrs, bet viņš iedomājas, ka tās ir tikai domas, jebšu domas nav nekas cits kā rosmes, ko viņa dzīvības mīlestība sakopojusi formās, lai tās parādītos gaismā; jo ikviena rosme ir siltumā, un doma ir gaismā. Šīs ir domāšanas ārējās rosmes, kuras gan izpaužas ķermeņa jušanā, bet reti kad sirdsprāta domāšanā. Bet domāšanas iekšējās rosmes, no kurām rodas ārējās, cilvēkam nekad neizpaužas. Par šīm cilvēks zina ne vairāk, kā ratos gulētājs zina par ceļu, un kā viņš jūt zemeslodes griešanos. Tā kā nu cilvēks nekā nezina par tām lietām, kuras notiek viņa sirdsprāta iekšējākos iecirkņos, kuru ir tik bezgala daudz, ka tās skaitļiem nav izsakāmas, un tomēr tas mazums ārējo lietu, kas nāk domāšanas redzēšanā, rodas no iekšējākām lietām, un iekšējākās valda Vienīgi Kungs ar Savu Dievišķo Gādību, un to mazumu ārējo lietu Viņš valda kopā ar cilvēku — kā tad nu kāds var teikt, ka visu veic viņa paša apdomība? Ja tu redzētu atvērtu vienu pašu domāšanas priekšstatu, tu redzētu vairāk pārsteigumu, nekā ar mēli iespējams izteikt. Ka cilvēka sirdsprāta iekšējākos iecirkņos ir tik bezgala daudz lietu, ka tās skaitļiem nav izsakāmas, ir redzams no bezgala daudzajām lietām ķermenī, no kurām nekas nenāk ne redzēšanā, ne jušanā, kā vien kāda visai vienkārša darbība, kurā tomēr piedalās tūkstošiem motorisko jeb muskulāro šķiedru, tūkstošiem nervu šķiedru, tūkstošiem asinstrauciņu, tūkstošiem plaušu pūslīšu, kam jāsadarbojas ikvienā darbībā, tūkstošiem šūniņu smadzenēs un mugurkaulā, un vēl daudz vairāk garīgajā cilvēkā, kas ir cilvēka sirdsprāts, pie kura pieder visas rosmju un no tam jausmu un domu formas. Vai dvēsele, kas izkārtā iekšējākās lietas, neizkārtā arī no tām atkarīgās darbības? Cilvēka dvēsele nav nekas cits kā viņa gribas mīlestība, un no tās arī viņa saprāta mīlestība. Kāda ir šī mīlestība, tāds ir viss cilvēks; un top tāds, skatoties pēc izkārtojuma ārējos iecirkņos, kuros cilvēks

darbojas (ir) reizē ar Kungu. Tāpēc, piedēvējot visas lietas sev un dabai, dvēsele top par patmīlību; bet piedēvējot visas lietas Kungam, dvēsele top par mīlestību uz Kungu. Šī mīlestība ir debešķīga, bet tā mīlestība ir ellišķa.

200. Tā kā nu cilvēka rosmju patikas, sākot no visiešķējākām caur iekšējākām līdz ārējākām, un beidzot visārējākām, kuras ir ķermenī, nes cilvēku tikpat kā straume un vējš nes kuģi, un neko no tā cilvēks neredz (nekas ... nerādās), atskaitot to, kas notiek visārējākos sirdsprāta un visārējākos ķermeņa iecirkņos, kā tad nu cilvēks var piespriest sev Dievišķo tāpēc vien, ka tās nedaudzās visārējākās lietas šķiet viņam it kā viņa paša? Un vēl mazāk viņam būs piespriest sev Dievišķo, zinot no **Vārda**, ka cilvēks neko nevar ņemt pats no sevis, ja tas viņam nav dots no Debess; un no Prāta apsvērumiem, ka tas šķitums viņam dots, lai viņš dzīvotu kā cilvēks, redzētu, kas ir labs un kas ļauns, izvēlētos vienu vai otru, un piesavētu sev to, ko ir izvēlēties, lai varētu no savas puses ar Kungu saistīties, tapt reformēts, atdzemdināts, glābts, un dzīvot mūžam. Ka tāds šķitums cilvēkam ir dots, lai viņš darbotos brīvi saskaņā ar prātu, tā tad it kā pats no sevis, un nenolaistu rokas (vsk.) un negaidītu ieplusmu — tas jau iepriekš ir teikts un rādīts. No sacītā izriet apstiprinājums tam, kas bija rādāms treškārt (192.nr.III), Ka cilvēka dzīvības mīlestības rosmes vada Kungs ar Savu Dievišķo Gādību, un tad reizē ar tām arī domas, no kurām veidojas cilvēciska apdomība.

201. **IV — Kungs ar savu Dievišķo Gādību sakopo rosmes (sal. ar 192.nr.IV) vienā formā, kura ir cilvēciska.** Ka tā ir vispārēja Dievišķās Gādības darbošanās, būs redzams nākamajā paragrāfā. Tie, kuri visu piedēvē dabai, piedēvē visu arī cilvēciskai apdomībai; jo, kas visu piedēvē dabai, tie sirdī noliedz Dievu, un kas /visu piedēvē/ cilvēciskai apdomībai, tie sirdī noliedz Dievišķo Gādību; šīs lietas viena no otras nav šķiramas. Šie, vieni un otri, sava vārda slavenības dēļ, un baidīdamies to zaudēt, ar muti tomēr saka, ka Dievišķā Gādība esot vispārēja (jeb universāla) un ka atsevišķās lietas tanī esot cilvēka ziņā; un šīs atsevišķās lietas vienkopus esot domātas ar Cilvēcisku apdomību. Bet padomā sevī, kas ir vispārēja Gādība, ja atsevišķās lietas no tās ir šķirtas — vai tā ir kas cits nekā tikai izrunāts vārds? Jo par vispārēju sauc to, kas veidojas (top) kopā no atsevišķām lietām, tāpat kā par kopēju sauc to, kas rodas no daļējām. Ja nu tu atsevišķās lietas šķir — kas tad ir vispārējais, ja ne kā kaut kas iekšēji tukšs, tā tad kā virspuse, zem kuras ir nekas, vai kā kāds komplekss, kurā nekā nav? Pasakot, ka Dievišķā Gādība ir vispārēja Valdīšana, kas neko nevalda, bet tur tikai sakarā, un valdīšanas lietas izkārtoti citi — vai to var saukt par vispārēju valdīšanu? Tādas valdīšanas nav nevienam ķēniņam; jo, ja kāds ķēniņš ļautu pavalstniekiem rīkot (valdīt) visas savas valsts darišanas, tad viņš vairs nebūtu nekāds ķēniņš, bet tikai par ķēniņu sauktos, tā tad būtu cieņā tikai vārda, nevis kādas lietas pēc. Tādam ķēniņam nevar piedēvēt nekādu valdīšanu, kur nu vēl vispārēju. To, kas Dievam ir Gādība, pie cilvēka sauc par apdomību (jeb prātību). Kā nevar runāt par kāda ķēniņa vispārēju apdomību, kurš paturējis sev ne vairāk kā tikai ķēniņa vārdu, lai valsts sauktos par valsti un tā turētos kopā, tā nevar runāt par vispārēju Gādību, ja cilvēki paši ar savu apdomību visu gādātu. Tamlīdzīgi ir arī ar vispārējas Gādības kā arī vispārējas valdīšanas vārdu, runājot par dabu, un izprotot, ka Dievs esot radījis universu un ielicis dabā spēju producēt visu pašai no sevis. Kas cits tad būtu vispārējā Gādība, kā tikai metafizisks termins (vārds), kas, atskaitot vārdu, nav nekas esošs. Ir arī daudz tādu, kuri piedēvē dabai visu, kas rodas, un cilvēciskai apdomībai visu, kas notiek, un tomēr ar muti saka, ka Dievs radījis dabu, kuri arī par Dievišķo Gādību nedomā citādi kā par tukšu vārdu. Bet lieta sevī ir tāda, ka Dievišķā Gādība pastāv (ir) visatsevišķākās dabas lietās, kā arī visatsevišķākās cilvēciskas Apdomības lietās, un tāpēc tā ir vispārēja (universāla).

202. Kunga Dievišķā Gādība, būdama visatsevišķākās lietās, ir vispārēja tā, ka tā radījusi universu, lai tanī Radīšana no Viņa notiktu bezgalīgi un mūžam, un šī Radīšana notiek tādā kārtā, ka Kungs no cilvēkiem veido Debesi, kas Viņa priekšā ir kā viens cilvēks, kurš ir Viņa attēls un līdzība. Ka tāda ir Kunga skatījumā no cilvēkiem veidotā Debess, un ka tā ir bijusi radīšanas mērķis, ir rādīts iepriekš (27.–45.nr.); un ka Dievišķais visās lietās, ko tas dara, raugās uz bezgalīgo un mūžīgo (56.–69.nr.). Bezgalīgais un Mūžīgais, uz ko Kungs, savu debesi no cilvēkiem veidodams, raugās, ir, ka tā bezgalīgi un mūžam pieņemtos; un ka tā Viņš pastāvīgi mājotu savas radīšanas mērķi. Šī bezgalīgā un mūžīgā Radīšana ir tā, ko Kungs ir gādājis, radīdams universus un tanī radīšanā Viņš ar savu Dievišķo Gādību ir pastāvīgi. Kurš, zinādams no Baznīcas mācības un ticēdams, ka Dievs ir Bezgalīgs un Mūžīgs — *jo visu Kristīgajā Pasaulē pastāvošo Baznīcu mācībā teikts (ir), ka Dievs Tēvs, Dievs Dēls un Dievs svētais Gars ir Bezgalīgs, Mūžīgs, Nerādīts, Visspēcīgs* (skat. *Atanazija Simbolu*) — var būt tik bezprātīgs un neapstiprināt, to dzirdēdams, ka Dievs nevar citādi, kā raudzīties savas radīšanas lielajā Darbā uz bezgalīgo un

mūžīgo? Uz ko citu Viņš varētu, Pats iz Sevis raudzīdamies, raudzīties; un vēl, ka Viņš uz to raugās Cilvēku Dzimumā, no kura Viņš to savu Debesi veido? Kas tad nu cits var būt Dievišķās Gādības mērķis, kā cilvēku Dzimuma Reformēšana un Glābšana? Bet neviens nevar tapt reformēts pats ar savu apdomību, bet no Kunga ar Viņa Dievišķo Gādību. No tam izriet, ka, ja Kungs nevadītu cilvēku ikkurā pat visīsākajā mirklī, cilvēks novērstos no reformēšanas ceļa un aizietu bojā. Ikvienu pārmaiņa un grozījums cilvēka sirdsprāta stāvokli maina un groza kaut ko pašreizējo un tām sekojošo lietu virknē — cik tad vēl vairāk, progresējot mūžībā? Ar to ir tāpat kā ar no stopa izšautu bultu; kura, mērķējot mazdrusiņ no mērķekļa novirzīdamās, vienas vai vairāku jūdžu attālumā novirzītos ārkārtīgi tālu. Tā būtu, ja Kungs ikkurā visīsākajā mirklī cilvēka sirdsprāta stāvokļus nevadītu. To Kungs dara saskaņā ar savas Dievišķās Gādības likumiem, ar kuriem saskaņā ir arī tas, ka cilvēkam ir jāšķiet, it kā viņš pats sevi vadītu; bet Kungs viņa vadišanos paredz un pastāvīgi to korrigē (pielāgo). Ka pielaušanas Likumi arī ir Dievišķās Gādības likumi, un ka ikviens cilvēks var tikt reformēts un atdzemdināts, un ka citāda predestinējuma nav, būs redzams turpmāk.

203. Tā kā nu ikviens cilvēks dzīvo pēc nāves mūžam un, skatoties pēc savas dzīves, iegūst vietu vai nu Debesī vai Ellē, un abām, tā Debesij kā arī Ellei, jābūt tādā formā, kas darbojas kā viena vienība — kā iepriekš teikts — un neviens tajā formā nevar ieņemt citu vietu kā vien savējo, tad izriet, ka viss cilvēku Dzimums visā zemju aplī ir zem Kunga uzraudzības, un ikviens no bērnības līdz sava mūža beigām visatsevišķākajās lietās tiek no Viņa vadīts, un viņam ir paredzēta un reizē arī gādāta vieta. No tam ir skaidrs, ka Kunga Dievišķā Gādība ir vispārēja (jeb universāla), tāpēc ka tā ir visatsevišķākajās lietās; un ka tā ir bezgalīga un mūžīga Radišana, ko Kungs, universu Radīdams, ir Sev gādājis. No šīs vispārējās Gādības cilvēks neko neredz, un ja viņš to redzētu, tā nevar viņa acīm izlikties citāda, kā garāmgājējiem izliekas kādā būvlaukumā izklīdēti un kaudzēs sakrauti būvmateriāli, no kuriem ir veidojams nams; bet Kungs to redz kā lielisku Pili, kas pastāvīgi tiek vēl celta un paplašināta.

204. **V — Debess un Elle ir šādā formā.** Ka Debesij ir cilvēciska forma, ir atklāts (darīts zināms) Londonā 1758. gadā izdotajā Darbā par *Debesi un Elli* (59.–102.nr.); un arī Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, un dažas reizes arī šajā Apcerējumā — kālab to vēl tālāk apstiprināt ir lieki. Teikts, ka arī Elle ir cilvēciskā formā, bet tā ir briesmīga (monstroza) cilvēciska forma, kāda ir Velnam, ar kuru domāta elle visā savā apjomā. Cilvēciska forma tai ir tāpēc, ka arī tur esošie ir dzimuši cilvēki, un arī viņiem ir tās divi cilvēciskās spējass ko sauc par Brīvību un Racionālītāti, lai gan savu Brīvību viņi nelietīgi izlietojuši ļaunā gribēšanai un darīšanai, un Racionālītāti — tā domāšanai un apstiprināšanai.

205. **VI — Ka tie, kuri atzinuši vienīgi dabu un vienīgi cilvēcisku apdomību, izveido elli; un tie, kuri atzinuši Dievu un Viņa Dievišķo Gādību, izveido debesi.** Visi, kas ļaunu dzīvi dzīvo, iekšēji atzīst dabu un vienīgi cilvēcisku apdomību. Šo lietu atzīšana slēpjas iekšēji ikvienā ļaunajā, lai cik to ievīstītu labajā un patiesajā (dsk.). Šie ir tikai patapinātas drēbes, vai kā vīstošu puķu vītnes, kas apliktas, lai ļaunums nerādītos savā kailumā. Ka visi, kas ļaunu dzīvi dzīvo, iekšēji atzīst vienīgi dabu un vienīgi cilvēcisku apdomību, to tā parastā vispārējā ievīstījuma pēc cilvēki nezina, jo ar to tas redzēšanai paslēpts. Bet ka viņi to tomēr atzīst, var redzēt no to atzīšanas izcelsmes un cēloņa. Lai to parādītu (atsegtu), pateiksim, no kurienes un kas ir Pašprātība (propria Prudentia); tad, no kurienes un kas ir Dievišķā Gādība; pēc tam, kas īsti un kādi ir vieni un otri; un beidzot, ka tie, kuri atzīst Dievišķo Gādību, ir Debesī, un tie, kuri atzīst Pašprātību, ir ellē.

206. **No kurienes un kas ir pašprātība.** Tā ir no cilvēka pašdabas (proprium), kas ir viņa daba (natura), un ko sauc par viņa dvēseli no tēva. Šī pašdaba ir patmīlība un no tās /izrietoša/ pasaules mīlestība; vai pasaules mīlestība un no šās /izrietoša/ patmīlība. Patmīlība ir tāda, ka tā raugās vienīgi uz sevi, un citus uzskata vai nu kā mazvērtīgus, vai kā neko; un ja tā dažus par kaut ko uzskata, tad kamēr tie viņu godā un pagodina. Visiekšēji tanī mīlestībā — tikpat kā augļošanās un vairošanās dziņa sēklā — slēpjas vēlēšanās tapt lielam un, ja iespējams, tapt par ķēniņu un, ja vēl iespējams, tad par dievu. Tāds ir velns, tāpēc ka viņš ir pati patmīlība; šis ir tāds, ka pielūdz pats sevi, un nav labvēlīgs nevienam, kas arī viņu nepielūdz. Otru sev līdzīgu velnu viņš ienīst, tāpēc ka grib būt vienīgais, ko pielūdz. Tā kā nevar būt nevienas mīlestības bez savas biedrenes (un mīlestības jeb gribas biedreni cilvēkā sauc par saprātu), tad, patmīlībai iedvešot saprātā, savā biedrenē, savu mīlestību, tā tur top par iedomību, kas ir pašsapratības (propria intellegentia) iedomība, no kuras ceļas (ir) pašprātība (propria prudentia). Tā kā nu patmīlība grib būt vienīgais pasaules kungs, un tādējādi arī dievs, tad ļaunā iekārēm, kuras ir tās

atvases, sava dzīvība ir no tās, un tāpat arī šo iekāru jausmām, kuras ir viltības; tāpat arī iekāru patikām, kuras ir ļaunumi, un to domām, kuras ir nepatiesības. Visas šīs lietas ir kā sava kunga kalpi un sulaiņi, un darbojas pēc ikviena tā mājiņa, nezinādami, ka viņi paši nedarbojas, bet tiek darbināti, un darbina viņus patmīlība caur pašsaprātības iedomību. No tam nākas, ka ikvienā ļaunumā jau pēc tā izcelsmes slēpjas pašprātība. Ka tanī slēpjas arī vienīgi dabas atzīšana, tas tāpēc, ka tā /proti patmīlība/ ir aizvērusi sava jumta logu, pa kuru redzama Debess, un arī sānu logus, lai neredzētu un nedzirdētu, ka vienīgi Kungs visu valda, un ka daba sevī ir nedzīva, un ka cilvēka pašdaba ir elle, un pašdabas mīlestība tāpēc ir velns; un kad tie logi aizvērti, tad tā ir tumsā, un ierīko tur sev ugunsroku, pie kura tā sēd kopā ar savu biedreni, un draudzīgi ar to prāto par labu dabai pret Dievu, un par labu pašprātībai pret Dievišķo Gādību.

207. **No kurienes un kas ir Dievišķā Gādība.** Tā ir Dievišķa darbošanās pie cilvēka, kurš atstādina savu patmīlību; jo patmīlība, kā teikts, ir velns, un iekāres un šo patikas ir viņa valstības ļaunumi, kura valstība ir elle. Kad tā atstādināta, tad ieiet Kungs ar tuvākmīlestības rosmēm, un atver viņa jumta logu, un tad sānu logus, un liek viņam redzēt (dara, ka viņš redz), ka ir debess, ka ir dzīve pēc nāves, un ka ir mūžīga laimība; un ar tad ieplūstošo garīgo gaismu līdz ar garīgu mīlestību liek viņam atzīt (dara viņu atzīstam), ka visu valda Dievs ar savu Dievišķo Gādību.

208. **Kas īsti un kādi ir vieni un otri.** Tie, kuri atzīst Dievu un Viņa Dievišķo Gādību, ir kā debess eņģeļi, kas vairās paši sevi vadīt, un mīl vadīties no Kunga. Pazīme, ka viņi vadās no Kunga, ir tā, ka viņi mīl tuvāku. Bet tie, kuri atzīst dabu un pašprātību, ir kā elles gari, kas novēršas no Kunga vadības, un mīl vadīties paši no sevis. Ja viņi bijuši Valstvēri (Valsts dižvēri), tad viņi grib dominēt pār visu; tamlīdzīgi, ja viņi bijuši Baznīcas priekšnieki; ja viņi bijuši tiesneši, viņi sagroza tiesāšanu un uzmetas likumiem par kungu; ja viņi bijuši zinātnieki, tad izlieto zināšanas dabas un cilvēka pašdabas apstiprināšanai; ja viņi bijuši tirgotāji, tad rīkojas kā laupītāji; ja bijuši zemnieki, tad rīkojas kā zagļi. Visi viņi ir Dieva ienaidnieki un Dievišķās Gādības nicinātāji.

209. Ir dīvaini, kas atverot tādiem debesi, un pasakot, ka viņi dara aplam, un ar ieplūsmu un apgaismību liekot viņiem to pat klaji jaust, viņi tomēr sašutumā aizver sev debesi un skatās uz zemi, zem kuras ir elle. Tā dara garīgajā pasaulē tie, kuri, tādi būdami, ir vēl ārpus elles. No tam ir skaidrs, kā maldās tie, kuri domā: ja es redzēju debesi, un dzirdēju eņģeļus ar mani runājam, tad es atzīšu. Viņu saprāts gan atzīst, bet ja ne tam līdzās arī griba, tad viņi tomēr neatzīst; jo gribas mīlestība iedveš saprātam, ko tik vien tā grib, nevis notiek otrādi, un pat izdzēš saprātā visu, kas nav no tās.

210. **VII — Viss tas nevarētu notikt, ja cilvēkam neliktos, ka viņš pats no sevis domā, un pats no sevis visu izkārt.** Ka cilvēks nebūtu cilvēks, ja viņam neliktos, ka viņš dzīvo it kā pats no sevis, un tādējādi, ka viņš domā un grib, runā un darbojas it ka pats no sevis, tas iepriekš jau pilnam rādīts. No tam izriet, ka, ja cilvēks neizkārtotu visas sava amata un dzīves darīšanas it kā ar paša apdomu, tad viņš nevarētu tikt vadīts un izkārtots no Dievišķās Gādības; jo viņš tad būtu kā tāds, kurš stāvētu nolaistām rokām, atvērtu muti, aizvērtām acīm un aizmurtu elpu, gaidīdams uz ieplūsmu, tāpat atraisītos (izģērbtos) no cilvēciskā, kas viņam ir jaušot un jūtot, ka viņš dzīvo, domā, grib, runā un darbojas it kā pats no sevis, un līdz ar to atraisītos (izģērbtos) no abām savām spējām, kuras ir Brīvība un Racionāla domāšana, ar kurām viņš izšķiras no kustoņiem. Ka bez tā šķituma nevienam cilvēkam nebūtu nekādas uzņemšanas spējas, pretimnākšanas, un tādējādi arī nemirstības, ir rādīts jau iepriekš šajā pašā Apcerējumā, un arī Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*. Tāpēc, ja gribi tikt vadīts no Dievišķās Gādības, tad izlieto savu apdomību kā kalps un sulainis, kurš uzticīgi pārvalda sava kunga mantu. Apdomība ir tas 'pods', kas tika dots kalpiem, lai viņi ar to pelnītos, par ko bija jādod norēķins (Lk.19,13.–25; Mt. 25.14.–31). Pati apdomība cilvēkam izliekas kā sava paša, un tikmēr viņš to arī uzskata par savu paša, kamēr visniknāko Dieva un Dievišķās Gādības ienaidnieku — Patmīlību — tur sevī ieslēgtu. Šī iemājo jebkura cilvēka iekšējākos iecirkņos no dzimšanas. Ja tu to nepazīsti — jo tā negrib, ka to pazīst — tā mājo droši, un sarga vārtus, lai cilvēks tos neatvērtu, un Kungs to tad neizdzītu. Cilvēks tos vārtus atver, ja it kā pats vairās (bēg) no ļaunumiem kā grēkiem, atzīdams, ka dara to no Kunga. Šī ir tā apdomība, ar kuru Dievišķā Gādība sadarbojas vienkopus.

211. Ka Dievišķā Gādība darbojas tik apslēptā veidā, ka gandrīz neviens nezina, ka tāda ir, tas tāpēc, lai cilvēks neaizietu bojā; jo cilvēka pašdaba, kas ir viņa griba, nekad nesadarbojas kā viens ar Dievišķo Gādību. Cilvēka Pašdabai ir pret to iedzimts naidis, jo šī ir tā čūska, kas pavedināja pirmvecākus, par kuru teikts: "Es celšu ienaidu starp tevi un starp sievu, un starp tavu sēklu un viņas sēklu, un Šīs

samīs tev galvu” (1.Moz.3.15). ‘Čūska’ ir ikvienas sugas ļaunums; tās ‘galva’ ir patmīlība; ‘sievas sēkla’ ir Kungs; ‘ienaidis, kas ir celts’, pastāv starp cilvēka pašdabas mīlestību un Kungu, tātad arī starp cilvēka pašprātību un Kunga Dievišķo Gādību; jo pašprātība pastāvīgi to ‘galvu’ ceļ, un Dievišķā Gādība to pastāvīgi nospiež. Ja cilvēks to justu, viņš dusmotos un sarūgtinātos pret Dievu, un ietu bojā; bet, to nejudzams, viņš var dusmoties un sarūgtināties pret cilvēkiem un pats pret sevi, arī pret laimi, no kam viņš bojā neiet. No tam nākas, ka Kungs ar savu Dievišķo Gādību pastāvīgi vada cilvēku brīvībā, un brīva rīcība (brīvais) cilvēkam citāda neliekas, kā viņa paša. Un brīvi vadīties pretēji sev pašam, ir tikpat kā pacelt no zemes smagu un nepadevīgu nastu ar blokiem — ar kuru palīdzību smagumu un nepadevību nejūt. Un tas ir tamlīdzīgi, kā būt kādam pie sava ienaidnieka, kuram prātā ir viņu nokaut, ko viņš tad nezina, bet kāds draugs viņu pa slepeniem ceļiem aizved, un vēlāk viņam ienaidnieka nodomu atklāj.

212. Kurš nepiemin Laimi, un kurš pieminēdams to neatzīst, arī zinādams kaut ko par to no piedzīvojuma? Bet kurš zina, kas tā ir? Ka tā kaut kas ir, tāpēc ka tā ir, to nevar noliegt, un bez iemesla nekas nevar būt; bet šī ‘kaut kā’ jeb laimes iemeslu cilvēks nezina. Bet lai to nenoliegtu tāpēc vien, ka nezina tās iemeslu, tad paņem kauliņus vai spēļu kārtis un spēlē; vai apvaicāties spēlmaņiem — kurš no viņiem laimi noliedz? — jo viņi ar to, un tā ar viņiem, brīnumaini spēlējas. Kurš var izdarīt kaut ko pret to, ja tā viņam ir nelabvēlīga? Vai tā tad neizsmej apdomību un gudrību? Vai, metot kauliņus vai jaucot kārtis, nav tā, it kā tā /proti laime/ zinātu un izrīkotu roku locītavu kustības un grozības aiz zināma iemesla vienam vairāk par labu nekā otram? Vai tas var būt no cita iemesla, nekā no Dievišķās Gādības vispēdējās lietās, kur tā negrozīgā un grozīgā kārtā brīnišķīgi ar cilvēka apdomību izrīkojas, palikdama pie tam apslēpta? Ka Pagāni, arī Itāļi Romā, kādreiz Laimi atzina, un uzcēla tai tempļi, tas ir zināms. Par šo Laimi, kura, kā teikts, ir Dievišķā Gādība vispēdējās lietās, man daudz kas ir vēlēts zināt, ko man nav atļauts celt klajā. No tam man kļuva skaidrs, ka tā nav ne sirdsprāta illūzija, ne dabas rotaļāšanās, nedz arī kaut kas bez iemesla (jo kaut kā tāda nav), bet ir acīm redzama liecība, ka Dievišķā Gādība darbojas (ir) visatsevišķākajos cilvēka domu un darbošanās /momentos/. Ja nu Dievišķā Gādība ir tik niecīgu un mazvērtīgu lietu visatsevišķākajos/momentos/, kā tad tā nebūs visatsevišķākajos ne niecīgu un mazvērtīgu lietu /momentos/, kādas ir miera un kara lietas pasaulē, un glābšanas un mūžīgās dzīvības lietas debesī?

213. Bet es zinu, ka cilvēciska Apdomība vairāk velk (nes) racionālo domāšanu uz savu pusi, nekā Dievišķā Gādība uz savu — aiz tā iemesla, ka šī nav redzama (nerādās), bet tā ir (rādās). Viegļāk ir uzņemt šo patiesību, ka ir viena vienīga Dzīvība, kura ir Dievs, un ka visi cilvēki ir dzīvības uzņēmēji no Viņa — kā tas iepriekš plaši aprādīts, bet šī tomēr ir tā pati lieta, tāpēc ka apdomība pieder pie dzīvības. Kurš, prātodams no dabīgā jeb ārēja cilvēka viedokļa, nerunā par labu Pašprātībai un Dabai; un kurš, prātodams no garīgā jeb iekšējā cilvēka viedokļa, nerunā par labu Dievišķajai Gādībai un Dievam? Bet lūdzu (es saku to dabīgajam cilvēkam) uzraksti grāmatas, pilnas pieņemamiem, iespējamiem un ticamiem (patiesībai līdzīgiem), un pēc tava sprieduma solidiem argumentiem, vienu par labu Pašprātībai, un otru par labu Dabai, un pēc tam iedod tās rokā kādam Eņģelim, un es zinu, ka viņš parakstīs apakšā šos nedaudzos vārdus: Tas viss ir Šķitumi un Maldi.

XI — DIEVIŠĶĀ GĀDĪBA RAUGĀS UZ MUŽĪGO, UN UZ LAICĪGO VIENĪGI PAR TIK, CIK TAS SASKAN AR MŪŽĪGO

214. Ka Dievišķā Gādība raugās uz mūžīgo (dsk.), un uz laicīgo (dsk.) vienīgi par tik, cik tas apvienojas ar mūžīgo — tas aprādāms sekošā kārtībā:

I — Ka laicīgās lietas attiecas uz cieņām un bagātībām, tātad uz godavietām un peļņu, pasaulē.

II — Ka mūžīgās lietas attiecas uz garīgiem godiem un mantām, kas pieder pie mīlestības un gudrības, Debesī.

III — Ka cilvēks laicīgās lietas no mūžīgajām šķir, bet Kungs tās saista.

IV — Ka laicīgo un mūžīgo lietu saistīšana ir Kunga Dievišķā Gādība.

215. I — **Ka laicīgās lietas attiecas uz cieņām un bagātībām, tātad uz godavietām un peļņu, pasaulē.** Ir daudz laicīgu lietu, bet tās visas tomēr attiecas uz cieņām un bagātībām. Ar laicīgām lietām domātas tās, kas vai nu ar laiku zūd, vai kas izbeidzas tikai līdz ar cilvēka dzīvi pasaulē; bet ar mūžīgām

domātas tās, kas ar laiku, tātad arī līdz ar dzīvi pasaulē ne zūd, nedz izbeidzas. Tā kā nu, kā teikts, visas laicīgās lietas attiecas uz cieņām un bagātībām, tad svarīgi ir zināt sekošo, proti, 1. Kas un no kurienes ir cieņas un bagātības; 2. kāda ir to mīlestība pašu šo lietu labad, un kāda ir to mīlestība lietderības labad; 3. ka šīs divi mīlestības izšķiras savā starpā kā elle no debess; 4. ka izšķirību starp šīm divām mīlestībām cilvēkam grūti redzēt (zināt). Bet runāsim par katru no šīm lietām atsevišķi.

Pirmkārt, **kas un no kurienes ir cieņas un bagātības**. Vissenajos laikos cieņas un bagātības bija pavisam citādas, nekā tās tapa pakāpeniski vēlāk. Vissenajos laikos cieņas nebija citādas kā tās, kādas ir starp vecākiem un bērniem, kuras bija mīlestības cieņas, pilnas respekta un godbijības — nevis piedzimšanas pēc no viņiem, bet pamācības un gudrības pēc no viņiem — kas ir otra un par sevi garīga piedzimšana, tāpēc ka tā bija viņu gara piedzimšana. Vienīgi šāda cieņa bija vissenajos laikos, tāpēc ka tad ciltis, ģimenes un saimes mājoja savrup, un ne zem valdībām kā pašlaik. Ģimenes tēvs bija tas, kas bija tā cienījams. Šos laikus senie sauca par zelta Laikmetiem. Bet pēc tiem laikiem pakāpeniski ieviesās kundzības (dominēšanas) mīlestība vienīgi šās mīlestības patikas pēc; un tā kā līdz ar to tad ieviesās arī ienaidis un naidošāns pret tiem, kuri negribēja pakļauties, tad aiz nepieciešamības viņu ciltis, ģimenes un saimes apvienojās Kopās, un iecēla sev priekšnieku, ko sākumā sauca par soģi, vēlāk par virsaiti, un beidzot par ķēniņu un ķeizaru; un tad iesāka arī nocietināties ar torņiem, vaļņiem un mūriem. No soģa, virsaiša, ķēniņa un ķeizara, tikpat kā no galvas ķermenī, kundzības tieksme, it kā pielipdama, ieviesās arī vairākos citos, no kam cēlās cieņu pakāpes, un saskaņā ar tām arī godavietas; un līdz ar tām patmīlība un pašprātības iedomība. Tamlīdzīgi notika arī ar bagātību mīlēšanu: Vissenajos laikos, kad ciltis un ģimenes mājoja atsevišķi, tad nemīlēja nekādu citu bagātību kā vien to, kas bija dzīvei nepieciešama, ko viņi sev sagādāja ar siklopiem un lielopiem, un no druvām, laukiem un dārziem, no kā viņi pārtika. Pie viņu dzīves nepieciešamībām piederēja arī glītas mājas, apgādātas ar visādiem piederumiem, un arī drēbes. Par visa tā sagādāšanu rūpējās un pūlējās vecāki, bērni, kalpi un kalpones, kas bija mājā. Bet pēc tam kad ieviesās kundzības mīlēšana, un tā šo Sabiedrisko iekārtu (Rempublicam) izpostīja, ieviesās arī mīlestība uz mantu vairāk, nekā tās bija vajadzīgs, un pieauga līdz tādām augstumam, ka gribēja turēt īpašumā visu citu mantas. Šīs divi mīlestības ir it kā asinsrada, jo, kas grib pār visiem dominēt, tas grib arī, ka viņam viss piederētu, jo tā visi top par kalpiem, un viņi vien ir kungi. Tas skaidri redzams no pāvestiešu Cilts piederīgajiem, kas savu dominēšanu paaugstinājuši uz debesi līdz pat Kunga tronim, kurā iesēdušies, viņi savāc arī visas zemes mantas un vairo bagātības bez gala.

Otrkārt, **kāda ir cieņu un bagātību mīlestība pašu šo lietu labad; un kāda ir cieņu un bagātību mīlestība lietderības labad**. Cieņu un godu mīlestība cieņu un godu labad ir patmīlība, sevišķi dominēšanas mīlestība aiz patmīlības; un bagātību un mantu mīlestība bagātību un mantu labad ir pasaules mīlestība, sevišķi mīlēšana turēt īpašumā citu labumus jebkādā veidā. Bet cieņu un bagātību mīlestība lietderības labad ir lietderības mīlestība, kas ir tā pati kas tuvākmīlestība; jo tas, kā labad cilvēks darbojas, ir sākotnējais mērķis, un ir pirmā jeb galvenā lieta, un pārējās ir līdzekļi un sekundāras lietas. Kas attiecas uz cieņu un godu mīlestību pašu šo lietu labad — kas ir tā pati kas patmīlība un sevišķi dominēšanas mīlestība aiz patmīlības — tā ir pašdabas mīlestība, un cilvēka pašdaba ir visnotaļ ļauna. Tāpēc saka, ka cilvēks piedzimst visā ļaunajā, un ka viņa iedzimtais mantojums nav nekas cits kā ļaunais. Cilvēka iedzimtais mantojums ir viņa pašdaba, kurā viņš ir un kurā viņš nāk ar patmīlību, un sevišķi ar dominēšanas mīlestību aiz patmīlības; jo cilvēks, kurš tanī mīlestībā ir, neraugās ne uz ko citu kā vien uz sevi, un tā iegremdē savas domas un rosmes savā pašdabā. No tam nākas, ka patmīlībā iemīt ļaundarības mīlestība — aiz tā iemesla, ka tā mīl nevis tuvāku, bet vienīgi sevi; un kas sevi vien mīl, tas redz citus tikai ārpus sevis, vai nu kā mazvērtīgus, vai kā gluži nevērtīgus, kurus viņš, salīdzinot ar sevi, nicina, un kuriem ļaunu nodarīt tur par nieku. No tam nākas, ka tas, kurš mīl dominēt (ir dominēšanas mīlestībā) aiz patmīlības, tur par nieku tuvāku apkrāpt, pārkāpt laulību ar viņa sievu, viņu zaimot, tiktot atriebties viņam līdz pat nokaušanai, trakot pret viņu, un citas tamlīdzīgas lietas. Tas cilvēkam ir no tam, ka pats velns nav nekas cits kā dominēšanas mīlestība aiz patmīlības, ar kuru viņš ir saistīts un kurš viņu vada; un kuru vada velns, tas ir, elle, tas tiek vadīts visos tajos ļaunumos; un vadīts tiek pastāvīgi ar to ļaunumu patikām. No tam nākas, ka visi ellē esošie grib visiem ļaunu darīt, bet debēs esošie grib visiem labu darīt. No šī pretstata rodas tas tāvoklis, kāds ir vidū, kur ir cilvēks, kurš ir tur tikpat kā līdzsvarā, lai varētu griezties vai nu uz elli, vai uz debesi; un cik viņš lolo savas patmīlības ļaunumus, tik piegriežas ellei, bet cik viņš tos no sevis atstādina, tik piegriežas debesij. Man bija vēlēt just, kāda un cik stipra ir dominēšanas mīlestības patika aiz patmīlības. Mani ielaida tanī, lai es to pazītu, un tā

bija tāda, ka pārspēja visas pasaulē esošās patikas. Jo tā bija visa sirdsprāta patika no visieķšējākiem līdz visārējākiem tā iecirkņiem, bet ķermenī jutu to tikai kā tiksmi un vēlmi, krūtīm uzpūšoties. Tāpat man bija vēlēt arī just, ka no tās patikas kā no sava avota izvirda visu ļaunumu, kā laulības pārkāpšanas, atriebšanās, krāpšanas, zaimošanas, un vispār ļaundarišanas patikas. Tamlīdzīga patika mīt arī mīlestībā turēt īpašumā citu mantas, kā tik vien var, un no tās atvasinātās iekāres — tomēr ne tanī pakāpē, ja šī nav saistīta ar patmīlību. Bet kas attiecas uz cieņām un bagātībām ne pašu šo lietu, bet lietderības labad, tā nav cieņu un bagātību, bet lietderības mīlēšana, kurai cieņas un bagātības noder par līdzekļiem. Šī mīlestība ir debešķīga; bet vairāk ko par to pasacīsīm turpmāk.

Treškārt, **ka šīs divi mīlestības izšķiras savā starpā kā elle no debess**, tas ir skaidrs no nupat sacītā; kam piemetināšu vēl to, ka visi, kas ir dominēšanas mīlestībā aiz patmīlības, sava gara ziņā ir ellē, lai kādi būdami, lieli vai mazi; un ka visi, kuri ir tanī mīlestībā, ir arī visu ļaunumu mīlestībā; kurus, ja arī nedara, savā garā tomēr tic esam atļautus, un tāpēc dara tos arī ķermeniski, kad cieņa un gods, kā arī bailes no likuma viņus neattur. Un vēl kas vairāk: dominēšanas mīlestībā aiz patmīlības visieķšēji slēpjas ienaidis pret Dievu, tātd pret Dievišķajām lietām, kas pieder pie Baznīcas, un galvenokārt pret Kungu. Ja viņi Dievu atzīst, tad dara to tikai ar muti; un ja Baznīcas Dievišķās lietas, tad — baidīdamies zaudēt godu. Iemesls, kāpēc tanī mīlestībā visieķšēji slēpjas ienaidis pret Kungu, ir tas, ka visieķšēji tanī mīlestībā ir vēlēšanās būt par Dievu, jo sevi vien tā pagodina un pielūdz. No tam nākas, ka, ja kāds viņu pagodina tiktāl, ka saka viņā esam Dievišķu Gudrību, un viņu esam pasaules Dievību, tad tādu no sirds mīl. Citādi ir ar cieņu un bagātību mīlēšanu lietderības labad: šī mīlestība ir debešķīga, jo, kā teikts, tā ir tas pats kas tuvākmīlestība. Ar lietderību domāts labais (dsk.), un tāpēc ar lietderības veikšanu domāta labā darišana; un ar lietderības jeb labā darišanu domāta kalpošana un palīdzēšana citiem. Šie, jebšu būdami cieņā un pārticībā, cieņu un pārticību tomēr neuzskata citādi, kā līdzekļus lietderības veikšanai, tātd kalpošanai un palīdzēšanai. Šie ir tie, kas domāti sekošos Kunga vārdos: “Kas no jums gribētu būt liels, tas lai ir jūsu sulainis; unkas gribētu būt pirmais, tas lai ir jūsu kalps” (Mt.20,26,27). Šie ir arī tie, kuriem no Kunga tiek uzticēta dominēšana Debesī, jo dominēšana viņiem ir līdzeklis lietderības jeb labā veikšanai, tātd kalpošanai, un kad mērķis jeb mīlestība ir lietderība jeb labais (dsk.), tad dominē nevis viņi, bet Kungs, jo viss labais ir no Viņa.

Ceturtkārt: **Ka izšķirību starp šīm divām mīlestībām cilvēkam grūti redzēt (zināt)**, tas tāpēc, ka lielākā daļa to, kuri ir cieņā un pārticībā, arī veic lietderību (dsk.), bet nezina, vai viņi to veic sevis vai lietderības labad; un vēl mazāk /zina to/ tāpēc, ka patmīlībā un pasaules mīlestībā ir vairāk uguns un degsmes lietderību veikt, nekā tajos, kuri nav patmīlībā un pasaules mīlestībā. Bet pirmie veic lietderību slavas vai peļņas, tātd sevis labad; bet kas veic lietderību lietderības labad, jeb labo labā (dsk.) dēļ, tie to veic ne no sevis, bet no Kunga. Cilvēkam izšķirību starp tām /divām mīlestībām/ grūti pazīt — aiz tā iemesla, ka cilvēks nezina, vai viņu vada velns, vai Kungs. Tas, kuru vada velns, veic lietderību sevis un pasaules labad; bet tas, kuru vada Kungs, veic lietderību Kunga un debess labad; un visi tie veic lietderību no Kunga, kuri vairās (bēg) no ļaunumiem kā grēkiem: bet visi tie veic lietderību no velna, kuri nevairās (nebēg) no ļaunumiem kā grēkiem — jo ļaunais ir velns, un lietderība jeb labais ir Kungs. No tam un ne citādi var pazīt izšķirību. Ārējā formā abas izliekas līdzīgas, bet iekšējā formā tās visnotaļ ir nelīdzīgas; viena ir kā zelts, kurā iekšā ir sārņi, bet otra ir kā zelts, kurā iekšā ir tīrs zelts; un viena ir kā mākslīgi pagatavots auglis, kas ārējā formā izskatās kā no koka ņemts auglis, jebšu tas ir nokrāsots vasks, kurā iekšā ir pišļi vai sveķi; bet otrs ir kā cēls auglis, ar tīkamu garšu un smaržu, un kurā iekšā ir sēklas.

216. II — **Mūžīgās lietas attiecas uz garīgiem godiem un mantām, kas pieder pie mīlestības un gudrības, Debesī.** Tā kā dabīgais cilvēks patmīlības patikas, kuras ir arī ļaunā iekāru patikas, sauc par labām, un arī apstiprina, ka tās ir labas, tad godus un mantas viņš sauc par Dievišķu svētību (dsk.). Bet kad šis dabīgais cilvēks redz, ka ļaunie tāpat kā labie tiek celti godos un tiek pie mantas; un vēl vairāk, redzēdams, ka labie tiek nicināti un dzīvo (ir) nabadzībā, bet ļaunie godībā un pārticībā, tad viņš domā pie sevis: Kā tā? Tas nevar būt no Dievišķās Gādības; jo, ja tā visu kārtotu (valdītu), tad tā apveltītu ar godu un mantu (dsk.) labos, bet ļaunos sistu ar nabadzību un negodu (nicināšanu), un tā piespiestu ļaunos atzīt, ka ir Dievs un Dievišķā Gādība. Bet dabīgais cilvēks, ja nav garīgā cilvēka apgaismots, tas ir, ja nav reizē arī garīgs, neredz, ka godi un manta var būt par Svētību (dsk.), un var būt arī par Lāstu (dsk.); un ja tie ir par svētību, tad tie ir no Dieva, bet ja par lāstu, tad tie ir no velna. Ka ir godi un mantas arī no velna, tas ir zināms, jo tāpēc jau viņu sauc par pasaules virsaiti. Tā kā nu /cilvēki/ nezina,

kuros gadījumos godi un mantas ir svētība, un kuros tie ir lāsts, tad tas pasakāms, un proti, sekošā Kārtībā: 1. Ka godi un mantas ir par svētību, un ir arī par lāstu. 2. Ka godi un mantas, kad tie ir par svētību, ir garīgi un mūžīgi; bet, būdami par lāstu, ir laicīgi un iznīcīgi. 3. Ka godi un mantas, kas ir par lāstu, atieksmē pret godiem un mantām, kuri ir par svētību, ir kā ne kaut kas pret visu, un kā sevī neesošs pret sevī esošu.

217. Šie trīs /momenti/ nu ir apgaismojami katrs par sevi.

Pirmkārt: **Ka godi un mantas ir par svētību, un ir arī pār lāstu.** Vispārēja pieredze liecina, ka pie cieņas un mantas tiek (cieņās un mantās ir) tiklab dievbijīgie kā arī bezdievīgie, jeb tiklab taisnie kā arī netaisnie, tas ir, kā labie tā arī ļaunie; un tomēr neviens nevar noliegt, ka bezdievīgie un netaisnie, tas ir ļaunie, nāk ellē, bet dievbijīgie un taisnie, tas ir labie, nāk debesī. Tā kā nu tas ir tiesa, tad izriet, ka cieņas un bagātības, jeb godi un mantas, ir vai nu svētība vai lāsts; un ka labajiem tie ir svētība, un ļaunajiem lāsts. Darbā par *Debesi un Elli* (kas izdots Londonā 1758. gadā) 357.–365.nr. rādīts, ka tiklab bagātie kā arī nabagie, un tiklab lielie kā arī mazie ir Debesī un ir arī ellē. No tam ir skaidrs, ka tiem, kuri ir debesī, cieņas un bagātības pasaulē bijušas par svētību; un tiem, kuri ir ellē, pasaulē tās bijušas par lāstu. Bet no kam tas nākas, ka tās ir par svētību, un no kam, ka tās ir par lāstu, to zināt var katrs, ja tikai kaut cik par to lietu ar prātu padomā. Proti, ka par svētību tās ir tiem, kuri neieliek tanīs sirdi; un par lāstu tiem, kuri ieliek tanīs sirdi. Ielikt tanīs sirdi nozīmē milēt tanīs sevi; un sirdi tanīs neielikt nozīmē milēt tanīs nevis sevi, bet lietderību. Ar ko un kā tās divi mīlestības viena no otras izšķiras, ir pateikts iepriekš (215.nr.); kam vēl piemetināms, ka cieņas un mantas dažus pavedina, un dažus nepavedina: pavedina, ierosinādamas cilvēka pašdabas mīlestības, kuras ir patmīlība; un kas ir elles mīlestība, ko sauc par velnu, tas arī iepriekš teikts; bet nepavedina, ja tās to mīlestību neierosina. Ka tiklab ļaunie kā arī labie tiek celti godos un tiek pie mantas, tas tāpēc, ka ļaunie tāpat kā labie veic lietderību, bet ļaunie to dara sava personīga goda un guvuma labad, bet labie pašas lietas goda un guvuma labad. Šie raugās uz lietas godu un guvumu kā galveno motīvu, un uz savu personīgo godu un guvumu kā uz palīgmotīvu; ļaunie turpretī raugās uz personīgo godu un guvumu kā galveno motīvu, un uz lietas godu un guvumu kā uz palīgmotīvu. Bet kurš neredz, ka persona, tās amats un gods, ir lietas labad, kuru tā /persona/ pārzina, nevis otrādi? Kurš neredz, ka tiesnesis ir taisnības labad, ierēdnis — sabiedriskās iekārtas labad, un Ķēniņš — valsts labad, nevis otrādi? — kālabad arī katrs ir cieņā un godā (saskaņā ar valsts likumiem), skatoties pēc lietas cienīguma, kuru tas pārzina; un ka izšķirība ir kā starp principiālo un instrumentālo. Tas, kurš lietas godu piedēvē sev jeb savai personai, garīgajā pasaulē attēlots izskatās pēc cilvēka ar ačgārni apgrieztu ķermeni, kājām uz augšu un galvu uz leju.

Ceturtkārt: **Cieņas un mantas, kad tās ir par svētību, ir garīgas un mūžīgas; bet kad tās ir par lāstu, tad ir laicīgas un iznīcīgas.** Cieņas un mantas ir Debesī tāpat kā pasaulē, jo tur ir valdības un tādējādi arī pārvaldes un amati; un notiek arī tirgošanās, un tādējādi ir arī mantas, tāpēc ka tur ir biedrības un sapulcēšanās. Visa Debess iedalās divās Valstīs, kuras sauc vienu par Debešķīgo Valsti, un otru par Garīgo Valsti, un katra Valsts iedalās neskaitāmās Biedrībās, lielākās un mazākās, kuras visas, un kurās visi, kārtojas pēc mīlestības un no tās /izrietošas/ gudrības izšķirībām; debešķīgās Valsts biedrības — pēc debešķīgas mīlestības izšķirībām, kura ir mīlestība uz Kungu; un garīgās Valsts biedrības — pēc garīgas mīlestības izšķirībām, kura ir mīlestība pret tuvāku. Tā kā tur ir tādas Biedrības, un visi tajās esošie ir bijuši cilvēki pasaulē, un tāpēc patur sevī mīlestības, kādas viņiem bijušas pasaulē — ar to izšķirību, ka viņi tad ir garīgi, un ka pašas cieņas un mantas Garīgajā Valstī ir garīgas, un Debešķīgajā Valstī debešķīgas — tad cieņu un mantu vairāk nekā citiem ir tiem, kuriem mīlestības un gudrības ir vairāk nekā citiem — kuri ir tie, kam cieņas un mantas pasaulē bijušas par svētību. No tam var spriest (konstatēt), kādas ir garīgās cieņas un mantas, proti, ka tās pieder lietai, nevis personai. Persona, kas tur ir cieņā, dzīvo (ir) gan greznumā un spožumā, kāds ir ķēniņiem virs zemes, bet viņi tomēr neraugās uz pašu cieņu kā uz kaut ko vērtīgu, bet uz lietderību, kuru viņi pārzina un veic. Viņi gan saņem godu katrs pēc savas cieņas, tikai nepiedēvē to sev, bet pašai lietderībai; un tā kā visa lietderība ir no Kunga, tad viņi to godu piedēvē Kungam, no kā tā ir. Tādas tad nu ir garīgās cieņas un mantas, kas ir mūžīgas. Bet citādi notiek ar tiem, kam cieņas un mantas pasaulē bijušas par lāstu. Šie — tāpēc ka piedēvējuši tās sev un ne lietderībai, un nav gribējuši, ka lietderība dominētu pār viņiem, bet viņi pār lietderību, ko uzskatījuši par lietderību tik, cik tā noderējusi viņu pašu godam un spožumam — šie tāpēc ir ellē, un ir tur vienkārši vergi, nicināmi un nožēlojami. Tāpēc arī, ka šīs cieņas un mantas zud, tās sauc par laicīgam un iznīcīgam. Par šim un par tām Kungs tā māca: “*Nekrājiet sev mantas virs zemes, kur rūsa un*

kodes tās maitā, un kur zagļi rok un zog; bet krājiet sev mantas debesī, kur ne rūsa, ne kodes tās maitā, un kur zagļi ne rok, nedz zog; jo kur ir jūsu manta, tur ir arī jūsu sirds” (Mt.6,19.20.21).

Treškārt: **Cieņas un mantas, ka ir par lāstu, attieksmē pret cieņām un mantām, kas ir par svētību, ir kā ne kaut kas pret visu, un kā sevī neesošs pret sevī esošu.** Viss, kas zūd, un netop par kaut ko, iekšēji sevī ir ne kaut kas. Ārēji tas gan kaut kas ir, un pat izliekas daudz kas esam, un dažiem pat kā viss, kamēr tas pastāv, bet ne iekšēji sevī. Tas ir kā virspuse, kurai iekšā ne kaut kā nav; un tas ir kā skatuves persona ķēniņa tērpā, izrādei beidzoties. Bet kas paliek mūžam, tas vienmēr ir kaut kas sevī, tātad ir viss; un tas arī Ir, tāpēc ka nemitējas būt.

218. III — **Cilvēks laicīgās lietas no mūžīgajām šķir, bet Kungs tās saista.** Tā tas ir tāpēc, ka viss, kas ir cilvēka, ir laicīgs, kālabad arī cilvēku var saukt par laicīgu būtni; bet viss, kas ir Kunga, ir mūžīgs, kālabad Kungu sauc par Mūžīgo; un laicīgās lietas ir tās, kuras izbeidzas un zūd, bet mūžīgās — kuras nebeidzas un nezūd. Ka šīs divējās lietas nevar saistīt nekas cits kā Kunga bezgalīgā gudrība, un tādējādi, ka tās var saistīt Kungs, bet ne cilvēks, to katrs var redzēt. Bet zināšanai, ka cilvēks tās divējās lietas šķir, un ka Kungs tās saista, tas aprādāms sekošā kārtībā: 1. Kas ir laicīgas un kas ir mūžīgas lietas. 2. Ka cilvēks sevī ir laicīgs, un Kungs sevī ir mūžīgs; un tāpēc no cilvēka var iziet nekas cits kā laicīgais, un no Kunga nekas cits kā mūžīgais. 3. Ka laicīgās lietas mūžīgās no sevis šķir, bet mūžīgās piesaista sev laicīgās. 4. Ka Kungs piesaista cilvēku Sev ar šķitumiem. 5. Un ar atbildumiem.

219. Bet šie momenti apgaismojami un apstiprināmi katrs atsevišķi. Pirmkārt: **Kas ir laicīgas, un kas ir mūžīgas lietas.** Laicīgas ir visas tās, kas pieder pie dabas, un kas tāpēc pieder arī pie cilvēka. Dabas piederumi galvenokārt ir telpas un laiki — vieni un otri ar savu robežu un galu; cilvēka piederumi tāpēc ir tie, kas pieder pie viņa paša gribas un pie viņa paša saprāta, un kas tādējādi ir viņa rosmes un domāšanas, un sevišķi viņa apdomības lietas; ka tās ir galīgas un aprobežotas, tas ir zināms. Bet mūžīgas ir visas lietas, kuras ir Kunga, un no Viņa it kā cilvēka piederumi. Kunga piederumi visi ir bezgalīgi un mūžīgi, tādējādi bezlaicīgi, un tātad bez robežas un bez gala. Kas no tiem ir it kā cilvēka piederumi, tāpat ir bezgalīgi un mūžīgi; tikai nekas no šiem nav cilvēka paša, bet vienīgi Kunga piederumi pie viņa.

Otrkārt: **Cilvēks sevī ir laicīgs, un Kungs sevī ir mūžīgs;** un tāpēc no cilvēka var iziet nekas cits kā laicīgais, un no Kunga nekas cits kā mūžīgais. Ka cilvēks sevī ir laicīgs, un Kungs sevī ir mūžīgs, pateikts jau iepriekš. Tā kā ne no viena nevar iziet kaut kas cits nekā tas, kas viņā ir, tad izriet, ka no cilvēka nevar iziet nekas cits kā laicīgais, un no Kunga nekas cits kā mūžīgais; jo nevar no galīgā iziet bezgalīgais. Ka tas var iziet, tas būtu pats sev pretrunīgs apgalvojums. Bet var tomēr no galīgā iziet bezgalīgais, tikai ne no paša galīgā, bet no bezgalīgā caur galīgo. Arī otrādi; no bezgalīgā nevar iziet galīgais. Ka var iziet, arī tas būtu pats sev pretrunīgs apgalvojums; bet bezgalīgais var radīt galīgo, tikai tā nav iziešana, bet radīšana — par kuru lietu skaties *Enģeliskajā Gudrībā, zīmējoties uz Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, no iesākuma līdz beigām. Tāpēc, ja no Kunga iziet galīgais — kā tas notiek daudzās lietās pie cilvēka — tad tas neiziet no Kunga, bet no cilvēka; un var teikt, ka no Kunga caur cilvēku, tāpēc ka tā izliekas. To var ilustrēt ar sekošiem Kunga vārdiem: “*Jūsu runa lai ir: jā jā, nē nē; kas pāri par to, tas ir no ļauna*” (Mt.5,37). Tā runā visi Trešajā Debesī; jo viņi nekad par Dievišķām lietām neprāto, vai tā ir vai tā nav, bet sevī no Kunga redz, ka tā ir vai tā nav. Prātošana par Dievišķām lietām, vai tā ir vai nav, ir no tam, ka prātotājs neredz tās no Kunga, bet grib redzēt pats no sevis, un ko cilvēks pats no sevis redz, tas ir ļaunais. Bet Kungs tomēr grib, ka cilvēks par Dievišķām lietām ne tikai domātu un runātu, bet arī par tām prātotu, nolūkā, lai redzētu, ka tā ir vai nav; un var teikt, ka šī domāšana, runāšana vai prātošana, ja tikai tās nolūks ir redzēt patiesību, ir cilvēkam no Kunga; bet tā ir no cilvēka, tiekams viņš patiesību redz un to atzīst. Pa to laiku no Kunga, ir vienīgi tas, ka viņš var domāt, runāt un prātot; jo to viņš var to divu spēju pēc, kuras sauc par Brīvību un Racionālu domāšanu (Racionālītāti5), kuras spējas cilvēkam ir Vienīgi no Kunga.

Treškārt: **Laicīgās lietas mūžīgās no sevis šķir, bet mūžīgās piesaista sev laicīgās.** Ar to, ka laicīgās lietas mūžīgās no sevis šķir, domāts, ka /to dara/ cilvēks, kurš ir laicīgs laicīgo lietu pēc sevī; un ar to, ka mūžīgās lietas piesaista sev laicīgās, domāts, ka/to dara/ Kungs, kurš ir mūžīgs mūžīgo lietu pēc sevī — kā iepriekš teikts. Iepriekšējos iztirzājumos rādīts, ka pastāv (ir) Kunga saistība ar cilvēku, un cilvēka pretsaistība ar Kungu; bet ka cilvēka pretsaistība ar Kungu nav no cilvēka, bet no Kunga; tad vēl, ka cilvēka griba iet Kunga gribai pretējā virzienā, jeb, kas ir tas pats, cilvēka pašprātība iet pretējā virzienā Kunga Dievišķajai Gādībai. No tam izriet tas, ka cilvēks no savām laicīgajām lietām Kunga mūžīgās lietas no sevis šķir, bet ka Kungs savas mūžīgās lietas piesaista cilvēka laicīgajām, tas ir, piesaista Sevi

cilvēkam un cilvēku Sev. Tā kā iepriekšējos iztirzājumos daudz par šīm lietām runāts, tad vēl vairāk tās apstiprināt nav vajadzīgs.

Ceturtkārt: **Kungs piesaista cilvēku Sev ar šķitumiem**, jo šķitums ir, ka cilvēks pats no sevis mīl tuvāku, dara labu un runā patiesību. Ja cilvēkam tas neliktos esam it kā no viņa paša, tad viņš tuvāku nemīlētu, labu nedarītu un patiesību nerunātu, tātad ar Kungu nesaistītos. Bet tā kā Mīlestība, Labais un Patiesais ir no Kunga, tad ir skaidrs, ka Kungs piesaista cilvēku Sev ar šķitumiem. Bet par šo šķitumu, un par Kunga saistīšanos ar cilvēku, un cilvēka pretsaistīšanos ar Kungu ar tā /Šķituma/ palīdzību, iepriekš ir daudz runāts.

Piektkārt: **Kungs piesaista cilvēku Sev ar atbildumiem**. Tas notiek ar Vārda palīdzību, kura burtiskais saturs sastāv no vieniem atbildumiem. Ka ar tā satura palīdzību pastāv Kunga saistība ar cilvēku, un cilvēka pretsaistība ar Kungu, ir rādīts *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem*, no iesākuma līdz beigām.

220. IV — **Laicīgo un mūžīgo lietu saistīšana pie cilvēka ir Kunga Dievišķā Gādība**. Bet tā kā šīs lietas nav tūdaļ ar saprātu jaušamas, ja tās papriekš nesaved zināmā kārtībā un pēc tās neiztirzā un neaprāda, tad šī būs to kārtība: 1. Ka no Dievišķās Gādības nākas, ka cilvēks mirdams dabīgās un laicīgās lietas pamet (novelk), un apņem (apvelk) garīgās un mūžīgās. 2. Ka Kungs savā Dievišķajā Gādībā ar garīgo lietu palīdzību saistās ar dabīgajām, un ar mūžīgo lietu palīdzību — ar laicīgajām, skatoties pēc to izlietošanas. 3. Ka Kungs ar atbildumu, un tādējādi ar šķitumu palīdzību saistās ar izlietošanu, skatoties pēc /to atbildumu un šķitumu/ apstiprināšanas no cilvēka /puses/. 4. Ka šāda laicīgo un mūžīgo lietu saistīšana ir Dievišķā Gādība. Bet izklāstot šīs lietas nāks skaidrākā gaismā.

Pirmkārt. **No Dievišķās Gādības nākas, ka cilvēks mirdams dabīgās un laicīgās lietas pamet, un apņem garīgās un mūžīgās**. Dabīgās un laicīgās lietas ir visārējākās un vispēdējās, kurās cilvēks nāk vispirms, kas notiek piedzimstot — lai vēlāk varētu tikt ievests iekšējākās un augstākās; jo visārējākās un vispēdējās ir /iekšējāko/ saturētājās, un šīs ir dabīgajā pasaulē. No tam nākas, ka neviens eņģelis un gars nav radīts tieši, bet visi viņi papriekš ir dzimuši kā cilvēki, un tā ievesti pasaulē. No tam viņiem ir visārējākās un vispēdējās substances, kuras par sevi ir pastāvīgas un noteiktas, kurās un ar kuru palīdzību iekšējās var tikt turētas sakarā. Bet cilvēks papriekš apņem dabas rupjākās substances, no kurām ir veidots viņa ķermenis, bet šīs viņš mirdams pamet, paturēdams dabas smalkākās substances, kuras ir tuvāk garīgajām, un šīs tad ir viņa /iekšējāko lietu/ saturētājās. Bez tam vēl, visārējākās jeb vispēdējās lietās visas iekšējākās jeb augstākās ir kopā — kā tas iepriekš savās vietās jau rādīts — kālabad visa Kunga darbošanās notiek (ir) no pirmajām un pēdējām reizē, tātad pilnumā. Bet tā kā dabas visārējākās un vispēdējās substances garīgās un mūžīgās lietas, kādas tās sevī ir, un kuru uzņemšanai cilvēka sirdsprāts ir veidots, uzņemt nespēj, un cilvēks tomēr ir dzimis, lai taptu garīgs un dzīvotu mūžam, tad cilvēks tās pamet, un patur tikai iekšējākās dabīgās, kuras garīgajām un debešķīgajām lietām ir piemērotas un ar tām saskan, un noder šīm par saturētājām. Tas notiek, atmetot vispēdējās laicīgās un dabīgās lietas, ķermenim mirstot.

Otrkārt: **Kungs savā Dievišķajā Gādībā ar garīgo lietu palīdzību saistās ar dabīgajām, un ar mūžīgo lietu palīdzību — ar laicīgajām, skatoties pēc to izlietošanas**. Dabīgās un laicīgās lietas ir ne tikai tās, kuras pieder pie dabas, bet arī tās, kuras ir cilvēka piederumi dabīgajā Pasaulē. Šīs un tās cilvēks mirdams pamet, un apņem tām atbilstošas garīgas un mūžīgas lietas. Ka viņš apņem tās, skatoties pēc izlietošanas, tas iepriekšējos paragrāfos daudzkārt rādīts. Dabīgās lietas, kuras pieder pie dabas attiecas vispār uz laikiem un telpām, un atsevišķi uz lietām, ko redz uz zemeslodes. Šīs cilvēks mirdams atstāj, un pieņem to vietā garīgas lietas, kuras ārējā skatījumā (pēc ārējās sejas) jeb izskatā ir līdzīgas, bet ne Iekšējā skatījumā (pēc Iekšējās sejas) un pašā būtībā — par ko iepriekš arī bija runa. Laicīgās lietas, kuras ir cilvēku piederumi dabīgajā pasaulē, vispār attiecas uz cieņām un mantām, un atsevišķi uz ikkura cilvēka vajadzībām, kādas ir pārtika, apģērbs un mājoklis. Arī šīs mirstot tiek pamestas un atstātas, un apņemtas un pieņemtas tiek tādas, kas ārējā skatījumā jeb izskatā ir līdzīgas, bet ne iekšējā skatījumā un būtības ziņā. Visām šīm lietām sava iekšējā seja un būtība ir no laicīgo lietu izlietošanas pasaulē. Izlietošana ir labais, ko sauc par labprātības labo (dsk.). No sacītā var redzēt, ka Kungs savā Dievišķajā Gādībā ar dabīgām un laicīgām lietām saista garīgās un mūžīgās, skatoties pēc to izlietošanas.

Treškārt: **Kungs ar atbildumu, un tādējādi ar šķitumu palīdzību saistās ar izlietošanu, skatoties pēc to atbildumu un šķitumu apstiprināšanas no cilvēka puses**. Bet tā kā teiktais (šīs lietas) nevar nelikties tumšs tiem, kuri vēl nav guvuši skaidru jēgumu par to, kas ir atbildums un kas ir šķitums,

tad teiktais apgaismojams un tā paskaidrojams ar kādu piemēru. Visas lietas Vārdā ir vienīgi garīgu un debešķīgu lietu atbildumi un, būdamas atbildumi, tās ir arī šķitumi. Tas ir, visas lietas Vārdā ir Dievišķās Mīlestības Dievišķais Labais (dsk.) un Dievišķās Gudrības Dievišķais Patiesais (dsk.), kas par sevi ir kaili, bet Vārda burtiskajā saturā ir ietērti, kālabad tie ir (rādās) it kā cilvēks kas ietērpies drēbēs, kuras atbilst viņa mīlestības un gudrības stāvoklim. No tam ir skaidrs, ka, ja cilvēks apstiprina šķitumus, tad tas ir tamlīdzīgi, it kā viņš apstiprinātu, ka drēbes ir cilvēki — no kam šķitumi top par maldiem. Citādi ir, ja cilvēks meklē patiesības un tās šķitumos saredz. Tā kā nu visu lietderīgu kalpošanu, jeb labprātības labo un patieso (dsk.), ko cilvēks dara tuvākam, viņš dara vai nu pēc šķitumiem, vai pēc pašam patiesībām Vārdā, tad, ja viņš to dara pēc sevī apstiprinātiem šķitumiem, viņš maldās, bet ja viņš to dara pēc patiesībām, tad dara kā pienākas. No sacītā var redzēt, kas domāts ar to, ka Kungs saistās ar izlietošanu ar atbildumu un tādejādi ar šķitumu palīdzību, skatoties pēc šo apstiprināšanas no cilvēka /puses/.

Ceturtkārt: **Šāda laicīgo un mūžīgo lietu saistīšana ir Dievišķā Gādība.** Lai šo lietu (dsk.) saprāta priekšā cik necik apgaismotu (nostatītu zināmā gaismā), paskaidrosim to ar diviem piemēriem; vienu — zīmējoties uz cieņām un godiem, un otru — zīmējoties uz Bagātībām un mantām. Abējas lietas ārējā formā ir dabīgas un laicīgas, bet iekšējā formā ir garīgas un mūžīgas. Cieņas līdz ar to godiem ir dabīgas un laicīgas tad, kad cilvēks raugās tajās uz savu personu, nevis uz Sabiedrību un lietderību tajā, jo tad cilvēks iekšēji sevī nevar domāt neko citu kā to, ka Sabiedrība pastāv (ir) viņa labad, nevis viņš Sabiedrības labad. Viņš tad ir kā ķēniņš, kurš domā, ka valsts un visi cilvēki tajā ir viņa labad, nevis ka viņš ir valsts un tās cilvēku labad. Bet tās pašas cieņas līdz ar to godiem ir garīgas un mūžīgas, kad cilvēks raugās uz sevi kā personu, kas pastāv Sabiedrības un lietderības labad, nevis šīs pastāv viņa labad. Ja cilvēks šitā dara, tad viņš ir patiesībā un savas cieņas un sava goda būtībā; bet ja tā, /kā iepriekš teikts/, tad viņš ir atbildumā un šķitumā, kurus sevī apstiprinādams, viņš ir maldos, un nav saistīts ar Kungu citādi kā tie, kuri ir nepatiesībās un no tām /izrietošos/ ļaunumos, jo maldi ir nepatiesības, ar kurām saistās ļaunumi. Viņi gan lietderību un labo (dsk.) ir veikuši, bet ir darījuši to no sevis, nevis no Kunga, tātd sevī nostatījuši Kunga vietā. Tamlīdzīgi ir ar bagātībām un mantām, kas arī ir dabīgas un laicīgas, un ir arī garīgas un mūžīgas. Bagātības un mantas ir dabīgas un laicīgas tiem, kuri raugās vienīgi uz tām un uz sevi tajās, un abās šajās lietās redz visu savu tīksmi un patiku; bet tās pašas ir garīgas un mūžīgas tiem, kuri raugās tajās uz labu izlietošanu, un šajā jūt iekšēju tīksmi un patiku. Šiem arī ārējā tīksme un patika top garīga, un laicīgais top mūžīgs. Tāpēc arī šie pēc nāves ir debesī, un mājo tur pilis, kuru iekārta spīd no zelta un dārgakmeņiem. Uz šīm lietām viņi tomēr raugās ne citādi kā uz greznu ārieni, kurai spīd cauri iekšējas lietas, kas ir lietderības formas, kuras sagādā viņiem pašu īsteno tīksmi un patiku, kas sevī ir debess laimība. Pretējs liktenis ir tiem, kuri ir raudzījušies uz bagātībām un mantām vienīgi to un sevis labad, tātd ārējo un ne reizē arī iekšējo patiku, labad, tātd pēc to šķituma un ne pēc to būtības (dsk.). Šie, tās pamezdam, kas notiek mirstot, apņem to iekšējās patikas, kuras, nebūdamas garīgas, nevar būt citādas kā tikai ellišķas, jo iekšēji tajās ir vienas vai otras, bet nevar būt abējas reizē, no kam bagātību vietā viņiem ir trūcība, un mantu vietā posts. Ar lietderības formām domāts ne tikai dzīvei nepieciešamais, kas attiecas uz pārtiku, apģērbu un mājokli sev un savējiem, bet arī tēvijas labais, sabiedrības labais, un līdzpilsoņa labais. Tāds labais ir arī tirgošanās, ja tā ir galamērķis, un nauda kalpotājs līdzeklis, ja tikai tirgotājs vairās (bēg) un novēršas no krāpšanas un sliktiem paņēmieniem kā no grēka; bet cita lieta ir, ja nauda ir galamērķis, un tirgošanās ir kalpotājs līdzeklis, jo tas tad ir skopums, kurš ir daudzu ļaunumu sakne — par ko skaties Lk.12,15. un līdzību, zīmējoties uz to — 16.–21.p.

XII — CILVĒKS TIEK IELAISTS TICĪBAS PATIESAJĀ UN LABPRĀTĪBAS LABAJĀ NE IEKŠĒJĀK PAR TO, CIK VIŅU VAR TAJOS PATURĒT LĪDZ MŪŽA BEIGĀM

221. Kristīgajā Pasaulē ir zināms, ka Kungs grib glābt visus; un tāpat arī, ka Viņš ir Visspēcīgs — kāpēc daudzi no tam secina, ka Viņš varot izglābt ikvienu, vai arī glābjot tos, kuri izlūdzas Viņa žēlsirdību; un sevišķi tos, kuri to izlūdzas pēc pieņemtās ticības formulas, proti, ka Dievs Tēvs apžēlotos Dēla labad; un sevišķi, ja viņi reizē izlūdzas arī šās ticības uzņemšanu. Bet ka lieta ir pavisam citāda, būs redzams šī Apcerējuma pēdējā Posmā, kur būs izskaidrots, ka Kungs nevar darboties pret savas Dievišķās Gādības likumiem, tāpēc ka darbošanās pret tiem būtu darbošanās pret savu Dievišķo Mīlestību

un pret savu Dievišķo Gudrību, tātad pret Sevi Pašu; kur būs redzams arī, ka tādas tiešas Žēlsirdības nav, tāpēc ka cilvēka glābšana notiek ar līdzekļiem, un ka saskaņā ar tiem cilvēku var vadīt neviens cits kā Tas, kurš grib glābt visus, un reizē ir arī Visspēcīgs, tātad Kungs. Līdzekļi, ar kuriem Kungs cilvēku vada, ir tie, ko sauc par Dievišķās Gādības likumiem, starp kuriem ir arī šis, ka gudrības patiesajā un mīlestības labajā (dsk.) cilvēks tiek ielaists ne iekšējāk par to, cik viņš tajos var tikt paturēts līdz mūža beigām. Bet lai tas prātam būtu skaidrs, tas izklāstāms se-košā kārtībā:

I — Ka cilvēks var tikt ielaists garīgo lietu gudrībā un arī to mīlestībā, netopot tomēr reformēts.

II — Ka, ja cilvēks pēc tam no tām atkāpjas, un aiziet pretējā virzienā, tad viņš svētumus profānē.

III — Ka ir vairāki profānēšanas veidi (sugas), bet šis veids ir pār visiem ļaunākais.

IV — Ka tāpēc Kungs ielaiž cilvēku gudrības patiesajā (dsk.) un reizē arī mīlestības labajā (dsk.) ne iekšējāk par to, cik cilvēku var tajos paturēt līdz mūža beigām.

222. I — **Ka cilvēks var tikt ielaists garīgo lietu gudrībā un arī to mīlestībā, netopot tomēr reformēts.** Tas tāpēc, ka cilvēkam ir dota, racionāla domāšana (racionālitate) un brīvība; ar racionālo domāšanu viņš var pacelties gandrīz eņģeliskā gudrībā, un ar brīvību — mīlestībā, kura līdzinās (nav nelīdzīga) eņģeliskai mīlestībai. Bet tomēr, kāda ir mīlestība, tāda ir arī gudrība: ja mīlestība ir debešķīga un garīga, tad arī gudrība top debešķīga un garīga; ja turpretī mīlestība ir velnišķa un ellišķa, tad arī gudrība ir velnišķa un ellišķa. Ārējā formā, un tādējādi citu priekšā, tā gan var rādīties it kā debešķīga un garīga, bet iekšējā formā, kas ir pati tās būtība, tā ir velnišķa un ellišķa — ne ārpus viņa, bet viņa iekšienē. Ka tāda tā ir, tas cilvēkiem neliekas, tāpēc ka cilvēki ir dabīgi, un dabīgā kārtā redz un dzird, un ārējā forma ir dabīga; bet ka tāda tā tomēr ir, tas parādās eņģeļiem, tāpēc ka eņģeļi ir garīgi, un garīgā kārtā redz un dzird, un iekšējā forma ir garīga. No tam ir skaidrs, ka cilvēks var tikt ielaists garīgu lietu gudrībā, un arī to mīlestībā, un tomēr netikt reformēts, bet tādā gadījumā (tad) tikai dabīgā to mīlestībā, nevis garīgā to mīlestībā. Tas tāpēc, ka cilvēks dabīgā mīlestībā var pats sevi ievadīt (ielaist), bet vienīgi Kungs var viņu ievadīt garīgā mīlestībā; un kuri šajā ir ievadīti (ielaisti), tie tiek reformēti, bet kuri tajā vien ir ievadīti, tie netiek reformēti; jo šie pa lielākai daļai ir liekuļi, un vairāki no viņiem ir no Jeziutu ordeņa, kuri iekšējāk nekam Dievišķam netic, bet ārēji spēlējas ar Dievišķām lietām kā aktieri.

223. No daudziem pieredzējumiem garīgajā Pasaulē man ir vēlēts zināt, ka cilvēks sevī spēj saprast gudrības noslēpumus tāpat kā paši eņģeļi; jo es redzēju ugunīgus velnus, kuri, gudrības noslēpumus dzirdēdami, tos ne tikai saprata, bet, racionāli sevī domādami (savas racionālitates pēc), tos arī izrunāja; bet tikko bija atgriezušies savā velnišķajā mīlestībā, tos vairs nesaprata, bet to vietā runāja tiem pretējo, kas bija neprāts, un šo tad sauca par gudrību. Vēlēts man bija pat dzirdēt, ka gudrības stāvokli būdami, viņi savu neprātu pat izsmēja; un, neprāta stāvokli būdami, izsmēja gudrību. Cilvēku, kurš pasaulē tāds ir bijis, kad viņš pēc nāves top par garu, parasti ielaiž pārmijus gudrības un neprāta stāvokli, lai viņš no tā redzētu šo. Bet lai gan, gudrībā būdami, viņi redz sevi runājam aplam, tiklīdz viņiem tiek dota izvēle, kas tiek dota ikkatram, viņi metas neprāta stāvokli, un mīl to, un tad gudrības stāvokli ieņīst. Tas tāpēc, ka viņu iekšiene ir bijusi velnišķa, bet ārīene it kā Dievišķa. Šie ir tie, kas domāti ar velniem, kuri iztaisās par gaismas eņģeļiem; un ar to, kurš kāzu namā nebija ietērpies kāzu drēbēs, un tika izmests ārējā tumsībā (Mt.22,12.13).

224. Kurš nespēj redzēt, ka iekšējais ir tas, no kā rodas ārējais; tātad, ka ārējam sava būtība ir no iekšējā? Un kurš nezina no pieredzes, ka ārējais var izlikties citāds, nekā tas ir pēc savas iekšējās būtības? Jo tas klaji parādās pie liekuļiem, lišķiem un simulētajiem; un ka ārēji cilvēks var izlikties par citu personu nekā savējo, /redzams/ no komediantiem un mīmiķiem, jo šie prot ar balsi, runu, seju un žestiem attēlot ķēniņus, ķezarus un pat eņģeļus, it kā viņi tie būtu, jebšu viņi nav nekas cits kā aktieri. Tas teikts arī tāpēc, ka cilvēks tāpat var izrādīties viltnieks kā pilsoniskās un tikumiskās, tā arī garīgās lietās; un ir arī zināms, ka daudzi to dara. Ja tad nu iekšiene savā būtībā ir ellišķa, un ārīene savā izskatā (formā) izliekas garīga, un ārīenei tomēr, kā teikts, sava būtība ir no iekšienes, tad jautājums ir, kur īsti tā būtība ārīenē slēpjas. Tā nerādās ne žestos, ne balsī, ne runās ne sejā, bet tomēr šajos četros tā slēpjas. Ka tā iekšējāk tajos slēpjas, tas klaji redzams viņos garīgajā Pasaulē, jo, kad cilvēks no dabīgās Pasaules nāk garīgajā Pasaulē, kas notiek mirstot, tad viņš savu ārējo (dsk.) līdz ar ķermeni atstāj, un patur savu iekšējo (dsk.), kas bija glabājies viņa garā; un tad, ja viņa iekšējais ir bijis ellišķs, viņš parādās kā velns, kāds viņš arī bijis, pasaulē dzīvodams, sava gara ziņā. Kurš neatzīst, ka ikviens cilvēks atstāj savu ārējo (dsk.) līdz ar ķermeni, un ieiet, par garu tapdams, savā iekšējā (dsk.)? Sacītam piemētināšu vēl to, ka garīgajā Pasaulē pastāv rosmju un no tām izrietošu domu pārnesšanās (communicatio), no kam nākas,

ka neviens tur nevar runāt citādi nekā domā; un tad vēl, ka ikvienam tur mainās seja un top līdzīga viņa rosmei, tā ka arī seja parādās, kāds kurš ir. Dažreiz gan liekuļiem ļauj runāt citādi, nekā viņi domā, bet viņu balss (runāšanas) skaņu dzird visnotaļ nesaskanam ar viņu iekšējākām domām, un pēc šīs nesaņas viņus pazīst. No tam var redzēt, ka iekšējais slēpjas iekšējā ārējā cilvēka balsī, runā, seja un žestos, un ka cilvēki dabīgajā pasaulē to nejaus, bet klaji to jauš eņģeļi garīgajā pasaulē.

225. No sacītā nu ir skaidrs, ka cilvēks, kamēr viņš dabīgajā pasaulē dzīvo, var nākt (tik ielaists) garīgu lietu gudrībā, un arī to mīlestībā; un ka tas notiek un var notikt tiklab ar tiem, kuri ir tīri dabīgi, kā arī ar tiem, kuri ir garīgi /cilvēki/; bet ar to starpību, ka šie ar tām /garīgajām lietām/tiek reformēti, bet tie ar tām pašām netiek reformēti. Arī šie var likties it kā mīlam gudrību, bet viņi mīl to ne citādi, kā laulības pārkāpējs mīl kādu dižciltīgu sievieti it kā netikli, ar kuru viņš glaimīgi runā un dāvina tai greznus tērpus, bet pie sevis mājās tomēr domā par viņu kā par vienkāršu mauku, kurai es lieku ticēt, ka viņu mīlu, tāpēc ka viņa manai iegribai ir labvēlīga; bet ja nebūs labvēlīga, tad viņu atmetīšu. Viņa Iekšējais cilvēks ir šīs laulības pārkāpējs, un viņa Ārējais cilvēks ir tā sieviete.

226. II — **Ja cilvēks pēc tam no tām atkāpjas, un aiziet pretējā virzienā, tad viņš svētumus profānē.** Ir vairāki svētuma profānēšanas veidi (sugas), par kuriem būs runa nākamajā Posmā, bet šis veids ir par visiem ļaunākais (smagākais), jo šī veida profānētāji pēc nāves top ne vairs cilvēki. Viņi gan dzīvo, bet pastāvīgi fantastiskos murgos: viņi izliekas sev lidojam augstumā un tādā stāvoklī palikdami, spēlējas ar fantāzijām, kuras redz kā reālas lietas; un tā kā viņi vairs nav cilvēki, tad viņus vairs nesauc 'viņš' vai 'viņa', bet 'tas'. Nostatīti redzēšanai debess gaismā, tie pat izskatās pēc gīnedeņiem, daži pēc gīnedeņiem kaulu krāsā, citi ugunīgi, un citi kā apsviluši. Ka šīs sugas profānētāji pēc nāves tādi top, to pasaulē neviens nezina, un proti tāpēc, ka nezina tādas tapšanas cēloni. Īstenais cēlonis ir tas, ka, ja cilvēks papriekš Dievišķās lietas atzīst un tām tic, un pēc tam atkāpjas un tās noliedz, tad viņš sajauc svēto ar nesvēto (profāno), un kad šās lietas ir sajauktas, tad tās citādi šķirt nav iespējams, kā izpostot visu veselo. Bet lai teikto skaidrāk jaustu, tas atsedzams savā kārtībā, kura būs šī: 1. Ka ko tik vien cilvēks gribēdams domās runā un dara, tas, tā labais kā arī ļaunais, viņam piesavējas un paliek. 2. Bet ka Kungs savā Dievišķajā Gādībā pastāvīgi raugās un izkārtā tā, ka ļaunais ir par sevi, un labais par sevi, un kā tādējādi tos var šķirt. 3. Bet ka tas nevar notikt, ja cilvēks papriekš ticības patiesības atzīst un saskaņā ar tām dzīvo, bet pēc tam atkāpjas un tās noliedz. 4. Ka tad viņš sajauc labo un ļauno tiktāl, ka tos nav iespējams šķirt. 5. Bet tā kā labais no ļaunā ikkurā cilvēkā ir jāšķir, un tādā cilvēkā tos šķirt nav iespējams, tad viss īsteni cilvēciskais viņā iet bojā (tiek noārdīts).

227. Šie ir iemesli, kāpēc tāds ārkārtīgs stāvoklis rodas, bet tā kā cilvēkam tie aiz nezināšanas ir neskaidri (tumsā), tad tie ir jāpaskaidro, lai saprātam būtu redzami. Pirmkārt: **Ka, ko tik vien cilvēks, gribēdams domā, runā un dara, tas, tā labais kā arī ļaunais, viņam piesavējas un paliek.** Tas iepriekš (78.–81.nr.) ir jau rādīts. Jo cilvēkam ir ārēja jeb dabīga atmiņa, un ir arī iekšēja jeb garīga atmiņa. Šajā atmiņā ir ierakstītas visas un katra atsevišķā lieta, ko tik vien viņš pasaulē gribēdams ir domājis, runājis un darījis, un tiktāl visas un katra atsevišķa, ka tur itin nekā netrūkst. Šī atmiņa ir viņa dzīvības grāmata, kas pēc nāves tiek atvērta un pēc kuras viņš tiek tiesāts. Vairāk kas par šo atmiņu, tieši pēc pieredzes, ir pateikts Darbā par *Debesi un Elli* (461.–465.nr.).

Otrkārt: **Bet Kungs savā Dievišķajā Gādībā pastāvīgi raugās un izkārtā tā, ka ļaunais ir par sevi, in labais par sevi, un ka tādējādi tos var šķirt.** Ikviens cilvēks ir tā ļaunajā, kā arī labajā; jo ļaunajā viņš ir pats no sevis, un labajā no Kunga, un cilvēks nespēj dzīvot, ja viņš nav abos. Jo, ja viņš būtu sevī vien, un tādējādi ļaunajā vien, tad viņam nebūtu nekādas dzīvības; un ja viņš būtu Kungā vien, un tādējādi labajā vien, tad arī viņam nebūtu nekādas dzīvības. Jo *šajā dzīvības stāvoklī* cilvēks būtu kā tāds, kurš, slāpdams nost, pastāvīgi cīnās dēļ elpas, vai kā mirējs agonijā; un *tajā dzīvības stāvoklī* viņš būtu kā izdzisis pavisam, jo ļaunais bez kāda labā ir sevī nedzīvs — kālabad ikviens cilvēks ir abos. Bet izšķirība ir tā, ka viens ir iekšēji Kungā, un ārēji it kā sevī; un otrs iekšēji ir sevī, bet ārēji it kā Kungā; un šis ir ļaunajā, un tas ir labajā, lai gan viņi abi ir abos. Ka arī ļaunais ir abos, tas tāpēc, ka viņš ir pilsoniskas un tikumiskas dzīves labajā, un ārēji kaut cik arī garīgas dzīves labajā; neskaitot to, ka Kungs uztur viņu racionālītātē un brīvībā, tā ka viņš varētu būt labajā. Šis labais ir tas, ar kura palīdzību Kungs vada ikvienu cilvēku, arī ļauno. No sacītā var redzēt, ka Kungs šķir ļauno no labā tā, lai viens būtu iekšēji un otrs ārēji, un tā raugās, lai tie nesajauktos.

Treškārt: **Bet tas nevar notikt, ja cilvēks papriekš ticības patiesības atzīst, un saskaņā ar tām dzīvo, bet pēc tam atkāpjas un tās noliedz.** Tas ir skaidrs no nupat teiktā: pirmkārt, ka viss, ko cilvēks

gribēdams domā, runā un dara, viņam piesavējas un paliek; un otrkārt, ka Kungs savā Dievišķajā Gādībā pastāvīgi raugās un izkārtā tā, ka labais būtu par sevi, un ļaunais par sevi, un varētu tapt šķirti; un Kungs tos arī šķir pēc nāves. Tiem, kuri iekšēji ir ļauni un ārēji ir labi, tiek atņemts labais, un tā viņi tiek atstāti savā ļaunajā; un otrādi, tiem, kuri iekšēji ir labi, un ārēji tāpat kā citi cilvēki ir krājuši mantas, tiekušies pēc cieņām, baudījuši dažādus pasaulīgus priekus, un ļāvušies dažām iekārēm. Šajos tomēr labais un ļaunais nav sajaukti, bet ir šķirti kā iekšējais no ārējā. Tādējādi ārējā formā viņi daudzās lietās bijuši līdzīgi ļaunajiem, tomēr ne iekšējā formā. Otrādi ir atkal ar ļaunajiem, kuri ārēja formā proti, dievbijības ziņā dievkalpošanā, runā un darbos, izlikušies it kā labi, bet iekšējā formā tomēr bijuši ļauni: arī šajos ļaunais no labā ir šķirts. Bet tajos, kuri papriekš ticības patiesības atzinuši, un saskaņā ar tām dzīvojuši, un vēlāk aizgājuši pretējā virzienā, un tās atmetuši; un sevišķi, ja ir tās nolieguši, labais un ļaunais (dsk.) nav vairs šķirti, bet ir sajaukti; jo šāds cilvēks ir piesavējies labo, un ir piesavējies arī ļauno, un tā tos sasaistījis un sajaucis.

Ceturtkārt: **Ka tad viņš sajauc labo un ļauno tiktāl, ka tos nav iespējams šķirt**, tas izriet no nupat teiktā; un ja nav iespējams šķirt ļauno no labā, un labo no ļaunā, tad viņš nevar būt ne debesī, ne ellē. Ikvienam cilvēkam jābūt vai nu vienā, vai otrā, abās reizē viņš nevar būt, un tā viņš būtu te debesī, te ellē; un, debesī būdams, viņš darbotos par labu ellei, un, ellē būdams, darbotos par labu Debesij, tā izpostīdams dzīvi visiem apkārtējiem — debešķīgo dzīvi eņģeļiem, un ellišķo dzīvi velniem, no kam ietu bojā dzīvība ikkuram, jo ikkuram jābūt savā dzīvībā; neviens nedzīvo svešu, un vēl mazāk savējai pretēju dzīvie. Aiz šī iemesla Kungs ikvienā cilvēkā pēc aiziešanas, kad viņš top par garu jeb garīgu cilvēku, šķir labo no ļaunā un ļauno no labā; labo no ļaunā tajos, kuri iekšēji ir ļaunajā, un ļauno no labā tajos, kuri iekšēji ir labajā — kas saskan ar Viņa Paša vārdiem: *“Ikvienam, kgm ir, taps dots, lai tam būtu pārplīnām, bet no tā, kam nav, paņems arī to, kas tam ir”* (Mt.13,12; 25,29; Mr.4,25; Lk.8,18; 19,26).

Piektkārt: **Tā kā labais no ļaunā ikkurā cilvēkā ir jāšķir, un tādā cilvēkā tos šķirt nav iespējams, tad viss īsteni cilvēciskais viņā iet bojā (tiek noārdīts)**. Īsteni cilvēciskais ikkuram ir no Racionālītātes, proti, ka viņš var redzēt un zināt, ja grib, kas ir patiess un kas ir labs; un Brīvības pēc var to arī gribēt, domāt, runāt un darīt — kā iepriekš rādīts. Bet tajos, kuri sevī labo un ļauno sajaukuši, šī brīvība līdz ar tās racionālītāti ir sagrauta, jo viņi nespēj no labā redzēt ļauno, nedz no ļaunā atzīt labo, jo viņi pataisa tos par vienu, kālabad viņiem vairs nav racionālas domāšanas spējas, un tāpēc nav arī nekādas brīvības. Tas ir iemesls, kāpēc viņi ir kā tīri fantastiski murgi — kā iepriekš teikts, un vairs neizskatās pēc cilvēkiem, bet pēc mazliet ar ādu pārvilktiem kauliem, un, tāpēc, tos nosaucot, nesaka ‘viņš’ vai ‘viņa’, bet ‘tas’. Tāds liktenis ir tiem, kuri šādā kārtā sajauc svēto ar nesvēto. Bet ir vēl vairāki citi profānēšanas veidi (sugas), kas tomēr nav tādi; par tiem runāsim nākamajā Posmā.

228. Tā svētumus neprofānē neviens cilvēks, kurš tos nezina, jo, kurš tos nezina, tas nevar tos arī atzīt un vēlāk tos noliegt. Tāpēc tie, kuri ir ārpus Kristiešu Pasaules, un par Kungu un Viņa veikto Pestīšanas un Glābšanas darbu nekā nezina, šo svētumu neprofānē, to neuzņemdami un pat runādami pret to. Pat Žīdi to svētumu neprofānē, tāpēc ka jau kopš bērnības negrib to uzņemt un atzīt. Lieta būtu citāda, ja viņi to uzņemtu un atzītu, un pēc tam noliegtu — kas tomēr reti notiek; jo daudzi no viņiem atzīst to ārēji, bet noliedz to iekšēji, un tādējādi ir līdzīgi liekuļiem. Bet tie profānē svētumus, sajaukdami tos ar nesvētām lietām (profānām lietām), kuri tos papriekš uzņem un atzīst, un pēc tam atkāpjas (aiziet) un noliedz. Neko nenozīmē. ja /cilvēki/ bērnībā un zēna gadus tos uzņem un atzīst (to dara ikviens Kristietis), jo tad viņi ticības un labprātības lietas uzņem un atzīst nevis kaut cik racionālā kārtā un brīvi, tas ir, nevis uzņem tās saprātā gribēdami, bet vienīgi no skolotāja atmiņas un ticības; un ja viņi saskaņā ar tām dzīvo, tas notiek aiz aklas paklausības. Bet kad cilvēks, sācis izlietot pats savu racionālas domāšanas spēju (racionālītāti) un brīvību, kas notiek pamazām, pieaugot un par jauniem topot, ja tad viņš atzīst patiesības un saskaņā ar tām dzīvo, un pēc tam tās noliedz, tad viņš sajauc svētumus ar nesvētām lietām un top no cilvēka par tādu monstru, kā iepriekš teikts. Ja turpretī cilvēks ir ļaunajā kopš tā laika, kad sācis racionāli un brīvi domāt, tas ir, patstāvīgi spriest, un arī vēl jaunībā, un vēlāk atzīst ticības patiesības un saskaņā ar tām dzīvo, ja tikai viņš tad paliek tajās līdz mūža beigām, tad viņš tās ar ļauno nesajauc, jo Kungs tad šķir viņa agrākās dzīves ļauno (dsk.) no vēlākās dzīves labā (dsk.). Tā notiek ar visiem, kuri grēkus nožēlo. Bet vairāk ko par šīm lietām /pateiksim/ turpmāk.

229. **III — Ir vairāki svētuma profānēšanas veidi (sugas), bet šis veids ir par visiem ļaunākais.** Visplašākā nozīme ar profānēšanu ir domāta ikviena bezdievība, tātad ar profānētājiem domāti visi bezdievi, kas sirdī noliedz Dievu, Vārda svētumu, un tādējādi Baznīcas garīgās lietas, kuras ir īstenie

svētumi, par kuriem viņi arī bezdievīgi runā. Bet šie nav runa par šiem, bet par tiem, kuri Dievu apliecina, Vārda svētumu apstiprina, un Baznīcas garīgās lietas atzīst, pa lielāku daļu tomēr tikai ar muti. Šie profānē tāpēc, ka viņos un pie viņiem svētais no Vārda ir, un šo, kas ir viņos, un no kā veidojas kaut kas viņu saprātā un gribā, viņi profānē. Turpretī bezdievīgajos, kuri Dievišķo un Dievišķās lietas noliedz, nav nekā svēta, ko viņi varētu profānēt. Šie gan ir profānētāji, bet nav tomēr profāni.

230. Svētuma profānēšana domāta dekaloga Otrajā Bauslī: “*Tev nebūs sava Dieva Vārdu profānēt*” Un ka tas nav profānējams, domāts arī Kunga Lūgšanas vārdos: “*Svētīts lai top tavs Vārds.*” Kas ar Dieva ‘Vārdu’ (Latviski šie jāizšķir ‘Vārds’/Nomen/, ko lieto personas apzīmēšanai, no ‘Vārda’ /Verbum/, ar ko domāts Dievišķais Patiesais, tātad arī rakstītais Dieva Vārds jeb Svētie Raksti) domāts, to gandrīz neviens Kristīgajā Pasaulē nezina. Tas nākas, nezinot, ka garīgajā Pasaulē personām nav vārdu kā dabīgajā Pasaulē, bet ikviens saucas /kādā/ vārdā, skatoties pēc tā, kāda ir viņa mīlestība un gudrība; jo tiklīdz kāds nonāk citu biedrībā jeb sabiedrībā, tūdaļ viņš tur tiek nosaukts vārdā, skatoties pēc savas kādības. Nosaukšana notiek garīgā valodā, kura ir tāda, ka tajā var dot vārdu ikvienai lietai, tāpēc ka tur ikkurš alfabēta burts nozīmē vienu lietu, un vairāki burti, sakopotī vienā vārdā (vox = izrunāts vārds teikumā), kurš izteic personas vārdu, ietver visu veselo lietas stāvokli. Tas pieder pie garīgās Pasaules brīnumiem. No tam ir skaidrs, ka ar ‘Dieva Vārdu’ Vārdā /in Verbo/ apzīmēts Dievs līdz ar visu Dievišķo, kas ir Viņā un kas no Viņa iziet. Un tā kā Vārds /Verbum/ ir izejošais Dievišķais, tad tas ir Dieva Vārds /Nomen Dei/; un tā kā visas Dievišķās lietas, ko sauc par Baznīcas garīgajām lietām, ir no Vārda /ex Verbo/, tad arī tās ir Dieva Vārds /Nomen Dei/. No tam var redzēt, kas domāts dekaloga Otrajā Bauslī, ka “*Tev nebūs sava Dieva Vārdu profānēt*” un Kunga Lūgšanā “*Svētīts lai top tavs Vārds.*” Tamlīdzīga nozīme Dieva kā arī Kunga ‘Vārdam’ /Nomen/ ir daudzās vietās abu Derību Vārdā, kā Mt.7,22; 10,22; 18,5,20; 19,29., 21,9; 24,9,10; Jņ.1,12; 2,23; 3,17,18; 12,13,28; 14,14,15,16; 16,23,24,26,27; 17,6; 20,31; neminot vēl citas vietas, un visai daudz vietu Vecajā Derībā. Kas šo ‘Vārda’ /Nominis/ nozīmi zina, var zināt, kas apzīmēts sekošiem Kunga vārdiem: “*Kas uzņem Pravieti pravieša vārdā, saņems pravieša algu; kas uzņem taisno taisnā vārdā, saņems taisnā algu; un kas padzirdīs vienu no šiem mazajiem tikai ar aukstu ūdens mācekļa vārdā, tam alga nezudīs*” (Mt.10,41). Kurš ar pravieša, taisnā un mācekļa ‘vārdu’ saprot šie vienīgi pravieti, taisno un mācekli, tas nezina tur nekādu citu nozīmi kā vien burtisko, un tas nezina arī, kas ir pravieša alga, taisnā alga, un alga par aukstu ūdens malku, kas pasniegts māceklim; jebšu ar ‘pravieša vārdu un algu’ domāts to cilvēku stāvoklis un laimība, kuri ir Dievišķajās patiesībās; ar ‘taisnā vārdu un algu’ — to stāvoklis un laimība, kuri ir Dievišķajā labajā (dsk.); un ar ‘mācekli’ — to stāvoklis, kuri ir kaut cik Baznīcas garīgajās lietās; ‘auksts ūdens malks’ nozīmē kaut ko no patiesā. Ka ar ‘Vārdu’ /Nomen/ apzīmēts, kāds ir mīlestības un gudrības, jeb labā un patiesā, stāvoklis cilvēkā, redzams arī no sekošiem Kunga vārdiem: “*Kas ieeiet pa durvīm, tas ir avju gans; šim vārtu sargs atver, un avis klausā viņa balsij, un savas paša avis viņš sauc vārdā, un tās izved*” (Jņ.10,2,3). ‘Saukt avis vārdā’ nozīmē mācīt un vadīt ikkuru, kurš ir labprātības labajā, skatoties pēc viņa mīlestības un gudrības stāvokļa; ar ‘durvīm’ domāts Kungs, kā turpat no 9. Panta redzams: “*Es esmu durvis; ja kas caur mani ieeiet, tas tiks glābts.*” No tam ir skaidrs, ka, lai cilvēks varētu tikt glābts, ir jāgriežas pie Paša Kunga, un kas pie Viņa griežas, ir avju gans; un kas pie Viņa negriežas, ir zaglis un laupītājs, kā teikts tās Nodaļas 1. Pantā.

231. Tā kā ar svētuma profānēšanu domāts, ka to dara tie, kuri ticības patiesības un labprātības labo (dsk.) no Vārda zina, un zināmā mērā arī atzīst, un nav domāti tie, kuri šīs lietas nezina, nedz arī tie, kuri tās aiz bezdievības pavisam atmet, tad turpmāk teiktais nezīmēsies uz šiem, bet uz tiem. Viņu profānēšanas veidu (sugu) ir vairāk — vieglāki un smagāki — bet tos visus var attiecināt uz sekošiem septiņiem:

Pirmā veida Profānēšana notiek tajos, kuri jokoja ar izteicieniem no Vārda un par Vārdu, vai no Baznīcas Dievišķajām lietām un par tām. To dara daži aiz nelāga paraduma, ņemdami vārdus vai izteicienus no Vārda un iesprauzdami tos neglītā un dažkārt neķītrā runā — kas nevar notikt, Vārdu līdz ar to zināmā mērā nenoncinot, jebšu Vārds visās un katrā lietā ir Dievišķs un svēts; jo ikkurš vārds (vox) tanī slēpj savā klēpi kaut ko Dievišķu, un tādējādi tam ir sakars ar debesi. Bet šis profānēšanas veids ir vieglāks vai smagāks, skatoties pēc Vārda svētuma atziņas un runas neglītuma, kurā jokatāji kaut ko no Vārda iesprauž.

Otrā veida profānēšana notiek tajos (ir no tiem), kuri Dievišķās Patiesības saprot un atzīst, un tomēr dzīvo tām pretēji. Bet vieglāk profānē tie, kuri tās tikai saprot, un smagāk — kuri tās arī atzīst; jo saprāts tikai māca, gandrīz tāpat kā kāds sludinātājs, un no sevis ar gribu nesaistās; bet atzišana

saistās, jo nav iespējams kaut ko atzīt, gribai nepiekrītot. Bet šī saistība tomēr ir dažāda, un skatoties pēc saistības arī profānēšana, dzīvojot pretēji atzītām patiesībām. Piemēram, ja kas atzīst, ka atriebšanās un naids, laulības pārkāpšana un maucība, krāpšana un viltība, zaimošana un melošana (dsk.) ir grēki pret Dievu, un tomēr tās lietas dara, tas smagāk šajā veidā profānē. Jo Kungs saka: “*Kalps, kurš sava Kunga gribu zina, un viņa gribu nedara, dabūs daudz sietienu*” (Lk.12,47). Un citā vietā: “*Ja jūs būtu akli, tad jums nebūtu grēka; bet jūs jau sakāt, ka redzot; tāpēc jūsu grēks paliek*” (Jņ.9,41). Bet cita lieta ir atzīt patiesā šķitumus, un cita — atzīt īstās patiesības. Kas atzīst īstās patiesības un tomēr saskaņā ar tām nedzīvo, tie garīgajā Pasaulē parādās ir balsi, ir runā bez kādas dzīvības gaismas un siltuma, it kā viņi būtu tīrā kūtrība.

Trešā veida profānēšana notiek tajos, kuri izlieto vārda burtisko saturu ļaunu tieksmju (mīlestību) un nepatiesu principu apstiprināšanai. Tas tāpēc, ka, apstiprinot nepatieso, tiek noliegts patiesais, un apstiprinot ļauno, tiek atmests labais; un Vārds savā klēpī nav nekas cits kā Dievišķais Patiesais un Dievišķais Labais, un pēdējā saturā, kurš ir burtiskais saturs, tā īstās patiesības nav redzamas, atskaitot tās vietas, kur tas māca pazīt Kungu un isteno glābšanas ceļu; bet /redzamas tajā ir/ ietērtas patiesības, ko sauc par patiesā šķitumiem. Tāpēc šo saturu iespējams izlietot visādu (vairāku sugu) hairežu apstiprināšanai. Bet kas apstiprina ļaunas tieksmes (mīlestības), tas nodara pārestību Dievišķajam Labajam (dsk.); un kas apstiprina nepatiesus principus, tas nodara pārestību Dievišķajam Patiesajam (dsk.). Šo pārestību sauc par patiesā viltošanu, bet to — par labā sagānīšanu; un tās abas Vārdā domātas ar ‘asinīm’ (proti, asins izliešanu), jo svētais garīgais, kas ir arī no Kunga izejošais patiesības Gars, ir iekšēji atsevišķajos Vārda burtiskā satura momentos. Šis svētais cieš, Vārdu viltojot un sagānot. Ka tā ir profānēšana, tas ir skaidrs.

Ceturtnā Veida profānēšana notiek tajos (ir no tiem), kuri bijājamās un svētas lietas izrunā ar muti, un ar balsi un žestiem arī simulē to mīlestības rosmes, bet sirdī tomēr netic un nemīl tās. Liela daļa no šiem ir liekuļi un Farizeji, kuriem pēc nāves visu patieso un labo atņēma, un tad izraida viņus ārējā tumsībā. Tie šīs sugas piederīgie, kuri nocietinājušies pret Dievišķo un pret Vārdu, un tāpēc arī pret Vārda garīgajām lietām, sēd tanī tumsībā mēmi, nespējīgi parunāt, gribēdami pļāpāt bijājamās un svētas lietas tamlīdzīgi kā Pasaulē, bet nevar. Jo garīgajā Pasaulē katrs ir spiests runāt to, ko domā; bet liekulis grib runāt citādi, nekā viņš domā — kam mute pretojas, no kam nākas, ka viņš var tikai klusēt. Bet liekulības ir vieglākas un smagākas, skatoties pēc nocietināšanās pret Dievu, un prātošanas Dievam par labu ārēji.

Piektā veida profānēšana notiek tajos (ir no tiem), kuri Dievišķo (dsk.) piedēvē sev. Šie ir tie, kas Jezajas 14.Nod. domāti ar Luciferu. Ar ‘Luciferu’ tur domāta Bābele, kā tas redzams no tās Nodaļas 4. un 22. Pantiem., kur aprakstīts arī viņu liktenis. Tie paši ir domāti arī un aprakstīti Apokalipses 17.Nod. ar ‘netikli’, kura sēd uz sarkana (šarlachkrāsas) zvēra. Daudzās vietās Vārdā nosaukta Bābele un Kaldeja, un ar ‘Bābeli’ tur domāta labā profānēšana, un ar ‘Kaldeju’ — patiesā profānēšana, un abas pie tiem, kuri piedēvē sev Dievišķo (dsk.).

Sestā Veida profānēšana notiek tajos (ir no tiem), kuri Vārdu atzīst, bet Kunga Dievišķību tomēr noliedz. Šos Pasaulē sauc par Sociniešiem, un dažus par Ārijiešiem. Šo un to liktenis ir, ka viņi piesauc Tēvu, nevis Kungu, un pastāvīgi lūdzas Tēvu — daži arī Dēla labad — ielaist viņus Debesī; bet velti, tiekams viņiem vairs nav cerības izglābties; un tad viņus noraida Ellē pie tiem, kuri Dievu noliedz. Šie ir domāti ar tiem, kuri zaimo Svēto Garu, kuriem netiek piedots ne šinī, nedz nākamajā laikmetā (Mt.12,32). Tas tāpēc, ka Dievs ir Personā un Būtībā viens, kurā ir Trijība, un šis Dievs ir Kungs. Un tā kā Kungs ir arī Debess, un tāpēc Debesī esošie ir Kungā, tad tie, kuri Kunga Dievišķību noliedz, nevar tikt Debesī ielaisti un būt Kungā. Ka Kungs ir Debess, un ka tāpēc Debesī esošie ir Kungā, tas rādīts iepriekš.

Septītā Veida profānēšana notiek tajos (ir no tiem), kuri papriekš Dievišķās patiesības atzīst un saskaņā ar tām dzīvo, un vēlāk atkāpjas un tās noliedz. Šis ir visļaunākais profānēšanas veids; tāpēc ka viņi sajauc svēto ar nēsvešo (dsk.) tiktāl, ka tos nav iespējams šķirt; un tomēr tie ir šķirami, lai viņi būtu vai nu Debesī, vai Ellē. Un tā kā viņos tas notikt nevar, tad viss saprāta un gribas cilvēciskais viņos iet bojā (tiek izrauts), un viņi, kā iepriekš teikts, top ne vairs cilvēki. Gandrīz tāpat notiek ar tiem, kuri Vārda un Baznīcas Dievišķās lietas sirdī atzīst, bet pilnīgi iegremdē tās savā pašdabā, kas ir mīlēšana dominēt pār visu — par ko iepriekš vairāk kas teikts. Jo šie pēc nāves, par gariem tapdami, nepavisam negrib vadīties no Kunga, bet grib paši sevi vadīt, un kad viņu mīlestībai ir atlaisti vaļā groži, grib

dominēt ne tikai pār debesi, bet arī pār Kungu; un tā kā viņi to nevar, tad viņi Kungu noliedz, un top par velniem. Ir jāzina, ka dzīvības mīlestība, kas ir arī valdošā mīlestība, paliek ikkuram arī pēc nāves, un nav atņemama.

Šis sugas profānie domāti ar 'Remdenajiem', par kuriem Apokalipsē tā /teikts/: *"Es zinu tavus darbus, ka tu neesi ne auksts, ne karsts. Kaut jel tu būtu auksts vai karsts! Bet tā kā tu esi remdens, ne auksts un ne karsts, tad Es izspļaušu tevi no savas mutes"* (3,14.15.16). Šo profānēšanas veidu Kungs tā apraksta Matejā: *"Kad nešķīstais gars no cilvēka iziet, tas pārstaigā sausas vietas, meklēdams dusu, bet neatrod. Tad tas saka: es atgriezīšos namā, no kurienes esmu izgājis. Bet atgriezies un atradis to tukšu, slotām izmēztu un sev uzpostu, tas aiziet, un piesaista sev septiņus citus garus, vēl ļaunākus par viņu, un iegājuši viņi tur mājā; un cilvēka vēlākie stāvokļi top sliktāki nekā iepriekšējie"* (Mt. 12,43. 44.45). Ar nešķīstā gara iziešanu tur aprakstīta cilvēka atgriešanās pie labā, un ar nešķīstā gara griešanos atpakaļ līdz ar septiņiem par viņu ļaunākiem sev uzpostā namā aprakstīta atgriešanās agrākajos ļaunumos, kad patiesais un labais (dsk.) ir izmesti; un ar to, ka tā cilvēka vēlākie stāvokļi top sliktāki nekā iepriekšējie, aprakstīta ir svētuma profānēšana ar nesvēto (profāno). Tamlīdzīgi domāts arī šajos Jāņa /vārdos/: *"Jēzus sacīja Betezdas dīķī izdziedinātam: Negrēko vairs, lai nenotiek tev kas ļaunāks"* (5,14). Ka Kungs gādā, lai cilvēks iekšēji patiesības neatzītu, un vēlāk atkāpies netaptu profāns, domāts šajos /vārdos/: *"Viņu acis Viņš ir aptumšojis (apstulbojis), un viņu sirdi aizsprostojis, lai viņi neredzētu un sirdi nesaprastu, un neatgrieztos, ka Es tos dziedinātu"* (Jņ.12,40). 'Lai viņi neatgrieztos, ka Es tos dziedinātu', nozīmē, lai viņi neatzītu patiesības un pēc tam neatkāptos, un tā nekļūtu profāni. Aiz tā paša iemesla Kungs runāja līdzības — kā Viņš Pats saka Mt.13,13. Ka Jūdiem bija aizliegts ēst taukus un asinis (3.Moz.3,17; 7,23.25), nozīmēja, lai viņi neprofānētu svētumus; jo 'tauki' nozīmēja Dievišķo Labo, un 'asinis' Dievišķo Patieso. Ka tam, kurš reiz atgriezies, jāpaliek labajā un patiesajā līdz mūža beigām, Kungs māca Matejā: *"Jēzus sacīja: Kas pastāvēs līdz galam, tas taps izglābts"* (10,22; tāpat arī Mr.13,13).

232. IV — Tāpēc Kungs ielaiž cilvēku gudrības patiesajā un reizē arī mīlestības labajā (dsk.) ne iekšējā par to, cik cilvēku var tajos paturēt līdz mūža beigām. Lai to aprādītu, jāpieiet lietai soli pa soli, /un proti/ aiz diviem iemesliem: pirmkārt, ka tā ir svarīga cilvēka glābšanai; un otrkārt, ka no šī likuma atzīšanas atkarīgas pieļaušanas likumu atzīšana, par kuriem būs runa nākamajā Paragrāfā. Jo svarīga tā ir cilvēka glābšanai tāpēc, ka (kā iepriekš teikts) cilvēks, kurš Vārda Dievišķās un no tā /atvasinātās/ Baznīcas lietas papriekš atzīst, un vēlāk no tām atkāpjas, gaužām smagi profānē svētumus. Lai tad nu šo Dievišķās Gādības noslēpumu atsegtu tiktāl, ka racionāls cilvēks varētu to savā gaismā redzēt, tad tas izklāstāms sekošā kārtībā: 1. Ka cilvēka iekšienē (iekšējākos iecirkņos) nevar būt reizē ļaunais un labais, un tāpēc arī ne reizē ļaunā nepatiesais un labā patiesais. 2. Ka Kungs cilvēka iekšienē nevar ienest labo un labā patieso vairāk, nekā tur ir atstādināts ļaunais un ļaunā nepatiesais. 3. Ja labo līdz ar tā patieso ienestu tur agrāk vai vairāk, nekā ir atstādināts ļaunais līdz ar tā nepatieso, cilvēks no labā atkāptos un atgrieztos savā ļaunajā. 4. Ka, cilvēkam ļaunajā esot, viņa saprātā var ienest daudz patiesību un uzglabāt tās viņa atmiņā, tās tomēr neprofānējot. 5. Bet ka Kungs savā Dievišķajā Gādībā it sevišķi rūpējas, lai griba uzņemtu no turienes ne agrāk un ne vairāk par to, cik cilvēks it kā pats no sevis atstādina ļauno savā ārējā cilvēkā. 6. Ja griba /uzņemtu ko no turienes/ agrāk un vairāk, tad tā sagānītu labo, un saprāts viltotu patieso, sajaukdamī tos ar ļaunumiem un nepatiesībām. 7. Ka tāpēc Kungs ielaiž cilvēku gudrības patiesajā un mīlestības labajā (dsk.) ne iekšējā par to, cik cilvēku var tajos noturēt līdz mūža beigām.

233. Lai tad nu šo Dievišķās Gādības Noslēpumu atsegtu tiktāl, ka racionāls cilvēks varētu to savā gaismā redzēt, tad nupat minētie punkti jāizskaidro pa vienam.

Pirmais: **Ka cilvēka iekšienē (iekšējākos iecirkņos) nevar būt reizē ļaunais un labais, un tāpēc arī ne reizē ļaunā nepatiesais un labā patiesais.** Ar cilvēka iekšējākiem /iecirņiem/ jāsaprot viņa iekšējais domāšanas /iecirknis/, par ko cilvēks neko nezina pirms ienākšanas garīgajā pasaulē un tās gaismā, kas notiek pēc nāves. Dabīgajā pasaulē/cilvēks/ to pazīt var tikai no savas mīlestības patikas savā ārējā domāšanas /iecirknī/, un no pašiem ļaunumiem, tos sevī izpētījot. Jo, kā iepriekš rādīts, iekšējais domāšanas /iecirknis/ ar ārējo domāšanas /iecirknī/ cilvēkā turas tādā sakarā, ka nav iespējams tos šķirt; bet par šīm lietām iepriekš vairāk pateikts. Teikts 'labais un labā patiesais', kā arī 'ļaunais un ļaunā nepatiesais', tāpēc ka nevar būt labā bez sava patiesā, nedz arī ļaunā bez sava nepatiesā, jo tie ir gultas biedri jeb laulātie, jo labajam dzīvība ir no sava patiesā, un patiesajam dzīvība ir no sava labā. Tāpat ir arī ar ļauno un nepatieso. Ka nevar būt cilvēka iekšējākos /iecirņos/ ļaunais līdz ar savu nepatieso un

reizē labais ar savu patieso, to racionāls cilvēks var redzēt bez kāda paskaidrojuma; jo ļaunais ir pretējs labajam, un labais ir pretējs ļaunajam, un divi pretmeti nevar būt kopā. Visā (ikvienā) ļaunajā ir arī iedēstīts naidis pret labo, un visā (ikvienā) labajā ir iedēstīta dziņa (mīlestība) aizsargāties pret ļauno un to no sevis atraidīt. No tam izriet, ka tie viens ar otru nevar būt kopā; un ja tie būtu kopā, tad papriekš izceltos sadursme un cīņa, un tad izpostījums. To arī Kungs māca šādiem vārdiem: *“Ikvienu Valsts, kas pati pret sevi pārdalījusies, aiziet postā; un ikvienu pilsēta vai nams, kas paši pret sevi pārdalījušies, nepastāv. Kas nav ar Mani, tas ir pret Mani, un, kas ar Mani nesakrāj, tas izkaisa”* (Mt.12./25./30). Un citā vietā: *“Neviens nevar diviem kungiem reizē kalpot, jo, vai nu viņš vienu ienīdēs un (vai – skat. citātu 18.nr.) otru mīlēs, jeb vienam pieķersies un otru pametīs”* (Mt.6,24). Divi pretmeti vienā substancē vai formā nevar būt reizē, to nesaraucot un neizpostot. Viens otram pienākdami un tuvodamies, tie visnotaļ šķirsies, tāpat kā divi ienaidnieki, no kuriem viens atkāpsies savā nometnē vai nocietinājumā, un otrs ārpus tā. Tā notiek ar ļauno un labo (dsk.) liekulī; šis ir tajos abos, bet ļaunais ir viņam, iekšienē un labais ārienē, un tā šie divi nav sajaukti, bet ir šķirti. No sacītā nu ir skaidrs, ka ļaunais ar savu nepatieso, un labais ar savu patieso, nevar būt kopā.

Otrais: **Kungs cilvēka iekšienē nevar ienest labo un labā patieso vairāk, nekā tur ir atstādināts ļaunais un ļaunā nepatiesais.** Tas ir tiešs secinājums no iepriekš teiktā; jo, ja ļaunais un labais nevar būt kopā, tad nevar ienest labo, pirms ļaunais nav atstādināts. Teikts ‘cilvēka iekšienē’ (iekšējākos iecirkņos), ar ko jāsaprot iekšējais domāšanas /iecirknis/, par ko še ir runa, kur jābūt vai nu Kungam, vai velnam. Kungs ir tur pēc reformēšanas, un velns tur ir pirms tās. Cik tad nu cilvēks ļaujas sevi reformēt, tik velns tiek izmests; un cik cilvēks neļaujas sevi reformēt, tik velns paliek. Kurš nespēj redzēt, ka Kungs nevar ieiet, kamēr tur ir velns? Un tik ilgi tas tur ir, kamēr cilvēks tur aizvērtus vārtus, kuros cilvēks ir reizē ar Kungu. Ka Kungs ieiet, kad tie vārti ar paša cilvēka palīdzību tiek atvērti, to Kungs māca Apokalipsē: *“Es stāvu pie durvīm un klauvēju. Ja kas manu balsi dzird un durvis atver, pie tā Es ieiešu, un mielastu turēšu ar viņu, un viņš ar Mani”* (3,20). Durvis tiek atvērtas, cilvēkam atstādinot no sevis ļauno, no tā vairoties (bēgot) un novēršoties kā no ellišķa un velnišķa; jo ir viens un tas pats, vai saka ‘ļaunais’ vai ‘velns’; un no otras puses, arī ir viens un tas pats, vai saka ‘Labais’ vai ‘Kungs’; jo visā labajā iekšā ir Kungs, un visā ļaunajā iekšā ir velns. No tam šis lietas patiesība ir skaidra.

Trešais: **Ja labo līdz ar tā patieso ienestu tur agrāk vai vairāk, nekā ir atstādināts ļaunais līdz ar tā nepatieso, cilvēks no labā atkāptos un atgrieztos savā ļaunajā.** Tas tāpēc, ka ļaunais būtu pārsvarā, un kas ir pārsvarā, tas uzvar, ja ne tūdaļ, tad tomēr vēlāk. Kamēr vēl ļaunais ir pārsvarā, labo nevar ienest visiekšējās istabās, bet vienīgi priekštelpās, tāpēc ka, kā teikts, ļaunais un labais nevar būt kopā, un to, kas ir tikai priekštelpās, tā ienaidnieks, kurš ir istabās, izraida, no kam notiek atkāpšanās no labā un atgriešanās pie ļaunā — kas ir visļaunākais profānēšanas veids. Bez tam vēl, pati cilvēka dzīvības patika ir mīlēt sevi pašu un pasauli vairāk par visu. Šo patiku nevar atstādināt vienā mirklī, bet pamazām; un cik no šīs patikas cilvēkā paliek, tik tur ir pārsvarā ļaunais; un šo ļauno nevar atstādināt citādi, kā patmīlībai topot par lietderības (jeb kalpošanas) mīlestību, jeb, ka dominēšanas mīlestība nebūtu sevis, bet lietderības (kalpošanas) labad, jo tādā kārtā lietderība (kalpošana) top par galvu, un patmīlība jeb dominēšanas mīlestība top papriekš par ķermeni zem galvas, un vēlāk par kājām, uz kurām staigā. Kurš neredz, ka labajam jābūt par galvu? un kad labais ir galva, tad tur ir Kungs. Labais un lietderība (kalpošana) ir viens. Kurš neredz, ka, ja ļaunais ir galva, tad tur ir velns? Un, tā kā tomēr uzņemams ir pilsonisks un tikumisks labais, un ārējā formā arī garīgs labais, ka šis tad izveido kājas un pēdas, un tiek samīdīts? Ja tad nu cilvēkā dzīvības stāvoklim jātop apgrieztam tā, lai tas, kas ir augšā, būtu apakšā, un vienā mirklī tas apgriezties nevar — jo vislielākā dzīvības patika, kas ir no patmīlības un no šās izrietošas dominēšanas mīlestības, nevar citādi, kā tikai pamazām kļūt mazāka un pārvērsties par lietderības (kalpošanas) mīlestību — tad Kungs nevar ienest /cilvēkā/ labo pirms un vairāks nekā šis ļaunais ir atstādināts; ja /to ienestu/ pirms un vairāk, tad cilvēks no labā atkāptos un atgrieztos savā ļaunajā.

Ceturtais: **Cilvēkam ļaunajā esot, viņa saprātā var ienest daudz patiesību un uzglabāt tās viņa atmiņā, tomēr tās neprofānējot.** Tas tāpēc, ka nevis saprāts ietekmē gribu, bet griba saprātu; un tā kā saprāts gribu neietekmē, tad tas var uzņemt daudz patiesību, un uzglabāt tās atmiņā, un tomēr ar gribas ļauno tās nesajaukt, un tādējādi svētumus neprofānējot. Un jebkuram cilvēkam arī pienākas patiesības no Vārda vai no sludināšanas mācīties, atmiņā uzglabāt, un tās pārdomāt. Jo saprātam ar patiesībām, kuras ir atmiņā, un no turienes nāk domāšanā, griba, tas ir cilvēks, ir jābūtu, kas viņam jādara. Šī /mācīšana/ tād ir galvenais reformēšanas līdzeklis. Kamēr patiesības ir tikai saprātā, un iz tā atmiņā,

tikmēr tās vēl nav cilvēkā, bet ir ārpus viņa. Cilvēka atmiņu var pielīdzināt dažu dzīvnieku atgremošanas kuņģim, kurā viņi ielaiž savu ēdamo. Kamēr tas tur ir, tikmēr tas vēl nav viņu ķermenī, bet ārpus tā; bet cik viņi to no turienes ņem un norij, tik tas top par viņu dzīvības uzturētāju un baro viņu ķermeni. Bet cilvēka atmiņā nav materiāls ēdiens, bet garīgs, ar ko domātas patiesības, un kas par sevi ir atziņas. Cik cilvēks tās no turienes ņem, tās pārdomādams un it kā atgremodams, tik viņa garīgais sirdsprāts barojas. Gribas mīlestība ir tā, kas kāro un it kā alkst, un tāpēc tās tiek uzņemtas un sirdsprātu baro. Ja tā mīlestība ir ļauna, tad tā kāro un it kā alkst nešķīstu lietu; bet ja tā ir laba, tad tā kāro un it kā alkst šķīstu lietu, un kas ar to nesaderas, to šķir, aizraida un izmet, kas notiek dažādā kārtā.

Piektais: Bet Kungs savā Dievišķajā Gādībā it sevišķi rūpējas, lai griba uzņemtu no turienes ne agrāk un ne vairāk par to, cik cilvēks it kā pats no sevis atstādina ļauno savā ārējā cilvēkā; jo, ko griba /uzņem/, tas ienāk cilvēkā, un viņam piesavējas un top par viņa dzīvības piederumu; un pašā dzīvībā, kas cilvēkam ir no gribas, ļaunais un labais nevar būt kopā, jo tad tā ietu bojā. Saprātā turpretī var būt abi, ko tur sauc par ļaunā nepatieso vai par labā patieso (dsk.), tomēr arī ne kopā, jo citādi cilvēks nevarētu no labā redzēt ļauno, nedz pazīt no ļaunā labo; bet tie tur tiek šķirti un turēti katrs savrup, tāpat kā kādā namā iekšējākās un ārējākās telpas. Kad ļauns cilvēks domā un runā labu (dsk.), tad viņš domā un runā ārēji; bet kad ļaunu (dsk.), tad iekšēji; kāpēc, labu runājot, viņa runāšana nāk it kā no sienas, un to var pielīdzināt virspusē skaistam auglim, kas iekšā ir tārpains un sapuvis, un arī pūķa olai čaulas ziņā.

Sestais: Ja griba uzņemtu /ko no turienes/ agrāk un vairāk, ta tā sagānītu labo, un saprāts viltotu patieso, sajaukdami tos ar ļaunumiem un nepatiesībām no šiem. Kad griba ir ļaunajā, tad tā sagāna saprātā labo, un saprātā sagānīts labais gribā ir ļaunais, jo tā apstiprina, ka ļaunais ir labs, un otrādi. Ļaunais to izdara ar visu labo, kas tam ir pretējs. Ļaunais arī viltotu patieso, tāpēc ka labā patiesais ir pretējs ļaunā nepatiesajam. Arī to saprātā izdara griba, nevis saprāts pats. Labā sagānīšana (adulterationes) Vārdā aprakstīta ar laulības pārkāpšanu (adulteria), un patiesā viltošana — ar maucību (dsk.). Šāda sagānīšana un viltošana notiek, prātojot no dabīgā cilvēka, kurš ir ļaunajā, un notiek arī, apstiprinot to ar Vārda burtiskā satura šķīstumiem. Patmīlība, kas ir visu ļaunumu galva, pārspēj citas mīlestības veiklībā sagānīt labo un viltot patieso (dsk.), un dara to, nelietīgi izlietodama racionālas domāšanas spēju (racionālītāti), kura ir jebkuram cilvēkam, tā ļaunam kā arī labam, no Kunga. Tā var pat ar pierādījumiem (apstiprinājumiem) panākt to, ka ļaunais izliekas gluži kā labais, un nepatiesais kā patiesais. Ko gan tā nevar, ja tā ar tūkstoš argumentiem prot pierādīt (apstiprināt), ka daba pati sevi radījusi, un pēc tam radījusi cilvēkus, kustoņus un visu sugu augus; un tad ar ieplūsmu no savas iekšienes padara cilvēkus spējīgus dzīvot, analītiski domāt un gudri saprast? Ka patmīlība izceļas veiklībā pierādīt (apstiprināt), ko tik vien grib, nākas no tam, ka tās vispēdējo virspusi izveido kāds dažādās krāsās izraibināts gaismas spožums; šis spožums ir šās mīlestības glorijs gudram būt, un tādējādi arī izcelties un dominēt. Un kad šī mīlestība tādas lietas ir apstiprinājusi, tā top tik akla, ka neredz citādi, kā cilvēku esam kustoni, un ka tie arī līdzīgi domā; un, pat, ja kustonis arī runātu, tad tas būtu citāda veida cilvēks. Ja to /proti patmīlību/ ar kaut kādu pārliecināšanu piedabūtu ticēt, ka kaut kas no cilvēka pēc nāves dzīvo, tad tā tomēr ir tik akla, ka ticētu arī kustoni /pēc nāves dzīvojam/; un ka šis pēc nāves dzīvojošais kaut kas ir tikai kāda smalka dzīvības dvesma, it kā tvaiks, kas tomēr nolaižas atpakaļ pie sava līķa; vai ka tas ir kaut kas vitāls, bet bez redzes, dzirdes un valodas, tāpat akls, kurls un mēms, tikai lidojošs un domājošs; neminot vēl vairākas citas neaprātības, ko pati daba, kas sevī ir nedzīva, tās fantāzijai iedveš. To dara patmīlība, kass par sevi apskatīta, ir pašdabas mīlestība, un cilvēka pašdaba — tieksmju (jeb rosmju) ziņā, kuras visas ir dabīgas — nav nelīdzīga kustoņa dzīvībai; un jaušanu ziņā, tāpēc ka šis ir atkarīgs no tām rosmēm, nav nelīdzīga pūcei. Tāpēc tas, kurš pastāvīgi iegremdē domas savā pašdabā, nevar pacelties no dabīgās gaismas garīgā gaismā, un redzēt kaut ko no Dieva, debess un mūžīgās dzīvības. Tā kā šī mīlestība ir tāda, un tomēr tā izceļas veiklībā apstiprināt, ko tik vien grib, tad tā ar tādu pat veiklību spēj sagānīt Vārda labo un viltot tā patieso (dsk.), kad aiz zināmas nepieciešamības ir spiesta to apliecināt.

Septītais: Tāpēc Kungs ielaiž cilvēku gudrības patiesajā un mīlestības labajā ne iekšējāk par to, cik cilvēku var tajos noturēt līdz mūža beigām. To Kungs dara, lai cilvēks nekristu tajā vissmagākajā svētuma profānēšanas veidā, par kuru bija runa šajā Artikulā. Šo draudošo briesmu pēc Kungs arī pieļauj dzīves ļaunumus un vairākus hairētiskus kultus, par kuru pieļaušanu būs redzams nākamajos Paragrāfos.

XIII — PIEĻAUŠANAS LIKUMI ARĪ IR DIEVIŠĶĀS GĀDĪBAS LIKUMI

234. Nav nekādu īpašu pieļaušanas likumu jeb tādu, kas būtu šķirti no Dievišķās Gādības likumiem, bet tie ir tie paši, kālabad arī saka, ka Dievs pieļauj, ar ko nav domāts, ka Viņš to gribētu, bet ka Viņš nevar to novērst mērķa labad, kurš ir glābšana. Kas tik vien tiek darīts (notiek) mērķa labad, kurš ir glābšana, tas saskan ar Dievišķās Gādības likumiem; jo, kā iepriekš teikts, Dievišķā Gādība pastāvīgi iet citādi un pretēji cilvēka gribai, nepārtraukti tiekdamās pēc sava mērķa, kālabad ikvienā savas darbošanās momentā, jeb ikvienā savas gaitas solī, kur tā mana cilvēku novēršamies (nomaldāties) no mērķa, tā viņu pēc saviem likumiem virza, loka un izkārt, vilkdama nost no ļaunā un vadīdama uz labo. Ka tas nevar notikt, nepieļaujot ļauno, būs redzams turpmāk. Turklāt vēl, nekas nevar tikt pieļauts bez kāda iemesla, un iemesls nav nekur citur, kā kādā Dievišķās Gādības likumā, kurš likums māca, kādēļ / kaut kas/ tiek pieļauts.

235. Kurš /cilvēks/nepavisam neatzīst Dievišķo Gādību, tas savā sirdī neatzīst arī Dievu, bet Dieva vietā atzīst dabu, un Dievišķās Gādības vietā cilvēcisku apdomību.. Ka tā ir, tas, ārēji raugoties, tā neliekas, tāpēc ka cilvēks var šā un arī citādi domāt, un tāpat var šā un arī citādi runāt; proti, viņš var citādi domāt un runāt no sava iekšējākā es, un citādi no ārējākā es. Viņš ir kā viras, kurās durvis var vērties uz abām pusēm — uz citu pusi ieejot, nekā izejot; un kā buras, kuras var virzīt kuģi uz abām pusēm, skatoties kā kuģinieks tās uzvelk. Kas ir nocietinājusies par cilvēcisku apdomību tiktāl, ka Dievišķo Gādību noliedz, tie, ko tik vien kur redz, dzird un lasa, būdami tajā savā domāšanā, nepiegrīz, un pat nevar piegrīzt, vēribu nekam citam, tāpēc ka viņi neko neuzņem no Debess, bet vienīgi paši no sevis; un tā kā viņi secina vienīgi no šķitumiem un maldiem, un citu neko neredz, tad viņi var zvērēt, ka tā ir; un ja vēl viņi atzīst vienīgi dabu, tad viņi var dusmoties uz Dievišķās Gādības aizstāvjiem — ja tikai tie nav garīdznieki, par kuriem viņi domā, ka tas pieder pie to mācības vai amata.

236. Minēsim tagad dažas lietas, kas notiek ar Pieļaušanu, un tomēr saskaņā ar Dievišķās Gādības likumiem, ar kurām tīri dabīgs cilvēks nocietinās par dabu pret Dievu, un par cilvēcisku apdomību pret Dievišķo Gādību. Piemēram, lasīdams Vārdā, ka visgudrākais no cilvēkiem, Ādams un viņa sieva, ļāva sevi čūskai pavedināt, un ka Dievs to ar savu Dievišķo Gādību nenovērsa. Ka viņu pirmais dēls Kains nokāva savu brāli Ābelu, un Dievs nevis, runādams ar viņu, tad /viņu/ no tam atturēja, bet tikai pēc notikuma viņu nolādēja. Ka Izraēliešu Cilts pagodināja tuksnesī zelta teļu, un atzina to par Dievu, kas viņus no Ēģiptes zemes izvedis; lai gan Jehovah to no Sinaja kalna tuvumā redzēja un nenovērsa. Tālāk, ka Dāvids skaitīja tautu un tāpēc tika uzsūtīts mēris, no kā tik daudz tūkstoš cilvēku gāja bojā, un ka Dievs nevis pirms, bet pēc notikušā sūtīja pie viņa pravieti Gadu un pasludināja sodu. Ka Salamanam ļāva ievest elku kultus, un daudziem Ķēniņiem pēc viņa ļāva profānēt Dievnamu un Baznīcas Svētumus; un beidzot, ka tai Ciltij ļāva piesist krustā Kungu. Šajos un daudzos citos Vārdā aprakstītos notikumos dabas un cilvēciskas apdomības atzinējs neredz neko citu kā pretrunas Dievišķajai Gādībai, kāpēc arī viņš tos var izlietot kā argumentus tās noliegšanai — ja arī ne savā ārējākā domāšanā, kura ir tuvāk runāšanai, taču iekšējākā, kas ir attālāk no runāšanas.

237. Ikviens pašpagodinātājiem un dabas pagodinātājs nocietinās pret Dievišķo Gādību, redzēdams pasaulē tik daudz bezdievīgo, un tik daudz viņu bezdievību, un pie tam vēl, ka daži ar tām lielās, un tomēr neredz, ka Dievs viņus tāpēc kaut kā sodītu. Vēl vairāk viņš nocietinās pret Dievišķo Gādību, redzēdams izdodamies viņu izdarības, viltības un krāpšanas, arī pret dievbijīgajiem, taisnajiem un godīgajiem; un ka tiesā un veikaliskās lietās netaisnība triumfē pār taisnību. Un vēl sevišķi viņš nocietinās, redzēdams bezdievīgos ceļamies godā un topam par dižvīriem un primātiem; tāpat arī tos dzīvojam bagātības pārpilnībā, kārumos un greznībā, un Dieva pagodinātājus, turpretī, nicinātus un nabadzībā. Pret Dievišķo Gādību viņš nocietinās arī, domādams, ka tiek pieļauti kari, kad tik daudz cilvēku tiek nokauts, un tik daudz pilsētu, cilšu un ģimeņu aplaupīts; un vēl, ka uzvaras ir apdomības, un palaikam ne taisnības pusē; un ka nav nozīmes, vai komandieris ir godīgs vai negodīgs; neminot vēl citas tamlīdzīgas lietas, kuras visas ir pieļāvumi saskaņā ar Dievišķās Gādības likumiem.

238. Tas pats dabīgais cilvēks nocietinās pret Dievišķo Gādību, redzēdams dažādu cilšu Reliģijas (Religiosa /Terminu 'religiosum' (= reliģiskais), atšķirībā no 'religio' (= reliģija), autors lieto tādu ārīšķīgu kultu apzīmēšanai, kuros nav iekšēja kulta (skat. D.N.4440)), piemēram, ka ir tādas, kurās Dievu nepavisam nepazīst; un ir tādas, kurās pielūdza sauli un mēnesi; tāpat elkus un tēlus, un vēl briesmīgus, kā

arī mirušus cilvēkus. Tālāk vēl, redzēdams Muhamedāņu Reliģiju, kas pieņemta tik daudzās impērijās un valstīs; un ka Kristīgā Reliģija ir tikai vismazākajā apdzīvojamās Zemes Daļā, ko sauc par Eiropu; un ka tā tur ir sadalījusies; un ka tur ir tādi, kas piespiež sev Dievišķu varu un grib, lai viņus pagodina kā dievus; un piesauc mirušus cilvēkus; un tad vēl ir tādi, kas glābšanu piedēvē zināmiem vārdiem (ieliek zināmos vārdos), kurus viņi domā un izrunā, nevis labajam, ko būs darīt; tad vēl, ka maz ir to, kas savu reliģiju dzīvo; neskaitot Hairezes (jeb ķecerības), kuru bijis vairāk, un dažas arī pašlaik ir, kā Kvēkeru, Morāviešu (jeb Hernhūtiešu, jeb arī Brāļu draudzes), Anabaptistu, neminot vēl citas; un tad vēl, ka Jūdaisms līdz šim laikam pastāv. Dievišķās Gādības noliedzējs no šīm lietām secina, ka reliģija par sevi nekas neesot, bet esot tomēr nepieciešama, tāpēc ka noderot kā važas.

239. Šiem argumentiem pašlaik var pievienot vēl vairākus citus, ar kuriem vēl var nocietināties tie, kuri iekšēji domā par labu dabai un vienīgi cilvēciskai apdomībai; piemēram, ka visa Kristīgā Pasaule ir atzinusi trīs Dievus, nezinot, ka Dievs ir viens personā un būtībā, un ka Tas ir Kungs. Tad vēl, ka līda šim /cilvēki/ nav zinājuši, ka atsevišķās Vārda lietās ir garīgs saturs, un ka no tam ir tā svētums. Kā arī, ka nav zinājuši, ka vairīšanās (bēgšana) no ļaunumiem kā grēkiem ir pati īstenā Kristīgā Reliģija. Un vēl, ka nav zinājuši, ka cilvēks dzīvo pēc nāves kā cilvēks. Jo viņi var sevī un savā starpā teikt: Kāpēc Dievišķā Gādība, ja tāda ir, šās lietas tikai tagad atklāj?

240. Viss tas, kas 237., 238. un 239. Nummuros minēts, ir teikts tam nolūkam, lai redzētu, ka visas un katra atsevišķā lieta, kas Pasaulē notiek, tā pie ļaunajiem kā arī labajiem, ir Dievišķās Gādības ziņā; tā arī, ka Dievišķā Gādība ir visatsevišķākos cilvēka domu un darbību momentos, un tāpēc ir universāla. Bet tā kā šī lieta no tur teiktā nav redzama, ja katru atsevišķo gadījumu neizskaidro par sevi, tad tāda pat kārtībā, kā tie tur minēti, tie īsumā ir jāizskaidro, iesākot no 236.nr.

241. I — **Ka visgudrākie no cilvēkiem, Ādams un viņa Sieva, ļāva sevi čūskai pavadināt, un ka Dievs to ar savu Dievišķo Gādību nenovērsa**, tas tāpēc, ka ar Ādamu un viņa sievu nav domāti vispirmie šai Pasaulē radītie cilvēki, bet Vissenās Baznīcas cilvēki, kuru Jaunradišana jeb Atdzemdīšana aprakstīta Pirmajā Nodaļā ar Debess un Zemes Radišanu; viņu gudrība un sapratība — Otrajā Nodaļā ar Ēdenes dārzu; un tās Baznīcas beigas — ar ēšanu no zināšanas koka. Jo Vārds, saturēdams Dievišķās Gudrības noslēpumus, savā klēpī ir garīgs; un lai tos saturētu, ir uzrakstīts vienos atbildumos un attēlos (jeb reprezentējumos). No tam ir skaidrs, ka tās Baznīcas cilvēkus, kuri sākumā bija visgudrākie, un beigās aiz pašsapratības iedomības kļuva vissliktākie, pavadināja nevis kāda čūska, bet patmīlība, kas tur ir nosaukta par 'čūskas galvu', kuru 'sievas Sēkla', tas ir, Kungs, samīs. Kurš nespēj ar prātu redzēt, ka tur domāts kas cits, nekā burtiskajā stāstījumā teiktais? Jo kurš spēj aptvert, ka pasaules radišana varējusi tā notikt, kā tur aprakstīts, kāpēc arī mācītie svīst, izskaidrodami Pirmajā Nodaļā teikto, un beidzot apliecina, ka to nesaprot. Tad vēl, ka viņu dārzā jeb paradīzē bijuši iedēstīti divi Koki, viens dzīvības un viens zināšanas, un šis otrais — apgrēcībai; kā arī, ka vienīgi tāpēc, ka bija ēduši no šī koka, viņi tā bija noziegušies, ka ne tikvien viņi, bet arī viss cilvēku dzimums, viņu pēcnācēji, būtu padoti lāstam? Tālāk, ka kāda čūska varējusi viņus pavadināt? neskaitot vēl citas lietas, kas tur teiktas, piemēram, ka sieva radīta no vīra ribas; ka savu kailumu viņi apzinājušies tikai pēc krišanas, un apseguši to vīģes lapām, un ka viņiem doti svārkī no kažokādām ķermeņa apsegšanai; un ka nolikti cherubi ar liesmainu zobenu ceļa sargāšanai uz dzīvības koku? Visas šīs lietas ir attēlojumi (jeb reprezentējumi), ar kuriem aprakstīta Vissenās Baznīcas nodibināšana, tās stāvoklis un pārmaiņa, un beidzot bojā eja. Visu šo lietu noslēpumi, kādi ir to garīgajā saturā, kurš tur ir visos atsevišķajos sīkumos, redzami izskaidroti Londonā izdotajos *Debešķīgajos Noslēpumos*, zīmējoties uz Pirmo un Otro Mozus grāmatu. No tiem arī var redzēt, ka ar 'dzīvības Koku' tur domāts Kungs Viņa Dievišķās Gādības ziņā, un ar 'zināšanas Koku' domāts cilvēks savas pašapdomības ziņā.

242. II — **Ka viņu pirmais dēls Kains nokāva savu brāli, Ābelu, un Dievs nevis, runādams ar viņu, tad viņu no tam atturēja, bet tikai pēc notikuma viņu nolādēja**. Tā kā ar Ādamu un viņa sievu, kā nupat iepriekš teikts, ir domāta Vissenā Baznīca, tad ar viņu pirmajiem dēliem Kainu un Ābelu ir domāti divi būtiskie Baznīcas elementi, kas ir Mīlestība un Gudrība, jeb Labprātība un Ticība: ar 'Ābelu' — mīlestība un labprātība, un ar 'Kainu' — gudrība jeb ticība, un sevišķi no mīlestības šķirta gudrība, jeb no labprātības šķirta ticība. Un šķirta gudrība, tāpat arī ticība, ir tāda, ka tā mīlestību un labprātību ne tikai atmet, bet tās arī iznīcina, un tā savu brāli nokauj. Ka no labprātības šķirta ticība to dara, tas Kristīgajā Pasaulē ir pietiekami zināms (skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācību par Ticību*). Kaina nolādēšana ietver viņu garīgo stāvokli, kādā pēc nāves nāk tie, kuri šķir ticību no labprātības, jeb gudrību no

mīlestības. Bet tomēr, lai gudrība jeb ticība tāpēc neietu zudumā, Kainam tika uzlikta 'zīme', lai viņu nenokautu, jo nav Mīlestības bez gudrības, nedz labprātības bez ticības. Tā kā ar šo tēlojumu reprezentēts gandrīz tas pats kas ar ēšanu no zināšanas koka, tad šis pēc kārtas seko Ādama un viņa sievas aprakstam. Tie, kuri ir no labprātības šķirtā ticībā, ir arī pašsaprātībā; un tie, kuri ir labprātībā un aiz tās ticībā, ir saprātībā no Kunga, tātad Dievišķajā Gādībā.

243. III — **Ka Izraēliešu Cilts pagodināja tuksnesī zelta teļu, un atzina to par Dievu, kas viņus no Ēģiptes zemes izvedis; lai gan Jehovah to no Sinaja kalna tuvumā redzēja un nenovērsa.** Tas notika Sinaja tuksnesī kalna tuvumā. Ka Jehovah viņus no tē negantā kulta neatturēja, tas saskan ar visiem līdz šim minētiem Dievišķās Gādības likumiem, un tāpat ar tiem, kuri vēl sekos. Šis ļaunums viņiem tika pieļauts, lai viņi visi neaizietu bojā; jo Izraēla dēli tika izvesti no Ēģiptes, lai reprezentētu Kunga Baznīcu, un šo reprezentēt viņi nevarēja, ja papriekš no viņu sirds neizravēja Ēģiptisko elkdievību; un tas nevarēja notikt, ja viņiem nebūtu atļauts rīkoties saskaņā ar to, kas bija viņu sirdī, un tā to elkdievību ar bargu sodu atcelt. Kas vēl tālāk ar to kultu apzīmēts, tāpat ar piedraudējumu, ka viņi pilnīgi tiks atmesti, un ka jauna cilts no Mozus tiks celta, skaties *Debešķīgajos Noslēpumos*, zīmējoties uz 2. Mozus grāmatas 32.Nod., kur par viņiem ir runa.

244. IV — **Ka Dāvids skaitīja tautu un tāpēc tika uzsūtīts mēris, no kā tik daudz tūkstoš cilvēku gāja bojā, un ka Dievs nevis pirms, bet pēc notikuma sūtīja pie viņa pravieti Gadu un pasludināja viņam sodu.** Kas nocietinās pret Dievišķo Gādību, tas arī par šo notikumu var dažādi domāt un spriest, sevišķi, kāpēc Dāvids iepriekš netika brīdināts, un kāpēc Ķēniņa pārkāpuma pēc tauta tik bargi tika sodīta. Ka viņš iepriekš netika brīdināts, tas saskan ar līdz šim rādītiem Dievišķās Gādības likumiem, un sevišķi tas būtu bijis pret tiem diviem (129.–153.nr. un 154.–174.nr.) iepriekš izskaidrotajiem likumiem. Ka tauta Ķēniņa pārkāpuma pēc tik bargi tika sodīta, un septiņdesmit tūkstoši ar mēri tika sisti, tas notika nevis Ķēniņa, bet tautas pēc, jo lasāms: "*Vēlreiz Jehovas dusmas iedegās pret Israeli, tāpēc Viņš pamudināja Dāvidu pret viņiem, sacīdams: Ej, skaiti Israeli un Jūdu*" (2.Sam.24,1).

245. V — **Ka Salamanam ļāva ievest elku kultus,** tas notika tamdēļ, lai reprezentētu Kunga Valstību jeb Baznīcu ar visiem reliģiskajiem kultiem pa visu zemju Apli. Jo Baznīca, kas bija iekārtota Izraēliešu un Jūdu Ciltī, bija reprezentētāja Baznīca, kālabad visi tas Baznīcas likumi (tiesas) un noteikumi reprezentēja Baznīcas garīgās lietas, kuras ir tās iekšējie piederumi: pati tauta reprezentēja Baznīcu, Ķēniņš — Kungu, Dāvids — Pasaulē nākdamo Kungu, un Salamans — Kungu pēc Viņa atnākšanas. Un tā kā Kungam pēc Viņa Cilvēcības paaugstināšanas bija vara pār debesi un zemi — kā Viņš Pats saka Mt.28,18. — tad Viņu Reprezentētājs Salamans parādījās godībā un greznumā, un gudrībā bija pārāks par visiem zemes ķēniņiem, un arī uzcēla Dievnamu; turklāt vēl viņš atļāva, kā arī ievēda, vairāku svešu cilšu kultus, kuri reprezentēja dažādus Reliģiskus kultus Pasaulē. To pašu nozīmēja viņa sievas, kuru bija skaitā 700, un konkubīnas, kuru bija skaitā 300 (1.Ķēn. 11,3); jo 'sieva' Vārdā nozīmē Baznīcu, un 'konkubīna' — reliģisku kultu. No sacītā var spriest, kāpēc Salamanam bija vēlēts (dots) uzcelt Dievnamu, ar kuru bija apzīmēta Kunga Dievišķā Cilvēcība (Jņ.2,19.21), un arī Baznīca; tad vēl, ka viņam bija pieļauts ievest elku kultus un tik daudz sievu ņemt. Ka ar 'Dāvidu' daudzās vietās Vārdā domāts pasaulē nākdamais Kungs, skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Kungu* (43. un 44.nr.).

246. VI — **Ka daudziem ķēniņiem pēc Salamana ļāva profānēt Dievnamu un Baznīcas svētumus,** tas bija tāpēc, ka pati tauta reprezentēja Baznīcu, un Ķēniņš bija viņu galva; un tā kā Izraēliešu un Jūdu Cilts bija tāda, ka ilgi viņi Baznīcu reprezentēt nespēja, jo sirdī viņi bija elku kalpi, tad pamazām viņi no reprezentatīvā kulta atkāpās, visas Baznīcas lietas sagrozīdami, līdz beidzot to izpostīja. Tas reprezentēts ar to, ka Ķēniņi Dievnamu profānēja, un ar viņu elkdievībām. Pati Baznīcas izpostīšana reprezentēta ar Dievnama noārdīšanu un ar Izraēliešu tautas aizvešanu, kā arī ar Jūdu tautas gūstniecību Babilonē. Tas bija iemesls, un kas tikvien aiz kaut kāda iemesla notiek, tas notiek pēc Dievišķās Gādības saskaņā ar kādu tās likumu.

247. VII — **Ka tai Ciltij ļāva piesist krustā Kungu,** tas bija tāpēc, ka Baznīca tajā Ciltī bija gluži izpostīta, un tapusi tāda, ka viņi Kungu ne tikai nepazina un neatzina, bet Viņu arī ienīda. Un tomēr viss, ko tie Viņam darīja, notika saskaņā ar Viņa Dievišķās Gādības likumiem. Ka krusta Ciešana bija pēdējais Kārdinājums, jeb pēdējā Ciņa, ar ko Kungs pilnam uzvarēja elles, un pilnam paaugstināja (glorificēja) savu Cilvēcisko, skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Kungu* (12.–14.nr.) un *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Ticību* (34. un 35.nr.).

248. Līdz šim izskaidrotas dažas iepriekš (236.nr.) no Vārda minētas lietas, ar kurām dabīgs

prātotājs cilvēks var nocietināties pret Dievišķo Gādību; jo, kā agrāk teikts, ko tik vien tāds cilvēks redz, dzird un lasa, viņš var ņemt par argumentu pret to. Maz tomēr ir tādu, kas nocietinās pret Dievišķo Gādību aiz tām lietām, kuras ir teiktas Vārdā; bet vairāki nocietinās aiz tām, kuras duras acīs, kādas ir 237. nr. minētās, kuras tagad tamlīdzīgi ir izskaidrojamas.

249. I — **Ikviens pašpagodinātājs (cultor sui) un dabas padodinātājs (cultor naturae) nocietinās pret Dievišķo Gādību, redzēdams pasaulē tik daudz bezdievīgo, un tik daudz viņu bezdievību, pie tam vēl, ka daži ar tām lielās, un tomēr neredz, ka Dievs viņus tāpēc kaut kā sodītu.** Visas bezdievības, un arī lielšanās ar tām, ir pieļāvumi, kuru iemesli ir Dievišķās Gādības likumi. Katrs cilvēks var brīvil, un pat visbrīvākā kārtā, domāt, ko grib, tiklab pret Dievu kā arī par Dievu; un kurš pret Dievu domā, reti kad dabīgā Pasaulē tiek sodīts, tāpēc ka šie viņš pastāvīgi ir reformēšanas stāvoklī; bet tiek sodīts garīgajā Pasaulē, kas notiek pēc nāves, jo tad viņu vairs reformēt nevar. Ka pieļaušanas iemesls ir Dievišķās Gādības likumi, ir skaidrs no iepriekš minētiem tās likumiem, tos atgādinoties un pavērojot (jeb noskaidrojot), proti: Ka cilvēkam būs darboties brīvi saskaņā ar prātu — par kuru likumu lasi iepriekš 71.–97.nr. Ka ar ārējiem līdzekļiem cilvēku nebūs spiest domāt un gribēt, tātad ticēt un mīlēt reliģijas lietas, bet ka cilvēkam pašam sevi pie tām jāved, un dažreiz arī jāpiespiež — par kuru likumu lasi 129.–153.nr. Ka pašprātības nekādas nav, un tā tikai šķiet esam, un tai arī jāšķiet it kā esam; bet ka Dievišķā Gādība, būdama visatsevišķākajās lietās, ir universāla — 191.–213.nr. Ka Dievišķā Gādība raugās uz mūžīgo (dsk.), un uz laicīgo (dsk.) vienīgi par tik, cik tas ir viens ar mūžīgo — 214.–220.nr. Ka cilvēks tiek ielaists ticības patiesajā un labprātības labajā (dsk.) ne iekšējāk par to, cik viņu var tajos paturēt līdz mūža beigām — par kuru likumu lasi 221.–233.nr. Ka pieļaušanas (dsk.) iemesli ir Dievišķās Gādības likumi, būs skaidrs arī no turpmākā, piemēram no tam, ka ļaunumi tiek pieļauti glābšanas nolūkā; tad vēl no tam, ka Dievišķā Gādība nepārtraukti ir tāpat pie ļaunajiem kā pie labajiem; un beidzot no tam, ka Kungs nevar darboties pret savas Dievišķās Gādības likumiem, tāpēc ka darbošanās pret tiem būtu darbošanās pret savu Dievišķo Mīlestību un pret savu Dievišķo Gudrību, tātad pret Sevi Pašu. Šie Likumi, tos kopā ņemot, var uzrādīt iemeslus, kāpēc Kungs pieļauj bezdievības, un nesoda tās, kamēr tās tikai domāšanā, un reti, ja tās ir arī nodomā, un tādējādi arī gribā, bet nav izdarībā. Un tomēr ikkuram ļaunumam seko savs sods, jo ļaunajam savs sods ir it kā ierakstīts, ko bezdievīgais pēc nāves saņem. Ar šo nupat teikto izskaidrojas arī sekošās lietas, kas teiktas iepriekš 237.nr., proti, ka **pašpagodinātājs un dabas padodinātājs vēl vairāk nocietinās pret Dievišķo Gādību, redzēdams izdodamies izdarības, viltības un krāpšanas, arī pret dievbijīgajiem, taisnajiem un godīgajiem; un ka tiesā un veikaliskās lietās netaisnība triumfē pār taisnību.** Visi Dievišķās Gādības likumi ir nepieciešamības; un tā kā tie ir iemesli, kāpēc tādas lietas tiek pieļautas, tad ir skaidrs, ka, lai cilvēks varētu dzīvot kā cilvēks, tapt reformēts un glābts, Kungs tādas lietas nevar cilvēkam liegt (atņemt) citādi, kā netieši ar Vārda, un sevišķi ar Dekaloga baušļu palīdzību tiem, kuri atzīst ikviena veida (sugas) nokaušanu, laulības pārkāpšanu, zagšanu un nepatiesu liecināšanu (dsk.) par grēkiem; un tiem, kuri šās lietas par grēkiem neatzīst, /liegt tās/ netieši ar pilsonisku likumu palīdzību un bailēm no to soda; tāpat arī netieši ar morālisku likumu palīdzību un baidīšanos zaudēt labu slavu, godu un tālab arī peļņu. Ar šiem līdzekļiem Kungs vada ļaunos, bet vienīgi, atturēdams viņus no to /ļaunumu/ darišanas, nevis no to domāšanas un gribēšanas; bet ar papriekš minētiem līdzekļiem Kungs vada labos, atturēdams šos ne tikai no to darišanas, bet arī no to domāšanas un gribēšanas.

250. II — **Pašpagodinātājs un dabas pagodinātājs nocietinās pret Dievišķo Gādību, redzēdams bezdievīgos ceļamies godā un topam par dižvīriem un prīmatiem (augstāki baznīcas priekšnieki); tāpat arī tos dzīvojam mantu pārpilnībā, un arī kārumos un greznībā, un Dieva pagodinātājus nicinātus un nabadzībā.** Pašpagodinātājs un dabas pagodinātājs tic, ka cieņas un manta ir augstākā un vienīgā, tātad pati īstenā laime, kāda var būt. Un ja kopš bērības ievadīta kulta pēc viņš kaut ko par Dievu domā, tad sauc tās lietas par Dieva (Dievišķu) svētību; un kamēr viņš no tām augstāk tikt netiecas, viņš domā Dievu esam, un Viņu arī pagodina. Bet šajā pagodināšanā iekšēji slēpjas — ko viņš pats tad nezina — vēlēšanās, ka Dievs celtu viņu vēl augstākā cieņā, un dotu vēl vairāk mantu; un ja viņš pie tām tiek, viņa dievkalpošana (kults) top arvien ārējāka, līdz atkrīt pavisam, un beidzot viņš Dievu nicina un noliedz; un to pašu viņš dara, ja no cieņas un pārticības, kurās viņš savu sirdi ielicis, noslīd (tiek nomests). Kas tad nu ir cieņas un mantas ļaunajiem, ja ne apgrēcība? Bet ne tā labajiem, tāpēc ka šie neieliek sirdi tajās, bet lietderībā jeb labajā (dsk.), kā veikšanai cieņas un mantas noder par līdzekļiem. Tāpēc ar to, ka bezdievīgie tiek godā un mantā, un top par dižvīriem un prīmatiem, tikai

tas var nocietināties pret Dievišķo Gādību, kurš ir sevis paša un dabas pagodinātājs. Turklāt, kas ir lielāka, un mazāka cieņa, un kas ir lielāka un mazāka pārticība? Vai šīs lietas par sevi ir kas cits, nekā kaut kas iedomāts? Vai viņi viens par otru ir laimīgāki? Vai kāds dižvīrs, un pat ķēniņš un ķeizars, gadiem paejot, neuzskata cieņu kā kaut ko parastu, kas viņa sirdi vairs neiepriecina, un var kļūt viņam arī mazvērtīgs? Vai viņi savas cieņas pēc ir augstākā (lielākā) laimības pakāpē nekā tie, kuri ir mazākā un pat vismazākā cieņā, kādi ir zemnieki un pat šo kalpi? Šie, kad viņiem labi klājas un kad ir ar savu likteni apmierināti, var būt pat augstākā laimības pakāpē. Kurš ir sirdi nemierīgāks, kurš biežāk noskaišas, un kurš niknāk dusmojas nekā patmīlība? — kas notiek ikreiz, kad to negodā pēc tās sirds paaugstināšanās, un ikreiz, kad kaut kas nenotiek pēc tās mājienu un vēlēšanās. Kas cits tad nu ir cieņa, ja tā neattiecas uz kādu lietu vai lietderību, ja ne iedoma? Vai šāda iedoma var ko citu domāt, nekā par sevi pašu un pasauli, un pati sevī domāt, ka pasaule ir viss, un mūžība ir nekas? Tagad pateiksim kaut ko par Dievišķo Gādību, kāpēc tā pieļauj, ka sirdi bezdievīgie tiek celti cieņā un vairo mantas. Bezdievīgie jeb ļaunie tāpat var lietderīgi kalpot kā dievbijīgie jeb labie, un pat vēl dedzīgāk (aiz spēcīgākas uguns), jo lietderībā viņi raugās paši uz sevi, un uz godu kā lietderību. Tāpēc, kādā pakāpē paceļas patmīlība, tādā iekarst tīksme lietderīgi kalpot savas godības labad. Dievbijīgajiem jeb labajiem tādas dedzības nav, ja goda izredzes to paslepen neuzkurina, kāpēc Kungs sirdi bezdievīgos, kuri ir cieņās, valda, un pamudina lietderīgi kalpot Kopībai jeb Tēvijai, Sabiedrībai jeb Valstij, kurā viņi ir, un arī līdzpilsonim jeb tuvākam, ar kuru viņi ir kopā. Tā ir Kunga valdīšana, ko sauc par Dievišķo Gādību, attieksmē uz tādām. Jo Kunga valstība ir lietderīgas kalpošanas Valstība, un kur ir tikai nedaudz tādu, kas lietderības labad kalpo, tur Viņš dara, ka pašpagodinātājiem tiek celti izcilākos amatos, kuros katrs ar viņa paša mīlestības palīdzību tiek pamudināts labu darīt. Pieņem, ka ir Pasaulē kāda elišķa Valsts — lai gan tādas nav — kur valda nekas cits kā patmīlības (pati Patmīlība ir velns) — vai katrs tanī nedarīs lietderīgu darbu aiz patmīlības uguns, un savas slavas spožuma labad, vēl vairāk nekā kādā citā valstī? un visiem viņiem mutē būs sabiedriskais labums, bet sirdī pašlabums. Un tā kā katrs, lai lielāks taptu, raugās uz savu priekšnieku (jo tiecas tapt vislielākais), tad — vai tāds var redzēt, ka ir Dievs? Viņu apņēma tikpat kā ugunsgrēka dūmi, kuriem cauri nevar izspiesties nekāda garīga patiesība savā gaismā. Es redzēju tos dūmus ap tādu garu ellēm. Iededz lampu un papēti, cik pašlaik Valstis ir tādu, kuri tiecas pēc cieņām, un nav patmīlības un pasaules mīlestības? Vai starp tūkstoti atradīsi piecdesmit, kuri ir mīlestības uz Dievu? un starp šiem tikai dažus, kas tiecas pēc cieņām. Ja nu ir tik mazs skaits to, kuri ir mīlestības uz Dievu, un tik daudz to, kuri ir patmīlības un pasaules mīlestības, un ja šīs mīlestības savā dedzībā (aiz savas uguns) veic vairāk lietderības nekā Dieva mīlestības savējā — kā tad var kāds nocietināties /pret Dievišķo Gādību/ tāpēc, ka ļaunie ir izcilumā un pārticībā vairāk nekā labie? Šo faktu apstiprina arī šie Kunga vārdi: *“Kungs uzslavēja netaisno (netaisnības) pārvaldnieku, ka tas prātīgi bija darījis; jo šī laikmeta dēļi ir prātīgāki par gaismas dēļiem savā paaudzē. Tā nu Es jums saku: Dariet sev draugus ar netaisnības Mamonu, lai, kad jums pieņems, jūs uzņemtu mūžīgajās teltīs”* (Lk.16,7.8). Kas ar to dabīgā nozīmē domāts, ir skaidrs; bet garīgā nozīmē ar ‘netaisnības Mamonu’ domātas patiesā un labā atziņas, kuras ir launajiem, un kuras tie izlieto vienīgi sev cieņu un mantu sagādāšanai. Šīs atziņas ir tās, ar kurām labajiem jeb ‘gaismas dēļiem’ jādara sev draugi, un kuras uzņems viņus ‘mūžīgajās teltīs’. Ka daudzi ir patmīlības un pasaules Mīlestības, un maz ir Dieva mīlestību, to arī Kungs māca sekošiem vārdiem: *“Plati ir vārti un plašs ir ceļš, kas ved uz pazūšanu, un daudz ir to, kuri pa to ieiet; bet šaurš un saspiests (stricta) ir ceļš, kas ved uz dzīvību, un maz ir to, kuri to atrod”* (Mt.7,13.14.). Ka cieņas un mantas ir vai nu par lāstu vai par svētību, un kuriem, skaties iepriekš (217.nr.).

251. III — Pašpagodinātājiem un dabas pagodinātājs nocietinās pret Dievišķo Gādību, domā-dams, ka tiek pieļauti kari, un tad tik daudz cilvēku tiek nokauts, un viņu mantas izlaupītas. Tas nav no Dievišķās Gādības, ka izceļas kari, tāpēc ka tie ir vienoti ar slepkavībām, izlaupīšanu, vardarbību, nežēlību (dsk.) un citiem ārkārtīgiem ļaunumiem, kas ir tieši pretēji Kristīgai labprātībai. Bet tomēr tos nevar nepieļaut, tāpēc ka cilvēku dzīvības mīlestība — pēc visenajiem laikiem, kuri domāti ar Ādamu un viņa sievu, par kuriem bija runa iepriekš (241.nr.) — ir tapusi tāda, ka tā grib dominēt pār citiem, un beidzot pār visiem, un grib par savu īpašumu pasaules mantas, un beidzot tās visas. Šīs divi mīlestības nav iespējams noturēt važās, ja saskaņā ar Dievišķo Gādību ikkuram ir atļauts darboties brīvi saskaņā ar prātu — par ko skaties iepriekš (71.–97.nr.); un, ļauno nepieļaujot, Kungs nevar vest cilvēku no tā nost, tātad nevar viņu reformēt un glābt. Jo, ja neļautu ļaunumiem izlauzties, tad cilvēks tos neredzētu, tātad tos neatzītu, un tādējādi nebūtu piedabūjams tiem pretoties. No tam nākas, ka ļaunumus

nevar ar kaut kādu Gādību aizturēt, jo tad tie paliktu ieslēgti un kā slimība, ko sauc par vēzi un gangrēnu, izplatītos visapkārt un izpostītu (saestu) visu vitālo cilvēcisko. Jo cilvēks no dzimšanas ir kā maza elle, starp kuru un Debesi ir pastāvīga ķilda. Nevienu cilvēku Kungs nevar no viņa elles izvilkēt, ja tas neredz, ka viņš tajā ir, un ja negrib tikt no tās izvests. Un tas nevar notikt bez pieļaušanas, kuras iemesli ir Dievišķās Gādības likumi. No tam nākas, ka notiek mazāki un lielāki kari: mazāki starp muižu īpašniekiem (feodalisma laikos) un viņu kaimiņiem, un lielāki starp valstu Patvaldniekiem un šo kaimiņiem. Starp mazāko un lielāko nav citas izšķirības kā tā, ka mazāko notur robežās ar valsts likumiem, un lielāko ar tautu likumiem; un ka tiklab mazākais ka arī lielākais gribētu savus likumus pārkāpt, bet ka mazākais to nevar, un lielākais var, tomēr arī ne pāri iespējamam. Ka lielākos Karus, tāpēc ka tie savienoti ar slepkavībām, izlaupišanu, vardarbībām un nežēlību, Kungs neaptur ķēniņos un karavadoņos ne sākumā, nedz arī turpinājumā, bet beigās, kad vienam vai otram vara tapusi tik nespēcīga, ka tam draud bojā eja, tam ir vairāki iemesli, kas glabājas Dievišķās Gudrības mantnīcā, no kuriem daži man ir atklāti. Starp tiem ir šis, ka visi kari, lai cik tie ir pilsoniski, Debesī reprezentē Baznīcas stāvokļus, un ir atbildumi. Tādi bija visi Vārdā aprakstītie Kari, un tādi ir arī visi pašreizējie Kari. Vārdā aprakstītie Kari ir tie, ko Izraēla dēli karoja ar dažādajām ciltīm, kā Amoriešiem, Amoniešiem, Moabiešiem, Filistiešiem, Sīriešiem, Ēģiptiešiem, Kaldiešiem, Asiriešiem. Un kad Izraēla dēli, kas reprezentēja Baznīcu, atkāpās no /viņiem dotajiem/ baušļiem un noteikumiem, un krita ļaunumos, kuri ar tām Ciltīm bija apzīmēti — jo ikkura cilts, ar kuru Izraēla dēli karoja, apzīmēja kādu īpašu ļaunā sugu — tad ar tās cilts palīdzību viņi tika sodīti. Piemēram, kad viņi profānēja Baznīcas svētumus ar riebiņu elkdievību (dsk.), tad viņus sodīja ar Asiriešu un Kaldiešu palīdzību, tāpēc ka ar 'Asiriju' un 'Kaldeju' apzīmēta svētuma profānēšana. Ko apzīmē kari ar Filistiešiem, skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Ticību* (50.–54.nr.). Tamlīdzīgas lietas reprezentē Kari arī, kur tik vien tie pašlaik notiek; jo visas lietas, kas notiek dabīgajā Pasaulē, atbilst garīgām lietām garīgajā Pasaulē, un visas garīgās lietas zīmējas uz Baznīcu. Šajā Pasaulē neviens nezina, kuras Valstis Kristīgajā Pasaulē atbilst Moabiešiem un Amoniešiem, kuras Sīriešiem un Filistiešiem, un kuras Kaldiešiem un Asiriešiem un pārējiem, ar kuriem Izraēla dēli karoja, un tomēr ir, kuras tiem atbilst. Bet kāda ir Baznīca zemēs, un kuri īsteni ir tie ļaunumi, kuros tā krīt un kuru pēc tā ar kariem tiek sodīta, to dabīgajā Pasaulē visnotaļ nav iespējams redzēt, tāpēc ka šinī Pasaulē redzamas tikai ārējās lietas, kuras Baznīcu neveido, bet tās redz garīgajā Pasaulē, kur parādās iekšējās lietas, kurās pastāv pati Baznīca; un tur visi saistās, skatoties pēc viņu dažādajiem stāvokļiem. Šo sadursmes garīgajā Pasaulē atbilst kariem, kurus Kungs abās pasaulēs saskaņā ar Savu Dievišķo Gādību atbilstoši valda (regentur = regulē, kontrolē). Garīgais cilvēks atzīst, ka Karus Pasaulē izkārtu (regentur) Kunga Dievišķā Gādība, bet ne dabīgais cilvēks, atskaitot vienīgi tad, kad tiek izsludināti uzvaras svētki, kad viņš var uz ceļiem Dievam pateikties par uzvaras dāvāšanu; un arī kad ar nedaudz vārdiem griežas pie Dieva, pirms došanās kaujā; bet atgriezdamies sevī, viņš uzvaru piedēvē vai nu karavadoņa apdomībai, vai kādam plānam, vai atgadījumam (lietai) kaujas laikā, par ko nekas nebija domāts, bet no kā tomēr nāca uzvara. Ka Dievišķā Gādība, ko sauc par Laimi, ir arī niecīgu lietu visatsevišķākajos momentos, skaties iepriekš (212.nr.); ja tajos tu atzīsti Dievišķo Gādību, tad visnotaļ tu atzīsi to arī kara lietās. Laimīgi izkarota kara panākumus un notikumus (lietas) parasti arī sauc par kara Laimi, un šī ir Dievišķā Gādība, kas iedarbojas galvenokārt karavadoņa plānos un apdomos, kaut arī viņš tad un arī vēlāk visu piedēvētu savai apdomībai. Bet lai viņš to dara, ja grib, jo viņš ir pilnīgi brīvs domāt par vai pret Dievišķo Gādību, un pat par Dievu un pret Viņu. Bet lai viņš zina, ka viņa plānā un apdomā ne drusciņ nav no viņa paša, jo viss ieplūst vai nu no Debess vai no elles: no elles aiz pieļaušanas, un no Debess aiz Gādības.

252. IV — Pašpagodinātājiem un dabas pagodinātājs nocietinās pret Dievišķo Gādību, domādam pēc savas uztveres, ka uzvaras karos ir apdomības pusē, un palaikam ne taisnības pusē; arī ka nav nozīmes, vai komandieris ir godīgs vai negodīgs. Ka liekas, it kā uzvaras būtu apdomības, un palaikam ne taisnības pusē, tas tāpēc, ka cilvēks spriež pēc šķituma, un piekrīt vienai pusei vairāk nekā otram; un to, kam piekrīt, var ar prātojumiem apstiprināt, nezinādam, ka lietas taisnība Debesi ir garīga, un pasaulē dabīga, kā nupat iepriekš teikts, un ka uzvaras saistās sakarā ar pagājušām un reizē arī nākamām lietām, kuras Kungam Vien zināmas. Ka neko nenozīmē, vai komandieris ir godīgs vai negodīgs, nākas no tā paša iemesla, kas iepriekš (250.nr.) apstiprināts, proti, ka ļaunie tāpat kā labie veic lietderību, un ļaunie savā karstumā vēl dedzīgāk nekā labie; sevišķi karos, tāpēc ka ļaunais krāpšanas izdarībās ir blēdīgāks un viltīgāks nekā labais, un aiz slavas kāres (mīlestības) tiecas (ir tiksmē) nokaut un aplaupīt tos, kurus zina un izsludina esam ienaidniekus. Labais ir prātīgs un dedzīgs tikai aizstāvēties, un reti

kad ir kaut cik prātīgs un dedzīgs iebrukt. Tas ir tamlīdzīgi kā ar elles gariem un debess eņģeļiem; elles gari uzbrūk, un debess eņģeļi aizstāvas. No tam izriet šis secinājums, ka ikkatram ir atļauts aizstāvēt savu tēviju un līdzpilsoņus pret iebrucējiem ienaidniekiem, arī ar ļaunu komandieru palīdzību, bet nav atļauts bez iemesla pašam tapt par ienaidnieku. Slavas dēļ vien par tādu tapt par sevi ir velnišķs iemesls, jo tas ir patmīlības motīvs.

253. Līdz šim izskaidrots tas, kas iepriekš 237.nr. teikts, ar ko tīri dabīgs cilvēks nocietinās pret Dievišķo Gādību. Tagad jāizskaidro tas, kas seko 238.nr., attieksmē uz vairāku cilšu reliģiskajiem kultiem, kuri tīri dabīgam cilvēkam arī var noderēt par argumentiem pret Dievišķo Gādību; jo sirdī viņš saka; Kā var būt tik daudz izšķirīgu reliģiju, nevis viena vien patiesa reliģija pa visu zemju Apli, ja Dievišķās Gādības mērķis ir Debess no Cilvēku Dzimuma — kā iepriekš (27.–45.nr.) rādīts? Bet lūdzu uzklusies: Visi, kas tik vien kā cilvēki dzimuši jebkurā reliģijā, var tapt glābti, ja tikai viņi atzīst Dievu un dzīvo saskaņā ar Dekaloga baušļiem, proti, ka nebūs nokaut, nebūs laulību pārkāpt, nebūs zagst, un nebūs nepatiesi liecināt, tāpēc ka šādas lietas darīt ir pret reliģiju, tātad pret Dievu. Šiem ir Dieva bijāšana un tuvākmīlestība: Dieva bijāšana — tāpēc ka viņi domā tādu lietu darīšanu esam pret Dievu; un tuvākmīlestība — tāpēc ka nokaut, laulību pārkāpt, zagst, nepatiesi liecināt, un iekārot kāda namu un sievu ir pret tuvāku. Šos, tāpēc ka viņi savā dzīvē raugās uz Dievu, un nedara tuvākam ļaunu, vada Kungs; un kurus Viņš vada, tie arī saskaņā ar savu reliģiju tiek pamācīti par Dievu un tuvāku: jo tie, kas tā dzīvo, mīl, ka viņus pamāca; bet kas citādi dzīvo, tie nemīl; un tā kā viņi mīl, ka viņus pamāca, tad arī pēc nāves, kad viņi top par gariem, eņģeļi viņus pamāca, un viņi labprāt uzņem patiesības, kādas ir Vārdā. Skaties, kas par šiem /teikts/ *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (91.–97. un 104.–113.nr.).

254. I — **Tīri dabīgs cilvēks nocietinās pret Dievišķo Gādību, redzēdams dažādu cilšu reliģiskos kultus, ka ir tādi, kuri Dievu nepavisam nepazīst; un ir tādi, kuri pielūdz sauli un mēnesi; tāpat elkus un tēlus.** Kas no šīm lietām atvasina argumentus pret Dievišķo Gādību, tie nezina debess noslēpumus, kuri ir neskaitāmi, un no kuriem cilvēks tikko kādu zina. Starp šiem ir arī tas, ka cilvēks netiek mācīts no Debess tieši, bet netieši — par ko skaties iepriekš (154.–174.nr.), un tā kā tas notiek netieši, un Evaņģēlijs ar misionāru palīdzību nevarēja nonākt pie visiem, kas apdzīvo visu zemju Apli, bet reliģija tomēr varēja pa dažādiem ceļiem nokļūt arī pie ciltīm, kuras ir visattālākos pasaules stūros, tad tas arī ar Dievišķo Gādību ir noticis. Jo nevienam cilvēkam nav reliģijas pašam no sevis, bet caur kādu citu, kurš vai nu pats, vai pārnesuma ceļā no citiem, ir zinājis no Vārda, ka ir Dievs, ka ir Debess un elle, ka ir dzīve pēc nāves, un ka Dievs ir pagodināms, lai /cilvēks/ taptu svētlaimīgs. Ka reliģija ir izplatījusies pa visu /zemju/ Apli no Senā, un vēlāk no Izraēliešu, Vārda, skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (101.–103.nr.); un ka, ja Vārda nebūtu, tad neviens nezinātu, ka ir Dievs, Debess un Elle, dzīve pēc nāves, un vēl mazāk par Kungu — turpat (114.–118.nr.). Kad nu reiz Reliģija kādā ceļā ir iedestīta, tad Kungs vada to cilti saskaņā ar tās reliģijas priekšrakstiem un dogmām; un Kungs ir gādājis, lai ikkurā reliģijā būtu priekšraksti (jeb baušļi), kādi ir dekalogā, proti, ka Dievs ir pagodināms, ka Viņa Vārds (Nomen) nav profānējams, ka svētki svinami, vecāki godājami, ka nebūs nokaut, nebūs laulību pārkāpt, nebūs zagst, nebūs nepatiesi liecināt. Cilts, kas šos priekšrakstus uzskata (padara) par Dievišķiem, un reliģijas pēc saskaņā ar tiem dzīvo, tiek glābta — kā nupat iepriekš (253.nr.) teikts. Lielākā daļa arī tālu no Kristietības dzīvojošu Cilšu uzskata tos likumus ne kā pilsoniskus, bet kā Dievišķus, un tur tos svētus. Ka cilvēks, dzīvodams saskaņā ar tiem priekšrakstiem, tiek glābts, skaties *Dzīves Mācībā Jaunajai Jeruzalemei no Dekaloga Baušļiem*, no sākuma līdz beigām. Starp Debess Noslēpumiem ir arī šis, ka Eņģeļu (Eņģeliskā) Debess Kunga priekšā ir kā viens Cilvēks, kura dvēsele un dzīvība ir Kungs, un ka šis Dievišķais Cilvēks visā savā formā ir cilvēks, ne tikai ārējo locekļu un orgānu, bet arī iekšējo locekļu un orgānu ziņā, kuru ir vairāk, un tad arī ādu, plēvju, skrimšļu un kaulu ziņā. Bet šie un tie orgāni tanī Cilvēkā nav materiāli, bet ir garīgi. Un Kungs ir gādājis, ka arī tiem, pie kuriem Evaņģēlijs nevarēja nonākt, bet tikai reliģija, arī varētu būt vieta tanī Dievišķajā Cilvēkā, tas ir, Debese, izveidojot tur tās daļas, ko sauc par adām, plēvem, skrimšļiem un kauliem; un ka arī viņi līdzīgi citiem būtu debešķīgā priekā. Jo nav nozīmes, vai viņi ir tādā priekā, kāds ir augstākās Debess eņģeļiem, vai tādā, kāds ir pēdējās Debess eņģeļiem, jo katrs, kas nāk Debese, nāk visaugstākā savas sirds priekā. Augstāka par to viņš nepanes, jo tajā viņš noslāptu. Tas ir, kā salīdzinot zemkopi ar Ķēniņu; zemkopim var būt vislielākais prieks, staigājot jaunos rupjas vadmalas svārkos, un sēdot pie galda, uz kura ir cūkas gaļa, gabals vērsa gaļas, siers, alus un degvīns; un viņš justos sirdī neērti (sažņaugts), ja līdzīgi Ķēniņam

ietērptos purpurā, zīdā, zeltā un sudrabā, un viņam noliktu priekšā galdu, uz kura būtu visādi gardumi un delikateses līdz ar cēlu viņu. No tam ir skaidrs, ka pēdējiem tāpat kā pirmajiem ir debešķīga laimība, katram savā pakāpē; un tā arī tiem, kuri ir ārpus Kristietības (Kristīgā Apla), ja tikai viņi vairās (bēg) no ļaunumiem kā grēkiem pret Dievu, tāpēc ka tie ir pret reliģiju. Ir maz tādu, kas Dievu nepavisam nepazīst; ka arī šos, ja viņi dzīvojuši tikumisku dzīvi, eņģeļi pēc nāves pamāca, un tad savā tikumiskajā dzīvē viņi uzņem garīgo — skaties Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem (116.nr.). Tāpat arī tos, kas pielūdz Sauli un Mēnesi, ticēdami tur esam Dievu. Viņi citādi nezina, un tāpēc tas viņiem par grēku ieskaitīts netiek, jo Kungs saka: “*Ja jūs būtu aklī*”, t.i., ja jūs nezinātu, “*tad jums nebūtu grēka*” (Jņ.9,41). Bet vairāk ir to, kas pagodina elkus un tēlus arī Kristīgajā Pasaulē. Tā gan elkdievība ir, bet ne pie visiem; jo ir tādi, kuriem tie tēli noder par līdzekli ierosināt domāšanu par Dievu. Jo no Debess iepļūsmas nākas, ka tas, kurš Dievu atzīst, grib Viņu arī redzēt; un tā kā šie nespēj pacelt sirdsprātu pāri jutekliskām lietām, kā iekšējā garīgie, tad viņi to /domāšanu par Dievu/ pamodina ar tēlu jeb bildi. Tie, kas to dara, un nepielūdz pašu tēlu kā Dievu, ja viņi reliģijas pēc dekaloga baušļus arī dzīvo, tiek glābti. No tam ir skaidrs, ka Kungs, gribēdams visus glābt, ir arī gādājis, lai katram, ja tas labi dzīvo, varētu būt kāda vieta debesī. Ka Debess Kunga priekšā ir kā viens Cilvēks, un ka tāpēc Debess atbilst visām un katrai lietai, kas ir cilvēkā; un ka ir arī tādi, kuri attēlo ādas, plēves, skrimšļus un kaulus cilvēkā, skaties Darbā par *Debesi un Elli*, kas izdots Londonā 1758.g. (59.–102.nr.); un vēl *Debešķīgajos Noslēpumos* (5552.–5564.nr.), un arī iepriekš (201.–204.nr.).

255. II — Tīri dabīgs cilvēks nocietinās pret Dievišķo Gādību, redzēdams Muhamedāņu Reliģiju, kas pieņemta tik daudzās imperijās un valstīs. Ka šī Reliģija (Religiosum) ir pieņemta vairākās valstīs nekā Kristīgā reliģija, tas varbūt par apgrēcību tikai tiem, kuri domā par Dievišķo Gādību, un pie tam tic, ka neviens nevarot tapt glābts, ja nav dzimis Kristietis, tāpat tur, kur ir Vārds un kur no tā pazīst Kungu. Bet Muhamedāņu Reliģija nav par apgrēcību tiem, kuri tic, ka visas lietas ir Dievišķās Gādības ziņā. Šie izpētī, kādā ziņā tā tur ir, un arī atrod. Tā tur ir tanī ziņā, ka Muhamedāņu Reliģija atzīst Kungu par Dieva Dēlu, Visgudrāko no cilvēkiem, un par Vislielo Pravieti, kas nācis pasaulē mācīt cilvēkus. Lielākā daļa muhamedāņu uzskata Viņu lielāku par Muhamedu. Lai pilnām zinātu, ka šī Reliģija cēlusies ar Kunga Dievišķo Gādību, lai izdeldētu vairāku cilšu elkdievību, tas pasakāms zināmā kārtībā, kālabad papriekš pasacīsim kaut ko par elkdievību izcelsmi.

Pirms tās /muhamedāņu/ Reliģijas elku kults vispār pastāvēja pa visu zemju apli. Tas tāpēc, ka Baznīcas pirms Kunga atnākšanas visas bija Reprerzentatīvas Baznīcas. Tāda bija arī Izraēliešu Baznīca, kurā telts, Aharona drēbes, upuri, visi Jeruzalemes Dievnama piederumi, un arī noteikumi reprezentēja garīgas lietas. Senajiem atbildumu zinātne, kas ir arī reprezentējumu zinātne, bija pašu gudro zinātne, kas sevišķi izkopta bija Ēģiptē (no kuras cēlušies viņu Hieroglīfi). No tās zināšanas viņi zināja, ko nozīmēja ikvienas sugas dzīvnieki, tāpat ikvienas sugas koki, un arī kalni, pakalni, upes, avoti, un arī saule, mēness un zvaigznes; un tā kā viss viņu kults (jeb dievkalpošana) bija reprezentatīvs, sastāvošs no vieniem atbildumiem, tad tas notika uz kalniem un pakalniem, un arī birzīs un dārzos, kālabad arī avotus viņi turēja svētus un, Dievu pielūgdami, grieza seju pret uzlecošo sauli. Turklāt vēl viņi taisīja zirgu, vērsu, teļu, jēru, pat putnu, zivju un čūsku tēlus, un novietoja šos mājas un citur kur, skatoties pēc Baznīcas garīgo lietu kārtības, kurām lietām tie tēti atbilda, jeb kuras tie reprezentēja. Tamlīdzīgus tēlus viņi novietoja arī savos Tempļos, lai atgādinātos svētās lietas, ko tie nozīmēja. Pēc laika, kad atbildumu zinātne bija aizmirsusies, viņu pēcnācēji sāka pagodināt pašus tos tēlus kā par sevi svētus, nezinādami, ka viņu senvecāki neredzēja tajos nekā svēta, bet vienīgi, ka, skatoties pēc atbildumiem, tie svētumus reprezentēja un tāpēc tos apzīmēja. No tam radās elkdievības, kuras piepildīja visu zemju Apli, tiklab Āziju līdz ar tās apkārtējām salām, kā arī Āfriku un Eiropu. Lai visas tās Elkdievības izravētu, tad ar Kunga Dievišķo Gādību notikās, ka iesākās jauna Austrumnieku ģēnijam piemērota Reliģija, kurā bija jābūt kaut kam no abiem Vārda Testamentiem, un kurai bija jānāca, ka Kungs ir pasaulē atnācis, un ka Viņš ir vislielais Pravietis, gudrākais par visiem, un Dieva Dēls. Tas notika ar Muhameda palīdzību, no kam tā Reliģija nosaukta par Muhamedāņu Reliģiju. Šī reliģija izcēlās ar Kunga Dievišķo Gādību un, kā teikts, tā ir pielāgota Austrumnieku ģēnijam, nolūkā, lai izdeldētu tik daudz cilšu elkdievības, un sniegtu kādu atmiņu par Kungu, iekams viņi nāk garīgajā Pasaulē. Šī Reliģija nebūtu tik daudz Valstīs pieņemta, un nebūtu varējusi tās elkdievības izravēt, ja tā nebūtu bijusi pieskaņota un piemērota visu to cilšu domu priekšstatiem un dzīvei. Ka tā /reliģija/ neatzina Kungu par Debess un zemes Dievu, tas tāpēc, ka Austrumnieki atzina Dievu kā Universa Radītāju, un nespēja aptvert, ka Viņš būtu atnācis pasaulē

un pieņēmis Cilvēcību — tāpat kā to neaptver arī Kristieši, kuri tāpēc savā domāšanā Viņa Dievišķo no Viņa Cilvēciskā šķir, un Dievišķo noliek blakus Tēvam Debesī, un Viņa Cilvēcisko paši nezina kur likt. No tam var redzēt, ka Muhamedāņu Reliģija arī ir cēlusies ar Kunga Dievišķo Gādību; un ka visi tās Reliģijas piederīgie, kas atzīst Kungu par Dieva Dēlu, un reizē ar to dzīvo saskaņā ar dekaloga baušļiem, kuri ir arī viņiem, vairīdamies no ļaunumiem kā grēkiem, nāk Debesī, ko sauc par Muhamedāņu Debesi. Arī šī Debess ir iedalīta trijās Debesīs; augstākā, vidējā un zemākā. Augstākajā Debesī ir tie, kuri atzīst Kungu esam vienu ar Tēvu, un tādējādi Viņu par Vienīgo Dievu; otrā Debesī ir tie, kuri atsakās no vairākām sievām un dzīvo ar vienu; un pēdējā ir tie, kuri tiek ievadīti. Vairāk ko par šo Reliģiju skaties *Turpinājumā par Pastaro Tiesu un par Garīgo Pasauli* (68.–72.nr.), kur ir runa par Muhamedāņiem un par Muhamedu.

256. III — Tīri dabīgs cilvēks nocietinās pret Dievišķo Gādību, redzēdams, ka Kristīgā Reliģija ir tikai mazākā apdzīvojamā /zemju/Apļa Daļā, ko sauc par Eiropu, un ka tā tur ir sadalījusies. Ka Kristīgā Reliģija ir tikai apdzīvojamā zemju Apļa mazākā Daļā, ko sauc par Eiropu, tas tāpēc, ka tā nebija piemērota Austrumnieku ģenijiem, kā Muhamedāņu Reliģija, kura, kā nupat iepriekš rādīts, ir jaukta; un Reliģiju, kas nav piemērota, nepieņem. Piemēram, reliģiju, kas svēti nosaka, ka nav atļauts precēt vairākas sievas, nepieņem, bet atmet tie, kuri kopš gadsimtiem dzīvojuši daudzsievībā; un tāpat ir arī ar dažiem citiem Kristīgās Reliģijas nosacījumiem. Nav nozīmes, vai mazāka vai lielāka pasaules Daļa to pieņēmusi, ja tikai ir tautas, kurām ir Vārds, jo no turienes tomēr ir gaisma arī tiem, kuri ir ārpus Baznīcas un kuriem Vārda nav — kā tas rādīts *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (104.–113.nr.). Un kas ir brīnīšķīgi, kur Vārdu svētbijīgi lasa, un Kungu pēc Vārda (ex Verbo) pagodina, tur ir Kungs līdz ar Debesi — tāpēc ka Kungs ir Vārds, un Vārds ir Dievišķais Patiesais, kas veido Debesi — kālabad Kungs saka: “*Kur divi ir sapulcējušies Manā vārdā (in Nomini), tur Es esmu viņu vidū*” (Mt.18,20). Tā var notikt, ka gaisma izplatās ar Vārdu no Eiropiešiem pa daudzām apdzīvojamā zemju Apļa vietām, tāpēc ka viņiem ir tirdznieciski sakari ar visu zemju apli, un it visur viņi Vārdu vai nu lasa; vai no tā māca. Tas izklausās pēc izdomas, bet tomēr ir patiesība.

Ka Kristīgā Reliģija ir sadalījusies, tas tāpēc, ka tā ir cēlusies no Vārda, un Vārds ir uzrakstīts vienos atbildumos; un atbildumi pa lielai daļai ir patiesā šķitumi, kuros tomēr ieslēgtas slēpjas īstas patiesības. Un tā kā Baznīcas mācība ir smeļama no Vārda burta, kurš ir tāds, tad nevarēja nerasties Baznīcā strīdi, pretrunas un domstarpības, sevišķi zīmējoties uz Vārda izpratni, nevis uz pašu Vārdu un pašu Kunga Dievišķo; jo it visur atzīst, ka Vārds ir svēts un ka Kungā ir Dievišķais, un šīs divi lietas ir Baznīcas būtiskie elementi. Tāpēc arī tie, kas Kunga Dievišķo noliedz, kādi ir tie, kurus sauc par Sociniešiem, ir no Baznīcas izslēgti; un tos, kas noliedz Vārda svētumu, par Kristiešiem neuzskata. Sacītam piemināšu kaut ko vērā liekamu, zīmējoties uz Vārdu, no kā var secināt, ka Vārds iekšēji ir pats Dievišķais Patiesais, un visiekšēji Kungs. Ja kāds gars atver Vārdu, un paberzē gar to savu seju vai drēbes, tad no paberzēšanas vien viņa seja vai drēbes tik spoži spīd, kā mēness vai zvaigznes un to redz visi, kurus viņš sastop. Tas liecina, ka nav Pasaulē nekā svētāka par Vārdu.

Ka Vārds uzrakstīts vienos atbildumos, skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (5.–29.nr.). Ka Baznīcas Mācība smeļama no Vārda burtiskā satura, un ar to apstiprināma — turpat (50.–61.nr.). Ka hairezes no Vārda burtiskā satura pieņemtas gan var, bet kaitīgi ir tās apstiprināt (91.–97.nr.). Ka Baznīca ir no Vārda, un ir tāda, kāda tai ir Vārda izpratne (76.–79.nr.).

257. IV — Tīri dabīgs cilvēks nocietinās pret Dievišķo Gādību no tam, ka vairākās Valstīs, kur Kristīgā reliģija ir pieņemta, ir tādi, kas piespriež sev Dievišķu varu, un grib, lai viņus pagodina kā dievus; un ka piesauc mirušus cilvēkus. Viņi gan saka, ka Dievišķu varu sev nepieprasot, un negribot tikt pagodināti kā dievi; bet saka tomēr, ka varot atvērt un aizvērt Debesi, atlaist un paturēt grēkus, un tādējādi glābt un pazudināt cilvēkus; un tā ir Pati Dievišķība. Jo Dievišķajai Gādībai nav cita mērķa kā /cilvēku/ reformēšana un tādējādi glābšana; šī ir tās nepārtraukta darbošanās pie ikkura /cilvēka/; un glābšana nevar notikt citādi, kā atzīstot Kunga Dievišķību, un paļaujoties, ka Viņš to veic, ja cilvēks dzīvo saskaņā ar Viņa baušļiem. Kurš nespēj redzēt, ka šī reliģija ir Apokalipsē aprakstītā Babilone; un ka šī ir Bābele, par kuru bieži Praviēšos ir runa? Ka tā ir arī Jezajas 14.Nod. minētais Lucifers (t.i., gaismas nesējs, rīta zvaigzne), ir skaidrs no 4. un 22. Panta tanī Nodaļā, kuros ir šādi vārdi: “*Pasluđini šo līdzību par Bābeles Ķēniņu*” (4.p.), un tad: “*Es izdeldēšu Bābeles vārdu un atliekas*” (22.p.), no kam ir skaidrs, ka ‘Bābele’ tur ir ‘Lucifers’, par kuru teikts: “*Kā tu esi kritis no debess, Lucifer, auroras (rīta blāzmas) dēls! Tu gan sacīji savā sirdī: es kāpšu Debesīs; es celšu savu troni pāri Dieva zvaigznēm, un sēdēšu uz saiešanas*

kalna ziemeļu pusē; es uzkāpšu pāri mākoņa augstumiem, tapšu līdzīgs Visaugstākajam” (12.13.14.). Ka viņi piesauc mirušus cilvēkus un lūdzas no tiem palīdzību, tas ir zināms. Teikts, ka viņi /tos/ piesauc, tāpēc ka to piesaukšana ir nostiprināta ar Pāvesta Bullu, kas apstiprina Tridentas Koncila lēmumu, kurā atklāti pateikts, ka tie ir jāpiesauc. Kurš tomēr nezina, ka jāpiesauc ir Vienīgi Dievs, nevis kāds miris cilvēks? Bet tagad pasacīsim, kāpēc Kungs tādas lietas ir pieļāvis. Nevar noliegt, ka Viņš tās pieļāvis glābšanas nolūkā; jo ir zināms, ka glābšanas bez Kunga nav; un tā kā lieta ir šāda, tad bija nepieciešams sludināt no Vārda Kungu, un šādā kārtā nodibināt Kristīgo Baznīcu. Bet tas nevarēja notikt citādi kā ar vadītājiem, kas to darītu aiz dedzības; un citu nebija kā vien tie, kas aiz patmīlības uguns bija iekarsuši it kā dedzībā. Sākumā šī uguns arī pamudināja viņus sludināt Kungu un mācīt Vārdu, un no šī viņu agrīnā stāvokļa nākas, ka Lucifers nosaukts par ‘auroras dēlu’ (12.p.). Bet kad viņi redzēja, ka ar Vārda un Baznīcas svētumu palīdzību varēja dominēt, tad patmīlība, kas sākumā pamudināja viņus sludināt Kungu, izlauzās no iekšienes, un beidzot pacēlās līdz tādām augstumam, ka visu Kunga Dievišķo varu viņi pārnesa uz sevi, nepamezdami neko pāri. To aizkavēt Kunga Dievišķā Gādība nevarēja, jo, ja tas būtu aizkavēts, viņi nebūtu proklamējuši Kungu esam Dievu, un Vārdu esam svētu, bet būtu pataisījušies par Sociniešiem un Ārijiešiem, un tā būtu izpostījuši visu Baznīcu; kura, lai kādi ir tās priekšnieki, tomēr pie pakļautās Cilts paliek; jo visi tās reliģijas piederīgie, kuri griežas arī pie Kunga, un vairās (bēg) no ļaunumiem kā grēka, tiek glābti. Tāpēc arī no viņiem ir veidotas vairākas debešķīgas biedrības garīgajā pasaulē. Un ir arī gādāts, ka ir starp viņiem kāda cilts, kas nav pakļāvušies tādas dominēšanas jūgam, un kurai Vārds ir svēts. Šī cildenā cilts ir Franču Cilts.

Bet kas notika? — Kad Patmīlība paaugstināja savu dominēšanu līdz pat Kunga tronim, Viņu no tā nostūma, un pati uz tā uzsēdās, šī Mīlestība, kas ir Lucifers, citādi izrikties nevarēja, kā visas Vārda un Baznīcas lielas profānēt. Lai tas nenotiktu, Kungs savā Dievišķajā Gādībā parūpējās, lai tie no Viņa pagodināšanas atkāptos, un piesauktu mirušus cilvēkus, pielūgtu to tēlus, skūpstītu to kaulus, mestos zemē pie viņu kapiem un aizliegta lasīt Vārdu, un svētu dievkalpošanu ļāva ielikt vienkāršai tautai nesaprotamās mesās, un pārdot glābšanu par naudu (sudrabu); jo, ja viņi to nebūtu darījuši, tad viņi būtu profānējuši Vārda un Baznīcas svētumus; jo, kā iepriekšējā Paragrāfā rādīts, svētumus profānē tikai tie, kas tos zina. Lai tad viņi neprofānētu arī vissvētāko Mielastu, aiz Kunga Dievišķās Gādības ir noticies, ka viņi to pārdala, un maizi dod tautai, un vīnu dzer paši; jo vīns svētajā Mielastā nozīmē svēto patieso, un maize svēto labo; bet kad šie ir pārdalīti, tad vīns nozīmē profānētu patieso, un maize — sagānītu labo; turklāt vēl viņi to pataisījuši ķermenisku un materiālu, un pieņēmuši par galveno reliģijas piederumu. Kas piegriež vērību šīm atsevišķajām lietām un tās zināmā sirdsprāta apgaismībā apsver, tas var redzēt tajās Dievišķās Gādības brīnumus, lai pasargātu Baznīcas svētumus, un lai glābtu visus, cik tik vien glābt iespējams, un izrautu it kā no ugunsgrēka tos, kas grib tikt izrauti.

258. V — Tīri dabīgs cilvēks nocietinās pret Dievišķo Gādību no tam, ka starp tiem, kuri Kristīgo Reliģiju apliecina, ir tādi, kas glābšanu piedēvē zināmiem vārdiem (ieliek ... vārdos), kurus viņi domā un izrunā, nevis kaut cik labajam (dsk.), ko būs darīt. Ka šie ir tādi, kas nevis labprātības dzīvi, bet ticību vien padara par glābēju, un kas tādējādi ticību no labprātības šķir, ir rādīts *Jaunās Jeruzalemes Mācība par Ticību*, un turpat arī, ka šie Vārdā ir domāti ar ‘Filistiešiem’, ar ‘pūķi’ un ar ‘āžiem’. Ka arī šāda Mācība ir pieļauta, tas nākas no Dievišķās Gādības, lai netiktu profānēta Kunga Dievišķība un Vārda Svētums. Ar to Kunga Dievišķība netiek profānēta, ka piedēvē glābšanu sekošiem vārdiem: “*Ka Dievs Tēvs apžēlotos Dēla dēļ, kurš cietis krustu un par mums gandarījis,*” jo šādā kārtā viņi nepieiet Kunga Dievišķajam, bet cilvēciskajam, ko viņi par Dievišķu neatzīst; nedz arī viņi profānē Vārdu, tāpēc ka nepiegriež vērību tām Vārda vietām, kur minēta mīlestība, labprātība, darišana un darbi. Šo visu viņi saka esam ietvertu to vārdu ticībā; un tie, kuri to ticību apstiprina, saka sevī: “*Bauslība mani nepazudina, tānad ļaunais arī ne; un labais mani neglābj, tāpēc ka labais no manis paša nav labais.*” Tāpēc viņi ir tādi pat kā tie, kas nekā patiesa no Vārda nezina, un tāpēc nevar to profānēt. Bet šo vārdisko ticību apstiprina vienīgi tie, kas aiz patmīlības ir pašsaprātības iedomībā. Šie arī nav Kristieši sirdī, bet grib tikai tādi izlikties. Ka tomēr Kunga Dievišķā Gādība nepārtraukti darbojas, lai glābtu arī tos, kuriem no labprātības šķirta ticība ir tapusi par reliģijas lietu, to tagad pateiksim.

No Kunga Dievišķās Gādības nākas, ka, lai gan tā ticība ir tapusi par reliģijas lietu, ikviens tomēr zina, ka nevis tā ticība glābj, bet labprātības dzīve, ar kuru ticība kopā darbojas. Jo visās Baznīcās, kur tā Reliģija ir pieņemta, māca, ka nav glābšanas, ja cilvēks sevi nepārbauda, neredz savus grēkus, tos neatzīst, nenožēlo, no tiem neatstājas, un nesāk jaunu dzīvi. Ar lielu dedzību tas tiek nolasīts priekšā visiem

tiem, kuri iet pie Svētā Mielasta; piemetinot, ka, ja to nedarīs, tad sajauks svēto ar nesvēto (jeb profāno), un gāzīsies mūžīgā pazudinājumā; un Anglijā pat piemetina, ka, ja to nedarīs, tad velns viņos ieiešot tāpat kā Jūdā un izpostīšot viņos dvēseli un ķermeni. No tam ir skaidrs, ka Baznīcās, kur vienīgā ticība ir pieņemta, ikviens tomēr tiek mācīts, ka no ļaunumiem kā no grēka ir jāvairās (jābēg). Tālāk, ikviens, kurš ir dzimis Kristietis, arī no tam zina, ka no ļaunumiem kā no grēkiem ir jāvairās, ka Dekalogs (jeb katehisms) tiek iedots rokā ikvienam zēnam un ikvienai meitenei, un to māca vecāki un skolotāji; un arī garīdznieks (priesteris) pārbauda visus Valsts pilsoņus, sevišķi vienkāršo tautu, vienīgi pēc Dekaloga (ko tie pēc atmiņas noskaita), ko tie zina no Kristīgās Reliģijas, un arī skubina viņus darīt to, kas tur teikts; un nekad neviens baznīcas priekšnieks tad nesaka, ka viņi neesot zem tās Bauslības jūga, nedz arī ka viņi to darīt nespējot, tāpēc ka nav nekā laba no sevis paša. Visā Kristīgajā Pasaulē ir arī pieņemta Atanazija Ticības apliecība, un arī atzīts, kas tur beigās teikts, ka Kungs nāks tiesāt dzīvos un mirušos, un ka tie, kas **labu darījuši**, tad ieies mūžīgā dzīvībā, un kas **ļaunu darījuši** — mūžīgā ugunī. Zviedrijā, kur vienīgās ticības Reliģija ir pieņemta, arī klaji māca, ka nav no labprātības šķirtas ticības, jeb ticības bez labiem darbiem. Tas iesprausts kāda Galvgabalu Pielikumā visām Dziesmu grāmatām, kurš saucas *Neatgriezīgo kavēkļi jeb aprēcības* (Obotferdigas foerhinder), kur ir šādi vārdi: “*Tie, kas ir bagāti labos darbos, ar to parāda, ka viņi ir bagāti ticībā, tāpēc ka ticība, kad tā ir glābēja, dara tos aiz labprātības; jo taisnotāja ticība nekad nav viena pati un šķirta no labiem darbiem, tāpat kā nav laba koka bez augļiem, nav saules bez gaismas siltuma, un nav ūdens bez mitruma.*” (Šis pielikums no 1819. g. revidētās dziesmu grāmatas izmests). Šis mazums pieminēts zināšanai, ka, lai gan Reliģiskā doktrīna, zīmējoties uz vienīgo ticību, ir pieņemta, it visur tomēr māca labprātības labo (dsk.), kas ir labi darbi; un ka tas nākas no Kunga Dievišķās Gādības, lai vienkāršo tautu ar to doktrīnu nepavedinātu. Es dzirdēju Luteru, ar kuru dažas reizes garīgajā Pasaulē esmu runājis, vienīgo ticību nolādam, un sakām, ka tad, kad viņš to apstiprinājis, Kunga Eņģelis viņu skubinājis to nedarīt; bet viņš sevī domājis, ka, darbus neatmetot, nevarēšot atšķirties no Katoļu Reliģiskās doktrīnas, kālabad viņš to, pretēji tam skubinājumam, apstiprinājis.

253. VI — **Tīri dabīgs cilvēks nocietinās pret Dievišķo Gādību no tam, ka Kristīgajā Pasaulē ir bijis, un vēl tagad ir, tik daudz Hairežu, kā Kvēkerisms, Morāvisms, Anabaptisms, un vairākas citas.** Jo viņš var sevī domāt: Ja Dievišķā Gādība būtu universāla visatsevišķākās lietās, un ja tās mērķis būtu visu cilvēku izglābšana, tad tā padarītu, ka pa visu zemju apli būtu viena pati patiesa Reliģija, nevis sadalīta un, vēl mazāk, sašķelta hairezēs. Bet izlieto savu prātu un, ja vari, padomā dziļāk: Vai var cilvēks tapt glābts, ja nav papriekš reformēts (jeb pārveidots)? Jo cilvēks ir piedzimis patmīlībā un pasaules mīlestībā; un tā kā šajās mīlestībās nav nekā no mīlestības uz Dievu un nekā no mīlestības pret tuvāku, atskaitot sevis labad, tad viņš ir piedzimis arī visu sugu ļaunumos. Kas no mīlestības jeb žēlsirdības ir tajās iedzimtajās mīlestībās? Vai viņš uzskata par kaut ko nozīmīgu otru apkrāpt, viņu zaimot, līdz nāvei (nonāvēšanai) ienīst, pārkāpt laulību ar viņa sievu, un, atriebībā būdams, pret viņu trakot, kad savā prātā grib būt augstākais par visiem, un turēt visu citu labumus par savu īpašumu; tātad uzskatīdams citus, ar sevi salīdzinot, par mazvērtīgiem un niecīgiem? Vai, lai tādu izglābtu, viņš nav papriekš no tiem ļaunumiem aizvadāms un tā reformējams (jeb pārveidojams)? Ka tas nevar notikt citādi, kā saskaņā ar vairākiem likumiem, kuri ir Dievišķās Gādības likumi, tas iepriekš ir plaši aprādīts. Šie likumi pa lielākai daļai /cilvēkiem/ nav zināmi, un tomēr tie ir Dievišķās Gudrības un reizē arī Dievišķās Mīlestības likumi, pret kuriem Kungs darboties nevar, jo, darbojoties pret tiem, cilvēku nevis izglābtu, bet pazaudētu. Pārskati iepriekš minētos Likumus un saveļc tos kopā, un tu redzēsi. Tā kā saskaņā ar tiem likumiem ir arī tas, ka nav nekādas tiešas ieplūsmas no Debess, bet netieša caur Vārdu, mācībām un sludināšanu; un Vārdu, lai tas būtu Dievišķs, nevarēja uzrakstīt citādi kā vienos atbildumos, tad izriet, ka domstarpības un hairezēs ir neizbēgamas, un ka to pieļaušana arī notiek saskaņā ar Dievišķās Gādības likumiem. Un vēl kas vairāk: Kad pati Baznīca par saviem būtiskiem elementiem ir pieņēmusi lietas, kuras attiecas vienīgi uz saprātu, tātad uz mācību, un ne tās, kuras attiecas uz gribu, tātad uz dzīvi; un kad dzīves lietas Baznīcai nav būtiskas, tad cilvēks saprāta ziņā ir tīrā tumsība, un maldās kā akls, kurš visur atsitas un iekrīt bedrēs. Jo gribai ir jāredz saprātā, nevis saprātam gribā; jeb, kas ir tas pats, dzīvībai ar tās mīlestību ir jāvada saprāts, liekot tam domāt, runāt un darboties, nevis otrādi. Ja otrādi; tad saprāts aiz ļaunas un pat velnišķas mīlestības varētu grābt visu, ko tik vien jutēkli uztver, un uzspiest gribai to darīt. No tam var redzēt, no kurienes ceļas (ir) domstarpības un hairezes. Bet ir tomēr gādāts, ka katrs, lai kādā hairezē ar saprātu būdams, var tomēr tikt reformēts un glābts, ja tikai viņš vairās (bēg)

no ļaunumiem kā grēkiem, un nenocietinās hairētiskajās nepatiesībās; jo, vairoties (bēgot) no ļaunumiem kā grēkiem, tiek reformēta griba, un caur gribu arī saprāts, kurš tad tikai nāk no tumsības gaismā. Ir trīs būtiski Baznīcas elementi: Kunga Dievišķības atzišana, Vārda svētuma atzišana, un dzīve, ko sauc par labprātību. Skatoties pēc dzīves, kura ir labprātība, ikkuram cilvēkam ir ticība; no Vārda viņš zina, kādai dzīvei jābūt; un no Kunga viņš tiek reformēts un glābts. Ja šie trīs būtu bijuši Baznīcas būtiskie elementi, tad intelektuālās domstarpības nebūtu to sadalījušas, bet tikai dažādojušas, tāpat kā gaisma rada dažādas krāsas skaistos priekšmetos, un kā dažādi dārgakmeņi piešķir skaistumu Ķēniņa kronim.

260. VII — **Tīri dabīgs cilvēks nocietinās pret Dievišķo Gādību no tam, ka vēl pastāv Jūdaisms;** ka Žīdi pēc tik daudz gadsimtiem vēl nav atgriezušies, lai gan starp Kristiešiem dzīvo un ka viņi, skatoties pēc Vārda paredzējumiem, Kungu neaplicina un neatzīst Viņu par Mesiju — kurš, kā viņi tic (domā), aizvedīšot viņus atpakaļ uz Kanaanas zemi — un vēl pastāvīgi turpina Viņu noliegt, un tomēr viņiem labi klājas. Bet šie, kas tā domā, un tāpēc apšaubā Dievišķo Gādību, nezina, ka ar 'Jūdiem' Vārdā domāti visi, kas pieder pie Baznīcas un atzīst Kungu; un ka ar 'Kanaanas zemi' kurā, kā teikts, viņi ir Ievadāmi, ir domāta Kunga Baznīca. Bet Kungu viņi vēl turpina noliegt tāpēc, ka viņi ir tādi, ka, ja viņi Kunga Dievišķību un Viņa Baznīcas svētumus uzņemtu un atzītu, viņi tos profānētu — kālabad Kungs par viņiem saka: "*Viņu acis Viņš ir apstulbojis, un viņu sirdi nocietinājis, lai viņi savām acīm neredzētu, un savā sirdī nesaprastu, un neatgrieztos, un Es tos dziedinātu*" (Jņ.12,40; Mt.13,14; Mr.4,12; Lk.8,10; Jez.6,9,10). 'Lai viņi neatgrieztos, un Es tos dziedinātu,' teikts tāpēc, ka, ja viņi atgrieztos un taptu dziedināti, viņi profānētu; un pēc Dievišķās Gādības likuma, par ko bija runa iepriekš (221.–233.nr.), ir tā, ka Kungs nevienu neielaiž ticības patiesajā un labprātības labajā (dsk.) iekšējāk par to, cik viņu var tajos paturēt līdz mūža beigām; un ja viņu ielaistu iekšējāk, tad viņš svētumus profānētu. Ka tā Cilts ir saglabāta, un plaši pa Pasauli izkaisīta, tas noticis Vārda labad tā Oriģinālvalodā, ko viņi vairāk nekā Kristieši tur svētu; un atsevišķās Vārda lietās ir Kunga Dievišķais, jo tas ir Dievišķais Patiesais savienots ar Dievišķo Labo, kas no Kunga iziet, un tāpēc Vārds ir Kunga saistība ar Baznīcu, un Debess klātiene — kā tas rādīts *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (62.–69.nr.), un Kunga un debess klātiene ir, kur tik vien Vārdu svētbijīgi lasa. Šis ir Dievišķās Gādības nolūks, kā labad viņi ir saglabāti un plaši pa Pasauli izkaisīti. Kāds ir viņu liktenis pēc nāves, skaties *Turpinājumā par Pastaro Tiesu un Garīgo Pasauli* (79.–82.nr.).

261. Šie nu ir tie iebildumi, kas iepriekš (238.nr.) minēti, ar ko dabīgs cilvēks nocietinās, vai var nocietināties, pret Dievišķo Gādību. Seko vēl daži, kas iepriekš (239.nr.) pieminēti, un arī var dabīgam cilvēkam noderēt par argumentiem pret Dievišķo Gādību, un iekrist arī citiem prātā un modināt kādas šaubas. Tie ir /sekošie/.

262. I — **Šaubas par Dievišķo Gādību var ieviesties no tam, ka visa kristīgā pasaule pagodina vienīgo Dievu trijās personās, tas ir, Trīs Dievus; un līdz šim nezināja, ka Dievs ir viens personā un būtībā, kurā ir Trijība, un ka šis Dievs ir Kungs.** Prātotājs par Dievišķo Gādību var teikt: Vai trīs Personas nav trīs Dievi, ja ikkura Persona par sevi ir Dievs? Kurš var citādi domāt, un kurš domā citādi? Pats Atanazijs citādi domāt nevarēja, kāpēc arī viņa vārdā nosauktajā Ticības Apliecībā viņš saka: "*Lai gan pēc Kristīgās patiesības mums jāatzīst, ka ikviena Persona ir Dievs un Kungs, tomēr Kristīgās ticības pēc nav atļauts teikt jeb nosaukt trīs Dievus vai trīs Kungus.*" Ar to domāts nekas cits kā tas, ka mums jāatzīst trīs Dievi un Kungi, bet nav atļauts teikt jeb nosaukt trīs Dievus un trīs Kungus. Kurš var jebkad jaust vienu Dievu, ja tas nav viens arī personā? Ja saka, ka varot jaust, ja domā, ka tiem Trim ir viena Būtība — kurš no tam jauš un var jaust ko citu nekā vienprātību un saskaņu viņu starpā, un tomēr, ka ir trīs Dievi? Un dziļāk padomājot, saka sevī: Kā var Dievišķā būtība, kas ir Bezgalīga, dalīties? Un kā Tā var kopš mūžības dzemdēt kādu citu, un producēt vēl kādu citu, kas no tām abām iziet? Gan saka, ka tam esot jātic, un par to neesot jādomā — bet kurš tad nedomā par to, kam, kā saka, esot jātic? No kurienes citādi ir atzišana, kas ir ticība savā būtībā? Vai no domāšanas par Dievu kā par trim Personām nav cēlies Socinisms un Āria-nisms, kuri valda sirdi vairākiem, nekā tu domā? Baznīcu veido viena Dieva ticība, un ka Tas viens Dievs ir Kungs, jo Viņā ir Dievišķā Trijība. Ka tā ir, skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Kungu*, no iesākuma līdz beigām. Bet ko pašlaik cilvēki domā par Kungu? Vai nedomā, ka Viņš ir Dievs un Cilvēks; Dievs — no Tēva Jehovas, no kā ir ieņemts, un Cilvēks — no Jaunavas Marijas, no kuras ir piedzimis? Kurš domā, ka Dievs un Cilvēks Viņā, jeb Viņa Dievišķais un Cilvēciskais, ir viena Persona, un ka tie ir viens, tāpat kā dvēsele un ķermenis ir viens? Vai kāds to zina?

Pavaicā Baznīcas Doktoriem, un viņi pateiks, ka nav zinājuši, jebšu tas ir redzams no visā Kristīgajā Pasaulē pieņemtās Baznīcas Mācības, kas ir šāda: “*Mūsu Kungs Jēzus Kristus Dieva Dēls, ir Dievs un Cilvēks, viens Kristus. Viens tāpēc, ka Dievišķais ir pieņēmis sev Cilvēcisko; un ir pat pilnīgi viens, jo ir viena Persona; jo, kā dvēsele un ķermenis veido vienu cilvēku tā Dievs un cilvēks ir viens Kristus.*” Tas ir citēts no Atanazija *Ticības apliecības* jeb *Simbola*. Ka viņi to nav zinājuši, tas tāpēc, ka, to lasīdami, viņi nav domājuši par Kungu kā Dievu, bet vienīgi kā par Cilvēku. Ja tiem pašiem baznīcas doktoriem vaicātu, vai viņi zina, no kā Viņš tika ieņemts — no Dieva Tēva, vai no sava paša Dievišķā — viņi atbildēs, ka no Dieva Tēva, jo tā tas ir pēc Rakstiem. Bet vai tad Tēvs un Viņš nav viens, kā dvēsele un ķermenis ir viena? Kurš var domāt, ka Viņš būtu ieņemts no diviem Dievišķajiem, un ja no Sava, ka Tas būtu Viņa tēvs? Ja tu vel vaicāsi: Kāds ir jūsu priekšstats par Kunga Dievišķo, un kāds par Viņa Cilvēcisko? — viņi sacīs, ka Viņa Dievišķais ir no Tēva Būtības, un Cilvēciskais no mātes Būtības, un ka Viņa Dievišķais ir pie Tēva. Un ja tad tu vaicāsi, kur tad ir Viņa Cilvēciskais — viņi neko neatbildēs; jo viņi šķir savā priekšstatā Viņa Dievišķo no Cilvēciskā, un Dievišķo pataisa vienlīdzīgu Tēva Dievišķajam, un Cilvēcisko līdzīgu cita cilvēka cilvēciskajam, un nezina, ka tā šķir arī /Viņa/ dvēseli no ķermeņa; un neredz arī pretrunu, ka tādējādi Viņš būtu piedzimis racionāls cilvēks no mātes vien. No sevi iekaltā priekšstata par Kunga Cilvēcisko, ka tas bijis līdzīgs cita cilvēka cilvēciskajam, nākas, ka Kristietī grūti piedabūt domāt **Dievišķo Cilvēcisko**, arī pasakot, ka Kunga dvēsele jeb dzīvība no ieņemšanas bija un ir Pats Jehovah. Sakopo nu prāta argumentus un apsver, vai ir kāds cits universa Dievs kā Vienīgi Kungs, kurā Pats sākotnējais Dievišķais ir tas, ko sauc par Tēvu, Dievišķais Cilvēciskais — ko sauc par Dēlu, un izejošais Dievišķais — ko sauc par Svēto Garu, un ka tā Dievs ir viens Personā un Būtībā, un ka šis Dievs ir Kungs. Ja tu pastāvēsi uz to, ka Kungs Pats ir nosaucis Matejā Trīs, sacīdams: “Ejiet un darait par mācekļiem visas ciltis, kristīdami tās Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā” (28,19), tad jāsaprot, ka to Viņš sacīja zināšanai, ka Viņā, kas tagad ir paaugstināts (jeb glorificēts), ir Dievišķā Trijība — kas ir skaidrs no tuvākā iepriekšējā un tuvākā sekojošā Panta turpat. Tuvākā iepriekšējā Pantā Viņš saka, ka Viņam ir dota visa vara Debesī un virs Zemes; un tuvākā nākamajā Pantā — ka Viņš ir pie tiem līdz pat laikmeta beigām (piepildījumam), tātad Viņš runā par Sevi Vienu pašu, nevis par trim.

Bet tagad pafeiksim par Dievišķo Gādību, kāpēc tā pieļāvusi, ka Kristieši pagodinājuši vienu Dievu trijās Personās, tas ir, trīs Dievus, un līdz šim nav zinājuši, ka Dievs ir viens Personā un Būtībā, kurā ir Trijība, un ka šis Dievs ir Kungs. Par iemeslu tam nav Kungs, bet cilvēks pats. Kungs to klaji savā Vārdā ir mācījis, kā tas konstatējams no visām tām vietām, kas citētas *Jaunās Jeruzālemes Mācībā par Kungu*; un ir arī mācījis visu Baznīcu Mācībā, kur teikts, ka Viņa Dievišķais un Cilvēciskais nav divi, bet Ir viena Persona, vienota tāpat kā dvēsele un ķermenis. Bet ka Baznīcas Dievišķo un Cilvēcisko ir pārdalījušas, un Dievišķo pataisījušas vienlīdzīgu Jehovas — Tēva Dievišķajam, un Cilvēcisko vienlīdzīgu cita cilvēka cilvēciskajam, tam pirmais iemesls bija, ka Baznīca pēc savas izcelšanās kļuva (atkrita) par Babiloni, kas Kunga Dievišķo varu pārnesa uz sevi; bet lai neteiktu ‘Dievišķo’ varu, bet cilvēcisko, tad tie pataisīja Kunga Cilvēcisko līdzīgu cita cilvēka cilvēciskajam, un vēlāk, kad Baznīca tika reformēta, un par vienīgo glābšanas līdzekli tika pieņemta vienīgi ticība — proti, ka Dievs Tēvs apžēlojas Dēla labad — arī nevarēja Kunga Cilvēcisko uzskatīt citādi. Nevarēja to tāpēc, ka neviens nevar nākt pie Kunga un sirdi atzīt Viņu par Debess un Zemes Dievu, nedzīvodams saskaņā ar Viņa baušļiem. Garīgajā Pasaulē, kur katrs runā (tiek turēts runāšanā) tā, kā viņš domā, neviens pat nevar Jēzus vārdu izrunāt, ja pasaulē nav dzīvojis kā Kristietis — un proti, Viņa Dievišķās Gādības pēc, lai neprofānētu Viņa Vārdu (Nomen).

263. Bet lai nupat teiktais būtu skaidrāks, tad piemetināšu to, kas teikts *Jaunās Jeruzālemes Mācībā par Kungu*, tās beigās (60.un 61.nr.), proti sekošo: “Ka Dievs un Cilvēks Kungā, saskaņā ar Mācību, nav divi, bet ir viena Persona, un gluži viena, tāpat kā dvēsele un ķermenis ir viens, ir skaidri redzams no daudziem Viņa Paša izteicieniem, piemēram: Ka Tēvs un Viņš ir viens; ka viss, kas ir Tēva, ir Viņa; un viss, kas ir Viņa, ir Tēva; ka Viņš ir Tēvā, un Tēvs ir Viņā; ka viss ir dots Viņa rokā; ka Viņam ir visa vara; ka Viņš ir debess un zemes Dievs; ka tam, kas Viņam tic, ir mūžīgā dzīvība; un kas Viņam netic, uz tā paliek Dieva dusmība. Un tālāk, ka ir Viņa Dievišķais, ir Cilvēciskais ir pacelts Debesī, un ka šo abu ziņā Viņš sēd pie Dieva labās rokas, tas ir, ir Visspēcīgs; un vēl vairākas lietas, kas iepriekš no Vārda; zīmējoties uz Viņa Dievišķo Cilvēcisko, lielā daudzumā minētas; kas viss liecina, ka Dievs ir viens tiklab Personā kā arī Būtībā, kurā ir Trijība, un ka šis Dievs ir Kungs. Ka šīs lietas, zīmējoties uz Kungu, nu tikai ir publicētas, tas tāpēc, ka Apokalipsē (21. un 22.Nod.) paredzēts, ka iepriekšējās Baznīcas beigās tiks nodibināta jauna Baznīca, kurā šī mācība būs galvenā. Šī Baznīca ir tā, kas tur domāta ar Jauno

Jeruzalemi, kurā nevar ieiet neviens, kas neatzīst vienīgi Kungu par Debess un zemes Dievu, kālabad tā Baznīca tur nosaukta par **Jēra Sievu**. Un to es varu pavēstīt, ka visa Debess Kungu vien atzīst, un kas neatzīst, tas netiek Debesei ielaists; jjo Debess ir Debess no Kunga. Pati šī atzīšana aiz mīlestības un ticības dara, ka viņi ir Kungā, un Kungs ir viņos — kā Viņš Pats māca Jāņa /ev./: “*Tanī dienā jūs atzīsīt, ka Es esmu savā Tēvā, un jūs esat Manī, un Es jūsos*” (14,20). Tad vēl turpat: “*Palieciēt Manī, arī Es jūsos. Es esmu vīnakoks, jūs esat zari; kas palieciēt Manī, un Es viņā, tas nes daudz augļu; jo bez Manis jūs neko nespējāt darīt. Ja kas nepalieciēt Manī, tas ir izmests ārā*” (15,4.5.6). Tad vēl 17,22.23. Ka agrāk to no Vārda neredzēja, tas tāpēc, ka, ja agrāk būtu redzēts, tas tomēr nebūtu uzņemts, jo pastarā Tiesa vēl nebija noturēta, un pirms tās elles vara bija pārāka par Debess varu, un cilvēks ir vidū starp debesi un elli, kāpēc, ja agrāk tas būtu redzēts, tad velns, tas ir elle, būtu izrāvis to viņiem no sirds, un turklāt vēl to profānējis. Šis elles varas stāvoklis ir pilnīgi laužts ar pastaro Tiesu, kas nu ir notikusi. Pēc tās, tātagad, ikviens cilvēks, kas grib būt apgaismots un gudrs, tas var /to redzēt/.

264. II — Šaubas pret Dievišķo Gādību var ieviesties no tam, ka cilvēki līdz šim nav zinājuši, ka atsevišķās Vārda lietās ir garīgs saturs, un ka no tam ir tā svētums. Jo var ieviesties šaubas pret Dievišķo Gādību, pasakot: Kāpēc tas tikai tagad ir atklāts? un kāpēc tas noticis caur šo vai to personu, un ne caur kādu Baznīcas Prīmatu? Bat vai nu tas ir Prīmats, vai Prīmata kalps, tas ir Kunga labpatikas ziņās, jo Viņš zina, kāds ir viens un kāds otrs. Bet iemesls, kāpēc tas Vārda saturs nav atklāts agrāk, ir tas, ka ja agrāk, tad Baznīca to, un tādējādi arī pašu Vārda svētumu, būtu profānējusi. Ka ne agrāk Kungs bija atklājis arī īstās Patiesības, kurās pastāv Vārda garīgais saturs, kā tikai pēc Pastarās Tiesas noturēšanas, un kad jauna Baznīca, kas domāta ar Svēto Jeruzalemi, no Kunga ir nodibināma. Bet šīs lietas aplūkojamas katra atsevišķi.

Pirmkārt, ka Vārda garīgais saturs nav atklāts agrāk, jo ja agrāk, tad Baznīca to, un tādējādi arī pašu Vārda svētumu, būtu profānējusi. Baznīca ne ilgi pēc tās nodibināšanas pār-vērtās par Babiloni, un vēlāk par Filistiju. Un Babilone gan Vārdu atzīst, bet tomēr to nicina, sacīdama, ka Svētais Gars tāpat inspirējot viņus viņu augstākajā Tiesā, kā tas ir inspirējis Praviešus. Vārdu viņi atzīst pāvestu Vietniecības labad, ko viņi nostiprinājuši ar Kunga vārdiem Pēterim (Mt.16,18.19); un tomēr viņi to nicina, tāpēc ka tas ar viņu mācību nesaskan. Tāpēc arī tas tautai ir atrauts un glābājas klosteros, kur maz ir to, kas to lasa. Tāpēc, ja Vārda garīgais saturs, kurā ir Kungs, un reizē arī visa eņģeliskā gudrība, būtu bijis atsegts, Vārds būtu profānēts — ne tikai, kā tas jau notiek, tā visārējākās lietās, kuras ir tā burtiskajā saturā, bet arī visiešķējākās. Filistija, ar ko domāta no labprātības šķirta ticība, arī būtu Vārda garīgo saturu profānējusi, tāpēc ka tā glābšanu piedēvē, kā iepriekš rādīts, nevis labajam (dsk.), ko būs darīt, bet dažiem vārdiem (ieliek ... dažos vārdos), kurus viņi domā un izrunā, un tā par glābēju pataisa to, kas nav glābējs, un turklāt vēl atstādina saprātu no tā, kam ir jātic. Kas viņiem daļas gar gaismu, kurā ir Vārda garīgais saturs? Vai tas nebūtu pārvērsts par tumsību? Kad jau dabīgais saturs tiek tā pārvērsts, kas tad nenotiktu ar garīgo saturu? Kurš no viņiem, kas nocietinājies no labprātības šķirtā ticībā, un taisnošanā ar šo vien, grib zināt, kas ir dzīves labais, kas ir mīlestība uz Kungu un pret tuvāku; kas ir labprātība un labprātības labais (dsk.), un kas ir labi darbi, un kas ir to darbu darišana; un pat kas ir ticība savā būtībā, un kāda īsta patiesība, kas to veido? Viņi pieraksta pilnus sējumus, un apstiprina vienīgi to, ko viņi sauc par ticību; un visu to, kas nupat minēts, saka esam ietvertu tanī ticībā. No tam ir skaidrs, ka, ja Vārda garīgais saturs būtu atsegts agrāk, tad būtu noticies pēc Kunga vārdiem Matejā: “*Ja tava acs būs ļauna, tad viss tavš ķermenis būs aptumšots; bet ja gaisma, kas ir tevī, taps par tumsību, cik liela tad būs tumsība?*” (6,23). Ar ‘aci’ Vārda garīgajā saturā domāts saprāts.

Otrkārt, ka ne agrāk Kungs bija atklājis arī īstās Patiesības, kurās pastāv Vārda garīgais saturs, kā tikai pēc Pastarās tiesas noturēšanas, un kad jauna Baznīca, kas domāta ar Svēto Jeruzalemi, no Kunga bija nodibināma. Kungs Apokalipsē ir iepriekš pasludinājis, ka pēc tam, kad Pastarā tiesa būs noturēta, būs atsedzamas īstas patiesības, nodibināma jauna Baznīca, un atsedzams garīgais saturs. Ka Pastarā tiesa ir noturēta, ir rādīts Darbiņā par *Pastaro Tiesu*, un vēl tā *Turpinājumā*; un ka tā domāta ar ‘Debesi un zemi, kas paies’ — Apok. 21,1. Ka tad būs atsedzamas īstas patiesības, tas iepriekš pateikts šādiem vārdiem Apokalipsē: “*Kas Godakrēslā sēdēja, sacīja: Redzi, Es daru visu jaunu*” (5.p.; tad vēl 19,17.18; 21,18.–21.; 22,1.2). Ka tad Vārda garīgais saturs būs atklājams (19,11.–16.), tas domāts ar ‘balto Zirgu’, uz kura sēdētājs saucās ‘Dieva Vārds’ un kas bija ‘kungu Kungs un ķēniņu Ķēniņš’ — par ko skaties Darbiņā par *Balto Zirgu*. Ka ar ‘svēto Jeruzalemi’ domāta Jaunā Baznīca, kas tad no Kunga nodibināma, skaties *Jaunās Jeruzaleses Mācībā par Kungu* (62.–65.nr.), kur tas rādīts. No tam nu ir

skaidrs, ka Vārda garīgais saturs ir atklājams jaunai Baznīcai, kas atzīs un pagodinās vienīgi Kungu, un turēs svētu Viņa Vārdu, un mīlēs Dievišķās Patiesības, un atmetīs no labprātības šķirtu ticību. Bet vairāk ko par šo Vārda saturu skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācība par Svētajiem Rakstiem* (5.–26.nr.u.t.); un turpat, kas garīgais saturs ir (5.–26.nr.); ka garīgais saturs ir visās un katrā Vārda lietā (9.–17.nr.); ka no garīgā satura nākas, ka Vārds ir Dievišķi inspirēts, un ikvienā vārdā svēts (18.19.nr.); ka garīgais saturs līdz šim nebija zināms, un kāpēc tas netika agrāk atklāts (20.–25.nr.); ka garīgais saturs /arī/ turpmāk netiks sniegts nevienam, kas nav istās patiesībās no Kunga (26.nr.). No sacītā nu var redzēt, ka no Kunga Dievišķās Gādības nākas, ka garīgais saturs līdz pat šim laikmetam Pasaulei bijis apslēpts, un pa to laiku glabāties Debesī pie Engēļiem, kuri no tā smeļas savu gudrību. Senie, kas pirms Mozus dzīvoja, šo saturu pazina, un to arī izkopa; bet tā kā viņu pēcnācēji atbildumus, no kuriem vien viņu Vārds un no tā arī viņu reliģija sastāvēja, pārvērtā dažādās elkdievībās, un Ēģiptieši maģiskās mākslās, tad tas ar Kunga Dievišķo Gādību tika aizvērts, papriekš Izraēla dēliem un vēlāk Kristiešiem — aiz imesliem, par kuriem bija runa iepriekš, un tagad tikai Kunga Jaunajai Baznīcai ir atvērts.

265. III — Šaubas pret Dievišķo Gādību var ieviesties no tam, ka cilvēki līdz šim nav zinājuši, ka vairīšanās (bēgšana) no ļaunumiem kā grēkiem ir pati īstenā Kristīgā Reliģija. Ka tā ir pati īstenā Kristīgā Reliģija, ir rādīts *Dzīves Mācībā Jaunajai Jeruzalemei*, no iesākuma līdz beigām; un tā kā tās pieņemšanu kavē vienīgi no labprātības šķirtā ticība, tad arī par šo ir runāts. Saka, ka līdz šim neesot bijis zināms, ka vairīšanās (bēgšana) no ļaunumiem kā grēkiem esot pati īstenā Kristīgā Reliģija, un saka to tāpēc, ka gandrīz neviens to nezina, un tomēr ikviens to zina (skaties iepriekš 258.nr.). Ka tomēr gandrīz neviens to nezina, tas tāpēc, ka šķirtā ticība to zināšanu ir izdzēsusi, jo tā diktē, ka ticība vien glābjot, nevis kāds labs darbs jeb labprātības labais; un tad vēl, ka viņi vairs neesot zem bauslības jūga, bet esot brīvi. Tie, kas dažas reizes tādas lietas dzirdējuši, nedomā vairs ne par kādu dzīves ļauno, nedz arī par kādu dzīves labo. Katrs cilvēks arī pēc savas dabas sliecas to maldību satvert (apkampt), un kad reiz to ir satvēris, tad vairs par savas dzīves stāvokli nedomā. Šis ir tās nezinašanas imesls. Ka viņi tiešām nezina, tas man garīgajā pasaulē ir atklājies. Es vaicāju vairāk nekā tūkstoš atnācējiem no pasaules, vai viņi zina, ka vairīšanās (bēgšana) no ļaunumiem kā grēkiem ir Pati īstenā Reliģija, un viņi sacīja, ka nezina, un ka tas esot kaut kas jauns līdz šim nedzirdēts; bet esot dzirdēts, ka labo viņi paši no sevis darīt nespējot, un zem bauslības jūga neesot. Kad es vaicāju (sacīju), vai viņi nezina, ka cilvēkam būs sevi pārbaudīt (izpētīt), savus grēkus redzēt, tos nožēlot, un pēc tam jaunu dzīvi sākt, un ka citādi grēki piedoti netiek, un bez grēku piedošanas viņi glābti netiek; un ka tas skaļā balsī ir nolasīts viņiem priekšā ikreiz, kad viņi gājuši pie svētā Mielasta, viņi atbildēja, ka šām lietām neesot piegriezuši vērību, bet vienīgi tam, ka grēki tiekot viņiem piedoti ar Mielasta Sakramentu, un ka ticība, viņiem pašiem neapziņoties, veicot pārējo. Atkal es vaicāju: Kāpēc tad jūs mācījāt saviem bērniem dekalogu, vai ne tādēļ, lai viņi zinātu, kuri ļaunumi ir grēki, no kuriem jāvairās (jābēg) — vai tikai, lai viņi to zinātu un ticētu, un nedarītu? Kāpēc tad saka, ka tas ir kas jauns? Uz to viņi neko citu atbildēt nespēja kā, ka zinot un tomēr nezina; un ka, laulību pārkāpdami, nekad par sesto bausli nedomājot; arī par septīto bausli, kad slepus zogot jeb krāpjot, un tā tālāk; un vēl mazāk, ka šādas lietas ir pret Dievišķo Bauslību, tātad pret Dievu. Kad atgādināju viņiem vairākus apstiprinājumus no Baznīcu mācībām un no Vārda, ka vairīšanās (bēgšana) un novēršanās no ļaunumiem kā grēkiem ir pati īstenā Kristīgā Reliģija, un ka ticība ikkuram ir, skatoties pēc vairīšanās (bēgšanas) un novēršanās, viņi klusēja; bet pārliecinājās, ka ta ir patiesība, redzēdami, ka visus pārbauda (izmeklē) dzīves ziņā, un tiesā, skatoties pēc darītā; un nevienu netiesā pēc ticības, kas no dzīves šķirta, tāpēc ka ticība ikkuram ir, skatoties pēc dzīves. Ka Kristīgā Pasaule pa lielākai daļai to nezina, tas nākas no Dievišķās Gādības Likuma, ka katram ļauj darboties brīvi saskaņā ar prātu — par ko skaties iepriekš (71.–79.nr. un 100.–128.nr.); tad vēl no Likuma, ka neviens netiek mācīts no debess tieši, bet netieši ar Vārdu, Mācību un Sludināšanu no tā — par ko skaties 154.–174.nr.; un arī no visiem Pieļaušanas Likumiem, kuri ir arī Dievišķās Gādības likumi. Vairāk ko par šīm lietām skaties iepriekš (258.nr.).

274. (pārlēcieni numerācijā saskaņā ar oriģ.) IV — Šaubas pret Dievišķo Gādību var ieviesties no tam, ka cilvēki līdz šim nezina, ka cilvēks dzīvo pēc nāves kā cilvēks; un tas nav atklāts agrāk. Imesls, ka to nav zinājuši, ir tas, ka tajos, kuri nevairās (nebēg) no ļaunumiem kā grēkiem, iekšēji slēptas ticība, ka cilvēks pēc nāves nedzīvo, un tāpēc viņi neuzskata par svarīgu, vai saka, ka viņš dzīvo pēc nāves kā cilvēks, vai ka viņš celšoties augšām Pastarās tiesas dienā; un ja kādam, varbūt, iekrīt prātā, augšamcelšanās ticība, viņš sev saka; Man neklāsies sliktāk kā citiem; ja nākšu ellē, būšu tur kopā ar

daudziem; ja debesī, arī tāpat. Bet visiem, kam ir kāda reliģija, ir tomēr iedēstīta atziņa ka viņi dzīvos pēc nāves kā cilvēki. Iedoma, ka viņi dzīvošot kā dvēseles, nevis kā cilvēki, ir tikai tiem, kurus viņu pašsaprātība ir apmullējusi, ne citiem. Ka ikkuram, kam ir kāda reliģija, ir iedēstīta atziņa, ka viņš dzīvos pēc nāves kā cilvēks, var konstatēt no sekošiem apsvērumiem: 1. Kurš mirdams domā citādi? 2. Kurš cildinātājs, par mirušajiem žēlodamies, neceļ viņus debesī, neliek starp eņģeļiem, sarunājamies ar tiem un baudām prieku? — nerunājot par dažu /aizgājušo/ dievināšanu. 3. Kurš no vienkāršās tautas netic, ka pēc nāves, ja ir labi dzīvojis, nāks debešķīgā paradīzē, tērpies baltās drēbēs, un baudīs mūžīgu dzīvību? 4. Kurš baznīckungs tādas vai tamlīdzīgas lietas nesaka mirējam? un, to sacīdams, arī pats tam tic, ja tikai reizē ar to nedomā par Pastaro tiesu. 5. Kurš netic savus bērnus pēc nāves esam debesī; un ka redzēs savu laulāto draudzeni, ko ir mīlējis? Kurš domā, ka tie ir veļi, un vel mazāk, ka tie ir universā lidojošas dvēseles jeb sirdsprāti? 6. Kurš runā pretī, kad saka kaut ko par stāvokli, kādā ir tie, kas pārgājuši no laika mūžīgajā dzīvē? Daudziem esmu sacījis, ka šiem un citiem /aizgājējiem/ ir tāds stāvoklis un liktenis, un līdz šim vēl neesmu dzirdējis kādu sakām, ka līdz šim tiem vēl nekāda likteņa nav, bet būs tikai tiesas laikā. 7. Kurš, redzēdams uzgleznotus vai izveidotus eņģeļus, neatzīst, ka viņi tādi ir; un kurš tad domā, kā daži mācīti ļaudis, ka viņi ir gari bez ķermeņa, gaisi vai mākoņi? 8. Pāvestieši tic savus svētos esam cilvēkus debesī, un pārējos kaut kur citur; tāpat Muhamedāņi savus aizgājušos; Afrikāņi vēl vairāk nekā pārējie, un tamlīdzīgi arī vairākas citas ciltis; kāpēc tad ne reformētie Kristieši (jeb protestanti), kuri to zina no Vārda? 9. No šīs ikkuram iedēstītās atziņas nākas arī, ka daži tiecas pēc slavas nemirstīguma, jo tā atziņa dažos par šādu tiekšanos pārvēršas, un padara viņus par varoņiem un drošsirdīgiem karā. 10. Garīgajā pasaulē ir izpētīts (izmeklēts), vai visos tā atziņa ir iedēstīta; un ir izrādījies, ka viņu garīgajā priekšstatā, kurš pieder pie iekšējās domāšanas, tā ir visiem, bet ne tā viņu dabīgajā priekšstatā, kurš pieder pie ārējās domāšanas. No sacītā var konstatēt, ka pret Dievišķo Gādību nav jāieviešas nekādām šaubām, domājot, ka nu tikai ir atsegts fakts, ka cilvēks dzīvo pēc nāves kā cilvēks. Tā ir tikai cilvēka jutekliskā daba (sensuale), kas grib redzēt un taustīt to, kam jātic; kurš augstāk par to nedomā, tas sava dzīvības stāvokļa ziņā ir nakts tumsībā.

XIV — ĻAUNUMI TIEK PIEĻAUTI GLĀBŠANAS NOLŪKĀ

275. Ja cilvēks piedzimtu tanī mīlestībā, kurā ir radīts, tad viņš nebūtu nekādā ļaunajā, un pat nezīnātu, kas ļaunais ir; jo, kas ļaunajā nav bijis, un tāpēc ļaunajā nav, tas nevar zināt, kas ļaunais ir. Ja viņam sacītu, ka šis vai tas ir ļauns, viņš neticētu to esam. Šis stāvoklis ir nevainības stāvoklis, kurā bija Ādams un viņa sieva Ieva. To stāvokli apzīmēja kailums, kura dēļ viņi nenosarka. Ļauna atzinums pēc krišanas domāts ar ēšanu no labā un ļaunā zināšanas koka. Mīlestība, kurā cilvēks ir radīts, ir tuvākmīlestība gribēt viņam labu tāpat, kā grib sev, un vēl vairāk; un būt tās mīlestības patikā, darot viņam labu — gandrīz tāpat, kā vecākam darot labu bērniem. Šī mīlestība ir īsti cilvēciska, jo tajā ir garīgais, ar ko tā atšķirtas no dabīgas mīlestības, kāda ir bezprāta dzīvniekiem. Ja cilvēks piedzimtu tajā mīlestībā, tad viņš nepiedzimtu neziņas tumsībā, kā ikviens cilvēks tagad, bet zināmā zināšanas un iz tās sapratības gaismā, un tajās arī drīz nāktu, un gan papriekš rāpotu kā četrkājainis, bet ar iedēstītu dziņu celties kājās; jo, lai cik četrkājains, viņš tomēr nevērstu seju lejup uz zemi, bet uz priekšu uz debesi, un celtos stāvus, lai arī varētu raudzīties uz augšu.

276. Bet kad tuvākmīlestība pārvērtās patmīlībā, un šī mīlestība pieauga, tad cilvēciskā mīlestība pārvērtās dzīvnieciskā mīlestībā; un cilvēks tapa no cilvēka par kustoni, ar to atšķirību, ka spēja domāt to, ko ar ķermeni jūt, un racionālā kārtā izšķirt vienu lietu no otras, un varēja tapt pamācīts, un kļūt pilsonisks un tikumisks cilvēks, un beidzot arī garīgs; jo, kā teikts, cilvēkā ir garīgais, ar ko viņš atšķiras no bezprāta dzīvnieka; un ar to viņš spēj zināt, kas ir pilsonisks ļaunais un labais, tad, kas ir tikumisks ļaunais un labais, un arī, ja grib, kas ir garīgs ļaunais un labais. Kad tuvākmīlestība pārvērtās patmīlībā, cilvēks vairs nevarēja piedzimt zināšanas un sapratības gaismā, bet neziņas tumsībā, tāpēc ka pašā pēdējā dzīvības plānā, ko sauc par ķermeniski juteklisko, un no tā ar pamācīšanu varēja tikt ievesta iekšējā dabīgā sirdsprāta plānos, garīgajam allaž viņu pavadot. Iemesls, kāpēc viņš piedzimst pēdējā dzīvības plānā, ko sauc par ķermeniski juteklisko, un tāpēc neziņas tumsībā, būs redzams turpmāk. Ka tuvākmīlestība un patmīlība ir pretējas mīlestības, to katrs var redzēt; jo tuvākmīlestība grib visiem labu no sevis, bet patmīlība grib sev vien labu no visiem; tuvākmīlestība grib visiem kalpot, bet patmīlība grib

lai visi tai kalpotu; tuvākmīlestība raugās uz visiem kā uz saviem brāļiem un draugiem, bet patmīlība raugās uz visiem kā uz saviem sulaiņiem, un ja tie nesulaiņo, tad kā uz saviem ienaidniekiem. Ar vārdu sakot, tā raugās vienīgi uz sevi, un uz citiem gandrīz ne kā uz cilvēkiem, sirdī novērtēdama tos zemāk par saviem zirgiem un suņiem; un uzskatīdama tos par tik nevērtīgiem, arī ļaunu darīt viņiem uzskata par neko, no kam ceļas dusmas un atriebība, laulības pārkāpšana un maucība, zagšana un apkrāpšana, meli un zaimošana, negantība un nežēlība (dsk.), un citas tamlīdzīgas lietas. Šie ir tie ļaunumi, kuros cilvēks ir no dzimšanas. Ka šie tiek pieļauti glābšanas nolūkā, tas aprādāms sekošā kārtībā:

I — Ka ikviens cilvēks ir ļaunajā un, lai taptu reformēts, ir no ļaunā aizvadāms.

II — Ka ļaunumus nav iespējams atstādināt, ja tie redzami neparādās.

III — Ka, par cik ļaunumi tiek atstādināti, par tik tie tiek piedoti.

IV — Ka tādējādi ļaunuma pieļaušana pastāv glābšanas nolūkā.

277. /a/ I — **Ikviens cilvēks ir ļaunajā un, lai taptu reformēts, ir no ļaunā aizvadāms.** Baznīcā ir zināms, ka ikkuram cilvēkam ir mantots ļaunais, un ka no tā cilvēks ir vairāku citu ļaunumu iekārē; un no tam nākas, ka cilvēks no sevis labu darīt nespēj, jo ļaunais labo nedara, atskaitot tādu, kurā iekšēji ir ļaunais; iekšā esošais ļaunais ir tas, kas dara labu sevis labad, un tādējādi, lai tikai tāds izliktos. Ir zināms arī, ka tas mantotais ļaunais ir no vecākiem. Saka, ka tas esot no Ādama un viņa sievas, bet tā ir maldība; jo katrs piedzimst tanī no sava tēva, šis tanī savukārt no sava, un arī šis no sava, un tā pēc kārtas tas tiek pārņests no viena uz otru, tādā kārtā pieņemdamies un pieaugdams it kā kaudzē, un tiek ienests pēcnācējā. No tam nākas, ka cilvēkā nav nekā vesela (integrum), bet viņš viscaur ir ļauns. Kurš jūt, ka mīlēt sevi vairāk par citiem ir ļaunums; un kurš tāpēc zina, ka tas ir ļaunums, jebšu tas ir ļaunumu galva? Ka mantotais ir no vecākiem, vecvecākiem un senvecākiem, tas ir skaidrs no daudzām lietām, kas pasaulē ir zināmas, kā gimeņu, ģinšu un pat cilšu izšķirības pēc sejas vien, un sejas ir sirdsprātu tipi, un sirdsprāti ir veidoti saskaņā ar rosmēm, kuras ir mīlestības piederums. Dažkārt arī atgriežas senvecāka seja mazbērnā un mazmazbērnā. No sejas vien es pazīstu, vai kāds ir Žīds vai nav; un vēl dažus, kādas izcelsmes viņi ir; un es nešaubos, ka arī citi tāpat viņus pazīst. Ja rosmes, kuras ir mīlestības piederums, tā no vecākiem atvasinās un pārnesās, tad izriet, ka/pārnesas/ arī ļaunumi, tāpēc, ka šie pieder pie rosmēm. Bet no kam tā seju līdzība nākas, to tagad pateiksim. Ikkura cilvēka dvēsele ir no tēva, un tikai ķermenī ietērpta tiek no mātes. Ka dvēsele ir no tēva, tas izriet ne tikai no nupat iepriekš teiktā, bet arī no vairākiem citiem norādījumiem, arī no šī, ka bērns piedzimst melns no melnā jeb Mora un baltās sievietes jeb Eiropietes, un otrādi; un galvenokārt no tam, ka sēklā iekšā ir dvēsele, jo no tās nākas apaugļojums, un tā ir, kas no mātes top ietērpta ķermenī. Sēkla ir pirmā mīlestības forma, kurā ir tēvs; tā ir viņa valdošās mīlestības forma līdz ar tās tuvākiem atvasinājumiem, kuri ir tās mīlestības visiekšējākās rosmes. Šīs ikkurā cilvēkā tiek apņemtās ar godājamām /rosmēm/, kuras pieder pie tikumiskās dzīves, un ar labām, kuras pieder daļēji pie pilsoniskās dzīves, un daļēji pie garīgās dzīves. Šīs /rosmes/ izveido dzīvības ārējo plānu, arī ļaunajos. Šajā dzīvības ārējā plānā dzimst ikviens bērns, no kam nākas, ka viņš ir mīlīgs; bet kļūdams par zēnu un jaunieta, viņš no tā ārējā nāk iekšējākos plānos, un beidzot sava tēva valdošajā mīlestībā; un ja šī bijusi ļauna, un no audzinātāju puses ar /zināmiem/ līdzekļiem nav lēnināta un locīta, tad viņa mīlestība top tāda, kāda bijusi viņa tēvam. Ļaunais tomēr netiek izravēts, bet tikai atstādināts — par ko būs runa turpmāk. No sacītā var spriest, ka ikviens cilvēks ir ļaunajā.

277. /b/ Ka cilvēks, lai taptu reformēts, no ļaunā ir aizvadāms, ir skaidrs bez kāda paskaidrojuma; jo, kurš, pasaulē būdams, ir ļaunajā, tas ir ļaunajā arī pēc izešanas no pasaules; tāpēc, ja ļaunais netiek atstādināts pasaulē, tad vēlāk to atstādināt nav iespējams. Kur koks nokrīt, tur tas paliek gulam; tā arī cilvēka dzīvība, kāda tā bijusi mirstot, tāda paliek. Katrs arī tiek tiesāts pēc saviem darījumiem; ne tā, ka tie tiktu noskaitīti, bet tāpēc, ka viņš tajos atgriežas un darbojas tamlīdzīgi kā agrāk; jo nāve ir dzīves turpinājums, ar to atšķirību, ka cilvēku tad vairs nevar reformēt. Ikvienu reformēšana notiek pilnumā, tas ir, pirmos un pēdējos plānos reizē, un pēdējie tiek reformēti pasaulē saskaņā ar pirmajiem, un nevar tikt reformēti vēlāk, tāpēc ka dzīvības pēdējie plāni, ko cilvēks pēc nāves nes sev līdzī, tad gul mierā, un ir vienprātis, tas ir, sadarbojas kā viens, ar viņa iekšējākiem.

278. /a/ II — **Ļaunumus nav iespējams atstādināt, ja tie redzami neparādās.** Nav domāts, ka cilvēkam būs ļaunu darīt, nolūkā, lai tas paradītos, bet ka bus sevi pārbaudīt (izpētīt), ne tikai, ko ir darījis, bet arī, ko domājis; un ko darītu, ja nebītos likumu un neslavas; it sevišķi, kādus ļaunumus savā garā tur (padara) par atļautiem, un par grēkiem neuzskata, jo tos viņš tomēr dara. Tālab cilvēkam ir dots

saprāts, lai viņš sevi pārbaudītu (izpētītu), un tas ir šķirts no gribas — nolūkā, lai viņš zinātu, saprastu un atzītu, kas ir labs un kas ļauns; tāpat arī, lai redzētu, kāda ir viņa griba, jeb ko viņš mīl un ko kāro. Lai cilvēks to redzētu, viņa saprātam ir dota augstāka un zemāka, jeb iekšējāka un ārējāka domāšanas, lai no augstākās jeb iekšējākās domāšanas redzētu, ko griba dara zemākajā un ārējākā. To tas redz tikpat kā cilvēks savu seju spogulī un, to redzēdams, un zinādams, kas ir grēks, viņš var, ja izlūdzas Kunga palīdzību, to negribēt, no tā vairīties (bēgt), un vēlāk pret to darboties, ja ne brīvi, tad piespiežot sevi ar cīņu, un beidzot no tā novērsties un to neieredzēt. Tad tikai viņš jauš un arī jūt, ka ļaunais ir ļauns, un ka labais ir labs, un ne agrāk. Tā nu ir sevis pārbaudīšana (izpētišana), savu ļaunumu redzēšana, to atzīšana, to apliecināšana, un pēc tam atkāpšanās no tiem. Bet tā kā maz ir to, kuri zina, ka šī ir pati īstenā Kristīgā Reliģija, tāpēc ka šiem vien ir labprātība un ticība, un šie vien tiek no Kunga vadīti, un dara labo no Viņa, tad sacīsim kaut ko par tiem, kuri to nedara, un tomēr domā, ka viņiem ir reliģija. Tie ir sekošie: 1. Kuri apliecina sevi esam vainīgus visos grēkos, un neko sevī neizmeklē. 2. Kuri reliģijas pēc izmeklēt sevi nemēdz. 3. Kuri pasaulīgu lietu dēļ neko par grēkiem nedomā, un tāpēc tos neapzinās. 4. Kuri tiem ir vēlīgi, un tāpēc nevar tos apzināties. 5. Ka visiem šiem grēki redzēšanā nerādās, un tāpēc nevar tikt atstādināti. 6. Beidzot uzrādīsim kādu līdz šim nezināmu iemeslu, kāpēc nav iespējams ļaunumus atstādināt, tos neizpētot, neredzot, neatzīstot, neapliecinot un tiem nepretojoties.

278. /b/ Bet šie momenti jāapskata pa vienam, tāpēc ka tie ir galvenie Kristīgā Reliģijā no cilvēka puses.

Pirmais: **Par tiem, kuri apliecina sevi esam vainīgus visos grēkos, un neko sevī neizmeklē**, sacīdami: Es esmu grēcinieks, esmu grēkos piedzimis, nekā manī nav vesela (integer) no galvas līdz pēdīm, neesmu nekas cits kā ļaunums; labais Dievs, esi man žēlīgs, piedod man, šķīsti mani, glāb mani, dari mani staigājam šķīstumā, un pa taisnā ceļu; un vēl vairākas tamlīdzīgas frāzes; un tomēr sevi nepārbauda (neizpēti) un tāpēc nekādu ļaunumu neapzinās; bet no tā, ko neapzinās, neviens vairīties (bēgt) nevar, un vēl mazāk var pret to cīnīties. Viņš arī tic sevi pēc apliecināšanas esam šķīstu un nomazgātu, jebšu ir nešķīsts un nemazgāts no galvas līdz kājas pēdai; jo vainīguma apliecināšana visos / grēkos/ ir iemīgšana visos, un beidzot apstulbšana; un tā ir kā kaut kas vispārīgs bez kā atsevišķa — kas nav ne kaut kas.

Otrais: **Par tiem, kuri reliģijas pēc izmeklēt sevi nemēdz**. Šie ir galvenokārt tie, kuri šķir labprātību no ticības, jo viņi saka sevī: Kālab lai es izmeklēju, vai kas ir ļauns vai labs? Kālab /izmeklēt/ ļauno, ja tas mani nepazudina, un kālab labo, ja tas mani neglābj? Vienīgi ticība, domājot un izsakot to ar paļāvību un uzticēšanos, ir tās, kas taisno un šķīsti no ikviena grēka; un ja reiz esmu taisnots, tad Dieva priekšā esmu bezvainīgs (integer). Es gan ļaunumā esmu, bet Dievs tiklīdz tas noticis, noslauka to nost, un tādējādi tas vairs redzēšanā nerādās; un saka vēl citas tamlīdzīgas lietas. Bet kurš acis (vsk.) atvēris, neredz, ka tie ir tukši vārdi, kuros nav nekā lietišķa, tāpēc ka nav nekā laba? Kurš nevar tā domāt un runāt, arī ar paļāvību un uzticēšanos, kad domā par elli un mūžīgu pazudinājumu? Vai tāds grib kaut ko vēl bez tam zināt, vai kas ir patiesi vai labs? Par patieso viņš saka: “Kas ir patiesi, kā vien tas, kas šo ticību apstiprina?” Un par labo viņš saka: “Kas ir labs, kā vien tas, kas manī ir no tās ticības? Bet lai tas manī būtu, es to it kā pats no sevis nedarīšu, tāpēc ka tas tad būs nopelna dēļ darīts, un nopelna dēļ darīts labais nav nekāds labais.” Tā viņš pamet nedarītu visu, tiekams vairs nezina, kas ir ļauns. Ko tad lai viņš sevi izpēti un redz? Vai viņa stāvoklis tad netop tāds, ka ļaunuma iekāru uguns, būdama ieslēgta, sadedzina viņa sirdsprāta iekšieni (iekšējākos iecirkņus), un izposta to līdz pat vārtiem, kurus vien viņš sarga, lai tas ugunsgrēks viņā netaptu redzams? Bet pēc aiziešanas tie vārti atvērsies, un tad tas visiem kļūs redzams.

Trešais: **Par tiem, kuri pasaulīgu lietu dēļ par grēkiem nedomā, un tāpēc tos neapzinās**. Ir tādi, kas vairāk par visu mīl pasauli, un neielaiž sevī neko patiesu, kas novērstu viņus no kādas viņu reliģijas nepatiesības, sacīdami sev: “Kas man no tam? Es par to nedomāju.” Tā viņi, to izdzirduši, tūdaļ atmet; un ja arī paklausās, tad noslāpē. Gandrīz to pašu viņi dara, klausīdamies sludināšanu, no kuras viņi patur ne vairāk kā dažus vārdus, un neko no lietas. Tā rīkodamies ar patiesībām, viņi nezina, kas ir labais, jo šie /labais un patiesais/ veido vienu lietu; un pēc labā, kas nav no patiesā, ļauno nepazīst, ja nesauc par labu arī to, ko dara (kas notiek), prātojot pēc nepatiesībām. Šie ir tie, kas domāti ar sēklām, kuras krita starp ērkšķiem, par kurām Kungs tā saka: “*Citas sēklas krita starp ērkšķiem; un ērkšķi paau-gās un tās nomāca. Šie ir, kas Vārdu dzird, bet šī laikmeta rūpes un bagātības māņi vārdu nomāc, ka tas top neauglīgs*” (Mt.13,7.22; Mr.4,7.9; Lk.8,7.14).

Ceturtais: **Par tiem, kuri grēkam ir vēlīgi, un tāpēc nevar tos apzināties.** Šie ir tādi, kas Dievu atzīst un Viņu parastā kārtā pagodina, un par kādu ļaunumu kas ir grēks, sev iegalvo, ka tas nav grēks, jo viņi to ar maldiem un šķitumiem izdaiļo (nosmiņķē) un tādā kārtā tā nejaukumu apslēpj; tā darīdami, viņi tam ir vēlīgi, un pataisa to sev par draugu un tuvinieku. Teikts, ka to dara tie, kas Dievu atzīst, tāpēc ka citi nekādu ļaunumu par grēku neuzskata, jo ikviens grēks ir pret Dievu. Bet to paskaidros piemēri: Ļaunumu ne par grēku pataisa peļņas kārotājs, kurš dažus krāpšanas veidus izdomātu iemeslu pēc iztulko par atļautiem. Tamlīdzīgi dara tas, kurš nocietinās atriebībā ienaidniekiem, un kurš karos aplaupa tādus, kuri nav ienaidnieki.

Piektais: **Šiem grēki redzēšanā nerādās, un tāpēc nevar tikt atstādināti.** Viss ļaunais, kas redzēšanā nerādās, turpina gruzdēt kā uguns malkā zem pelniem, un tas ir kā puveši vātī, kuru neatver; jo viss ieslēgtais ļaunais pieņemas, un nemitējas, tiekams viss sirdsprāts ir izpostīts. Tāpēc, lai kāds ļaunums nepaliktu ieslēgts, katram tiek atļauts domāt par Dievu un pret Dievu, tāpat par Baznīcas svētumiem un pret tiem, paliekot pasaulē par to nesodītam. Par šo Kungs tā saka Jezajā: *“No kājas pēdas līdz galvai nav veseluma, vāts un brūce, un svaiga vaina, neizspiestas, nepārsietas un ar eļļu nemīkstinātas. Mazgājieties, šķīstīties, atstādiniet savu darbu ļaunumu no manām acīm; mitējieties ļaunu darīt; mācaities labu darīt. Tad, ja jūs grēki būs bijuši sarkani kā šarlaks, tie kļūs balti kā sniegs; ja būs bijuši sarkani kā purpurs, tie būs kā vilna. Ja jūs vairīsities un pretosities, jūs tiksit zobena aprīti”* (1,6.16.18.20). ‘Zobena aprīti’ nozīmē iet bojā no ļaunuma nepatiesā.

Sestais: **Līdz šim apslēptais iemesls, kāpēc nav iespējams ļaunumus atstādināt, tos neizpētot, neredzot, neatzīstot, neapliecinot un tiem nepretojoties.** Iepriekš minēts, ka visa debess ir sakārtota biedrībās, skatoties pēc labā rosmēm; un visa elle, skatoties pēc ļaunā iekārēm, kuras labā rosmēm ir pretējas. Ikviens cilvēks sava gara ziņā ir kādā biedrībā: debešķīgā biedrībā, ja viņš ir labā rosmē, un ellišķā biedrībā, ja ir ļaunuma iekārē. Pasaulē dzīvodams, cilvēks to nezina, un tomēr sava gara ziņā viņš ir kādā no tām. Bez tām viņš nevarētu dzīvot, un ar to palīdzību Kungs viņu valda. Ja viņš ir kādā ellišķā biedrībā, Kungs nevar viņu no turienes izvest citādi, kā saskaņā ar Savas Dievišķās Gādības likumiem, starp kuriem ir arī tas, ka cilvēkam ir jāredz, ka viņš tur ir un jāgrib no tās tikt ārā, un arī pašam no sevis pēc tā jācenšas. To cilvēks var, pasaulē būdams, bet ne vairs pēc nāves, jo tad viņš paliek mūžam tanī biedrībā, kurā ierindojies, pasaulē būdams. Tas ir iemesls, kāpēc cilvēkam būs sevi pārbaudīt, savus grēkus redzēt un atzīt, nožēlot, un tad palikt labajā līdz mūža beigām. Ka tā ir, to es no daudziem pieredzējumiem varētu apstiprināt līdz pilnai ticamībai, bet pieredzes apliecinājumus minēt šē nav vieta.

279. III — **Par cik ļaunumi liek atstādināti, par tik tie tiek piedoti.** Laikmetīga kļūda ir ticēt, ka ļaunumi, kad tie ir piedoti, esot no cilvēka šķirti, un pat izmesti; un ka cilvēka dzīves stāvoklis varot vienā mirklī mainīties, arī pretējā virzienā, un ka cilvēks tā no ļauna varot tapt labs, un tādējādi tikt no elles izvests un tūdaļ pārcelts debesī, un proti, aiz tiešas Kunga žēlsirdības. Bet kas tā tic un domā, tie it nemaz nezina, kas ir ļaunais un kas ir labais, un it ne kaut ko par cilvēka dzīves stāvokli; un nepavisam, ka rosmes, kas pieder pie gribas, ir vienīgi maiņas un variācijas sirdsprāta tīri organisko substanču stāvokļos; un ka domas, kuras pieder pie saprāta, ir vienīgi maiņas un variācijas to rosmju formās; un ka atmiņa ir to maiņu paliekošais stāvoklis. Šis un tās lietas zinot, var skaidri redzēt, ka kādu ļaunumu nevar atstādināt citādi kā tikai pakāpeniski; un ka ļaunuma piedošana nav tā atstādināšana. Bet tas ir pateikts īsumā, ko, tuvāk neaprādot, gan var atzīt, bet tomēr ne aptvert; un ko neaptver, tas ir kā ritenis, ko ar roku griež riņķī. Tāpēc nupat teiktais aprādāms pa punktiem tādā kārtībā, kā tas minēts.

Pirmais: **Ir laikmetīga kļūda ticēt, ka ļaunumi, kad tie ir piedoti, esot no cilvēka šķirti un pat izmesti.** Ka viss ļaunais, kurā cilvēks piedzimst, un kam aktuāli pieķeras, netiek no cilvēka šķirts, bet / tikai/ atstādināts, līdz tas vairs nerādās, tas man darīts zināms no Debess. Pirms tam ticēju, kā lielākā daļa /ļaužu/ pasaulē tic, ka ļaunumi, kad tie piedoti, tiekot aizmesti un, kā netīrumi no sejas ar ūdeni, nomazgāti un noslaucīti. Bet ar ļaunumiem jeb grēkiem tā nav. Tie visi paliek, un, kad pēc nožēlas tiek piedoti, no vidus tiek nobīdīti sānis, un tad vidū esošais, kas ir tieši priekš acīm (zem skatījuma), parādās it kā dienas gaismā, un kas ir sānis, tas ēnā un palaikam it kā nakts tumsā. Un tā kā ļaunumi netiek atšķirti, bet tikai atstādināti, tas ir, nobīdīti sānis, un cilvēks var no vidus pārcelties visapkārt, tad var arī notikt, ka viņš atgriežas savos ļaunos, kurus ir ticējis esam atmestus. Jo cilvēks ir tāds, ka var no vienas rosmes pāriet uz otru, un palaikam pat uz pretēju; un tā no vienas vidējas uz otru (cilvēka rosmē, kamēr viņš tajā ir, veido to vidējo), jo tad viņš ir tās patikā un tās gaismā. Ir daži cilvēki, kurus pēc

nāves, tāpēc ka viņi labi dzīvojuši, Kungs paceļ Debesi, bet kuri tomēr ir paņēmuši sev līdzīgu ticību, ka viņi esot no grēkiem tīri un šķīsti, un tāpēc bez kādas vainas. Šos, saskaņā ar viņu ticību, sākumā ietērpj baltās drēbēs, jo baltas drēbes nozīmē no ļaunumiem šķīstītu stāvokli; bet vēlāk viņi sāk domāt tāpat kā pasaulē, ka esot no visa ļaunā it kā nomazgāti, un tāpēc lepoties, ka neesot vairs grēcinieki kā citi — ko grūti atšķirt no zināmas augstprātības un citu nicināšanas, salīdzinot tos ar sevi. Tāpēc, lai viņus no iedomātās ticēšanas atstādinātu, viņus tad no Debess noraida un atgriež savos ļaunumos, kurus viņi pasaulē bija pieņēmuši, un reizē ar to viņiem parāda, ka viņi ir arī mantotajos ļaunumos, par kuriem viņi agrāk neko nebija zinājuši. Pēc tam kad viņi tā ir spiesti atzīt, ka viņu ļaunumi nav no viņiem atšķirti, bet tikai atstādināti, un ka tādā kārtā paši no sevis viņi ir nešķīsti, un ir pat nekas cits kā ļaunais, un ka Kungs viņus no ļaunumiem attur un tur labajā (dsk.), un ka tas viņiem tikai izliekas it kā no pašiem, Kungs viņus par jaunu paceļ debesī.

Otrais: **Ir laikmetīga kļūda ticēt, ka cilvēka dzīves stāvoklis varot vienā mirkli pārmainīties, un cilvēks tā no launa varot tapt labs, tā tad no elles tikt izvests, un tūdaļ pārcelts debesī, un proti, aiz tiešas Kunga žēlsirdības.** Šajos maldos, kas šķir labprātību no ticības, un glābšanu piedēvē kailai ticībai (ieliek vienīgi ticībā), jo uzskata, ka, vienīgi domājot un izrunājot vārdus, kuri pieder pie tās ticības, ja to dara ar pašlūgumu un uzticēšanos, cilvēks topot taisnots un glābts; ko arī daudzi iedomājas notiekam acumirkli, un ja ne agrāk, tad ap pēdējo cilvēka dzīves stundu. Šie nevar ticēt citādi kā, ka cilvēka dzīves stāvoklis varot mainīties vienā mirkli, un cilvēks varot tapt glābts aiz tiešas Žēlsirdības. Bet ka Kunga žēlsirdība nav tieša, un ka cilvēks nevar vienā mirkli no ļauna tapt labs, un no elles tikt izvests un Debesī pārcelts, ja ne ar nemitīgu Dievišķās Gādības darbošanos no cilvēka bērnības līdz mūža beigām, būs redzams šī Apcerējuma pēdējā Paragrāfā. Še tas redzams vienīgi no tam, ka visu Dievišķās Gādības likumu mērķis ir cilvēka reformēšana un tādējādi glābšana, apgriežot viņa stāvokli, kurš no dzimšanas ir ellīšs, pretējā stāvoklī, kurš ir debešķīgs — kas nevar notikt citādi kā progresīvi, cilvēkam no ļaunā un tā patikas atkāpjoties un ieejot labajā un šā patikā.

Trešais: **Tie, kuri tā tic, it nemaz nezina, kas ir ļaunais un kas ir labais.** Jo viņi nezina, ka ļaunais ir iekāres patika darboties un domāt pret Dievišķo kārtību; un ka labais ir rosmes patika darboties un domāt saskaņā ar Dievišķo kārtību; un ka ir miriadas (gr. 10'000, vispār ļoti daudz) iekāru, no kurām sastāv un ir sakopots jebkurš ļaunums, un ir miriadas rosmju, no kurām tāpat ir sakopots jebkurš labais, un ka tās miriadas cilvēka iekšienē (iekšējākos iecirkņos) ir tā sakārtotas un sakarīgas, ka neviena no tām nevar mainīties, reizē nemainoties visām. Tie, kuri to nezina, var ticēt jeb domāt, ka ļauno, kas viņiem izliekas kā kaut kas viens, var viegli atstādināt, un labo, kas arī izliekas kā kaut kas viens, var ienest tā vietā. Šie, nezinādami, kas ir ļaunais un kas labais, nevar citādi, kā domāt, ka glābšana ir acumirkli, un ka žēlsirdība ir tieša; bet ka tādas tās nav, būs redzams šī Apcerējuma pēdējā Paragrāfā.

Ceturtais: **Tie, kuri tic glābšanu esam acumirkli, un žēlsirdību esam tiešu, nezina, ka rosmes, kas pieder pie gribas, ir vienīgi maiņas sirdsprāta tīri organisko substanču stāvokļos; un ka domas, kuras pieder pie saprāta, ir vienīgi maiņas un variācijas to substanču formās; un ka Atmiņa ir to maiņu un variāciju paliekošs stāvoklis.** Kurš to neatzīst, kad saka, ka rosmju un domu nav citādi, kā tikai zināmās substancēs un šo formās, kuras ir to nesēji (subjecta)? Un tā kā tās ir smadzenēs, kuras ir substanču un formu pilnas, tad tās nosauktas par tīri organiskām formām. Neviens, kas racionāli domā, nevar nesmierties par dažu /cilvēku/ fantāzijām, ka rosmes un domas neesot no substancēm sastāvošos nesējos, bet esot kādas siltuma un gaismas modificētas dvesmas, kā gaisā un aitērā redzami tēli; jebšu domāšana nevar būt vairāk šķirta no substanciālas formas, kā redze no savējās, kura ir acs; kā dzirde no savējās, kura ir auss un garša no savējās, kura ir mēle. Aplūko smadzenes, un tu redzēsi tur neskaitāmas substances, un tāpat nervu šķiedras, un ka tur nav nekā neorganizēta. Kāds cits apstiprinājums vēl ir vajadzīgs, nekā šīs acīm redzamais? Bet jautājums ir, kas tur ir rosme un kas doma. To var secināt no visām un atsevišķām lietām, kādas ir ķermenī. Tur ir daudz (vairāk) orgānu (viscera = iekšas), katrs savā noteiktā vietā, kas veic savas funkcijas, stāvokļiem un formām mainoties un variējoties. Tie, kā zināms, veic katrs savu darbu: kuņģis savu, zarnas savu, nieres savu, aknas, aizkuņģa dziedzeris un liesa savus, kā arī sirds un plaušas savus; un visas to darbības risinās iekšēji, un iekšēja risināšanās notiek, stāvoklim un formai mainoties un variējoties. No tam var spriest, ka arī tīri organisko sirdsprāta substanču darbošanās nav nekas cits — ar to izšķirību, ka ķermeņa organisko substanču darbošanās ir dabīgas, bet sirdsprāta — garīgas, un ka šīs un tās vienas otrām atbilstamas, veido vienu vienību. Nevar redzamā veidā (acij) parādīt, kādas ir sirdsprāta organisko substanču stāvokļa un formas maiņas un

variācijas, kuras ir rosmes un domas, tomēr tās var kā spogulī redzēt no plaušu stāvokļa maiņām un variācijām, runājot un dziedot. Pastāv starp tām arī atbilstība, jo runas un dziesmas skaņa, un arī skaņas artikulējumi, kas ir runas vārdi un dziesmas modulējumi, top ar plaušu palīdzību, un skaņa atbilst rosmei, un runa domāšanai. Tās /proti, skaņa un runa/ arī rodas no šīm /rosmēm un domām/, un tas notiek, organisko substanču stāvoklim un formai mainoties un variējoties plaušās, un no plaušām pa balss rikli gāmurā un balss saitēs, pēc tam mēlē un beidzot mutes lūpās. Skaņas stāvokļa un formas pirmās maiņas un variācijas notiek plaušās, otrās notiek balss riklē un gāmurā, trešās — balss saitēs, to sprauvai dažādi atveroties, ceturtās — mēlē, tai dažādi pieskaroties aukslējām un zobiem, piektās — mutes lūpās, tām dažādi veidojoties. No sacītā var spriest, ka vienīgi maiņas un variācijas organisko formu stāvokli, citas citām sekodamas, izraisa skaņas un to artikulācijas, kuras veido runāšanu un dziedāšanu. Tā kā nu skaņa un runāšana nāk ne no kā cita kā no sirdsprāta rosmēm un domām, jo no šīm tās rodas, un nekad ne bez šīm, tad ir skaidrs, ka gribas rosmes ir sirdsprāta tīri organisko substanču stāvokļa maiņas un variācijas, un ka saprāta domas ir to substanču formas maiņas un variācijas — tamlīdzīgi kā plaušu substancēs. Tā kā nu rosmes un domas ir vienīgi maiņas sirdsprāta formu stāvokli, tad izriet, ka Atmiņa nav nekas cits kā to paliekošs stāvoklis; jo visas stāvokļa pārmaiņas un variācijas organiskajās substancēs ir tādas, ka, reiz pierastas, tās paliek. Tā arī plaušas pierod radīt balss riklē dažādās skaņas, variēt tās ar balss saitītēm, artikulēt tās ar mēli un modificēt tās ar muti, un kad reiz šīs organiskās maiņas ir pierastas, tās tur ir un var tikt atkārtotas. Ka tās maiņas un variācijas sirdsprāta organiskajās /substancēs/ ir bezgala pilnīgākas nekā ķermeniskajās /substancēs/, redzams no tā, kas teikts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību* (119.–204.nr.), kur rādīts, ka visas pilnības pieaug un paceļas līdz ar pakāpēm un saskaņā ar tām. Vairāk ko par šīm lietām skaties turpmāk 319.nr.

280. Tāpat laikmetīga kļūda (jeb maldi) ir domāt, ka grēki, kad tie ir piedoti, esot arī atstādināti. Šajos maldos ir tie, kuri tic, ka grēki viņiem esot piedoti ar Mielasta sakramentu, jebšu viņi tos ar nožēlošanu nav no sevis atstādinājuši. Tajos maldos ir arī tie, kuri tic, ka glābti tiekot ar ticību vien; un tad vēl, kuri domā, ka /tiekot glābti/ ar pāvesta atļaujām. Šie visi tic tiešai Žēlsirdībai un acumirkļīgai glābšanai. Bet apgriežot teikto otrādi, top patiesība. proti, ka tad, kad grēki ir atstādināti, tie ir arī piedoti; jo nožēlošanai jānotiek pirms piedošanas, un bez nožēlošanas nav nekādas piedošanas. Tāpēc Kungs pavēlēja mācekļiem sludināt nožēlošanu grēku piedošanai (Lk.24,47); un Jānis “*sludināja nožēlošanas kristību grēku piedošanai*” (Lk,3.3). Kungs visiem viņu grēkus piedod, nevaino tajos un tos neieskaita, bet tomēr nevar tos atcelt citādi, kā saskaņā ar savas Dievišķās Gādības likumiem. Jo Pēterim uz viņa jautājumu, cik reiz būs piedot brālim, kurš pret viņu grēkos, vai septiņreiz, Viņš sacīja, ka “*Būs piedot ne tikai septiņreiz, bet līdz septiņdesmitreiz septiņām*” (Mt.18,21.22). Cik reiz tad nepiedos Kungs, kurš ir pati Žēlsirdība!

281. **IV — Tādējādi ļaunuma pieļaušana pastāv glābšanas nolūkā.** Ir zināms, ka cilvēks ir pilnīgi brīvs domāt un gribēt, bet nav pilnīgi brīvs runāt un darīt, ko tik vien domā un grib; jo viņš var domāt kā ateists, Dievu noliegt, un Vārda un Baznīcas svētumus zaimot; var pat gribēt ar runāšanu un darbiem to izpostīt galīgi (līdz iznīdēšanai), bet pilsoniskie, tikumiskie un baznīciskie likumi viņu no tam attur, kālabad viņš tās bezdievības un noziedzības iekšēji sevī lolo, domādams un gribēdams, un arī tiekdamiem izdarīt, bet tomēr nedarīdams. Arī cilvēks, kurš nav ateists, ir pilnīgi brīvs domāt daudz (vairāk) ko ļaunu, kā krāpšanu, izlaidību, atriebību, un citas neprātības, ko viņš palaikam arī izdara. Kurš var to ticēt, ka cilvēks, ja viņš nebūtu pilnām brīvs, ne tikai nevarētu tapt glābts, bet arī pavisam aizietu bojā? Tad nu paklausies iemeslu. Ikviens cilvēks no dzimšanas ir vairāku sugu ļaunumos. Šie ļaunumi ir viņa gribā, un kas ir gribā, to mīl, jo ko cilvēks iekšēji grib, to viņš mīl; un ko mīl, to grib; un gribas mīlestība ietekmē saprātu, un liek tur just savu patiku; no turienes tā ienāk domās un arī nodomos. Tāpēc, ja cilvēkam nepieļautu domāt saskaņā ar viņa gribas mīlestību, kas mantošanas ceļā ir viņā iedēstīta, tad tā mīlestība paliktu viņā ieslēgta un nekad nenāktu cilvēkam redzēšanā; un ļaunuma mīlestība, kas redzama neparādās, ir tikpat kā ienaidnieks paslēptuvē, kā strutas augonī, kā inde asinīs, un kā krēpas krūtīs, kas, ja paliek ieslēgtas, atnes nāvi. Bet kad cilvēkam ir atļauts savas dzīvības mīlestības ļaunumus domāt, līdz pat nodomam tos darīt, tad tie ir izārstējami ar garīgiem līdzekļiem, tāpat kā slimības ar dabīgiem līdzekļiem. Tagad pateiksim, kāds cilvēks kļūtu, ja viņam nebūtu atļauts domāt saskaņā ar savas dzīvības mīlestības patikām. Viņš tad vairs nebūtu cilvēks, jo zaudētu abas savas spējas, ko sauc par brīvību un racionālu domāšanu (racionālītāti), kurās pastāv pati cilvēcība. To ļaunumu patikas pārņemtu viņa sirdsprāta iekšieni (iekšējākos iecirkņus) tiktāl, ka atvērtu vārtus uz āru, un tad

viņš nevarētu citādi, kā runāt un darboties tamlīdzīgi /kā iekšēji domā un grib/, un tad viņš trakotu ne tikai pats savā, bet arī pasaules priekšā, un beidzot nezinātu pat aizsegt savu kaunumu. Bet lai viņš tāds netaptu, viņam gan ir atļauts sava mantojuma ļaunumus domāt un gribēt, bet ne runāt un darīt. Starplaikā viņš mācās pilsoniskas, tikumiskas un garīgas lietas, kuras arī ieiet viņa domās, un atstādina tās neprātības, un šādā kārtā Kungs viņu dziedina, tomēr ne tālāk par to, cik viņš zina nosargāt vārtus, arī ja neatzīst Dievu un neizlūdzas Viņa palīdzību, lai varētu tiem /ļaunumiem/ pretoties; un cik viņš tad tiem pretojas, tik neielaiž tos savos nodomos, un beidzot arī ne domās. Tā kā nu cilvēkam, lai viņa dzīvības mīlestība iznāktu no savām paslēptuvēm saprāta gaismā, ir brīv domāt kā patīk; un citādi viņš neko par savu ļaunumu nezinātu, un tādējādi arī no tā nevairītos (nebēgtu), tad jāsecina, ka tas viņā pieaugtu tiktāl, ka nepaliktu pāri vietas atjaunošanai viņā pašā, un tikko arī viņa bērnos, ja viņš kādus dzemdinātu; jo tēva ļaunais pārnesas uz pēcnācēju. Bet Kungs gādā, lai tas nenotiktu.

282. Saprātu Kungs varētu izdziedināt ikvienā cilvēkā, un tā padarīt, ka tas nedomātu ļauno (dsk.), bet labo (dsk.), un proti, ar dažādām bailēm, ar brīnumiem, ar sarunāšanos ar aizgājušajiem, ar vīzijām un sapņiem; bet izdziedināt tikai saprātu nozīmētu izdziedināt cilvēku tikai ārēji, jo saprāts ar tā domāšanu ir cilvēka dzīvības ārējais iecirknis, un griba ar tās rosmēm ir viņa dzīvības iekšējais iecirknis — kālabad saprāta izdziedināšana vien būtu tikpat kā virspusīga dziedināšana, no kam iekšējāk ieslēgtā ļaundabība, nevarēdama iziet, saēstu papriekš tuvāk un pēc tam attālāk esošo (dsk.), līdz viss kļūtu nedzīvs. Pati griba ir tā, kas ir jādziedina, nevis ar kādu saprāta ieplūsmu tajā — jo tādas nav — bet ar pamācību un skubinājumu no saprāta puses. Ja saprātu vien izdziedinātu, tad cilvēks būtu kā iebalzamēts, jeb ar smaržīgām vielām un rozēm aplāts liķis, no kura arī tās drīz vien sāktu smirdēt, tā ka tās neviena degunam nevarētu tuvināt. Tā notiktos ar debešķīgām patiesībām saprātā, ja gribas ļaunā mīlestība paliktu iesprostota.

283. Cilvēkam, kā teikts, tiek ļauts domāt ļauno (dsk.) līdz pat tā nodomam, tamdēļ, lai ar pilsoniskiem, tikumiskiem un garīgiem /līdzekļiem/ to atstādīnātu — kas notiek, domājot, ka tas ir pret taisno un pareizo, pret godīgo un pieklājīgo, un pret labo un patieso, tātad pret dzīves rimto, jauko un svētīgo. Ar to triju palīdzību Kungs dziedina cilvēka gribas mīlestību, un proti, papriekš ar bailēm, un vēlāk ar mīlestībām. Un tomēr ļaunumi no cilvēka šķirti un izmesti netiek, bet tikai atstādīnāti un nobīdīti sānis, un kad tie tur ir, un labais ir vidū, tad ļaunumi redzēšanā nerādās; jo kas tik vien ir vidū, tas ir tieši pievērsts skatam, un to redz un jauš. Jāzina tomēr, kas lai gan labais ir vidū, tāpēc tomēr cilvēks vēl nav labajā, ja ļaunumi, kas ir sānos, nevēršas lejup vai uz āru; ja tie raugās augšup vai uz iekšu, tad tie nav atstādīnāti, jo tie tomēr tiecas atgriezties uz vidu. Lejup vai uz āru tie vēršas un raugās tad, kad cilvēks vairās (bēg) no saviem ļaunumiem kā grēkiem; un vēl vairāk, kad novēršas no tiem, jo tad viņš tos nolād un veltī ellei, un dara, ka tie raugās turp.

284. Cilvēka saprāts ir tā labā kā arī ļaunā, un tā patiesā kā arī nepatiesā uzņēmējs, bet ne pati cilvēka griba; šai jābūt vai nu ļaunajā, vai labajā, tā nevar būt abos reizē, jo griba ir pats cilvēks, un tanī ir viņa dzīvības mīlestība. Labais un ļaunais saprātā tomēr ir šķirti kā iekšējais no ārējā; tāpēc cilvēks var būt iekšēji ļaunajā un ārēji labajā; tomēr, cilvēku reformējot, labais un ļaunais sastopas, un tad izceļas sadursme un cīņa, kuru, ja tā ir smaga, sauc par kārdinājumu, bet ja nav smaga, tad tā top kā vīna vai kāda stipra dzēriena rūgšana. Ja tad uzvar labais, tad ļaunais ar savu nepatieso tiek nobīdīts sānis, tamlīdzīgi kā mieles nogulstas trauka dibenā, un labais top kā cēls vīns pēc norūgšanas un ir kā skaidrs dzēriens; bet ja uzvar ļaunais, tad labais ar savu patieso tiek nobīdīts sānis, un top duļķains un riebiģis kā nenorūdzis vīns un cits dzēriens. Salīdzinājums ar raudzēšanu (raugu) ir lietots tāpēc, ka 'raugs' Vārdā nozīmē ļaunā nepatieso, kā Hoz.7,4; Lk.12,1. un citur.

XV — DIEVIŠĶĀ GĀDĪBA IR TĀPAT PIE ĻAUNAJIEM, KĀ PIE LABAJIEM

285. Ikvienam cilvēkam, tā labam kā arī ļaunam, ir divas spējas, no kurām viena veido viņa saprātu, un otra — gribu. Spēja, kura veido saprātu, ir tā, ka viņš var saprast un domāt, kālabad to sauc par Racionālu domāšanu (racionālītāti); un spēja, kura veido gribu, ir tā, ka viņš var to brīvi, proti, domāt, un no tam arī runāt un darīt, ja tikai tas nav pret prātu jeb racionālītāti; jo brīvi darboties nozīmē (ir) darboties, kad grib un kā grib. Tā kā šīs divi spējas ir pastāvīgi un nepārtraukti no pirmā līdz pēdējam momentam visās un katrā atsevišķā lietā, ko cilvēks domā un dara, un tās nav cilvēkam pašam no sevis,

bet ir viņam no Kunga, tad izriet, ka Kunga klātie, būdama tajās /spējās/, ir arī atsevišķos un pat visatsevišķākos cilvēka saprāta un domāšanas, tāpat gribas un rosmes, un no tam arī visatsevišķākos runāšanas un darbības momentos. Atstādini šīs spējas no kādas visatsevišķākās lietas, un tu nevarēsi to ne domāt, nedz izrunāt kā cilvēks. Ka cilvēks šo divu spēju pēc ir cilvēks, var domāt un runāt, jaust labo un saprast patieso (dsk.) — ne tikai pilsonisku un tikumisku, bet arī garīgu — kā arī tikt reformēts un atdzemdināts, ar vārdu sakot, var saistīties ar Kungu, un tādējādi dzīvot mūžam, tas jau iepriekš ir plaši aprādīts; tāpat arī, ka tās divi spējas ir ne tikai labiem cilvēkiem, bet arī ļauniem. Tā kā nu tās spējas cilvēkam ir no Kunga, un nav cilvēkam piesavētas kā viņa paša — jo Dievišķo nevar piesavēt cilvēkam kā viņa paša, bet var tikai piesaistīt viņam, un tāpēc tās var izlikties it kā viņa paša — un tā kā tas Dievišķais pie cilvēka ir viņa visatsevišķākos dzīves momentos, tad izriet, ka Kungs valda tos tā ļaunā cilvēkā, kā arī labā cilvēkā; un Kunga valdīšana ir tas, ko sauc par Dievišķo Gādību.

286. Tā kā nu Dievišķās Gādības Likums ir, ka cilvēkam jāvar darboties brīvi saskaņā ar prātu, tas ir, izlietojot (ex) abas tās spējas — Brīvību un Racionālu domāšanu (Racionālītāti); un Dievišķās Gādības Likums ir arī, ka tam, ko cilvēks dara, jāizliekas viņam it kā nākam no sevis paša, un tādējādi, it kā esam viņa paša; un vēl ir likums, ka ļaunumi ir jāpieļauj, lai varētu viņu no tiem izvest, tad izriet, ka cilvēks var tās spējas izlietot arī nelietīgi, un brīvi saskaņā ar savu prātu apstiprināt, kas tik vien patīk; jo viņš var pataisīt par prātīgu, ko tik vien grib; vai tas ir vai nav prātīgs par sevi. Tāpēc daži saka: “Kas ir Patiesis? Vai es nevaru pataisīt par patiesu, ko tik vien gribu?” Vai pasaulē tā arī nedara? Un kas to prot (var), tas dara to prātošs. Ņem vislielāko nepatiesību un pasaki kādam asprātīgam; Apstiprini to! un viņš apstiprinās. Saki viņam, piemēram, lai apstiprina, ka cilvēks ir kustonis; vai ka dvēsele ir tāpat kā zirneklītis savā tīklā, un valda ķermeni tāpat kā tas ar pavedieniem; vai pasaki viņam /lai apstiprina/, ka reliģija nav nekas cits kā tikai važas; un viņš apstiprinās jebkuru no šīm /nepatiesībām/, līdz tās izliksies patiesas. Kas tad ir vieglāk izdarāms, nezino, kas ir šķitums? nedz arī, kas ir aiz aklas ticības par patiesību pieņemta nepatiesība? No tam nākas, ka cilvēks nevar redzēt arī šo patiesību, ka Dievišķā Gādība ir visatsevišķākajos saprāta un gribas momentos, jeb, kas ir tas pats, visatsevišķākajos domu un rosmju momentos pie ikkura cilvēka, tā ļauna kā arī laba. Viņš apjūk sevišķi no tam, ka šādā kārtā /izliekas, it kā/ arī ļaunumi būtu no Kunga; bet ka tomēr ne drusciņ ļaunā nav no Kunga, bet no cilvēka, viņš apjūk no tam, ka ir apstiprinājis sevi šķitumu, ka viņš domājot, gribot, runājot un darbojoties pats no sevis, būs redzams tūdaļ sekojošos pantos. Lai to skaidri redzētu, tas demonstrējams šādā kārtībā:

I — Ka Dievišķā Gādība ne tikai pie labajiem, bet arī pie ļaunajiem ir vispārīga (jeb universāla) visatsevišķākajās lietās; un tomēr tā nav viņu ļaunumos.

II — Ka ļaunie paši sevi pastāvīgi ieved ļaunumos, bet Kungs viņus pastāvīgi no ļaunumiem novirza.

III — Ka ļaunos pavisam no ļaunā aizvadīt, un labajā vadīt, Kungs nevar, kamēr viņi tic, ka viņu pašsaprātība ir viss, un Dievišķā Gādība nekas.

IV — Ka Kungs valda arī ar pretstatiem (per opposita), un pasaulē esošos ļaunos valda ellē viņu iekšējāko, un ne ārējāko /sirdsprātu/ ziņā.

287. I — **Ka Dievišķā Gādība ne tikai pie labajiem, bet arī pie ļaunajiem ir vispārīga (jeb universāla) visatsevišķākajās lietās; un tomēr tā nav viņu ļaunumos.** Iepriekš ir rādīts, ka Dievišķā Gādība ir visatsevišķākajos cilvēka domu un rosmju momentos, ar ko domāts, ka cilvēks neko nespēj domāt un gribēt pats no sevis, bet ka viss, ko viņš domā un grib, un no tam runā un dara, ir no ieplūsmas; ja labs, tad no Debess ieplūsmas, un ja ļauns, tad no elles ieplūsmas; jeb, kas ir tas pats, ka labais ir no Kunga ieplūsmas, un ļaunais — no cilvēka pašdabas. Bet es zinu, ka to grūti aptvert, tāpēc ka mēs loģiski izšķiram starp to, kas ieplūst no Debess jeb no Kunga, un to, kas ieplūst no elles jeb no cilvēka pašdabas, un tomēr teikts, ka Dievišķā Gādība ir visatsevišķākajos cilvēka domu un rosmju momentos — pat tiktāl, ka cilvēks neko nespēj domāt un gribēt pats no sevis. Bet tā kā teikts, ka viņš var /domāt un gribēt/ arī no elles, un no savas pašdabas, tad tas izklausās it kā pretruna, bet tomēr tā nav. Ka tā nav /pretruna/, būs redzams turpmāk, kad būs iepriekš pateikts kaut kas, kas šo lietu apgaismos.

288. Visi Debess Eņģeļi apliecina, ka neviena nespēj domāt pats no sevis, bet no Kunga; un visi elles gari saka, ka neviens nespējot domāt no kāda cita, kā vien no sevis. Bet šiem dažreiz rādīja, ka neviens no viņiem nedomā, nedz spēj domāt, pats no sevis, bet ka /domāšana/ ieplūst; tikai velti, jo viņi negribēja šo patiesību pieņemt. Bet pieredze mācīs, pirmkārt, ka viss, kas pieder pie domāšanas un rosmes, arī elles garos ieplūst no Debess, bet ka ieplūstošais labais tur pārvēršas ļaunajā, un patiesais

nepatiesajā, tātad viss /pārvēršas/ pretējā. To parādīja tā: No Debeša tika nolaista kāda patiesība no Vārda, un šo uztvēra ellē augstāk esošie, un no šiem tā tika nolaista zemākās elles līdz pat viszemākai, un pa ceļam tā pakāpeniski pārvērtās nepatiesībā, un beidzot patiesībai pilnīgi pretējā nepatiesībā; un tie, kuros tā pārvērtās, domāja nepatieso it kā paši no sevis, un citādi to arī neapzinājās, jebšu tā bija no debess lejā plūstoša patiesība, kas pa ceļam uz viszemāko elli tā bija viltota un sagrozīta. Ka tā notika, to trīs vai četras reizes dzirdēju. Tamlīdzīgi notiek arī ar labo: No Debess lejā plūstot, tas soli pa solim pārvēršas labajam pretējā ļaunajā. No tam bija skaidrs, ka no Kunga izejošais patiesais un labais, uztverts no tiem, kuri ir nepatiesajā un ļaunajā, pārmainās un pāriet citā formā tiktāl, ka pirmo formu vairs neredz. Tamlīdzīgi notiek arī ikvienā ļaunā cilvēkā, jo tas sava gara ziņā ir ellē.

289. Ka arī ellē neviens nedomā pats no sevis, bet no apkārtējiem citiem, nedz arī šie citi paši no sevis domā, bet arī no citiem, un ka domas un rosmes staigā pēc kārtas no biedrības uz biedrību, nevienam neapzinoties (nezinot) citādi, ka viņš /domā un jūt/ pats no sevis, tas bieži tika rādīts. Dažus, kuri domāja (ticēja) sevi domājam un gribam no sevis, iesūtīja kādā biedrībā, pārtraucot sakaru ar kaimiņu biedrībām, uz kurām arī viņu domas mēdza izplatīties, un paturēja viņus tajā; un tad viņiem sacīja, lai domā citādi, nekā tās biedrības gari domā, un lai piespiež sevi domāt tiem pretēji; bet viņi atzinās, ka tas viņiem neesot iespējams. Tas tika izdarīts ar daudziem, arī ar Leibnicu (ievērojams vācu filozofs (1646–1716)), kurš tad arī pārliecinājās, ka neviens nedomā pats no sevis, bet no citiem, nedz arī tie citi no sevis, un ka visi domā no Debess ieplūsmas, un Debess no Kunga ieplūsmas. Daži, šo lietu pārdomādami, sacīja, ka tā viņus mulsinot (stupendum sit), un ka grūti būšot piedabūt kādu tam ticēt, tāpēc ka tas visnotaļ ir pret šķītumu; bet viņi tomēr nevarot to noliegt, tāpēc ka tas esot pilnām parādīts. Bet tomēr, izbrīnā būdami, viņi sacīja, ka tad, ļaunu domājot, viņi neesot vainīgi; un ka tad liekoties, it kā ļaunais arī būtu no Kunga; un vēl, ka viņi neaptverot, kā Kungs viens pats var izdarīt, ka visi tik dažādi domā. Bet šīs trīs lietas būs atrisināmas turpmākos pantos.

290. Minētiem pieredzējumiem piemētināms vēl šis: Kad man no Kunga bija vēlēts runāt ar gariem un eņģeļiem, šis noslēpums man tūdaļ atklājās. Jo no Debess man sacīja, ka es ticot tāpat kā citi, ka domājot un gribot pats no sevis, jebšu neko pats no sevis es nedomājot un negribot; bet, ja tas ir labs, tad tas esot no Kunga; un ja ļauns, tad no elles. Ka tā ir, to man dzīvā kārtā demonstrēja ar dažādām iedvestām (ievadītām) domām un un rosmēm, un pakāpeniski arvien skaidrāk man bija vēlēts to jaust un just. Tāpēc vēlāk, tiklīdz kaut kas ļauns man iekrita gribā, vai kaut kas nepatīess domāšanā, es pētīju, no kurienes tas nāk, un tas man atklājās; un tika arī vēlēts ar tiem gariem runāt, viņus atspēkot un piespiest atkāpties, un tā savu ļauno un nepatieso atvilkt atpakaļ un paturēt pie sevis, un kaut ko tādu manā domāšanā vairs neielāist. Tas tūkstoškārt ir noticies, un šajā stāvoklī nu jau vairākus gadus esmu pavadījis, un palieku tajā vēl līdz šim; un tomēr es šķietu sevī domājam un gribam no sevis tāpat kā citi, bez kādas atšķirības. Jo no Kunga Gādības nākas, ka katram tā liekas, kā iepriekš savā Posmā tas rādīts. Jaunpienācēji gari brīnās par šādu manu stāvokli, neredzēdami citādi, kā mani it neko nedomājam un negribam no sevis, un tādējādi esam kā kaut ko tukšu. Bet es viņiem to noslēpumu atklāju; un vēl to, ka es arī iekšējāk domāju, un jaušu to, kas ieplūst manā ārējākā domāšanā, vai tas ir no Debess, vai no elles, un ka šo es atmetu, un to paturu; un tomēr šķietu sev, tāpat kā viņi, domājam un gribam pats no sevis.

291. Ka viss labais ir no Debess, un viss ļaunais no elles, tas pasaulē nav nezināms; Baznīcā tas ir zināms katram. Kurš tad tur, būdams iesvētīts garīdznieka kārtā, nemāca, ka viss labais ir no Dieva, un ka cilvēks pats no sevis neko nevar ņemt, kas viņam nav dots no Debess; tad vēl, ka velns ietekmē domās ļauno, un pavedina, kā arī skubina to darīt? Tāpēc garīdznieks, kurš tic sevi runājam svētā dedzībā, lūdzas, lai svētais gars viņu mācītu, vadītu viņa domas un viņa runu; un daži sakās jutekliski jautuši, ka bijuši spiesti /runāt/, un kad viņu sludināšanu slavē, viņi bijīgi atbild, ka nav runājuši no sevis, bet no Dieva. Tāpēc arī, redzēdami kādu labi runājam un labi darām, viņi saka, ka Dievs viņu uz to ir vadījis; un otrādi: redzēdami kādu ļauni runājam un ļauni darām, viņi saka, ka velns viņu uz to ir vadījis. Ka Baznīcā tā runā, tas ir zināms; bet kurš tic, ka tā ir?

292. Ka no vienīgā dzīvības avota ieplūst viss, ko cilvēks domā un grib, un no tam runā un dara, un ka tomēr šis vienīgais dzīvības avots, kas ir Kungs, nav par iemeslu tam, ka cilvēki domā ļaunu un nepatiesu, var ilustrēt ar sekošiem piemēriem dabīgajā Pasaulē. No šīs /pasaules/ Saules iziet siltums un gaisma, un šie divi ieplūst visos acīm redzamajos subjektos un objektos, ne tikai labos subjektos un skaistos objektos, bet arī ļaunos subjektos un neglītos objektos, un rada tajos dažādus efektus, jo tie

ieplūst ne tikai kokos, kuri nes labus augļus, bet arī kokos, kuri nes sliktus augļus, un pat pašos augļos, un liek tiem veģētēt; tamlīdzīgi arī labās sēklās un arī nezālēs; tāpat arī noderīgos jeb veselīgos krūmos, un arī kaitīgos jeb indīgos krūmos. Un tomēr tas ir tas pats siltums un tā pati gaisma, kuri nav par iemeslu sliktajam, bet tā iemesls ir uzņēmējos subjektos un objektos. Siltums, kas izperina olas, kurās slēpjas pūce, ūpis, odze, iedarbojas tāpat, kā izperinādams olas, kurās slēpjas balodis, skaists putns un gulbis. Paliēc vistai apakšā abu sugu olas, un no tās siltuma, kas par sevi ir nekaitīgs, izperēsies abas. Kas tad nu siltumam ir kopējs ar to slikto un kaitīgo (dsk.)? Siltums, ieplūdzams purvainās mēslainēs, puvumos un maitās, darbojas tāpat, kā ieplūdzams ogulājos, smaržīgos, augošos un dzīvos /objektos/. Kurš neredz, ka iemesls šai dažādībai nav siltumā, bet uzņēmējā subjektā? Arī tā pati gaisma rada vienā priekšmetā jaukas krāsas un otrā nejaukas; un pat top spilgtā spoži baltos priekšmetos un mirdz, un top ēnaina tādos, kuri sliecas uz melnu, un top tumša. Tamlīdzīgi ir garīgajā Pasaulē, kur arī ir siltums un gaisma no savas Saules, kura ir Kungs, kuri no tās ieplūst savos subjektos un objektos. Tur subjekti un objekti ir eņģeļi un gari, sevišķi viņu gribas un saprāta piederumi. Siltums tur ir izejošā Dievišķā mīlestība, un Gaisma tur ir izejošā Dievišķā gudrība. Šis nav par iemeslu, ka viens tās uzņem citādi nekā otrs, jo Kungs saka: “*Ka liek Saulei uzlēkt pār ļauniem un labiem, un sūta lietu pār taisniem un netaisniem*” (Mt.5,45). Ar ‘Sauli’ visaugstākā garīgā nozīmē domāta Dievišķā Mīlestība, un ar ‘lietu’ — Dievišķā Gudrība.

293. Sacītam piemetināšu kādu eņģeļu (eņģelisku) izteicienu, zīmējoties uz gribu un sapratību cilvēkā. Tas izteiciens ir šis, ka nav ne drusciņ savas paša gribas un savas paša apdomības ne jebkuram cilvēkam. Viņi saka, ja ikkuram būtu /kaut/ drusku, tad nepastāvētu ne Debess, ne elle, un ietu bojā viss cilvēku Dzimums. Tas tāpēc, viņi saka, ka miriādu miriādas cilvēku, cik kopš pasaules radīšanas ir dzimuši, izveido (sastata) Debese un elli, kuras ir viena zem otras tādā kārtībā, ka katra veido vienu vienību: Debess — vienu skaistu Cilvēku, un elle — vienu briesmīgu (monstrozu) Cilvēku. Ja ikkuram būtu /kaut/ drusku savas paša gribas un savas paša sapratības, tad tās vienības nevarētu būt, bet tā tiktu saraustīta, un līdz ar to ietu bojā tā Dievišķā Forma, kura citādi sastāvēt un pastāvēt nevar, kā, ja Kungs ir viss visos, un viņi ir nekas veselajā. Un vēl iemesls, viņi saka, ir tas, ka domāt un gribēt pašam no sevis ir īstenais Dievišķais, un domāt un gribēt no Dieva ir īstenais Cilvēciskais atribūts; un īsteno Dievišķo nevar piesavēt nevienam cilvēkam, jo tādā kārtā cilvēks būtu Dievs. Iegaumē šo patiesību, un eņģeļi, ja gribi, tevi tanī nostiprinās, kad pēc aiziešanas nāksi garīgajā Pasaulē.

294. Iepriekš (289.nr.) teikts, ka daži — kad bija tikuši pārliecināti, ka neviens nedomā pats no sevis, bet no citiem, un arī visi citi ne no sevis, bet no ieplūsmas caur debese no Kunga — izbrīnā sacīja, ka tad, ļaunu darot, viņi neesot vainīgi; un ka tad liekoties, ka arī ļaunais ir no Kunga; un ka viņi neapverot, ka Kungs Viens pats var izdarīt, ka visi tik dažādi domā. Tā kā nu šie trīs iebildumi nevar neietekmēt domāšanu tajos, kuri domā vienīgi sekas esam no sekām, nevis sekas no cēloņiem, tad tie nepieciešami jāņem un cēloniski jānoskaidro (jāatsedz).

Pirmkārt, **ka tad, ļaunu darot, viņi nebūtu vainīgi**. Jo, ja viss, ko cilvēks domā, ieplūst no citiem, tad liekas, ka vainīgi ir tie, no kuriem tas nāk; bet īstenā vaina tomēr ir tajā, kurš to ieplūsmu uzņem, jo viņš uzņem to kā savu, citu neko nezinādams, nedz arī gribēdams ko citu zināt. Jo katrs grib būt pats savs, pats sevi vadīt, un galvenokārt pats no sevis domāt un gribēt; jo īsteni (pats) brīvais /cilvēkā/ ir tas, kas viņam izliekas kā savs, kurā ir ikviens cilvēks; kālabad, ja viņš zinātu, ka tas, ko viņš domā un grib, ieplūst no kāda cita, viņš pats sev liktos it kā saistīts un sagūstīts, ne vairs pats savs, un tā zustu visa viņa dzīves patika, un beidzot pats viņa cilvēciskais. Ka tā ir, tam bieži esmu redzējis apstiprinājumu. Dažiem ļāva jaust un just, ka citi viņus vada, un viņi tad tā iekarsa dūsmās, ka kļuva it kā nespējīgi savaldīties, un sacīja, ka drīzāk gribētu būt saistīti ellē, nekā nedrīkstēt domāt, kā paši grib, un gribēt, kā paši domā. Šādu nedrīkstēšanu viņi nosauca par sasiēšanu pašas dzīvības ziņā, kas esot grūtāka un neciešamāka par ķermenisku sasiēšanu. Nedrīkstēšanu runāt un darīt, kā paši domā un grib, to viņi par sasiēšanu nesaUCA, tāpēc ka pilsoniskas un tikumiskas dzīves patika, kas pastāv runāšanā un darīšanā, to iegrožo un it kā lēnina. Tā kā nu cilvēks negrib zināt, ka citi viņa domāšanu vada, bet grib domāt pats no sevis, un to arī tic, tad izriet, ka viņš pats ir vainīgs, un nevar vainu no sevis novelt, kamēr mīl domāt to, ko domā; bet ja viņš to nemīl, tad atraisās no sakara ar tiem, /kuri viņa domāšanu vada/. Tas notiek, zinot, ka tas, /ko viņš grib un domā/, ir ļauns, un tāpēc gribot no tā vairīties (bēgt) un atstāties. Tad arī Kungs izņem viņu no biedrības, kura ir tajā ļaunajā, un pārceļ uz biedrību, kurā tā /ļāunā/ nav. Bet ja viņš ļauno zina un no tā nevairās (nebēg), tad vaina tiek viņam ieskaitīta, un viņš top tai ļaunajā

vainīgs. Tātad, ko tik vien cilvēks tic darām pats no sevis, to saka notiekam no cilvēka, nevis no Kunga.

Otrkārt, **ka tā izliekas, ka ļaunais ir no Kunga.** To var domāt kā secinājumu no iepriekš (288.nr.) rādītā, proti, ka no Kunga iepļūstošais labais ellē pārvēršas par ļauno, un patiesais par nepatieso. Bet kurš nespēj redzēt, ka ļaunais un nepatiesais nav no labā un patiesā, tātad nav no Kunga, bet no uzņēmēja subjekta un objekta, kurš ir ļaunajā un nepatiesajā, un to sagroza un apgriez otrādi — kā arī tas pilnām rādīts iepriekš (292.nr.)? Bet no kurienes cilvēkā ir ļaunais un nepatiesais, tas iepriekš vairākkārt rādīts. Garīgajā Pasaulē arī izmēģināja ar tiem, kuri ticēja, ka Kungs varētu ļaunumus no ļaunajiem atstādināt, un to vietā ienest viņos labo (dsk.), un tā visu elli pārnest uz debesi un izglābt visus; bet ka tas ir neiespējami, būs redzams šī Apcerējuma beigās, kur būs runa par acumirkliģu izglābšanu un par tiešu Žēlsirdību.

Treškārt, **ka viņi neaptverot, ka Kungs viens pats var izdarīt, ka visi tik dažādi domā.** Kunga Dievišķā Mīlestība ir Bezgalīga, un Viņa Dievišķā Gudrība ir Bezgalīga, un Bezgalīgi mīlestības un Bezgalīgi gudrības momenti no Kunga iziet, un tie iepļūst visos debesī, un no turienes visos ellē, un no tām abām visos Pasaulē, kāpēc nevienam nevar trūkt ko domāt un gribēt, jo bezgalīgas ir bezgala visas lietas. Šās bezgalīgās lietas, kas no Kunga iziet, iepļūst ne tikai vispārīgi, bet arī gluži atsevišķi, jo Dievišķais ir vispārīgs, tāpēc ka ir visatsevišķākās lietās, un visatsevišķākās Dievišķās lietas ir tās, ko sauc par Vispārīgo — kā tas iepriekš rādīts; un visatsevišķākā Dievišķā lieta arī ir bezgalīga. No tam var redzēt, ka Kungs Viens pats dara ikkuru domājam un gribam, skatoties pēc tā kādības, un saskaņā ar savas Gādības likumiem. Ka viss, kas ir Kungā, un kas no Kunga iziet, ir Bezgalīgs, ir rādīts iepriekš (46.–69.nr.), un arī Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestīb un Dievišķo Gudrību* (17.–22.nr.).

295. II — **Ļaunie paši sevi pastāvīgi ievēd ļaunumos, bet Kungs viņus pastāvīgi no tiem novirza.** Kāda ir Dievišķā Gādība pie labajiem, to vieglāk aptvert nekā kāda tā ir pie ļaunajiem; un tā kā par šo tagad ir runa, tad pateiksim to šādā kārtībā: 1. Ka ir neskaitāmi daudz momentu ikkurā ļaunumā. 2. Ka ļaunais /cilvēks/ pats no sevis pastāvīgi ievēd sevi savos ļaunumos /arvien/ dziļāk. 3. Ka Dievišķā Gādība pie ļaunajiem ir pastāvīga ļaunuma pieļaušana — nolūkā pastāvīgi /no tā/ novirzīt (aizvadīt). 4. Ka Kungs novirza (aizvada) no ļaunā tūkstoš dažādos, arī visapslēptākos, veidos.

296. Lai tad nu Dievišķo Gādību pie ļaunajiem skaidri (izšķirīgi) jaustu, un tādējādi aptvertu, tad nupat minētie punkti izskaidrojami tādā pašā kārtībā, kādā tie minēti. Pirmais: **Ir neskaitāmi daudz momentu ikkurā ļaunumā.** Ikkurš ļaunums izliekas cilvēkam kā kāda vienkārša lieta: tāds izliekas ienaidis un atriebība, tāds — zādzība un krāpšana, tāds laulības pārkāpšana un maucība, tāds — lepnība un augstprātība, neminot pārējos, un /cilvēki/ nezina, ka ikkurā ļaunumā ir neskaitāmi daudz momentu — vairāk nekā cilvēka ķermenī ir šķiedru un šūniņu. Jo ļauns cilvēks ir elle vismazākā formā, un elle sastāv no miriādu miriādām ļaunu garu, un ikviens tur pēc formas ir kā cilvēks, lai gan briesmīga izskata (monstrozs), un visas šķiedras un šūniņas viņā ir ačgārnas. Pats gars ir ļaunais, kas izliekas sev kā viens; bet cik neskaitāmi daudz lietu ir viņā, tikpat daudz ir tā ļaunā iekāru; jo katrs cilvēks ir pats savs ļaunais vai pats savs labais no galvas līdz kājas pēdai. Kad nu ļauns /cilvēks/ ir tāds, tad ir skaidrs, ka viņš ir viens ļaunais, sastāvošs no neskaitāmiem dažādiem ļaunumiem, kas ir atšķirīgi, un ko sauc par ļaunā iekārēm. No tam izriet, ka tie visi pēc kārtas, kādā tie ir, Kungam ir jālabo un jāpārvērš (jāapgriez), lai cilvēku varētu reformēt, un ka tas nevar notikt citādi kā ar Kunga Dievišķo Gādību pakāpeniski no pirmā līdz pēdējam cilvēka mūža posmam. Ikvienu ļaunuma iekāre ellē parādās, to attēlojot, kā kāds kaitīgs dzīvnieks, vai nu kā pūķis, vai kā bazilisks, vai kā odze, vai kā ūpis, vai kā pūce, un tā tālāk. Tādas pat parādās ļaunā iekāres ļaunā cilvēkā, eņģeļiem viņu aplūkojot. Visas šīs iekāru formas pa vienai ir jāpārvērš: Pats cilvēks, kurš sava gara ziņā izskatās kā cilvēks — briesmonis, jeb kā velns, ir jāpārvērš (jāapgriez), lai viņš būtu skaists kā eņģelis, un ikkura ļaunuma iekāre ir jāpārvērš (jāapgriez), lai tā izskatītos kā jērs vai avs, vai kā balodis un ūbele — kādas parādās eņģeļu labā rosmes Debesī, tās attēlojot; un pārvērst (apgriezt) pūķi par jēru, bazilisku par avi, un ūpi par balodi nevar citādi, kā pakāpeniski, izravējot ļauno no tā sēklas, un iedēstot tā vietā labu sēklu. Bet tas var notikt tikai tamlīdzīgi, kā potējot kokus, kuru saknes līdz ar daļu stumbra paliek, bet uzpotētais zars tomēr caur veco sakni uzsūkto sulu pārvērš labus augļus nesošā sulā. Ieokulējamo zaru nevar ņemt nekur citur kā no Kunga, kurš ir dzīvības Koks — kas arī saskan ar Kunga vārdiem Jņ. 15,1.–7.

Otrais: **Ļaunais cilvēks pats no sevis pastāvīgi ievēd sevi savos ļaunumos arvien dziļāk.** Teikts “pats no sevis” tāpēc, ka viss ļaunais ir no cilvēka, jo labo, kas ir no Kunga, viņš pārvērš ļaunajā — kā iepriekš teikts. Ka ļauns cilvēks ievēd sevi ļaunajā /arvien/ dziļāk, tam īstenais iemesls ir tas, ka,

gribēdams un darīdams ļaunu, viņš dodas ellišķajās biedrībās arvien iekšējāk (iekšējāk un iekšējāk), un arī arvien dziļāk (dziļāk un dziļāk), no kam arī pieņemas ļaunuma patika, un šī tā pārņem viņa domas, ka beidzot viņš neko saldāku nejūt, un kurš ellišķajās biedrībās ir ielaidies iekšējāk un dziļāk, tas top it kā saitēm apsiets; bet kamēr viņš pasaulē dzīvo, viņš tās saites nejūt, jo tad tās ir it kā no mikstas vilnas, vai kā no maiga zīda pavedieniem, ko viņš mīl, tāpēc ka tās kutina, bet pēc nāves tās saites no mikstām top raupjas, un no kutinošām durstīgas. Ka ļaunuma patika pieņemas, ir zināms no zagšanas, laupīšanas, atriebības, dominēšanas, mantrausības un citām patikām. Kurš, samērā ar panākumiem un neierobežoti /tos ļaunumus/ piekops, nejūt tajos patikas pieaugumu (pacēlumu)? Ir zināms, ka zaglis zagdams jūt tādu patiku, ka nespēj atturēties; un, dīvainā kārtā, mīl vienu nozagtu naudas gabalu vairāk, nekā desmit iedāvinātus naudas gabalus. Tamlīdzīgi būtu arī ar laulības pārkāpšanām, ja nebūtu gādāts par to, ka šis ļaunums, skatoties pēc pārmērības, savu spēku zaudē, un tomēr daudzos paliek patika to domāt un par to runāt, un ja ne vairāk, tad tomēr pieskaršanās tiksme. Bet /cilvēks/ nezina, ka tas nākas no tam, ka viņš dodas iekšā ellišķajās biedrībās arvien iekšējāk un arvien dziļāk, par cik gribēdams un reizē arī domādams ļaunumus izdara. Ja tie ir tikai domāšanā, un nav gribā, tad viņš ar savu ļaunumu vēl ellišķā biedrībā nav, bet ieiet tanī tad, kad tie ir arī gribā. Ja viņš tad vēl domā, ka tas ļaunums ir pret dekaloga baušļiem, un uzskata (padara) šos par Dievišķiem, tad viņš to izdara ar nodomu, un ar to iegrimst tik dziļi, ka nevar no tā tikt izvests citādi, kā tikai ar aktuālu nožēlošanu. Ir jāzina, ka ikviens cilvēks sava gara ziņā ir garīgajā Pasaulē kādā no tās biedrībām — ļauns cilvēks ellišķā biedrībā un labs cilvēks debešķīgā biedrībā, kur viņš arī pa laikam parādās, būdams kādā dziļā pārdomā. Tad vēl ir jāzina, ka, tāpat kā dabīgajā pasaulē balss skaņa līdz ar runāšanu izplatās visapkārt gaisā, tā rosme līdz ar domāšanu izplatās visapkārt pa biedrībām garīgajā pasaulē. Pastāv arī atbilstība, jo rosme atbilst balss skaņai, un domāšana runāšanai.

Trešais: Dievišķā Gādība pie ļaunajiem ir pastāvīga ļaunuma pieļaušana — nolūkā pastāvīgi no tā novirzīt (aizvadīt). Ka dievišķā Gādība pie ļaunajiem cilvēkiem ir pastāvīga pieļaušana, tas tāpēc, ka no viņu dzīvības nekas cits kā ļaunais iziet nevar; jo cilvēks ir vai nu labajā, vai ļaunajā, un nevar būt abos reizē, nedz arī pārmijus, ja viņš nav remdens, un dzīves ļauno gribā un caur šo domāšanā neievada Kungs, bet ievada cilvēks, un to sauc par pieļaušanu. Tā kā nu viss, ko ļauns cilvēks grib un domā, pieder pie pieļautā, tad jautājums ir, kas tad tur ir Dievišķā Gādība; par kuru teikts, ka tā ir visatsevišķākās lietās pie ikkura cilvēka, tā ļauna kā laba. Bet tā pastāv nemitīgā pieļaušanā ar nolūku, un pieļauj tādas lietas, kas tam nolūkam noder, un ne citas; un ļaunumus, kuri, ar pieļaušanu /no cilvēka/ iziet, pastāvīgi pārrauga, šķiro, tīra, un nepiemērotos aizraida, un pa nezināmiem ceļiem atstādina (atsloga). Tas notiek galvenokārt cilvēka iekšējākā gribā, un no šīs viņa iekšējākā domāšanā. Dievišķā Gādība pastāvīgi rūpējas arī par to, lai aizraidāmos un atstādināmos (atslogojamos) /ļaunumus/ griba atkal neuzņemtu, jo viss, ko griba uzņem, cilvēkam piesavējas, bet, ko ar domāšanu uzņem, un ne ar gribu, tas tiek atšķirts un atstatīts. Šī ir pastāvīga Kunga Gādība pie ļaunajiem, kura, kā teikts, ir pastāvīga pieļaušana — nolūkā vienmēr no tā novirzīt (aizvadīt). Par šīm lietām cilvēks gandrīz nekā nezina, tāpēc ka tās nemana. Galvenais iemesls, kāpēc viņš tās nemana, ir tas, ka tie ir viņa dzīvības mīlestības iekāru ļaunumi, un šos nejūt kā ļaunumus, bet kā patikas, kam neviens vēribu nepiegiež. Kurš tad piegiež vēribu savas mīlestības patikām? Viņa domāšana peld tajās kā laiva, ko upes straume nes; un tās mana kā jauki smaržojošu gaisu, ko ar pilnu krūti ieelpo. Tikai mazumu no tām viņš var just savā ārējā domāšanā, bet arī tām viņš tur vēribu nepiegiež, ja pienācīgi nezina, ka tās ir ļaunas. Bet vairāk ko par šīm lietām pateiksim tūdaļ sekojošos /pantos/.

Ceturtais: Kungs novirza (aizvada) no launā tūkstoš dažādos, arī visapslēptākos, veidos. No šiem tikai daži man ir atklāti, īstenībā tikai gluži vispārīgie, proti, ka iekāru patikas, par kurām cilvēks nekā nezina, pulkiem un kūļiem izraisās iekšējākās domās, kuras ir cilvēka gara domas, un no tām viņa ārējākās domās, kurās tās izpaužas (parādās) kādā tiksme, kaires vai alkas sajūtā, un sajaucas tur ar viņa dabīgajām un jutekliskajām patikām. Tur ir atšķiršanas un attīrīšanas līdzekļi, un arī ceļi aizvādīšanai un atslogošanai. Tādi līdzekļi galvenokārt ir patikas pārdomāt, apdomāt un padomāt zināmu nolūku labad, kuri attiecas uz kādu lietderīgu kalpošanu, un lietderīgas kalpošanas nolūku ir tikpat daudz, cik kādam ir daļēju un atsevišķu veikalisku un amata darīšanu; tāpat arī, cik kādam patik padomāt nolūkā, lai izskatītos pēc pieklājīga un tikumiska cilvēka, un arī pēc garīga cilvēka; neminot nepatikas, kādas var atgādīties. Šīs patikas, tāpēc ka tās pieder pie viņa ārējā cilvēka mīlestības, ir līdzekļi, ar kuriem iespējams atšķirt, attīrīt, izmest un aizvadīt iekšējā cilvēka ļaunā iekāru patikas. Ņemsim, piemēram,

netaisnu tiesnesi, kurš raugās uz peļņu vai draudzību kā sava amata mērķi jeb noderību: Iekšēji viņš ir pastāvīgi tajās iekārēs, bet ārēji /viņš domā/, kā rīkoties, lai izliktos pēc likumpratēja un taisna /tiesneša/. Pastāvīgi viņam ir patika pārdomāt, apdomāt un padomāt, cenšoties spriedumu (tiesu) locīt, grozīt, pielāgot un pieskaņot, līdz tas izliekas ar likumiem saskanīgs un taisnībai līdzīgs; un viņš nezina, ka Viņa iekšējā patika sastāv no viltībām, mānīšanām, blēdībām, slepenām zādzībām un daudz citiem /ļāunumiem/, un ka tā no tik daudz ļaunā iekāru patikām sastāvošā patika dominē visos un katrā viņa ārējās domāšanas /momentā/, kurā domāšanā ir patikas izlikties taisnam un godīgam. Šajās ārējās patikās nolaižas iekšējās patikas un sajaucas tur tikpat kā barības kuņģī, un tiek tad atdalītas, nošķirtas un aizvadītas; tomēr nekādas citas ļaunā iekāru patikas, kā tikai kaitīgākās (smagākās); jo ļaunā cilvēkā tiek atdalīti, nošķirti un aizvadīti vienīgi kaitīgākie (smagākie) ļaunumi no mazāk kaitīgiem, bet labā cilvēkā tiek atdalīti, nošķirti un aizvadīti ne tikai kaitīgākie (smagākie), bet arī mazāk kaitīgie; un tas notiek ar labā un patiesā, kā arī ar taisnā un godīgā rosmju patikām, kurās viņš nāk par tik, cik uzskata ļaunumus par grēkiem, un tāpēc no tiem vairās (bēg) un novēršas, un vēl vairāk, ja pret tiem cīnās. Šie ir tie līdzekļi, ar kuriem Kungs šķīstī visus, kas tiek glābti. Viņš šķīstī tos arī ar ārējiem līdzekļiem, kuri pieder pie labas slavas, goda, un dažkārt arī ienākuma; bet šajos Kungs tomēr ieliek labā un patiesā rosmju patikas, ar kurām viņi tiek vadīti un sagatavoti, lai Viņos taptu tuvākmīlestības patikas. Ja kāds ieraudzītu ļaunā iekāru patikas visas reizē kaut kādā formā, vai skaidri jaustu tās ar kādu jutekli, tad redzētu un jaustu tās tik lielā skaitā, ka to nav iespējams pateikt; jo visa elle ir nekas cits kā visu ļaunā iekāru forma, un neviena ļaunā iekāre tur nav gluži līdzīga citai vai tā pati, un arī nevar būt viena gluži līdzīga citai vai tā pati ne mūžam; un par visām tām neskaitāmajām cilvēks gandrīz nekā nezina, un vēl mazāk — kā tās ir /savstarpēji/ sakarīgas. Un tomēr Kungs Savā Dievišķajā Gādībā pastāvīgi ļauj tām iznākt uz āru — nolūkā, lai tās aizvadītu, kas notiek pilnīgā (visā) kārtībā un secībā. Ļauns cilvēks ir elle vismazākā formā, tāpat kā labs cilvēks ir debess vismazākā formā. Ka aizvadišanu no ļaunumiem Kungs veic tūkstoš dažādos, arī visapslēptākos, veidos, to vislabāk var redzēt, un tādējādi par to spriest, no dvēseles apslēptās darbošanās ķermenī. Tās darbošanās, par kurām cilvēks zina, ir šīs, ka viņš raugās pēc barības, ko ēdīs, saož to, jūt ēstgribu, garšo to, zobiem sasmalcina, ar mēli ievada rīklē, un tādējādi kuņģī; bet dvēseles apslēptās darbošanās, par kurām cilvēks neko nezina, tāpēc ka tās nejūt, ir šīs, ka kuņģis uzņemto barību sajauc, ar sulām izšķīdina (atver) un sadala, tas ir, sagremo, un noderīgās vielas pasniedz tur vaļējiem atvērumiem un vadiem, kuri tās uzsūc, un dažas aizvada asinīs, dažas limfas traukos, dažas mezenterija piensulas traukos, un dažas novada zarnās; tālāk, ka barības sula no savas tvertnes mezenterija, pa krūšu vadu uzvilka, tiek ievadīta dobajā vēnā un tādējādi sirdī, un no sirds plaušās, un no šejienes pa sirds kreiso kambari aortā, un no šīs pa tās sazarojumiem tiek iznēsāta pa visa ķermeņa iekšām; un nonāk arī nierēs, kurās abās notiek asiņu atdalīšana, attīrīšana un svešādo vielu aizvadišana; nerunājot par to, kā sirds savas plaušās attīrītās asinis pievada smadzenēm, kas notiek pa artērijām, kuras sauc par karotidēm, un kā smadzenes atdod dzīvinātās asinis dobajai vēnai tieši virs tās vietas, kur krūšu vads ievada tanī barības sulus un tā atpakaļ sirdī. (Iespējams, ka daži no šiem minētiem anatomiskiem terminiem nav precīzi pārtulkoti vai pašlaik ir aizstāti ar modernākiem, kuri mums nav zināmi — par ko lūdzam mūs atvainot). Šīs lietas, neminot vēl neskaitāmas citas, ir dvēseles apslēptās darbošanās ķermenī. Cilvēks no tām neko nejūt un, kas nepazīst anatomijas zinātņi, nekā arī nezina. Un tomēr tamlīdzīgi procesi notiek arī cilvēka sirdsprāta iekšējākos iecirkņos; jo nekas nevar notikt ķermenī, ja ne no turienes, jo cilvēka sirdsprāts ir viņa gars, un viņa gars tāpat ir cilvēks, ar to vienīgo izšķirību, ka ķermenī notiekošais notiek dabīgā kārtā, un sirdsprātā notiekošais notiek garīgā kārtā; līdzība ir viscaur. No tam ir skaidrs, ka Dievišķā Gādība darbojas tūkstoš dažādos, arī visapslēptākos, veidos pie ikkura cilvēka, un nemitīgā nolūkā viņu šķīstīt, tāpēc ka nolūkā viņu glābt; un ka cilvēkam nekas vairāk nav uzlikts par pienākumu kā atstādināt ļaunumus savā ārējā cilvēkā; par pārējo gādā Kungs, ja Viņu piesauc.

297. III — Ļaunos pavisam no ļaunumiem aizvadīt, un labajā vadīt, Kungs nevar, kamēr viņi tic, ka pašsapratība ir viss, un Dievišķā Gādība nekas. Liekas, it kā cilvēks pats varētu no ļaunā atstāties, vienīgi domādams, ka šis vai tas /ļāunums/ ir pret kopējo labo, pret derīgo un pret tautas un starptautiskām tiesībām. To gan var tā ļaunais, kā arī labais, ja tikai viņš no dzimšanas vai vingrināšanās ir tāds, ka iekšēji sevi spēj analītiski un racionāli skaidri domāt; bet tomēr pats viņš no ļaunā atstāties nevar. Tas tāpēc, ka spēju arī abstraktā kārtā lietas saprast un jaust Kungs ir devis ikkuram, tā ļaunajam kā arī labajam — kā iepriekš bieži rādīts; bet tomēr cilvēks ar to sevi no ļaunā izvest nevar; jo ļaunais

ir gribas piederums, un saprāts neietekmē gribu citādi, kā tikai ar gaismu, to apgaismodams un mācīdams; un ja gribas siltums — tas ir, cilvēka dzīvības mīlestība — aiz ļaunā iekāres ir iekarsusi, tad labā rosmes ziņā tā ir auksta, kālabad šo tā neuzņem, bet vai nu atmet vai izdzēš, vai ar kādu izdomātu nepatiesību pārvērš ļaunajā. Tas notiek tāpat kā ar ziemas gaismu, kura ir tikpat skaidra kā vasaras gaisma, bet, ieplūdzama aukstos kokos, darbojas tamlīdzīgi. Bet pilnīgāk šīs lietas redzēt iespējams sekošā kārtībā: 1. Ka pašsapratība, ja griba ir ļaunajā, neredz neko citu kā nepatieso, un negrib nedz arī spēj redzēt ko citu. 2. Ka, ja pašsapratība tad patieso redz, tā novēršas, vai to vilto. 3. Ka Dievišķā Gādība pastāvīgi dara cilvēku patieso redzam, un dod arī tieksmi to jaust, un arī to uzņemt. 4. Ka tādā kārtā cilvēku no ļaunā aizvada Kungs, nevis viņš pats sevi aizvada.

298. Bet lai šīs lietas racionāli domājošam cilvēkam būtu skaidras — vienalga, vai viņš ir ļauns vai labs, tātad vai viņš ir ziemas gaismā vai vasaras gaismā, jo krāsas abās gaismās rādās vienādas — tad tās izskaidrojamas savā kārtībā.

Pirmkārt: Ka pašsapratība, ja griba ir ļaunajā, neredz neko citu kā nepatieso, un negrib nedz arī spēj redzēt ko citu. Garīgajā Pasaulē tas bieži tika rādīts. Ikviens cilvēks, kad top par garu — kas notiek pēc nāves, jo tad viņš savu materiālo ķermeni novelk, un apvelk garīgo — tiek ievests pārmijus divos savas dzīvības stāvokļos: ārējā un iekšējā. Ārējā stāvoklī būdams, viņš runā un darbojas prātīgi un gudri, gluži kā prātīgs un gudrs cilvēks Pasaulē un var arī mācīt citiem vairākas lietas, kas pieder pie tikumiskas un pilsoniskas dzīves; un ja ir bijis sludinātājs, tad var arī mācīt lietas, kas pieder pie garīgas dzīves. Bet kad viņš no šī ārējā stāvokļa tiek ielaists savā iekšējā stāvoklī, kad viņa ārējais sirdsprāts iemieg, un pamostas iekšējais, tad, ja viņš ir ļauns, aina mainās: no prātīga viņš top juteklisks, un no gudra neldzīgs; jo tad viņš domā no savas gribas ļaunā un tā patikas, tātad no pašsapratības, un neredz neko citu kā tikai nepatieso, un nedara neko citu kā tikai ļauno; ticēdams, ka ļaunprātība ir gudrība, un ka viltība ir pratība, un aiz pašsapratības tic sevi esam dievību, un ar visu sirdsprātu kampj negantas mākas. Tādas neldzības vairākkārt esmu redzējis; arī kad viņus pārcēla pārmijus šajos stāvokļos divas vai trīs reizes stundā, un lika tad viņiem savas neldzības redzēt, un tās arī atzīt, viņi tomēr negribēja palikt prātīgā un tikumiskā stāvoklī, bet paši spontāni atgriezās savā iekšējā jutekliskā un neldzīgā stāvoklī, jo šo viņi mīlēja vairāk nekā to, tāpēc ka šajā bija viņu dzīvības mīlestības patika. Kurš var ticēt, ka ļauns cilvēks aiz savas sejas ir tāds, un ka tāda pārvērtība viņā notiek, kad viņš tanī /stāvoklī/ nāk? No šīs pieredzes vien var redzēt, kāda ir pašsapratība, kad tā domā un darbojas no savas gribas ļaunā. Labajos notiek citādi; šie, kad no ārējā stāvokļa pārceļas iekšējā, top vēl gudrāki un tikumiskāki.

Otrkārt: Ja pašsapratība tad patieso redz, tā vai nu novēršas, vai to vilto. Cilvēkam ir sava gribas pašdaba un ir sava saprāta pašdaba. Gribas pašdaba ir ļaunais, un saprāta pašdaba ir nepatiesais no tās. Pēdējā ir domāta ar 'vīra gribu', un pirmā — ar 'miesas gribu' (Jņ.1,13). Gribas pašdaba savā būtībā ir patmīlība, un saprāta pašdaba ir iedomība aiz šās mīlestības. Šīs divas ir tikpat kā divi laulātie, un viņu laulību sauc par ļaunā un nepatiesā laulību. Šajā laulībā tiek ievests ikviens ļauns gars pirms nonākšanas ellē, un kad viņš tur ir, tad vairs nezina, kas ir labais, jo savu ļauno viņš sauc par labo, jo jūt to patīkamu; un tad viņš novēršas arī no patiesā un negrib to arī redzēt, tāpēc ka ar savu ļauno saskanīgu nepatieso viņš uzlūko tāpat kā acs skaisto, un klausās uz to kā auss uz harmonisko.

Treškārt: Dievišķā Gādība pastāvīgi dara cilvēku patieso redzam, un dod arī tieksmi to jaust un to uzņemt. Tas notiek tāpēc, ka Dievišķā Gādība darbojas no iekšējākā, un caur to iedarbojas ārējākās lietās, jeb no garīgā tajās, kuras ir dabīgajā cilvēkā, un ar debess gaismu apgaismo saprātu, un ar debess siltumu dzīvina gribu. Debess gaisma savā būtībā ir Dievišķā Gudrība, un debess siltums savā būtībā ir Dievišķā Mīlestība, un no Dievišķās Gudrības nevar ieplūst nekas cits kā patiesais, un no Dievišķās Mīlestības nevar ieplūst nekas cits kā labais, un no šī Kungs dod saprātam tieksmi patieso redzēt, un to arī jaust un uzņemt. Tā cilvēks top par cilvēku ne tikai ārējā, bet arī iekšējā izskata (sejas) ziņā. Kurš negrib likties prātīgs (jeb racionāls) un garīgs cilvēks; un kurš nezina, ka grib tāds likties, lai citi ticētu viņu esam patiesu cilvēku? Ja tad nu viņš ir prātīgs (racionāls) un garīgs tikai ārējā formā, un ne reizē arī iekšējā — vai tad viņš ir cilvēks? Vai tad viņš ir kas cits nekā aktieris uz skatuves, vai kā pērtiķis, kuram seja ir gandrīz kā cilvēkam? Vai no tam nevar zināt, ka tas vien ir cilvēks, kurš iekšēji ir tāds, kāds grib citiem izlikties? Kas atzīst vienu lietu, tam jāatzīst arī otra. Pašsapratība var piešķirt cilvēcisku formu tikai ārējām lietām, bet Dievišķā Gādība piešķir to iekšējām, un caur iekšējām arī ārējām; un kad tā ir piešķirta, tad cilvēks nevis tikai izskatās pēc cilvēka, bet ir cilvēks.

Ceturtkārt: Tādā kārtā cilvēku no ļaunā aizvada Kungs, nevis viņš pats sevi aizvada. Ka cilvēks,

kad Dievišķā Gādība liek (dod) viņam redzēt patieso, un reizē dod arī tā tieksmi, var tikt aizvadīts no ļaunā, tas tāpēc, ka patiesais rāda un diktē, un kad griba to dara, tad tā ar to /patieso/ saistās, un pārvērš sevī patieso par labo, jo tas top tad par tās mīlestības piederumu un, kas ir mīlestības piederums, tas ir labais. Visa reformēšana notiek ar patiesā palīdzību, un ne bez tā, jo bez patiesā griba ir pastāvīgi savā ļaunajā, un, prasīdama padomu saprātam, tā pamācīta netiek; bet ar nepatiesībām nostiprinās ļaunais. Kas attiecas uz Sapratību, tā izliekas it kā sava un kā paša piederums tā labam cilvēkam, kā arī ļaunam cilvēkam, un arī labais tiek turēts šķītumā darbojamies it kā pēc savas paša sapratības, tāpat kā ļaunais. Bet, kas tic Dievišķajai Gādībai, tas no ļaunā tiek aizvadīts, bet kas tai netic, tas netiek aizvadīts; un tic tas, kurš atzīst ļauno esan grēku, un grib no tā tikt vaļā, un netic tas, kurš to neatzīst un negrib /tikt no tā vaļā/. Izšķirība starp tām divām sapratībām ir kā starp to, ko tic esam sevī, un to, ko tic neesam sevī, bet tomēr it kā sevī; un tā ir arī kā starp ārējo bez tam līdzīga iekšējā, un ārējo ar tam līdzīgu iekšējo; tātad kā starp to, ko runā un dara mīmiķi un aktieri, tēlodami karaļu, prinču un vadoņu personas, un pašiem karaļiem, prinčiem un vadoņiem. Šie ir tādi iekšēji un reizē arī ārēji, bet tie ir tikai ārēji, un kad viņi šo ārējo noliek, viņus sauc par komediantiem, aktieriem un tēlotājiem.

299. IV — **Kungs valda Elli ar pretstatiem, un pasaulē esošos ļaunos valda ellē viņu iekšējāko, un ne ārējāko sirdsprātu ziņā.** Kurš nezina, kāda ir debess un kāda ir elle, visnotaļ nevar zināt, kāds ir cilvēka Sirdsprāts. Cilvēka sirdsprāts ir viņa gars, kurš dzīvo pēc nāves. Tas tāpēc, ka cilvēka sirdsprāts jeb gars ir ikvienā formā, kādā ir debess vai elle. Nav nekādas izšķirības, tikai, ka viena forma ir vislielākā, un otra vismazākā, jeb ka viena ir pats veidojums un otra ir tā attēls; kālabad cilvēks sava sirdsprāta jeb gara ziņā ir vismazākā formā vai nu debess, vai elle. Debess ir tas, kuru vada Kungs, un elle — kurš vadās no savas pašdabas. Tā kā nu man ir vēlēts zināt, kāda ir debess, un kāda ir elle, un svarīgi ir zināt, kāds ir cilvēks sava sirdsprāta jeb gara ziņā, tad aprakstīšu īsumā vienu un otru.

300. Visi, kas ir Debesī, nav nekas cits, kā labā rosmes un no tām /izrietošas/ patiesā domas; un visi, kas ir ellē, nav nekas cits kā ļaunā iekāres un no tām /izrietošas/ nepatiesā iedomas, kas abās ir tā sakārtotas, ka ļaunā iekāres un nepatiesā iedomas ellē ir gluži pretējas labā rosmēm un patiesā domām Debesī, kālabad elle ir zem debess diametrāli tai pretī, tikpat diametrāli, kā divi cilvēki viens otram pretī gulēdami, vai stāvēdami kā antipodi, tātad apgriezti, ar kāju pēdām kopā, un viens otru mīdami. Dažkārt elle arī parādās tādā nostājā jeb virzienā attieksmē pret debesi. Tas tāpēc, ka tie, kuri ir ellē, ļaunā iekāres padara sev par galvu, un labā rosmes par kājām; turpretī tie, kuri ir Debesī, labā rosmes padara par galvu, un ļaunā iekāres par kāju pēdām, no kam pastāv savstarpēja pretešķība. Teikts, ka debesī ir labā rosmes un no tām /izrietošas/ patiesā domas, un ka ellē ir ļaunā iekāres un no tām /izrietošas/ nepatiesā iedomas, un ar to domāts, ka tie ir gari un eņģeļi, kas ir tādi, jo katrs ir pats sava rosme vai sava iekāre: debess eņģelis ir pats sava rosme, un elles gars ir pats sava iekāre.

301. Debess Eņģeļi ir labā rosmes un no tām /izrietošas/ patiesā domas tāpēc, ka viņi ir Dievišķās Mīlestības un Dievišķās Gudrības uzņēmēji no Kunga, un visas labā rosmes ir no Dievišķās Mīlestības, un visas patiesā domas ir no Dievišķās Gudrības. Bet elles gari ir ļaunā iekāres un no tam /izrietošas/ nepatiesā iedomas tāpēc, ka viņi ir patmīlība un pašsapratība, un visas ļaunā iekāres ir no patmīlības, un nepatiesā iedomas no pašsapratības.

302. Rosmju sakārtojums Debesī, un iekāru sakārtojums ellē ir apbrīnojams, un ir zināms vienīgi Kungam. Abās tās ir izšķirotas ģintīs un sugās, un ir tā sasaistītas, ka darbojas kā viens vesels, un tā kā tās ir izšķirotas ģintīs un sugās, tad ir izšķirotas arī lielākās un mazākās biedrībās; un tā kā tās ir sasaistītas darboties kā viens vesels, tad tās ir sasaistītas tāpat kā visas daļas, kādas ir cilvēkā. No tam Debess savā formā ir kā /viens/ skaists cilvēks, kura dvēsele ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, tātad Kungs; un elle savā formā ir kā /viens/ briesmīga izskata cilvēks, kura dvēsele ir patmīlība un pašsapratība, tātad velns. Jo nav nekāda viena velna, kurš būtu tur kungs, bet tā sauc patmīlību.

303. Bet lai labāk zinātu, kāda ir Debess un kāda ir Elle, tad labā rosmju vietā ņemsim labā patikas, un ļaunā iekāru vietā ņemsim ļaunā patikas — jo nav ne rosmes, ne iekāres bez /savām/patikām, jo šīs veido ikkura cilvēka dzīvību. Šīs ir, kas tā ir izšķirotas un sasaistītas, kā iepriekš teikts par labā rosmēm un ļaunā iekārēm. Savas rosmes patika piepilda un apņem ikkuru debess eņģeļi, un kopēja patika piepilda un apņem arī ikkuru debess biedrību, un visu /eņģeļu/ patika kopā jeb gluži vispārējā piepilda un apņem visu debesi. Tamlīdzīgi arī savas iekāres patika piepilda un apņem ikkuru elles garu, un kopēja patika ikkuru elles biedrību, un visu jeb gluži vispārējā patika — visu elli. Tā kā nu, kā iepriekš teikts, debess rosmes un elles iekāres ir vienas otrām diametrāli pretējas, tad ir skaidrs, ka debess patika ellei ir

tik nepatīkama, ka to tur nepanes; un otrādi: elles patika ir tik nepatīkama debesij, ka arī to še nepanes. No tam nākas antipātija, novēršanās un atšķiršanās.

304. Tās patikas, kuras izveido ikkura /eņģeļa un gara/ dzīvību atsevišķi, un viņu visu kopā, tajās esošie nejūt, bet jūt pretējās, šām tuvojoties, un sevišķi, kad tās pārvēršas smakās; jo jebkura patika atbilst kādai smakai, un garīgajā pasaulē tā var šajā pārvērsties. Un tad kopējo patiku debēs jūt kā dārza smaržu, un proti, dažādu, skatoties pēc tā aromātiem no puķēm un augļiem; un kopējo patiku ellē jūt kā stāvoša ūdens smaku, kurā sasviesti dažādi mēsli, un arī dažādu, skatoties pēc smirdoņas no tur pustošām vielām un izgarojumiem. Bet kādu jūt jebkuras labā rosmes patiku debēs, un ļaunā iekāres patiku ellē, arī tas man ir vēlēts zināt, bet lieki būtu to še izklāstīt.

305. Dzirdēju vairākus atnācējus no pasaules želojamies, ka nav zinājuši, ka viņu dzīves liktenis būs saskaņā ar viņu mīlestības rosmēm; un sakām, ka pasaulē viņi par tām neesot domājuši, un vēl mazāk par to patikām, tāpēc ka mīlējuši to, kas viņiem paticis; un ticējuši tikai, ka liktenis katram esot, skatoties pēc tā, ko viņš aiz savas sapratības domājis, un sevišķi skatoties pēc tā, ko domājis aiz pietātes, un arī aiz satiecības. Bet viņiem atbildēja, ka būtu varējuši zināt, ja būtu gribējuši, ka dzīves ļaunais ir netīkams debesij un nepatīk Dievam, bet ir tīkams ellei un patīk velnam; un otrādi: ka dzīves labais ir tīkams debesij un patīk Dievam, bet ir netīkams ellei un nepatīk velnam, un tādējādi arī, ka ļaunais par sevi smird, un labais par sevi smaržo. Un tā kā viņi ir varējuši to zināt, ja būtu gribējuši — kāpēc tad viņi nav vairājušies (bēguši) no ļaunumiem kā elišķiem un velnišķiem, un kāpēc viņi tos lolojuši aiz tā vienīgā iemesla, ka tie bijuši patīkami? Un tā kā viņi tagad zina, ka ļaunā patikas tik riebīgi smird, tad viņi var arī zināt, ka tādi smirdoši (izverdoši) debēs nākt nevar. Pēc šādas atbildes viņi devās prom pie tiem, kuri bija līdzīgās patikās, tāpēc ka tur, un nekur citur, viņi varēja elpot.

306. No nupat sniegtā debess un elles priekšstata iespējams spriest, kāds ir cilvēka sirdsprāts; jo, kā teikts, cilvēka sirdsprāts jeb gars ir vismazākā formā vai nu debess, vai elle; proti, ka viņa iekšējākie iecirkņi ir vienīgi rosmes un no tām /izrietošas/ domas, izšķirotas pa ģintīm un sugām, it kā lielākās un mazākās biedrībās, un ir arī kopā saistītas, lai darbotos kā viens vesels; un ka Kungs tās valda tamlīdzīgi, kā debesi vai elli. Ka cilvēks ir vismazākā formā vai nu debess, vai elle, skaties 1758. gadā Londonā izdotajā Darbā par *Debesi un Elli* (51.–87.nr.).

307. Tagad stāsimies iepriekš teiktās lietas, ka Kungs valda elli ar pretstatiem, un pasaulē esošos ļaunos valda ellē viņu iekšējāko un ne ārējāko /sirdsprātu/ ziņā.

Pirmkārt: Kas attiecas uz to, **ka Kungs valda elli ar pretstatiem**, tad iepriekš (288.289.nr.) rādīts, ka debess eņģeļi nav mīlestībā un gudrībā, jeb labā rosmē un no tās /izrietošā/ patiesā domāšanā paši no sevis, bet no Kunga; un ka no debess labais un patiesais ielūst ellē, un tur labais pārvēršas ļaunajā, un patiesais nepatiesajā — aiz tā iemesla, ka tur esošo sirdsprāta iekšējākie iecirkņi ir pretējā virzienā. Tā kā nu visas elles lietas ir pretējas visām debess lietām, tad izriet, ka Kungs valda elli ar pretstatiem.

Otrkārt: **Ka pasaulē esošos ļaunos Kungs valda ellē**, tas tāpēc, ka cilvēks sava gara ziņā ir garīgajā Pasaulē, un ir tur kādā biedrībā: ja ir ļauns, tad elišķā biedrībā, un ja labs, tad debešķīgā biedrībā. Jo cilvēka sirdsprāts, kas par sevi ir garīgs, nevar būt nekur citur kā starp garīgām būtnēm, starp kurām arī nonāk pēc nāves. Ka tā ir, arī tas iepriekš teikts un rādīts. Bet cilvēks nav tur kā gars, kurš kādā biedrībā ieskaitīts, jo cilvēks vienmēr vēl ir reformēšanas stāvoklī, kāpēc arī, skatoties pēc viņa dzīves un tās pārmaiņām, Kungs pārceļ viņu no vienas elles biedrības citā — ja viņš ir ļauns; un ja viņš ļauj sev reformēt, tad izved viņu no elles un ved augšup uz debesi, un arī tur pārceļ no vienas biedrības citā, un dara to līdz pat nāvei, pēc kam viņu tur vairs nepārceļ no biedrības uz biedrību, tāpēc ka tad viņš vairs nav nekādā reformēšanas stāvoklī, bet paliek tanī, kurā ir, skatoties pēc savas dzīvības. Tāpēc mirstot cilvēks tiek ieskaitīts (ierakstīts) savā vietā.

Iekšējākos cilvēka sirdsprāta iecirkņus Kungs valda tā, ka nupat teikts, bet ārējākos valda garu pasaulē, kura ir vidū starp debesi un elli. Tas tāpēc, ka cilvēks pa lielākai daļai ārējās lietās ir citāds nekā iekšējās; jo ārēji viņš var izlikties par gaismas eņģeli, un tomēr iekšēji būt tumsības gars, kālabad citādi tiek valdīta viņa āriene, un citādi viņa iekšiene: āriene tiek valdīta garu Pasaulē, bet iekšiene Debesī vai ellē, kamēr viņš ir pasaulē. Tāpēc arī mirstot viņš nāk garu Pasaulē, un tur savā ārienē, un šo tur novelk un, kad tā novilkta, pārceļas uz savu vietu, pie kuras pieder. Kas ir garu Pasaule, un kāda tā ir, skaties Londonā 1758.g. izdotajā Darbā par *Debesi un Elli* (421.–535.nr.).

XVI — DIEVIŠĶĀ GĀDĪBA NEPIESPRIEŽ NEVIENAM ĻAUNO, NEDZ ARĪ LABO, BET PAŠPRĀTĪBA PIESPRIEŽ SEV TOS VIENU UN OTRU

308. Gandrīz ikkurais tic, ka cilvēks domā un grib pats no sevis, un tāpēc arī runā un darbojas pats no sevis. Kurš gan pats no sevis varētu citādi ticēt, kad šķitums, ka tā ir, ir tik stiprs, ka nekādi neatšķiras no aktuālas domāšanas, gribēšanas, runāšanas un darbošanās no sevis paša, jebšu tādu nav? *Enģēliskajā Gudrībā, zīmējoties uz Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, aprādīts, ka ir tikai viena vienīga dzīvība, un ka cilvēki ir tās dzīvības uzņēmēji; tad vēl, ka cilvēka griba ir mīlestību uzņēmējs trauks, un cilvēka saprāts ir gudrību uzņēmējs trauks — kuras divas ir tā viena vienīgā dzīvība. Aprādīts ir arī, ka no radišanas, un tāpēc arī no Dievišķās Gādības, pastāvīgi nākas, ka tai dzīvībai ir jāšķiet esam cilvēka paša — tik līdzīgi, it kā tā būtu viņa paša, tamlīdz arī it kā viņam piederīga; bet ka tas ir šķitums — nolūkā, lai cilvēks varētu būt uzņēmējs trauks. Aprādīts ir arī iepriekš (288.–294.nr.), ka neviens cillvēks nedomā pats no sevis, bet no citiem; nedz arī tie citi domā paši no sevis, bet visi no Kunga — tā ļaunais kā arī labais; tad vēl, ka Kristīgajā Pasaulē tas ir zināms, sevišķi tiem, kuri ne tikai saka, bet arī tic, ka viss labais un patiesais ir no Kunga; tāpat vissa gudrība, tāpat arī ticība un labprātība; un arī, ka viss ļaunais un nepatiesais ir no velna jeb elles. Un visa tā nevar secināt neko citu, kā to, ka cilvēkā ieplūst viss, ko viņš domā un grib; un tā kā visa runāšana nāk (plūst) no domāšanas, kā sekas no sava cēloņa, un tāpat arī visa darbošanās nāk no nāk no gribas, tad jāsecina, ka ieplūst arī viss tas, ko cilvēks runā un dara, lai gan atvasinātā jeb netiešā kārtā. Nav noliedzams, ka cilvēkā ieplūst viss, ko viņš redz, dzird, ož, garšo un tausta — kāpēc tad ne arī tas, ko cilvēks domā un grib? Vai izšķirība vai būt cita nekā tā, ka ārējo jutekļu jeb ķermeņa orgānos ieplūst lietas, kuras ir dabīgajā pasaulē, un iekšējo jutekļu jeb sirdsprāta organiskajās substancēs ieplūst lietas, kuras ir garīgajā pasaulē; tādējādi, kā ārējo jutekļu jeb ķermeņa orgāni ir dabīgo objektu uzņēmēji, tā iekšējo jutekļu jeb sirdsprāta organiskās substances ir garīgo objektu uzņēmējas? Ja tāds ir cilvēka stāvoklis — kas tad nu ir viņa pašpiederums (*proprium*)? Ne tas ir viņa pašpiederums, ka viņš ir šāds vai tāds uzņēmējs trauks, tāpēc ka šis pašpiederums nav nekas cits kā viņa īpatnība uzņemšanas ziņā, nevis dzīvības pašpiederums; jo ar pašpiederumu neviens nedomā ko citu kā vien to, ka viņš dzīvo pats no sevis, un tāpēc arī domā un grib pats no sevis. Bet ka šāda pašpiederuma cilvēkam nav, un pat nevar nevienam būt, tas izriet no iepriekš teiktā.

309. Bet es pastāstīšu, ko no dažiem garīgajā Pasaulē dzirdēju, proti, no tiem, kuri ticēja, ka pašprātība (*propria prudentia*) esot viss, un Dievišķā Gādība — nekas. Es sacīju viņiem, ka cilvēkam nekas nepieder pašam, ja negrib saukt par pašpiederumu to, ka viņš ir šāds vai tāds subjekts, jeb šāds vai tāds orgāns jeb šāda vai tāda uzņēmēja forma; bet tas nav, ko saprot ar pašpiederumu, jo tā ir tikai īpatnība; un ka nevienam cilvēkam nav nekāda pašpiederuma, kā 'pašpiederumu' parasti saprot. Tie, kas visu bija piedēvējuši pašprātībai, kurus var arī saukt par pašsavniekiem savā iedomā, tā iekarsa, ka liesma sprauslāja (*parādījās*) no viņu nāsīm, un sacīja: "Tu runā aplamības (*paradoxa*) un ģeķības. Vai cilvēks tad nebūtu nekas un tukšums, vai kaut kāda ideja un fantāzija, vai tēls jeb statuja?" Bet es nevarēju atbildēt neko citu kā to, ka aplamība un ģeķība ir ticēt, ka cilvēks esot dzīvība pats no sevis, un ka gudrība un apdomība neieplūst no Dieva, bet ir cilvēka paša; tāpat arī labais, kas ir labprātības, un patiesais, kas ir ticības piederums. Šīs lietas piedēvēt sev — to ikviens gudrais sauc par ģeķību, un tāpēc tā ir arī aplamība. Turklāt vēl tie, kas tā domā, ir kā tādi, kuri mīt cita mājā un īpašumā, un, tajos būdami, pārlicina sevi, ka tie esot viņu pašu; vai kā pārvaldnieki un saimniekotāji, kuri tic visu sava kunga īpašumu esam savu; un kā kalpotāji kalpi, kuriem Kungs iedevis talantus un podus pelnīšanai, un kuri neiesniedz norēķinu, bet patur tos kā savus, un tādējādi rīkojas kā zagļi. Par šiem un par tiem var teikt, ka viņi ālējas, un ir pat nekas un tukši, tāpat arī iedomātāji, tāpēc ka viņos nav no Kunga labā; kas ir pati dzīvības Esme, un tādējādi nav arī patiesā. Tāpēc arī Vārdā tādi nosaukti par 'nedzīviem', kā arī par 'neko' un par 'tukšumu' (Jez.40,17.23); un citā vietā par 'bilžu taisītājiem' un vēl par 'tēliem' un 'statujām'. Bet vairāk ko par šīm lietām pateiksim turpmāk, apskatot tās šādā kārtībā:

I — Kas ir Pašprātība (*propria prudentia*), un kas ir ne Pašprātība.

II — Ka cilvēks aiz pašprātības iegalvo sev un apstiprina sevī, ka viss labais un patiesais ir no viņa paša un ir viņš pašā, un tāpat arī viss ļaunais un nepatiesais.

III — Ka viss iegalvotais un sevī apstiprinātais paliek cilvēkā it kā viņa pašpiederums.

IV — Ka, ja cilvēks ticētu, kā patiesībā ir, ka viss labais un patiesais ir no Kunga, un viss ļaunais un

nepatiesais ir no elles, tad viņš labo sev nepiesavētu, un nopelnā sev neieskaitītu, nedz arī piesavētu sev ļauno un būtu tā dēļ vainojams.

310. I — **Kas ir Pašprātība (propria prudentia), un kas ir ne Pašprātība.** Pašprātībā ir tie, kuri apstiprina sevī šķitumus un pataisa tos par patiesībām — sevišķi to šķitumu, ka pašprātība esot viss, un Dievišķā Gādība nekas, ja ne kaut kas vispārīgs — kā tomēr nav, ja nav atsevišķo lietu, no kurām vispārīgais sastāv — kā iepriekš rādīts. Viņi arī maldās, jo ikviens par patiesību apstiprināts šķitums ir malds; un par cik viņi maldos nocietinās, tik viņi top naturālisti, un tik arī netic nekam, ko nevar reizē jaust ar kādu ķermeņa jutekli, sevišķi ar redzi (redzes jutekli), tāpēc, ka šī galvenokārt sadarbojas ar domāšanu. Šie beidzot top jutekliski un, ja nocietinās par dabu pret Dievu, tad aizver sava sirdsprāta iekšieni, un iestarpina it kā segu, un pēc tam domā zem tās segas, un ne kaut ko, kas pāri tai. Šos jutekliskos senie sauca par 'zināšanas koka čūskām'. Garīgajā pasaulē par viņiem saka, ka, par cik viņi nocietinās, par tik aizverot sava sirdsprāta iekšieni (iekšējākos iecirkņus), un beidzot līdz pat degunam — jo 'deguns' nozīmē patiesā jaušanu, un tā aizvērsana — jausmas trūkumu. Tagad pateiksim, kādi viņi ir. Viņi ir blēdigāki un viltīgāki par citiem, kā arī asprātīgi prātotāji, un blēdigumu un viltīgurnu sauc par sapratību un gudrību, citādi arī nezinādami. Tos, kuri tādi nav, viņi uzskata par vientiesīgiem un truliem, sevišķi Dieva pagodinātājus un Dievišķās Gādības apliecinātājus. Sava sirdsprāta iekšējāko principu ziņā — par kuriem viņi paši maz ko zina — viņi ir kā tie, kurus sauc par Machiavelistiem (Machiavelli (1469-1527) itāļu politiķis un politisks filozofs; mācīja, ka valdniekam savas valsts labā esot atļauti visi noziegumi), kuri slepkavības, laulības pārkāpšanas, zagšanas un nepatiesas liecināšanas pašas par sevi uzskata par nieka lietu; un ja arī viņi pret tām prāto, tad vienīgi aiz apdomības, lai tādi neliktos. Par cilvēka dzīvi pasaulē viņi domā neko citu, kā to esam līdzīgu kustoņa dzīvei, un par cilvēka dzīvi pēc nāves — ka tā esot kā kāds dzīvības izgarojums, kas, no liķa vai kapa pacēlies, atkrīt atkal atpakaļ un tā nomirst. No šāda neprāta ir radies uzskats, ka gari un eņģeļi esot gaisi, un tie, kuriem ieviesta ticēšana mūžīgai dzīvei, domā, ka arī cilvēku dvēseles esot tādas pat, un tādejādi, ka tās ne redzot, ne dzirdot, ne runājot; tāvad gari un eņģeļi esot akli, kurli un mēmi, un savā gaisa daļiņā tikai domājot. Viņi saka: "Kā var dvēsele būt kas cits? Vai ārējie jutekļi nenomirst līdz ar ķermeni, un nav atgūstāmi, iekams dvēsele atkal savienojas ar ķermeni?" Un tā kā viņi dvēseles stāvokli pēc nāves nav varējuši aptvert citādi, kā tikai jutekliski, nevis garīgi, tad viņi to savu uzskatu nostabilizējuši; jo citādi būtu gājusi bojā /viņu/ ticība mūžīgai dzīvošanai. Galvenokārt viņi nostiprina sevī patmīlību, saukdami to par dzīvības uguni un pamudinājumu dažādai kalpošanai Valstī. Un, tādi būdami, viņi ir arī paši savi elki; un viņu domas, būdamas maldi un nākdamas no maldiem, ir nepatiesā iztēles. Un tā kā viņi ļaujas iekāru patikām, tad viņi ir sātani un velni. Par sātaniem sauc tos, kuri ļaunā iekāres sevī apstiprina; un par velniem — kuri tajās dzīvo. Kādi ir visviltīgākie jutekliskie cilvēki, arī tas man likts (dots) zināt: Viņu elle ir dziļi aizmugurē, un viņi grib būt neredzami — kāpēc arī parādās tur lidojam kā spoki, kas ir viņu fantāzijas, un viņus sauc par Ģēnijiem. Reiz daži no tās elles tika izlaisti, lai es zinātu, kādi viņi ir. Viņi tūdaļ pielāgojās manam sprandam sem pakauša, un no turienes iegāja manās rosmēs, negribēdami ieiet domās, no kurām viņi veikli izvairījās, un grozīja manas rosmes citu pēc citas, nolūkā nemanāmi apgriezt tas otrādi, tas ir, par ļaunā iekārēm; un tā kā viņi nemaz manas domas neskāra, tad viņi arī būtu tās /rosmes/, man nezinot, sagrozījuši un apgriezuši, ja Kungs nebūtu to novērsis. Tādi top tie, kuri pasaulē netic esam kaut kādu Dievišķu Gādību, un citos neizpētī neko citu kā viņu iekāres un vēlmes, un tā vada viņus, līdz viņiem uzkundzējas. Un tā kā viņi to dara tik slepeni un viltīgi, ka tas otrs to nezina, un top pēc nāves arī sev līdzīgi, tad, garīgajā pasaulē nonākušus, viņus tūdaļ nomet tanī ellē. Debess gaismā aplūkoti, viņi izskatās esam bez deguna, un, kas ir dīvaini, lai gan viņi ir tik viltīgi, viņi tomēr ir jutekliskāki par pārējiem. Tā kā Senie juteklisku cilvēku sauca par 'čūsku', un šāds blēdīgs, viltīgs un prātotājs cilvēks ir asprātīgāks par citiem, tad teikts, "*Ka čūska tapa viltīgāka par visiem lauka zvēriem*" (1.Moz.3,1); un Kungs saka: "*Esiet prātīgi kā čūskas, un vientiesīgi kā baloži*" (Mt.10,16); un arī 'Pūķis', kas nosaukts par 'seno čūsku', 'velnu' un 'sātanu', aprakstīts, "*ka tam bijušas septiņas galvas un desmit ragi, un uz galvām septiņas diadēmas*" (Apok.12,3.9). Ar 'septiņām galvām' apzīmēta viltība, ar 'desmit ragiem' — spēja pārliecināt ar maldiem; un ar 'septiņām diadēmām' — profānēti Vārda un Baznīcas svētumi.

311. No pašprātības, kā arī no tajā esošo cilvēku apraksta var redzēt, kāda ir ne pašprātība, un kādi ir tie, kuri ir šajā, proti, ka ne pašprātība ir apdomība (prudentia) tajos, kuri neapstiprina sevī šķitumu, ka sapratība (intelligentia) un gudrība ir no cilvēka paša, sacīdami: Kā var kāds būt gudrs pats no sevis, un kā var kāds darīt labo pats no sevis? Un to sacīdami, viņi arī redz sevī, ka tā ir; jo viņi domā iekšējāk,

un arī tic, ka citi tāpat domā — sevišķi izglītotie — tāpēc, ka viņi nezina, ka dažs var tikai ārēji domāt. Ne ar kādiem šķitumu apstiprinājumiem viņi sevi nemaldina, kāpēc arī zina un jauš, ka slepkavības, laulības pārkāpšanas, zagšanas un nepatiesas liecināšanas ir grēki, un tāpēc no tām vairās (bēg); tāpat arī viņi zina, ka ļaunprātība nav gudrība, un ka viltība nav sapratība. Dzirdēdami asprātīgus prātojumus pēc maldiem, viņi brīnās un sevi smīn. Tas tāpēc, ka viņos nav aizvlikts aizkars starp iekšējākām un ārējākām, jeb garīgajām un dabīgajām lietām sirdsprātā, kā tas ir jutekliskajiem cilvēkiem; un tāpēc viņi uzņem ieplūsmu no debess, no kuras viņi tādas lietas iekšēji redz. Viņi runā vienkāršāk un godīgāk nekā citi, un gudrību ieliek dzīvē, nevis runāšanā. Viņi ir savā ziņā kā jēri un avis, kurpreti tie, kuri ir pašprātībā, ir kā vilki un lapsas; un viņi ir kā tādi, kas mīt namā un pa logiem redz debesi; bet tie, kuri ir pašprātībā, ir kā tādi, kas mīt nama pagrabā un pa saviem logiem neredz neko citu kā to, kas ir pazemē, un viņi ir kā tādi, kas stāv kalnā, un redz tos, kuri ir pašprātībā, it kā maldāmieš ielejās un mežos. No tam var redzēt, ka ne pašprātībā ir apdomība no Kunga, ārējā izskatā gan līdzīga pašprātībai, bet iekšēji pavisam citāda: iekšējā izskatā ne pašprātībā garīgajā Pasaulē parādās kā cilvēks, bet pašprātība — kā elka tēls, kurš ir šķietami dzīvs vienīgi no tam, ka tiem, kuri ir pašprātībā, ir tomēr racionālitate un brīvība, jeb saprašanas un gribēšanas, un no tām runāšanas un darbošanās spēja; un ka ar šīm spējām viņi var izlikties arī par cilvēkiem. Tādi elku tēli viņi ir tāpēc, ka ļaunais un nepatiesais (dsk.) nav dzīvi, bet vienīgi labais un patiesais (dsk.); un tā kā viņi savas racionālitates pēc to zina (jo nezinādami viņi tos nesimulētu), tad viņu elku tēlos ir kaut kas cilvēciski dzīvs. Kurš nevar zināt, ka cilvēks ir tāds, kāds viņš ir iekšēji; tāpat, ka īsteni cilvēks ir tas, kurš iekšēji ir tāds, kāds grib izskatīties ārēji, un ka elka tēls ir tas, kurš tikai ārēji ir cilvēks, un ne iekšēji? Domā tā, kā tu par Dievu, par reliģiju, arī par taisnību un godīgumu runā, un tu būsi cilvēks! Un tad Dievišķā Gādība būs tava apdomība, un tu redzēsi pie citiem, ka pašprātībā ir ārprātība.

312. II — Ka cilvēks aiz pašprātības iegalvo sev un apstiprina sevī, ka viss labais un patiesais ir no viņa paša un ir viņā pašā, un tāpat arī viss ļaunais un nepatiesais. Argumentēsim pēc analogijas starp dabīgu labo un patieso, un garīgu labo un patieso. Vaicāsim: Kas ir patiesi un labs acs redzei? Vai patiesais tai nav tas, ko sauc par skaisto, un labais tai — ko sauc par patīkamo? — jo patiku jūt no redzamā skaistā (dsk.). Kas ir patiesi un labs dzirdējam? Vai patiesais tai nav tas, ko sauc par harmonisko, un labais — ko sauc par jauko? — jo jaukumu jūt no dzirdētā harmoniskā (dsk.). Tamlīdzīgi ir arī ar citiem jutekļiem. No tam ir skaidrs, kas ir dabīgs patiesais un labais. Apsvērsim tagad, kas ir garīgs patiesais un labais — Vai garīgs patiesais ir kas cits nekā skaistais un harmoniskais garīgās lietas un objektos? Un vai garīgs labais ir kas cits nekā patīkamais un jaukais no to /garīgo lietu un objektu/ jaušamā skaistuma un harmonijas? Paraudzīsimies tagad, vai par vienu var teikt ko citu nekā par otru, jeb par garīgo ko citu nekā par dabīgo. Par dabīgo saka, ka skaistais un patīkamais acij ieplūst no redzamajiem priekšmetiem; un ka harmoniskais un jaukais ausij ieplūst no dzirdamajiem instrumentiem. Kas tad cits notiek (ir) sirdsprāta organiskajās substancēs? Par šīm saka, ka tas /patiesais un labais/ esot tajās iekšā, un par tām /proti, aci un ausi/ — ka /skaistais un harmoniskais tajās/ ieplūstot. Bet vaicājot, kāpēc sakas ka tie 'ieplūst', nevar atbildēt neko citu kā to, ka tas nākas no redzamā atstatuma; un kāpēc saka, ka/garīgās lietas ir iekšā, nevar atbildēt neko citu kā to, ka /šajās lietās/ nekāds atstatums nav redzams; tāpat, ka atstatuma šķitums ir tas, kas liek domāt citādi par tām lietām, ko cilvēks domā un jauš, nekā par tām, ko viņš redz un dzird. Bet šī izšķirība atkrīt, zinot, ka garīgais nav atstatu, kā dabīgais. Padomā par sauli un mēnesi — vai par Romu un Konstantinopoli — vai tās domāšanā nav bez kāda atstatuma, ja tikai tā domāšana nesaistās ar redzēšanas vai dzirdēšanas ceļā gūto pieredzi. Kāpēc tad tu iegalvo sev, ka labais un patiesais, kā arī ļaunais un nepatiesais, tāpēc ka domāšanā nekāds atstatums nerādās, nevis ieplūst, bet ir tajā iekšā? Sacītam piemetināšu kādu garīgajā Pasaulē parastu pieredzi. Viens gars var pārnest uz otru (ietekmēt otru) garu savas domas un rosmes, šim otrajam citādi neapzinoties, it ka tās pieder pie viņa paša domām un rosmēm. To tur sauc par domāšanu no kāda cita, un domāšanu kādā citā. Esmu to tūkstošreiz redzējis, un simtreiz arī pats darījis; un tomēr atstatuma šķitums bija ievērojami liels. Bet tiklīdz viņi, t.i. gari, zināja, ka tas ir kāds cits, kas tās domas un rosmes viņos ienesis, viņi dusmojās un pagriezās nost, atzīdami tomēr, ka iekšējā redzē jeb domāšanā atstatu esošs nekas nerādās — atskaitot, ja tas atklājas — kā tas rādās ārējai (iekšējai ? iespieduma kļūda?) redzei jeb acij, un ka tāpēc ir jātic, ka tas ieplūst. Šai pieredzei piemetināšu vēl savu ikdienas pieredzi. Ļauni gari bieži ienesa (iemeta) manā domāšanā ļaunumus un nepatiesības, kas man izlikās esam it kā mani un no manis paša, jeb ka es pats tos domāju; bet tā kā es zināju, ka tie ir ļaunumi un nepatiesības, tad pētīju, kas īsti tos ir ienesuši

(iemetuši), un tad viņus atklāja un padzina, un viņi bija krietnā attālumā no manis. No sacītā nu var redzēt, ka viss ļaunais ar tā nepatieso ieplūst no elles, un viss labais ar tā patieso ieplūst no Kunga, un ka tie abi izliekas esam it kā cilvēkā pašā.

313. Kādi ir tie, kuri ir pašprātībā, un kādi ir tie, kuri ir ne pašprātībā, un tāpēc ir Dievišķajā Gādībā, ir aprakstīts Vārdā ar Ādamu un viņa sievu Ievu (Chaivu) Ēdenes dārzā, kur bija divi koki — viens dzīvības, un otrs laba un ļauna zināšanas — un ar ēšanu no šī koka. Ka ar Ādamu un viņa sievu Ievu iekšējā jeb garīgajā saturā domāta un aprakstīta Kunga Vissenā Baznīca uz šīs zemeslodes, cildenāka par nākamajām un debešķīga, skaties iepriekš (241.nr.); ar pārējam tur minētām lietām apzīmētas šie sekošās: Ar 'Ēdenes dārzu' apzīmēta tās Baznīcas cilvēku gudrība; ar 'dzīvības koku' — Kungs Dievišķās Gādības ziņā, un ar 'zināšanas koku' — cilvēks pašprātības ziņā; ar 'čūsku' — cilvēka jutekliskā daba (sensuale) un pašdaba, kas par sevi ir patmīlība un pašsaprātības iedomība, tātad velns un sātans; ar 'ēšanu no zināšanas koka' — labā un patiesā piesavēšanās, proti, ka tie nav no Kunga un tādējādi nav Kunga, bet ir no cilvēka un tādējādi ir cilvēka. Un tā kā labais un patiesais ir pats Dievišķais (dsk.) pie cilvēka — jo ar labo ir domāts viss, kas pieder pie mīlestības, un ar patieso viss, kas pieder pie gudrības — tad, ja cilvēks piespriež šīs lietas sev kā savas, viņš nevar ticēt citādi, kā sevi esam kā Dievu, kāpēc arī 'čūska' sacīja: "*Kurā dienā jūs no tā ēdīsiet, atvērsies jūsu acis, un jūs būsit kā Dievs, zinādami labu un ļaunu*" (1.Moz.3,5). Tā arī dara tie, kas ir patmīlībā un aiz tās pašsaprātības iedomībā ellē. Ar 'čūskas nolādēšanu' apzīmēta cilvēka paša mīlestības un pašsaprātības nolādēšana; ar 'Ievas nolādēšanu' gribas pašdabas nolādēšana; un ar 'Ādama nolādēšanu' — saprāta pašdabas nolādēšana; ar 'ērķšķiem un daudziem', ko zeme viņam izdos, apzīmēts, ka no pašprātības nāk vienīgi nepatiesais un ļaunais; ar 'izdzišanu no dārza' apzīmēta gudrības zaudēšana; ar 'ceļa sargāšanu uz dzīvības koku' — Kunga sargāšana (jeb aizgādība), lai neciestu Vārda un Baznīcas svētumi; ar 'viēģes lapām', ar kurām viņi apsedza savu kailumu, apzīmētas tikumiskas patiesības, ar kurām tiek aizsegta lietas, kas pieder pie viņu mīlestības un iedomības; un ar 'drānām no ādām', kurās viņi vēlāk tika ieģērbti — patiesā šķitumi, kuros vien viņi ir. Šī ir to lietu garīgā izpratne. Bet, kas grib, lai paliek burtiskajā saturā, bet lai zina, ka Debesi to tā saprot.

314. Kādi ir pašsaprātības apmuļķotie, var redzēt no viņu iztelēm iekšējāka sprieduma lietās, piemēram, par Ieplūsmu, par Domāšanu, un par Dzīvību. **Par Ieplūsmu** viņi domā otrādi, proti, ka acs redz iedarbojoties (ieplūstot) sirdsprāta iekšējā redzē, kura ir saprāta redze, un auss dzird, iedarbojoties (ieplūstot) iekšējā dzirdē, kura arī ir saprāta dzirde, un viņi nejauš, ka Saprāts gribas pēc iedarbojas (ieplūst) acī un ausī, un šos jutekļus ne trikai izveido, bet arī izlieto kā savus rīkus dabīgajā pasaulē. Bet tā kā tas nesaskan ar šķitumu, tad viņi to nejauš, bet jauš vienīgi, ja saka, ka dabīgais neiedarbojas (neieplūst) garīgajā, bet garīgais dabīgajā; bet pat tad viņi domā: Kas tad ir garīgais, ja ne smalkāks (tīrāks) dabīgais? un vēl: Vai tad neliekas, ka, acij redzot kaut ko skaistu, un ausij dzirdot kaut ko harmonisku, sirdsprāts, kurš ir saprāts un griba, tad jūtas iepriecināts? — nezinādami, ka acs pati no sevis neredz, mēle pati no sevis nesagaršo, nāsis pašas no sevis nesaož, un ādiņa pati no sevis nejūt, bet ka cilvēka sirdsprāts jeb gars ir tas, kas ar jutekļa palīdzību tās lietas tur jauš, un no tā, ko jauš, skatoties pēc tā kādības, tiek ierosmināts, bet arī tad, ka cilvēka sirdsprāts jeb gars nejūt tās pats no sevis, bet no Kunga; un ka citāda domāšana ir domāšana pēc šķitumiem, un, ja tos apstiprina, tad /tā ir domāšana/ pēc maldiem.

Par Domāšanu viņi saka, ka tā esot kaut kāds modificējums gaisā, kas mainoties atkarībā no objektiem, un plešoties atkarībā no izkopšanas; tātad, ka domāšanas priekšstati esot tēli, kas, līdzīgi meteoriem, parādās gaisā; un atmiņa esot plāksne, kurā tie iespiesti; un nezina, ka domas tāpat risinās (ir) tīri organiskās substancēs, kā redze un dzirde savējās. Lai viņi palūkojas tikai uz Smadzenēm, un viņi redzēs tās pilnas šādu substanču; ievaino tās, un tu tapsi traks; samaitā tās, un tu nomirsi. Bet kas ir domāšana, un kas ir atmiņa, skaties iepriekš (279.nr. beigās).

Par Dzīvību viņi nezina neko citu kā to, ka tā esot zināma dabas aktivitāte, kas liek sevi dažādā kārtā manīt, skatoties pēc dzīva ķermeņa organiskajam kustībām. Sakot viņiem, ka tādā kārtā pati daba ir dzīva, viņi to noliedz, bet saka, ka daba dodot dzīvošanu. Vaicājot (sakot), vai ķermenim mirstot, dzīvība neizkļūst, viņi atbild, ka tanī gaisa daļiņā, ko sauc par dvēseli, dzīvība paliekot. Vaicājot, kas tad ir Dievs, vai Viņš nav pati dzīvība, viņi uz to klusē, negribdami izteikt, ko domā. Vaicājot: Vai negribat atzīt, ka Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība ir pati Dzīvība? viņi atbild: Kas ir mīlestība un kas ir gudrība? jo savos maldos viņi neredz, kas tās ir, nedz arī, kas ir Dievs. Tas šie pieminēts, lai redzētu, kā pašprātība cilvēku apmuļķo, tāpēc ka tā par visu spriež pēc šķitumiem un no tiem /izrietošiem/

maldiem.

316. Ka pašprātība iegalvo sev un apstiprina, ka viss labais un patiesais esot no cilvēka un cilvēkā, tas tāpēc, ka pašprātība ir cilvēka intelektuālā (jeb saprāta) pašdaba, kas ieplūst no patmīlības, kura ir cilvēka voluntārā (jeb gribas) pašdaba, un pašdaba nevar citādi, kā visu pataisīt par savu; un pāri tam tā pacelties nevar. Visi, kas vadās no Kunga Dievišķās Gādības, tiek pacelti pāri pašdabai, un tad redz, ka viss labais un patiesais ir no Kunga, un redz pat, ka arī tas, kas cilvēkā ir no Kunga, pastāvīgi ir Kunga, un nekad nav cilvēka paša. Kas citādi tic, ir kā tāds, pie kura glabājas viņa kunga manta (labumi), un kurš piespriež to sev vai piesavinās kā savu, un nav šās mantas pārzinis, bet ir zaglis. Un tā kā cilvēka pašdaba nav nekas cits kā ļaunais, tad viņš arī tās lietas, kas viņam ir no Kunga, iegremdē savā ļaunajā, kas to saēd — tikpat kā pērles, kuras iemestas mēšlos vai etiķainā šķidrumā.

317. **III — Viss iegalvotais un sevī apstiprinātais paliek cilvēkā it kā viņa pašpiederums.** Daudzi tic, ka cilvēks nevarot redzēt ne kaut ko patiesu, ja tas nav apstiprināts; bet tas ir nepareizi. Valsts un Sabiedrības pilsoniskās un saimnieciskās lietās nevar redzēt derīgo un labo, nezinot vairākus to noteikumus un likumīgus atzinumus; tāpat arī tiesas lietās, nezinot likumus; tāpat arī dabas lietās, kā fiziskās, ķīmiskās, anatomiskās, mechaniskās un citās, ja cilvēks nav apguvis tās zinātnes. Bet tīri racionālās, tikumiskās un garīgās lietās patiesības parādās pašas savā gaismā, ja tikai cilvēks, pienācīgi audzināts, ir kļuvis cik necik racionāls, tikumisks un garīgs. Tas tāpēc, ka ikviens cilvēks sava gara ziņā — kurš ir tas, kas domā — ir garīgajā Pasaulē, un ir tur viens starp turieniešiem, un tamlīdz ir garīgā gaismā, kura apgaismo viņa saprāta iekšieni (iekšējākos iecirkņus) un it kā diktē, jo garīgā gaisma savā būtībā ir Kunga Dievišķās Gudrības Dievišķais Patiesais. No tam nākas, ka cilvēks spēj analītiski domāt, spriest tiesas lietās par taisno un pareizo, un redzēt godīgo tikumiskā un labo garīgā dzīvē; un tāpat arī daudz patiesību, kuras neiegrimst tumsā citādi, kā apstiprinot nepatiesības. Šīs lietas cilvēks redz, salīdzinājumā runājot, gandrīz tāpat, kā redz otra noskaņojumu no viņa sejas, un kā jauš viņa rosmes no viņa runas toņa — bez kādas citas zināšanas kā tās, kura katram ir iedēstīta. Kāpēc lai cilvēks no ieplūsmas neredzētu zināmā mērā savas dzīvības iekšējākos, proti, garīgos un tikumiskos principus — ja nav neviena dzīvnieka, kurš no ieplūsmas nezinātu savas dabīgās vajadzības? — kā putns zina ligzdu taisīt, olas dēt, cālišus izperēt, un pazīst arī savu barību — neminot brīnišķīgas citas lietas, kuras sauc par instinktīvām.

318. Bet tagad pasacīsim, kā mainās cilvēka stāvoklis no apstiprinājumiem, un ar tiem sev kaut ko iegalvojot, un pasacīsim to sekošā kārtībā: 1. Ka nav nekā tāda, ko nevarētu apstiprināt, un nepatieso vēl vairāk nekā patieso. 2. Ka, apstiprinot nepatieso, patieso neredz; bet no apstiprināta patiesā nepatiesais ir redzams. 3. Ka prasme apstiprināt, ko tik vien gribas, nav sapratība, bet vienīgi asprātība, kura var būt arī visļaunākajiem. 4. Ka ir apstiprināšana ar saprātu (intellectualis) un ne reizē ar gribu (voluntaria); bet ka ikviena apstiprināšana ar gribu ir arī apstiprināšana ar saprātu. 5. Ka ļaunuma apstiprināšana ar gribu, un reizē ar saprātu padara cilvēku ticam, ka pašprātība ir viss, un Dievišķā Gādība ir nekas, bet to nedara apstiprināšana ar saprātu vien. 6. Ka viss ar gribu un reizē arī ar saprātu apstiprinātais paliek mūžam, bet ne tas, kas apstiprināts vienīgi ar saprātu.

Kas attiecas uz Pirmo punktu, **ka nav nekā tāda, ko nevar apstiprināt, un nepatieso vairāk nekā patieso.** Ko tad nevar apstiprināt, ja ateisti apstiprina, ka nevis Dievs esot universa Radītājs, bet daba pati esot sava radītāja; ka reliģija esot tikai važas vientiesīgiem un vienkāršiem ļaudīm; ka cilvēks esot tikpat kā kustonis, un tāpat arī nomirstot? Ja apstiprina, ka laulības pārkāpšana esot atļauta, tāpat slepena zagšana, krāpšana (dsk.) un viltīgas izdarības, ka blēdība esot sapratība, un ļaunprātība — gudrība? Kurš neapstiprina savu hairezi? Vai nav pilni sējumi apstiprinājumu abām valdošajām hairezēm Kristīgajā Pasaulē? Izdomā (pataisi) desmit vēl tik aplamas hairezes un pasaki kādam asprātīgam, lai tās apstiprina, un viņš apstiprinās tās visas; un ja tu pēc tam raudzīsies uz tām vienīgi pēc tiem apstiprinājumiem, vai tad nenoturēsi (neredzēsi) nepatiesības par patiesībām? Tā kā dabīgajā cilvēkā viss nepatiesais šķitumu un tā maldu pēc liekas gaišs (gaismo) — bet ne tā patiesais, kas ir gaišs /vienīgi/ garīgajā cilvēkā — tad ir skaidrs, ka nepatieso var drīzāk apstiprināt nekā patieso. Lai redzētu (zinātu), ka visu nepatieso un visu ļauno iespējams apstiprināt tiktāl, ka nepatiesais izliekas patiesss un ļaunais izliekas labs, ņemsim piemēram apstiprinājumu tam, ka gaisma esot tumsa, un tumsa esot gaisma. Vai nevar teikt tā: Kas ir gaisma par sevi? Vai tā nav kaut kāda parādībā acī, atkarībā no tās stāvokļa? Kas ir gaisma aizvērtai acij? Vai sīkspārņiem un pūcēm nav tādas acisc, kas redz gaismu kā tumsu, un tumsu kā gaismu? Esmu dzirdējis par dažiem cilvēkiem, ka tie tāpat redzot; un par elles iemītniekiem, ka tie, lai gan ir tumsībā, tomēr cits citu redzot. Vai cilvēkam nav gaisma sapņos nakts vidū? Tātad, vai tumsa

nav gaisma, un gaisma nav tumsa? Bet uz to var atbildēt: Kas tas? Gaisma tomēr ir gaisma, tāpat kā patiesais ir paties; un tumsa ir tumsa, tāpat kā nepatiesais ir nepatiess. Ņemsim vēl piemēram apstiprinājumu, ka krauklis esot balts. Vai nevar teikt, ka tā melnums ir tikai ēna, kas nav viņa īstenais izskats? Viņa spalvas iekšpusē ir baltas, tāpat arī ķermenis. Šis ir substancess no kurām viņš veidots. Tā kā viņa melnums ir ēna, tad, vecs tapdams, krauklis top balts. Tādi ir redzēti. Kas ir melns par sevis ja ne balts? Samal melnu stiklu, un tu redzēsi, ka pulveris būs balts. Tāpēc, nosaukdams kraukli par melnu, tu runā pēc ēnas, nevis pēc īstenības. Bet uz to var atbildēt: Kas tas? Tā varētu teikt, ka visi putni ir balti. Lai gan šie apstiprinājumi ir pret veselu prātu, tie tomēr pieminēti, lai varētu redzēt, ka apstiprināt var arī patiesajam gluži pretēju nepatieso, un labajam gluži pretēju ļauno.

Otrais: **Apstiprinot nepatieso, patieso neredz; bet no apstiprināta patiesā nepatiesais ir redzams.** Viss nepatiesais ir tumsā, un viss patiesais ir gaismās, un tumsā neko neredz, un nesataustot pat neko nezina. Gaismā ir citādi. Tāpēc arī Vārdā nepatiesības nosauktas par tumsību, un tāpēc par tiem, kuri ir nepatiesībās, teikts, ka viņi staigā tumsībā un nāves ēnā; un otrādi: patiesības tur nosauktas par gaismu, un tāpēc par tiem, kuri ir patiesībās, teikts, ka viņi staigā gaismā, un viņi nosaukti par gaismas dēliem. Ka apstiprinot nepatieso, patieso neredz, un ka no apstiprināta patiesā nepatiesais ir redzams, ir skaidrs no daudzām lietām. Piemēram: kurš redzētu kādu garīgu patiesību, ja Vārds to nemācītu? Vai tad nebūtu tīrā tumsība, ko nevarēja izkļiedēt, ja ne ar gaismu, kurā ir Vārds, un vienīgi tajā cilvēkā, kurš grib tapt apgaismots? Kurš hairētiķis var savas nepatiesības redzēt, neielaižot sevi īstu Baznīcas patieso? Pirms tam viņš to neredz. Esmu runājis ar tiem, kuri nocietinājušies no labprātības šķirtā ticībā, un uz jautājumu, vai viņi nav redzējuši, cik daudz Vārdā ir teikis par mīlestību un labprātību, par darbiem un darījumiem, par baušļu turēšanu (sargāšanu), un ka svētīgs un gudrs ir tas, kurš dara, un gēķis, kurš nedara — viņi sacīja, ka lasīdami nav redzējuši to citādi kā ticību, un tā it kā ar aizvērtām acīm pagājuši tam garām. Tie, kas nocietinājušies nepatiesībās, ir kā tādi, kas redz uz sienas rievās, un vakara krēslā redz rievaino savā fantāzijā kā jātnieku vai cilvēku — kurš murgu tēls, dienas gaismai ieplūstot, izklist. Kurš spēj just laulības pārkāpšanas garīgo nešķīstību, kā vien tas, kurš ir tiklības garīgajā šķīstumā? Kurš spēj just atriebības cietsirdīgurnu, kā vien tas, kurš ir labajā aiz tuvākmīlestības? Kurš laulības pārkāpējs un atriebības kārais neizsmej tos, kuri viņu patikas sauc par ellišķām, turpretī laulības mīlestības un tuvākmīlestības patikas par debešķīgām? un tā tālāk.

Trešais: **Prasme apstiprināt, ko tik vien gribas, nav sapratība, bet vienīgi asprātība, kura var būt arī visļauņākajiem.** Ir daži visai veikli apstiprinātāji, kuri nekā patiesa nezina, un tomēr prot apstiprināt ir patieso, ir nepatieso; un daži no viņiem saka: Kas ir paties? Vai tāds maz ir? Vai tas nav paties, ko es par patiesu pataisu? Un tomēr šos pasaulē uzskata par sapratīgiem, jebšu viņi nav nekas cits kā sienu apmetēji. Ne citi ir sapratīgi kā vien tie, kas jauš patieso esam patiesu un, patiesības sakarīgi jauzdam, to apstiprina. Šie no tiem maz atšķiras, tāpēc ka nevar atšķirt apstiprinājuma gaismu no patiesā jaušanas gaismas; un neliekas citādi, it kā tie, kuri ir apstiprinājuma gaismā, būtu arī patiesā jaušanas gaismā, jebšu atšķirība ir kā starp malduguns gaismu un īstu gaismu; un malduguns gaisma garīgajā Pasaulē ir tāda, ka, īstai gaismai ieplūstot, tā pārvēršas par tumsību. Tāda malduguns gaisma ellē ir daudziem, kuri, izlaižot viņus īstā gaismā, itin nekā neredz. No tam ir skaidrs, ka prasme apstiprināt, ko tik vien gribas, ir tikai asprātība, kura var būt arī visļauņākajiem.

Ceturtais: **Ir apstiprināšana ar saprātu un ne reizē arī ar gribu; un ikviena apstiprināšana ar gribu ir arī apstiprināšana ar saprātu.** Paskaidrojumam ņemsim piemērus. Tie, kuri apstiprina no labprātības šķirtu ticību, bet dzīvo tomēr labprātības dzīvi; un vispār, kuri apstiprina kādas mācības nepatiesību, tomēr saskaņā ar to nedzīvo — ir tādi, kuri apstiprina (ir apstiprināšanā) ar saprātu un ne reizē arī ar gribu; bet kuri apstiprina mācības nepatieso un saskaņā ar šo arī dzīvo, tie ir, kas apstiprina (ir apstiprināšanā) ar gribu un reizē arī ar saprātu. Tas tāpēc, ka saprāts gribā neiedarbojas, bet griba saprātā. No tam ir arī skaidrs, kas ir ļaunā nepatiesais, un kas nav ļaunā nepatiesais; un ka ne ļaunā nepatiesais var saistīties ar labo, bet ļaunā nepatiesais nevar. Tas tāpēc, ka ne ļaunā nepatiesais ir nepatiesais tikai saprātā un ne gribā; bet ļaunā nepatiesais ir nepatiesais saprātā no ļaunā, kas ir gribā.

Piektais: **Ļaunuma apstiprināšana ar gribu un reizē arī ar saprātu padara cilvēku ticam, ka pašprātība ir viss, un Dievišķā Gādība ir nekas, bet to nedara apstiprināšana ar saprātu vien.** Ir vairāki tādi, kas pēc šķitumiem pasaulē apstiprina sevī pašprātību, bet nenoliedz tomēr Dievišķo Gādību. Šie apstiprina (ir apstiprināšanā) tikai ar saprātu; bet kas reizē ar to noliedz Dievišķo Gādību, tie apstiprina (ir apstiprināšanā) arī ar gribu; bet šī apstiprināšana līdz ar iegalvojumu ir galvenokārt tiem, kuri ir

dabas pagodinātāji un reizē arī pašpagodinātājiem.

Sestais: **Viss gribā un reizē arī ar saprātu apstiprinātais paliek mūžam, bet ne tas, kas apstiprināts vienīgi ar saprātu;** jo tas, kas pieder vienīgi pie saprāta, nav cilvēkā, bet ir ārpus viņa. Tas ir tikai domāšanā, un nekas neieiet cilvēkā un viņam nepiesavējas kā vien tas, kas tiek uzņemts gribā, jo šis top par viņa dzīvības mīlestības piederumu. Ka šis paliek, būs pateikts nākamajā nummurā.

319. Ka viss gribā un reizē arī ar saprātu apstiprinātais paliek mūžam, tas tāpēc, ka katrs ir pats sava mīlestība, un mīlestība ir viņa gribas piederums; tad vēl tāpēc, ka katrs cilvēks ir pats savs labais vai savs ļaunais, jo par labo, un tāpat arī par ļauno sauc visu to, kas ir mīlestības piederums. Tā kā cilvēks ir pats sava mīlestība, tad viņš ir arī savas mīlestības forma, un viņu var saukt par savas dzīvības mīlestības orgānu. Iepriekš (279.nr.) teikts, ka cilvēka mīlestības rosmes un no tām izrietošās domas ir viņa sirdsprāta organisko substanču stāvokļa un formas mutācijas (jeb pārmaiņas) un variācijas. Tagad pateiksim, kas un kādas tās mutācijas un variācijas ir. Priekšstatu par tām var gūt no Sirds un Plaušām, ka tās ir pārmijus izplešanās un saspiešanās, jeb paplašināšanās un savilkšanās, ko sirdī sauc par 'systole' un 'diastole', un plaušās — par elpošanu, kas ir to lēveru (lobolurum) pamīšas iestiepšanās un saraušanās, jeb izvēšanās plašumā un saspiešanās kopā. Šis ir sirds un plaušu mutācijas un variācijas. Tamlīdzīgas ir arī pārējos ķermeņa iekšējos orgānos, un tāpat arī to daļās, ar ko tiek uzņemtas un tālāk virzītas asinis un animālās sulas. Tamlīdzīgas mutācijas un variācijas notiek arī sirdsprāta organiskajās formās, kuras ir cilvēka rosmju un domu subjekti — kā tas iepriekš rādīts — ar to atšķirību, ka šis izplešanās un saspiešanās, jeb atgriezenības ar tām salīdzinot, ir tik pārlietu pilnīgas, ka dabīgas valodas vārdiem nav izsakāmas, bet vienīgi garīgas valodas vārdiem, kuri /dabīgi/ nevar skanēt citādi kā, ka tās ir virpuļveidīgas griešanās uz iekšu un uz āru, pastāvīgu un uz iekšu virzītu spirāļu veidā, kuras ir brīnišķīgi sasaistītas dzīvību uzņēmējās formās.

Bet tagad pateiksim, kādas šīs tīri organiskās substances un formas ir ļaunajos, un kādas tās ir labajos. Labajos tās ir izlocītas uz priekšu, bet ļaunajos atpakaļ; un kuras ir izlocītas uz priekšu, tās ir vērstas uz Kungu, un uzņem iepļūsmu no Viņa; bet kuras ir atpakaļ izlocītas, tās ir vērstas uz elli, un uzņem iepļūsmu no turienes. Jāzina, ka, par cik tās ir vērstas atpakaļ, tik tās mugurpusē ir atvērtas, un priekšpusē aizvērtas; un otrādi, par cik tās ir vērstas uz priekšu, tik tās ir priekšpusē atvērtas, un mugurpusē aizvērtas. No tam var spriest (konstatēt), kāda forma jeb kāds orgāns ir ļauns cilvēks, un kāda forma jeb kāds orgāns ir labs cilvēks, proti, ka tie ir vērsti uz pretējām pusēm; un tā kā reiz ievadītu virzienu atpakaļ atgriezt nevar, tad ir skaidrs, ka, kāds tas ir mirstot, tāds paliek mūžam. Cilvēka gribas mīlestība ir tā, kas to virzienu ievada (taisa), jeb kas pagriežas un apgriežas, jo, kā iepriekš teikts, katrs cilvēks ir pats sava mīlestība. No tam nākas, ka katrs pēc nāves iet savas mīlestības ceļu: uz debesi, kurš ir labā mīlestībā, un uz elli, kurš ir ļaunā mīlestībā; un neapstājas, iekams ir tanī biedrībā, kur ir viņa valdošā mīlestība; un, kas ir apbrīnojami, katr zina savu ceļu, it kā ar degunu to saostu.

320. IV — **Ja cilvēks ticētu, kā īstenībā ir, ka viss labais un patiesais ir no Kunga, un viss ļaunais un nepatiesais no elles, tad viņš labo sev nepiesavētu, un nopelnā neieskaitītu, nedz arī piesavētu sev ļauno un būtu tā dēļ vainojams.** Bet, ka šīs patiesības runā pretī to ticībai, kuri apstiprinājuši sevī šķitumu, ka gudrība un apdomība (jeb prātība) esot no cilvēka paša, un neieplūstot, skatoties pēc sirdsprāta organizācijas stāvokļa viņos, par ko nupat iepriekš (31.nr.) bija runa, tad tās ir aprādāmas — kas izšķirības labad ir jādara šādā kārtībā: 1. Ka tas, kurš apstiprina sevī šķitumu, ka gudrība un apdomība (prātība) esot no cilvēka paša, un tādējādi esot viņā kā viņa paša, tas nespēj redzēt citādi, ka pretējā gadījumā viņš nebūtu cilvēks, bet vai nu kustonis vai tēls, jebšu īstenībā ir otrādi. 2. Ka ticēšana un domāšana, kā īstenībā ir, ka viss labais un patiesais ir no Kunga, un viss ļaunais un nepatiesais no elles, izliekas it kā neiespējama, jebšu tā ir īsti cilvēciska un tamlīdz ēģeliska. 3. Ka tā ticēt un domāt ir neiespējami tiem, kuri neatzīst Kunga Dievišķību, un kuri neatzīst ļaunumus esam grēkus; bet ir iespējams tiem, kuri šīs divi lietas atzīst. 4. Lai tie, kuri ir šajos divos atzinumos, tikai padomā par ļaunumiem sevī, un raida tos no sevis atpakaļ uz elli, no kurienes tie ir — cik viņi no tiem ka grēkiem vairās (bēg) un novēršas. 5. Ka tādējādi Dievišķā Gādība nepiespiež nevienam ļauno, nedz arī labo, bet pašprātība piespiež sev tos vienu un otru.

321. Bet paskaidrosim šās lietas priekšā celtajā kārtībā. Pirmkārt, **Ka tas, kurš apstiprina sevī šķitumu, ka gudrība un apdomība (prātība) esot no cilvēka paša, un tādējādi esot viņā kā viņa paša, tas nespēj redzēt citādi, ka pretējā gadījumā viņš nebūtu cilvēks, bet vai nu kustonis vai tēls, jebšu īstenībā ir otrādi.** No Dievišķās Gādības likuma nākas, ka cilvēkam būs domāt it kā pašam no sevis,

un arī prātīgi darboties it kā pašam no sevis, bet tomēr atzīt, ka tas nākas no Kunga; no kam izriet, ka tas, kurš domā un prātīgi darbojas it kā pats no sevis, un reizē atzīst, ka tas nākas no Kunga, ir cilvēks, bet ne tas, kurš apstiprina sevi šķītumam, ka viss, ko viņš domā un ko dara, ir no viņa paša; tāpat arī ne tas, kurš, zinādams, ka gudrība un apdomība ir no Dieva, gaida tomēr uz ieplūsmu; jo šis top it kā par tēlu, bet tas — it kā par kustoni. Ka tas, kurš gaida uz ieplūsmu, ir it kā tēls, tas ir skaidrs; jo tādām ir jāstāv vai jāsed nekustīgam, nolaistām rokām, vai nu aizvērtām vai atvērtām acīm, tās nemirkšķinot, nedomājot, un bez kaut kādas ierosmes. Kas tad viņā ir no dzīvības? Ka tāds, kurš tic, ka viss, ko viņš domā un dara, esot no viņa paša, neatšķiras no kustoņa, arī tas ir skaidrs, jo tāds domā vienīgi no dabīgā sirdsprāta, kurš cilvēkam ir kopējs ar kustoņiem, un ne no garīgi racionālā sirdsprāta, kurš ir īsti cilvēciskais sirdsprāts; jo šis sirdsprāts atzīst, ka Vienīgi Dievs domā pats no sevis, un ka cilvēks domā no Dieva. Tāpēc arī šāds cilvēks nezina citas izšķirības starp cilvēku un kustoni kā to, ka cilvēks runā, bet kustonis izdod skaņas, un tic, ka abi nomirst vienādi. Vēl kaut kas sakāms par tiem, kuri gaida uz ieplūsmu. Viņi nekādu ieplūsmu nesāņem, atskaitot nedaudzos, kuri no sirds pēc tās ilgojas. Šie palaikam sāņem kādu atbildi ar dzīvu jausmu domāšanā, vai ar klusu runāšanu tajā un reti kad ar skaidri dzirdamu; un šī tad ir, ka viņiem būs domāt un darboties, kā grib un kā prot; un ka tas, kurš gudri darbojas, ir gudrs, un kurš muļķīgi darbojas, ir muļķis; un nekad viņus nepamāca, kas viņiem jātic un kas jādara; un proti tāpēc ne, lai neietu zudumā viņu racionālais un brīvais cilvēciskais, kurš ir tas, ka katram būs darboties brīvi saskaņā ar prātu pilna (visā) šķītumā it kā pašam no sevis. Tos, kuri ar ieplūsmu tiek pamācīti, kas viņiem jātic vai kas jādara, pamāca nevis Kungs, nedz arī kāds debess eņģelis, bet kāds Jūsmotājs (Enthusiathicus) gars — Kvēkerietis vai Morāvietis (par šiem skat. darbiņā par *Pastaro Tiesu*), un tos pavedina. Visa ieplūsma no Kunga pastāv (notiek) saprāta apgaismojumā, un patiesības rosmē, un ar šīs palīdzību tanī.

Otrkārt: **Ticēšana un domāšana, kā īstenībā ir, ka viss labais un patiesais ir no Kunga, un viss ļaunais un nepatiesais no elles, izliekas it kā neiespējama, jebšu tā ir īsti cilvēciska un no tam eņģeliska.** Ticēšana un domāšana, ka viss labais un patiesais ir no Dieva — tikai nesakot neko vairāk — liekas iespējama, proti, aiz tā iemesla, ka tās saskan ar Teoloģisko ticību, pret kuru baznīcā nav atļauts domāt. Bet ticēšana un domāšana, ka viss ļaunais un nepatiesais ar no elles, liekas neiespējama tāpēc, ka tad cilvēks ticētu arī, ka viņš neko nespēj domāt. Bet cilvēks tomēr domā it kā pats no sevis, kaut arī no elles, tāpēc ka Kunga vēl (dod) katram cilvēkam, ka domāšana, lai no kurienes būdama, izliekas viņā it kā sava paša, jo citādi cilvēks nedzīvotu kā cilvēks, nedz arī varētu tikt izvests no elles un ievests debesī, tas ir, tikt reformēts, kā iepriekš plaši aprādīts. Tāpēc arī Kungs liek (dod) cilvēkam zināt un aiz tam arī domāt, ka, būdams ļaunajā, viņš ir ellē, un no ļaunā domādams — domā no elles; un liek (dod) viņam arī padomāt par līdzekļiem, kā var no elles iziet, un no tās nedomāt, bet nākt debesī un tur domāt no Kunga, un dod cilvēkam arī brīvu izvēli. No tam var redzēt, ka cilvēks var domāt ļauno un nepatieso it kā pats no sevis, un domāt arī, ka šī un tā lieta ir ļauna un nepatiesa; tamlīdz arī, ka ir tikai šķītums, ka viņš domā pats no sevis, bez kura šķītuma cilvēks nebūtu cilvēks. Pats cilvēciskais un no tam Eņģeliskais ir domāšana pēc patiesības, un šī patiesība ir, ka cilvēks pats no sevis nedomā, bet ka Kungs vēl (dod) viņam domāt pilnīgā (visā) šķītumā it kā pašam no sevis.

Treškārt: **Tā ticēt un domāt ir neiespējami tiem, kuri neatzīst Kunga Dievišķību, un kuri neatzīst ļaunumus esam grēkus; bet ir iespējams tiem, kuri šīs divi lietas atzīst.** Ka tas neiespējams tiem, kuri neatzīst Kunga Dievišķību, tas tāpēc, ka Vienīgi Kungs dod cilvēkam domāšanu un gribēšanu; un kas neatzīst Kunga Dievišķību, tie, atraisījušies no Viņa, tic, ka domājot paši no sevis. Ka tas neiespējams arī tiem, kuri neatzīst ļaunumus esam grēkus, tas tāpēc, ka šie domā no elles, un tur katrs iedomājas, ka domājot pats no sevis. Bet ka tas ir iespējams tiem, kuri šīs divi lietas atzīst, var redzēt no tā, kas iepriekš (288.–294.nr.) bagātīgi pateikts.

Ceturtkārt: **Lai tie, kuri ir šajos divos atzinumos, tikai padomā par ļaunumiem sevī, un raida (met) tos atpakaļ uz elli, no kurienes tie ir — cik viņi no tiem kā grēkiem vairās un novēršas.** Kurš nezina, vai nevar zināt, ka ļaunais ir no elles, un labais no debess? Un kurš no tam nevar zināt, ka, par cik cilvēks vairās (bēg) un novēršas no ļaunā, tik viņš vairās (bēg) un novēršas no elles? Un kurš tāpēc nevar zināt arī to, ka, par cik kurš vairās (bēg) un novēršas no ļaunā, tik grib un mīl labo, un ka tamlīdz Kungs viņu ellei atņem un ved uz debesi? To var redzēt ikviens racionāli domājošs (racionāls) cilvēks, ja tikai viņš zina, ka ir debess un elle, un ka ļaunais ir no sava cēloņa, un labais no sava. Ja nu cilvēks par ļaunumiem sevī padomā — kas ir tas pats, kas sevis izpētīšana — un no tiem vairās (bēg), tad viņš no

elles atraisās (iztīstas), un met to aiz sevis, un dodas uz debesi, kur skata Kungu vaigā. Teikts, ka cilvēks to dara, bet viņš to dara it kā pats no sevis, darīdams tad no Kunga. Kad cilvēks atzīst šo patiesību no labas sirds un bijīgā ticībā, tad tā apslēptā veidā ir iekšā ikvienā lietā, ko viņš pēc tam it kā pats no sevis domā un dara — tamlīdzīgi kā auglība sēklā, kas iekšēji tiek aizvadīta līdz pat jaunai sēklai; un tamlīdzīgi kā ēstgribas tiksmē, gribot kādu barību, ko reiz atzinis sev par veselīgu. Ar vārdu sakot, tā ir kā sirds un dvēsele ikvienā lietā, ko viņš domā un dara.

Piektkārt: Tādējādi Dievišķā Gādība nepiespriež nevienam ļauno, nedz arī labo, bet pašprātība piespriež sev tos vienu un otru. Tas izriet no visa nupat teiktā. Dievišķās Gādības mērķis ir labais, tā tad pēc tā tā tiecas visā savā darbībā. Tāpēc tā nepiespriež nevienam labo, jo tad tas taptu par nopelnītu; nedz arī tā piespriež kādam ļauno, jo tad tā padarītu viņu par ļaunajā vainīgu. Vienu un otru cilvēks tomēr dara, /proti, piesavē/ aiz pašdabas, tāpēc ka tā nav nekas cits kā ļaunais: viņa gribas pašdaba ir patmīlība, un viņa saprāta pašdaba ir pašsaprātības iedomība, un no šīs ceļas (ir) pašprātība.

XVII — IKVIENS CILVĒKS VAR TAPT REFORMĒTS, UN NAV NEKĀDAS PREDESTINĀCIJAS

322. Vesels prāts saka (diktē), ka visi ir lemti (jeb predestinēti) debesij, un neviens nav lemts ellei. Jo visi ir dzimuši cilvēki, un tāpēc viņos ir Dieva attēls. Dieva attēls viņos ir tas, ka viņi spēj saprast patieso un spēj darīt labo. Spēja saprast patieso ir no Dievišķās Gudrības, un spēja darīt labo ir no Dievišķās Mīlestības. Šī spēja ir Dieva attēls, kas veselā cilvēkā paliek, un netiek nekad izravēta. No tam nākas, ka viņš var tapt pilsonisks un tikumisks cilvēks; un kurš ir pilsonisks un tikumisks, tas var tapt arī garīgs, jo pilsoniskais un tikumiskais ir garīgā uzņēmējs. Par pilsonisku cilvēku sauc to, kurš zina savas Valsts likumus, kuras pilsonis viņš ir, un saskaņā ar tiem dzīvo; un par tikumisku cilvēku sauc to, kurš tos likumus padara par savām paražām un saviem tikumiem, un aiz prāta pārliecībat pēc tiem (tos) dzīvo. Tagad pasacišu, kā pilsoniskā un tikumiskā dzīve ir garīgās dzīves uzņēmēja: Dzīvo tos likumus ne tikai kā pilsoniskus un tikumiskus likumus, bet arī kā Dievišķus Likumus, un tu būsi garīgs cilvēks. Nebūs laikam nevienas tik barbariskas Cilts, kurā nebūtu ar likumiem svēti noteikts, ka nebūs nokaut, nebūs ar cita sievu maukot, nebūs zagt, nebūs nepatiesi liecināt, nebūs aizskārt top ka, ir otra. Pilsonisks un tikumisks cilvēks ievēro šos likumus, lai viņš būtu, vai liktos esam, labs pilsonis; bet ja viņš neatzīst (nepadara) tos likumus reizē arī par Dievišķiem, tad viņš ir tikai dabīgs pilsonisks un tikumisks cilvēks; bet ja viņš atzīst tos arī par Dievišķiem, tad viņš top garīgs pilsonisks un tikumisks cilvēks. Izšķirība ir tā, ka šis ir ne tikai labs zemišķas Valsts pilsonis, bet arī labs debešķīgas Valsts pilsonis; bet tas ir tikai labs zemišķas Valsts, bet ne debešķīgas Valsts pilsonis. Viņi izšķiras pēc darāmā labā (dsk.); labais (dsk.), ko dara dabīgi pilsoniskie un tikumiskie, nav labais sevī, jo tajā ir cilvēks pats un pasaule; bet labais (dsk.), ko dara garīgi pilsoniskie un tikumiskie, ir labais sevī, tāpēc, ka tajā ir Kungs un debess. No tam var spriest (konstatēt), ka katrs cilvēks, tāpēc ka ir dzimis tāds, ka var tapt dabīgi pilsonisks un tikumisks, ir dzimis arī, ka var tapt garīgi pilsonisks un tikumisks. Lai tikai viņš atzīst Dievu un nedara ļauno (dsk.), tāpēc ka tas ir pret Dievu, bet dara labo (dsk.), tāpēc ka tas ir ar Dievu. Ar to viņa pilsoniskajos un tikumiskajos darbos ieiet gars, un tie ir dzīvi (dzīvo), bet bez tā nav tajos nekāda gara, un tāpēc tie nav dzīvi (nedzīvo). Tāpēc dabīgo cilvēku, lai cik pilsoniski un tikumiski viņš darbojas, sauc par nedzīvu, bet garīgo cilvēku sauc par dzīvu. No Kunga Dievišķās Gādības nākas, ka ikkurai Ciltij ir kāda Reliģija, un galvenais ikvienā reliģijā ir atzīšana, ka ir Dievs, jo citādi to nesauc par reliģiju; un ikviena Cilts, kas dzīvo saskaņā ar savu reliģiju, tas ir, nedara ļaunu, tāpēc ka tas ir pret tās Dievu, uzņem savā dabīgajā kaut ko garīgu. Kurš, dzirdēdams kādu Pagānu sakām, ka viņš šo un to ļaunumu negrib darīt, tāpēc ka tas ir pret viņa Dievu, nesaka pats sevī: “Vai šis netiks glābts? Liekas, ka citādi nevar būt.” To viņam saka (diktē) vesels prāts. Un otrādi, dzirdēdams kādu Kristieti sakām: “Šo un to ļaunumu es uzskatu par nieka lietu. Kas par to, ka to saka esam pret Dievu?” — kurš nesaka pats sevī: “Vai šis taps glābts? Liekas, ka ne.” Arī to vesels prāts saka (diktē). Ja tas saka: “Esmu dzimis Kristietis, esmu kristīts, pazīstu Kungu, esmu lasījis Vārdu, esmu gājis pie mielasta sakramenta” — vai tam ir kāda nozīme, ja viņš slepkavību vai atriebību, kas pēc tās tiecas, laulības pārkāpšanu, slepenu zagšanu, nepatiesu liecināšanu (dsk.) vai melus, un dažādas vardarbības par grēku neuzskata (nepataisa)? Vai tāds domā par

Dievu, vai par kādu mūžīgu dzīvību? Vai viņš maz domā, ka tie ir? Vai vesels prāts nesaka (nediktē), ka tāds nevar izglābties? Tas teikts par Kristieti, tāpēc ka Pagāns vairāk nekā Kristietis aiz reliģijas savā dzīvē domā par Dievu. Bet par šīm lietām turpmāk pateiksim vairāk, un proti, šāda kārtībā:

I — Ka radišanas mērķis ir Debess no Cilvēku Dzimuma.

II — Ka tāpēc no Dievišķās Gādības nākas, ka ikviens cilvēks var tapt glābts, un ka glābti tiek tie, kas atzīst Dievu un labi dzīvo.

III — Ka cilvēks pats ir vainīgs, ja netop glābts.

IV — Ka tādējādi visi ir lemti (jeb predestinēti) debesij, un neviens nav lemts ellei.

323. I — **Ka radišanas mērķis ir Debess no Cilvēku Dzimuma.** Ka Debess sastāv ne no citiem kā vien tiems, kuri ir dzimuši cilvēki, ir radīts Darbā par *Debesi un Elli* (kas izdots Londonā 1758.g.), un arī iepriekš /šajā Apcerējumā/. Un tā kā Debess nesastāv no citiem, tad izriet, ka radišanas mērķis ir Debess no Cilvēku Dzimuma. Ka tas ir bijis Radišanas mērķis, ir gan aprādīts iepriekš (27.–45.nr.), bet vēl skaidrāk tas būs redzams no sekošiem iztirzājumiem: 1. Ka ikviens cilvēks ir radīts dzīvošanai mūžam. 2. Ka ikviens cilvēks ir radīts dzīvošanai mūžam svētlaimīgā stāvoklī. 3. Ka tādējādi ikviens cilvēks ir radīts, lai nāktu debesī. 4. Ka Dievišķā Mīlestība nevar gribēt neko citu kā to, un Dievišķā Gudrība nevar gādāt neko citu kā to.

324. Tā kā no sacītā var arī redzēt, ka Dievišķā Gādība nav nekāda cita predestinācija kā Debesij, un ka tā nevar pārvērsties par kādu citu, tad šē ir aprādāms iepriekš teiktajā kārtībā, ka radišanas mērķis ir debess no Cilvēku Dzimuma.

Pirmkārt, **Ka ikviens cilvēks ir radīts dzīvošanai mūžam.** Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*, Trešajā un Piektajā Daļā, ir radīts, ka cilvēkam ir trīs dzīvības pakāpes, ko sauc par Dabīgo, Garīgo un Debešķīgo, un ka šīs pakāpes aktuāli ir ikkuram cilvēkam; un ka Kustoņiem nav vairāk kā tikai viena dzīvības pakāpe, kas ir līdzīga pēdējai pakāpei cilvēkā un ko sauc par Dabīgo. No tam izriet, ka cilvēks, paceldamies savā dzīvē uz Kungu, ir par kustoņiem pārākā stāvoklī, ka var sa-
prast lietas, kuras pieder pie Dievišķās Gudrības, un gribēt to, kas pieder pie Dievišķās Mīlestības, un tādējādi var uzņemt Dievišķo. Un kas var uzņemt Dievišķo, tā ka redz un jauš to sevī, tas nevar nebūt saistīts ar Kungu un nedzīvot šajā saistībā mūžam. Kas būtu Kungs ar visu Universa radišanu, ja Viņš nebūtu radījis arī savus attēlus un līdzības, kam var piešķirt savu Dievišķo? Pretējā gadījumā kas cits tas būtu, kā darīt kaut ko esam un neesam jeb likt kaut kam rasties un nerasties, un vienīgi tamdēļ, lai varētu no tālienes skatīt lietas mijamies un pastāvīgi maināties kā uz kādas skatuves. Kas tajās būtu Dievišķs, ja to nolūks nebūtu nodarēt subjektiem, kuri uzņemtu Dievišķo tuvāk, kā arī to redzētu un justu? Un tā kā Dievišķais ir neizsmeļamā godībā — vai Viņš paturētu, un vai varētu paturēt, to sev vien? Jo mīlestība grib piešķirt savējo otram, pat dot no savējā, cik vien var. Kā tad to nedarītu Dievišķā Mīlestība, kura ir Bezgalīga? Vai tā var dot un atkal atņemt? Vai tas nenozīmētu dot kaut ko iznīkstošu, kas iekšēji sevī nekas nav, tāpēc ka iznīkdams top par neko, jo tādā nav tā, kas Ir? Bet Viņš dod to, kas Ir, jeb kas nemitējas būt, un tas ir mūžīgais. Lai ikviens cilvēks dzīvotu mūžam, tad viņam paņem tikai to, kas ir mirstīgs, un mirstīgs viņam ir materiālais ķermenis, kas viņam tiek paņemts mirstot, un tā tiek atkailināts viņa nemirstīgais, kurš ir viņa sirdsprāts, un viņš tad top gars cilvēka formā; viņa sirdsprāts ir tas gars. Ka cilvēka Sirdsprāts nevar nomirt, to redzēja jau Sofisti jeb senie gudrie; jo viņi sacīja: “Kā var gars (animus) jeb sirdsprāts nomirt, ja tas var gudrs tapt?” Viņu iekšējāko priekšstatu par to pašlaik zina tikai nedaudzis, bet tas viņu vispārīgajā jausmā bija ienācis (iekritis) no debess, proti, ka Dievs ir pati Gudrība, kuras dalībnieks ir cilvēks, un Dievs ir nemirstīgs jeb mūžīgs. Tā ka man ir vēlēt runāt ar Eņģeļiem, tad pasacīšu kaut ko arī no pieredzes. Esmu runājis ar tiem, kas dzīvojuši pirms daudz gadsimtiem — ar tiem, kuri dzīvojuši pirms plūdiem, un ar dažiem, kas pēc plūdiem, arī ar tādiem, kas dzīvojuši Kunga laikā, un ar vienu no Viņa Apustuļiem, un ar vairākiem, kas dzīvojuši vēlākos gadsimtos, un visi viņi bija redzami kā pusmūža cilvēki, un viņi sacīja, ka nezinot, kas nāve ir — vienīgi, ka tā ir pazudinājums. Visi, kas labi dzīvojuši, nonākdami debesī, nāk arī savas pasaulīgās jaunības laikmetā un paliek tajā mūžam, arī tie, kas pasaulē bijuši veci un nevarīgi; un sievietes, kaut arī bijušas vecas vecenes, atgriežas savas jaunības ziedēšanā un skaistumā. Ka cilvēks pēc nāves dzīvo mūžam ir skaidrs no Vārda, kur Dzīve (lt. *vita* = dzīve, arī dzīvība) debesī nosaukta par mūžīgo dzīvību, kā Mt.19,29; 25,46; Mr.10,17; Lk.10,25; 18,3; Jņ.3.15.16.36; 5,24.25.39, 6,27.40.68; 12,50; un tad vēl vienkārši par Dzīvību: Mt.18,8.9; Jņ.5,40; 20,31. Kungs arī sacīja mācekļiem: “*Tāpēc ka Es dzīvoju, arī jūs dzīvosit*” (Jņ.14.19); un par augšamcelšanos, ka Dievs ir dzīvo Dievs, nevis mirušo Dievs; un vēl, ka “*viņi vairs nomirt*

nevar” (Lk.20,36.38).

Otrkārt: **Ka ikviens cilvēks ir radīts dzīvošanai mūžam svētlaimīgā stāvoklī**, ir secinājums no iepriekš teiktā, jo, kas grib, lai cilvēks dzīvotu mūžam, grib arī, lai viņš dzīvotu svētlaimīgā stāvoklī. Kas būtu mūžīgā dzīvība bez tā? Ikvienu mīlestība grib otra labo, vecāku mīlestība grib bērnu labo; līgavaiņa un vīra mīlestība grib līgavas un sievas labo; draudzības mīlestība grib drauga labo — kā tad to negribēs Dievišķā Mīlestība? Un kas cits ir labais nekā patika, un kas cits ir Dievišķais Labais nekā mūžīga svētlaipe? Ikvienu labo sauc par labo tā patikas un svētlaipe pēc. Par labo gan sauc arī to, kas tiek dots un ko tur par savu, bet ja tas nav arī patikams, tad tas ir neauglīgs labais, kas nav labais sevī. No tam ir skaidrs, ka mūžīgā dzīvība ir arī mūžīga svētlaipe. Šāds cilvēka stāvoklis ir radišanas mērķis, bet ka šajā stāvoklī ir vienīgi tie, kuri nāk Debesī, tā nav Kunga vaina, bet cilvēka. Ka vainīgs ir cilvēks, būs redzama turpmāk.

Treškārt: **Tādējādi ikviens cilvēks ir radīts, lai nāktu debesī**. Šis ir radišanas mērķis. Bet ka ne visi nāk debesī, tas tāpēc, ka viņi pieķeras debess svētlaipei pretējām elles patikām; un kas nejut debess svētlaimi (nav debess svētlaimē), tie nevar debesī ieiet, jo viņi to nepanes. Nevienam, kas garīgajā Pasaulē nonāk, nav liegts debesī pacelties; bet tam, kurš ir elles patikā, tur nonākot, daudzās sirds, trūkst elpa, sāk zust dzīvība, uznāk bailes, viņš mokās, un lokās kā čūska, kas pielikta pie uguns. Tas tāpēc, ka šie pretēji spēki darbojas uz pretēju. Bet tomēr, tā kā viņi ir dzimuši cilvēki, un tāpēc spēj (ir spējā) domāt un gribēt, un tamlīdz spēj (ir spējā) arī runāt un darboties, tad mirt viņi nevar. Un tā kā viņi nevar dzīvot kopā ar citiem kā vien ar tiem, kuri ir līdzīgā dzīves patikā, tad viņus arī nogādā pie tiem; tā tad tos, kuri ir ļaunā patikās, pie savējiem; un kuri ir labā patikās, pie savējiem. Ikkuram pat ir vēlēs būt sava ļaunā patikā, ja tikai viņš neaiztiek tos, kuri ir labā patikā; bet tā kā ļaunais labo neaiztikt nevar, jo ļaunajam ir naidis pret labo, tad, lai viņi nekaitētu, viņus izstumj, un nomet savās vietās ellē, kur viņu patika pārvēršas nepatikā. Bet ar to nav atcelts princips, ka cilvēks no radišanas ir un tamlīdz arī piedzimst tāds, ka var debesī nākt; jo debesī nāk ikviens, kurš bērnībā mirst, tiek tur uzaudzināts un mācīts tāpat ka cilvēks pasaulē, un ar labā un patiesā rosmi tiek apveltīts ar gudrību, un top eņģelis. Tāpat par eņģeli tapt varētu arī cilvēks, kurš tiek uzaudzināts un mācīts pasaulē, jo viņā ir tas pats, kas ir bērnā. Par Bērniem garīgajā Pasaulē skaties Darbā par *Debesi un Elli* (kas izdots Londonā 1758.g.), 329.–345.nr. Bet ka Pasaulē ar daudziem notiek citādi, tas tāpēc, ka viņi mīl savas dzīvības pirmo pakāpi, ko sauc par dabīgo, un negrib no tās atstāties un tapt garīgi; un dabīgās dzīvības pakāpe, par sevi aplūkota, nemīl neko citu kā sevi un pasauli, jo tā pieķeras ķermeņa jutekļiem, kuri arī sniedzas pasaulē. Bet garīgās dzīvības pakāpe, par sevi aplūkota, mīl Kungu un debesī, un mīl arī sevi un pasauli, bet Dievu un debesī kā augstāk esošu, kā galveno un dominējošu, bet sevi un pasauli kā zemāk esošu, kā palīgīdzekli un kalpotāju.

Ceturtkārt, **Dievišķā Mīlestība nevar gribēt neko citu kā to, un Dievišķā Gudrība nevar gādāt neko citu kā to**. Ka Dievišķā Būtība ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, tas pilnām rādīts Apceļumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*; un vēl tur ir rādīts (358.–370.nr.), ka Kungs ikvienā cilvēciskā embrijā veido divus uzņēmējus traukus: vienu Dievišķajai Mīlestībai un otru Dievišķajai Gudrībai: Dievišķās Mīlestības uzņēmēju — cilvēka nākamajai Gribai, un Dievišķās Gudrības uzņēmēju — viņa nākamajam Saprātam; un ka šādā kārtā Viņš ikkurā cilvēkā ir ielicis spēju gribēt labo, un spēju saprast patieso. Tā kā nu šis divas cilvēka spējas Kungs viņā no dzimšanas ir ielicis, un tādējādi Kungs ir pie cilvēka tajās kā savējās, tad ir skaidrs, ka Viņa Dievišķā Mīlestība nevar gribēt neko citu, kā lai cilvēks nāktu debesī un baudītu tur mūžīgu svētlaimi; un arī, ka Dievišķā Gudrība nevar gādāt neko citu kā to. Bet tā kā Viņa Dievišķās Mīlestības pēc cilvēkam ir jājut debešķīgā svētlaipe sevī kā sava, un tas nevar notikt, ja cilvēks netiek turēts pilnīgā šķitumā, ka viņš domā, grib, runā un darbojas pats no sevis, tad Kungs nevar vadīt cilvēku citādi kā saskaņā ar savas Dievišķās Gādības likumiem.

325. II — **Tāpēc no Dievišķās Gādības nākas, ka ikviens cilvēks var tapt glābts, un ka glābti tiek tie, kas atzīst Dievu un labi dzīvo**. No iepriekš rādītā ir skaidrs, ka ikviens cilvēks var tapt glābts. Daži iedomājas, ka Kunga Baznīca esot tikai Kristīgajā Pasaulē, tāpēc ka vienīgi tur pazīst Kungu, un tur vien ir Vārds. Bet ir tomēr daudzi, kas tic, ka Dieva Baznīca ir vispārēja, jeb ir izplatīta un izkaisīta pa visu zemju apli, tā tad ir arī pie tiem, kuri Kungu nepazīst, un kuriem Vārda nav, sacīdami, ka tā nav viņu vaina, un ka viņu nezināšana ir nepārvarama, un ka tas būtu pret Dieva Mīlestību un Žēlsirdību, ka daži piedzimtu ellei, jebšu viņi tāpat ir cilvēki. Tā kā nu Kristieši, ja arī ne visi, taču daudzi, tic, ka Baznīca ir vispārēja, ko sauc arī par Komūniju, tad izriet, ka ir arī gluži vispārēji Baznīcas principi, kas

ietilpst visās reliģijās un to Komūniju izveido. Ka šie gluži vispārējie principi ir Dieva atzišana un dzīves labais, būs redzams sekošā kārtībā: 1. Ka Dieva atzišana rada Dieva saistību ar cilvēku, un cilvēka ar Dievu; un ka Dieva noliegšana rada atšķirtību. 2. Ka katrs atzīst Dievu un saistās ar Viņu, skatoties pēc savas dzīves labā. 3. Ka dzīves labais, jeb laba dzīvošana, ir vairīšanās (bēgšana) no ļaunumiem, tāpēc, ka tie ir pret reliģiju, tātad pret Dievu. 4. Ka šie ir visu reliģiju kopējie principi, ar kuriem ikviens var tapt glābts.

326. Bet šie punkti apskatāmi un aprādāmi pa vienam. Pirmais: **Ka Dieva atzišana rada Dieva saistību ar cilvēku, un cilvēka ar Dievu; un ka Dieva noliegšana rada atšķirtību.** Daži var domāt, ka glābti varot tapt tāpat tie, kas Dievu neatzīst, kā tie, kas atzīst, ja tikai viņi dzīvo tikumisku dzīvi; sacīdami: Ko tad nozīmē (paveic) atzišana? Vai tā nav tikai domāšana? Vai es viegli nevaru atzīt, ja droši zinu, ka ir Dievs? Esmu par Viņu dzirdējis, bet neesmu Viņu redzējis. Liec man redzēt, un es ticēšu. Tā runā daudzi, kas Dievu noliedz, kad viņiem ir ļauts brīvi prātot ar kādu Dieva atzinēju. Bet ka Dieva atzišana saista, un Dieva noliegšana šķir, to ilustrēšu ar diviem man zināmiem garīgās Pasaules apstākļiem. Kad kāds tur par otru domā, un grib ar viņu runāt, tas otrs tūdaļ ir klāt. Tā tur ir parasta parādība, kas nekad neizpaliek — tāpēc ka garīgajā Pasaulē nav atstatuma, kā dabīgajā Pasaulē, bet ir tikai atstatuma šķitums. Otra parādība ir tā, ka, tāpat kā domāšana, otru personu cik necik pazīstot, rada tās klātiene, tā mīlestība aiz kaut kādas tieksmes pēc otra personas rada saistību, aiz kuras notiekas, ka abi kopā iet un draudzīgi sarunājas, un arī mājā vienā namā; vai ir vienā biedrībā, kā arī bieži satiekas un viens otram pakalpo. Notiek arī pretēji: ka tas, kurš otru nemīl, un vēl vairāk, kurš to ienīst, ne redz, nedz arī sanāk ar to kopā, un tie ir atstatu viens no otra; skatoties pēc pakāpes, kādā nemīl vai kādā ienīst; un pat, otram klātesot, un tad atminoties naidu, tas top neredzams. No šī mazuma var redzēt, no kam garīgajā Pasaulē ceļas klātiene, un no kam saistība; proti, ka otras personas klātiene rodas, to atminoties, līdz ar vēlēšanos to redzēt, un saistība rodas no tieksmes (rosmes), kura pieder pie mīlestības. Tamlīdzīgi ir arī ar visu, kas ir cilvēka sirdsprātā: tajā ir neskaitāmas lietas, un atsevišķi tās tur ir sargrupētas (sabiedrotas) un saistītas, skatoties pēc rosmēm, vai kā viena lieta mīl otru. Šī saistība ir garīga saistība, kas ir sev līdzīga vispārīgās un daļējās lietās. Šī garīgā saistība ceļas no Kunga saistības ar garīgo Pasauli, un ar dabīgo Pasauli, vispār un daļēji. No tam ir skaidrs, ka, cik kurš pazīst Kungu, un pēc atziņām par Viņu domā, tik Kungs ir klātu; un cik kurš aiz mīlestības rosmes Viņu atzīst, tik Kungs ir ar viņu saistīts; un otrādi, cik kurš Kungu nepazīst, tik Kungs nav klāt; un cik kurš Viņu noliedz, tik ir no Viņa šķirts. Saistība panāk (dara) to, ka Kungs griež viņa seju uz Sevi, un tad vada viņu; un šķirtība panāk (dara), ka elle griež viņa seju uz sevi, un vada viņu. Tāpēc visi debess eņģeļi griež savu seju uz Kungu kā Sauli, un visi elles gari novērš savu seju no Kunga. No tam ir skaidrs, ko paveic Dieva atzišana, un ko paveic Dieva noliegšana. Un tie, kas Pasaulē Dievu noliedz, noliedz Viņu arī pēc nāves; un tiek organizēti, kā aprakstīts iepriekš (319.nr.); un pasaulē ievestais organizējums paliek mūžam.

Otrais: **Katrs atzīst Dievu un saistās ar Viņu, skatoties pēc savas dzīves labā.** Dievu pazīt var visi, kas kaut ko no reliģijas zina, un var arī pēc savas zināšanas jeb atmiņas par Dievu runāt, un daži arī ar saprātu par Dievu domāt. Bet ar to, ja /cilvēks/ labi nedzīvo, nav panākts nekas cits kā klātiene, jo, neskatoties uz to, /cilvēks/ var no Viņa novērsties, un pievērsties ellei, kas notiek, ja viņš slikti dzīvo. Bet atzīt Dievu no sirds nevar citi kā vien tie, kuri labi dzīvo. Šos Kungs, skatoties pēc viņu dzīves labā, vērs no elles nost, un pievērs Sev. Tas tāpēc, ka šie vien mīl Dievu, jo viņi mīl Dievišķās lietas, kuras ir no Viņa, tās darīdami. Dievišķās lietas, kuras ir no Dieva, ir Viņa likuma baušļi, un šie ir Dievs tāpēc, ka Viņš ir savs izejošais Dievišķais — un tas nozīmē (ir) mīlēt Dievu; kāpēc arī Kungs saka: “*Kas manus baušļus dara, tas ir, kas Mani mīl; bet kas manus baušļus nedara, tas Mani nemīl*” (Jņ.4,21.–24.). Aiz šī iemesla ir divas dekaloga Plāksnes: viena pārstāv (pro) Dievu, un otra — cilvēku. Dievs pastāvīgi darbojas, lai cilvēks uzņemtu to, kas ir viņa Plāksnē; bet ja cilvēks nedara to, kas ir viņa Plāksnē, tad viņš ar sirds atzinumu neuzņem to, kas ir Dieva Plāksnē, un ja neuzņem, tad nesaistās. Tāpēc abas tās Plāksnes ir tā saistītas, ka tās ir viens, un tās sauc par derības Plāksnēm, un derība nozīmē saistību. Iemesls tam, ka katrs atzīst Dievu un saistās ar Viņu, skatoties pēc savas dzīves labā, ir tas, ka dzīves labais ir līdzīgs tam labajam, kas ir Kungā, un tāpēc arī tam, kas ir no Kunga. Tāpēc, kad cilvēks ir dzīves labajā, notiek saistīšanās. Pretējais notiek ar-dzīves ļauno, jo šis Kungu atmet.

Trešais: **Dzīves labais, jeb laba dzīvošana, ir vairīšanās (bēgšana) no ļaunumiem, tāpēc, ka tie ir pret reliģiju, tātad pret Dievu.** Ka tas ir dzīves labais, jeb laba dzīvošana, ir pilnam rādīts *Dzīves Mācībā Jaunajai Jeruzalemei*, no iesākuma līdz beigām. Tam piemetināšu vēl tikai sekošos: Ja tu dari

ļoti daudz labā, piemēram, ja tu cel dievnamus, izrotā tos un pildi dāvanām, ja tu ziedo līdzekļus slimnīcām un patvērsmēm, ja tu sniedz ubagu dāvanas ik dienas, palīdzi atraitnēm un bāriņiem; ja tu čakli piedalies svētajos kulta aktos, pat ja tu domā, runā un sludini šās lietas it kā no sirds, un tomēr nevairies (nebēdz) no ļaunumiem kā grēkiem pret Dievu, tad viss tas labais (dsk.) nav labs, bet ir vai nu liekulīgs, vai nopelna dēļ darīts, jo iekšēji tajā tomēr ir ļaunais; jo ikkura cilvēka dzīvība ir visās un katrā lietā, ko viņš dara; bet labais (dsk.) ne citādi top labs, kā atstādinot no tā ļauno. No tam ir skaidrs, ka vairīšanās (bēgšana) no ļaunumiem, tāpēc ka tie ir pret reliģiju, tāpat pret Dievu, ir laba dzīvošana.

Ceturtais: **Šie ir visu reliģiju kopējie principi, ar kuriem ikviens var tapt glābts.** Atzīt Dievu un nedarīt ļauno, tāpēc ka tas ir pret Dievu, ir divi principi, kuri Reliģiju padara par reliģiju; ja viena trūkst, tad to nevar saukt par reliģiju; jo atzīt Dievu un darīt ļauno ir pretrunīgi, tāpat arī darīt labu un neatzīt Dievu, jo šīs lietas nav viena bez otras. Kungs ir gādājis, ka gandrīz it visur ir kāda reliģija, un ka ikkurā ir šīs divi lietas; un tāpat Kungs ir gādājis, ka ikvienam, kurš atzīst Dievu, un nedara ļaunu, tāpēc ka tas ir pret Dievu, ir vieta Debesī. Jo Debess visā apjomā atveido vienu Cilvēku, kura dzīvība jeb dvēsele ir Kungs. Tanī debešķīgajā Cilvēkā ir viss, kas ir dabīgajā cilvēkā, ar to izšķirību, kāda ir starp debešķīgām un dabīgām lietām. Ir zināms, ka cilvēkā ir ne tikvien no asinsvadiem un nervu šķiedrām organizētas formas, ko sauc par Iekšējiem orgāniem (Iekšām), bet arī ādas, plēves, dzīslas, skrimšļi, kauli, nagi un zobi. Šie ir mazāk (mazākā pakāpē) dzīvi nekā pašas organizētas formas, kurām tie noder par saišķiem, apsegiem un balstiem. Tas debešķīgais Cilvēks, kurš ir Debess, lai viņā viss tas būtu, nevar sastāvēt no vienas vien reliģijas cilvēkiem, bet no vairāku reliģiju cilvēkiem. Tāpēc visiem, kas tos divus vispārējos Baznīcas principus padara par savas dzīves lietu, ir vieta tanī debešķīgajā Cilvēkā, tas ir, Debesī, un viņi bauda laimību katrs savā pakāpē. Bet vairāk ko par šīm lietām skaties iepriekš (254.nr.). Ka tie divi principi ir galvenie ikvienā reliģijā, var konstatēt no tam, ka tie divi ir, ko māca Dekalogs, un tas bija pirmā lieta Vārdā, un Jehovah to no Sinaja kalna dzīvā balsī pasludināja, un tas ar Dieva pirkstu bija rakstīts uz divām akmens Plāksnēm, un vēlāk, Šķirstā novietots, saucās 'Jehovah', un reidoja vissvētāko vietu (svētumu svētumu) Teltī, un svēto vietu (svētumu svētumu) Jeruzalemes Templī, un tā dēļ vien viss tur bija svēts. Bez tam vēl no Vārda ir zināmas vairākas citas lietas zīmējoties uz Šķirstā esošo dekalogu, kuras minētas *Dzīves Mācībā Jaunajai Jeruzalemei* (53.–61.nr.). Tām piemētināšu vēl sekošās: No Vārda ir zināms, ka šķirstu, kurā bija tās divi Plāksnes, uz kurām bija uzrakstīts Dekalogs, bija paņēmuši Filistieši un novietojuši to Dagona svētnīcā Ašdodā, un ka Dagoni tā priekšā bija nokritis zemē, un vēlāk tā galva ar roku delnām, no ķermeņa atlūzušas, gulēja uz svētnīcas sliekšņa, un ka vairāki tūkstoši Ašdodiešu un Ekroniešu Šķirsta pēc tika sisti ar haimorroīdiem, un viņu zemi postīja peles; tad, ka Filistieši pēc savas Cilts Lielkungu padoma uztaisīja no zelta piecus haimorroīdus un piecas peles, un ņēma jaunus ratus, uz kuriem novietoja Šķirstu, un tam blakus tos zelta haimorroīdus un peles, un ar divām ratu priekšā aizjūgtām govīm, kuras pa ceļam māvā, nosūtīja Šķirstu Izraēla dēliem atpakaļ, kuri tad tās govīs un ratus upurēja (skaties 1.Sam. 5. un 6. Nod.).

Tagad pasacīsim, ko tas viss nozīmēja. 'Filistieši' nozīmēja tos, kuri ir no labprātības šķirtā ticībā; 'Dagoni' reprezentēja viņu Reliģisko kultu; 'haimorroīdi', ar kuriem viņi bija sisti, nozīmēja dabīgas mīlestības, kuras, būdamas no garīgas mīlestības šķirtas, ir nešķīstas; un 'peles' nozīmēja Baznīcas izpostījumu, viltojot patieso; 'jaunie rati' (plaustrum), uz kuriem viņi aizsūtīja šķirstu atpakaļ, nozīmēja jaunu mācību, bet dabīgu, jo 'rati' (currus) Vārdā nozīmē mācību, veidotu no garīgām patiesībām; 'govīs' nozīmēja dabīgas labas rosmes; 'zelta haimorroīdi' nozīmēja šķīstītas un labas tapušas dabīgas mīlestības; 'zelta peles' nozīmēja ar labo novērstu Baznīcas izpostījumu, jo 'zelts' Vārdā nozīmē labo; govju 'maušana' pa ceļam nozīmēja grūtību, ar kādu dabīgā cilvēka ļaunuma iekāres pārvēršas par labā rosmēm; ka govīs līdz ar ratiem tika pienestas par dedzināmu upuri, nozīmēja, ka tā Kungs tika izlīdzināts. Šīs ir tās lietas, kas garīgā kārtā domātas ar tiem Vēsturiskajiem faktiem. Saisti tās vienā jēgumā, un izlieto (taisi izlietojumu)! Ka ar 'Filistiešiem' reprezentēti tie, kuri ir no labprātības šķirtā ticībā, skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Ticību* (49.–54.nr.). Un ka Šķirsts tanī ieslēgtā Dekaloga pēc bija vislielākais Baznīcas svētums — *Dzīves Mācībā Jaunajai Jeruzalemei* 53.–61.nr.).

327. III — **Cilvēks pats ir vainīgs, ja netop glābts.** Ikviens prātīgs cilvēks, tikko izdzirdīs, atzīst šo patiesību, ka no labā nevar iziet (izplūst) ļaunais, nedz no ļaunā labais, tāpēc ka tie ir pretstati; tāpat, ka no laba neiziet tiekas cits kā labais, un no ļaunā nekas cits kā ļaunais. Atzīdams šo patiesību, /cilvēks/ atzīst arī to, ka labo var pārvērst ļaunajā nevis pats labais, bet tā uzņēmējs ļaunais, jo ikviena forma pārvērš tanī ieplūstošo savā kādībā (skaties iepriekš 292.nr.). Tā kā nu Kungs ir Labais pašā savā būtībā, jeb

Pats Labais, tad ir skaidrs, ka no Kunga nevar iziet (izplūst) ļaunais, nedz arī Viņš var to radīt, bet ka / labo/ pārvērst ļaunajā var uzņēmjējs subjekts, kura forma ir ļaunuma forma. Šāds subjekts ir cilvēks savas pašdabas ziņā: šī pastāvīgi uzņem labo no Kunga, un pastāvīgi pārvērš to savā formā (savas formas kādībā), kura ir ļaunā forma. No tam izriet, ka cilvēks pats ir vainīgs, ja netop glābts. Ļaunais gan ir no elles, bet tā kā /cilvēks/ uzņem to no turienes kā savu, un tādā kārtā to sev piesavē, tad ir vienalga, vai saka, ka ļaunais ir no cilvēka, vai saka, ka ļaunais ir no elles. Bet no kam nākas ļaunuma piesavēšanās tiktāl, ka reliģija iet bojā, to pateiksim sekošā kārtībā: 1. Ka ikviena Reliģija ar laiku panīkst un izbeidzas. 2. Ka ikviena Reliģija panīkst un izbeidzas, cilvēkam Dieva attēlu sevī sagrozot (apgriežot otrādi). 3. Ka tas notiek, mantotajam ļaunajam no paaudzes uz paaudzi (paaudzēs) pastāvīgi pieņemoties. 4. Ka Kungs tomēr gādā, ka katrs var tapt glābts. 5. Ka gādāts tiek arī, ka jauna Baznīca nāk iepriekšējās izpostītās vietā.

328. Bet šīs lietas aprādāmas pēc kārtas. Pirmkārt: **Ka ikviena Reliģija ar laiku panīkst un izbeidzas.** Uz šās Zemeslodes ir bijušas vairākas Baznīcas, viena pēc otras, jo, kur ir cilvēku Dzimums, tur ir arī Baznīca, jo Debess, kas ir radīšanas mērķis, ir no Cilvēku dzimuma — kā iepriekš aprādīts; un neviens debēs nākt nevar, ja nav divos vispārējos Baznīcas elementos, kuri ir Dieva atzišana un laba dzīvošana — kā nupat iepriekš (326.nr.) rādīts. No tam izriet, ka uz šās Zemeslodes ir bijušas Baznīcas kopš Vissenākiem laikiem līdz pat pašreizējam laikam. Tās Baznīcas Vārdā ir aprakstītas, bet ne vēsturiski, atskaitot Izraēliešu un Jūdu Baznīcu, pirms kuras tomēr ir bijušas vairākas, un šīs tur aprakstītas vienīgi ar cilšu un personu vārdiem, un dažām lietām, kas par tām teiktas. Vissenā Baznīca, kas bija Pirmā, ir aprakstīta ar Ādamu un viņa sievu Ievu. Nākamā Baznīca., kas saucama par Seno Baznīcu, aprakstīta ar Noahu un viņa trim dēliem, kā arī to pēcnācējiem. Šī bija plaši izplatīta pa vairākām Āzijas Valstīm; Kanaanas Zemi, šaipus un viņpus Jordanas, Sīriju, Asiriju un Kaldeju, Mezopotamiju, Ēģipti, Arābiju, Tīru un Sidonu. Šiem bija senais Vārds, par kuru lasāms Jaunās Jeruzālemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem (101.102.103.nr.). Ka tā Baznīca šajās Valstīs bija, redzams no dažādām lietām, kas Vārda Pravietiskajās grāmatās par tām teiktas. Bet tā Baznīca ievērojami mainījās, sākot ar Ēberu (min. 1.Moz.11,14.-17.), no kura cēlusies Ebreju Baznīca. Tajā pirmoreiz tika ievests Upurēšanas kulta. No Ebreju Baznīcas piedzima Izraēliešu un Jūdu Baznīca, bet šī svinīgi tika iestādīta Vārda dēļ, kas tani tika uzrakstīts. Šīs četras Baznīcas domātas ar Nebukadnecara sapni redzēto tēlu, kuram galva bija no tīra zelta, krūtis un rokas no sudraba, vēders un gurni no vara, un lieli un pēdas no dzelzs un māla (Dan.11,32.33). Nekas cits arī nav domāts ar seno rakstnieku pieminētiem zelta, sudraba, vara un dzelzs Laikmetiem. Ka Jūdu Baznīcai sekoja Kristīgā Baznīca, tas ir zināms. Ka visas tās Baznīcas ar laiku panīka, līdz pat savām beigām, ko sauc par Izbeigšanos (Consummatio), to arī no Vārda var redzēt. Vissenās Baznīcas izbeigšanās — kas notika, ēdot no zināšanas koka, ar ko apzīmēta pašsaprātības iedomība — aprakstīta ar Plūdiem. Senās Baznīcas izbeigšanās aprakstīta ar tās Cilšu izpostīšanu dažādos veidos, par ko lasāms tiklab Vēsturiskajā, kā arī Pravietiskajā Vārdā, un sevišķi ar Kanaanas zemes Cilšu izdzīšanu, Izraēla dēliem ienākot. Izraēliešu un Jūdu Baznīcas izbeigšanās ir domāta ar Jeruzālemes Tempļa nopostīšanu, ar Izraēla tautas aizvešanu ilgstošā gūstā, un Jūdas cilts aizvešanu uz Babiloni; un beidzot ar otrreizēju Tempļa un reize arī Jeruzālemes nopostīšanu un tās Cilts izkļiedēšanu — kura Izbeigšanās iepriekš pasludināta daudzās vietās Praviēšos un Daniēla 9,24.-27. Bet Kristīgās Baznīcas pakāpenisku izpostīšanu līdz pat tās beigām Kungs apraksta Mateja 24.Nod., Marka 13.Nod. un Lūkas 21.Nod.; bet pati tās Izbeigšanās aprakstīta Apokalipsē. No tam var redzēt, ka Baznīca ar laiku panīkst un izbeidzas; tāpat arī reliģija.

Otrkārt: **Ikviena Reliģija panīkst un izbeidzas, cilvēkam Dieva attēlu sevī sagrozot.** Ir zināms, ka cilvēks ir radīts Dieva attēlā, pēc Dieva līdzības (1.Moz.1,26). Bet pasacīsim, kas ir Dieva attēls un kas ir Viņa līdzība. Dievs vien ir Mīlestība un Gudrība; cilvēks ir radīts būt par šo abu uzņēmēju; viņa griba par Dievišķās Mīlestības uzņēmēju, un viņa saprāts — par Dievišķās Gudrības uzņēmēju. Ka šie divi cilvēkam ir no radīšanas, un ka tie veido cilvēku, un ka tie arī ikkuram tiek veidoti mātes miesās (dzemdē), tas jau iepriekš rādīts. Cilvēks tāpat ir Dieva attēls, būdams Dievišķās Gudrības uzņēmējs; un ir Dieva līdzība, būdams Dievišķās Mīlestības uzņēmējs. Tāpēc uzņēmējs orgāns, ko sauc par saprātu, ir Dieva attēls, un uzņēmējs orgāns, ko sauc par gribu, ir Dieva līdzība. No tam, ka cilvēks ir radīts un veidots būt par uzņēmēju, izriet, ka viņš ir radīts un veidots, lai viņa griba uzņemtu no Dieva mīlestību, un lai viņa saprāts uzņemtu no Dieva gudrību — ko cilvēks arī uzņem, Dievu atzīdams un dzīvodams saskaņā ar Viņa baušļiem; bet mazākā vai lielākā mērā (pakāpē), skatoties cik viņš pēc savas reliģijas

Dievu pazīst (zina) un zina Viņa baušļus; tamlīdz, cik viņš zina patiesības, jo patiesības māca, kas ir Dievs un kā Viņš atzīstams, tāpat arī, kas ir baušļi un kā saskaņā ar tiem jādzīvo. Dieva attēls un Dieva līdzība cilvēkā nav zuduši (samaitāti), bet ir it kā zuduši (samaitāti); jo tie paliek iedēstīti abās viņa spējās, ko sauc par Brīvību un Racionālu domāšanu (Racionālītāti), par kurām iepriekš ir daudz runāts. It kā zuduši tie ir, kad cilvēks Dievišķās Mīlestības uzņēmēju orgānu, kurš ir viņa griba, ir padarījis par patmīlības uzņēmēju, un Dievišķās Gudrības uzņēmēju orgānu, kas ir viņa saprāts, ir padarījis par pašsapratības uzņēmēju. Ar to viņš Dieva attēlu un līdzību ir sagrozījis (apgriezis), jo ir novērsis tos uzņēmējus orgānus no Dieva un pievērsis tos sev pašam. No tam nākas, ka tie augšā ir aizvērti, un apakšā atvērti, jeb priekšpusē ir aizvērti un mugurpusē atvērti, kad no radišanas tie taču ir bijuši priekšpusē atvērti un mugurpusē aizvērti; un kad tie tā otrādi ir atvērti un aizvērti, tad mīlestību uzņēmējs orgāns jeb griba uzņem ielūsmu no elles jeb no savas pašdabas, un tāpat arī gudrību uzņēmējs orgāns jeb saprāts. No tam Baznīcās Dieva kulta vietā ir cēlies cilvēku kulta, un no patiesā doktrīnām izveidota kulta vietā — no nepatiesā doktrīnām izveidots kulta; šis no pašsapratības, un tas no patmīlības. No tam ir skaidrs, ka reliģija ar laiku panīkst un izbeidzas, cilvēkam Dieva attēlu sevī sagrozot (apgriežot).

Treškārt: **Tas notiek (rodas), mantotajam ļaunajam no paaudzes uz paaudzi pastāvīgi pieņemoties.** Ka mantotais ļaunais nav no Ādama un viņa sievas Ievas, viņiem no zināšanas koka ēdot, bet pakāpeniski atvasinās un pārdēstas no vecākiem uz bērniem, un tā pastāvīgi no paaudzes uz paaudzi (paaudzēs) pieņemdamies top arvien lielāks (smagāks), tas jau iepriekš ir teikts un rādīts. Ļaunajam no tam lielākam (smagākam) kļūstot daudzos, tas izplatās vēl vairākos, jo ikvienā ļaunajā ir pavadināšanas tīksme, kas dažos kvēlo aiz dūsmām pret labo, no kam ļaunais pielīp vēl citiem. Kad tas ir ieviesies Baznīcās priekšniekos, kārtotājos un priekšgājējos, tad reliģija izvirst un tās atveseļošanas līdzekļi, kuri ir patiesības, ar viltošanu tiek samaitāti. No tam nu nākas, ka labais Baznīcā pakāpeniski tiek izpostīts un patiesais pamests, līdz tā izbeidzas.

Ceturtkārt: **Kungs tomēr gādā, ka katrs var tapt glābts.** Kungs gādā, lai it visur būtu kāda reliģija, un ikkurā reliģijā lai būtu abi būtiskie glābšanas līdzekļi, kuri ir Dieva atzīšana un ļaunuma nedarišana, tāpēc ka tas ir pret Dievu. Pārējās lietas, kas pieder pie saprāta un tādējādi pie domāšanas, un ko sauc par ticības lietām, tiek gādātas ikkuram, skatoties pēc viņa dzīves, jo tās ir dzīves piederumi; un ja arī tās iet dzīvei papriekš, tās tomēr agrāk dzīvību neiegūst. Gādāts ir arī, ka visus, kas ir labi dzīvojuši un Dievu atzinuši, eņģeļi pēc nāves pamāca, un tad tie, kuri pasaulē bijuši tajos divos būtiskajos reliģijas principos, Baznīcās patiesības, kādas tās ir Vārdā, pieņem, un atzīst Kungu par Debess un Baznīcās Dievu; un viņi pieņem tās vieglāk nekā Kristieši, kuri atnesuši no pasaules sev līdzīgu priekšstatu par Kunga Cilvēcisko, šķirtu no Viņa Dievišķā. Kungs ir arī gādājis, ka visi, kas bērnībā mirst, lai kas tie būtu dzimuši, tiek glābti. Ikkuram cilvēkam pēc nāves tiek doti arī līdzekļi dzīves labošanai, ja tas iespējams, jo Kungs caur eņģeļiem viņus pamāca un vada; un tā kā viņi tad zina, ka dzīvo pēc nāves, un ka ir debess un elle, tad sākamā viņi patiesības uzņem, bet tiem, kuri pasaulē nav Dievu atzinuši un vairājušies (bēguši) no ļaunumiem kā grēkiem, patiesības drīz apriebjas un viņi no tām atkāpjas; un tie, kuri tās atzinuši ar muti, un ne sirdī, ir kā tās muļķas jaunavas, kurām gan bija lukturi, bet nebija eļļas, un kuras lūdzās to no citām, un arī aizgāja un nopirka, tomēr kāzās ielaistas netika. 'Lukturi' nozīmē ticības patiesības, un 'eļļa' nozīmē labprātības labo. No tam var redzēt, ka Dievišķā Gādība rūpējas (ir), ka katrs var tapt glābts, un ka cilvēks pats ir vainīgs, ja glābts netop.

Piektkārt: **Gādāts tiek arī, ka Jauna Baznīca nāk izpostītās iepriekšējās Baznīcās vietā.** Tas ir noticis kopš vissenākiem laikiem, proti, ka izpostītai iepriekšējai Baznīcai ir sekojusi jauna. Vissenajai Baznīcai sekoja Senā; Senajai sekoja Izraēliešu jeb Jūdu; un šai Kristīgā. Ka arī šai sekos jauna Baznīca, tas Apokalipsē iepriekš pateikts, un tā tur domāta ar 'Jauno Jeruzalemi', kas nonāk no Debess. Iemeslu, kāpēc Kungs gādā, ka jauna Baznīca seko izpostītai iepriekšējai, skaties *Jaunās Jeruzalemes Mācībā par Svētajiem Rakstiem* (104.–113.nr.).

329. IV — **Tādējādi visi ir lemti (jeb predestinēti) debesij, un neviens nav lemts ellei.** Ka Kungs nevienu nemet ellē, bet gars pats /turp metas/, ir rādīta Darbā par *Debesi un Elli* (kas izdots Londonā 1758.g.) 545.–550.nr. Tas notiek ar ikvienu ļauno un bezdievīgo pēc nāves, un tāpat notiek ar ļauno un bezdievīgo pasaulē — ar to izšķirbu, ka pasaulē viņš var tapt reformēts, un var satvert un apņemt glābšanas līdzekļus, bet ne vairs pēc izešanas no pasaules. Glābšanas līdzekļi attiecas uz šīm divi lietām, ka ir jāvairās (jābēg) no ļaunumiem, tāpēc ka tie ir pret Dievišķajiem likumiem Dekalogā, un ir jāatzīst, ka ir Dievs. To var ikviens, ja tikai nemīl ļaunumus; jo Kungs pastāvīgi ietekmē viņa gribu ar spēku, lai

viņš varētu vairīties (bēgt) no ļaunumiem, un viņa saprātu ar spēku, lai viņš varētu domāt, ka ir Dievs. Bet neviens tomēr nespēj vienu, ja ne reizē arī otru, jo tās divi lietas ir saistītas, tāpat kā ir saistītas abas dekaloga Plāksnes, no kurām viena pārstāv (est pro) Kungu, un otra pārstāv (est pro) cilvēku. Kungs no savas Plāksnes apgaismo ikkatru un dod spēku, bet cilvēks uzņem spēku un apgaismību par tik, cik dara to, kas ir viņa Plāksnē. Papriekš tās abas izliekas it kā gulam viena uz otras un aizzīmogotas, bet cilvēkam darot to, kas ir viņa Plāksnē, tās atdarās un atveras. Kas cits pašlaik ir Dekalogs, ja ne tikpat kā aizvērtā grāmatiņa jeb likumu krājumiņš, kas vienīgi bērnu un zēnu rokās ir atvērts. Saki kādam pieaugušam: “Nedari to, tāpēc ka tas ir pret dekalogu!” — kurš ņems to vērā? Bet ja tu teiksi: “Nedari to, tāpēc ka tas ir pret Dievišķiem likumiem!” — tam viņš var piegriezt vēribu; jebšu dekaloga baušļi ir tie paši Dievišķie likumi. To izmēģināja garīgajā Pasaulē ar vairākiem, kuri nicinoši atraidīja, kad viņiem pieminēja dekalogu jeb Katechismu. Tas tāpēc, ka dekalogs otrajā Plāksnē, kura ir cilvēka Plāksne, māca, ka no ļaunumiem ir jāvairās (jābēg), un kurš no tiem nevairās (nebēg) — vai nu aiz bezdievības, vai reliģijas pēc ticēdams, ka darbi neko nelīdz, bet vienīgi ticība — tas ar zināmu nicināšanu klausās pieminam dekalogu jeb Katechismu, it kā dzirdētu pieminam kādu bērnu grāmatu, no kuras viņam vairs nekāda labuma nav. Tas teikts zināšanai, ka nevienam cilvēkam netrūkst zināšanu, kādiem līdzekļiem viņš var tapt glābts, nedz arī trūkst spēka, ja viņš grib tapt glābts. No tam izriet, ka visi ir lemti debesij, un neviens nav lemts ellei. Bet tā kā dažos ir nostiprinājusies ticība, ka pastāv Predestinācija arī neglābšanai, kas ir pazudināšana, un šī ticība ir postīga, un nevar tikt izkļiedēta, ja arī prāts neredz tās neļēdzību un nežēlību, tad par to jārunā sekošā kārtībā: 1. Ka citāda Predestinācija nekā Debesij ir pret Dievišķo Mīlestību un tās bezgalīgumu. 2. Ka citāda Predestinācija nekā Debesij ir pret Dievišķo Gudrību un tās bezgalīgumu. 3. Ka izglābti tiek vienīgi tie, kas dzimuši Baznīcā, ir neļēdzīga haireze. 4. Ka daži no cilvēku dzimuma predestinējuma pēc esot pazudināti, ir nežēlīga haireze.

330. Bet lai redzētu, cik postīga ir predestinācijas ticība, kā to parasti saprot, tad tie četri argumenti ir jāņem par jaunu un jāapstiprina. Pirmkārt: **Ka citāda Predestinācija nekā Debesij ir pret Dievišķo Mīlestību, kas ir bezgalīga.** Ka Jehovah jeb Kungs ir Dievišķā Mīlestība, un ka tā ir bezgalīga, un ir visas dzīvības Esme; un ka cilvēks ir radīts Dieva attēlā pēc Dieva līdzības, ir aprādīts Apcerējumā par *Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību*. Un tā kā ikvienu mātes klēpī (dzemdē) Kungs veido tanī attēlā pēc tās līdzības, kas arī aprādīts — tad izriet, ka Kungs ir visu cilvēku debešķīgais Tēvs, un ka cilvēki ir Viņa garīgie dēli; un tā arī Jehovah jeb Kungs Vārdā tiek saukts, un tā arī cilvēki tur tiek saukti — kāpēc Viņš saka: *“Par savu Tēvu nesauciet savu tēvu virs zemes, jo viens ir jūsu Tēvs, kas ir debesīs”* (Mt.23,9). Ar to domāts, ka dzīvības ziņā Viņš vien ir Tēvs, un ka tēvs virs zemes ir tēvs tikai dzīvības ietērpā ziņā, kurš ietērps ir ķermenis; kāpēc arī Debesī nevienu citu par Tēvu nesauc kā vien Kungu. Ka cilvēki tiek saukti par ‘dēliem’ un ‘no Viņa dzimušiem’ proti tie, kuri to dzīvību neapgriež otrādi, tas arī ir skaidrs no daudzām vietām Vārdā. No tam var spriest (konstatēt), ka Dievišķā Mīlestība ir ikvienā cilvēkā, tā ļaunā kā labā; tātd ka Kungs, kurš ir Dievišķā Mīlestība, nevar rīkoties ar viņiem citādi, kā tēvs virs zemes ar saviem bērniem, un vēl bezgala vairāk, tāpēc ka Dievišķā Mīlestība ir bezgalīga; un tad vēl, ka ne no viena Viņš nevar atkāpties, tāpēc ka dzīvība ikkatram ir no Viņa. Izliekas, it kā Viņš no ļaunajiem atkāptos, bet īstenībā ļaunie no Vīna atkāpjas, un tomēr Viņš arī tos aiz mīlestības vada. Tāpēc Kungs saka: *“Lūdziet, un jums taps dots; meklējiet, un jūs atradīsiet; klauvējiet, un jums atvērs! Kurš cilvēks ir starp jums, kurš, ja viņa dēls lūgs maizi, dos viņam akmeni? Ja tad nu jūs, ļauni būdami, zināt dot saviem dēliem labas dāvanas, cik vēl jo vairāk jūsu Tēvs, kas ir debesīs, dos labo (dsk.) tiem, kas Viņu lūdz?”* (Mt.7,7.–11.); un citā vietā, *“Ka Viņš liek savai saulei uzlēkt pār ļauniem un labiem, un sūta lietu pār taisniem un netaisniem”* (Mt.5,45). Baznīcā ir arī zināms, ka Kungs grib glābt visus, un negrib neviena nāvi. No tam var redzēt, ka citāda Predestinācija nekā Debesij ir pret Dievišķo Mīlestību.

Otrkārt: **Citāda Predestinācija nekā Debesij ir pret Dievišķo Gudrību, kas ir bezgalīga.** Dievišķā Mīlestība savā Dievišķajā Gudrībā gādā līdzekļus, ar kuriem ikviens cilvēks var tapt glābts. Tāpēc, teikt, ka ir arī kāda cita predestinācija nekā Debesij, nozīmē (ir) teikt, ka tā nespēj sagādāt līdzekļus glābšanai, jebšu līdzekļi ir /gādāti/ visiem, kā iepriekš radīts, un tie nāk (ir) no Dievišķās Gādības, kas ir bezgalīga. Bet ka ir arī tādi, kas neizglābjas, tas tāpēc, ka Dievišķā Mīlestība grib, lai cilvēks debess laimību un svētību justu sevī, jo citādi viņam nebūtu debess; un tas nevar notikt, ja cilvēkam neliktos, ka viņš domā un grib pats no sevis, jo bez šāda šķituma viņam nekas nepiesavētos, nedz arī viņš būtu cilvēks. Tālab pastāv (ir) Dievišķā Gādība, kas ir no Dievišķās Mīlestības izrietoša Dievišķās Gudrības darbošanās. Bet ar to nav atcelta patiesība, ka visi ir lemti Debesij, un neviens nav lemts ellei; bet ja

glābšanas līdzekļu trūkstu, tad gan /tā patiesība/ būtu atcelta. Bet ka glābšanas līdzekļi ir gādāti ikkatram, un ka debess ir tāda, ka visiem, kas labi dzīvo, lai no kādas reliģijas tie būtu, tur ir vieta, tas iepriekš ir aprādīts. Cilvēks ir tikpat kā zeme, kas izdod ikvienas sugas augļus — kuras spējas pēc zeme ir zeme; ka tā izdod arī sliktus augļus, ar to nav atcelta spēja izdot arī labus; bet būtu atcelta, ja tā nespētu izdot citādus kā tikai sliktus. Cilvēks ir arī kā tāds objekts, kas gaismas starus sevī dažādi pārveido; ja tas izrāda tikai nejaukas krāsas, tad tas nenākas no gaismas, jo gaismas starus iespējams pārveidot arī jaukās krāsās.

Treškārt: **Ka izglābti tiekot vienīgi tie, kas dzimuši Baznīcā, ir nejēdzīga haireze.** Ārpus Baznīcas dzimušie tāpat ir cilvēki kā tie, kas dzimuši Baznīcā, aiz tāda pat debešķīga cēloņa, un tāpat ir dzīvas un nemirstīgas dvēseles. Arī viņiem ir reliģija, pēc kuras viņi atzīst, ka ir Dievs, un ka ir labi jādzīvo; un kas Dievu atzīst un labi dzīvo, top garīgs savā pakāpē un top glābts — kā iepriekš rādīts. Saka, ka viņi neesot kristīti; bet kristīšana neglāb citus kā vien tos, kuri garīgi top mazgāti, tas ir, atdzemdināti, jo kristība ir iestādīta par zīmi un atgādinājumu atdzemdināšanai. Saka arī, ka viņi nepazīstot Kungu, un bez Kunga nav glābšanas, bet neviens netop glābts tāpēc, ka pazīst Kungu, bet ka dzīvo saskaņā ar Viņa baušļiem; un arī zināms Viņš ir ikkuram, kurš atzīst Dievu, jo Kungs ir Debess un zemes Dievs, kā Viņš Pats māca Mt.28,18 un citās vietās. Bez tam vēl ārpus Baznīcas esošajiem ir priekšstats par Dievu kā Cilvēku vairāk nekā Kristiešiem; un tos, kuriem ir priekšstats par Dievu kā Cilvēku, un kuri labi dzīvo, Kungs pieņem. Viņi arī, citādi nekā Kristieši, atzīst Dievu esam vienu personā un būtībā; un viņi arī domā par Dievu savā dzīvē, jo ļaunumus viņi tur (patasīsa) par grēku pret Dievu, un kas tā dara, tie domā par Dievu savā dzīvē. Reliģijas baušļi Kristiešiem ir no Vārda, bet maz ir to, kuri kādus dzīves priekšrakstus (baušļus) no turienes smeļas. Pāvestieši to nelasa, un Protestanti (Reformētie), kuri ir no labprātības šķirtā ticībā, nepiegiež vērību tam, kas tur attiecas uz dzīvi, bet vienīgi tam, kas attiecas uz ticību, jebšu viss Vārds nav nekas cits kā dzīves Mācība. Kristietība ir tikai Eiropā, bet Muhamedānisms un Pagānisms ir Āzijā, Indijā, Āfrikā un Amerikā, un šajās Pasaules Daļās cilvēku Dzimums daudzuma ziņā ir desmitreiz lielāks nekā tas cilvēku dzimums, kurš ir Kristīgās Pasaules Daļā, un šajā ir maz to, kas reliģiju ieliek dzīvē. Kas tad nu ir vēl nejēdzīgāks par ticēšanu, ka šie vien tiekot glābti, un tie pazudināti; un ka debess tiekot cilvēkam piešķirta, skatoties pēc dzimšanas, un ne pēc dzīves? Tāpēc Kungs saka: *“Es jums saku, ka daudzi nāks no Austrumiem un Rietumiem, un apsēdīsies (apgulsies) pie galda līdz ar Ābrahamu, Īzaku un Jēkabu debesu Valstībā; bet Valstības dēli tiks izmesti”* (Mt.8,11.12).

Ceturtkārt: **Ka daži no cilvēku dzimuma predestinējuma pēc esot pazudināti, ir nežēlīga haireze.** Jo nežēlīgi ir ticēt, ka Kungs, kurš ir pati Mīlestība un pati Žēlsirdība, ļautu tik milzīgam daudzumam cilvēku piedzimt Ellei, jeb ka tik daudz miriadi miriadas /cilvēku/ piedzimtu pazudināti un nolādēti, tas ir, piedzimtu kā velni un sāteni; un ka Viņš savā Dievišķajā Gudrībā negādātu, ka tie, kuri labi dzīvo un atzīst Dievu, netiktu iemesti mūžīgā ugunī un mokās. Kungs taču ir visu Radītājs un Glābējs, un Viņš Vienīgais vada visus, un negrib neviena nāvi. Tāpēc nežēlīgi ir ticēt un domāt, ka tāds daudzums cilšu un tautu Viņa vadībā un uzraudzībā predestinējuma pēc tiktu atdots velnam par laupījumu.

XVIII — KUNGS NEVAR DARBOTIES PRET DIEVIŠKĀS GĀDĪBAS LIKUMIEM, TĀPĒC KA DARBOŠANĀS PRET TIEM BŪTU DARBOŠANĀS PRET SAVU DIEVIŠĶO MĪLESTĪBU UN PRET SAVU DIEVIŠĶO GUDRĪBU, TĀTAD PRET SEVI PAŠU

331. *Enģeliskajā Gudrībā, zīmējoties uz Dievišķo Mīlestību un Dievišķo Gudrību, ir rādīts, ka Kungs ir Dievišķā Mīlestība un Dievišķā Gudrība, un ka šīs divi ir pati Esme un pati dzīvība, no kā viss Ir un Dzīvo. Tad vēl tur ir rādīts, ka šīs pašas no Viņa iziet; kā arī tas, ka Izejošais Dievišķais ir Viņš Pats. Starp tām lietām, kas no Viņa iziet, Dievišķā Gādība ir galvenā, jo šī nepārtraukti pastāv (ir) mērķi, kura dēļ Universs ir radīts. Mērķa panākšana un sekmēšana ar attiecīgiem līdzekļiem ir tas, ko sauc par Dievišķo Gādību. Tā kā nu Izejošais Dievišķais ir /Kungs/ Pats, un Dievišķā Gādība ir galvenais, kas no Viņa iziet, tad izriet, ka darbošanās pret savas Dievišķās Gādības likumiem būtu darbošanās pret Sevi Pašu. Var teikt arī, ka Kungs ir Gādība, tāpat kā saka, ka Dievs ir Kārtība; jo Dievišķā Gādība ir Dievišķā Kārtība galvenokārt attiekmē uz cilvēku glābšanu; un kā nav Kārtības bez likumiem — jo likumi to*

veido, un ikkuram likumam no kārtības ir tā īpašība, ka tas arī ir kārtība, tad no tam izriet, ka, tāpat kā Dievs ir Kārtība, Viņš ir arī savas kārtības Likums. Tamlīdzīgi sakāms arī par Dievišķo Gādību, ka, tāpat kā Kungs ir Viņa Paša Gādība, Viņš ir arī savas Gādības Likums. No tam ir skaidrs, ka Kungs nevar darboties pret savas Dievišķās Gādības likumiem, tāpēc, ka darbošanās pret tiem būtu darbošanās pret Sevi Pašu. Tālāk, nav nekādas darbošanās citādi, kā uz kādu subjektu, un ar attiecīgiem līdzekļiem uz to. Citādas darbošanās kā uz kādu subjektu un ar attiecīgiem līdzekļiem uz to nav. Dievišķās Gādības subjekts ir cilvēks, un līdzekļi ir Dievišķās Patiesības, no kurām viņam ir gudrība, un Dievišķais Labais (dsk.), no kā viņam ir mīlestība. Ar šiem līdzekļiem Dievišķā Gādība panāk savu mērķi, kurš ir cilvēka glābšana; jo, kas grib kādu mērķi, tas grib arī līdzekļus, kālabad gribētājs, panākams savu mērķi, panāk to ar attiecīgiem līdzekļiem. Bet šīs lietas taps uzskatāmākas, iztīrājot tās sekošā kārtībā:

I — Ka Dievišķās Gādības darbošanās cilvēka glābšanas labad iesākas, viņam piedzimstot, un turpinās līdz pat viņa mūža (jeb dzīves) beigām, un pēc tam mūžam.

II — Ka Dievišķās Gādības darbošanās notiek pastāvīgi ar attiecīgiem līdzekļiem aiz tīras žēlsirdības.

III — Ka acumirkliņas izglābšanas aiz tiešas žēlsirdības nav.

IV — Ka acumirkliņa izglābšana aiz tiešas žēlsirdības ir lidojošais pestelis (ppraester volans) Baznīcā.

332. I — **Ka Dievišķās Gādības darbošanās cilvēka glābšanas labad iesākas, viņam piedzimstot, un turpinās līdz pat viņa mūža (jeb dzīves) beigām, un pēc tam mūžam.** Iepriekš rādīts, ka Debess no Cilvēku Dzimuma ir īstenais universa radīšanas mērķis, un ka šī mērķa panākšanā un sekmēšanā pastāv Dievišķā Gādība cilvēku glābšanas labad; un ka viss, kas ir ārpus cilvēka un noder viņam lietošanai, ir sekundāri radīšanas mērķi, kuri vienkopus pieder pie visa, kas ir trijās dabas Valstīs: Dzīvnieku, Augu un Minerālu. Ja nu tajās esošās lietas saskaņā ar Radīšanas sākumā nostiprinātiem Dievišķās Kārtības likumiem rodas (iznāk) pastāvīgi — kā tad nu galvenais mērķis, kurš ir cilvēku Dzimuma glābšana, saskaņā ar savas Kārtības likumiem, kuri ir Dievišķās Gādības likumi, nevarētu pastāvīgi iznākt? Palūkojies tikai uz augļu koku: Vai tas no sikas sēkļa sākumā nepiedzimst kā maigs asniņš, pēc kam pakāpeniski izaug par stumbru, un izpleš zarus, un šie ietērpjas lapās, un tad izraisa ziedus un dzemdē augļus, un tajos ieliek jaunas sēklas, ar ko tas gādā par savu turpināšanos? Tas pats notiek ar ikvienu krūmu un ikvienu lauka zāli. Vai visas un katra lieta tajos pastāvīgi un brīnišķīgā kārtā neiznāk saskaņā ar savas kārtības likumiem no mērķa uz mērķi? Kā tad tamlīdzīgi nenotiks ar galveno mērķi, kurš ir Debess no cilvēku dzimuma? Vai tā sekmēšanā var būt kaut kas, kas vispastāvīgākā kārtā neiznāktu saskaņā ar Dievišķās Gādības likumiem? Tā kā pastāv atbilstība starp cilvēka dzīvi un koka veģetēšanu, tad vilksim paralēli jeb tās salīdzināsim. Cilvēka bērnība ir salīdzinājumā kā maigais koka asniņš, kas no sēklas iz zemes uzdīgst, cilvēka pusaudža gadi un jaunība ir kā tas asns, kas izaug par stumbru un zariņiem, dabīgās patiesības, ko cilvēks papriekš apgūst, ir kā lapas, kurās zari ietērpjas ('lapas' Vārdā neko citu neapzīmē), cilvēka ievadījums labā ar patieso laulībā, jeb garīgā laulībā, ir kā ziedi, ko tas koks pavasara laikā izdod (garīgas patiesības ir to ziedu lapiņas), garīgās laulības pirmie augļi ir kā augļu aizmetņi, garīgs labais, kas ir labprātības labais, ir kā augļi (tas arī Vārdā ar 'augļiem' apzīmēts); gudrības dzemdinājumi no mīlestības ir kā sēklas, no kuriem dzemdinājumiem cilvēks top kā dārzs un paradīze. Cilvēks Vārdā arī aprakstīts pēc līdzības ar 'koku', un viņa gudrība no mīlestības — ar 'dārzu' ('Ēdenes dārzs' neko citu neapzīmē). Cilvēks savas sēklas pēc gan ir slikts koks, bet viņa tomēr tiek iepotēts jeb ieokulēts kāds no zariņiem, kas ņemti no dzīvības Koka, ar kuru palīdzību no vecās saknes uzsūktā sula pārvēršas par sulu, kas nes labus augļus. Šis salīdzinājums izdarīts zināšanai, ka, ja tik pastāvīga ir Dievišķās Gādības norise koku veģetēšanā un atdzemdināšanā, tad visnotaļ pastāvīgai tai jābūt cilvēku reformēšanā un atdzemdināšanā, kuri ir daudz pārāki par kokiem — saskaņā ar šiem Kunga vārdiem: "*Vai piecus zvirbuļus nepārdod par divām artavām? Un neviens no tiem nav aizmirsts Dieva priekšā. Tāpat arī jums visi galvas mati ir skaitīti. Tāpēc nebīstaities, jūs esat daudz pārāki par zvirbuļiem. Bez tam vēl, kurš no jums zūdīdamies var pielikt savam augumam kaut vienu olekti? Ja tad nu jūs ne vismazāko nespējat, kāpēc jūs zūdāties dēļ pārējā? Nemiet vērā lilijas, kā tās aug! Bet ja lauka zāli, kas šodien ir, bet rīt tiek krāsni iemesta, Dievs tā apgērbj, cik jo vairāk jūs, ak, mazticīgie cilvēki!"* (Lk.12,6.7.25.26.27.28).

333. Teikts, ka Dievišķās Gādības darbošanās cilvēka glābšanas labad iesākas, viņam piedzimstot, un turpinās līdz pat viņa mūža beigām. Lai to saprastu, ir jāzina, ka Kungs redz, kāds cilvēks ir, un

paredz, kāds viņš grib būt, tātad, kāds viņš būs, un tā kā viņa gribas brīvo lemšanu nevar atcelt, lai viņš būtu cilvēks un tādējādi nemirstīgs, kā iepriekš daudzkārt rādīts — tad Kungs paredz viņa stāvokli pēc nāves, un gādā par to no viņa piedzimšanas līdz pat mūža (dzīves) beigām. Par (pie) ļaunajiem Viņš gādā, pieļaudams un pastāvīgi no ļaunumiem novirzīdams, par (pie) labajiem turpretī Viņš gādā, vadīdams tos uz labo. Tā Dievišķā Gādība pastāvīgi darbojas cilvēku glābdama; bet ne vairāki var tapt glābti kā vien tie, kas grib glābti tapt, un tie grib glābti tapt, kas Dievu atzīst un tiek no Viņa vadīti, un negrib tie, kuri Dievu neatzīst un paši sevi vada; jo šie par mūžīgo dzīvību un glābšanu nedomā, bet tie domā. Kungs to redz, un tomēr vada arī tos, un vada saskaņā ar savas Dievišķās Gādības likumiem, pret kuriem Viņš rīkoties nevar, tāpēc ka rīkošanās pret tiem būtu rīkošanās pret savu Dievišķo Mīlestību un pret savu Dievišķo Gudrību, tas ir, pret Sevi Pašu. Tā kā nu Viņš paredz visu cilvēku stāvokli pēc nāves, un paredz arī ellē vietas tiem, kuri negrib tapt glābti, un debesī vietas tiem, kuri grib tapt glābti, tad izriet, kā jau teikts, ka ļaunajiem Viņš gādā viņu vietas, pieļaudams un no ļaunā novirzīdams, un labajiem viņu vietas, tos vadīdams. Ja tas nenotiktu pastāvīgi no ikkuŗa /cilvēka/ piedzimšanas līdz viņa mūža beigām, tad nepastāvētu ne debess, nedz arī elle, jo bez tādas Paredzēšanas un reizē arī Gādības ne debess, nedz arī elle būtu kas cits nekā kaut kāds jūklis. Ka Kungs paredzēdams ir gādājis savu vietu katram, skaties iepriekš (202. un 203.nr.). To iespējams paskaidrot ar sekošu salīdzinājumu: Ja kāds strēlnieks vai šāvējs notēmētu mērķekli, un no mērķekļa novilkto taisnu līniju jūdzes tūlumā; un ja tēmēdams viņš kļūdoties tikai par naga tiesu, tad bulta vai lode tās jūdzes beigās novirzītos ārkārtīgi tālu no tas novilktais līnijas. Tā būtu, ja Kungs ikvienā, pat vismazākā, mirklī neraudzītos uz mūžīgo, paredzēdams un gādādams vietu ikkatram pēc nāves. Bet Kungs to dara, tāpēc ka viss nākamais Viņam ir pašreizējs, un viss pašreizējais Viņam ir mūžīgs. Ka Dievišķā Gādība visās lietās, ko tā dara, raugās uz bezgalīgo un mūžīgo, skaties iepriekš (46.–69., 214.nr. u.t.).

334. Teikts arī, ka Dievišķās Gādības darbošanās turpinās mūžam, tāpēc ka ikviens Eņģelis pilnveidojas gudrībā mūžam; un katrs no viņiem, skatoties pēc labā un patiesā rosmes pakāpes, kādā viņš bijis, aiziedams no pasaules. Šī pakāpe ir tā, kas pilnveidojas mūžam. Kas ir aiz tās pakāpes, tas ir ārpus eņģeļa, un nav viņā iekšā, un kas ir ārpus viņa, tas viņā nevar pilnveidoties. Tas ir domāts ar *“labu, saspaidītu, sakratītu un pārpārim ejošu mēru, kas tiks dots klēpī tiem, kuri piedod un dod citiem”* (Lk.6,37.38); tas ir, tiem, kuri ir labprātības labajā.

335. II — **Dievišķās Gādības darbošanās notiek pastāvīgi ar attiecīgiem līdzekļiem aiz tīras žēlsirdības.** Līdzekļi ir tie, ar kuriem cilvēks top par cilvēku, un pilnveidojas ir saprāta, ir gribas ziņā; un darbošanās veidi ir ceļi, kādos tas notiek. Līdzekļus, ar kuriem cilvēks top par cilvēku, kā arī pilnveidojas saprāta ziņā, parasti sauc par patiesībām, kuras domāšanā top par priekšstatiem (jeb idejām), un atmiņā tiek sauktas par lietām, kas par sevi ir atziņas, no kurām veidojas zināšanas. Visi tie līdzekļi, par sevi aplūkoti, ir garīgi; bet tā kā tie ir ietverti dabīgās lietās, tad sava ietērpā jeb apvalkā pēc izliekas it kā dabīgi, un daži it kā materiāli. Šo līdzekļu ir bezgala daudz skaita un bezgala daudz arī dažādības ziņā; tie ir mazāk un vairāk vienkārši un komplicēti, un ir mazāk un vairāk nepilnīgi un pilnīgi. Ir līdzekļi dabīgas pilsoniskas dzīves veidošanai un izkopšanai, tad vēl racionāli tikumiskas dzīves veidošanai un izkopšanai, kā arī debešķīgi garīgas dzīves veidošanai un izkopšanai. Šie vienas sugas līdzekļi pēc otras seko cits citam, sākot no bērnības līdz pat cilvēka mūža beigām, un pēc tam mūžībā. Un cik tie pieņemdamies cits citam seko, tik agrākie top par līdzekļiem vēlāko /pilnveidošanai/, jo ieiet visās veidotās lietās kā starpcēloņi, jo šādā kārtā ikvienas sekas jeb ikviens noslēgums ir radošs, un tādējādi top par cēloni. Tā vēlākais savukārt top par līdzekli. Un tā kā tas notiek mūžam, tad beidzamā jeb galīgā /pilnveidošanās/ noslēguma nav. Jo, kā mūžīgajam nav gala, tā arī gudrībai, kas pieņemas mūžam, nav gala. Ja gudrībai gudrajā būtu gals, tad viņam zustu gudrības patika, kas pastāv nemītīgā tās vairošanā un auglībā, un tā zustu viņa dzīves patika, un tās vietā iestātos slavas patika, kurā vien debešķīga dzīve nepastāv. Tad tas gudrais cilvēks nebūtu vairs kā jauneklis, bet taptu kā sirmgalvis un beidzot kā vārgulis. Lai gan gudrajam gudrība Debesī pieņemas mūžam, eņģeliskā gudrība tomēr netuvojas Dievišķajai gudrībai tā, ka varētu to aizsniegt. Salīdzinājumā ir, kā saka par taisnu līniju (asimptotu), kas, novilkta gar hiperbolu (līka līnija, kas veidojas kona griezumā), pastāvīgi tai tuvojas, bet nekad nepieskaras; un kā saka par riņķa kvadrāturu. No tam var redzēt, kas domāts ar līdzekļiem, ar kuriem Dievišķā Gādība darbojas, lai cilvēks būtu cilvēks, kā arī izkoptos saprāta ziņā, un ka šos līdzekļus parasti sauc par patiesībām, Tikpat daudz ir arī līdzekļu, ar kuriem cilvēks tiek veidots un izkopts gribas ziņā, bet šos parasti sauc par labo (dsk.). No šiem cilvēkam ir mīlestība, bet no tiem cilvēkam ir gudrība. To saistība veido

cilvēku, jo, kāda ir šī, tāds ir cilvēks. Šī saistība ir tā, ko sauc par labā un patiesā laulību.

336. Bet veidu (modi), kādos Dievišķā Gādība darbojas līdzekļos un ar līdzekļiem cilvēka veidošanai un viņa izkopšanai, arī ir bezgala daudz ir skaita, ir dažādības ziņā — tikpat daudz, cik ir no Dievišķās Mīlestības izrietošu Dievišķās Gudrības darbošanos cilvēka glābšanas labad, tāpat, cik ir Dievišķās Gādības darbošanos saskaņā ar tās likumiem, par kuriem iepriekš bija runa. Ka šie darbošanās veidi ir visai apslēpti, tas iepriekš ilustrēts ar dvēseles iedarbībām ķermenī, par kurām cilvēks tik maz zina, ka gandrīz neko; piemēram, kā acs, auss, deguns, mēle, ādiņa jūt, un kā kuņģis gremo, kā mezenterijs ražo chilu, aknas pārstrādā asinis, pankreja un liesa tās tīra, nieres atšķir no netīrām sulām, sirds tās sakrāj un izdala, plaušas tās skaidro, un kā smadzenes asinis sublimē un par jaunu dzīvina, neminot neskaitāmas citas lietas, kas visas ir apslēptas, un kurās gandrīz nekāda zināšana nevar iespieties. No tam ir skaidrs, ka vēl mazāk iespējams iespieties Dievišķās Gādības apslēptajās darbošanās. Pietiek zināt tās Likumus.

337. Ka Dievišķā Gādība veic visu aiz tīras Žēlsirdības, tas tāpēc, ka pati Dievišķā Būtība ir tīra Mīlestība, un šī ir tā, kas ar Dievišķu Gudrību darbojas, un šī darbošanās ir tā, ko sauc par Dievišķo Gādību. Ka tā tīrā Mīlestība ir tīra Žēlsirdība, ir /redzams/ no tam, 1. Ka tā darbojas pie visiem visā zemju aplī, kuri ir tādi, ka paši no sevis nekā nespēj. 2. Ka tā darbojas pie ļauniem un netaisniem tāpat kā pie labiem un taisniem. 3. Ka tā vada arī tos, kuri ir ellē, un rauj viņus no turienes ārā. 4. Ka tā tur pastāvīgi gar viņiem nopūlas, un cīnās viņu labad pret velnu, tas ir, pret elles ļaunumiem. 5. Ka tālab tā atnāca pasaulē un ļāvās kārdinājumiem līdz pat pēdējam, kas bija krusta ciešana. 6. Ka tā pastāvīgi nodarbojas ar nešķīstajiem, lai darītu tos šķīstus, un ar neprātīgajiem (ārprātīgajiem), lai darītu tos prātīgus. Tādā kārtā tā pastāvīgi pūlas aiz tīras Žēlsirdības.

338. **III — Acumirklīgas izglābšanas aiz tiešas Žēlsirdības nav.** Iepriekšējos iztirzājumos ir rādīts, ka Dievišķās Gādības darbošanās cilvēka glābšanas labad iesākas, viņam piedzimstot, un turpinās līdz viņa mūža (dzīves) beigām, un pēc tam mūžam; tad vēl, ka tā darbošanās pastāvīgi notiek ar līdzekļiem un aiz tīras žēlsirdības. No tam izriet, ka nav ne acumirklīgas izglābšanas, nedz arī tiešas Žēlsirdības. Bet tā kā daudzi, kas par Baznīcas jeb reliģijas lietām neko nedomā ar saprātu, tic, ka tikšot izglābti aiz tiešas Žēlsirdības, un tādējādi, ka izglābšana esot acumirklīga, un tas tomēr ir pret patiesību, un turklāt vēl /šāda/ ticēšana ir kaitīga (pazudinoša), tad ir svarīgi apsvērt šo lietu savā kārtībā. I. Ka ticēšana acumirklīgai izglābšanai aiz tiešas Žēlsirdības ir pieņemta, spriežot pēc cilvēka dabīgā stāvokļa. 2. Ka šī ticēšana ir cēlusies, nepazīstot /cilvēka/ garīgo stāvokli, kurš ir pilnīgi atšķirīgs no dabīgā stāvokļa. 3. Ka visu Kristīgajā Pasaulē esošo Baznīcu mācības, iekšēji tās aplūkojot, ir pret acumirklīgu izglābšanu aiz tiešas Žēlsirdības; bet ka Baznīcas ārīšķīgie cilvēki tomēr uztur to spēkā.

Pirmkārt: Ticēšana acumirklīgai izglābšanai aiz tiešas žēlastības ir pieņemta, spriežot pēc cilvēka dabīgā stāvokļa. Dabīgais cilvēks, spriezdams pēc sava stāvokļa, nedomā (nezina) citādi, kā debsķīgo prieku esam līdzīgu pasaulīgam priekam, ka tas tāpat nāk (ieplūst) un tiek uzņemts. Piemēram, ka tas ir, kā kad nabagais top bagāts, un tā no bēdīga trūcības stāvokļa nāk laimīgā pārticības stāvoklī, vai ka kad kāds no zemas kārtas tiek godā, un tā no pazemojuma nāk godībā, vai kā kad no sēru mājas ienāk kāzu priekā. Tā kā šie stāvokļi var mainīties vienā dienā, tad ir skaidrs (ja nav cita priekšstata par cilvēka stāvokli pēc nāves), no kurienes ceļas ticēšana acumirklīgai izglābšanai aiz tiešas Žēlsirdības. Pasaulē var arī būt vairāki vienā sabiedrība un vienā pilsoniska apvienībā, un kopā priecāties, un tomēr visi būt dažādas dabas. Tā notiek dabīgā stāvoklī, kas ir tāpēc, ka viena cilvēka āriene var piemēroties otra ārienei, lai cik viņu iekšienes ir izšķirīgas. Pēc šī dabīgā stāvokļa spriežot, mēdz arī secināt, ka izglābšana esot tikai ielaišana pie eņģeļiem debesī, un ka ielaists tiekot aiz tiešas Žēlsirdības, kāpēc arī tic, ka ļaunajiem tāpat varot piešķirt debesi kā labajiem, un, ka biedrošanās tad esot tāda pat kā Pasaulē, ar to izšķirību, ka tur tā ir prieka pilna.

Otrkārt: Bet šī ticēšana cēlusies, nepazīstot /cilvēka/ garīgo stāvokli, kurš ir pilnīgi atšķirīgs no dabīgā stāvokļa. Par garīgo stāvokli, kurš ir cilvēka stāvoklis pēc nāves, ir daudzās vietās iepriekš runāts, un rādīts, ka ikviens ir pats sava mīlestība, un ka neviens nevar dzīvot kopā ar kātiem kā vien ar tādiem, kuri ir līdzīgā mīlestībā, un ka, nonākdams pie citiem, viņš nevar ieelpot savu dzīvību. No tam nākas, ka katrs pēc nāves nāk savējo biedrībā, kuri ir tie, kas ir līdzīgā mīlestībā, un ka šos viņš pazīst kā senus radus un draugus, un, kas ir brīnišķīgi, tos sastopot un ieraugot, ir tā, it kā viņš tos jau kopš bērības būtu pazinis. Tā ir garīga radniecība un draudzība, kas to dara. Un vēl kas: neviens visā biedrībā nevar mājot citā mājā kā tikai savējā, un biedrībā ikkuram ir savs nams, ko viņš atrod sev sagatavotu,

tiklīdz ir biedrībā iegājis. Sanāksmēs viņš var būt kopā ar citiem ārpus savas mājas, bet uzturēties nevar citā kā tikai savējā. Un vēl kas vairāk: neviens otra istabā nevar sēdēt citās kā tikai savā vietā, citā viņš top it kā nespējīgs domāt un mēms; un, kas ir brīnišķīgi, katrs, ieiedams istabā, zina savu vietu. Tāpat ir Dievnamos un arī sanāksmēs, kad ir sapulcējušies. No tam ir skaidrs, ka garīgs stāvoklis ir pilnīgi atšķirīgs no dabīgā stāvokļa, un ir tāds, ka neviens nevar būt citur kā tikai tur, kur ir viņa valdošā mīlestība, jo tur ir viņa dzīves patika, un katrs grib savas dzīves patikā būt, un cilvēka gars nevar būt citur, tāpēc ka tā veido viņa dzīvi, pat pašu viņa elpošanu un sirds pulsēšanu. Dabīgajā Pasaulē ir citādi; šajā cilvēka āriene jau no bērnības ir iemācīta simulēt sejā, runā un žestos citādas patikas nekā tās, kuras ir viņa iekšienei. Tāpēc nevar pēc cilvēka stāvokļa dabīgajā Pasaulē secināt par viņa stāvokli pēc nāves, jo ikkatra stāvoklis pēc nāves ir garīgs, kurš ir tāds, ka viņš nevar būt citur, kā tikai savas mīlestības patikās, ko viņš, dzīvodams dabīgajā pasaulē, sev ir sagādājis. No tam var klaji redzēt, ka debess patikā, ko parasti sauc par debešķīgu prieku, nevar ielaist nevienu, kurš ir elles patikā; jeb, kas ir tas pats, ielaist labā patikā tādu, kurš ir ļaunā patikā. Vēl skaidrāk to var secināt no tam, ka nevienam pēc nāves netiek liegts pacelties debesī, viņam parāda ceļu, dod iespēju, un ielaiž, bet, debesī ienākot un ieelpojot tās patiku, viņam sažņaudzas krūtis, un iesāpas sirds, un viņš sāk zaudēt samaņu, un lokās kā pie uguns pielikta čūska, un, aizgriezis seju no debess un piegriezis to ellei, pa galvu pa kaklu metas bēgt, un nerimst, iekams nav savas mīlestības biedrībā. No tam var redzēt, ka neviens nevar debesī nākt aiz tiešas Žēlsirdības, tādējādi, ka nav tikai ielaišana, kā daudzi Pasaulē iedomājas; tad vēl, ka nav arī acumirkliņas izglābšanas, jo tā liek domāt tiešu Žēlsirdību. Bija daži gari, kas Pasaulē bija ticējuši acumirkliņai izglābšanai aiz tiešas Žēlsirdības, un, par gariem tapuši, gribēja, lai viņu ellišķā patika, jeb ļaunā patika, ar Dievišķu Visspēcību un reizē aiz Dievišķas Žēlsirdības tiktu pārvērsta par debešķīgu patiku jeb labā patiku; un tā kā viņi to vēlējās (kāroja), tad arī atļāva eņģeļiem to izdarīt, kuri tad viņu ellišķo patika atstādināja. Bet tā kā tā bija viņu dzīvības mīlestības patika, tātad viņu dzīvība, tad viņi gulēja tikpat kā beigti, itin neko nejudzami, un nemaz nekustēdamies; un nebija arī iespējams iedvest viņos kādu citu nekā viņu pašu dzīvību, tāpēc ka viss viņu sirdsprātā un ķermenī bija apgriezts ačgārnī, un to nevarēja atgriezt pretējā virzienā, kālabad viņus pamodināja, ielaižot viņos viņa pašu dzīvības mīlestības patiku. Viņi pēc tam sacīja, ka tanī stāvoklī iekšēji esot jutuši kaut ko briesmīgu un šausmīgu, ko viņi negribēja izpaust. Tāpēc Debesi saka, ka vieglāk esot pārvērst ūpi par ūbeli, un čūsku par jēru, nekā kādu ellišķu garu par debess eņģeli.

Treškārt: Kristīgajā Pasaulē esošo Baznīcu mācības, iekšēji tās aplūkojot, ir pret acumirkliņu izglābšanu aiz tiešas Žēlsirdības, bet Baznīcas ārišķīgie cilvēki tomēr uztur to spēkā. Visu Baznīcu mācības, iekšēji tās aplūkojot, māca dzīvi. Kuras Baznīcas mācība tad nemāca, ka cilvēkam būs sevi pārbaudīt (izmeklēt), redzēt un atzīt savus grēkus, tos apliecināt, nožēlot, un pēc tam jaunu dzīvi dzīvot? Kurš bez šāda atgādinājuma un priekšraksta tiek pielaists pie Svētās Kommūnijas? Pavaicā, un tu pārlicināsies. Kurai Baznīcai tad ir mācība, kas nepamatotos uz dekaloga baušļiem? — un dekaloga baušļi ir dzīves baušļi. Kurš Baznīcas cilvēks, kurā ir kaut kas no Baznīcas, neatzīst, dzirdēdams, ka glābts tiek tas, kurš labi dzīvo, un pazudināts — kurš slikti dzīvo? Tāpēc Atanazija Ticības apliecinājumā (*Fides symbolica*), kura ir arī visā Kristīgajā Pasaulē pieņemtā Mācība, teikts sekošais: “*Ka Kungs atnāks tiesāt dzīvos un mirušos, un tad tie, kas Labu (dsk.) darījuši, ieies mūžīgā dzīvībā, un kas Ļaunu (dsk.) darījuši — mūžīgā ugunī.*” No tam ir skaidrs, ka visu Baznīcu Mācības, iekšēji aplūkot, māca dzīvot, un tā kā tās māca dzīvot, tad tās māca, ka izglābšana notiek, skatoties pēc dzīves; un dzīve cilvēkam netiek iedvesta acumirkli, bet veidojas pakāpeniski, un tiek reformēta, cilvēkam vairoties (bēgot) no ļaunumiem kā grēkiem; tamlīdz arī, zinot, kas ir grēks, kā arī pazīstot un atzīstot to sevī, un to negribot, un tāpēc no tā atkāpjoties; un zinot arī tos līdzekļus, kuri attiecas uz Dieva pazīšanu. Ar šiem un arī tiem /līdzekļiem/ tiek veidota un pārveidota (jeb reformēta) cilvēka dzīve, un tos nevar ieliet vienā mirklī, jo atstādināms ir mantotais ļaunais, kas par sevi ir ellišķs, un tā vietā iedēstāms labais, kuram jābūt debešķīgam. Cilvēku viņa mantotā ļaunā pēc var pielīdzināt saprāta ziņā ūpim, un gribas ziņā — čūskai; un reformēto cilvēku saprāta ziņā var pielīdzināt balodim, un gribas ziņā avij; tāpēc acumirkliņa reformēšana un tādējādi izglābšana būtu pielīdzināma acumirkliņai ūpja pārvēršanai par balodi, un čūskas pārvēršanai par avi. Kurš, zinādams kaut ko par cilvēkā dzīvību, neredz, ka šāda /pārvēršana/ nevar notikt, neatņemot ūpja un čūskas dabu, un neiedēstot tās vietā baloža un avs dabu. Ir arī zināms, ka ikviens sapratīgais var tapt vēl sapratīgāks, un ikviens gudrais vēl gudrāks, un ka sapratība un gudrība cilvēkā var pieaugt, un dažos arī pieaug, sākot no bērnības līdz pat viņa mūža (dzīves) beigām, un ka tā cilvēks pastāvīgi

pilnveidojas. Cik tad vēl jo vairāk nepieaug garīga sapratība un gudrība? Šī paceļas pāri dabīgajai sapratībai un gudrībai par divām pakapēm, un pacēlusies top eņģeliska, kas ir neizteicama. Ka eņģeļos šī pieaug mūžam; tas jau iepriekš teikts. Kurš nespēj aptvert, ja grib, ka tas, kas pilnveidojas mūžam, nevar tapt pilnīgs acumirkli?

339. No tam nu ir skaidrs, ka visi, kas domā par glābšanu dzīves pēc, nedomā par kādu acumirkli-gu izglābšanu aiz tiešas Žēlsirdības, bet domā par glābšanas līdzekļiem, kuros, un ar kuriem Kungs darbojas saskaņā ar savas Dievišķās Gādības likumiem, ar kuriem tād Kungs cilvēku aiz tīras Žēlsirdības vada. Tie, turpretī, kas nedomā par glābšanu dzīves pēc, iedomājas (ieliek) izglābšanā kaut ko acumirkli-gu, un Žēlsirdībā kaut ko tiešu, kā dara tie, kas šķir ticību no labprātības (labprātība ir dzīve), un ticības acumirkli-gumu iedomājas esam ja ne agrāk, tad ap pēdējo miršanas stundu. To pašu dara arī tie, kuri tic grēku piedošanu bez kādas nožēlošanas esam atbrīvošanu no grēkiem, un tādējādi glābšanu, un ar šādu domu iet pie Svētā Mielasta; tad vēl tie, kuri tic mūku atlaižām (indulgentiis) un viņu aizlūgšanām par aizgājušajiem, kā arī izkārtojumiem sev piedēvētās varas pēc pār cilvēku dvēselēm.

340. IV — Acumirkli-ga izglābšana aiz tiešas Žēlsirdības ir 'lidojošais pestelis' Baznīcā. Ar 'lidojošo pesteli' ir domāts no elišķas uguns spīdošs ļaunais, līdzīgs tam, kas ar 'lidojošo pesteli' /domāts/ Jezajā: "Nepriecājies, visa Filistija, ka ir salauzta rikste, kas tevi sita, jo no čūskas saknes izies bazilisks, kura auglis ir lidojošs pestelis" (14,29). Tāds ļaunais lidinās Baznīcā, ticot acumirkli-gai izglābšanai aiz tiešas Žēlsirdības; jo ar to 1. Tiek atcelta reliģija; 2. Ieviešas drošība; 3. Un pazudināšana tiek piedēvēta Kungam.

Kas attiecas uz Pirmo lietu, **Ka ar to tiek atcelta reliģija**: Ir divi būtiski un reizē arī vispārēji reliģijas principi: Dieva Atzišana un grēku Nožēlošana. Tiem, kuri tic glābšanai vienīgi aiz Žēlsirdības, lai kā viņi dzīvotu, tie divi ir tukši vārdi — jo kas gan vēl vairāk vajadzīgs, kā izteikt: "Apžēlojies par mani, Dievs!?" Zīmējoties uz visu pārējo, kas pie reliģijas pieder, viņi ir tumsībā, un pat mil tumsību. Zīmējoties uz Pirmo būtisko Baznīcas principu, kurš ir Dieva Atzišana, viņi nedomā neko citu kā: "Kas ir Dievs? Kas Viņu ir redzējis?" Ja viņiem, saka, ka Dievs ir, un ir viens, viņi arī saka, ka ir viens, un ja saka, ka ir trīs, viņi arī saka, ka tā ir, bet ka tie trīs esot saucami par Vienu. Tāda, ir viņu Dieva atzišana. Par otro būtisko Baznīcas principu, kurš ir grēku Nožēlošana, viņi neko nedomā, tād nedomā arī par kādu grēku, un beidzot pat nezina, ka ir kāds grēks. Un tad viņi ar tiksmi klausās un smeļas mācību, ka Bauslība nepazudinot, tāpēc ka Kristietis zem tās jūga neesot, ja tikai tu pasaki: "Apžēlojies par mani, Dievs, sava Dēla labad!", un tu tapsi glābts. Tā viņiem ir grēku nožēlošana dzīvē. Bet atstādini grēku nožēlošanu jeb, kas ir tas pats, šķir dzīvi no reliģijas — kas paliek vēl pāri kā tikai vārdi: "Apžēlolies par mani!?" No tam nākas, ka viņi neko citu nav varējuši pateikt kā vien to, ka glābšana esot acumirkli-ga, pasakot tos vārdus, un ja ne agrāk, tad ap miršanas stundu. Kas cits tad viņiem ir Vārds, kā neskaidra un mīklaina balss, nākdama no trijkāja alā (Apollona priesterienes Pītijas sēdeklis Delfos, senajā Grieķijā) vai kā nesaprasta atbilde no kāda elku orākula? Ar vārdu sakot, ja tu atstādini grēku nožēlošanu, tas ir, ja tu šķir dzīvi no reliģijas — kas cits tad ir cilvēks, kā no elles uguns spīdošs (gaismojošs) ļaunais, jeb lidojošs pestelis Baznīcā? Jo bez grēku nožēlošanas cilvēks ir ļaunajā, un ļaunais ir elle.

Otrā lieta ir, ka, **ticot acumirkli-gai izglābšanai, vienīgi, aiz tīras Žēlsirdības, ieviešas dzīves drošība**. Dzīves drošība ceļas vai nu no bezdievja ticības, ka dzīves pēc nāves nav, vai no tāda /cilvēka/ ticības, kurš šķir dzīvi no glābšanas. Šis, kaut arī ticēdams mūžīgai dzīvei, tomēr domā: "Vai es labi dzīvoju, vai slikti dzīvoju, izglābties es varu, tāpēc ka izglābšana ir tīra Žēlsirdība, un Dieva Žēlsirdība ir universāla, jo Viņš neviena nāvi negrib." Un ja, varbūt, viņam iekrīt prātā doma, ka Žēlsirdība ir jāizlūdzas ar pieņemtās ticības vārdiem, tad viņš var domāt, ka tas var notikt, ja ne agrāk, tad tomēr vēl pirms nāves. Ikviens cilvēks, kurš ir šādā drošībā, tur laulības pārkāpšanu, krāpšanu, netaisnību, varmācību, zaimošanu, atriebību (dsk.) par neko, bet visās šajās lietās ļauj vaļu ir savai miesai, ir savam garam. Viņš nezina arī, kas ir garīgs ļaunais un tā iekāre. Ja viņš arī dzird kaut ko par to no Vārda, tad tas ir, salīdzinājumā, kā kaut kam krīt uz melnkoku un atlecot atpakaļ, vai kā iekrīt bedrē, kur tas pazūd (tiek aprīts).

Trešā lieta ir, ka, **tā ticot, pazudināšana tiek piedēvēta Kungam**. Kurš nevar secināt, ka nevis cilvēks, bet Kungs ir vainīgs, ja kāds netop glābts, ja Viņš var izglābt ikkatru aiz tīras Žēlsirdības? Ja saka, ka glābšanas līdzeklis ir ticība, tad — kurš cilvēks ir, kuram nevarētu to ticību iedot, jo tā ir vienīgi domāšana, ko var ieliet cilvēkam ikvienā gara stāvoklī, kad tas ir atrāvies no pasaulīgām lietām, un pat ar palāvību? Un viņš var arī teikt: "Pats no sevis es to ticību paņemt nevaru." Ja tad nu tā netiek dota, un cilvēks iet pazušānā — ko tad pazudinātais citu var domāt kā to, ka vainīgs ir Kungs, kurš varēja, bet negribēja to dot? Vai tas nenozīmētu (nebūtu) saukt Viņu par nežēlīgu? Turklāt vēl, savas ticības

iekaisumā viņš var teikt: Kā Viņš var ciest redzēt tik daudz pazudināto ellē, varēdams tomēr acumirkli visus izglābt aiz tīras Žēlsirdības? Un var teikt vēl vairāk citu tamlīdzīgu lietu, kuras citādi saukt nevar, kā par negantiem apvainojumiem Dievišķajam. No sacītā nu var redzēt, ka ticība acumirkligai izglābšanai aiz tīras Žēlsirdības ir lidojošs pestelis Baznīcā.

* * *

ATVAINOJIET, KA PIEMETINU VĒL SEKOŠO, lai piepildītu atlikušo lapas tiesu. Daži gari, saņēmuši atļauju, pacēlās no Elles un man sacīja: "Daudz ko tu esi uzrakstījis no Kunga; uzraksti kaut ko arī no mums."

Es atbildēju: "Ko lai rakstu?"

Viņi sacīja: "Raksti, ka ikviens gars, vai labs vai ļauns, ir savā patikā: labais sava labā patikā, un ļaunais sava ļaunā patikā."

Es vaicāju: "Kas ir jūsu patika?"

Viņi sacīja, ka tā esot patika laulību pārkāpt, zagt, krāpt, melot.

Un atkal es vaicāju: "Kādas ir tās patikas?"

Viņi sacīja, ka citi sajūtot tās kā smirdoņu no mēsliem, un kā smaku no maitām, un kā izgarojumus no sastāvējuša urīna.

Es vaicāju: "Vai jums tās patik?"

Viņi atbildēja, ka viņiem tās esot vispatīkamākās.

Es sacīju: "Tad jūs esat kā nešķīsti kustoņi, kas tādās lietās uzturas."

Viņi atbildēja: "Ja esam, tad esam, bet tādas lietas ir baudījums mūsu nāsīm."

Es vaicāju? "Ko vēl no jums lai rakstu?"

Viņi sacīja: "Raksti to, ka ikkatram ir atļauts būt savā patikā, arī visnešķīstākā, kā to mēdz saukt, ja tikai viņš neaiztiek labos garus un eņģelus; bet tā kā mēs nevarējām viņus neaiztikt, tad esam padzīti un iemesti ellē, kur briesmīgi ciešam."

Es vaicāju: "Kāpēc tad jūs aiztikāt labos?"

Viņi atbildēja, ka citādi neesot varējuši. Viņiem uznākot it kā trakums, ieraugot kādu eņģeli un jūtot Dievišķu sfairu ap to.

Tad es sacīju: "Tad jūs esat arī kā zvēri."

To dzirdot, viņiem uznāca trakums, kas parādījās kā naida uguns; un lai viņi nenodarītu kādam postu, viņus aizrāva atpakaļ uz elli.

Par Patikām, ko garīgajā Pasaulē jūt kā smakas un izgarojumus, skaties iepriekš (303.304.305.nr.)

BEIGAS